פרחים.

ביבליותיקה לילדים.

כרך ראשון, א—נ.

תוצאת „תושיה", ורשה.

תרע"ג.

Тип. Левинъ-Эпштейнъ, Варшава, Павлиная 38.

1912

תכן:

1) בין אוכלי אדם (ספור) — ג. מורבר, תרגום ש. ל. גרדון.
2,3) מעשה בכדור אדום (ספור) — מרק טוין, תרגום הנ"ל.
4) האחות הרחמניה (ספור) — פרנסואה קפה, תרגום נ. פינס.
5-7) הגבור הקטן (ספור מתקופת הקנטוניסטים) — א. ז. רבינוביץ.
8,9) הלקקן (ספור) — מ. אָרליך.
10) הרואה ואינו נראה (ספור) — תרגום אַ-ץ.
11) הנער הדיג אורישמה (אגדה יפונית) — תרגום ש. ל. גרדון.
12) אגדת הבאר (אגדת ערבית) — תרגום י. גרזובסקי.
13) הפלג הסתום (אגדה ערבית) — ז. שניאור.
14) יוז־עַי עוף (אגדה) — הילני ניבלום, תרגום מ. גפן.
15) האשר והצבעון (אגדה) — תרגום פ. אוירבוך.
16) א) מלחמת אחים (תמונה) — אמיל זולה, תרג. ז. בריאלובסקי;
ב) העורב (אגדה) — ישראל שף.
17) שלהבת נצח (אגדה) — יעקב רבינוביץ.
18) ילדי הפרחים (אגדה) — יצחק קצנלסון.
19) השושנה הלבנה, (פנטסיה) — ד"ר י. מ. זלקינד.
20) עצליה (פנטסיה) — הנ"ל.
21,22) רבינזון (מחזה לילדים) — תרגום ש. ל. גרדון.
23-25) הרוכל הקטן (חזיון) — ד"ר י. מ. זלקינד.
26,27) יתומים (ספור) — שלום אַש.
28) אם חורגת (ספור) — הנ"ל.
29) הזקן ונכדו (שיחה) — הנ"ל.
30) ירק לשבועות (ספור) — הנ"ל.
31) כפרות (ספור) — הנ"ל.
32) הגשם (מספורי החג) — ז. שניאור.
33) מלחמת הפנסים (מעשה) — מ. ב. לזבניק.

34,35) חג הפסח (תמונה) — הנ"ל.
36) הרעבים (תמונה) — א. מידניק.
37) מצוה (ספור) — מ. בן-אליעזר.
38-40) נסיעה מאוחרה (ספור) — יעקב רבינוביץ
41,42) ספורי דוד זקן — י. ברשדסקי.
43,44) האגם (ספור) — י. ב. לבנר.
45-48) כרטים הכניסה (ספור) — הנ"ל.
49,50) הגנב הקטן (ספור) — פ. הילפרן.

No 1

פרחים

בין אוכלי אדם.

ספור.

מאת

ג'רג' מורבר.

תרגום

ש. ל. גרדון.

הוצאת „תושיה" ורשה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

בֵּין אוֹכְלֵי אָדָם.

(סִפּוּר).

מֵאֵת

ג'רְג' מוּרֵבֶר.

I.

אָבִי הָיָה אֶחָד מִגְּדוֹלֵי הָעֲשִׁירִים בְּפָּרִיז, וְעַל כֵּן הָיוּ כָּל יְמֵי נְעוּרַי יָמִים טוֹבִים וּנְעִימִים. אָבִי וְאִמִּי אֲהֵבוּנִי בְּכָל לְבָבָם וְנַפְשָׁם, וְכָל אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מֵהֶם לֹא מָנְעוּ מִמֶּנִּי. לְמוֹרַי לֹא דָרְשׁוּ מִמֶּנִּי הַרְבֵּה עָמָל וַעֲבוֹדָה, כִּי חָנַנִי אֱלֹהִים בְּכִשְׁרוֹנוֹת טוֹבִים, וּמוֹרַי גַּם הֵם לֹא הִכְבִּידוּ אֶת עֻלָּם עַל בֶּן הַזְּקוּנִים שֶׁל הוֹרַי הַטּוֹבִים. כָּכָה הִתְעַנַּגְתִּי כָּל הַיָּמִים עַל אַהֲבַת הוֹרַי הַיְקָרִים עַד מְלֹאת לִי עֶשְׂרִים שָׁנָה. אָז אָמַר לִי אָבִי הַטּוֹב:

— רַב לְךָ, בְּנִי הָאָהוּב, לָשֶׁבֶת בֵּית הוֹרֶיךָ כְּנַעַר קָטָן, וְאַתָּה כְּבָר גָּדַלְתָּ וְהָיִיתָ לְאִישׁ.

— וּמָה אֶעֱשֶׂה אֵפוֹא, אַבָּא טוֹב? הֲתוֹאִיל לְצַוּוֹת לִי לִנְסוֹעַ לַאֲרָצוֹת שׁוֹנוֹת?

— כֵּן, בְּנִי הַטּוֹב, — עָנָה אַבָּא. — כְּבָר הִגִּיעָה הָעֵת כִּי תִקְנֶה לְךָ דַּעַת הַתֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ. אֲבָל רְאֵה נָא רְאֵה, מַה מַּבְרִיקוֹת עֵינֵי הַשּׁוֹבָב הַזֶּה!

— הֶאָח, אַבָּא! — קָרָאתִי בַּעֲלִיצוּת נַפְשִׁי. — מָה רַב טוּבְךָ עָלַי, וּמָה אָשִׁיב לְךָ עַל כָּל תַּגְמוּלֶיךָ עָלָי! הוֹ, הֲלֹא זֶה חֶפְצִי הָאַדִּיר לַעֲבֹר אֲרָצוֹת וְיַמִּים רְחוֹקִים, וְלִרְאוֹת עַמִּים רַבִּים וְשׁוֹנִים, לִלְמֹד לָדַעַת אֶת דַּרְכֵי חַיֵּיהֶם וְכָל הֲלִיכוֹתֵיהֶם. הֶאָח! מְאֻשָּׁר אֲנִי, אַבָּא!

— יָדַעְתִּי גַּם יָדַעְתִּי, בְּנִי, — אָמַר אַבָּא בְשִׂמְחָה, — כִּי תִשְׂמַח עַל הַדָּבָר הַזֶּה. וְעַל כֵּן קִדַּמְתִּי לְהַבִּיעַ לְךָ, בְּנִי, אֶת רְצוֹנִי זֶה, שֶׁהוּא גַּם רְצוֹנֶךָ.

כַּעֲבֹר שְׁמוֹנָה יָמִים לִוַּנִי אַבָּא עַד עִיר הַחוֹף מַרְסֵיל וַיִּתֶּן לִי דֵּי כֶסֶף לְהוֹצָאוֹת הַדֶּרֶךְ וְגַם הַמְחָאוֹת[1] נָתַן לִי לְכָל בָּתֵּי הָאוֹצָר בֶּעָרִים הַגְּדוֹלוֹת, אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל כַּדּוּר הָאָרֶץ, וַיְבָרְכֵנִי, כִּי אַצְלִיחַ בְּדַרְכִּי וְאָשׁוּב בְּשָׁלוֹם הַבָּיְתָה.

---

[1] מִכְתָּבִים לְקַבֵּל עַל פִּיהֶם כֶּסֶף.

יָרַדְתִּי בָּאֳנִיַּת קִטּוֹר הַהוֹלֶכֶת לַאֲלֶכְּסַנְדְּרִיָּה שֶׁל מִצְרָיִם.

— סַע לְשָׁלוֹם, בְּנִי הָאָהוּב, — קָרָא אַבָּא אֵלַי מֵרָחוֹק— וּכְתֹב לָנוּ לְעִתִּים קְרוֹבוֹת!

וָאֶסַּע.

שְׁתֵּי שָׁנִים רְצוּפוֹת נָסַעְתִּי. עָבַרְתִּי אֲרָצוֹת שׁוֹנוֹת וְיַמִּים רְחוֹקִים וְסָבַבְתִּי אֶת כָּל כַּדּוּר הָאָרֶץ. תַּרְתִּי אֶת מִצְרַיִם אַסְיָה הַקְּטַנָּה, הֹדוּ, חֹפֵי אֶרֶץ סִין, יַפּוֹנְיָה, אוֹסְטְרַלְיָה. הִתְמַהְמַהְתִּי בַּמְּקוֹמוֹת, אֲשֶׁר טוֹבוּ בְּעֵינַי לָשֶׁבֶת שָׁם, וּמִהַרְתִּי לַעֲזֹב אֶת הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר לֹא נָעַם לִי לָשֶׁבֶת בָּם. רָשַׁמְתִּי בְּסֵפֶר זִכְרוֹנוֹתַי אֶת רִשְׁמֵי הַדֶּרֶךְ, וּבְכָל מִכְתָּבַי הִלַּלְתִּי אֶת אָבִי הַטּוֹב עַל עֲצָתוֹ הַנִּפְלָאָה.

II.

בְּאַחַד הַיָּמִים יָרַדְתִּי בָּאֳנִיָּה הַהוֹלֶכֶת מֵעִיר מֶלְבּוּרְן אֲשֶׁר בְּאוֹסְטְרַלְיָה לְסַן־פְרַנְצִיסְקָה. וַיְהִי הַלַּיְלָה בְּעָבְרֵנוּ בֵּין אִיֵּי מַרְקִיזָה נִדְחֲפָה אֳנִיָּתֵנוּ בְּכֹחַ גָּדוֹל עַל צוּק סֶלַע אֶחָד, וּבְמֶשֶׁךְ רְגָעִים אֲחָדִים יָרְדָה מְצוּלָה הִיא וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ.

בְּרֶגַע הָאָסוֹן הַנּוֹרָא הַזֶּה עָמַדְתִּי עַל מִכְסֵה הָאֳנִיָּה לְיַד רַב הַחוֹבֵל וְהַפָּקִיד הַמַּשְׁגִּיחַ. קַדַּחַת קַלָּה אֲחָזַתְנִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וְלֹא יָכֹלְתִּי לִישֹׁן בְּתָאִי הַקָּטָן. עַל כֵּן קַמְתִּי מִמִּשְׁכָּבִי וְעָלִיתִי לְהִתְעַנֵּג עַל רוּחַ הַלָּיְלָה.

הַמִּקְרֶה הַזֶּה הִצִּיל אֶת חַיַּי. — בְּקוֹל אֲנָחָה מָרָה וְאָיֻמָּה יָרְדָה הָאֳנִיָּה בִּמְצוּלוֹת הַיָּם, וַאֲנִי הִתְנַפַּלְתִּי אֶל סִירָה אַחַת קְטַנָּה, שֶׁהָיְתָה תְלוּיָה בְּתַחְתִּית הָאֳנִיָּה וְנֶאֱחַזְתִּי בָּהּ בְּכָל כֹּחוֹתַי.

לוּ הָיְתָה הַסִּירָה קְשׁוּרָה בְחָזְקָה אֶל הָאֳנִיָּה הַגְּדוֹלָה, כִּי עַתָּה אָבַדְתִּי עִם סִירָתִי יָחַד. אַךְ לְאָשְׁרִי הִצְלַחְתִּי לְהַתִּיר אֶת הַחֶבֶל אֲשֶׁר חִבֵּר אוֹתָהּ אֶל הָאֳנִיָּה וָאֶפֹּל אֲנִי עִם הַסִּירָה הַמָּיְמָה.

הַגַּלִּים הַזּוֹעֲפִים טִלְטְלוּנִי אָנֶה וָאָנָה וַיִּסְחָפוּנִי כְּזֶרֶם קֶצֶף. פַּעַם בְּפַעַם הִתְרוֹמֵם עָלַי גַּל מַיִם גָּדוֹל וַיְכַסֵּנִי וַיַּטְבִּיעֵנִי בְּמַעֲמַקִּים... אַךְ כְּרֶגַע שַׁבְתִּי וָאַעַל עַל פְּנֵי הַמַּיִם וָאָשׁוּב לִרְאוֹת אֶת שְׁמֵי אוֹסְטְרַלְיָה הַבְּהִירִים. אֲנִי שָׂ.יתִי בְּרַגְלַי וְיָדַי אוֹחֲזוֹת בְּכָל מַאֲמַצֵּי כֹחִי בַּסִּירָה הַקְּטַנָּה הַצָּפָה עַל יָדַי וְשׁוּלֶיהָ לְמָעְלָה. הַסַּכָּנָה הַגְּדוֹלָה, אֲשֶׁר רִחֲפָה עַל רֹאשִׁי, הִגְדִּילָה אֶת כֹּחִי מִשְׁנֶה. הִתְאַמַּצְתִּי וְהָפַכְתִּי אֶת הַסִּירָה, גַּם הֲרִיקוֹתִי מִמֶּנָּה כִּמְעַט אֶת

מַחֲצִית הַמַּיִם אֲשֶׁר בָּאוּ בָהּ וָאֶתְנַפֵּל לְתוֹכָהּ. מָשׁוֹט קָטָן הָיָה קָשׁוּר בָּהּ תַּחַת הַסַּפְסָל וָאֶקָּחֵהוּ בְּיָדִי. בִּשְׁאֵרִית כֹּחוֹתַי הֲרִיקוֹתִי מִן הַסִּירָה גַּם אֶת כָּל יֶתֶר הַמַּיִם אֲשֶׁר הָיוּ בָהּ. הַיָּם שָׁקַט וַאֲנִי נָפַלְתִּי עַל שׁוּלֵי הַסִּירָה בְּלִי כֹחַ וָאֵרָדֵם.

כַּאֲשֶׁר הֲקִיצוֹתִי כְּבָר הֵאִיר הַבֹּקֶר, וְיַבָּשָׁה נִרְאֲתָה לְעֵינַי מֵרָחוֹק; וּלְשִׂמְחָתִי רָאִיתִי, כִּי זֶרֶם הַמַּיִם וְרוּחַ צְפוֹנִית־מַעֲרָבִית יִשָּׂאוּנִי אֵלֶיהָ כְּמַהֵר הֵיץ. אָז הוֹסַפְתִּי לְהָחִישׁ עוֹד יוֹתֵר אֶת נְסִיעָתִי זוּ בַּמָּשׁוֹט אֲשֶׁר בְּיָדִי, וְאַחֲרֵי עֲבֹר כִּשְׁלֹשׁ שָׁעוֹת עָמְדָה סִירָתִי לְחוֹף אִי קָטָן, אֲשֶׁר, כְּפִי שֶׁנּוֹדַע לִי אַחַר כֵּן, נִקְרָא בְּשֵׁם פוּמַטוּ־הִיבָה, אֶחָד מִקְּבוּצַת הָאִיִּים (אַרְכִיפֶּלַג) הַנִּקְרָא בְּשֵׁם „טוּמוּטוּ".

III.

אוּלָם אַךְ עָלִיתִי אֶל הַחוֹף וְהֶעֱלֵיתִי עָלָיו גַּם אֶת סִירָתִי, הִתְנַפֵּל עָלַי חֶבֶר פְּרָאִים, כַּחֲמִשִּׁים אִישׁ בְּמִסְפָּר, אֲשֶׁר הִסְתַּתְּרוּ בֵּינוֹת לַסְּלָעִים הַגְּבֹהִים הַמִּתְנַשְּׂאִים עַל הַחוֹף וַיַּשְׁלִיכוּנִי לָאָרֶץ. לַעֲמֹד עַל נַפְשִׁי וּלְהִלָּחֵם בִּגְדוּד הַפְּרָאִים לֹא יָכֹל גַּם לַעֲלוֹת עַל לְבָבִי; כִּי מִי מְשֻׁגָּע יֹאמַר לְהִלָּחֵם לְבַדּוֹ נֶגֶד חֲמִשִּׁים פְּרָאִים? וְעַל כֵּן נְתַתִּים לַעֲשׂוֹת בִּי כִּרְצוֹנָם; וּבְכֵן סְחָבוּנִי אַחֲרֵיהֶם אֶל לֵב הָאִי.

אַחֲרֵי מַהֲלַךְ שָׁעָה הֱבִיאוּנִי שׁוֹבַי לִכְפַר מוֹשָׁבָם, שֶׁהָיָה בָנוּי כֻּלּוֹ סֻכּוֹת קְטַנּוֹת. יוֹשְׁבֵי הַכְּפָר, הַגְּבָרִים וְהַנָּשִׁים, הָיוּ לְבוּשִׁים רַק מִמָּתְנֵיהֶם וּלְמַטָּה, וּמִמָּתְנֵיהֶם וּלְמַעְלָה הָיוּ עֲרוּמִים כֻּלָּם; וּבְשָׂרָם הָיָה מְכֻסֶּה בִכְתֹבֶת־קַעֲקַע, כְּמִנְהַג הַפְּרָאִים לְקַשֵּׁט אֶת בְּשָׂרָם בִּצְבָעִים שׁוֹנִים. כַּאֲשֶׁר רָאוּנִי יוֹשְׁבֵי הַכְּפָר הֵרִימוּ כֻלָּם קוֹל תְּרוּעָה וַיִּרְקְדוּ רְקִידוֹת מְשֻׁנּוֹת מְאֹד.

אָז הֱבִיאוּנִי לִפְנֵי אִישׁ אֶחָד, אֲשֶׁר הָיָה, כְּנִרְאֶה, רֹאשׁ הַשֵּׁבֶט. הַפֶּרֶא הַזֶּה פָּנָה אֵלַי וַיְדַבֵּר בְּמִבְטָא בָרוּר, כְּנִרְאֶה בִּשְׂפַת פּוֹלִינֶיזִית צַחָה. אַךְ מִכָּל דְּבָרָיו לֹא הֲבִינוֹתִי, לְדַאֲבוֹנִי, אַף מִלָּה אַחַת. אֲנִי הִתְאַמַּצְתִּי לַהֲבִינֵהוּ בִּרְמִיזוֹת, כִּי רָעֵב וְצָמֵא אֲנִי, וְהוּא הֵנִיעַ בְּרֹאשׁוֹ לְאוֹת, כִּי הוּא מֵבִין אֶת חֶפְצִי. אָז קָם מֵעַל הַכִּסֵּא אֲשֶׁר יָשַׁב עָלָיו וַיִּגַּשׁ אֵלַי וַיְמַשֵּׁשׁ אֵת כָּל אֵבָרַי לִרְאוֹת אִם בָּרִיא וְשָׁמֵן אָנִי.

הֲדָאוֹג דָּאַג כָּכָה לִבְרִיאוּתִי, אוֹ אוּלַי מָצָא בִי חֵפֶץ אַחֵר?

כַּאֲשֶׁר נוֹכַחְתִּי וְרָאִיתִי מַהֵר הִצְטַיְּנוּ הַפְּרָאִים יוֹשְׁבֵי פּוֹמַטּוּ־הִיבָה בְּאַהֲבַת אָדָם נִפְרָזָה. אֵלֶּה הָיוּ פָּשׁוּט אוֹכְלֵי אָדָם, וְהַשְּׁלִיחִים[1]) הָאַנְגְּלִים, אֲשֶׁר בָּאוּ אֲלֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם תּוֹרַת

[1]) אֵלֶּה הַמְפִיצִים בֵּין הַפְּרָאִים אֶת הָאֱמוּנָה בְּאֵל אֶחָד.

„וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ”, רָאוּ מַהֵר, כִּי מְבִינִים הֵם אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל פִּי דַרְכָּם, כִּי קָמוּ עֲלֵיהֶם כְּרֶגַע וַיַּהַרְגוּם וַיֹּאכְלוּ אֶת בְּשָׂרָם בְּתַאֲוָה רַבָּה.

כַּאֲשֶׁר מָשַׁשׁ נְשִׂיא הַשֵּׁבֶט אֶת מָתְנַי, נִרְאָה לַעַג בּוּז עַל פָּנָיו הַמְכֹעָרִים; נִכָּר הָיָה, כִּי לֹא הָיִיתִי דֵי שָׁמֵן בַּעֲדוֹ.

אַחֲרֵי מוֹעֵצָה קְצָרָה שֶׁנּוֹעַץ הַנָּשִׂיא עִם שׁוֹבַי, נָתַן אוֹת לְהוֹבִילֵנִי... אָנָה? לְבֵית הַמִּטְבְּחַיִם, אוֹ לְבֵית־הַפִּטּוּם לְפַטְּמֵנִי בּוֹ עַד אֲשֶׁר אֶשְׁמַן?... וַאֲנִי נַפְשִׁי דָאֲבָה עָלַי עַל אֲשֶׁר לֹא יָרַדְתִּי בִּמְצוּלָה יַחַד עִם הָאֳנִיָּה וַאֲנָשֶׁיהָ; כִּי הֲלֹא טוֹב טוֹב לִטְבֹּעַ בַּיָּם מִהְיוֹת לְמַאֲכָל לְפִרְאֵי אָדָם אֵלֶּה.

אָז הוֹלִיכוּנִי שׁוֹבַי דֶּרֶךְ הַכְּפָר וְהַנָּשִׂיא הָלַךְ בְּרֹאשָׁם עַד בּוֹאָם אֶל סֻכָּה אַחַת, שֶׁהָיְתָה גְדוֹלָה וּגְבֹהָה מִכֹּל יֶתֶר הַסֻּכּוֹת אֲשֶׁר בַּכְּפָר, וַאֲשֶׁר הָיְתָה בְּנוּיָה מֵעֵץ יְקַר מְאֹד. אָנֹכִי שִׁעַרְתִּי, כִּי זֶה הוּא בֵּית אֱלֹהֵיהֶם, וְאָמְנָם לֹא שָׁגִיתִי. כִּי אַךְ בָּאתִי אֶל הַסֻּכָּה הַכֵּהָה מְאֹד פְּנִימָה, רָאִיתִי וְהִנֵּה הִיא מְלֵאָה פְּסִילֵי עֵץ רַבִּים וְשׁוֹנִים, וּלְכָל פֶּסֶל רֹאשׁ גָּדוֹל וּבֶטֶן עָבָה וּנְפוּחָה מְאֹד. הַפְּרָאִים דְּחָפוּנִי לָלֶכֶת לִפְנֵיהֶם וְהֵם הָלְכוּ מֵאַחֲרַי כְּבַחֲצִי עִגּוּל.

כַּאֲשֶׁר עָמַדְתִּי עַל סַף בֵּית־הָאֱלֹהִים זֶה, עָמְדוּ כֻלָּם כִּדְמָמָה, כְּאִלּוּ חִכּוּ לִדְבַר־מָה,

אֲבָל לָמָה?

מִשְׁתּוֹמֵם הִבַּטְתִּי מִימִינִי וּמִשְּׂמֹאלִי וּלְפָנַי; פִּתְאֹם הִכַּרְתִּי בְּאֵיזֶה עֶצֶם הָעוֹמֵד בְּיַרְכְּתֵי הַסֻּכָּה, שֶׁמִּפְּנֵי הָאֹפֶל הַשּׁוֹרֵר בָּהּ לֹא הִכַּרְתִּי בוֹ בָּרִאשׁוֹנָה. יָדַי וְרַגְלַי לֹא הָיוּ אֲסוּרוֹת כִּי הַפְּרָאִים לֹא מָצְאוּ לָהֶם לְנָחוּץ לְאָסְרֵנִי, בִּרְאוֹתָם כִּי אֵינִי מִתְנַגֵּד לְהֶפְצָם בִּמְאוּמָה. אָז הֲרִימוֹתִי אֶת פְּעָמַי וָאֶקְרַב מְעַט אֶל הָעֶצֶם הַהוּא, אֲשֶׁר אַךְ בִּשְׁבִילוֹ הֱבִיאוּנִי, כַּנִּרְאֶה, הַפְּרָאִים הֲלוֹם. וּמַה מְּאֹד הִשְׁתּוֹמַמְתִּי בִּרְאוֹתִי וְהִנֵּה—בֻּבָּה אֵרֻפִּית גְּדוֹלָה, בֻּבָּה יָפָה וְנֶחְמָדָה מְאֹד, לְנֶגֶד עֵינַי. גָּדְלָהּ מֶטֶר וְעֶשְׂרִים סַנְטִימֶטֶר, וְהִיא מְקֻשָּׁטָה בְּשִׂמְלַת קְטִיפָה[2]) נֶחְמָדָה וְשׁוֹכֶבֶת בְּאַרְגַּז־עֵץ יָפֶה מְאֹד. הַבֻּבָּה שָׁכְבָה בְּעֵינַיִם סְגוּרוֹת וַתְּהִי כְּמֵתָה יָפָה לְבוּשָׁה בְּשִׂמְלָתָהּ הַיּוֹתֵר יְקָרָה וּמְפֹאָרָה. עַל רֹאשָׁהּ הָיְתָה מִגְבַּעַת גְּדוֹלָה עִם נוֹצָה יְקָרָה, כְּכָל חֻקֵּי הַמּוֹדָה בְּפָּרִיז בָּעֵת הַהִיא. נְעָלִים כֵּהוֹת מֵעוֹר רַךְ וְדַק עַל רַגְלֶיהָ וּמַנּוּלֵי[3]) שְׁוֵידִיָּה עַל כַּפּוֹת יָדֶיהָ. עַל אַחַת הַיָּדַיִם הָיָה תָּלוּי מַפְתֵּחַ, קָשׁוּר בְּגִמּוֹנְיָה שֶׁל מֶשִׁי.

---

[2]) קְטִיפָה־סַמֶּט.

[3]) מַנּוּלִים—נַעֲלֵי־יָד.

אֵצֶל הַבֻּבָּה הָיָה מֻנָּח מִכְסֶה הָאַרְגָּז וְעַל הַמִּכְסֶה הָיָה כָתוּב כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

„הַמַּחְסָן*) שֶׁל הַגַּמָּד הָאָדֹם. — פָּרִיז.

„לְמַעַן אֲשֶׁר תִּפְקַח הַבֻּבָּה אֶת עֵינֶיהָ וְתָנִיעַ בִּזְרֹעוֹתֶיהָ „וְתִקְרָא „אַבָּא" וְ„אִמָּא, דָּרוּשׁ לָקַחַת אֶת הַמַּפְתֵּחַ, לָשִׂים אוֹתוֹ „בַּחוֹר הַקָּטָן אֲשֶׁר בְּצַד הַבֻּבָּה מִיָּמִין וּלְסוֹבְבוֹ לְצַד יָמִין. „הַתְּנוּעָה תַּאֲרִךְ הַמִּשְׁעָה רְגָעִים".

אָז יָדַעְתִּי, כִּי נִצַּלְתִּי. כֵּן, הַבֻּבָּה הַנִּפְלָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נִשְׁלְחָה, כַּנִּרְאֶה, בָּאֳנִיָּה לְבַת אַחַד הָעֲשִׁירִים בְּאוֹסְטְרַלְיָה, אַךְ הָאֳנִיָּה, אֲשֶׁר נָשְׂאָה אוֹתָהּ, נִשְׁבְּרָה גַּם הִיא וְהַבֻּבָּה נָפְלָה עִם יֶתֶר הַשָּׁלָל בִּידֵי הַפְּרָאִים הָאֵלֶּה — הַבֻּבָּה הַנִּפְלָאָה הַזֹּאת תִּהְיֶה לִי לִישׁוּעָה. כְּבָרָק אוֹר בַּעֲבִי הֶעָנָן הִבְרִיק בְּמֹחִי אֵת אֲשֶׁר עָלַי לַעֲשׂוֹת. כְּרֶגַע נָפַלְתִּי אַפַּיִם אַרְצָה לִפְנֵי הַבֻּבָּה הַיָּפָה, כְּאִלּוּ הָיְתָה אֱלִילַת אַרְצִי. אֶת מִצְחִי הִגַּעְתִּי אֶל עֲפַר הָאָרֶץ וּנְאָקוֹת מָרוֹת פָּרְצוּ מִגְּרוֹנִי.

דָּרוּשׁ הָיָה לִפְעֹל עַל דִּמְיוֹן הַפְּרָאִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר עָמְדוּ כִּנְצִיבֵי שַׁיִשׁ וְלָטְשׁוּ עֵינֵיהֶם לִי, לִרְאוֹת אֵת אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה. אַחַר

*) מַחְסָן — חֲנוּת גְּדוֹלָה, מַאגַאזִין.

קַמְתִּי עַל רַגְלַי וָאֶגַּשׁ אֶל הַכְּבָּה בְּיִרְאַת הַכָּבוֹד, בִּכְרִיעוֹת וּבְהִשְׁתַּחֲוָיוֹת רַבּוֹת לְקַחְתִּיהָ מִן הָאַרְגָּז וְהֶעֱמַדְתִּיהָ עַל רַגְלֶיהָ. כְּרֶגַע הִתְחַלְתִּי לִקְרֹא בְּרֶגֶשׁ אֵיזוֹ תְּפִלָּה בַּשָּׂפָה הָרוֹמִית וְאֶצְבְּעוֹתַי מִשְׁשׁוּ בִּרְעָדָה אֵת כָּל גִּוְיַּת הַכְּבָּה. פָּנִיתִי אֶל הַפְּרָאִים וְהִנֵּה כֻלָּם מַבִּיטִים אֵלַי בְּעֵינַיִם לְטֻשׁוֹת וּבְפִיּוֹת פְּעוּרִים.

אָז רָמַזְתִּי בְיָדִי אֶל הַנָּשִׂיא בִּתְנוּעַת־מִצְוָה, וּכְרֶגַע נָפַל עַל פָּנָיו אַרְצָה, וְאַחֲרָיו כָּל הַפְּרָאִים הַסָּרִים לְמִשְׁמַעְתּוֹ. וַאֲנִי הוֹסַפְתִּי לִקְרֹא אֶת תְּפִלָּתִי וּלְמַשֵּׁשׁ אֶת גּוּפָהּ עַד אֲשֶׁר מָצָאתִי אֶת חוֹר הַמַּפְתֵּחַ בֵּין קִמְטֵי שִׂמְלָתָהּ הַיָּפָה. אָז זָעַקְתִּי זְעָקָה גְדוֹלָה וּמָרָה, לְמַעַן לֹא יִשָּׁמַע קוֹל הַמַּפְתֵּחַ בְּסוֹבְבוֹ בְחוֹר הַמְּכוֹנָה.

כְּרֶגַע הִתְנַפַּלְתִּי עַל נְשִׂיא הַפְּרָאִים, אָחַזְתִּי בִזְרֹעוֹ וְרָמַזְתִּי לוֹ לְהַבִּיט אֶל הַמַּרְאֶה הַגָּדוֹל, אֲשֶׁר נִגְלָה לְעֵינֵינוּ.

פִּלְאֵי פְלָאִים! הָאֱלִילָה הַיָּפָה הֵנִיעָה לְאַט אֶת רֹאשָׁהּ, פָּקְחָה אֶת עֵינֶיהָ הַגְּדוֹלוֹת וְהַכְּחֻלּוֹת כִּתְכֵלֶת הַשָּׁמַיִם, וַתָּנַע אֶת זְרֹעוֹתֶיהָ הַחֲשׂוּפוֹת הַלְּבָנוֹת כַּשֶּׁלֶג אָנֶה וָאָנָה, אַחַר פָּתְחָה אֶת שְׂפָתֶיהָ הָאֲדֻמּוֹת וַתְּצַפְצֵף: אַבָּא! אִמָּא!

הַפְּרָאִים הִבִּיטוּ אֶל הַמַּחֲזֶה כְּמֻכֵּי בְשִׁמָּמוֹן.

כַּעֲבֹר רְגָעִים מִסְפָּר בְּטֶרֶם מָלְאוּ עוֹד חֲמֵשֶׁת הַדַּקִּים לִתְנוּעַת הַבְּכָּה, פָּרַשְׂתִּי אֶת כַּפַּי בִּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים אֶל הָאֱלִילָה הַיָּפָה עַד אֲשֶׁר הִרְגִּיעָה. שְׂפָתֶיהָ וְעֵינֶיהָ סֻגָּרוּ, רֹאשָׁהּ חָדַל מֵהִתְנוֹעֵעַ, וּזְרֹעוֹתֶיהָ נָפְלוּ עַל צִדֶּיהָ.

נְשִׂיא הַשֵּׁבֶט שֶׁהָיָה גַם מְכַשֵּׁף הַשֵּׁבֶט הִתְנַפֵּל לְפָנַי וַיְנַשֵּׁק אֶת רַגְלַי, וַאֲנִי הִבַּטְתִּי אֵלָיו בְּגָאוֹן וּבִמְנוּחָה כְּאִישׁ הַיּוֹדֵעַ אֶת עֶרְכּוֹ הָרָב. רָאוּ הַפְּרָאִים אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה נְשִׂיאָם וַיִּתְנַפְּלוּ גַם הֵמָּה לְרַגְלַי, וְכָל אֵבְרֵי גוּפִי רָעֲדוּ מִפַּחַד.

כַּיּוֹם הַהוּא הָיִיתִי לְאִישׁ קָדוֹשׁ, אֲשֶׁר כָּל הַנּוֹגֵעַ בִּי אַחַת דָּתוֹ לָמוּת.

IV

שָׁלשׁ שָׁנִים חָיִיתִי בְּקֶרֶב הַפְּרָאִים וָאֶהְיֶה מְכֻבָּד וְנוֹרָא עַל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאִי. צִפֳּרִים, דָּגִים וְכָל זִמְרַת הָאָרֶץ הַהִיא הוּבְאוּ כִּתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ לַמְּכַשֵּׁף הַלָּבָן (כֵּן קְרָאוּ לִי).

מְעוֹנִי הָיָה בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, אֲשֶׁר שָׁכְנָה בָּהּ הַבֻּבָּה־הָאֱלִילָה, שֶׁיּוֹשְׁבֵי הָאִי קָרְאוּ לָהּ „טֵי־טָמְטוּ־גֶּבָה". שְׁתֵּי פְעָמִים בַּחֹדֶשׁ נֶאֶסְפוּ כָּל בְּנֵי הַשֵּׁבֶט אֶל בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ לִרְאוֹת אֶת הַפֶּלֶא הַגָּדוֹל וְלִשְׁמֹעַ דִּבְרֵי הָאֱלֹהִים הַיּוֹצְאִים מְפֹרָשׁ מִפִּי

הָאֱלִילָה: „אַבָּא", „אִמָּא". וַאֲנִי לָבוּשׁ בִּמְעִיל לָבָן כַּשֶּׁלֶג-מְכַהֵן אָז לְפָנֶיהָ.

גַּם רַעְיָה מָצָאתִי לִי שָׁם, אֶת תִּילִימִיפָה, בִּתּוֹ שֶׁל קַמְּה-טוּפִי, נְשִׂיא הַשֵּׁבֶט. הִיא שֵׁרְתָה אֶת „הַמְכַשֵּׁף הַלָּבָן" בְּעָמְדָהּ עַל בִּרְכֶּיהָ וַתְּהִי מְאֻשָּׁרָה מְאֹד בַּכָּבוֹד הַגָּדוֹל לִהְיוֹת לִי לְרֵעָה בַחַיִּים.

אַךְ לְעִתִּים קְרוֹבוֹת עָלָה זֵכֶר הוֹרַי הָאֲהוּבִים וְרֵעַי הַטּוֹבִים וְזֵכֶר אַרְצִי הַנֶּחְמָדָה עַל לְבָבִי וָאֶתְגַּעְגַּע עֲלֵיהֶם מְאֹד. בַּיָּמִים הָאֵלֶּה לֹא יָכֹלְתִּי לְהַבִּיט אֶל פְּנֵי אִישׁ וָאֶתְבּוֹדֵד בְּמִקְדַּשׁ אֱלִילָתִי זֶה הַזִּכָּרוֹן הָאֶחָד, שֶׁהָיָה לִי עַל הָאִי הַזֶּה מֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי.

בְּרֹב עֹנֶג שָׁמַעְתִּי מִפִּי הַבֻּבָּה אֶת הַמִּלִּים הַקְּדוֹשׁוֹת: „אַבָּא" וְ„אִמָּא", אֲשֶׁר זִכְרָם הָיָה קָדוֹשׁ וְיָקָר לִי, וְהִיא הָיְתָה כָּל נֶחָמָתִי בְּחַיַּי בִּשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה.

לְסוֹף בָּא יוֹם גְּאֻלָּתִי. אֳנִיַּת מִלְחָמָה צָרְפָתִית, אֲשֶׁר הָלְכָה לָתוּר אֲרָצוֹת וְאִיִּים רְחוֹקִים, בָּאָה וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הָאִי פּוּמַטוּ-הִיבָה. אָז עָזַבְתִּי אֶת הָאִי וְאֶת כְּהֻנָּתִי וָאֵרֵד בָּאֳנִיָּה לָשׁוּב לְאַרְצִי וּלְבֵית אֲבוֹתַי הָאֲהוּבִים.

לִפְנֵי עָזְבִי אֶת הָאִי מָסַרְתִּי אֶת הַסּוֹד הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הָאֱלִילָה

לִנְשִׂיא הַשֵּׁבֶט קֻפָּה־טוּפִי, וָאֲמַלֵּא אֶת יָדוֹ לְעֵינֵי כָל בְּנֵי הַשֵּׁבֶט לְכַהֵן תַּחְתָּי.

וְלֹא אָרְכוּ הַיָּמִים וַאֲנִי שַׁבְתִּי רָאִיתִי אֶת פְּנֵי הוֹרַי וּקְרוֹבַי וְרֵעַי הָאֲהוּבִים.

אַךְ גַּם עַתָּה יֵשׁ אֲשֶׁר אֶזְכֹּר בְּדַאֲבוֹן לֵב אֶת הָאִי, וְאֶת תִּילִימִיפָּה רַעְיָתִי הַטּוֹבָה, שֶׁבַּיּוֹם הַשֵּׁנִי לְעָזְבִי אֶת הָאִי בְּטֶרֶם הָלְכָה עוֹד אֳנִיַּת הַמִּלְחָמָה לְדַרְכָּהּ, מֵתָה הַמִּסְכֵּנָה עַל שְׂפַת הַיָּם מֵרֹב צַעַר וְגַעְגּוּעִים עָלָי.

№
2 – 3

פרחים

מַעֲשֶׂה בְּכַדּוּר אָדוֹם.

סִפּוּר.

מֵאֵת

מַרְק טְוֵין.

תַּרְגּוּם

ש. ל. גָּרְדּוֹן.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 4 קאפ.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

מַעֲשֶׂה בִּכְדוּר אָדָם.

(סִפּוּר).

מֵאֵת

מַרְק טְוֵין.

1.

הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה שֶׁאֲנִי מְסַפֵּר לָכֶם, חֲבִיבַי, קָרָה בִּימֵי אוֹלִיבֶר קְרוֹמְוֶל [1]. שַׂר הַגְּדוּד מַכִּיר עָבַר בְּחֵיל הָרֶפּוּבְּלִיקָה. וְאַף כִּי צָעִיר הָיָה עוֹד לְיָמִים, כִּי בֶן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה הָיָה,

---

[1]) אוֹלִיבֶר קְרוֹמְוֶל חַי מִשְּׁנַת 1599 עַד שְׁנַת 1658. הוּא הָיָה רֹאשׁ הָרֶפּוּבְּלִיקָה (מֶמְשֶׁלֶת הָעָם) בְּאַנְגְּלִיָּה. הוּא מָרַד בַּמֶּלֶךְ קָרֶל הָרִאשׁוֹן, אֲשֶׁר מָלַךְ עַל אַנְגְּלִיָּה, שׁוֹטְלַנְדִיָּה וְאִירְלַנְדִּיָּה, וַיִּלָּחֶם בּוֹ וַיּוֹרִידֵהוּ מִכִּסְאוֹ. וּבִגְבוּרָתוֹ הִכְנִיעַ גַּם אֶת הַחַיִל, אֲשֶׁר נָטָה אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶת כָּל הַקָּמִים נֶגְדּוֹ, וַיְהִי מוֹשֵׁל תַּקִּיף מְאֹד, וְגַם הִגְדִּיל אֶת כְּבוֹד אַרְצוֹ וְתָקְפָּהּ.

בְּכָל זאת הִצְטַיֵּן כְּבָר בִּגְבוּרָה וּבְכִשְׁרוֹן בְּמִלְחָמוֹת רַבּוֹת וַיַּעַשׂ לוֹ שֵׁם בְּחֵיל הָאָרֶץ וְכָל יוֹדְעָיו כִּבְּדוּהוּ גַּם אֲהֵבוּהוּ, כִּי גַם גִּבּוֹר הָיָה גַּם נְדִיב־רוּחַ; כָּכָה הָיָה אָהוּב וּמְכֻבָּד וּמְאֻשָּׁר בַּחַיִּים.

אַךְ פִּתְאֹם בָּאָה עָלָיו הָרָעָה.

הַשֶּׁמֶשׁ שָׁקְעָה וַיְהִי עֶרֶב חֹרֶף. בַּחוּץ אֲפֵלָה קוֹדֶרֶת, וְסוּפַת־שֶׁלֶג סוֹבֶבֶת וּמְיַלֶּלֶת בְּתוֹךְ הָאֲפֵלָה — וּבַחֶדֶר דּוּמִיַּת־עֶצֶב. שַׂר הַגְּדוּד וְאִשְׁתּוֹ הַצְּעִירָה נִדְבְּרוּ כְּבָר כָּל אֲשֶׁר הָיָה עִם לְבָבָם וְעַתָּה יָשְׁבוּ יַחַד עֲצוּבִים־דּוֹמֲמִים; שְׁנֵיהֶם הִבִּיטוּ בְּעֶצֶב אֶל הָאָח הַמְבֹעֶרֶת לִפְנֵיהֶם, חָשְׁבוּ — וְהִמְתִּינוּ. וְלֹא הַרְבֵּה הָיָה לָהֶם עוֹד לְהַמְתִּין; הֵם יָדְעוּ זֹאת הֵיטֵב וְהָאִשָּׁה הַצְּעִירָה רָעֲדָה בְּכָל גּוּפָהּ לָרַעְיוֹן הַנּוֹרָא הַזֶּה.

וְלָהֶם בַּת יְחִידָה, אֶבִי, יַלְדָּה בַּת שֶׁבַע שָׁנִים, אֲשֶׁר אֲהֵבוּהָ בְּכָל נַפְשָׁם וּבְכָל מְאֹדָם. הֵם חִכּוּ לָהּ בְּכָל רֶגַע שֶׁתָּבֹא לְבָרְכָם לִפְנֵי שָׁכְבָהּ לִישֹׁן, וּמֶפִּיר אָמַר אֶל אִשְׁתּוֹ:

— מְחִי דִּמְעָה מֵעֵינַיִךְ וְנֵרָאֶה לָהּ פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת; עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת זֹאת לְמַעֲנָהּ. נִשְׁכַּח נָא רֶגַע אֵת אֲשֶׁר קָרָנוּ.

— טוֹב, אִישִׁי; אֲנִי אַסְתִּיר אֶת דִּמְעוֹתַי בְּקֶרֶב לְבָבִי הַקָּרוּעַ לִגְזָרִים.

— נִשָּׂא נָא, יַקִּירָה, בִּמְנוּחָה אֶת אֲשֶׁר נִגְזַר עָלֵינוּ. צַדִּיק הוּא אֲדֹנָי.

— צַדִּיק הוּא אֲדֹנָי -- הָהּ, מִי יִתֵּן וְיָכָלְתִּי לְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּכָל לֵב — מִי יִתֵּן וְיָכֹלְתִּי! לוּ הָיְתָה הַיַּד הַיְקָרָה הַזּאת, שֶׁאֲנִי חוֹבֶקֶת וְנוֹשֶׁקֶת בַּפַּעַם הָאַחֲרוֹנָה...

— הַסּ, יַקִּירָה, הִנֵּה הִיא הוֹלֶכֶת.

וּכְרֶגַע נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת הַקְּרוֹבָה וְיַלְדָּה קְטַנָּה, בַּעֲלַת עֵינַיִם גְּדוֹלוֹת וּשְׂעָרוֹת מְסֻלְסָלוֹת, לְבוּשָׁה כְּתֹנֶת לַיְלָה אֲרֻכָּה, בָּאָה הַחַדְרָה וַתְּמַהֵר אֶל אָבִיהָ וַתְּחַבְּקֵהוּ בְחָזְקָה וַתִּשָּׁקֵהוּ פַּעַם וּשְׁתַּיִם וְשָׁלשׁ.

— מַה זֶּה, אַבָּא! אֵיךְ אַתָּה נוֹשֵׁק אוֹתִי הַפַּעַם? הֲלֹא פָּרַעְתָּ אֶת כָּל שַׂעֲרוֹתָי.

— צַר לִי מְאֹד, צִפּוֹרִי הַטּוֹבָה; וְאַתְּ הֲתִסְלְחִי לִי, יְקָרָה?

— בְּוַדַּאי אֶסְלַח לְךָ אַבָּא. אֲבָל הַאֻמְנָם צַר לְךָ עַל זֶה? — לֹא בִּבְאֻלּוֹ, כִּי אִם בֶּאֱמֶת?

– הוי, צַר לִי מְאֹד מְאֹד; וְאַתְּ הֲלֹא תִרְאִי, אָבִי –
וְהָאָב כִּסָּה אֶת פָּנָיו בְּכַפּוֹת יָדָיו וַיְהִי כְּבוֹכֶה. רָאֲתָה הַיַּלְדָּה
אֶת הַיָּגוֹן אֲשֶׁר גָּרְמָה לְאָבִיהָ הַטּוֹב וַתָּחֶל לִבְכּוֹת בֶּאֱמֶת.
– אַל נָא, אַבָּא טוֹב, אַל נָא תִבְכֶּה! – קָרְאָה בִבְכִי
וַתֹּאחַז בִּידֵי אָבִיהָ לַהֲסִירָן מֵעַל פָּנָיו. – אָבִי תִהְיֶה חֲכָמָה,
אָנָּא, אַבָּא.

אַךְ כַּאֲשֶׁר הֵסִירָה אֶת יְדֵי אָבִיהָ מֵעַל פָּנָיו, וַתֵּרֶא,
כִּי עֵינָיו יְבֵשׁוֹת, קָרְאָה:

– הוי, אַבָּא רָע! הֵן לֹא בָכִיתָ כְּלָל, רַק הִתְחַפַּשְׂתָּ!
אָבִי תֵלֵךְ אֶל אִמָּא, אָבִי אֵינָהּ רוֹצָה עוֹד לְשַׂחֵק אִתְּךָ!

הַיַּלְדָּה חָפְצָה לִקְפֹּץ מֵעַל בִּרְכֵּי אָבִיהָ, אַךְ הָאָב חִבֵּק
אוֹתָהּ בְּאַהֲבָה וַיֹּאמַר:

לֹא, שְׁבִי עִמָּדִי, יַקִּירָתִי; אַבָּא הָיָה בֶּאֱמֶת רַע, וַאֲנִי
מִתְחָרֵט עַל זֶה. – וְעַתָּה תְּנִינִי נָא לְנַשֵּׁק אֶת דִּמְעוֹתַיִךְ.
כִּלְחִי לִי, בִּתִּי, וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה לָךְ כָּל אֲשֶׁר תְּבַקְשִׁי מִמֶּנִּי. הִנֵּה
יָבְשׁוּ כְבָר דִּמְעוֹתַיִךְ...

כֵּן נַעֲשָׂה שָׁלוֹם בֵּין הָאָב וְהַבַּת. פְּנֵי הַיַּלְדָּה אוֹרוּ
שֵׁנִית, וּבְהַעֲבִירָהּ יָדָהּ הַקְּטַנָּה עַל לְחִי אָבִיהָ, קָרְאָה:

– אִם כֵּן – מַעֲשֶׂה! סַפֵּר לִי מַעֲשֶׂה וְאֶסְלַח לְךָ.

– הַסִּי!

הַהוֹרִים רָעֲדוּ וַיַּקְשִׁיבוּ רָגַע. מִחוּץ נִשְׁמַע קוֹל צְעָדִים מִתּוֹךְ יִלְלַת הָרוּחַ. וְקוֹל הַצְּעָדִים הוֹלֵךְ הָלוֹךְ וְקָרוֹב, הָלוֹךְ וָרָם; אַךְ הִנֵּה עָבְרוּ עַל פְּנֵי הַבַּיִת הָלְאָה וַיֵּאָלֵמוּ. הַהוֹרִים שָׁאֲפוּ רוּחַ בִּרְוָחָה, וְהָאָב אָמַר:

– מַעֲשֶׂה? מַעֲשֶׂה יָפֶה, עַלִּיז, בְּוַדַּאי.

– לֹא, אַבָּא, מַעֲשֶׂה נוֹרָא.

הוּא חָפֵץ לְסַפֵּר לָהּ מַעֲשֶׂה עַלִּיז, אַךְ הַיַּלְדָּה עָמְדָה עַל דַּעְתָּהּ; – הֵן הִבְטִחַ הִבְטִיחַ אַבָּא לַעֲשׂוֹת כָּל חֶפְצָהּ – הֲיִשְׁנֶה אַחֲרֵי דְבָרָיו?

וְהַיַּלְדָּה הוֹסִיפָה:

– אַבָּא, לֹא תָמִיד צָרִיךְ לְסַפֵּר סִפּוּרִים עַלִּיזִים. הָאוֹמֶנֶת אוֹמֶרֶת, כִּי לַאֲנָשִׁים יֵשׁ גַּם עֶצֶב וְיָגוֹן הַרְבֵּה. הַאֱמֶת הַדָּבָר, אַבָּא? הָאוֹמֶנֶת אוֹמֶרֶת כָּךְ...

הָאֵם נֶאֶנְחָה מָרָה וְהָאָב אָמַר בִּקְצָרָה:

– אֱמֶת, בִּתִּי, וְעֶצֶב לֹא מְעַט. דָּבָר מַר הוּא, אֲבָל – אֱמֶת.

— אִם כֵּן אֵפוֹא סַפֵּר לִי, אַבָּא; אַךְ מַעֲשֶׂה נוֹרָא מְאֹד, עַד אֲשֶׁר תִּפֹּל עָלֵינוּ אֵימָה לְשָׁמְעוֹ. אִמָּא, גְּשִׁי נָא הֵנָּה וְאֶחֱזִי בְּיָדִי, וְכַאֲשֶׁר נִשְׁמַע וְנִפְחַד לְשֵׁמַע הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרָא נִלָּחֵץ זוּ לָזוּ הֵיטֵב הֵיטֵב. טוֹב אֵפוֹא. וְעַתָּה פְּתַח [1], אַבָּא.

— טוֹב. הָיָה הָיוּ שְׁלשָׁה שָׂרֵי גְדוּדִים.

— הוֹי! אֲנִי יוֹדַעַת הֵיטֵב שָׂרֵי גְדוּדִים. אַתָּה — שַׂר גְּדוּד, וַאֲנִי יוֹדַעַת אֵיךְ הֵם לְבוּשִׁים. סַפֵּר הָלְאָה, אַבָּא.

— וַיְהִי הַיּוֹם וַתְּהִי מִלְחָמָה בָּאָרֶץ וַיֶּחֶטְאוּ שְׁלשֶׁת הַשָּׂרִים הָאֵלֶּה, כִּי הֵפֵרוּ אֶת הַמִּשְׁמַעַת.

הַמִּלָּה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁלֹּא הָיְתָה מוּבָנָה לָהּ, עָשְׂתָה עָלֶיהָ רֹשֶׁם נָעִים.

— זֶה אֵיזֶה דָּבָר מָתוֹק, אַבָּא?

צְחוֹק קַל נִרְאָה רֶגַע עַל שִׂפְתֵי הַהוֹרִים, וְהָאָב עָנָה:

— לֹא; זֶה אֵיזֶה דָּבָר אַחֵר, יַקִּירָה, — הֵם לֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צֻוּוּ.

— אִם כֵּן — זֶה דָּבָר אַחֵר?...

— כֵּן, חֲבִיבָה; זֶה לֹא דְבַר מַאֲכָל. הַגֶּנֶרַל שָׁלַח לָהֶם

---

[1] הַתְחֵל.

פְּקֻדָּה לְהִתְנַפֵּל עַל חֵיל הָאוֹיֵב וְלַעֲצֹר אוֹתוֹ, עַד אֲשֶׁר יִתְּנוּ יָדַיִם לְחֵיל הָרֶפּוּבְּלִיקָה לָשׁוּב אָחוֹר, וְאַחֲרֵי כֵן יָשׁוּבוּ גַם הֵמָּה, שָׂרֵי הַגְּדוּדִים, אַחֲרֵי אֲחֵיהֶם. וְשָׂרֵי הַגְּדוּדִים הִתְנַפְּלוּ עַל הָאוֹיֵב בִּגְבוּרָה נִפְלָאָה וְלֹא שָׁבוּ אָחוֹר, עַד אֲשֶׁר הִכּוּ וַיָּפִיצוּ אֶת כָּל חֵיל הָאוֹיֵב וַיְנַצְּחוּ בַמִּלְחָמָה. אַךְ הַלֹּרְד־הַגֵּנֵרָל הִתְקַצֵּף מְאֹד עַל אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ לִפְקֻדָּתוֹ. הוּא הִלְלָם עַל גְּבוּרָתָם, אַךְ בְּיַחַד עִם זֶה צִוָּה לְמָסְרָם לְמִשְׁפַּט הַצָּבָא בְּלֹנְדוֹן [1].

— זֶה הַגֵּנֵרָל הַגָּדוֹל קְרֹמְוֶל, אַבָּא?

— כֵּן, בִּתִּי.

— הוֹי! אֲנִי רָאִיתִי אוֹתוֹ, אַבָּא. הוּא רָכַב אָז לִפְנֵי בֵיתֵנוּ עַל סוּסוֹ הַגָּדוֹל עִם גְּדוּד חַיָּלָיו. פָּנָיו הָיוּ נִזְעָמִים וַהֲמוֹן הָעָם יָרֵא מִפָּנָיו; אַךְ אֲנִי לֹא יָרֵאתִי מִפָּנָיו, יַעַן כִּי לֹא הִבִּיט אֵלָי.

— טוֹב אֵפוֹא, פַּטְפְּטָנִית חֲבִיבָה! וְשָׂרֵי הַגְּדוּדִים הוּבְאוּ כִשְׁבוּיִים לְלֹנְדוֹנָה, אַךְ הִנִּיחוּ לָהֶם לָסוּר אֶל בֵּיתָם לְהִפָּרֵד אִישׁ אִישׁ מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ.

---

[1] בִּירַת אַנְגְּלִיָּה.

— הָס!

כֻּלָּם הֶחֱשׁוּ. עוֹד פַּעַם נִשְׁמַע קוֹל צַעֲדֵי אֲנָשִׁים עוֹבְרִים עַל יַד בֵּיתָם. הָאֵם הוֹרִידָה אֶת רֹאשָׁהּ עַל שְׁכֶם אִישָׁהּ לְהַסְתִּיר מִבִּתָּהּ אֶת פָּנֶיהָ הַחִוְּרִים.

— וְהַיּוֹם בַּבֹּקֶר הֵבִיאוּ אוֹתָם הֵנָּה.

— אִם כֵּן — זֶה מַעֲשֶׂה אֲמִתִּי, אַבָּא?

— כֵּן, חֲבִיבָתִי.

— הֶאָח! זֶה עוֹד יוֹתֵר טוֹב. סַפֵּר הָלְאָה, אַבָּא. הָה אִמָּא, אִמָּא טוֹבָה, לָמָּה אַתְּ בּוֹכָה?

— אֵין דָּבָר, יְקָרָה... זָכַרְתִּי אֶת הַמִּשְׁפָּחוֹת הָאֻמְלָלוֹת.

— אַל תִּבְכִּי, אִמַּמָּא; עַתָּה תִּרְאִי, הַכֹּל יִהְיֶה טוֹב. בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת יִגָּמֵר הַכֹּל בְּטוֹב, כֵּן הוּא תָּמִיד. דַּבֵּר אֵפוֹא, אַבָּא, סַפֵּר מַהֵר, אֵיךְ שֶׁהִתְחִילוּ לִחְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְאֹשֶׁר, וְאִמַּמָּא תֶּחְדַּל לִבְכּוֹת. עַתָּה תִּרְאִי, אִמָּא. הָלְאָה, אַבָּא!

— וּבְטֶרֶם שֶׁהִנִּיחוּם לָלֶכֶת לְבָתֵּיהֶם שָׂמוּם בַּמְּצוּדָה.

— אֲנִי יוֹדַעַת אֶת הַמְּצוּדָה! אֲנִי רוֹאָה אֶת הַמְּצוּדָה מֵחַלּוֹן בֵּיתֵנוּ. הָלְאָה, אַבָּא!

– אֲנִי חָפֵץ לְסַפֵּר לָךְ הַכֹּל, וְאַתְּ מַפְסִיקָה אוֹתִי בְּכָל רֶגַע. שִׁמְעִי אֵפוֹא:

בַּמְּצוּדָה שָׁפְטוּ אוֹתָם בְּמִשְׁפָּט הָעֶלְיוֹן וַיַּרְשִׁיעוּם וַיֶּחֶרְצוּ מִשְׁפָּטָם לְהֵיָּרוֹת.

– הַאֻמְנָם יַהַרְגוּ אוֹתָם, אַבָּא?

– כֵּן, בִּתִּי.

– הָהּ, כַּמָּה זֶה לֹא טוֹב. אִמָּא יְקָרָה, אַתְּ בּוֹכָה שֵׁנִית! הַרְפִּי נָא, עוֹד מְעַט וְהָיָה הַמַּעֲשֶׂה עָלָיו – עַתָּה תִּרְאִי. מַהֵר, אַבָּא, לְמַעַן אִמָּא. אַתָּה מַאֲרִיךְ מְאֹד.

– וְאַתְּ מַפְסִיקָה אוֹתִי לִרְגָעִים.

– טוֹב אֵפוֹא. לֹא אוֹסִיף, אַךְ גְּמֹר מְהֵרָה.

– וּשְׁלֹשֶׁת שָׂרֵי־הַגְּדוּדִים...

– וְאַתָּה יוֹדֵעַ אוֹתָם, אַבָּא?

– כֵּן, בִּתִּי הַטּוֹבָה.

– גַּם אֲנִי חֲפֵצָה מְאֹד לְדַעְתָּם. אֲנִי אוֹהֶבֶת שָׂרֵי גְדוּדִים. הֲיַרְשׁוּנִי לְנַשֵּׁק לָהֶם? מָה אַתָּה חוֹשֵׁב, אַבָּא?

וְשַׂר הַגְּדוּד עָנָה אוֹתָהּ בְּקוֹל רוֹעֵד מְעַט:

— אֶחָד מֵהֶם יִרַשֵׁךְ בְּלִי כָּל סָפֵק, יְקִירָתִי. נַשְּׁקִי אִפוֹא אוֹתִי בַּעֲדוֹ.

— הֵא לָךְ, אַבָּא, אַחַת, וְזֹאת גַּם בְּעַד הַשְּׁנַיִם הָאֲחֵרִים. אֲנִי חוֹשֶׁבֶת, כִּי יַרְשׁוּנִי לְנַשֵּׁק לָהֶם. הַאֵין זֹאת, אַבָּא?

— בְּוַדַּאי, חֲבִיבָתִי.

— אִמָּא! אַל תִּבְכִּי אֵפוֹא, אִמָּא. הֵן עוֹד מְעַט וְנִגְמַר; הָלְאָה, אַבָּא!

— אָז הָיוּ כֻּלָּם עֲצוּבִים מְאֹד, — כַּשּׁוֹפְטִים אֲנִי מְדַבֵּר; וְהֵם הָלְכוּ אֶל הַלֹּרְד־הַגָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ לוֹ, כִּי הֵם שָׁפְטוּ אֶת הַנֶּאֱשָׁמִים וּמִלְּאוּ אֶת חוֹבָתָם, יַעַן כִּי זֹאת הָיְתָה חוֹבָתָם, — הַמְבִינָה אַתְּ? וְעַתָּה הֵם מְבַקְשִׁים, כִּי יְסֹלַח לִשְׁנֵי שָׂרֵי־גְדוּדִים מִן הַשְּׁלֹשָׁה וְרַק אֶחָד מֵהֶם יֻיָּרֶה, לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וְיִירָאוּ. הַלֹּרְד־הַגָּדוֹל שָׁמַע אֶת דִּבְרֵיהֶם בְּפָנִים נִזְעָמִים וַיַּעֲנֵם קָשׁוֹת לֵאמֹר: אִם מִלֵּאתֶם אֶת חוֹבַתְכֶם, אַל תַּפְרִיעוּנִי מִמַּלֵּא גַּם אֶת חוֹבָתִי אָנִי! אַךְ הֵם עָנוּהוּ, כִּי הֵם מְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ דָּבָר, שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים גַּם הֵמָּה, לוּ הָיוּ בִמְקוֹמוֹ וְלוּ הָיְתָה לָהֶם הַזְּכוּת לִסְלֹחַ. הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה נָגְעוּ עַד לִבּוֹ. קְרוֹמְוֵל חָשַׁב רְגָעִים מִסְפָּר וּפָנָיו הַקּוֹדְרִים אוֹרוּ מְעָט. הוּא

בִּקֵּשׁ מֵהֶם לְהַמְתִּין מְעַט, וַיֵּלֶךְ אֶל חֶדְרוֹ לְהִתְפַּלֵּל וְלִשְׁאֹל עֵצָה מֵאלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, אֱלֹהֵי הַטּוֹב וְהַצֶּדֶק, מַה לַּעֲשׂוֹת. כַּאֲשֶׁר שָׁב אֲלֵיהֶם אָמַר: יַפִּילוּ נָא גוֹרָל, וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יוֹצִיא הַגּוֹרָל יֵהָרֵג, וְהַשְּׁנַיִם הַנּוֹתָרִים – יִחְיוּ.

– וּמָה, הִפִּילוּ גוֹרָל? וּמִי מֵהֶם הוֹצִיא הַגּוֹרָל? אֶת אִישׁ אֻמְלָל!

– לֹא, הֵם לֹא חָפֵצוּ.

– הֵם לֹא חָפְצוּ לְהַפִּיל הַגּוֹרָל?

– לֹא.

– וּמַדּוּעַ?

– הֵם אָמְרוּ, כִּי הָאִישׁ אֲשֶׁר יוֹצִיא אֶת הַגּוֹרָל צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לַהוֹרֵג בִּרְצוֹנוֹ הַטּוֹב, וְזֶה דּוֹמֶה כְּאִלּוּ שָׁלַח יָד בְּנַפְשׁוֹ; וְחָלִילָה לָהֶם לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה וְחָטְאוּ לְנַפְשָׁם וְלֵאלֹהִים. עַל כֵּן בָּחֲרוּ לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין.

– מַה זֹּאת „לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין", אַבָּא?

– כִּי יֵהָרְגוּ כֻּלָּם יַחַד.

– הָס!

הָרוּחַ? לֹא. טְרַם־טְרַם־טְרַם! טְרַם־טְרַם־טְרַם!...

— פִּתְחוּ, בְּשֵׁם הַלֶּרֶךְ־הַגַּנֶּרַל!

— הָאָח, אַבָּא, הֲלֹא הֵם חַיָּלִים! אֲנִי אוֹהֶבֶת חַיָּלִים. הַנִּיחָה לִי, אַבָּא, אֲנִי אֶפְתַּח לָהֶם.

הִיא קָפְצָה מֵעַל בִּרְכֵּי אָבִיהָ וַתָּרָץ אֶל הַדֶּלֶת וַתִּפְתָּחֶנָּה וַתִּקְרָא בְשִׂמְחָה:

— בּאוּ נָא, בּאוּ נָא! הִנֵּה הֵם, אַבָּא! אֵלֶּה הֵם גְּרֶנַדִירִים. אֲנִי יוֹדַעַת גְּרֶנַדִירִים.

הַחַיָּלִים עָמְדוּ בְּשׁוּרָה בְּאָחֳזָם אֶת רוֹבֵיהֶם עַל כָּתֵף. פְּקִיד־צָבָא עָשָׂה כָבוֹד לְשַׂר הַגְּדוּד, וְשַׂר הַגְּדוּד הֵשִׁיב לוֹ כָבוֹד, בְּעָמְדוֹ בְּאֶמְצַע הַחֶדֶר; אִשְׁתּוֹ עָמְדָה לִימִינוֹ וּפָנֶיהָ חִוְּרִים כִּפְנֵי מֵת, — וְהַיַּלְדָּה הִבִּיטָה עַל הַמַּחֲזֶה הַזֶּה בְּעֵינַיִם מַזְהִירוֹת מִשִּׂמְחָה...

הַשַּׂר נִפְרַד מַהֵר מֵאִשְׁתּוֹ וּמִבִּתּוֹ, וּפְקִיד הַצָּבָא נָתַן צַו: „אֶל הַמְּצוּדָה, קָדִימָה!" — הַחַיָּלִים סָבְבוּ אֶת שַׂר הַגְּדוּד וַיֵּצְאוּ עִמּוֹ מִן הַבַּיִת וְהַדֶּלֶת נִסְגְּרָה אַחֲרֵיהֶם.

— הָאָח, אִמִּי! מַה יָּפֶה זֶה! הֲלֹא אָמַרְתִּי לָךְ, כִּי הַסּוֹף יִהְיֶה יָפֶה! הֵם הָלְכוּ אֶל הַמְּצוּדָה וְאַבָּא יִרְאֶה אוֹתָם, הוּא...

— הָהּ, בּאִי אֶל בֵּין זְרוֹעוֹתַי, יְתוֹמָתִי הָאֻמְלָלָה!

II.

לְמָחָר בַּבֹּקֶר לֹא יָכְלָה עוֹד הָאֵם הָאֻמְלָלָה לָקוּם מִמִּשְׁכָּבָהּ; רוֹפְאִים וְנָשִׁים אֲחָדוֹת מִקְּרוֹבוֹתֶיהָ הִתְנוֹדְדוּ וְהִתְלַחֲשׁוּ מִסָּבִיב לְמִטָּתָהּ. לְאָבִי לֹא הִנִּיחוּ לָבֹא אֶל חֲדַר אִמָּא.

— לְכִי לָךְ וְצַחֲקִי לְבַדֵּךְ בַּחוּץ, — אָמְרוּ לָהּ. — אִמָּא חוֹלָה מְאֹד.

הַיַּלְדָּה לָבְשָׁה אֶת שִׂמְלָתָהּ הַחַמָּה וַתָּרָץ לָהּ הַחוּצָה לְשַׂחֵק שָׁם. אָז עָלָה עַל לְבָבָהּ, כִּי לֹא טוֹב לְאַבָּא לְהִתְמַהְמֵהַּ הַרְבֵּה בַּמְּצוּדָה, בְּשָׁעָה שֶׁאִמָּא חוֹלָה; צָרִיךְ אֵפוֹא לָלֶכֶת שָׁמָּה לִרְאוֹתוֹ וּלְסַפֵּר לוֹ אֵת אֲשֶׁר קָרָה.

כַּעֲבֹר שָׁעָה נִקְרְאוּ שׁוֹפְטֵי הַצָּבָא לָבֹא לִפְנֵי הַלּוֹרְד־הַגָּדוֹל.

הוּא עָמַד סַר וְזָעֵף, נִשְׁעָן בְּאֶגְרוֹפָיו עַל הַשֻּׁלְחָן, וְאָמַר, כִּי נָכוֹן הוּא לִשְׁמֹעַ אֶת דִּבְרֵיהֶם.

וְרֹאשׁ הַשּׁוֹפְטִים אָמַר:

— אֲנַחְנוּ דִּבַּרְנוּ עַל לִבָּם לְהִתְיַשֵּׁב בְּדָבָר; הִתְחַנַּנּוּ

אֲלֵיהֶם – וְהֵם עוֹמְדִים עַל דַּעְתָּם: אֵינָם רוֹצִים לְהוֹצִיא אֶת הַגּוֹרָל; הֵם נְכוֹנִים לָמוּת.

פְּנֵי הַלְּרְךְ קָדְרוּ מְאֹד; אַךְ לֹא דִבֵּר מְאוּמָה. הוּא חָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת וּמַרְמָה וְאַחַר עָנָה:

– לֹא יָמוּתוּ כֻּלָּם; אֶת הַגּוֹרָל יוֹצִיא אַחֵר בַּעֲדָם.

פְּנֵי הַשּׁוֹפְטִים הֵפִיקוּ רַחֲשֵׁי תוֹדָה, וְקַרְמֵיל הוֹסִיף:

– שִׁלְחוּ לַהֲבִיאָם הֵנָּה וְהַעֲמִידוּ אוֹתָם בַּחֶדֶר הַסָּמוּךְ, פְּנֵיהֶם אֶל הַקִּיר וִידֵיהֶם כְּפוּתוֹת [1]) לַאֲחוֹרֵיהֶם. הוֹדִיעוּנִי כַּאֲשֶׁר יְבִיאוּם.

הַשּׁוֹפְטִים יָצְאוּ מֵאֵת פָּנָיו וְהוּא נִשְׁאַר לְבַדּוֹ. אָז פָּנָה אֶל שָׁלִישׁוֹ וַיֹּאמַר:

– צֵא לְךָ אֶל הָרְחוֹב וְאֶת הַיֶּלֶד הָרִאשׁוֹן, אוֹ אֶת הַיַּלְדָּה הָרִאשׁוֹנָה, אֲשֶׁר תִּפְגֹּשׁ, תָּבִיא לְפָנַי הֵנָּה.

א יָצָא הַשָּׁלִישׁ מִפֶּתַח הַבַּיִת וְהִנֵּה אָבִי לִקְרָאתוֹ. וַיִּקָּחֶנָּה וַיְבִיאֶנָּה לִפְנֵי קַרְמֵיל. שִׂמְלָתָהּ הָיְתָה מְכֻסָּה מְעַט בִּפְתוֹתֵי שֶׁלֶג. וְהַיַּלְדָּה שָׂמָה פְּעָמֶיהָ יָשָׁר אֶל קַרְמֵיל. הָאִישׁ

[1]) קְשׁוּרוֹת.

אֲשֶׁר הִפִּיל אִימָה עַל מוֹשְׁלֵי אֶרֶץ, וַתְּטַפֵּס וַתֵּשֶׁב עַל בִּרְכָּיו וַתֹּאמַר:

– אֲנִי יוֹדַעַת אוֹתְךָ, אֲדֹנִי; אַתָּה – הַלּוֹרְד־הַגֶּנֶרַל. אֲנִי רְאִיתִיךָ בְּעֵת אֲשֶׁר רָכַבְתָּ עַל סוּסְךָ הַגָּדוֹל לִפְנֵי בֵּיתֵנוּ. הַכֹּל יָרְאוּ מִפָּנֶיךָ, אַךְ אֲנִי לֹא יָרֵאתִי, יַעַן כִּי לֹא הִבַּטְתָּ בְּכַעַס עָלָי. בְּוַדַּאי אַתָּה זוֹכֵר זֹאת. אֲנִי לָבַשְׁתִּי אָז שִׂמְלָה אֲדֻמָּה מְרֻקֶּמֶת בִּפְרָחִים כְּחֻלִּים; הֲזוֹכֵר אַתָּה?

צְחוֹק קַל נִרְאָה עַל הַפָּנִים הַזּוֹעֲפִים שֶׁל קְרוֹמְוֶל וַיַּעַן בִּמְבוּכָה קַלָּה:

– הֲלֹא תָבִינִי, חֲבִיבָתִי, כִּי...

– אֲנִי עָמַדְתִּי אָז עַל יַד הַבַּיִת, עַל יַד בֵּיתֵנוּ; הֲלֹא יָדַעְתָּ אַיֵּה בֵּיתֵנוּ.

– טוֹב, קְטַנָּתִי הַחֲבִיבָה; מִתְבַּיֵּשׁ אֲנִי – אַךְ... הֲלֹא תָבִינִי...

– אִם כֵּן שָׁכַחְתָּ, וַאֲנִי לֹא שְׁכַחְתִּיךָ, – הִפְסִיקָה אוֹתוֹ הַיַּלְדָּה בְּתוֹכָחָה.

— אָמְנָם צַר לִי מְאֹד, אֲבָל מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ עוֹד, יַקִּירָתִי, עַד עוֹלָם. סְלִחִי לִי אֵפוֹא, וְנִהְיֶה יְדִידִים טוֹבִים תָּמִיד.

— בְּוַדַּאי נִהְיֶה יְדִידִים. אַף כִּי אֵינֶנִּי יוֹדַעַת אֵיכָכָה יָכֹלְתָּ לִשְׁכֹּחַ זֹאת? לֹא טוֹב לִהְיוֹת שַׁכְחָן; אָמְנָם יֵשׁ שֶׁגַּם אֲנִי שׁוֹכַחַת לִפְעָמִים. וְהִנֵּה אֲנִי סוֹלַחַת לְךָ, יַעַן כִּי עָשִׂיתָ זֹאת בִּשְׁגָגָה; אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת טוֹב וְצַדִּיק. עַתָּה חַבְּקֵנִי הֵיטֵב... אֶל לִבְּךָ, כְּמוֹ שֶׁאַבָּא מְחַבְּקֵנִי; — פֹּה קַר.

— בְּרֹב עֹנֶג אֲחַבֵּק וְאֶלְחַץ אוֹתָךְ אֶל לִבִּי, יְדִידָתִי הַקְּטַנָּה, בְּהַבִּיטִי אֵלַיִךְ אֲנִי זוֹכֵר אֶת בִּתִּי הַקְּטַנָּה; — עַתָּה הִיא כְּבָר גְּדוֹלָה — גַּם הִיא הָיְתָה טוֹבָה, עֲנֻגָּה וּנְעִימָה לַכֹּל כָּמוֹךְ; הִיא אָהֲבָה לָשֶׁבֶת עַל בִּרְכַּי וְהִרְגִּיעָה תָּמִיד אֶת רוּחִי הַסּוֹעֵר כָּמוֹךְ עַתָּה. מֵאָז עָבְרוּ שָׁנִים רַבּוֹת, וַאֲנִי שָׂמֵחַ מְאֹד שֶׁאַתְּ מַזְכִּירָה אוֹתִי אֶת הַזִּכָּרוֹן הַנָּעִים הַזֶּה. קַבְּלִי אֵפוֹא, יַלְדָּה חֲבִיבָה, אֶת בִּרְכָתִי, בִּרְכַּת אִישׁ זָקֵן שְׂבַע עָמָל, אֲשֶׁר הָיִית לוֹ רִגְעֵי מִסְפָּר, לְפָחוֹת, לְנִחוּמִים.

— וְאַתָּה אָהַבְתָּ אוֹתָהּ מְאֹד?

— אֲנִי אָהַבְתִּי אוֹתָהּ כָּל כַּךְ, עַד שֶׁעָשִׂיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוְּתָה.

— אַךְ זֶהוּ טוֹב! וְאַתָּה תְּנַשֵּׁק אוֹתִי?

— בְּכָל חֵפֶץ לִבִּי, קְטַנָּתִי הַנְּעִימָה. הֵא לָךְ בַּעֲדֵךְ וְהֵא לָךְ גַּם בַּעֲדָהּ. וַאֲנִי מַבְטִיחֵךְ לִשְׁמֹעַ תָּמִיד בְּקוֹלֵךְ כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹלָהּ.

הַיַּלְדָּה מָחֲאָה כַּף לִשְׁמֹעַ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה — הוֹי, מַה טּוֹב לְצַוּוֹת!

פִּתְאֹם הִקְשִׁיבָה מֵרָחוֹק קוֹל צְעָדִים יְשָׁרִים, וַתָּבֶן כִּי חַיָּלִים בָּאִים.

— חַיָּלִים, חַיָּלִים, לְרֵד־גֶּנֶרַל! אָבִי חֲפֵצָה לִרְאוֹתָם.

— עוֹד תִּרְאִי אוֹתָם, יַקִּירָה. אַךְ הַמְתִּינִי מְעַט, כִּי דָּבָר לִי אֵלָיִךְ.

וּפְקִיד צָבָא בָּא הַחַדְרָה וַיִּשְׁתָּחוּ.

— הָאֲסִירִים הוּבָאוּ, כְּבוֹד מַעֲלָתְךָ, — אָמַר, וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֵּצֵא.

וְקַרְמֵיל נָתַן לְאָבִי שְׁלֹשָׁה כַּדּוּרִים קְטַנִּים: שְׁנַיִם לְבָנִים וְאֶחָד אָדֹם.

— הָאָח, מַה יָּפֶה הוּא הַכַּדּוּר הָאָדֹם! זֶה בַּעֲדִי?

— לֹא, יַקִּירָתִי; בְּעַד אֲחֵרִים. הָרִימִי נָא אֶת קְצֵה הַמָּסָךְ הַזֶּה הַמְּכַסֶּה אֶת הַפֶּתַח וּבֹאִי אֶל הַחֶדֶר הַשֵּׁנִי; שָׁם תִּרְאִי שְׁלשָׁה אֲנָשִׁים עוֹמְדִים בְּשׁוּרָה, פְּנֵיהֶם אֶל הַקִּיר וִידֵיהֶם כְּפוּתוֹת לַאֲחוֹרֵיהֶם; וְנִגַּשְׁתְּ אֲלֵיהֶם וְשַׂמְתְּ בִּידֵיהֶם אֶת הַכַּדּוּרִים הָאֵלֶּה, כַּדּוּר לְאִישׁ, כַּדּוּר לְאִישׁ, וְאַחַר תָּשׁוּבִי אֵלָי.

אָבִי נֶעֶלְמָה מַהֵר מֵאַחֲרֵי הַמָּסָךְ וּקְרֹמְוֶל נִשְׁאַר לְבַדּוֹ.

— אָכֵן אֱלֹהֵי הַצֶּדֶק וְהַטּוֹב — אָמַר קְרֹמְוֶל לְנַפְשׁוֹ, — נָתַן בְּלִבִּי אֶת הָרַעְיוֹן הַטּוֹב הַזֶּה. הוּא יוֹדֵעַ מִי רָאוּי לִחְיוֹת וּמִי לָמוּת עַל כֵּן שָׁלַח אֶת מַלְאָכוֹ הַקָּטָן וְהַטָּהוֹר הַזֶּה לְמַלֵּא אֶת רְצוֹנוֹ. אֲנָשִׁים יְכוֹלִים לִשְׁגּוֹת וְלֹא הוּא, כִּי כָל דְּרָכָיו אֱמֶת וָצֶדֶק.

וְהַיַּלְדָּה הַקְּטַנָּה הוֹרִידָה אַחֲרֶיהָ אֶת הַמָּסָךְ וַתַּעֲמֹד רֶגַע בִּמְבוּכָה, לְמַרְאֵה הַחַיָּלִים הַמְּזֻיָּנִים וְהָאֲסִירִים הָעוֹמְדִים יַחַד בַּחֲדַר הַמִּשְׁפָּט. אַךְ אַחֲרֵי כֵן נִרְאָה צְחוֹק נָעִים עַל שְׂפָתֶיהָ, וַתֹּאמַר:

– בְּוַדַּאי, אֶחָד מֵהֶם הוּא אַבָּא; אֲנִי מַכִּירָה אוֹתוֹ מִגַּבּוֹ. עַל כֵּן אֶתֵּן לוֹ אֶת הַכַּדּוּר הַיּוֹתֵר יָפֶה.

וּבְשִׂמְחָה רַבָּה נִגְּשָׁה אֶל הָאֲסִירִים וַתָּשֶׂם אֶת הַכַּדּוּרִים הַלְּבָנִים בִּידֵי הָאֲסִירִים וְאֶת הַכַּדּוּר הָאָדֹם שָׂמָה בִּידֵי אָבִיהָ, וַתִּקְרָא בִּצְחוֹק עָלָיו:

– אַבָּא, אַבָּא! רְאֵה נָא מַה נָּתַתִּי לְךָ.

הָאָב הִבִּיט אֶל גּוֹרָלוֹ וַיִּפֹּל עַל בִּרְכָּיו וּבְאַהֲבָה וְחֶמְלָה רַבָּה לָחַץ אֶל חֵיקוֹ אֶת בִּתּוֹ – רוֹצַחְתּוֹ הַקְּטַנָּה. הַחַיָּלִים, הַפְּקִידִים וְשָׂרֵי הַגְּדוּדִים שֶׁיָּצְאוּ לַחָפְשִׁי, הִבִּיטוּ רֶגַע אֶל הַמַּחֲזֶה הַנּוֹרָא הַזֶּה כִּמְכֻּים בְּשִׁמָּמוֹן, וְאַחֲרֵי כֵן מָלְאוּ עֵינֵיהֶם דְּמָעוֹת וַיִּבְכּוּ. אַךְ כַּעֲבֹר רְגָעִי מִסְפָּר נִגַּשׁ אֶחָד מִפְּקִידֵי הַצָּבָא אֶל שַׂר־הַגְּדוּד וַיִּגַּע בִּכְתֵפוֹ וַיֹּאמַר:

– צַר לִי מְאֹד, אֲדֹנִי, אַךְ הַחֹק דּוֹרֵשׁ...

– מַה הוּא דּוֹרֵשׁ? – שָׁאֲלָה הַיַּלְדָּה.

– אֲנִי מְחֻיָּב לְהוֹבִילוֹ מִזֶּה. צַר לִי מְאֹד...

– לְהוֹבִיל אֶת אַבָּא? אָנָה?

– אֶל... הָהּ, אֵלִי!... אֶל הַקָּצֶה הַשֵּׁנִי שֶׁל הַמְּצוּדָה....

— אַל תַּעֲשֶׂה זאת! אִמָּא חוֹלָה וַאֲנִי בָּאתִי לִקְרֹא לְאַבָּא לָלֶכֶת אֵלֶיהָ.

הִיא חִבְּקָה אֶת אָבִיהָ וַתֹּאמַר:

— עַתָּה אֶבִּי נְכוֹנָה; קוּמָה וְנֵלְכָה, אַבָּא.

— יַלְדָּתִי הָאֻמְלָלָה! אֲבָל אֵינִי יָכֹל לָלֶכֶת אִתָּךְ... אֲנִי מְחֻיָּב לָלֶכֶת עִמָּהֶם.

הַיַּלְדָּה הִבִּיטָה רֶגַע מִסָּבִיב בְּאִי־הֲבָנָה. אַחַר נִגְּשָׁה מַהֵר אֶל פְּקִיד הַצָּבָא וַתִּרְקַע בְּרַגְלָהּ וַתִּקְרָא בְקוֹל:

— הֲלֹא אָמַרְתִּי לְךָ, כִּי אִמָּא חוֹלָה, וְעָלֶיךָ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלִי! אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לָלֶכֶת הַבַּיְתָה.

— הָהּ, לוּ אַךְ יָכֹלְתִּי לְעָזְבוֹ! אַךְ אֲנִי מְחֻיָּב לְקַחְתּוֹ עִמִּי... חַיָּלִים! עַל הַשֶּׁכֶם! הָלְאָה!

אֶבִּי רָצָה כְּמַהֵר חֵץ אֶל הַחֶדֶר הַסָּמוּךְ וַתָּשָׁב כְּרֶגַע, בְּמָשְׁכָהּ אַחֲרֶיהָ אֶת קַרְמֵיל בְּיָדוֹ.

לְמַרְאֵהוּ עָמְדוּ כֻלָּם עַל מְקוֹמָם, וְהַחַיָּלִים וְהַפְּקִידִים נָתְנוּ לוֹ כָבוֹד.

– עֶצְרֵם נָא, אֲדֹנִי! אִמָּא שֶׁלִּי חוֹלָה וְהִיא רוֹצָה לִרְאוֹת אֶת אַבָּא. אֲנִי אוֹמֶרֶת לָהֶם, וְהֵם אֵינָם שׁוֹמְעִים לִי וְרוֹצִים לָקַחַת אֶת אַבָּא עִמָּהֶם.

קַרְמְיוֹל עָמַד עַל מְקוֹמוֹ כַּהֲלוּם רַעַם.

– אַבָּא שֶׁלָּךְ, יַלְדָּה?... הֲזֶה הוּא אַבָּא שֶׁלָּךְ?

– כֵּן, בְּוַדַּאי! הוּא הָיָה תָמִיד אַבָּא שֶׁלִּי, וַאֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד; עַל כֵּן גַּם נָתַתִּי לוֹ אֶת הַכַּדּוּר הָאָדֹם, הַיָּפֶה מִכֻּלָּם.

פְּנֵי קַרְמְיוֹל הֵפִיקוּ פַּחַד, וַיִּקְרָא:

– הָהּ, אֵלִי, הֱיֵה נָא בְּעֶזְרִי! הַשָּׂטָן הִשִּׁיאַנִי לַעֲשׂוֹת אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַיּוֹתֵר רָע, הַיּוֹתֵר אַכְזָרִי... וְעַתָּה מָה אֶעֱשֶׂה?... מָה אֶעֱשֶׂה?...

וְאֶבִּי נָתְנָה עָלָיו בְּקוֹלָהּ:

– הֵן אַתָּה יָכוֹל לְצַוּוֹת אוֹתָם לְעָזְבוֹ. – וַתָּחֶל לִבְכּוֹת. – צַוֵּם אֵפוֹא! הֲלֹא הִבְטַחְתַּנִי לִשְׁמֹעַ תָּמִיד בְּקוֹלִי וְהִנֵּה בַּקָּשָׁתִי הָרִאשׁוֹנָה – וְאֵינְךָ שׁוֹמֵעַ לִי!

פְּנֵי הַזָּקֵן הַקּוֹדְרִים אוֹרוּ פִתְאֹם. קַרְמְיוֹל שָׂם אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַיַּלְדָּה וַיֹּאמַר:

— בָּרוּךְ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר שָׂם בְּפִי אֶת הַהַבְטָחָה הַזֹּאת, וּבְרוּכָה תִּהְיִי אַתְּ, בִּתִּי הַיְקָרָה, אֲשֶׁר הִזְכַּרְתִּנִי אֶת מוֹצָא שְׂפָתַי! פָּקִיד, שְׁמַע בְּקוֹלָהּ — דִּבְרֵי בְּפִיהָ; הָאֲסִיר חָפְשִׁי — עִזְבוּהוּ!

№ 4

פרחים

הָאָחוֹת הָרַחֲמָנִיָּה.

סִפּוּר.

מֵאֵת

פְרַנְסוּאָה קָפֶּה.

תַּרְגּוּם נ. פִּינֶס.

הוֹצָאַת "תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

הָאָחוֹת הָרַחֲמָנִיָּה *)

מֵאֵת

פְּרַנְסוּאָה קֻפֶּה.

הַדָּבָר הָיָה בְּאֶרֶץ צָרְפַת.

בְּבַיִת גָּדוֹל, אֲשֶׁר לְאֶחָד מִבַּעֲלֵי הָאֲחֻזּוֹת הָעֲשִׁירִים בִּסְבִיבוֹת הָעִיר פָּרִיז, יָשְׁבָה דוּמָם עַלְמָה צְעִירָה לְיָמִים לְבוּשָׁה שְׁחוֹרִים, וּבְיָגוֹן נִשְׁקְפָה בְּעַד חַלּוֹן חַדְרָהּ אֶל הַדֶּרֶךְ הָעוֹלָה הָעִירָה.

בַּדֶּרֶךְ הַזֹּאת לִוְּתָה עֲמַלְיָה – כֵּן נִקְרְאָה הָעַלְמָה – אֶת בְּחִירָהּ, אֶת תָּם, אֲשֶׁר נָסַע לְהִלָּחֵם עִם הָאַשְׁכְּנַזִּים.

לֹא נָקֵל הָיָה לְהָרֵעִים הָאֲהוּבִים לְהִפָּרֵד אִישׁ מֵאָחִיו. הֵם חָיוּ כִּשְׁתֵּי יוֹנִים נֶאֱהָבוֹת וּשְׁנֵים אֲחָדוֹת חִכּוּ לַיּוֹם, שֶׁבּוֹ

---

*) מִמִּלְחֶמֶת צָרְפַת וְאַשְׁכְּנַז בִּשְׁנוֹת 1870-71.

תִּהְיֶה חֲתֻנָּתָם; וּלְפֶתַע פִּתְאֹם, כִּמְעַט יוֹם אֶחָד לִפְנֵי הַחֲתֻנָּה, וְהִנֵּה הִגִּיעָה הַמִּלְחָמָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת!

לִפְנֵי עֲזֹב תָּם אֶת אֲהוּבַת נַפְשׁוֹ, כָּרַת לוֹ אַחַת מִקְּוֻצּוֹת רֹאשָׁהּ הַצְּהֻבּוֹת וַיְשִׂימָהּ בְּמִסְגֶּרֶת זָהָב, אֲשֶׁר בָּהּ הָיְתָה גַּם תְּמוּנָתָהּ, וַיִּתְלֶנָּה עַל צַוָּארוֹ לְזִכָּרוֹן.

בְּהִשָּׁאֵר עֲמַלְיָה גַּלְמוּדָה, אָרְכָה לָהּ הָעֵת מְאֹד, וְיָמִים וְלֵילוֹת מְלֵאִים תּוּגָה וּדְאָגָה נִמְשְׁכוּ לָהּ לְאֵין קֵץ.

בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר יָשְׁבָה לָהּ שָׁעוֹת תְּמִימוֹת בְּחַדְרָהּ עַל יַד הַחַלּוֹן, וּבְעַצֶּבֶת מְסֻתָּרָה נִשְׁקְפָה אֶל הַדֶּרֶךְ, אוּלַי יֵרָאֶה נוֹשֵׂא־הַמִּכְתָּבִים; בְּהֵרָאוֹתוֹ מֵרָחוֹק, לֹא הֵסִירָה עַיִן מִמֶּנּוּ, וַתְּחַכֶּה לוֹ בְּלַחַץ נוֹרָא בַּלֵּב, אוּלַי יַעֲמֹד רֶגַע עַל יַד הַבַּיִת וְיִמְסֹר לָהּ מִכְתָּב מִתָּם מַחְמַד נַפְשָׁהּ.

בְּשׂוֹרוֹת לֹא נְעִימוֹת הֵבִיאוּ מִכְתְּבֵי תָּם הָרִאשׁוֹנִים: צְבָאוֹת הָאַשְׁכְּנַזִּים הִתְפָּרְצוּ בִּגְבוּל צָרְפַת, הַצָּרְפָתִים הֻכּוּ מַכּוֹת רַבּוֹת וַיִּסֹּגוּ אָחוֹר הָלְאָה, הָלְאָה בִּפְנִים הָאָרֶץ. הַמִּכְתָּבִים הָאַחֲרוֹנִים הֵחֵלּוּ לָבֹא לְעִתִּים רְחוֹקוֹת, וּבָהֶם בָּאוּ בְּשׂוֹרוֹת עוֹד יוֹתֵר רָעוֹת. לְסוֹף בָּא הַמִּכְתָּב הָאַחֲרוֹן,

אֲשֶׁר בּוֹ כָּתַב תָּם, כִּי גְּדוּדוֹ נִסְגַּר בְּיַחַד עִם יֶתֶר הַגְּדוּדִים בְּמִבְצַר מֶץ, הַמֻּקָּף מִכָּל עֲבָרָיו בְּחֵיל הָאוֹיֵב.

עֲמַלְיָה לֹא הִבִּיעָה גַּם בְּמִלָּה אַחַת אֶת יְגוֹנָהּ הָרַב וַתַּסְתֵּר אוֹתוֹ בְּקִרְבָּהּ. כִּי לֹא חָפְצָה לְהַעֲצִיב אֶת הוֹרֶיהָ, רַק פָּנֶיהָ חָוְרוּ בָּעֵת הָאַחֲרוֹנָה וְקוֹמָתָהּ שַׁחָה מְעַט; הִיא הוֹסִיפָה עוֹד יוֹתֵר לַעֲבֹד בַּחֲרִיצוּת לְטוֹבַת עֲנִיֵּי הַכְּפָר, אֲשֶׁר גָּרָה בוֹ. וְתָמִיד דָּאֲגָה לְכָל אֻמְלָל וּמַר־נָפֶשׁ. אִכָּרֵי הַכְּפָר אָהֲבוּ אוֹתָהּ וַיִּקְרְאוּ לָהּ „מַלְאַךְ מוֹשִׁיעַ". הֵם יָדְעוּ אֶת מָרַת נַפְשָׁהּ. וּבְעָבְרָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה עַל פְּנֵי הַבַּיִת וְרָאוּ אוֹר בַּחַלּוֹן, דִּבְּרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ:

– גְּבִרְתֵּנוּ הַטּוֹבָה עוֹד לֹא תִישַׁן, הִיא מִתְפַּלֶּלֶת לָאֵל בְּעַד בְּחִירָהּ.

וְהַמִּלְחָמָה הִתְלַקְּחָה מִיּוֹם לְיוֹם בְּיֶתֶר עֹז: הָאַשְׁכְּנַזִּים הָדְפוּ מִפְּנֵיהֶם בְּכָל מָקוֹם אֶת חֵיל צָרְפַת, וַיַּעַבְרוּ בָּאָרֶץ וַיַּעֲשׂוּ בָהּ שַׁמּוֹת. בַּמִּלְחָמָה הַזֹּאת קָרָה אֶת אֲשֶׁר יִקְרֶה תָּמִיד בִּימֵי־קְרָב: עָרִים וּכְפָרִים נִשְׂרְפוּ בָאֵשׁ, כַּרְמֵי חֶמֶד וְשַׁדְמוֹת בָּר הָיוּ לְמִרְמָס לְרַגְלֵי פָּרָשִׁים אַבִּירִים, וַיֵּהָפְכוּ לִשְׁמָמָה. בְּנֵי אָדָם נֶהֶפְכוּ לְחַיּוֹת טוֹרְפוֹת וְלֹא הִבְדִּילוּ בֵּין

נְעָרִים לִישִׁישִׁים, בֵּין חַלָּשׁ לְגִבּוֹר, וַיְמִיתוּ בְּלִי חֶמְלָה אֶת כֹּל אֲשֶׁר מָצְאוּ בְדַרְכָּם, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים, זָקֵן וָיֶלֶד. כָּל הַטּוֹב אֲשֶׁר בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם, אַהֲבָה, חֶמְלָה וּצְדָקָה חָלְפוּ כֻלָּהּ וְתַחְתֵּיהֶן בָּאוּ שִׂנְאָה, אַכְזָרִיּוּת וְחָמָס לִמְשֹׁל בָּאָרֶץ.

כָּל הַתְּמוּנוֹת הָאֲיֻמּוֹת הָאֵלֶּה עָבְרוּ אַחַת אַחַר אַחַת בְּדִמְיוֹן עֲמַלְיָה, בְּעֵת שִׁבְתָּהּ אֵצֶל הַחַלּוֹן וַתַּבֵּט לְמֵרָחוֹק אֶל הַדֶּרֶךְ הָעוֹלָה הָעִירָה.

הַיּוֹם רַד; צִבְעֵי הַקֶּשֶׁת, אֲשֶׁר כִּסּוּ אֶת שְׁמֵי־הָעֶרֶב בִּפְאַת מַעֲרָב, הֵחֵלּוּ כֵּהוֹת. עֲמַלְיָה נָשְׂאָה עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא עַל הַדֶּרֶךְ עֲגָלָה גְּדוֹלָה מִתְנַהֶגֶת בִּכְבֵדוּת. בְּעוֹד רְגָעִים אֲחָדִים עָמְדָה הָעֲגָלָה עַל יַד הַבַּיִת וּמִמֶּנָּה יָצָא רוֹפֵא הַכְּפָר הַזָּקֵן. הוּא הִשְׁתַּחֲוָה לַעֲמַלְיָה בְּכָבוֹד וַיָּבֹא אֵלֶיהָ הַחַדְרָה.

— אוּלַי יֵשׁ מָקוֹם בְּבֵיתֵךְ, עַלְמָה כְּבוּדָה, לְאַחַד הַפְּצוּעִים?—קָרָא הָרוֹפֵא — הוּא אֶחָד מֵחֵיל הָאַשְׁכְּנַזִּים הַנִּפְצָעִים, אֲשֶׁר נָפְלוּ שֶׁבִי בְּיָדֵינוּ; אֶת רֵעָיו לָקְחוּ לָהֶם יוֹשְׁבֵי הַכְּפָר, רַק אֶת זֶה לֹא יַחְפֹּץ אִישׁ לֶאֱסֹף הַבַּיְתָה; כָּל אֶחָד יָרֵא, פֶּן לֹא יוּכַל לְהִתְהַלֵּךְ אִתּוֹ, יַעַן כִּי פְצָעָיו

אֲנוּשִׁים מְאֹד, וַאֲנִי לֹא אֵדַע מַה לַּעֲשׂוֹת לוֹ. הֲלֹא לֹא אוּכַל לְעָזְבוֹ עַל פְּנֵי חוּץ.

— בְּכָל לִבִּי הִנְנִי נְכוֹנָה לְפַנּוֹת לוֹ אֶת חַדְרִי וּלְשָׁרְתוֹ כְּפִי יְכָלְתִּי — קָרְאָה הָעַלְמָה.

— לָמָּה תִקְחִי עָלַיִךְ, גְּבֶרֶת עֲדִינָה, טֹרַח כָּזֶה? גַּם הַשִּׁפְחָה תוּכַל לִשְׁמֹר עָלָיו וְעָלַיִךְ יִכְבַּד הַדָּבָר, כִּי רַבָּה הָעֲבוֹדָה עַל יַד פָּצוּעַ מְסֻכָּן כָּזֶה.

— אֵין דָּבָר, אֵין דָּבָר, אֲדֹנִי הָרוֹפֵא! אֲנִי אֵשֵׁב אֵצֶל מִטָּתוֹ וְאֶתְאַמֵּץ לַעֲזֹר לוֹ כַּאֲשֶׁר אוּכָלָה. הֲלֹא תֵדַע, אֲדֹנִי, כִּי תָּם בְּחִירִי הָלַךְ לַמִּלְחָמָה, וְזֶה כִּשְׁנֵי חֳדָשִׁים אֲשֶׁר אֵין לִי כָּל יְדִיעָה מִמֶּנּוּ. מִי יוֹדֵעַ, אִם לֹא נָפַל גַּם הוּא שֶׁבִי בִּידֵי הָאַשְׁכְּנַזִּים וְשׁוֹכֵב הוּא עַתָּה פָּצוּעַ בְּאֶחָד מִבָּתֵּי הַחוֹלִים, וְעַלְמָה אַשְׁכְּנַזִּית חָמְלָה עָלָיו, תִּסְעָדֶנּוּ בְּחָלְיוֹ וַתַּחְבֹּשׁ אֶת פְּצָעָיו... בְּעֵת אֲשֶׁר אֲשָׁרֵת אֶת הָאַשְׁכְּנַזִּי הָאֻמְלָל הַזֶּה לֹא אֶהְיֶה בְּעֵינַי כִּמְקַבֶּלֶת חֶסֶד חִנָּם, וַאֲדַמֶּה בִלְבָבִי, כִּי אָקֵל בָּזֶה אֶת מַכְאוֹבֵי תָּם יַקִּירִי.

הָרוֹפֵא הִשְׁכִּיב אֶת הַחוֹלֶה בְּמִטַּת עַמַּלְיָה, וַיְצַוֶּהָ לָשִׂים כְּבָעִם בְּבַיִם חַתּוּלִים חֲדָשִׁים עַל הַפְּצָעִים וּלְנַקּוֹתָם

היטב. להחליף לעתים קרובות תחבשות קרות על ראשו ולהשקותו את שקוי המרפא, אשר נתן, למען יישן במנוחה ויחזק מעט.

– ביום השלישי אבא הנה – קרא הרופא, – כי רבה העבודה לפני; אז אוכל לדעת הישאר בחיים אם לא. אם תמלאי, גברתי, את כל אשר אמרתי לך, יוכל היות, כי ירפא. –

הרופא נסע לדרכו, ועמליה נשארה לבדה עם החולה. הוא החל חיש־מהר לפטפט ויתהפך ויתנודד על משכבו. עמליה לא משה ממטת החולה וכאחות רחמניה השגיחה עליו ותשמרהו מאד; ביום המחרת שכב האיש הצעיר כל היום דומם כאבן, ורק לעת הערב פקח פתאם את עיניו ויבקש לשתות.

העלמה מלאה את חפצו.

אז רמז באצבעו לעמליה, כי תשב על ידו ובקול נמוך ורועד קרא:

– שמעי־נא, אחות טובה, הנני חש כי קרוב קצי. מלאי נא את בקשתי... לא בקשתי, בקשת איש אחר...

לִפְנֵי יֶרַח יָמִים הָיְתָה מִלְחָמָה גְּדוֹלָה בֵּינֵינוּ וּבֵין צִבְאוֹתֵיכֶם, הַדָּבָר הַזֶּה הָיָה לִפְנֵי שַׁעֲרֵי מֶץ...

– לִפְנֵי מֶץ?! – קָרְאָה עֲמַלְיָה בְּקוֹל חָרֵד. לִבָּהּ נִלְחַץ בְּקִרְבָּהּ, כְּאִלּוּ אֶבֶן כְּבֵדָה נָפְלָה עָלָיו, וּכְמוֹ אֵיזֶה כַדּוּר נִשְׁאַר תָּקוּעַ בִּגְרוֹנָהּ.

– כֵּן, לִפְנֵי מֶץ. אֲנִי יָצָאתִי בְּרֹאשׁ גְּדוּדִי בַּלַּיְלָה וַנִּקְרַב בַּלָּאט אֶל גְּדוּד הַצָּרְפָתִים הַשּׁוֹמְרִים אֶת הַמִּבְצָר. אֲנַחְנוּ וַחֲלָלֵנוּ חֶרֶשׁ עַד בֹּאֵנוּ לִמְקוֹמָם וָאֶתְקַע פִּתְאֹם אֶת חַרְבִּי בְּגַב הַשּׁוֹמֵר הָרִאשׁוֹן וַיִּפֹּל אַרְצָה. בְּרֶגַע אֶחָד סַבּוֹנוּ אֶת הַבַּיִת אֲשֶׁר בּוֹ נִמְצְאוּ יֶתֶר הַשּׁוֹמְרִים; אַחֲרֵי מִלְחָמָה כְּבֵדָה נָפְלוּ בַחֶרֶב וְלֹא נִשְׁאַר מֵהֶם אַף אֶחָד. בְּצֵאתִי מֵהַבַּיִת, רָאִיתִי אֶת הַשּׁוֹעֵר הַמְּדֻקָּר בְּחַרְבִּי שׁוֹכֵב עַל הָאָרֶץ מִתְבּוֹסֵס בְּדָמוֹ וָאֶחְשְׁבֵהוּ לְמֵת; אַךְ כְּרֶגַע רָאִיתִי, כִּי הוּא מִתְאַמֵּץ לְהִתְנַשֵּׂא מְעַט מִמְּקוֹמוֹ וְרוֹמֵז לִי בְּאֶצְבָּעוֹ, כִּי אֶקְרַב אֵלָיו. אֲנִי עָשִׂיתִי אֶת חֶפְצוֹ וְהוּא קָרָא בְקוֹל דַּק מְאֹד: „עֲשֵׂה־נָא, רֵעַ, לְאִישׁ־צָבָא גֹּוֵעַ אֶת חֶפְצוֹ הָאַחֲרוֹן... הִנֵּה פֹּה עַל צַוָּארִי מִסְגֶּרֶת קְחֶהָ־נָא, הִיא מֵאֵת בְּחִירָתִי... הַפְּשָׂה כַּאֲשֶׁר תוּכַל... מְסָר לָהּ... שְׁמָהּ..." הוּא בִטֵּא דִבְרֵי־

מַה בִּשְׂפָתָיו, אַךְ לֹא שָׁמַעְתִּי עוֹד מְאוּמָה. אֲנִי שַׁחוֹתִי אֵלָיו וָאֵרֶא, וְהִנֵּה קָמוּ עֵינָיו הַכֵּהוֹת, וְעַל שְׂפָתָיו יָצָא קֶצֶף מָהוּל בְּדָם... אֲנִי חַשְׁתִּי מַה מָּרוּ רִגְעֵי הַמָּוֶת לָאִישׁ אֲשֶׁר הִכֵּיתִי בְחַרְבִּי, כִּי גַם אֲנִי עָזַבְתִּי כַּלָּה אֲהוּבָה בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי. עַל כֵּן נָדַרְתִּי נֶדֶר לְחַפֵּשׂ אֶת בְּחִירָתוֹ בְּכָל אֶרֶץ צָרְפַת וְלִמְסֹר לָהּ אֶת הַמִּסְגֶּרֶת. אַךְ עַתָּה קָרַב גַּם מוֹתִי וְלֹא אוּכַל לְהָקִים אֶת נִדְרִי... הִנֵּה פֹּה הִיא הַמִּסְגֶּרֶת, קְחִיהָ; אוּלַי תִמְצְאִי אַתְּ אֶת הָעַלְמָה הָאֻמְלָלָה וּבִרְכַּת הַמֵּת תָּבֹא עָלָיִךְ.

הַחוֹלֶה הוֹצִיא מִכִּיסוֹ אֶת הַמִּסְגֶּרֶת וַיִּתְּנָהּ לַעֲמַלְיָה. הוּא עָיֵף מְאֹד בְּדַבְּרוֹ וַיִּסְגֹּר עֵינָיו וַיִּישָׁן.

חֶזְרַת כַּשִּׁיד נִגְּשָׁה עֲמַלְיָה אֶל הַשֻּׁלְחָן וּלְאוֹר הַמְּנוֹרָה הַכֵּהָה הִכִּירָה אֶת תְּמוּנָתָהּ וּקְוֻצָּתָהּ בַּמִּסְגָּרֶת.

– אוֹיָה! הוּא מֵת, תָּם יְקִירִי נָפַל חָלָל! קָרְאָה מָרָה וַתִּלְחַץ בִּשְׁתֵּי יָדֶיהָ אֶת רֹאשָׁהּ הַבּוֹעֵר כָּאֵשׁ. הוּא מֵת, הוּא לֹא יָשׁוּב עוֹד! הוּא נָפַל בַּחֶרֶב וּגְוִיָּתוֹ מֻשְׁלֶכֶת בַּשָּׂדֶה לְמַאֲכָל לְעוֹרְבִים וְלִכְלָבִים! וְהָאִישׁ הַזֶּה הָרוֹצֵחַ הַנּוֹרָא הַזֶּה, שׁוֹכֵב פֹּה עַל מִטָּתִי בְּחַדְרִי. וְעוֹד יוּכַל הֱיוֹת, כִּי יָקוּם מֵחָלְיוֹ וְיָשׁוּב הַבַּיְתָה אֶל אֲהוּבָתוֹ. הוּא יִהְיֶה מְאֻשָּׁר, בְּעֵת

אֲשֶׁר עַצְמוֹת תָּם בְּחִירִי תִּרְקַבְנָה בָּאֲדָמָה! הָהּ, אֵלִי! מַדּוּעַ לֹא תַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט וְלֹא תְשַׁלֵּם לָרָשָׁע כְּרִשְׁעָתוֹ? יַסְּרֵהוּ, אֱלֹהִים, שְׁלַח רַעַמְךָ וּפוֹצְצֵהוּ, לְמַעַן לֹא יָשׁוּב עוֹד וְרָאָה אֶת אֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ וְאֶת בְּחִירָתוֹ! תִּמּוֹגֶנָה־נָא עֵינֵי אִמּוֹ בְּדִמְעוֹת בִּבְכוֹתָהּ עַל בְּנָהּ, כִּי אֵינֶנּוּ; תִּיבַשׁ־נָא אֲהוּבָתוֹ כָּעֵץ וְתִקָּמֵט בְּלֹא־עֵת בְּחַכּוֹתָהּ לְבֹא בְחִירָהּ... אַךְ מָה אֲדַבֵּר, לָמָּה אֲחַכֶּה לְרַעֲמֵי אֱלֹהִים? הֲלֹא פֹּה עַל הַקִּיר תְּלוּיָה חֶרֶב תָּם, אַכֶּה אֶת הָרוֹצֵחַ פַּעַם וְלֹא אֶשְׁנֶה לוֹ, וְאַחֲרֵי־כֵן יַשְׁלִיכוּ אֶת פִּגְרוֹ הַנִּתְעָב מֵהַבָּיִת... אַךְ לֹא, לֹא אֶשְׁפֹּךְ דְּמֵי אָדָם; אֲנִי אֶעֶזְבֶנּוּ לְנַפְשׁוֹ, לֹא אֶחְבֹּשׁ אֶת פְּצָעָיו, לֹא אֶתֵּן לוֹ לִשְׁתּוֹת וְיָמוּת כְּכֶלֶב בְּמַכְאוֹבָיו... לֹא! לֹא! תּוֹעֵבָה הִיא, נְבָלָה הִיא לַעֲזֹב אִישׁ חוֹלֶה גֹּוֵעַ, הַשּׁוֹכֵב בֶּטַח בְּבֵיתִי. חוֹלֶה, אֲשֶׁר מְסָרוּהוּ עַל יָדִי לְהַמְצִיא תְרוּפָה לִפְצָעָיו וַאֲנִי, הָאָחוֹת הָרַחֲמָנִיָּה, חוֹשֶׁבֶת עָלָיו רָעָה וּמְבַקֶּשֶׁת לַהֲמִיתוֹ... וּמֶה הָיְתָה אַחֲרִית תָּם? הַאִם לֹא תִרְקַב גּוּפָתוֹ שָׁם עַל יַד מִבְצַר מֶץ? וְשׁוֹפֵךְ דָּמוֹ, הָרוֹצֵחַ הָאַכְזָר הַזֶּה יִשְׁכַּב פֹּה בְּחַדְרִי וְעָלַי לְהַצִּיל חַיָּיו מִמָּוֶת! לֹא! הַדָּבָר הַזֶּה כָּבֵד הוּא מִמֶּנִּי, לֹא מַלְאָךְ אֵל הִנֵּנִי, דָּם תַּחַת דָּם, נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ! וְאִם עָוֹן הוּא יִסְלַח אֱלֹהִים לְפִשְׁעִי!

היא רָצָה בַּחֶדֶר הֵנָּה וְהֵנָּה כִּלְבִיאָה, אֲשֶׁר בָּא חֵץ מָוֶת בִּלְבָבָהּ, כְּאָחֳזָה בִשְׁתֵּי יָדֶיהָ אֶת רֹאשָׁהּ הַכּוֹאֵב; בְּלִבָּהּ פָּרְצָה מִלְחָמָה נוֹרָאָה -- מִלְחֶמֶת הַנְּקָמָה עִם הַסְּלִיחָה.

— מַיִם... מַיִם... קָרָא הַחוֹלֶה בְּקוֹל דְּמָמָה וַאֲנָחָה עֲמֻקָּה יָצְאָה מִלְּבָבוֹ.

קוֹל הַחוֹלֶה הַנָּמוּךְ וְאַנְחָתוֹ הַמָּרָה חָדְרוּ עַד עִמְקֵי לֵב הָעַלְמָה הַנִּשְׁבָּר, וַיְמַלְאוּהוּ חֶמְלָה וְרַחֲמִים רַבִּים.

מִתְנוֹדֶדֶת כַּשִּׁכּוֹרָה נִגְּשָׁה עֲמַלְיָה בְּבִרְכַּיִם כּוֹשְׁלוֹת אֶל מִטַּת הַחוֹלֶה וּבְיָדַיִם רוֹעֲדוֹת נָתְנָה לוֹ לִשְׁתּוֹת. דְּמָעוֹת רוֹתְחוֹת הִתְפָּרְצוּ כְּנַחַל מֵעֵינֶיהָ וַתַּעֲבֹרְנָה וַתִּשְׁטֹפְנָה עַל לְחָיֶיהָ וַתִּפֹּלְנָה עַל שְׂמִיכַת הַחוֹלֶה וְאֶל כּוֹס הַמָּיִם...

בְּיוֹם הַמָּחֳרָת בָּא הָרוֹפֵא לְבַקֵּר אֶת הַחוֹלֶה וּבִרְאוֹתוֹ אֶת עֲמַלְיָה נָסוֹג אָחוֹר בִּרְעָדָה: בְּלַיְלָה אֶחָד קָפְצָה זִקְנָה עַל הָעַלְמָה הַצְּעִירָה וּבִשְׂעַר רֹאשָׁהּ זָרְקָה שֵׂיבָה. אַךְ מַצַּב הַחוֹלֶה הוּטַב מְאֹד, הוּא יָשַׁן בִּמְנוּחָה וְעַל לְחָיָיו הַלְּבָנוֹת נִרְאָה אֹדֶם קַל...

בְּעוֹד יָמִים אֲחָדִים שָׁב הַחוֹלֶה לְאֵיתָנוֹ. —

№
5—7

פרחים

הגבור הקטן.

ספור.

מתקופת „הקנטוניסטים".

מאת

א. ז. רבינוביץ.

הוצאת „תושיה", ורשה.

המחיר 6 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

הַגִּבּוֹר הַקָּטָן.

(סִפּוּר מֵחַיֵּי יַלְדֵי יִשְׂרָאֵל בְּרֵאשִׁית הַמֵּאָה הַזֹּאת לְמִסְפָּרֵנוּ).

הַקַּיִץ בָּא בְּכָל תָּקְפּוֹ וַיִּגְדַּל הַחֹם גַּם בַּבֹּקֶר. וַיִּיעֲפוּ הָעֵצִים וַיַּעַמְדוּ בְּלִי נוֹעַ; גַּם הַצִּפֳּרִים נֶחְבְּאוּ וְכָל הַיְקוּם נָדַם וַיֵּאָלֵם.

וְקַרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ דּוֹמָם תְּפַזֵּזְנָה [1] וְתִשְׁתַּעֲשַׁעְנָה עַל פְּנֵי הַנָּהָר הַקָּטָן, אֲשֶׁר עַל־יַד הַכְּפָר הַדַּל... בְּפֶלֶךְ פֶּרְמָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ ר... הַגְּדוֹלָה. עַל שְׂפַת הַנָּהָר בִּקְעָה רְחָבַת יָדַיִם וְהָרִים כַּחוֹמָה עוֹמְדִים מִימִין הַבִּקְעָה וּמִשְּׂמֹאלָהּ. וְעַל הָהָר, אֲשֶׁר מִצְּפוֹן הַנָּהָר, נִשְׁקָפִים בָּתֵּי הַכְּפָר, בָּתִּים שְׁפְלֵי קוֹמָה וּפְזוּרִים בְּלִי סְדָרִים; וְעַל הָהָר, אֲשֶׁר מִדְּרוֹם הַנָּהָר, יַעַר גָּדוֹל וּשְׂבַע יָמִים. וּבַבִּקְעָה תִּרְעֶינָה בַּהֲמוֹת הַכְּפָר וְעַל יָדָן נַעַר רוֹעֶה כְּבֶן עֶשֶׂר.

---

[1] תְּרַקֵּדְנָה.

הַנַּעַר עָלָה עַל הָהָר וַיֵּשֶׁב בְּצֵל עֵץ רַעֲנָן, וַיַּנַּח אֶת הַשּׁוֹט הָאָרֹךְ הַצִּדָּה וַיּוֹצֵא אֶת חֲלִילוֹ מִכִּיסוֹ וַיְשִׂימֵהוּ בְּפִיו.

עַל רֹאשׁ הַנַּעַר הָיָה כּוֹבַע עָגֹל וָרָם, רָחָב מִלְּמַטָּה וְקָצָר מִלְמָעְלָה, מַעֲשֵׂה יְדֵי הָאִכָּרִים מִצֶּמֶר עָבֶה. מִלְּפָנִים הָיְתָה גַם שָׂפָה לְפִי הַכּוֹבַע, אַךְ כְּבָר נִקְרְעָה וְאֵינֶנָּה, רַק בִּמְקוֹמוֹת אֲחָדִים נִרְאוּ עוֹד עִקְבוֹתֶיהָ. עַל בְּשָׂרוֹ הָיָה בֶגֶד עָבֶה מִמַּטְוֵה הָאִכָּרִים צֶמֶר וּפִשְׁתִּים יַחְדָּו, בֶּגֶד יָשָׁן וְקָרוּעַ; וּמִבַּעַד הַקְּרָעִים נִרְאָה בְּשַׂר הַנַּעַר, כִּי אַךְ הַבֶּגֶד הַהוּא יְכַסֶּה אֶת בְּשָׂרוֹ. אֵין לוֹ לֹא כֻתֹּנֶת וְלֹא מִכְנָסָיִם. רַגְלָיו הַדַּקּוֹת וְהָרָזוֹת נִגְלוֹת מִבַּעַד כַּנְפוֹת הַבֶּגֶד, וְהֵן מְכֻסּוֹת בְּרֶפֶשׁ עַד הַבִּרְכָּיִם.

מִי הוּא הַנַּעַר הַזֶּה? הֲמִיַּלְדֵי הָאִכָּרִים, אֲשֶׁר מֵעַם הָאָרֶץ הוּא?

לֹא! גַם בְּנֵי הָאִכָּרִים הָעֲנִיִּים לֹא יִלְבְּשׁוּ בְּיוֹם חַם כָּזֶה בֶגֶד צֶמֶר עָבֶה, כִּי מִכְנְסֵי בַד יִלְבָּשׁוּ וּכְתֹנֶת בַּד עֲלֵיהֶם; גַם מַרְאֵה פָנָיו הָאֲרֻכִּים, עֵינָיו הַגְּדוֹלוֹת וְהַשְּׁחוֹרוֹת הַמְּפִיקוֹת יָגוֹן וָפַחַד, אַפּוֹ הָאָרֹךְ וְהַחַד עִם גַּבְנוּן קָטָן סָמוּךְ [1]

[1] קָרוֹב.

לְעֵינָיו. כָּל אֵלֶּה יָעִידוּ בוֹ, כִּי בֶן עַם אַחֵר הוּא, וּמֵאֶרֶץ אַחֶרֶת מוֹצָאוֹ...

כְּבָר, כְּבָר, לִפְנֵי אַלְפֵי שָׁנִים נִרְאוּ נְעָרִים כָּמוֹהוּ לָרֹב רוֹעִים צֹאן וּבָקָר בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל, אוֹ צָדִים דָּגִים בְּחַכָּה עַל יַד הַיַּרְדֵּן וּשְׂפַת יַם כִּנֶּרֶת. אַךְ אָז לֹא הָיוּ פְּנֵיהֶם קוֹדְרִים כִּפְנֵי הַנַּעַר אֲשֶׁר לְפָנֵינוּ; גַּם לְבוּשִׁים הָיוּ בִּלְבוּשׁ אֶרֶץ הַקֶּדֶם, וְכָל צַעֲדֵיהֶם, כָּל תְּנוּעוֹת גֵּוָם הֶרְאוּ לָדַעַת, כִּי לֹא יָדְעוּ יָגוֹן וָפַחַד וְכִי בְּאַרְצָם וּבְתוֹךְ עַמָּם הֵם יוֹשְׁבִים בְּשַׁלְוָה וְכָבוֹד...

אַךְ אֵיךְ הִתְגַּלְגֵּל בֶּן־צִיּוֹן זֶה אֶל עַרְבוֹת פֶּרְמָה הָרְחוֹקָה, אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר לֹא דָרְכָה בוֹ כַּף רֶגֶל אִישׁ עִבְרִי מֵעוֹלָם? וּמַדּוּעַ כֹּה קוֹדֵר יַשְׁפִּיל רֹאשׁוֹ? וּמִי הִלְבִּישׁוֹ סְחָבוֹת מְגֹאָלוֹת כָּאֵלֶּה?

הַנַּעַר נִסָּה לְחַלֵּל מְעַט בַּחֲלִילוֹ וְעַד מְהֵרָה חָדַל, כְּאִלּוּ נוֹכַח לָדַעַת, כִּי הַפַּעַם לֹא יַשְׂכִּיל לְהַשְׁמִיעַ אֶת הַנְּגִינָה אֲשֶׁר חָפֵץ; וַיָּרֶם אֶת עֵינָיו הַיָּפוֹת וַיַּבֵּט אֶל סְבִיבָיו — וְהִנֵּה מֵי הַנָּהָר בְּשׁוּבָה וָנַחַת הוֹלְכִים וְיוֹרְדִים הָלְאָה, הָלְאָה, וּבָהֶם נִשְׁקֶפֶת תְּכֵלֶת הַשָּׁמַיִם הַמְּכֻסָּה וַעֲיר שָׁם בַּעֲנָנִים

קַלִּים וּלְבָנִים; וְהַפָּרוֹת רוֹעוֹת סְבִיב הַנָּהָר וְהָעֲגָלִים מְרַקְּדִים עַל יַד אִמּוֹתֵיהֶם...

— הָהּ, לוּ הָיִיתִי גַם אָנִי — אָמַר הַנַּעַר אֶל לִבּוֹ — כָּעֵגֶל הַזֶּה עַל יַד אִמִּי, כִּי אָז גַּם אָנֹכִי כָּמוֹהוּ רָקַדְתִּי, הִשְׁתַּעֲשַׁעְתִּי...

אַךְ כְּשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים עָבְרוּ מִן הָעֵת אֲשֶׁר נִפְרַד מִמֶּנָּה — מַה מְּאֻשָּׁר הָיָה אָז!...

אִמּוֹ הָיְתָה אַלְמָנָה עֲנִיָּה אוֹפָה עֻגוֹת, אַךְ לֹא מָנְעָה מִבְּנָהּ מַחְמַד עֵינֶיהָ כָּל טוּב. בְּכָל יוֹם בְּלֶכְתּוֹ אֶל „חֶדְרוֹ" נָתְנָה לוֹ עֻגָּה גְדוֹלָה וּפְרֻטָּה אַחַת מְזֻמָּן. וּבְלֵילוֹת הַחֹרֶף בְּשׁוּבוֹ מֵחֶדְרוֹ שָׁר בְּמַקְהֵלָה מִנִּגּוּנֵי הַחֲסִידִים וַעֲשָׁשִׁית [1] שֶׁל נְיָר בְּיָדוֹ. קוֹלוֹ הֶחָזָק וְהַנָּעִים נִשְׁמַע מִתּוֹךְ כָּל קוֹלוֹת חֲבֵרָיו עַד לְמֵרָחוֹק, אָז רִנְּנוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ, הַכּוֹכָבִים, הַבָּתִּים, הָעֵצִים, כֻּלָּם הֵרִיעוּ לִקְרָאתוֹ בְּשִׂמְחָה וָגִיל...

וּבְבוֹאוֹ הַבַּיְתָה נָתְנָה לוֹ אִמּוֹ הַטּוֹבָה אֲרֻחַת הָעֶרֶב, וַתֵּשֶׁב עַל יָדוֹ וַתַּבֵּט אֵלָיו בְּאַהֲבָה רַבָּה וַתִּתְעַנַּג לִרְאוֹת אֵיךְ

---

[1]) לאַטערנע, *фонарь*

הוּא שָׂם אֶת הַמַּאֲכָל בְּפִיו. אָז סִפֵּר לָהּ כֹּל אֲשֶׁר לָמַד בַּחֶדֶר וְהִיא הִקְשִׁיבָה לִדְבָרָיו בְּשִׂמְחָה וָעֹנֶג מֵאֵין כָּמוֹהוּ. אַחֲרֵי אָכְלוֹ לְקָחַתּוּ וַתּוֹשִׁיבֵהוּ עַל בִּרְכֶּיהָ, וְהוּא יָשֵׁן בִּזְרוֹעוֹתֶיהָ שְׁנַת הַיַּלְדוּת הַנְּעִימָה...

— לֹא אֲקַנֵּא בְלֵאָה שְׁכֶנְתִּי הַגְּבִירָה — אָמְרָה הָאֵם הַמְאֻשָּׁרָה לְנַפְשָׁהּ — כִּי לָהּ אֵין בֵּן חָכָם וָטוֹב כִּשְׁמוּאֵל בְּנִי. אָמְנָם לָהּ הַרְבֵּה כֶסֶף וַעֲדָיִים [1], — אַךְ לָמָּה לִי כֶסֶף — וְהִנֵּה אוֹצָרִי, הִנֵּה מַטְמוֹנִי! וּבְנִי עוֹד יִגְדַּל וְיֶחְכַּם וְהָיָה לְרַב, לְתַנָּא...

וְאוּלָם לֹא אָרְכָה הַשַּׁלְוָה בְּבֵית הָאַלְמָנָה; כִּי בָא הַיּוֹם וּבַבֹּקֶר הַשְׁכֵּם פָּרְצוּ הַ„חוֹטְפִים" אֶל בֵּיתָהּ וַיַּחְטְפוּ אֶת „אוֹצָרָהּ" בְּעוֹדֶנּוּ יָשֵׁן וַיִּקָּחֻהוּ וַיִּשָּׂאֻהוּ...

שְׁמוּאֵל הָיָה אָז בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים.

בְּעוֹד שְׁנֵי יָמִים הֱבִיאֻהוּ אֶל עִיר הַמְּחוֹז, וְאַחַר שִׁבְתּוֹ שָׁם כִּמְלוֹא יוֹם תָּמִים, שָׂמוּהוּ בַּעֲגָלָה גְדוֹלָה עִם עוֹד שְׁנֵים עָשָׂר נְעָרִים אֻמְלָלִים כָּמוֹהוּ. שְׁנֵי חַיָּלִים [2] הָלְכוּ מִשְּׁנֵי

---

[1] תַּכְשִׁיטִים. [2] אַנְשֵׁי צָבָא.

עֲבָרֶיהָ, וְאַחֲרֶיהָ נִמְשְׁכָה אִמּוֹ וְאִמּוֹת שְׁאָר הַיְלָדִים וַתַּכֶּינָה כַּף אֶל כַּף וַתְּגוֹנֵנָּה שַׂעֲרוֹת רֹאשָׁן וַתְּיַלֵּלְנָה. וּלְשֵׁמַע קוֹל יִלְלָתָן בָּכוּ גַם הַיְלָדִים וַיִּבְכּוּ גַם שְׁאָר בְּנֵי הָעִיר...

הָעֲגָלָה הִרְחִיקָה לָלֶכֶת מִן הָעִיר, וְהַחַיָּלִים צִוּוּ אֶת הַנָּשִׁים כִּי תָשֹׁבְנָה לְבָתֵּיהֶן. אָז נִגְּשָׁה אֵם שְׁמוּאֵל אֶל הָעֲגָלָה וַתְּחַבְּקֵהוּ בִּזְרוֹעוֹתֶיהָ, וּכְרֶגַע כְּמוֹ דָּבְקוּ יָחַד.

— הֱיֵה עִבְרִי, בְּנִי, וּמֵעַל אֱלֹהֶיךָ לֹא תָסוּר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ! — קָרְאָה הָאֵם בִּבְכִי מַר וַתְּשַׁקֵּהוּ בִּשְׂפָתַיִם דּוֹלְקוֹת.

בָּרֶגַע הַהוּא הוֹצִיא הַחַיָּל אֶת בְּנָהּ מִבֵּין זְרוֹעוֹתֶיהָ וַיְּהַדְּפֶנָּה בְּכֹחַ וַתִּפֹּל אָרְצָה.

— אֲהָהּ, אִמִּי, אִמִּי! — קָרָא הַנַּעַר בִּילָלָה.

אַךְ הַחַיָּל הַזּוֹעֵם גָּעַר בּוֹ בְּשָׂפָה זָרָה וַיַּרְאֵהוּ אֶת הַשּׁוֹט הַגָּדוֹל אֲשֶׁר בְּיָדוֹ. אָז נֶאֱנַק הַנַּעַר דּוֹמָם וְדִמְעוֹתָיו שָׁטְפוּ עַל לְחָיָיו, שָׁטְפוּ בְּלִי הֲפֻגוֹת[1]. וְהָעֲגָלָה הִרְחִיקָה הָלְאָה... וְשָׁם מֵרָחוֹק שָׁכְבָה אִמּוֹ עַל הָאָרֶץ וְעָלֶיהָ נִקְבְּצוּ הַנָּשִׁים הַמְיַלְּלוֹת...

[1]) בְּלִי הֶרֶף.

וַיִּסְעוּ הַנְּעָרִים יָמִים רַבִּים. אָרְכָה לָהֶם הַדֶּרֶךְ מְאֹד; כָּל הַמַּעֲדַנִּים וְהַמִּגְדָּנוֹת, אֲשֶׁר נָתְנוּ הָאִמּוֹת לִבְנֵיהֶן, אָכְלוּ הַ„דּוֹדִים" — שְׁנֵי הַחַיָּלִים שׁוֹמְרֵיהֶם, וְלַיְלָדִים נָתְנוּ אַךְ לֶחֶם יָבֵשׁ וָמָיִם. אוּלָם הַדּוֹדִים לֹא הִתְנַהֲגוּ עִמָּם בְּאַכְזְרִיּוּת, כִּי זָכְרוּ עוֹד אֶת הַפְּרֻטּוֹת אֲשֶׁר נָתְנוּ לָהֶם הָאִמּוֹת, לְמַעַן יַחְמְלוּ עַל בְּנֵיהֶן. וְאוּלַי לֹא הִסְפִּיקָה עֲבוֹדַת הַצָּבָא הָאֲרֻכָּה כַּחֲצִי יוֹבֵל שָׁנִים לְגָרֵשׁ מִלִּבָּם כָּל רֶגֶשׁ חֶמְלָה וְרַחֲמִים.

וַיָּבֹאוּ הַנְּעָרִים אֶל עִיר גְּדוֹלָה וַיָּבֹאוּ אֶל חָצֵר רַחֲבַת יָדַיִם, וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה שָׁם עוֹד יְלָדִים רַבִּים, אֲשֶׁר נֶאֶסְפוּ שָׁם מֵעָרִים אֲחֵרוֹת. וּבְיַד כָּל אֶחָד תַּרְמִילוֹ הַקָּטָן עִם שְׁאֵרִית הַטּוּב, אֲשֶׁר נָתְנוּ לָהֶם אִמּוֹתֵיהֶן, וַאֲשֶׁר לֹא גָזְלוּ מֵהֶם הַ„דּוֹדִים" בַּדֶּרֶךְ, כִּי לֹא מָצְאוּ בָהֶם חֵפֶץ: סִדּוּר, חֻמָּשׁ, חֲבִילַת צִיצִית וְלַאֲחָדִים הָיוּ גַם תְּפִלִּין. שָׁם עָמְדוּ עֵת רַבָּה וַיְחַכּוּ וַיִּרְעֲדוּ מִפַּחַד, מִקֹּר וּמֵרָעָב, כִּי כָל הַיּוֹם הַהוּא לֹא נִתַּן לָהֶם אֹכֶל.

וְאַחַר אֲשֶׁר כָּלוּ עֵינֵיהֶם מִיַּחֵל[1]) הוֹפִיעַ שַׂר הַגְּדוּד, אִישׁ קוֹמָה, עֲבֵה הַכָּרֵשׂ[2]), פָּנָיו אֲדֻמִּים וּשְׂפָמוֹ אֵימָה, וְעַל יָדוֹ חַיָּל

[1]) אֲשֶׁר חִכּוּ זְמַן רַב מְאֹד. [2]) בַּעַל בֶּטֶן עָבָה.

צָעִיר לְיָמִים וּפָנָיו שׂוֹחֲקִים. וַיַּבִּיטוּ שְׁנֵיהֶם אֶל הַנְּעָרִים וְהֶחָיִל הַצָּעִיר דִּבֵּר בְּאָזְנֵי שַׂר הַגְּדוּד דְּבָרִים אֲחָדִים וּשְׂחוֹק אַדִּיר נִשְׁמַע בֶּחָצֵר. אָז רָמַז לִשְׁנֵי חַיָּלִים וַיָּבִיאוּ גִזְרֵי עֵצִים יְבֵשִׁים וַיַּבְעִירוּ מְדוּרָה בְּתוֹךְ הֶחָצֵר. וַיִּרְאוּ הַנְּעָרִים וַיִּמַּס לִבָּם, כִּי אָמְרוּ כִּי בַעֲבוּרָם הִבְעִירוּ אֶת הַמְּדוּרָה, וְעוֹד מְעַט וּשְׂרָפוּם בָּאֵשׁ חַיִּים.

וַיִּגַּשׁ הָאִישׁ הַצָּעִיר אֶל הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר בִּשְׂפַת זַרְגּוֹן: הָאָדוֹן שַׂר הַגְּדוּד חָפֵץ לְהֵיטִיב לָכֶם וְנָכוֹן הוּא לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם חֶסֶד וָטוֹב, אִם אַךְ תִּשְׁמְעוּ בְקוֹלוֹ לְכֹל אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֶתְכֶם. גַּם אָנֹכִי הָיִיתִי נַעַר קָטָן כְּמוֹכֶם, בָּעֵת אֲשֶׁר לֻקַּחְתִּי מִבֵּית הוֹרַי לַעֲבֹד בַּצָּבָא, וְהִנֵּה עַתָּה גָּדַלְתִּי וְהָיִיתִי לְאִישׁ וּמִשְׂרָה כְבוּדָה נִתְּנָה עַל שִׁכְמִי...

שָׁמְעוּ הַנְּעָרִים אֶת דִּבְרֵי הָאִישׁ הַצָּעִיר וַיִּרְחַב לִבָּם, כִּי הִקְשִׁיבוּ הַפַּעַם דִּבְרֵי חֲלָקוֹת בִּשְׂפַת אִמָּם; וַיֹּאמְרוּ: אֵין זֹאת כִּי אִם יְרַחֵם שַׂר הַגְּדוּד עָלֵינוּ וֶהֱשִׁיבָנוּ אֶל עָרֵינוּ וְאֶל בֵּית הוֹרֵינוּ. וַיַּחְפְּצוּ מְאֹד לָדַעַת מַה יִּדְרֹשׁ מֵהֶם הַשַּׂר בְּעַד הַטּוֹבָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וַיִּהְיוּ נְכוֹנִים לַעֲשׂוֹת כָּל פְּקֻדּוֹתָיו.

— לָכֵן, — הוֹסִיף הַחַיָּל הַצָּעִיר אַחֲרֵי דְמָמָה אֲרֻכָּה, בְּהִתְבּוֹנְנוֹ אֶל הָרֹשֶׁם הֶחָזָק, אֲשֶׁר עָשָׂה עַל קְהַל שׁוֹמְעָיו— לָכֵן כָּל נַעַר הֶחָפֵץ בְּחַיִּים טוֹבִים יְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֶת חֵפֶץ הַשַּׂר וְקָרַב אֶל הָאֵשׁ וְהִשְׁלִיךְ שָׁמָּה אִישׁ אֶת סִדּוּרוֹ, תְּפִלָּיו וְצִיצִיּוֹתָיו וּשְׁאָר הַסְּמַרְטוּטִים אֲשֶׁר הֲבֵאתֶם עִמָּכֶם, כִּי אַךְ בְּעָרֵי הַיְּהוּדִים וּבְבָתֵּי מִדְרְשֵׁיהֶם יֵחָשְׁבוּ לַחֲפָצִים קְדוֹשִׁים, כִּי סְכָלִים הֵם הַיְּהוּדִים וּלְטָמֵא קָדוֹשׁ יִקְרָאוּ. אֲבָל פֹּה אֵין לָכֶם חֵפֶץ בָּהֶם, כִּי פֹה תַשְׂכִּילוּ כָּמוֹנִי לָדַעַת אֶת הַקָּדוֹשׁ וְהַטּוֹב בֶּאֱמֶת...

הַנְּעָרִים הִתְפַּלְּאוּ מְאֹד בְּשָׁמְעָם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַיַּבִּיטוּ אֶל הַמְדַבֵּר בְּתִמָּהוֹן וָפַחַד; כִּי אֵיךְ יֹאמַר אִישׁ אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ מְשֻׁגָּע, לְרֵעֵהוּ: הַשְׁלֵךְ אֶת הַסִּדּוּר וְהַצִּיצִיּוֹת אֶל הָאֵשׁ? הֲיֵעָשֶׂה כַדָּבָר הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל? וַיַּעַמְדוּ הַנְּעָרִים בְּלִי נוֹעַ וַיֹּאחֲזוּ אֶת תַּרְמִילֵיהֶם בְּחָזְקָה. כָּל אֶחָד מֵהֶם זָכַר אֶת סִדּוּרוֹ הַקָּטָן וַיִּיקַר בְּעֵינָיו, כַּאֲשֶׁר תִּיקַר נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד בְּעֵינֵי אִמּוֹ. לוּ אָמַר לָהֶם לְהַשְׁלִיךְ אֶת נַפְשָׁם אֶל הַמּוֹקֵד, כִּי אָז לֹא הָיָה הַדָּבָר לְפֶלֶא בְּעֵינֵיהֶם; כִּי עוֹד בָּעֵת אֲשֶׁר הֻצְּתָה הָאֵשׁ, עָלָה הָרַעְיוֹן עַל לְבָבָם, כִּי יִשְׂרְפוּם בָּאֵשׁ חַיִּים,

וַיִּהְיוּ נְכוֹנִים לָתֵת נַפְשָׁם בְּעַד אֱמוּנָתָם; אֲבָל לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַסִּדּוּרִים... חָלִילָה! נִשָּׂרֵף כְּרֶגַע וְאֶת סִדּוּרֵינוּ לֹא נִשְׂרֹף!

וַיַּרְא הַחַיָּל הַצָּעִיר, כִּי אֵין עוֹנֵהוּ מִכָּל הַנְּעָרִים, וַיִּקְרָא שֵׁנִית קוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר: כָּל נַעַר אֲשֶׁר יַשְׁלִיךְ בָּרִאשׁוֹנָה סִדּוּרוֹ בָּאֵשׁ, יִנָּתֶן לוֹ שְׁעוֹן־כֶּסֶף וְשַׁרְשֶׁרֶת לִתְשׁוּרָה! אַךְ הַנְּעָרִים עָמְדוּ בְּלִי נוֹעַ כְּבָרִאשׁוֹנָה, כְּאִלּוּ לֹא שָׁמְעוּ אֶת דְּבָרָיו. אָז הִתְאַדְּמוּ פְּנֵי שַׂר הַגְּדוּד וַיִּקְרָא דְּבָרִים אֲחָדִים בְּקוֹל מוֹשֵׁל. מֵהַדְּבָרִים הָהֵם לֹא הֵבִינוּ רַק מִלָּה אַחַת, אֲשֶׁר שְׁמָעוּהָ כְּבָר פְּעָמִים רַבּוֹת מִפִּי שׁוֹמְרֵיהֶם הַחַיָּלִים בִּימֵי מַסָּעָם, „שְׁזִידִי"; וּכְרֶגַע מִהֲרוּ חַיָּלִים אֲחָדִים אֶל הַנְּעָרִים וַיִּגְזְלוּ מֵהֶם אֶת סִדּוּרֵיהֶם וְצִיצִיּוֹתֵיהֶם, תְּפִלֵּיהֶם וְחֻמְּשֵׁיהֶם, וַיַּשְׁלִיכוּם אֶל הָאֵשׁ. וְלֹא נָשְׂאוּ פָנִים גַּם לַסִּדּוּר הַקָּטָן שֶׁל שְׁמוּאֵל, אֲשֶׁר עַל גַּבּוֹ הָיָה חָרוּת שְׁמוֹ בְּאוֹתִיּוֹת זָהָב וּבְתוֹכוֹ הָיוּ דִּינִים וּתְפִלּוֹת רַבּוֹת, אֲשֶׁר לֹא נִרְאוּ בְּכָל הַסִּדּוּרִים הַפְּשׁוּטִים.

כָּל הַנְּעָרִים נָשְׂאוּ קוֹל בְּכִי, וַיִּשְׁפְּכוּ דְמָעוֹת כַּמַּיִם; אַךְ הַבְּעֵרָה לֹא כָבָתָה, וְהַסְּפָרִים עָלוּ כֻלָּם בְּלַהַב הַשָּׁמָיְמָה. וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל רָאָה כַּאֲשֶׁר נָגְעָה לְשׁוֹן הָאֵשׁ בַּעֲלֵי

סִדּוּרוֹ הַיָּפֶה וַתְּלַחֵךְ אוֹתָם מִסָּבִיב, עַד אֲשֶׁר הָיָה הַנְּיָר לְאֵפֶר, וְהָאוֹתִיּוֹת שָׂמוּ לָהֶן כְּנָפַיִם וּכְנַפְשׁוֹת זַכּוֹת הִתְרוֹמְמוּ וַתְּעוֹפֶינָה...

— סִדּוּרִי וְצִיצִיּוֹתַי! — קָרָא שְׁמוּאֵל בִּבְכִי — עוּפוּ נָא, עוּפוּ אֶל אִמִּי הַטּוֹבָה וְהַגַּדְתֶּם לָהּ, כִּי לֹא חִלַּלְתִּי אֶת הַקֹּדֶשׁ; כְּאִישׁוֹן עֵינִי שְׁמַרְתִּיכֶם וְאַךְ אֲנָשִׁים רְשָׁעִים גָּזְלוּ אֶתְכֶם מִיָּדִי. וּבַעֲלוֹתְכֶם הַשָּׁמַיְמָה וְחִכִּיתֶם לִי עַד אֲשֶׁר יִקָּחֵנִי אֱלֹהִים אֲלֵיכֶם וְאָז תֵּאָרְנָה לִי צִיצִיּוֹתַי כְּקַרְנֵי שֶׁמֶשׁ וְאוֹתִיּוֹת סִדּוּרִי תַּזְהֵרְנָה לִי כְּכְתָב אֱלֹהִים, אֲשֶׁר הָיָה חָרוּת עַל הַלֻּחוֹת. חַכּוּ נָא לִי, חַכּוּ וּלְאַחֵר אַל תְּהִיוּ!

הָאֵשׁ כָּבָתָה, חֶפְצֵי הַקֹּדֶשׁ שֹׂרְפוּ, וַיִּהְיוּ לְגַל אֵפֶר. הַיְלָדִים בָּכוּ אֶת הַשְּׂרֵפָה, יִלְלוּ, נֶאֱנְקוּ, וְשַׂר הַצָּבָא וְרֵעָיו שָׂחֲקוּ וַיִּתְלוֹצְצוּ. וְאַחַר צִוָּה וַיָּבִיאוּ אֶת כֻּלָּם אֶל חֶדֶר אֶחָד רְחַב יָדַיִם; שָׁם עָמְדוּ שֻׁלְחָנוֹת עֲרוּכִים וַעֲלֵיהֶם עֻגּוֹת סֹלֶת, נַקְנִיקִים [1], בְּשַׂר צָלִי וּמְעֻשָּׁן, וְרֵיחָם הַטּוֹב נָדַף בְּחָזְקָה וַיָּבֹא אֶל אַף הַיְלָדִים הָרְעֵבִים, כִּי רְעֵבִים הָיוּ מְאֹד. נֵרוֹת רַבִּים הֵאִירוּ אֶת הַחֶדֶר.

[1]) כַּרְכְּשָׁאוֹת מְמֻלָּאוֹת בְּבָשָׂר, וואורסט.

וַיַּעֲמִידוּ אַנְשֵׁי הַחַיִל אֶת הַנְּעָרִים בְּשׁוּרָה, וְהָאִישׁ הַצָּעִיר נִגַּשׁ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמַר: רָאֹה רָאִיתִי וְהִנֵּה קְשֵׁי עֹרֶף אַתֶּם; דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם בְּשֵׁם שַׂר הַגְּדוּד, כִּי תַשְׁלִיכוּ אֶת הַ„סְּמַרְטוּטִים" אֲשֶׁר הֲבֵאתֶם עִמָּכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם; אוּלָם שַׂר הַגְּדוּד חָפֵץ עוֹד לְהֵיטִיב לָכֶם, וְעַל כֵּן נָכוֹן הוּא לִסְלֹחַ לָכֶם עַל חַטֹּאתְכֶם. אַךְ הֱיוּ אַתֶּם לְבָנִים מַקְשִׁיבִים וְאָז יִהְיֶה הוּא לָכֶם לְאָב רַחוּם. הִנֵּה עֵינֵיכֶם הָרוֹאוֹת אֵת כָּל הַטּוֹב הֶעָרוּךְ פֹּה עַל הַשֻּׁלְחָן, כָּל אֵלֶּה מוּכָנִים לְמַעַנְכֶם, וְהָיָה כָּל נַעַר אֲשֶׁר יָשִׂים עָלָיו אוֹת הַצְּלָב כַּאֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה לִפְנֵיכֶם, וְיָשַׁב אֶל הַשֻּׁלְחָן וְאָכַל וְשָׂבַע מִמֵּיטַב הַמַּטְעַמִּים כְּכֹל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשׁוֹ. וְהַנַּעַר אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע לְקוֹלִי, יוּבָא אֶל בּוֹר כֶּלֶא וְיִוָּסֵר עַל אִוַּלְתּוֹ.

נְעָרִים אֲחֵרִים לֹא יָכְלוּ עוֹד לַעֲמֹד בְּנִסָּיוֹן, כִּי הֱצִיקָם הָרָעָב מְאֹד, וְנַפְשָׁם כָּלְתָה בִּרְאוֹתָם אֶת הַמַּטְעַמִּים אֲשֶׁר עַל הַשֻּׁלְחָן, וַיֵּאוֹתוּ לְדִבְרֵי הַמֵּסִית, וְאַחֲרֵי אֲשֶׁר שָׂמוּ עֲלֵיהֶם בְּיָד רוֹעֶדֶת אֶת אוֹת הַצְּלָב, מִהֲרוּ אַנְשֵׁי הַחַיִל וַיּוֹשִׁיבוּם אֶל הַשֻּׁלְחָן, וְשָׁם בֵּרְכוּ בְּלַחַשׁ אֶת בִּרְכַּת־„הַמּוֹצִיא" וַיֹּאכֵלוּ. אַךְ רֹב הַנְּעָרִים לֹא אָבוּ לִמְכֹּר אֶת דָּתָם בְּלֶחֶם וַיַּעַמְדוּ

מִנֶּגֶד; וּבְעֵינַיִם כָּלוֹת הִבִּיטוּ אֶל הַמַּאֲכָלִים אֲשֶׁר הֵבִיאוּ רֵעֵיהֶם הַמְאֻשָּׁרִים אֶל פִּיהֶם וְרַעֲבוֹנָם גָּדַל שִׁבְעָתַיִם. וּבְכָל זֹאת הִתְגַּבְּרוּ עַל תַּאֲוָתָם וַיַּבִּיטוּ בִּשְׁאָט־נֶפֶשׁ אֶל הַמְּסִית אֲשֶׁר לָעַג לָהֶם לְהַרְעִימָם וּלְהַגְדִּיל עֱנוּתָם.

כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ הַנְּעָרִים, אֲשֶׁר הֵמִירוּ אֶת דָּתָם, לֶאֱכֹל, צִוָּה שַׂר הַגְּדוּד וַיָּבִיאוּ אֶת הַנְּעָרִים קְשֵׁי הָעֹרֶף אֶל חֶדֶר אֶחָד,אֲשֶׁר הָיָה צַר לְפִי מִסְפַּר הַכְּלוּאִים. גַּם הַתַּנּוּר הֻשַּׂק בּוֹ יֶתֶר מִדַּי וַיִּגְבַּר הַחֹם מְאֹד. שָׁם יָשְׁבוּ הַנְּעָרִים הָאֻמְלָלִים עַל הָרִצְפָּה הַמְכֻסָּה בְּרֶפֶשׁ, כִּי כָשְׁלוּ רַגְלֵיהֶם אַחֲרֵי עָמְדָם עֵת רַבָּה וַיֹּאמְרוּ לִישֹׁן מְעָט. אוּלָם הַשֵּׁנָה נָדְדָה מֵעֵינֵיהֶם, כִּי הֱצִיקָם הָרָעָב מְאֹד וְעַד מְהֵרָה הָיָה הָרָעָב לְצָמָא עַז אוֹכֵל קֶרֶב וָלֵב.

וַיִּרְאוּ הַנְּעָרִים וְהִנֵּה בַּפִּנָּה עוֹמֶדֶת גִּיגִית[1] גְּדוֹלָה וְעַל שׁוּלֶיהָ מְעַט מַיִם סְרוּחִים וּכְלִי אַיִן לִשְׁאֹב בּוֹ. נוֹאָשִׁים וְאוֹבְדֵי עֵצוֹת עָמְדוּ עַל יַד הַגִּיגִית וַיִּתְרַפְּקוּ עָלֶיהָ וַיַּבִּיטוּ אֶל תּוֹכָהּ בְּעֵינַיִם כָּלוֹת.

---

[1] גִּיגִית — כְּלִי עֵץ גָּדוֹל לְמָיִם.

גָּדוֹל הָיָה מַכְאוֹבָם בְּעָמְדָם רְעֵבִים מִנֶּגֶד לַשֻּׁלְחָן הֶעָרוּךְ, וּבִרְאוֹתָם כִּי רֵעֵיהֶם אוֹכְלִים מִמֶּנּוּ לָשֹׂבַע; אַךְ הַמַּכְאוֹב הַהוּא כְּאַיִן נֶחְשַׁב לָהֶם מוּל הַמַּכְאוֹב הַנּוֹרָא אֲשֶׁר גָּבַר בָּהֶם עַתָּה. בְּהַבִּיטָם אֶל הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּגִּנְּית, כִּי כְמוֹ אֵשׁ אוֹכֵלָה בָּעֲרָה בְקִרְבָּם וּלְשׁוֹנָם יָבְשָׁה כָּעֵץ.

וּשְׁמוּאֵל הַקָּטָן גַּם הוּא עָלָה עַל הַגִּנִּית וַיַּבֵּט אֶל תּוֹכָהּ רְגָעִים אֲחָדִים וּכְרֶגַע קָפַץ וַיָּבֹא אֶל תּוֹכָהּ. אַחֲרָיו אָמְרוּ עוֹד אֲחָדִים לִקְפֹּץ, אַךְ הוּא הֱנִיאָם מֵעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה, בְּהַבְטִיחוֹ אוֹתָם כִּי הוּא יַשְׁקֶה אוֹתָם לְבַדּוֹ וְלֹא יִרְפְּשׂוּ אֶת הַמַּיִם בְּרַגְלֵיהֶם. וַיִּשְׁאַב שְׁמוּאֵל מִן הַמַּיִם בְּכוֹבָעוֹ, וַיִּתֵּן לָעוֹמְדִים אֶל הַגִּנִּית מִסָּבִיב, וַיִּשְׁתּוּ וַיָּשִׁיבוּ אֶת נַפְשָׁם.

וַיְהִי אַחֲרֵי שְׁתוֹתָם דַּיָּם, וַיְבַקֵּשׁ שְׁמוּאֵל לָצֵאת מִן הַגִּנִּית וְלֹא יָכֹל; כִּי בְּבוֹאוֹ אֶל הַגִּנִּית תָּמַךְ אֶת רַגְלָיו עַל הַחִשּׁוּקִים [1]) הַסּוֹבְבִים אֶת הַגִּנִּית מִחוּץ, וּבְצֵאתוֹ לֹא מָצָא בַּמֶּה לִתְמֹךְ אֶת רַגְלָיו; וְהַגִּנִּית גְּבֹהָה עַד אֲשֶׁר אַךְ בְּעָמָל רַב הִשִּׂיג בְּיָדָיו אֶת שְׂפָתָהּ, וְקִירוֹתֶיהָ חֲלַקְלַקּוֹת. וַיְבַקְשׁוּ הַנְּעָרִים עֵצוֹת לְהוֹצִיאוֹ וְלֹא מָצָאוּ. וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל: אָמְנָם

[1]) רייפען.

יֵשׁ תַּחְבֻּלָה לְהוֹצִיאֵנִי מִן הַגִּיגִית. אַךְ יָרֵאתִי פֶּן נֻחַם אַחֲרֵי כֵן עַל מַעֲשֵׂינוּ. וַיִּפְצְרוּ בוֹ הַנְּעָרִים לְהַגִּיד לָהֶם אֶת הַתַּחְבֻּלָה. וַיַּעַן שְׁמוּאֵל וַיֹּאמַר: הַתַּחְבֻּלָה פְּשׁוּטָה הִיא וְקַלָּה: לַהֲפֹךְ אֶת הַגִּיגִית עַל צִדָּהּ. אוּלָם אִם נַהַפְכֶנָּה יִשָּׁפְכוּ הַמַּיִם מִמֶּנָּה, וְאִם נִצְמָא עוֹד בַּמֶּה נִשְׁבֹּר אָז צִמָאֵנוּ? וַיַּעֲנוּ הַנְּעָרִים וַיֹּאמְרוּ: אֲנַחְנוּ שָׁתִינוּ כְבָר לָרְוָיָה וְלֹא נְבַקֵּשׁ עוֹד לִשְׁתּוֹת.

—אִם כֵּן—אָמַר שְׁמוּאֵל — הִפְכוּ אֶת הַגִּיגִית! אַךְ נִשְׁתֶּה עוֹד כֻּלָּנוּ מִן הַמַּיִם בְּטֶרֶם תִּשְׁפְּכוּם. וַיִּשְׁמְעוּ הַנְּעָרִים לְקוֹלוֹ וַיִּשְׁתּוּ עוֹד אִישׁ כִּיכָלְתּוֹ. וְאַחַר אָחֲזוּ כָּל הַנְּעָרִים בַּגִּיגִית, וּבְקוֹל תְּרוּעַת שִׂמְחָה הִטּוּהָ וַיַּהַפְכוּהָ וַיִּשָּׁפְכוּ הַמַּיִם עַל פְּנֵי הַחֶדֶר. וּשְׁמוּאֵל נָפַל מִן הַגִּיגִית כֻּלּוֹ טָבוּל בַּמָּיִם. וַיִּשְׂחֲקוּ כָּל הַנְּעָרִים וַיָּרִיעוּ. וַיִּשְׁכְּחוּ כִּי רְעֵבִים הֵם וְכִי בְכֶלֶא צַר הֵם כְּלוּאִים. וְכַעֲבֹר שָׁעָה יָשְׁנוּ כֻלָּם עַל הָרִצְפָּה הַמְגֹאָלָה שֵׁנָה מְתוּקָה, וְגַם שְׁמוּאֵל בְּתוֹכָם בִּבְגָדָיו הָרְטֻבִּים...

אֶפֶס בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה בָּאָה נְבוּאַת שְׁמוּאֵל: נְעָרִים אֲחָדִים הִתְעוֹרְרוּ וַיְבַקְשׁוּ לִשְׁתּוֹת וְלֹא מָצְאוּ. וַיִּתְּנוּ קוֹלָם בִּבְכִי. וַיִּיקַץ שְׁמוּאֵל לְקוֹל צַעֲקָתָם וַיַּבֵּט אֶל כָּל סְבִיבָיו. וַיַּרְא וְהִנֵּה בְּפִנַּת הַחֶדֶר בְּמוֹרָד נִקְווּ מְעַט מַיִם — וַיִּנָּס

לְשָׁאֲבָם בְּיָדָיו וְלֹא יָכֹל, כִּי לֹא עֲמֻקִּים הָיוּ. וַיִּרְאוּ הַצְּמֵאִים כִּי אָבְדָה תִקְוָה מֵהֶם וַיּוֹסִיפוּ לִבְכּוֹת. וַאֲחֵרִים נִסּוּ לָגַעַת בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם אֶל הַמַּיִם וַיְלַחֲכוּם. וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת כּוֹבָעוֹ וַיִּטְבְּלֵהוּ בַּמַּיִם וַיָּמֶץ אֶל פִּי הָאֶחָד וַיָּשֶׁב אֶת נַפְשׁוֹ, וְאַחַר אֶל פִּי הַשֵּׁנִי עַד כְּלוֹת הַמַּיִם מֵעַל הָרִצְפָּה, אֲשֶׁר לִקְקוּהָ בִּלְשׁוֹנָם עַד נְכוֹן הַיּוֹם.

אָז נִפְתַּח חֲדַר כִּלְאָם וְאִישׁ צָבָא בָּא, וַיְצַוֵּם לָצֵאת הַחוּצָה, וַיָּקוּמוּ רַבִּים, וַאֲחֵרִים שָׁכְבוּ עוֹד. וַיִּגַּשׁ הָאִישׁ אֲלֵיהֶם וַיְעוֹרְרֵם, וַיָּקִיצוּ מִשְּׁנָתָם, וַיֵּאָנְחוּ וַיִּתְהַפְּכוּ מִצִּדָּם אֶל צִדָּם וּפְנֵיהֶם בָּעֲרוּ כָּאֵשׁ, וַיִּתְאַמְּצוּ לָקוּם עַל רַגְלֵיהֶם וְלֹא יָכֹלוּ. וַיָּרֶק אִישׁ הַצָּבָא וַיְקַלְּלֵם בְּאִמָּם, וַיִּפֶן וַיֵּצֵא עִם הַנְּעָרִים הַבְּרִיאִים הַחוּצָה.

וַיַּעֲמִידוּ אַנְשֵׁי הַצָּבָא אֶת הַנְּעָרִים בִּשְׁתֵּי שׁוּרוֹת, וַיְצַוֵּם לַעֲמֹד הָכֵן, וַיִּתְחַזְּקוּ הַנְּעָרִים וַיַּעַמְדוּ. וְכַעֲבֹר חֲצִי שָׁעָה נִגְלָה לִפְנֵיהֶם שַׂר הַגְּדוּד וְהַמֵּסִית, וַיִּפָּעֶם לְבַב הַנְּעָרִים וַיֶּחֶרְדוּ וַיִּירְאוּ לְהָרִים עֵינֵיהֶם.

וַיִּקְרָא אֵלָיו הַמֵּסִית אֶת אַחַד הַנְּעָרִים וַיִּשְׁאָלֵהוּ בְּשָׂחוֹק קַל:

— הֶאָכַלְתָּ מְאוּמָה בַּלַּיְלָה?

— לֹא אָכַלְתִּי — עָנָה הַנַּעַר, וְעֵינָיו מָלְאוּ דִמְעָה.

— וּמַיִם שְׁתִיתֶם — הוֹסִיף הַמֵּסִית לִשְׁאֹל.

— שָׁתִינוּ. — עָנָה הַנַּעַר.

— וּמִי הִשְׁקָה אֶתְכֶם?

— שְׁמוּאֵל.

— מִי הוּא שְׁמוּאֵל?

וַיַּרְאֵהוּ הַנַּעַר אֶת הַמַּשְׁקֶה, אֶת שְׁמוּאֵל.

וּשְׁמוּאֵל שָׁמַע אֶת אֲשֶׁר דִּבֵּר, וְרוּחַ גַּאֲוָה לָבְשָׁה אוֹתוֹ, כִּי הֵבִין אֶת כָּל הַטּוֹב אֲשֶׁר עָשָׂה אֶתְמוֹל, כַּהֲשִׁיבוֹ נַפְשׁוֹת רֵעָיו הַצְּמֵאִים. וַיִּקְרָא הַמֵּסִית לִשְׁמוּאֵל וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו בְּלִי מֹרֶךְ. וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֵּסִית: הַגֶּד נָא לִי, אֵיךְ הִשְׁקִיתָ אֶת רֵעֶיךָ, וּלְךָ לֹא הָיָה כְלִי לִשְׁאֹב בּוֹ, וְהַגִּנִּית גְּבֹהָה מִמְּךָ כִּמְעַט כִּפְלַיִם? — וַיַּגֵּד לוֹ שְׁמוּאֵל אֶת כָּל תַּחְבֻּלוֹתָיו. וַיִּפֶן הַמֵּסִית אֶל שַׂר הַגְּדוּד וַיְדַבֵּר עִמּוֹ דְּבָרִים אֲחֵרִים, וַיִּשְׂחֲקוּ שְׁנֵיהֶם וְשַׂר הַגְּדוּד פָּנָה אֶל שְׁמוּאֵל, וַיַּחֲלֵק בְּיָדוֹ הָרְחָבָה אֶת רֹאשׁ הַנַּעַר, וַיַּבֵּט אֵלָיו כַּאֲשֶׁר יַבִּיט אִישׁ עַל תַּרְנְגֹלֶת מְפֻטָּמָה לִפְנֵי חַג הַפֶּסַח, בְּטֶרֶם יְשַׁלְּחֶנָּה אֶל

הַשּׁוֹחֵט, וַיִּקְרָא: אַךְ זֶה יְהוּדִי קָטָן, אַךְ זֶה יְהוּדִי קָטָן! —

— רוֹאֶה אָנֹכִי — אָמַר הַמֵּסִית אֵלָיו,— כִּי נַעַר חָכָם אַתָּה, עַל כֵּן חָפֵץ אָנֹכִי מְאֹד לַהֲבִיאֲךָ בִּבְרִית דָּתֵנוּ, לְמַעַן יִיטַב לְךָ גַּם פֹּה וְגַם בַּשָּׁמַיִם מִמָּעַל. הֲלָמַדְתָּ תַּנַ"ךְ?..

— לָמַדְתִּי.

— אִם כֵּן הָבָה וְנִוָּכְחָה יַחַד, וְהָיָה אִם אֲנַצֵּחֲךָ וְהָיִיתָ לְנוֹצְרִי כָּמוֹנִי, וְאִם אַתָּה תְנַצְּחֵנִי וְהָיִיתִי יְהוּדִי כָּמוֹךָ.

שְׂחוֹק קַל עָבַר עַל שִׂפְתֵי שְׁמוּאֵל.

— לָמָּה תִשְׂחַק, שְׁמוּאֵל? — הוֹסִיף הַמֵּסִית לְדַבֵּר בִּלְשׁוֹן רַכָּה,— הַגֶּד נָא לִי, כָּל אֲשֶׁר בִּלְבָבֶךָ, הִנֵּה אַל תִּירָא מִמֶּנִּי.

— אָנֹכִי — עָנָה שְׁמוּאֵל בְּתֹם יַלְדוּתוֹ — אָנֹכִי אֵינֶנִּי חָפֵץ, כִּי תָשׁוּב לִהְיוֹת יְהוּדִי, כִּי שָׂרַפְתָּ בְּיָדֶיךָ סִדּוּרִים וּתְפִלִּין, אֲשֶׁר בָּהֶם כְּתוּבִים דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים. וְאוּלַי מֵעוֹדְךָ לֹא הָיִיתָ יְהוּדִי, כִּי אִישׁ יְהוּדִי לֹא יַעֲשֶׂה כַּדָּבָר הַזֶּה.

— אַמִּיץ לֵב אַתָּה — עָנָה הַמֵּסִית בְּכַעַס. — וּתְרוּפָה אַחֶרֶת לָנוּ לְהָרֵךְ אֶת לְבָבְךָ אִם הוּא לֵב בַּרְזֶל... הָבִיאוּ הַשּׁוֹטִים!

וַיָּבֹא חַיָּל אֶחָד שׁוֹטִים וַיַּפְשֵׁט אֶת הַנַּעַר אֶת מִכְנָסָיו, אֲשֶׁר לֹא יָבְשׁוּ עוֹד מִמֵּי הַגִּיגִית, וַיַּפִּילֵהוּ אַרְצָה עַל הַשֶּׁלֶג וַיָּדָשׁ אֶת בְּשָׂרוֹ עַד שְׁפָךְ דָּם.

-- הֲתָעֹז עוֹד לְדַבֵּר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה ?–קָרָא הַמֵּסִית וַיַּחֲרֹק שֵׁן, אַךְ שְׁמוּאֵל לֹא עֲנָהוּ עוֹד מְאוּמָה. לְשׁוֹנוֹ דָּבְקָה לְחִכּוֹ מִמַּכְאוֹב וּמִקָּלוֹן, כִּי לֹא נָגַע שׁוֹט בִּבְשָׂרוֹ מֵעוֹדוֹ. אַךְ מַבָּטֵי עֵינָיו הִבִּיעוּ אֶת רִגְשֵׁי לְבָבוֹ, כִּי מְבַזֶּה הוּא בְּכָל שְׁאָט בְּנֶפֶשׁ אֶת מְעַנֵּהוּ הָאַכְזָר, וְגַם אֶת שַׂר הַצָּבָא, אֲשֶׁר עָמַד וַיַּרְא אֶת הָעָוֶל הַגָּדוֹל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לוֹ, וְגַם שָׂחַק שְׂחוֹק גָּדוֹל, וְרִשְׁעַת הַמֵּסִית הֵפִיקָה מִמֶּנּוּ רָצוֹן.

– לוּ הָיְתָה פֹּה אִמִּי–הֵשִׁיב שְׁמוּאֵל – כִּי אָז נִקְּרָה בְּצִפָּרְנֶיהָ אֶת עֵינֵי הָאַכְזָרִים הָאֵלֶּה, אַךְ רְחוֹקָה, רְחוֹקָה הִיא מִמֶּנִּי, וּמְאוּמָה לֹא תֵדַע מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ לִי הָאֲנָשִׁים הָרְשָׁעִים הָאֵלֶּה, הָהּ, מִי יֵלֶךְ לִי לְהַגִּיד לָהּ ?

וּבִהְיוֹת שְׁמוּאֵל תָּפוּשׂ בְּמַחֲשָׁבוֹת לֹא רָאָה, כִּי כְּבָר הוּבָא יַחַד עִם רֵעָיו אֶל חֲדַר הָאֹכֶל אֲשֶׁר שָׁם הָיָה הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כְּמוֹ אֶתְמוֹל,

— שְׁמוּאֵל! — קָרָא הַמֵּסִית בְּנָגְעוֹ בְּשִׁכְמוֹ הַיֶּלֶד — הִנֵּה דִבַּרְתִּי לְךָ אֶתְמוֹל בִּלְשׁוֹן רַכָּה, גַּם יִסַּרְתִּיךָ הַיּוֹם עַל אֲשֶׁר הֵעַזְתָּ פָּנֶיךָ נֶגְדִּי, וְעַתָּה רַב לְךָ לְהַקְשׁוֹת עָרְפֶּךָ; שִׂים אֶת אוֹת הַצְּלָב עַל לִבְּךָ וְשֵׁב אֶל הַשֻּׁלְחָן לֶאֱכֹל. הֲטוֹב טוֹב לְךָ כִּי תָנוּעַ כְּכֶלֶב בָּרָעָב?

שְׁמוּאֵל נֶאֱנַק דֹּם וְלֹא עָנָה דָבָר.

— וְאַתֶּם, נְעָרִים — קָרָא הַמֵּסִית בִּפְנוֹתוֹ אֶל יֶתֶר הַנְּעָרִים, — אַל תִּלְמְדוּ אֶל דֶּרֶךְ הָעִקֵּשׁ הַזֶּה, מַהֲרוּ וַעֲשׂוּ אֶת מִצְוַת שַׂר הַגְּדוּד וְתִתְעַנְּגוּ עַל כָּל טוּב, וּמַחְסוֹר וּתְלָאָה לֹא תֵדְעוּ עוֹד.

וְרוּחַ אֲחָדִים רָפְתָה מֵרָעָב וּתְלָאָה, וַיֵּאוֹתוּ לַעֲשׂוֹת כְּמִצְוַת הַמֵּסִית, וַיִּפָּרְדוּ מֵעַל אֲחֵיהֶם...

וַיַּרְא שְׁמוּאֵל, וְהִנֵּה גַּם נֹחַ רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר לָמַד אִתּוֹ בַּחֶדֶר וְכָמוֹהוּ הָיָה יָדוּעַ לְתַלְמִיד מַקְשִׁיב וִירֵא שָׁמַיִם, נִבְדַּל גַּם הוּא וַיֵּלֶךְ וַיִּקְרַב אֶל הַשֻּׁלְחָן.

— הַאָמְנָם יָשִׂים הוּא אֶת אוֹת הַצְּלָב עַל לִבּוֹ וְיָדָיו לֹא תִיבַשְׁנָה? — דִּמָּה שְׁמוּאֵל בִּלְבָבוֹ.

אַךְ הַנַּעַר שָׂם אֶת הָאוֹת עַל לִבּוֹ. וְכָל רַע לֹא אֻנָּה לוֹ. יָדוֹ לֹא יָבְשָׁה אַךְ רָעֲדָה מְעַט וּפָנָיו הִלְבִּינוּ. אֲבָל לֹא נֶהֶפְכוּ לְאָחוֹר; וְהִנֵּה יָשַׁב לֶאֱכֹל וַיָּשֶׂם שִׁנָּיו בָּאֹכֶל וּמִפִּי שְׁמוּאֵל נָזַל רִיר וְעֵינָיו כָּלוּ לִרְאוֹת... וַיַּבֵּט עַל סְבִיבָיו וְהִנֵּה אַךְ מְתֵי מִסְפָּר נִשְׁאֲרוּ. עוֹמְדִים וְרוֹעֲדִים...

— מַדּוּעַ לֹא אֶעֱשֶׂה גַם אָנֹכִי כָּמוֹהוּ? — שָׁאַל שְׁמוּאֵל לְנַפְשׁוֹ — הֵן לֹא כָבֵד הוּא לָשׂוּם אֶת הָאוֹת וּמְאוּמָה לֹא יִגָּרַע מִמֶּנִּי... הָבָה אֶעֱשֶׂה גַם אֲנִי כְּמַעֲשֵׂהוּ וְאֵשֵׁב וְאֹכֵל... לָמָּה אֲחַסֵּר אֶת נַפְשִׁי מִטּוֹבָה?... אָנֹכִי לֹא אֶהְיֶה עוֹד יְהוּדִי... וּמָה אִם לֹא אֶהְיֶה עוֹד יְהוּדִי? הֲלֹא כָל הַגּוֹיִם אֵינָם יְהוּדִים וּבְכָל זֹאת יִחְיוּ... אֲבָל הַגּוֹיִם לֹא הָיוּ יְהוּדִים וְאָנֹכִי יְהוּדִי הָיִיתִי וְאֵיךְ אֲכַחֵשׁ בֶּאֱמוּנָתִי?... אֵיךְ??...

„הֱיֵה בְּנִי, עִבְרִי, וּמֵעַל אֱלֹהֶיךָ לֹא תָסוּר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ". רָעֲמוּ דִּבְרֵי אִמּוֹ בְּאָזְנָיו. וַיִּתְחָרֵט עַל אֲשֶׁר עָלָה סָפֵק בִּלְבָבוֹ: הֲיַעֲזֹב אֶת דָּתוֹ אִם לֹא? „אִמּוֹתָהּ!—קָרָא שְׁמוּאֵל בְּהַחְלָטָה-- וּמִדָּתִי לֹא אָסוּר!" וַיַּבֵּט בְּבוּז וּשְׁאָט נֶפֶשׁ אֶל נַחַ רֵעֵהוּ... אַחֲרֵי אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים אֲשֶׁר הֵמִירוּ אֶת דָּתָם. הוֹצִיאוּ מִשָּׁם אֶת הַנְּעָרִים הַיְּהוּדִים וַיּוֹבִילוּם אֶל הַחֶדֶר אֲשֶׁר לָנוּ

בו. וַיִּתְּנוּ לָהֶם לֶחֶם מְעַפֵּשׁ פְּרֻסָּה קְטַנָּה לְאִישׁ וּמַיִם לַחַץ
וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבָּעוּ וַיְבָרְכוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם.
בְּעוֹד שָׁבוּעַ יָמִים נָסְעוּ מִשָּׁם כָּל הַנְּעָרִים אֲשֶׁר לָקְחוּ לַצָּבָא.
כָּאֵלֶּה אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ בֶּאֱמוּנַת אֲבוֹתָם כֵּן אֵלֶּה אֲשֶׁר הֶמִירוּהָ
בְּדַת הַנּוֹצְרִית, וַיִּתְמַהְמְהוּ בְּעָרִים אֲחֵרוֹת חֹדֶשׁ פֹּה וְחֹדֶשׁ
שָׁם, עַד בּוֹא יְמֵי הַקָּיִץ. וְאַחֲרֵי אֲשֶׁר לֹא חָסָה עֲלֵיהֶם עַיִן
לְרָחֲצָם וְלָתֵת לָהֶם כְּתֻנּוֹת נְקִיּוֹת, דָּבְקָה בָהֶם צָרַעַת. וַיְצַו
שַׂר הַגְּדוּד וַיּוֹבִילוּ אַנְשֵׁי הַצָּבָא אֶת הַנְּעָרִים אֶל הַנָּהָר
וּבְשׁוֹטִים אָנְסוּ אוֹתָם לָבוֹא הַמַּיְמָה וַיִּדְחֲקוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ
וַיִּצְלְלוּ רַבִּים בַּמַּיִם וַיֹּאבֵדוּ. וְאַךְ אֵלֶּה אֲשֶׁר יָדְעוּ לִשְׂחוֹת,
אוֹ אֲשֶׁר עָמְדוּ עַל שְׂפַת הַנָּהָר נִצָּלוּ; וְאִישׁ לֹא שָׁת לִבּוֹ
לָדַעַת כַּמָּה אָבְדוּ וְכַמָּה נִשְׁאָרוּ, כִּי כְּשַׂר הַגְּדוּד כֵּן אַנְשֵׁי
הַצָּבָא קָצָה נַפְשָׁם לְטַפֵּל[1] בַּיְלָדִים, וְהָיוּ שְׂמֵחִים לוּ הֶאֱבִידָם
הַדָּבָר כָּלִיל.

וּשְׁאֵרִית הַפְּלֵיטָה, אֲשֶׁר נִשְׁאֲרָה מֵחֶרֶב הַמָּוֶת, עָבְרוּ
עָרִים וּנְהָרִים, שָׂדוֹת וִיעָרִים עַד בּוֹאָם אֶל פֶּלֶךְ פֶּרְמָה.

[1] לַעֲסֹק בָּהֶם וְלִשְׁמֹר אוֹתָם.

שָׁם נָתְנוּ אוֹתָם עַל יַד אִכָּרֵי הַכְּפָר, לְמַעַן יְגַדְּלוּ אוֹתָם וְלֹא יִהְיוּ עוֹד לְמַשָּׂא עַל אַנְשֵׁי הַצָּבָא. וּמִלְּבַד זֶה בְּשִׁבְתָּם בְּבָתֵּי הַנּוֹצְרִים יְמַהֲרוּ לַעֲזֹב כָּל מִנְהֲגֵי אֲבוֹתֵיהֶם וְיִהְיוּ לְנוֹצְרִים גְּמוּרִים.

וּשְׁמוּאֵל נִתַּן עַל יַד אַנְטוֹן רֹעֵה הַכְּפָר... לְחַנְּכוֹ.

וְאַנְטוֹן הָרֹעֶה אֶת תּוֹרַת הַחִנּוּךְ לֹא לָמַד; בְּיַלְדוּתוֹ הָיָה רֹעֶה נֶאֱמָן לַבָּקָר וְלַצֹּאן, וּבִהְיוֹתוֹ לְאִישׁ הֵחֵל לָתֵת כַּיַּיִן עֵינוֹ, וְלֹא הִשְׁגִּיחַ עוֹד עַל עֶדְרוֹ כְּבָרִאשׁוֹנָה. וּבַשָּׁנָה הַזֹּאת, אַחֲרֵי אֲשֶׁר אָבְדָה פָּרָה לְזָקֵן הַכְּפָר, אָמְרָה הָעֵדָה לְבַקֵּשׁ לָהּ רֹעֶה אַחֵר וְלֹא מָצָאָה, כִּי עֲנִיָּה הָיְתָה הָעֵדָה וְלֹא הִשִּׂיגָה יָדָהּ גַּם לְשַׁלֵּם אֶת הַשָּׂכָר הַדַּל אֲשֶׁר הִבְטִיחָה לְאַנְטוֹן.

עַל יַד הָרֹעֶה הַזֶּה נִתַּן שְׁמוּאֵל לָקַחַת לֶקַח, לְמַעַן הָסִיר מִמֶּנּוּ אֶת הַ„מִּדּוֹת הַנִּשְׁחָתוֹת", אֲשֶׁר דָּבְקוּ בוֹ בְּבֵית אִמּוֹ, וְלָטַעַת בְּקִרְבּוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת, לְמַעַן יִהְיֶה אֶזְרָח מוֹעִיל לַמֶּמְשָׁלָה, לָאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ וּלְמִין הָאָדָם כֻּלּוֹ...

וַיִּתֵּן אַנְטוֹן לִשְׁמוּאֵל שׁוֹט אָרֹךְ וַיּוֹרֵהוּ לָצֵאת וְלָבוֹא לִפְנֵי הַצֹּאן, וַיְלַמְּדֵהוּ לְהִסְתַּפֵּק בְּמוּעָט; כִּי הַשָּׂכָר הַדַּל,

אֲשֶׁר נָתְנָה לוֹ הָעֵדָה, לֹא הִשְׁפִּיק לוֹ לְרַוּוֹת בּוֹ צִמָּאוֹ לְיַיִן שָׂרָף, וּמַה גַּם לִקְנוֹת לֶחֶם, אֲשֶׁר הָיָה בְעֵינָיו כִּדְבַר מוֹתָר, אֲשֶׁר יוּבָא אַךְ עַל שֻׁלְחַן הָעֲשִׁירִים. וַיִּרְעַב שְׁמוּאֵל לַלֶּחֶם וַיִּשְׂבַּע מַהֲלוּמוֹת. לֶחֶם קִבֵּל אַךְ פַּעַם בְּיוֹם, אוֹ בִשְׁנֵי יָמִים, וּמַהֲלוּמוֹת בְּכָל עֵת אֲשֶׁר שִׁכָּרוֹן אֲדֹנָיו לֹא הִגִּיעַ עַד מְרוֹם קִצּוֹ... אַנְטוֹן לֹא הָיָה רַע לֵב; אָמְנָם לִרְגָעִים חֵרֵף אֶת חֲנִיכוֹ בְּשֵׁם „יְהוּדִי אָרוּר", אַךְ הַחֲרָפוֹת הָאֵלֶּה לֹא יָצְאוּ מִן הַלֵּב, כִּי אִם מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, כְּאִלּוּ בִקֵּשׁ אַךְ לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ, כִּי „אִי אֶפְשָׁר בְּלָאו הָכִי" [1]... אֲבָל כַּאֲשֶׁר שָׁתָה שָׁלשׁ אוֹ אַרְבַּע כּוֹסוֹת, וְלֹא מָצָא לִשְׁתּוֹת לִרְוָיָה, אָז הָיָה לְנָמֵר אַכְזָרִי, אֲשֶׁר יִטְרֹף וְרָמַס כָּל אֲשֶׁר יִמָּצֵא עַל דַּרְכּוֹ וַיְבַקֵּשׁ לְהַאֲבִיד וּלְשַׁחֵת עוֹלָם וּמְלוֹאוֹ...

וּבַיּוֹם אֲשֶׁר בּוֹ תוֹצְאוֹת סִפּוּרֵנוּ, הָלַךְ אַנְטוֹן בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּם אֶל בֵּית הַמַּשְׁקֶה, אַחֲרֵי הוֹבִילוֹ אֶת הָעֵדֶר אֶל מְקוֹם הַמִּרְעֶה וַיַּעַזְבֵנוּ עַל יַד שְׁמוּאֵל עוֹזְרוֹ. וּשְׁמוּאֵל לֹא אָכַל לֶחֶם אֶתְמוֹל בָּעֶרֶב, וְגַם הַיּוֹם בַּבֹּקֶר לֹא טָעַם עוֹד מְאוּמָה.

---

[1] בְּלֹא זֶה.

אָמְנָם „דוּדוּ" הִבְטִיחוֹ, כִּי יָבִיא לוֹ לֶחֶם מִבֵּית הַמַּשְׁקֶה; אַךְ שְׁמוּאֵל יוֹדֵעַ כְּבָר עֶרֶךְ הַהַבְטָחוֹת שֶׁל „דוּדוּ", וְיוֹדֵעַ אֵת אֲשֶׁר יָבִיא לוֹ מִבֵּית הַמַּשְׁקֶה... עַל כֵּן מָרָה לוֹ נַפְשׁוֹ מְאֹד, עַל כֵּן יַחֲרִישׁ גַּם הֶחָלִיל, אֲשֶׁר הֶרְאָה בּוֹ אֶתְמוֹל נִפְלָאוֹת, וְנֶאֶלְמָה שִׁירָתוֹ, שְׁאֵרִית שַׁעֲשֻׁעָיו...

– עוֹד לֹא הִתְפַּלַּלְתִּי הַיּוֹם,—אָמַר שְׁמוּאֵל בְּלִבּוֹ – כִּי לָמָּה אֶתְפַּלֵּל לַיָי לֹא יִשְׁמַע לְקוֹלִי? הוּא אֵינֶנּוּ חָפֵץ, כִּי אֶתְפַּלֵּל אֵלָיו, כִּי לוּ חָפֵץ בִּתְפִלָּתִי, מַדּוּעַ נָתַן לָאֵשׁ לֶאֱכֹל אֶת סִדּוּרִי הַיָּפֶה? לוּ הָיָה הַסִּדּוּר עִמָּדִי, כִּי אָז יָכֹלְתִּי לְהִתְפַּלֵּל כָּל הַתְּפִלָּה וְגַם לִקְרֹא תְהִלִּים; וְעַתָּה בְּעַל־פֶּה לֹא אוּכַל לְהִתְפַּלֵּל רַק תְּפִלּוֹת אֲחָדוֹת. אֵין זֹאת, כִּי אֵין חֵפֶץ לַיָי בִּתְפִלָּתִי, כִּי חוֹטֵא וּפוֹשֵׁעַ אָנֹכִי: כַּמָּה פְּעָמִים נָפְלָה כִּפָּתִי מֵעַל רֹאשִׁי בִּשְׁנָתִי וָאִישַׁן בְּרֹאשׁ גָּלוּי. כַּמָּה פְּעָמִים שָׁכַחְתִּי לֵאמֹר „יַעֲלֶה וְיָבוֹא" בְּלֵיל רֹאשׁ חֹדֶשׁ... לָכֵן מָאַס בִּי אֱלֹהַי, וַיַּשְׁלִיכֵנִי מִבֵּית אִמִּי אֶל אֶרֶץ רְחוֹקָה, וַיִּתְּנֵנִי בִּידֵי אֲנָשִׁים רָעִים וְאֶת סִדּוּרִי – לְמַאֲכֹלֶת אֵשׁ, לֵאמֹר: אֵין לִי חֵפֶץ לֹא בְךָ וְלֹא בִתְפִלָּתֶךָ, כִּי יְיָ הַצַּדִּיק יְתָעֵב אֶת הַחוֹטֵא וְאֶת תְּפִלָּתוֹ. לָכֵן לֹא בָרָא אֶת אַנְטוֹן

יְהוּדִי, כִּי יָדַע מֵרֹאשׁ, כִּי שִׁכּוֹר יִהְיֶה וְאַכְזָר, וַיֹּאמַר: יְוָלֵד אַנְטוֹן נָכְרִי וְהִתְפַּלֵּל אֶל אֱלֹהֵי הַנָּכְרִים...

אֲבָל, אֱלֹהַי! — קָרָא הַנַּעַר אַחֲרֵי דְמִיָּה מְעַטָּה — גַּם אִם שָׂנֵאתָ, מָאַסְתָּ אוֹתִי, גַּם אִם לֹא תֶּעֱרַב לְךָ תְּפִלָּתִי, תְּפִלַּת נַעַר חוֹטֵא, בְּכָל זֹאת לֹא אֶחְדַּל מֵעָבְדְךָ וּשְׂפָתַי לֹא אֶכְלָא מֵהִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ. בְּיָדְךָ לְהַרְחִיקֵנִי עוֹד, לְיַסְּרֵנִי כִּפְלַיִם כִּפְלַיִם, וְאָנֹכִי עִבְרִי אֶהְיֶה וְאֵלֶיךָ אֶתְפַּלֵּל, כִּי כֵן צִוְּתָה אוֹתִי אִמִּי הַיְקָרָה. פָּנֶיהָ הַנֶּחְמָדִים יֵלְכוּ לְפָנַי תָּמִיד, וּבַחֲלוֹם הַלַּיְלָה עִמָּהּ אֲשׂוֹחֵחַ וְאָזְנַי תָּמִיד תִּשְׁמַעְנָה אֶת דְּבָרֶיהָ: „הֱיֵה עִבְרִי, בְּנִי, וּמֵעַל אֱלֹהֶיךָ לֹא תָסוּר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ". מִצְוַת אִמִּי קְדוֹשָׁה הִיא לִי מִכָּל קֹדֶשׁ, עַל כֵּן לְךָ, אֱלֹהֵי אִמִּי, אֶתְפַּלֵּל, וְאוֹתְךָ אֶעֱבֹד גַּם לַמְרוֹת רְצוֹנְךָ...

אָנָּא, אֱלֹהַי, אַל תַּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ לְמַעַן אִמִּי הַיְקָרָה הָעוֹבֶדֶת אוֹתְךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְאִם חָפֵץ אַתָּה, כִּי נִהְיֶה צַדִּיקִים, קַבֵּץ אֶת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וַהֲבֵאתָם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. שָׁם לֹא יִגְזְלוּ עוֹד אֲנָשִׁים אַכְזָרִים יְלָדִים מֵחֵיק אִמּוֹתָם לְהַדִּיחָם מֵעַל יְיָ, וְלֹא יֹאכְלוּ בְּנֵי עַם קָדוֹשׁ כָּל טָמֵא וְכָל טְרֵפָה, כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ אוֹכְלִים פֹּה, וְלֹא

יְחַלְלוּ אֶת שַׁבְּתוֹתֶיךָ וּמוֹעֲדֶיךָ, כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ מְחַלְלִים אוֹתָם פֹּה; שָׁם לֹא נִהְיֶה עוֹד עֲבָדִים לְאַנְטוֹנִים שִׁכּוֹרִים, אֲשֶׁר יַכּוּנוּ בְּלִי חֶמְלָה וִישִׂימוּנוּ מִרְמָס לְרַגְלֵיהֶם, שָׁם לֹא יִשְׂרְפוּ אֶת סִדּוּרֵינוּ וְלֹא יְאַנְסוּנוּ לַחֲטֹא וְלִפְשֹׁעַ. שָׁם נוּכַל לְעָבְדְךָ בֶּאֱמֶת וְשַׁבְנוּ אֵלֶיךָ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְעַתָּה, אֱלֹהַי! כָּל עוֹד אֲשֶׁר אַנְטוֹן הַשִּׁכּוֹר אֲדֹנִי הוּא, כָּל עוֹד אֲשֶׁר יָדַי וְרַגְלַי אֲסוּרוֹת וְאָנוּס אֲנִי לַעֲשׂוֹת אֶת מִצְוַת אֲדֹנִי, אֲשֶׁר לֹא יְדָעֲךָ אַל תִּדְרֹשׁ מִמֶּנִּי הַרְבֵּה, אַל תַּחְשֹׁב לִי אֶת חֲטָאַי וְאַל תִּמְנֶה אֶת עֲוֹנוֹתַי הָרַבִּים, וְקַבֵּל אֶת תְּפִלָּתִי הַקְּצָרָה בְּרָצוֹן...

אָז הִתְפַּלֵּל שְׁמוּאֵל תְּפִלָּה חַמָּה מְאֹד, וְרוּחַ בֶּן יִשַׁי הָרָעֵב נָחָה עָלָיו וַתְּפַזֵּר אֶת עֲנַן הַיָּגוֹן מֵעַל לְבָבוֹ, וַיֵּדַע, כִּי קָרוֹב יְיָ אֵלָיו לִשְׁמֹר עָלָיו בְּגֵיא צַלְמָוֶת, לְנַהֲלֵהוּ וְלַהֲשִׁיבוֹ אֶל אִמּוֹ... — וְעַתָּה אֱלֹהַי, הוֹסִיף שְׁמוּאֵל, אַחֲרֵי גָמְרוֹ אֶת תְּפִלָּתוֹ „שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה“,—שְׁמַע נָא אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ הָרָעֵב וּפְקַח עֵינַי לִמְצֹא בַּמֶּה לְהַחֲיוֹת נַפְשִׁי. הֲלֹא אַתָּה שָׁמַעְתָּ לְקוֹל הַנַּעַר יִשְׁמָעֵאל בִּהְיוֹתוֹ עָיֵף וְצָמֵא בַּמִּדְבָּר, אַף כִּי אִמּוֹ לֹא הָיְתָה מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא צִדְקָנִית כְּאִמִּי הַיְקָרָה; שְׁמַע נָא גַם אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְתֶן לִי בַּמֶּה לִשְׁבֹּר רַעֲבוֹנִי. הֵן לְךָ תֵּבֵל וּמְלֹאָהּ וּפַת לֶחֶם כַּמָּה נֶחְשָׁבָה בְעֵינֶיךָ? גַּם

אִמִּי, אַף כִּי לֹא עֲשִׁירָה הִיא, בְּכָל זֹאת תִּתֵּן לְכָל עָנִי פַּת לֶחֶם וְגַם פְּרוּטָה. וְאַתָּה הֲלֹא עָשִׁיר אָתָּה, כִּי לְךָ הַכֶּסֶף וּלְךָ הַזָּהָב וְלָמָּה תִקְפֹּץ יָדְךָ מִמֶּנִּי? אָנָּא, יְיָ, תֶּן לִי מָזוֹן, כִּי רָעֵב אָנֹכִי מְאֹד. מְאוּמָה לֹא אֲבַקֵּשׁ מִמְּךָ, כִּי אִם פַּת לָחֶם...

וּכְרֶגַע וְהִנֵּה אוֹרוּ פְּנֵי שְׁמוּאֵל, כִּי רַעְיוֹן חָדָשׁ עָלָה עַל לִבּוֹ... וַיְמַהֵר וַיִּגַּשׁ אֶל אַחַת הַפָּרוֹת וַיֵּשֶׁב תַּחְתֶּיהָ וַיֹּאמַר: הָבִי נָא, פָּרָתִי הַטּוֹבָה וְאִינַק מִדַּדַּיִךְ. וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת פִּטְמַת הַדַּד וַיָּשֶׂם בְּפִיו וַיִּינַק. וַתַּט הַפָּרָה אֶת רֹאשָׁהּ וַתַּבֵּט עָלָיו בְּחֶמְלָה וְרַחֲמִים, כְּאוֹמֶרֶת לוֹ: קַח לְךָ, נַעַר נִדָּח, מֵחֲלָבִי וּשְׁתֵה כְּכָל אַוַּת נַפְשְׁךָ, כִּי לֹא אָדָם אָנֹכִי, וְהַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לִי יְיָ, הִנְנִי לָתֵת בְּנֶפֶשׁ חֲפֵצָה לְכָל מְבַקֵּשׁ, וְלֹא אָשִׂים פְּדוּת בֵּין בֶּן עַם זֶה לְבֶן עַם אַחֵר וּבֵין בֶּן אֱמוּנָה אַחַת לְבֶן אֱמוּנָה אַחֶרֶת.

וַיִּינַק שְׁמוּאֵל וַיִּשְׂבַּע וַתָּשָׁב נַפְשׁוֹ. אָז הוֹצִיא אֶת הֶחָלִיל וַיְבָרֶךְ אֶת אֱלֹהָיו בְּשִׁיר חָדָשׁ, וּלְשֵׁמַע מַנְגִּינוֹתָיו הִתְעוֹרְרוּ כָּל צִפְּרֵי הַיַּעַר וַיָּרִיעוּ, וְהָעֵצִים הִתְלַחֲשׁוּ וַיֹּאמְרוּ: אָכֵן יֵשׁ תִּקְוָה לָעָם אֲשֶׁר מִקִּרְבּוֹ יֵצְאוּ גִּבּוֹרֵי רוּחַ כָּאֵלֶּה!...

№
8—9

פרחים

הַלַּקְקָן.

סִפּוּר.

מֵאֵת

מ. אֶרְלִיךְ.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 4 קאפ׳.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

חֲלַקְלָקוֹת.

(סִפּוּר).

הַדָּבָר הָיָה בְּאֶחָד מִימוֹת הַחֹרֶף.

יוֹם גְּנוּסְיָה הָיָה. וְאֶפְרַיִם, – נַעַר כְּבֶן תֵּשַׁע שָׁנִים, בַּעַל לְחָיַיִם אֲדֻמּוֹת וּקְצַר־קוֹמָה, – לֹא הָלַךְ הַיּוֹם לְבֵית־הַסֵּפֶר.

עַד הַשָּׁעָה הַשְּׁתֵּים עֶשְׂרֵה נָהַג כְּשׁוּרָה לְעֵינֵי אָבִיו וְאִמּוֹ, שֶׁלֹּא הָלְכוּ עוֹד הַחֲנוּתָה.

בְּקוּמוֹ מִשְּׁנָתוֹ רָחַץ אֶת פָּנָיו וְיָדָיו, הִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה, כָּרָאוּי לְנַעַר הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר.

אַחֲרֵי אָכְלוּ אֲרֻחַת־הַבֹּקֶר, חָזַר מְעַט עַל לִמּוּדָיו. אָבִיו שְׁאֵלָהוּ עַל־דְּבַר לִמּוּדָיו וְצִוָּהוּ לָשֶׁבֶת אֶל הַשֻּׁלְחָן, לְהָכִין אֶת הַשִּׁעוּרִים לְיוֹם הַמָּחֳרָת.

אָז יָשַׁב אֶל הַשֻּׁלְחָן וְהִתְחִיל לִכְתֹּב בְּשׂוּם־לֵב וּבְחֵשֶׁק. אַךְ לֹא עָבְרָה עֵת רַבָּה וְהִנֵּה קָצָה נַפְשׁוֹ לָשֶׁבֶת כָּפוּף עַל מַחְבַּרְתּוֹ וְלִכְתֹּב.

הוּא הִבִּיט רֶגַע אֶל הַשָּׁעוֹן, הַתָּלוּי עַל הַקִּיר מִמּוּלוֹ, וּבִרְאוֹתוֹ, כִּי לֹא כָּל כַּךְ מַהֵר יַעֲזֹב אַבָּא אֶת הַבַּיִת — כָּעַס מְאֹד עַל הַשָּׁעוֹן, הַזּוֹחֵל בְּשָׁעָה זוֹ, כְּנִרְאֶה, בַּעֲצַלְתַּיִם רַק לְמַעַן הַרְעִימוֹ...

בְּעֶצֶב הוֹרִיד אֶת רֹאשׁוֹ עַל מַחְבַּרְתּוֹ וְהוֹסִיף לִכְתֹּב; אֲבָל הַפַּעַם כָּתַב בְּהִתְרַשְּׁלוּת. בְּעָמְדוֹ רְגָעִים אֲחָדִים עַל אוֹת אַחַת, וּבְלִבּוֹ הִתְפַּלֵּל, כִּי תַעֲבֹר הַשָּׁעָה מַהֵר, כִּי יֵלֵךְ אַבָּא הַחֲנוּתָה, וְאָז יִשָּׁאֵר לְבַדּוֹ חָפְשִׁי לְנַפְשׁוֹ בַּבָּיִת.

אֶפְרַיִם הָיָה נַעַר שׁוֹבָב מְאֹד, אֲבָל אֶת אָבִיו הָיָה יָרֵא; יָדוֹעַ יָדַע, כִּי אָבִיו לֹא יִסְלַח לוֹ גַּם עַל עָוֹן קַל.

— מָתַי יֵלֵךְ אֵפוֹא? מָתַי יֵלֵךְ?... — חוֹשֵׁב אֶפְרַיִם בְּלִבְבוֹ, וְהוּא מֵעִיף מַבָּט חָרֵד פַּעַם אֶל אָבִיו, הַצּוֹעֵד דּוֹמָם בַּחֶדֶר אָנֶה וָאָנָה בְּפָנִים נִזְעָמִים, וּפַעַם אֶל הַשָּׁעוֹן, הַהוֹלֵךְ כָּל כַּךְ לְאַט, כְּמוֹ לְהַכְעִיסוֹ...

— אַבָּא יֵלֵךְ אֶל הַחֲנוּת — חוֹשֵׁב אֶפְרַיִם בִּלְבָבוֹ

בְּשִׁבְתּוֹ כָּפוּף עַל מַחְבַּרְתּוֹ וְכוֹתֵב בְּלִי חֵשֶׁק, — אָנֹכִי אֶשָּׁאֵר לְבַדִּי בַּבַּיִת. גַּם אִמָּא תֵּלֵךְ לָהּ. אָז אֲטַפֵּס עַל הַמִּזְנוֹן, אַשִּׂיג אֶת הַבַּקְבּוּק עִם עֲסִיס־הַדֻּבְדְּבָנִים, אֶמְסֹךְ לִי מִמֶּנּוּ כּוֹס מְלֵאָה וְאֶשְׁתֶּה „לְחַיִּים"; אַחֲרֵי־כֵן אוֹצִיא מִן הַמִּזְנוֹן אֱגוֹזִים, אֲפַצֵּעַ אוֹתָם וְאָשִׂים אֶת הַגַּרְעִינִים בְּתוֹךְ הָעֲסִיס, אֲבָל אֶת הָאֱגוֹזִים וְאֶשְׁתֶּה אֶת הֶעָסִיס, — הֵן הֶעָסִיס כָּל־כָּךְ מָתוֹק, כָּל־כָּךְ טוֹב... אִמָּא אֵינָהּ רוֹצָה לָתֵת לִי מִן הֶעָסִיס מְאוּמָה; הִיא אוֹמֶרֶת, כִּי אָסוּר לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ, „רְפוּאָה" הוּא... וְעַל כֵּן אֶקַּח לִי בְּעַצְמִי. כַּאֲשֶׁר לָקַחְתִּי אָז אֶת הָאֲגָסִים שֶׁהָיוּ סְגוּרִים בַּמִּזְנוֹן: הוֹצֵאתִי חֶרֶשׁ אֶת הַמַּפְתְּחוֹת מִכִּיס־הָעוֹר שֶׁל אִמָּא, וּבִהְיוֹתָהּ עֲסוּקָה בַּמִּטְבָּח, פָּתַחְתִּי אֶת הַמִּזְנוֹן, וְכַעֲבֹר רֶגַע אֶחָד — הָיוּ כְּבָר שְׁלֹשָׁה אֲגָסִים בְּכִיסִי. וְהַמִּזְנוֹן סָגוּר כְּבַתְּחִלָּה וְהַמַּפְתְּחוֹת בְּכִיס־הָעוֹר שֶׁלָּהּ וְלֹא נוֹדַע, כִּי...

— מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? וְכִי זוּ הִיא כְּתִיבָה? — נִשְׁמַע פִּתְאֹם קוֹלוֹ שֶׁל אַבָּא.

אֶפְרַיִם נִרְתַּע לַאֲחוֹרָיו, כְּאִלּוּ נִתְפַּשׂ בִּגְנֵבָתוֹ...

בִּהְיוֹת אֶפְרַיִם שָׁקוּעַ בְּמַחְשְׁבוֹתָיו לֹא הִרְגִּישׁ שֶׁנִּטְפֵּי

דְיוֹ אֲחָדִים טִפְטְפוּ עַל הַנְיָר וַיָּבֹאוּ עָלָיו כַּחֲצָאֵי־פְנִינִים שְׁחוֹרוֹת נוֹצְצוֹת; וְהָאָב נִגַּשׁ רֶגַע אֶל הַשֻּׁלְחָן וְהִרְגִּישׁ בָּהֶם.

— מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? וְכִי זוֹהִי כְּתִיבָה?... רְאֵה, אֶפְרַיִם, כַּמָּה פְּעָמִים צָרִיךְ אֲנִי לְהַגִּיד לְךָ, כִּי תִזָּהֵר?

וְהוּא מֵנִיף אֶת אֶצְבָּעוֹ לְמוּל הַנַּעַר וּמְאַיֵּם עָלָיו —

וְאֶפְרַיִם יוֹשֵׁב מְבֻיָּשׁ וְנִבְהָל; כַּעֲבֹר רֶגַע הוֹסִיף לִכְתֹּב.

— מָתַי יֵלֵךְ? מָתַי יֵלֵךְ?... — מִתְעוֹרֶרֶת שֵׁנִית הַשְּׁאֵלָה הַקּוֹדֶמֶת בְּמוֹחוֹ שֶׁל אֶפְרָיִם.

— דִּין, דִּין, דִּין!...

הִגִּיעַ פִּתְאֹם צִלְצוּל הַשָּׁעוֹן לְאָזְנוֹ שֶׁל אֶפְרַיִם, וְהוּא נוֹשֵׂא עֵינָיו אֶל הַשָּׁעוֹן וְרוֹאֶה, שֶׁשְּׁתֵּי אֶצְבְּעוֹתָיו עוֹמְדוֹת יָשָׁר עַל שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה.

— עוֹד מְעַט וְהָלַךְ לוֹ, — חוֹלֵף רַעְיוֹן כְּבָרָק בְּמוֹחוֹ שֶׁל אֶפְרַיִם וּפָנָיו מְאִירִים, וְהוּא כּוֹתֵב הָלְאָה.

לְסוֹף לָבַשׁ אַבָּא אֶת מְעִילוֹ הַחַם, קָרַב אֶל הַחַלּוֹן וְלָקַח מִשָּׁם צְרוֹר כָּבֵד שֶׁל מַפְתְּחוֹת.

— יַנְטָה! — קָרָא, בִּפְנוֹתוֹ אֶל הַמִּטְבָּח, — הֲנֵךְ הוֹלֶכֶת?

— לֵךְ לְךָ, — עָנְתָה הָאֵם מִן הַחֶדֶר הַשֵּׁנִי, — כְּרֶגַע אָבֹא אַחֲרֶיךָ.

וְאַךְ יָצָא הָאָב מִן הַבַּיִת הִרְגִּישׁ אֶפְרַיִם, כִּי חָפְשִׁי הוּא לְנַפְשׁוֹ כְּצִפּוֹר דְּרוֹר. וּמִבְּלִי גְּמֹר אֲפִלּוּ אֶת הַמִּלָּה שֶׁהִתְחִיל, הִשְׁלִיךְ מִיָּדוֹ אֶת הָעֵט, וְדָחָה אֶת מַחְבַּרְתּוֹ הַצִּדָּה, וּכְרֶגַע קָפַץ מִמְּקוֹמוֹ, כִּוֵּץ אֶת שְׂפָתָיו, וַיִּשְׁרֹק שְׁרִיקָה מְשֻׁנָּה כִּשְׁרִיקַת הֶחָלִיל.

— כְּבָר הַחִלּוֹתָ שָׁם, פֶּרֶא אָדָם? אַבָּא כְּבָר יָצָא, — קוֹרְאָה אֵלָיו הָאֵם. — רְאֵה־נָא, אֶפְרַיִם, אַל תַּהֲפֹךְ פֹּה אֶת הַבַּיִת, פֶּן אֵלֵךְ כְּרֶגַע וְאֶשְׁלַח אֶת אַבָּא הֵנָּה.

אַךְ אֶת אִמּוֹ לֹא יָרֵא אֶפְרַיִם כְּלָל. וְעַל כֵּן הִתְחִיל לְהִסְתּוֹבֵב בְּאֶמְצַע הַחֶדֶר, בְּעָמְדוֹ עַל רֶגֶל אַחַת, וּבְשָׁרְקוֹ בִּשְׂפָתָיו כְּבֶחָלִיל.

— קֶרַע, קְרַע אֶת נַעֲלֶיךָ, פֶּרֶא אָדָם! הִנֵּה אֲנִי הוֹלֶכֶת לְסַפֵּר זֹאת לְאַבָּא; עַתָּה תִּרְאֶה...

וּבְדַבְּרָהּ אֶת דְּבָרֶיהָ הָאַחֲרוֹנִים עָמְדָה כְּבָר מֵאֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת.

עַתָּה נִשְׁאַר אֶפְרַיִם חָפְשִׁי לְנַפְשׁוֹ. זוּלָתוֹ אֵין כָּל אִישׁ בַּבַּיִת. רַק שָׁם בַּמִּטְבָּח מִתְעַסֶּקֶת הַמְשָׁרֶתֶת. שָׁם עוֹמֶדֶת גַּם עֲרִיסָה וּבְתוֹכָהּ שׁוֹכֶבֶת אֲחוֹתוֹ הַקְּטַנָּה.

— מַה לַּעֲשׂוֹת עַתָּה, — שׁוֹאֵל הוּא אֶת עַצְמוֹ.

„לָלֶכֶת הַחוּצָה — שָׁם קַר מְאֹד; גַּם מַה יַּעֲשֶׂה שָׁם לְבַדּוֹ? לָלֶכֶת אֶל יַעֲקֹב חֲבֵרוֹ — הִנֵּה זֶה שְׁלשָׁה יָמִים, שֶׁרִיב פָּרַץ בֵּינֵיהֶם וְאֵינָם מְדַבְּרִים זֶה עִם זֶה".

— פִּיוּ־יוּ־וּ! — שָׁרַק פִּתְאֹם בִּשְׂפָתָיו וַיִּקְפֹּץ עַל רֶגֶל אַחַת אֶל הַמִּטְבָּח.

לֵאָה הַמְשָׁרֶתֶת עָמְדָה אָז אֵצֶל הַכִּירָה וְשָׁפְתָה קְדֵרָה מְלֵאָה תַּפּוּחֵי־אֲדָמָה וּבָשָׂר לַאֲרֻחַת הַצָּהֳרַיִם.

אֶפְרַיִם נִגַּשׁ אֵלֶיהָ, הֵצִיץ לְתוֹךְ הַקְּדֵרָה וּמָשַׁךְ מִן הַצַּד בְּשַׂרְוֻלָּהּ, קָפַץ מִמֶּנָּה וְעָמַד בְּמֶרְחַק שְׁנֵי צְעָדִים, וּבִצְחוֹק עַל שְׂפָתָיו הוּא מִסְתַּכֵּל בְּפָנֶיהָ לִרְאוֹת, הֲכוֹעֶסֶת הִיא אִם לֹא.

— הוֹי, תַּכְשִׁיט! כְּבָר בָּאתָ הֵנָּה? — קָרְאָה לֵאָה

בְּכַעַס. – הַמְתֵּן נָא עוֹד מְעַט, אֶקַּח נָא אֶת הַמַּטְאֲטֵא בְּיָדִי...

– הַאֻמְנָם? – שׁוֹאֵל אֶפְרַיִם בְּלַעַג וּמַאֲרִיךְ לְשׁוֹנוֹ לְמוּלָהּ.

אַךְ לֵאָה הָיְתָה עֲסוּקָה מְאֹד בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, וְלֹא יָכְלָה לָמוּשׁ מִמְּקוֹמָהּ לְבַל תַּקְדִּיחַ אֶת תַּבְשִׁילָהּ, וְלָכֵן לֹא עָנְתָה לוֹ דָּבָר.

אֲבָל אֶפְרַיִם רָצָה מְאֹד לְהַרְעִימָהּ. מֶה עָשָׂה? – הָלַךְ וְהִתְחִיל לְטַלְטֵל בְּכֹחַ אֶת עֲרִיסַת הַיַּלְדָּה, לַהֲעִירָהּ מִשְּׁנָתָהּ, כְּדֵי לְהַכְעִיס אֶת לֵאָה.

– מַשְׁחִית! מְחַבֵּל! הַמְעַט שֶׁאַתָּה מַפְרִיעַ אוֹתִי מֵעֲבוֹדָתִי, כִּי בָאתָ לְהָעִיר גַּם אֶת הַיַּלְדָּה?... – קָרְאָה לֵאָה בְּקֶצֶף, וְעָזְבָה אֶת הַכִּירָה וּכַתַּרְוָד[1] שֶׁבְּיָדָהּ הִתְחִילָה רוֹדֶפֶת אַחֲרָיו.

אַךְ הִיא גַם כְּרֶגַע מִן הַמִּטְבָּח וּמִן הַחֶדֶר הַשֵּׁנִי הוּא מַאֲרִיךְ אֶת לְשׁוֹנוֹ לְעֻמָּתָהּ.

---

[1]) כַּף גְּדוֹלָה שֶׁמְּנַעֲרִים בָּהּ אֶת הַקְּדֵרָה.

לֵאָה שָׁבָה אֶל הַמִּטְבָּח, כְּשֶׁהִיא מְחָרֶפֶת אֶת הַ"שֵּׁדִ" הַקָּטָן.

כַּעֲבֹר רֶגַע שָׁב הַנַּעַר שֵׁנִית הַמִּטְבָּחָה, אֶפֶס כִּי הַפַּעַם הָיוּ פָּנָיו רְצִינִים, וְנִכָּר הָיָה, שֶׁהוּא שָׁקוּעַ בְּאֵיזֶה רַעְיוֹן.

הוּא נִגַּשׁ אֶל הָאָרוֹן הַקָּטָן הָעוֹמֵד בַּמִּטְבָּח, שֶׁבּוֹ נִמְצָאִים כְּלֵי־הַשֻּׁלְחָן: הַקְּעָרוֹת, הַסַּכִּינִים, הַכַּפּוֹת וְהַמִּזְלָגוֹת, — וְהִתְחִיל לְחַפֵּשׂ שָׁם דְּבַר־מָה.

— מָה אַתָּה מְחַפֵּשׂ שָׁם? הִנֵּה זֶה רוֹצֶה לְלַקֵּק דְּבַר־מָה!... — קוֹרְאָה לֵאָה.

— מָה אַתְּ רוֹצָה מִמֶּנִּי? אֵינֶנִּי מְלַקֵּק כְּלוּם, — סַכִּין נָחוּץ לִי...

— שָׁם בַּתֵּבָה הַקְּטַנָּה מִתַּחַת, קַח וְצֵא מִזֶּה, שׁוֹבָב!...

אֲבָל אֶפְרַיִם אֵינוֹ עוֹנֶה לָהּ הַפַּעַם דָּבָר. שָׁקוּעַ הוּא בְּרֶגַע זֶה בְּרַעְיוֹן אֶחָד, שֶׁעָלָה בְּדַעְתּוֹ.

הוּא לוֹקֵחַ סַכִּין, יוֹצֵא מִן הַמִּטְבָּח, נִכְנָס אֶל הַחֶדֶר הַשֵּׁנִי וְסוֹגֵר אֶת הַדֶּלֶת. בַּחֶדֶר הַזֶּה הוּא עַתָּה לְבַדּוֹ. אֵין

שׁוֹמֵעַ וְאֵין רוֹאֶה אוֹתוֹ; הוּא יָכוֹל אֵפוֹא לַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁלִּבּוֹ חָפֵץ. פֹּה עוֹמֵד הַמִּזְנוֹן וּבוֹ יֵשׁ מַמְתַּקִּים שׁוֹנִים. עַל הַמִּזְנוֹן אֵין מְאוּמָה. אִמּוֹ סָגְרָה, כְּנִרְאֶה, אֶת הַדֻּבְדְּבָנִים בְּתוֹכוֹ — אָמְנָם הוּא כָּגוּר, אֲבָל הֲלֹא אֶפְרַיִם הוּא, וְכִי לֹא יוּכַל לְהָסִיר מִכְשׁוֹל קָטָן כָּזֶה?

וְהוּא הוֹלֵךְ וְלוֹקֵחַ כִּסֵּא וּמַעֲמִידוֹ אֵצֶל הַמִּזְנוֹן וְעוֹלֶה עָלָיו. רֶגַע אֶחָד הוּא עוֹמֵד וּמִתְבּוֹנֵן אֶל חוֹר הַמַּנְעוּל שֶׁל הַמִּזְנוֹן וּמַעֲמִיק בְּמַחְשְׁבוֹתָיו. וּמִיָּד הוּא לוֹקֵחַ אֶת הַסַּכִּין, תּוֹחֵב אוֹתוֹ לְתוֹךְ הַסֶּדֶק הַצַּר, שֶׁבֵּין הַדֶּלֶת וְהַמְּזוּזָה, וּמְנַסֶּה לְהַתִּיק אֶת לְשׁוֹן הַמַּנְעוּל; רוֹצֶה הוּא לִפְתֹּחַ אֶת דֶּלֶת הַמִּזְנוֹן בְּלִי מַפְתֵּחַ וְלָקַחַת מִשָּׁם אֱגוֹזִים וַעֲסִיס־דֻּבְדְּבָנִים.

וְהִנֵּה זֶה כְּשָׁעָה קַלָּה שֶׁהוּא מַחֲזִיק אֶת הַסַּכִּין תָּחוּב בְּסֶדֶק הַדֶּלֶת וּמַטֶּה אוֹתוֹ הֵנָּה וָהֵנָּה, אֶל הַצְּדָדִים, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה — וּלְשׁוֹנוֹ שֶׁל הַמַּנְעוּל אֵינָהּ רוֹצָה לָזוּז מִמְּקוֹמָהּ...

כַּעַס גָּדוֹל תּוֹקֵף אֶת אֶפְרַיִם: עוֹמֵד הוּא אֵצֶל הַמִּזְנוֹן, לְאַפּוֹ עוֹלִים רֵיחוֹת נְעִימִים שׁוֹנִים, רֵיחוֹת שֶׁל מַאֲכָלִים טוֹבִים, פֵּרוֹת וְכָל מִינֵי מְתִיקָה, וְיָדוֹ קְצָרָה מֵהַשִּׂיג דְּבַר־מָה.

כּוֹעֵס הוּא עַל אִמּוֹ עַל שֶׁנָּשְׂאָה אִתָּהּ אֶת הַמַּפְתְּחוֹת וְכוֹעֵס גַּם עַל לֵאָה, כְּאִלּוּ גַּם הִיא אֲשֵׁמָה בְּדָבָר זֶה.

לְסוֹף הוּא מַכֶּה פַּעַם אַחַת בְּאֶגְרוֹפוֹ הַקָּטָן עַל דֶּלֶת הַמִּזְנוֹן, וּמְקַלֵּל אֶת הַמַּנְעוּל דָּ„אָרוּר" קְלָלוֹת נִמְרָצוֹת; מְנַסֶּה לְחַטֵּט בְּסַכִּינוֹ בְּסֶדֶק הַדֶּלֶת עוֹד פְּעָמִים אֲחָדוֹת, אַךְ לַשָּׁוְא כָּל עֲמָלוֹ. הַמַּנְעוּל אֵינוֹ יָרֵא, כְּנִרְאֶה, מִכַּעְסוֹ וּמִקִּלְלוֹתָיו, אֵינוֹ רוֹצֶה לְהִפָּתֵחַ...

אֶפְרַיִם עָיֵף כְּבָר מֵרֹב עֲבוֹדָה, מִצְחוֹ כֻּסָּה בְּנִטְפֵי זֵעָה רַבִּים, וּלְדַאֲבוֹן נַפְשׁוֹ אָנוּס הוּא לַעֲזֹב אֶת הַמִּזְנוֹן סָגוּר.

בְּכַעַס הוּא מַשְׁלִיךְ אֶת הַסַּכִּין עַל הָאָרֶץ וְיוֹרֵד מֵעַל הַכִּסֵּא. בְּקִצְפּוֹ הוּא דוֹחֵף אֶת הַכִּסֵּא בְּרַגְלוֹ הַיְמָנִית, עַד שֶׁהוּא קוֹפֵץ מִמְּקוֹמוֹ, מִתְהַפֵּךְ וְנוֹפֵל הַצִּדָּה עַל הָאָרֶץ בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל...

לֵאָה נִבְהֲלָה מִקּוֹל הָרַעַשׁ וַתְּמַהֵר הַחַדְרָה לִרְאוֹת מַה פֹּה נִהְיָתָה.

— טְפוּ! כָּל חֲלוֹמוֹתַי הָרָעִים לְרָאשֵׁיהֶם שֶׁל שׂוֹנְאֵי צִיּוֹן, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! — מַה נִּבְהַלְתִּי! דִּמִּיתִי, כִּי שָׁבַר

אֶת מַפְרַקְתּוֹ... „טְפוּ, טְפוּ יִהְיֶה“, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם!... מְחַבֵּל כָּזֶה לֹא רָאִיתִי מִיָּמַי...

וְאֶפְרַיִם מְרֻצֶּה, כְּנִרְאֶה, מִנְּקָמָתוֹ שֶׁנָּקַם מִן הַכְּסֵא וּמִלֵּאָה יַחַד וְהוּא עוֹמֵד וְלוֹעֵג לְלֵאָה: „טְפוּ, טְפוּ. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם!...“ הוּא מְחַקֶּה אוֹתָהּ, בְּכַוְּצוֹ אֶת שְׂפָתָיו הַקְּטַנּוֹת.

לֵאָה יוֹצְאָה בְּכַעַס מִן הַחֶדֶר, וְהוּא מַתְחִיל שֵׁנִית לְהַבִּיט אֶל הַמִּזְנוֹן הַסָּגוּר בְּתַאֲוָה עַזָּה לְפָתְחוֹ.

— מַה יַּעֲשֶׂה אֵפוֹא?

רְגָעִים אֲחָרִים הוּא צוֹעֵד בַּחֶדֶר הֵנָּה וָהֵנָּה, מֵצִיץ מִפִּנָּה לְפִנָּה, מִשְׁתַּטֵּחַ עַל הָרִצְפָּה אֵצֶל הַמִּזְנוֹן וּבְיָדוֹ הָאַחַת הוּא מְחַפֵּשׂ שָׁם מִתַּחַת, — הוּא נִזְכַּר, שֶׁבַּשַּׁבָּת הֶעָבְרָה נִתְגַּלְגְּלוּ לוֹ שָׁם שְׁנֵי אֱגוֹזִים קְטַנִּים; אֲבָל לֹא מָצָא שָׁם מְאוּמָה.

נֶעֱצָב אֶל לִבּוֹ הוּא קָם מִן הָרִצְפָּה, כְּשֶׁבְּגָדָיו מְגֹאָלִים בְּאָבָק רַב, וְזוֹעֵם וְעָיֵף הִשְׂתָּרַע עַל הַסַּפָּה, הָעוֹמֶדֶת אֵצֶל הַחַלּוֹן. אֶת יָדָיו הֵנִיחַ לִמְרַאֲשׁוֹתָיו, אֶת רַגְלָיו הוּא מֵרִים לְמַעְלָה וַיַּנִּיחֵן עַל גַּב הַסַּפָּה, וַיַּבֵּט אֶל הַתִּקְרָה.

בְּשָׁכְבוֹ כֹּה הִתְחִיל שׁוֹרֵק בִּשְׂפָתָיו אֶת נִגּוּנוֹ הֶחָבִיב עָלָיו:

– עוֹ־עוֹ־עוֹד לֹא אָבְ־דָה תִּקְ־וָ־תֵ־נוּ–פְּיוּ־יוּ־יוּ... הַ־הַ־תִּקְ־וָה הַ־נּוֹ־שָׁ־נָה – פְּיוּ־יוּ־יוּ... וּבַבַּיִת נִשְׁמְעָה שְׁרִיקָה דַקָּה וְחַדָּה, הַדּוֹמָה בְּמִקְצָת לְצִפְצוּף שֶׁל צִפּוֹר.

אַךְ שִׁירָתוֹ לֹא אָרְכָה עֵת רַבָּה. גַּם הִיא לֹא יָכְלָה לְהַשְׂבִּיעוֹ רָצוֹן רַב. וְלֹא הִסְפִּיק עוֹד לִגְמֹר אֶת הַ„בַּיִת" הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַשִּׁיר הַזֶּה עַד שֶׁנִּשְׁתַּתֵּק.

הוּא סָגַר רֶגַע אֶת עֵינָיו וַיִּשְׁקַע בְּמַחְשְׁבוֹתָיו.

פִּתְאֹם זָכַר דְּבַר־מָה וּמֵרֹב שִׂמְחָה קָפַץ עַל הָאָרֶץ. הוּא זָכַר, כִּי שָׁם בַּמְּזָוֶה עוֹמֶדֶת חָבִית עִם כְּרוּב כָּבוּשׁ, וּבַכְּרוּב יֵשׁ תַּפּוּחִים.

כַּשַּׁבָּת שֶׁעָבְרָה – הוּא זוֹכֵר, – כְּשֶׁקָּם הָאָב מִשְּׁנָתוֹ בַּצָּהֳרַיִם, פָּנָה אֶל אִמָּא בַּדְּבָרִים אֵלּוּ: „יֶנְטָה, אוּלַי יֵשׁ לָךְ דְּבַר־מָה לָקַחַת אֶל הַפֶּה ?"

– לַשַּׁבָּת זוּ לֹא קָנִיתִי דָבָר, – עָנְתָה אִמָּא, – רַק תַּפּוּחַ חָמִיץ מִתּוֹךְ הַכְּרוּב, אִם אַתָּה רוֹצֶה.

וְהִיא הָלְכָה וְהֵבִיאָה מִן הַמְּזָוֶה תַּפּוּחִים אֲחֵרִים, וְגַם לוֹ נָתְנָה תַּפּוּחַ אֶחָד.

וְהוּא נִזְכַּר, שֶׁטַּעַם הַתַּפּוּחַ הָיָה טוֹב מְאֹד, מָתוֹק וְחָמִיץ, „מַמָּשׁ כְּיַיִן הַטּוֹב"...

– הֶאָח, מַה טּוֹב! – הוּא קוֹרֵא לְנַפְשׁוֹ וּמַכֶּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל מִצְחוֹ – אֶת זֹאת שָׁכַחְתִּי לְגַמְרֵי, רֹאשׁ חֲמוֹר!...

וַיְמַהֵר אֶל הַמְּזָוֶה.

וְהַמְּזָוֶה בִּמְבוֹא־הַבַּיִת הַמְחֻלָּק לִשְׁנַיִם בְּקִיר קְרָשִׁים דַּקִּים. שָׁם מֻנָּחִים בְּשַׂקִּים גְּדוֹלִים תַּפּוּחֵי־אֲדָמָה, עוֹמְדוֹת חָבִיּוֹת שׁוֹנוֹת, כַּדֵּי־חָלָב וְעוֹד צָרְכֵי אֹכֶל נֶפֶשׁ שׁוֹנִים. וּבַפִּנָּה עוֹמֶדֶת חָבִית גְּבֹהָה אַחַת וּבָהּ כְּרוּב כָּבוּשׁ.

אֵין כָּל חַלּוֹן בַּמְּזָוֶה, רַק חוֹר קָטָן אֶחָד יֵשׁ בּוֹ לְמַעְלָה בַּקִּיר וּמִשָּׁם חוֹדֵר לְתוֹכוֹ מְעַט אוֹר; אֲבָל אֵין בְּכֹחַ הָאוֹר הַמְּעַט הַזֶּה לְגָרֵשׁ אֶת הַצְּלָלִים הַמְּלֵאִים אֶת הַמְּזָוֶה.

כְּשֶׁנִּכְנַס אֶפְרַיִם לְתוֹכוֹ הִשְׁאִיר אֶת הַדֶּלֶת פְּתוּחָה.

לְמַעַן יָבֹא בוֹ הָאוֹר. כִּי מִן הַחשֶׁךְ יָרֵא גַּם אֶפְרַיִם, לַמְרוֹת שׁוֹבְבוּתוֹ...

הוּא נִגַּשׁ מַהֵר אֶל חָבִית־הַכְּרוּב שֶׁבַּפִּנָּה; אֲבָל הֶחָבִית גְּבֹהָה וְהוּא קְצַר־קוֹמָה, וּבְהוֹשִׁיטוֹ אֶת יָדָיו הַקְּצָרוֹת לְמַעְלָה אֵינוֹ יָכֹל לְהַשִּׂיג גַּם אֶת שְׂפַת הֶחָבִית הָעֶלְיוֹנָה.

מֶה עָשָׂה? קָפַץ שְׁתֵּי קְפִיצוֹת לְמַעְלָה, וְעוֹד קְפִיצָה שְׁלִישִׁית וְהִנֵּה כְּבָר יָדָיו אוֹחֲזוֹת בִּשְׂפַת הֶחָבִית.

אָז נִשְׁעַן בְּרַגְלָיו בְּחִשּׁוּקֵי הֶחָבִית וַיְטַפֵּס.

וּבְעוֹד רֶגַע וְהִנֵּה הוּא רוֹכֵב כְּבָר עַל שְׂפַת הֶחָבִית.

אַךְ מַה דָּאַב לִבּוֹ בִּרְאוֹתוֹ, כִּי תַאֲוַת נַפְשׁוֹ רְחוֹקָה עוֹד מִמֶּנּוּ; יַעַן כִּי הַכְּרוּב אֲשֶׁר בֶּחָבִית לֹא רַב הָיָה, אַךְ כְּאַמָּה עַל פְּנֵי הַשּׁוּלַיִם, וְהוּא עוֹד מְכֻסֶּה בְּקֶרֶשׁ עֵץ עָגוֹל. לַשָּׁוְא הוֹשִׁיט אֶת יָדָיו לְמַטָּה, כִּי לֹא יָכֹל לְהַשִּׂיג מְאוּמָה...

— יַעֲבֹר עָלַי מָה! — דִּבֶּר לְנַפְשׁוֹ, — וְאָנֹכִי אֶת חֶפְצִי אַשִּׂיג!

וּבְדַבְּרוֹ הֵשַׁח אֶת גֵּוּוֹ אֶל תּוֹךְ הֶחָבִית. בְּיָדוֹ הָאַחַת הֶחֱזִיק בִּשְׂפָתָהּ וְיָדוֹ הַשֵּׁנִית נְטוּיָה לְמַטָּה...

עוֹד מְעַט, עוֹד מְעַט – וְהִנֵּה הוּא מְמַשֵּׁשׁ בִּשְׂפַת הַכִּסּוּי שֶׁעַל גַּבֵּי הַכְּרוּב. הוּא מִתְמַשֵּׁךְ עוֹד מְעַט וּמֵרִים אֶת הַכִּסּוּי וּמַטֵּהוּ הַצִּדָּה.

עַתָּה נִשְׁאַר לְפָנָיו לְהַאֲרִיךְ אֶת יָדוֹ עוֹד „מַשֶּׁהוּ" וּכְבָר הוּא אוֹחֵז בַּתַּפּוּחַ...

–אַךְ מַה זֹּאת?–הוּא חָשׁ פִּתְאֹם, שֶׁיָּדוֹ הָאוֹחֶזֶת בִּשְׂפַת הֶחָבִית, הוֹלֶכֶת וּמִתְמוֹטֶטֶת; הוּא מִתְרוֹמֵם מְעַט, רוֹצֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד לְבִלְתִּי יִפֹּל, אֲבָל בְּשׁוּם אֹפֶן אֵינוֹ יָכֹל. הַשָּׂפָה חֲלַקְלַקָּה וְהִיא מִתְחַלֶּקֶת מִתּוֹךְ יָדוֹ הַנִּקְפָּאָה...

– הוֹי, הוֹי, לֵאָה! – צָעַק פִּתְאֹם בְּקוֹל גָּדוֹל וַיִּפֹּל אֶל תּוֹךְ הֶחָבִית...

וּבְנָפְלוֹ נִשְׁקְעוּ יָדָיו בַּכְּרוּב הַקַּר, הַלַּח וְהַחֲלַקְלַק עַד מַרְפְּקָיו, וְרֹאשׁוֹ נִשְׁקַע עַד הַמֵּצַח...

לְהִתְהַפֵּךְ שָׁם לֹא יָכֹל, כִּי הֶחָבִית הָיְתָה צָרָה בְּיוֹתֵר, וְכַךְ נִשְׁאַר עוֹמֵד עַל רֹאשׁוֹ וְיָדָיו בְּתוֹךְ הַכְּרוּב הַקַּר, כְּשֶׁרַגְלָיו הָיוּ בּוֹלְטוֹת לְמָעְלָה.

– לֵאָה! – לֵאָה! – לֵ־אָה!!... – הִתְחִיל צוֹעֵק בְּכָל כֹּחוֹ וּבְרַגְלָיו בָּעַט בְּכָתְלֵי הֶחָבִית.

אֲבָל קוֹלוֹ הָיָה בְּרֶגַע זֶה כָּל כַּךְ מְשֻׁנֶּה, עַד שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ לֹא הִכִּירוֹ. לוֹ נִדְמָה, שֶׁאֵיזֶה שֵׁד אוֹ מִפְלֶצֶת אַחֶרֶת, יוֹשֵׁב שָׁם בְּשׁוּלֵי הֶחָבִית מִתַּחַת לְרֹאשׁוֹ וְצוֹעֵק וְלוֹעֵג, מְאַיֵּם עָלָיו וּמוֹשְׁכוֹ לְמַטָּה וְעוֹד מְעַט וְטָבַע בַּכְּרוּב...

– לֵאָה!!! – קָרָא בִּשְׁאֵרִית כֹּחוֹתָיו – וְרָצָה גַם לִדְפֹּק בְּרַגְלָיו עַל הֶחָבִית; אֲבָל פִּתְאֹם חָשׁ כִּי עֵינָיו, כַּפּוֹת יָדָיו וְרַגְלָיו רָפוּ, וְכָל חוּשָׁיו אָבְדוּ. – – – – – – – – – –

– –

צַעֲקָתוֹ שֶׁל אֶפְרַיִם הִגִּיעָה לְאָזְנֶיהָ שֶׁל לֵאָה. אַךְ הִיא חָשְׁבָה בַּתְּחִלָּה, כִּי אַךְ מִשְׁטֶה הוּא בָּהּ. הֵן הִיא יוֹדַעַת אֶת הַשֵּׁד הַקָּטָן הַזֶּה וְאֶת תַּעֲלוּלָיו; אֲבָל צַעֲקָתוֹ הָאַחֲרוֹנָה הָיְתָה כָּל כַּךְ חֲזָקָה, כָּל כַּךְ מְלֵאָה מְרִירוּת, עַד אֲשֶׁר נִבְהֲלָה בֶּאֱמֶת.

מְבֹהָלָה וּנְבוֹכָה רָצָה אֶל הַמְּזָוֶה, אֶל הַמָּקוֹם, שֶׁמִּשָּׁם נִשְׁמַע קוֹלוֹ. וּמַה גָּדוֹל הָיָה פַּחְדָּהּ, בִּרְאוֹתָהּ אֶת אֶפְרַיִם עוֹמֵד עַל רֹאשׁוֹ בֶּחָבִית בְּתוֹךְ הַכְּרוּב. גֵּוּוֹ הַקָּטָן נִכְפַּף מִבְּלִי יְכֹלֶת לְהַחֲזִיק מַעֲמָד. רַגְלָיו תְּלוּיוֹת מְדַלְדְּלוֹת לְמַטָּה וְכָל קוֹל לֹא יִשָּׁמַע עוֹד...

מִבְּלִי חֲשֹׁב הַרְבֵּה תָּפְשָׂה בְּרַגְלָיו וּמָשְׁכָה אוֹתוֹ בְּכֹחַ לְמַעְלָה וּכְרֶגַע הוֹצִיאָה אוֹתוֹ מִתּוֹךְ הֶחָבִית; אֶפֶס כִּי לֹא הָיָה בוֹ כָּל אוֹת חַיִּים...

אֶפְרַיִם הִתְעַלָּף.

אָז נָשְׂאָה אוֹתוֹ עַל זְרוֹעוֹתֶיהָ הַבַּיְתָה. כְּשֶׁעֵינָיו הָיוּ כְּגוּרוֹת וְרֹאשׁוֹ הָיָה תָּלוּי בָּאֲוִיר. הִיא הִשְׁכִּיבָה אוֹתוֹ בַּמִּטְבָּח עַל מִטָּתָהּ, וּבִרְאוֹתָהּ אֶת פָּנָיו הַחִוְּרִים, הִתְחִילָה צוֹעֶקֶת לְעֶזְרָה, אֲבָל לֹא הָיָה לָהּ כָּל שׁוֹמֵעַ; הִיא חָפְצָה לָרוּץ הַחוּצָה לִקְרֹא לַאֲנָשִׁים, אֲבָל יָרְאָה לַעֲזֹב אוֹתוֹ לְבַדּוֹ מִתְעַלֵּף בַּבַּיִת. אָז הִתְחִילָה לְטַלְטֵל אוֹתוֹ בְּכֹחַ, וְצָעֲקָה: „אֶפְרַיִם! אֶפְרַיִם יַקִּירִי! אֶפְרַיִם חֲבִיבִי!..."

אֲבָל הוּא שׁוֹכֵב כְּבוּל עֵץ, בְּלִי כָּל אוֹת חַיִּים.

הַמְשָׁרֶתֶת פָּרְצָה בִּבְכִי מַר: מַה תַּעֲשֶׂה? מַה תַּעֲשֶׂה? לַעֲזֹב אוֹתוֹ לְבַדּוֹ בַּבַּיִת הִיא יָרֵאָה, וְאִישׁ אֵין אִתָּהּ לַעֲזוֹר לָהּ.

מִיַּד זָכְרָה דְּבַר־מָה. הִיא לָקְחָה מַיִם קָרִים וְזָרְקָה עַל פָּנָיו וְעַל חָזֵהוּ, לָחֲצָה אוֹתוֹ בִּצְדָעָיו וּבְחָטְמוֹ, וּלְסוֹף, אַחֲרֵי יְגִיעָה רַבָּה, נִזְדַעֲזַע כָּל גּוּפוֹ הַקָּטָן וַיִּפְקַח אֶת עֵינָיו...

– מַה לְּךָ, אֶפְרַיִם יַקִּירִי? מֶה הָיָה לְךָ, בְּנִי? – קָרְאָה לֵאָה בְּדִמְעוֹת־גִּיל, בִּרְאוֹתָהּ שֶׁרוּחוֹ שָׁבָה אֵלָיו.

– קַר לִי מְאֹד, – גִּמְגֵּם אֶפְרַיִם בְּקוֹל נִפְסָק...

לֵאָה כִּסְּתָה אוֹתוֹ הֵיטֵב בִּשְׂמִיכָה חַמָּה. הוּא נִרְדַּם תֵּכֶף וְהִיא רָצְתָה לְסַפֵּר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ אֵת אֲשֶׁר קָרָהוּ.

כְּרֶגַע בָּאוּ אֲבוֹתָיו הַבַּיְתָה וְהֵם נִבְהָלִים מְאֹד. אָבִיו רָאָה, שֶׁהוּא יָשֵׁן בִּמְנוּחָה וְאֵין עוֹד כָּל סַכָּנָה וַיָּשָׁב לִמְנוּחָתוֹ.

– מַה שֶּׁבֵּן שׁוֹבָב יָכֹל לַעֲשׂוֹת, – דִּבֶּר לְנַפְשׁוֹ, – מַה הָיָה לוֹ לְבַקֵּשׁ שָׁם בֶּחָבִית? יוֹם אֶחָד, כְּשֶׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ לְבֵית־הַסֵּפֶר, הוּא מִשְׁתַּגֵּעַ... מַמָּשׁ מִשְׁתַּגֵּעַ... וּבְדַבְּרוֹ יָצָא מִן הַבַּיִת וַיָּשָׁב מַהֵר הַחֲנוּתָה.

אַךְ הָאֵם לֹא הִרְגִּיעָה כֹּה מַהֵר.

– בְּנִי, יַקִּירִי, נֶחָמָתִי, נִשְׁמָתִי, – קָרְאָה כְּשֶׁהִיא מְמַשְׁמֶשֶׁת אֶת מִצְחוֹ וּבוֹכָה: – כָּל הָאֲסוֹנוֹת מִתְרַגְּשִׁים וּבָאִים עָלֵינוּ בְּשָׁעָה שֶׁאֵינֶנִּי בַּבַּיִת; מַה זֶּה הָיָה פֹּה? אוֹי לִי וְאוֹי לְנַפְשִׁי! בִּגְלַל חֵפֶץ תַּפּוּחַ, בֶּן אוֹנִי! צִפּוֹרִי בִּשְׁבִיל תַּפּוּחַ נִרְקָב – אָסוֹן כָּזֶה....

כַּעֲבֹר זְמַן־מַה שָׁבָה גַם הָאֵם לִמְנוּחָתָהּ.

– הַשְׁגִּיחִי פֹה עָלָיו – אָמְרָה הָאֵם לְלֵאָה, – אֵין שְׁעָתִי פְּנוּיָה לָשֶׁבֶת פֹּה. אוּלַי יְבַקֵּשׁ דְּבַר־מָה – תְּנִי לוֹ. וַתַּעֲזֹב אֶת הַבָּיִת.

כַּעֲבֹר כְּשָׁעָה פָּקַח אֶפְרַיִם אֶת עֵינָיו וּמָצָא אֶת עַצְמוֹ שׁוֹכֵב בַּמִּטְבָּח בְּמִטָּתָהּ שֶׁל לֵאָה.

הוּא לֹא הֵבִין בַּתְּחִלָּה מֶה הָיָה אִתּוֹ. עֵינָיו הַתּוֹעוֹת לְכָל רוּחַ הִבִּיטוּ רֶגַע אֶל לֵאָה בְּתִמָּהוֹן (דּוֹמֶה הָיָה שֶׁאֵינוֹ מַכִּיר אוֹתָהּ) וְרֶגַע אֶל הַחַלּוֹן, אַחֲרֵי כֵן – אֶל יָדָיו, שֶׁהָיוּ עוֹד מְלֻכְלָכוֹת וְרֵיחַ כְּרוּב חָמִיץ וְחָרִיף נוֹדֵף מֵהֶן.

אֲבָל כְּרֶגַע זָכַר אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ וַיִּכָּלֵם. וַיַּעֲצֵם אֶת עֵינָיו;

– וּמָה, הִנְּךָ חַי? – הִגִּיעַ לְאָזְנוֹ קוֹלָהּ שֶׁל לֵאָה וְהוּא פָּקַח אֶת עֵינָיו שֵׁנִית, אַךְ הִתְבַּיֵּשׁ לְהַבִּיט בְּפָנֶיהָ.

– יֹשֶׁר גָּדוֹל בְּנֶאֱמָנוּת, יֹשֶׁר גָּדוֹל! – הֵחֵלָּה לֵאָה לְלַגְלֵג עָלָיו: „סוֹף גַּנָּב לִתְלִיָּה". בָּחוּר כָּמוֹךָ יִהְיֶה מְטַפֵּס בִּשְׁבִיל תַּפּוּחַ נִרְקָב אֶל הֶחָבִית...

אַךְ הוּא אֵינוֹ יָכֹל לִשְׁמֹעַ אֶת מוּסָרָהּ וְלַעֲנוֹת לָהּ דְּבַר־מָה – אֵינוֹ מֵעִיז בְּרֶגַע זֶה. אֵינוֹ יָכֹל לְהָעִיז פָּנָיו נֶגְדָּהּ...

עוֹד רֶגַע הוּא מִתְאַפֵּק, אַךְ פִּתְאֹם הוּא קוֹפֵץ מִן הַמִּטָּה וְרָץ אֶל הַחֶדֶר הַשֵּׁנִי וְסוֹגֵר אַחֲרָיו אֶת הַדֶּלֶת.

וּבְאָזְנָיו מְצַלְצְלִים דִּבְרֵי לֵאָה: „יֵשׁ גָּדוֹל..." יֵשׁ גָּדוֹל...

№ 10

פרחים

הָרוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה.

סִפּוּר.

תַּרְגּוּם א — ק.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

הָרוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה.

(סִפּוּר).

בִּנְיָמִין הַקָּטָן עָמַד נִשְׁעָן לְיַד הַגָּדֵר שֶׁל גַּן גָּדוֹל וּרְחַב־יָדַיִם וַיַּבֵּט בִּתְשׁוּקָה רַבָּה עַל עֲצֵי הַתַּפּוּחַ וְהָאֲגָס הַטְּעוּנִים פֵּרוֹת.

„— מִי יִתְּנֵנִי בְּתוֹךְ הַגַּן הַזֶּה, — דִּבֶּר הַנַּעַר לְנַפְשׁוֹ בְּלַחַשׁ, — וְלוּ יָכֹלְתִּי לְנַעֵר אֶת הָעֵצִים, לְקְטוֹף אֶת פֵּרוֹתָם לֶאֱכֹל לְשָׂבְעָה וּלְמַלֵּא גַּם אֶת כִּיסָי!"

בָּרֶגַע הַזֶּה הוֹפִיעַ מִבֵּין עֲצֵי־הַגַּן אִישׁ חָזָק מְאֹד, הוּא הַגַּנָּן. הוּא הִתְיַצֵּב תַּחַת עֵץ־תַּפּוּחַ אֶחָד וַיַּעֲבֵר אֶת אֶצְבְּעוֹתָיו עַל פְּנֵי שְׂפָמוֹ הָאָרֹךְ, וַיְשַׁפְשֵׁף אֶת יָדָיו הַחֲזָקוֹת וְהַשְּׁזוּפוֹת מִשֶּׁמֶשׁ זוּ בְּזוּ וַיַּבֵּט בְּנַחַת־רוּחַ עַל פְּרִי עֲמָלוֹ אֲשֶׁר לְנֶגֶד עֵינָיו.

„לוּ יָכֹלְתִּי לִהְיוֹת רוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה כְּמוֹ רוּחַ, — הוֹסִיף הַנַּעַר לְדַבֵּר חֶרֶשׁ לְנַפְשׁוֹ, — כִּי אָז לֹא יָרֵאתִי כְּלָל מִפְּנֵי

הָאִישׁ בַּעַל הַשָּׂפָם הָאָרֹךְ, וְיָכֹלְתִּי לָקַחַת אֶת הַתַּפּוּחִים לְעֵינָיו מִבְּלִי שֶׁיּוּכַל לַעֲשׂוֹת לִי רָעָה".

— הוֹי, הַשּׁוֹבָב! — קָרָא הַגַּנָּן בְּקוֹל, כְּאִלּוּ שָׁמַע אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֵּר הַנַּעַר לְנַפְשׁוֹ. בִּנְיָמִין קָפַץ מַהֵר מִמְּקוֹמוֹ וַיָּנָס. אֲבָל הַגַּנָּן לֹא רָאָה אֶת הַנַּעַר וְלֹא שָׁמַע אֶת דְּבָרָיו. וְלֹא לְהַנַּעַר קָרָא „הַשּׁוֹבָב" כִּי אִם לְתַפּוּחַ אֶחָד, אֲשֶׁר בָּרֶגַע הַזֶּה נָפַל מֵעַל הָעֵץ עַל חָטְמוֹ. וּבִנְיָמִין רָץ הָלְאָה הָלְאָה עַל פְּנֵי שָׂדֶה וְאָחוּ וָיַעַר, כְּאִלּוּ רָדְפוּ אַחֲרָיו עֲדַת כְּלָבִים. לְסוֹף עָמַד רֶגַע וַיַּבֵּט עַל סְבִיבָיו בְּפַחַד, וּבִרְאוֹתוֹ כִּי אֵין רוֹדֵף אַחֲרָיו, הִרְגִּיעַ מְעַט וַיִּקְרָא בְּכָל כֹּחוֹ: „הוֹי, הַשּׁוֹבָב!" וְהֵד הַקְּרִיאָה הַזֹּאת נִשְׁמַע תֵּכֶף כְּלַעַג מִן הַיַּעַר הַקָּרוֹב.

אָז הוֹסִיף הַנַּעַר לָלֶכֶת לְאַט וַיִּתְהַלֵּךְ עֵת רַבָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדוֹת. „כֵּן, — רָטַן בִּשְׂפָתָיו, — לוּ יָכֹלְתִּי לִהְיוֹת רוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה — מַה יָּפֶה הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה! אָז יָכֹלְתִּי לְהִתְגָּרוֹת בָּאֲנָשִׁים וּלְהַרְעִימָם, לְהַפְחִיד אוֹתָם כְּמוֹ שֵׁד, אֶת כָּל כִּיסַי יָכֹלְתִּי אָז לְמַלֵּא בְּכָל מִינֵי פֵּרוֹת וּמִגְדָּנוֹת, אֲשֶׁר בָּאֲרוֹנוֹת וּבַתֵּבוֹת הַסְּגוּרִים, וְאִישׁ לֹא יָדַע מִי עָשָׂה אֶת כָּל אֵלֶּה". — זְקֵנוֹ סִפֵּר לוֹ פַּעַם אַחַת עַל דְּבַר רֹאשׁ־שׁוֹדְדִים אֶחָד, אֲשֶׁר יָכוֹל לִהְיוֹת

לְרוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה. אָמְנָם רֹאשׁ־הַשּׁוֹדְדִים נִתְפַּשׂ לָאַחֲרוֹנָה וְהוּשַׂם בַּכֶּלֶא, כִּי פַּעַם אַחַת שָׁכַח בְּחָפְזוֹ אֶת פִּתְגַּם־הַקֶּסֶם הָעוֹשֶׂה אוֹתוֹ לְרוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה. אֲבָל אוֹתוֹ, אֶת בִּנְיָמִין, לֹא יִקְרֶה כַּדָּבָר הַזֶּה, אִם רַק יֵדַע פַּעַם אַחַת אֶת הַפִּתְגָּם הַהוּא יִזְכְּרֵהוּ וְלֹא יִשְׁכָּחֵהוּ עוֹד.

כֹּה הָלַךְ לוֹ בִּנְיָמִין וַיַּחְשֹׁב וַיְדַבֵּר לְנַפְשׁוֹ, עַד אֲשֶׁר הִגִּיעַ אֶל קְצֵה־הַיָּעַר. בַּיַּעַר גָּר בְּאֹהֶל דַּל וְרָעוּעַ דָּנִיאֵל הַזָּקֵן יוֹדֵעַ־הַצְּמָחִים. הָאִישׁ הַזֶּה הָיָה יָדוּעַ עַל כָּל סְבִיבוֹתָיו וְאֵלָיו נָהֲרוּ אֲנָשִׁים רַבִּים לִדְרֹשׁ בַּעֲצָתוֹ, כִּי יָדוּעַ יָדַע לְרַפֵּא אֲנָשִׁים וּבְהֵמוֹת מֵחָלְיָם בִּצְמָחָיו וּבְמִשְׁחוֹתָיו וּבַסַּמִּים הַשּׁוֹנִים אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם; מִלְּבַד זֹאת יָדַע גַּם לָעוּץ עֵצָה וּלְהָבִיא עֶזְרָה בְּעֵת־צָרָה, הוּא יָדַע מֵרֹאשׁ אֶת מַצַּב־הָאֲוִיר בַּיָּמִים הַבָּאִים, וְאִם תִּהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת־שָׂבָע אוֹ שְׁנַת־רָעָב, גַּם יָדַע לִמְצֹא מַעְיָנוֹת נִסְתָּרִים וַיֵּדַע לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה דְבָרִים נִפְלָאִים, כְּמוֹ קוֹסֵם אֲמִתִּי, אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת, הֲטוֹב הוּא לִבְנֵי־הָאָדָם אִם לֹא. כְּבֹא הַנַּעַר אֶל הָאֹהֶל יָשַׁב דָּנִיאֵל בְּפֶתַח אָהֳלוֹ וְסִדֵּר צְמָחִים וְשָׁרָשִׁים שׁוֹנִים.

„הָאִישׁ הַזֶּה יָכוֹל לַעֲזֹר לִי, — חָשַׁב בִּנְיָמִין, — הוּא יוֹדֵעַ הַרְבֵּה מְאֹד, וְאוּלַי הוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל".

— שָׁלוֹם לְךָ, דָּנִיאֵל! — קָרָא בְקוֹל רָם בְּגִשְׁתּוֹ אֵלָיו. הַזָּקֵן נָשָׂא אֶת עֵינָיו.

—שָׁלוֹם, שָׁלוֹם! — עָנָה הַזָּקֵן וַיָּנַע אֶת רֹאשׁוֹ, —אֵין זֹאת כִּי חוֹלֶה אַתָּה, בִּנְיָמִין, וַתָּבֹא אֵלַי לִשְׁאֹל בַּעֲצָתִי?

הַנַּעַר הֵנִיעַ בְּרֹאשׁוֹ:

— חוֹלֶה אֵינֶנִּי, — עָנָה בִּנְיָמִין, — אֲבָל חָפוֹץ חָפַצְתִּי לָדַעַת דְּבַר־מָה.

— הַאֻמְנָם? — קָרָא דָּנִיאֵל בִּצְחוֹק, בְּקָטְפוֹ אֶת הֶעָלִים מֵאַחַד הַפְּרָחִים אֲשֶׁר בְּיָדוֹ, — אוּלַי חָפֵץ אַתָּה לִהְיוֹת לְרוֹפֵא כָּמוֹנִי? אִם כֵּן — שְׁבָה פֹּה עַל יָדִי, וַאֲנִי אֲלַמֶּדְךָ לָדַעַת צְמָחִים שׁוֹנִים. הֲרוֹאֶה אַתָּה זֶה הוּא „צֶמַח־הַקַּדַּחַת", וְזֶה יָגֵן עַל הַכְּבָשִׂים מִפְּנֵי מַחֲלַת־הַמַּיִם, וְזֶה „צֶמַח־הָרֵאָה" הַמּוֹעִיל מְאֹד לְחוֹלֵי־הַלֵּב וְהָרֵאָה, וְהַצֶּמַח הַזֶּה הוּא „מֶלֶךְ־הַיַּעַר", וְהוּא מַרְבֶּה לְהָבִיא תוֹעֶלֶת גַּם לַאֲנָשִׁים וְגַם לְבַעֲלֵי־הַחַיִּים.

— אַל נָא, דָּנִיאֵל, — הִפְסִיקָהוּ הַנַּעַר, — אֱמָר נָא לִי: הֲיֵשׁ אֵיזֶה צֶמַח אוֹ שֹׁרֶשׁ, אֲשֶׁר עַל יָדוֹ אֶפְשָׁר לִהְיוֹת רוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה?

הַזָּקֵן הִבִּיט עַל הַנַּעַר בְּעֵינֵי עָרְמָה, אָז קָמַץ אֶת שְׂפָתָיו וַיּוֹצֵא מֵהֶן שְׁרִיקָה אֲרֻכָּה.

— כֵּן, כֵּן, כֵּן, — אָמַר, — אַתָּה רוֹצֶה בְּוַדַּאי לִהְיוֹת רוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה; הוֹי שׁוֹבָב!

בִּנְיָמִין הֵנִיעַ בְּרֹאשׁוֹ לְאוֹת הַסְכָּמָה.

— אָמְנָם כֵּן, — הוֹסִיף דָּנִיאֵל לְדַבֵּר, — בְּעַד אֲנָשִׁים רַבִּים הָיָה זֶה דָּבָר טוֹב מְאֹד; אִישׁ לֹא הָיָה רוֹאֶה אוֹתָם. אוּלָם חַכֵּה נָא רֶגַע אֶחָד! — אָז נִכְנַס הַזָּקֵן אֶל תּוֹךְ אָהֳלוֹ, וְאַחֲרֵי עֲבֹר רְגָעִים מִסְפָּר יָצָא מִפֶּתַח אָהֳלוֹ וּבְיָדוֹ שֹׁרֶשׁ צֶמַח קָטָן, אֲשֶׁר לֹא גָדַל הַרְבֵּה מִ„פָּרָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ".

— הִנֵּה הַצֶּמַח, אֲשֶׁר בּוֹ חָשְׁקָה נַפְשְׁךָ, — אָמַר.

— וְהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לְרוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה? — שָׁאַל הַנַּעַר וַיִּשְׁתּוֹמֵם.

— אֶת הַצֶּמַח הַזֶּה תִּשָּׂא עַל הֶחָזֶה בַּמָּקוֹם, שֶׁהַלֵּב דּוֹפֵק שָׁם, — בֵּאֵר לוֹ הַזָּקֵן, — וְאָז צָרִיךְ לֵאמֹר אֶת פִּתְגַּם הַקֶּסֶם.

— וּמַה הוּא הַפִּתְגָּם? — שָׁאַל בִּנְיָמִין בְּסַקְרָנוּת.

הַזָּקֵן חָשַׁב רֶגַע כְּמִתְאַמֵּץ לִזְכֹּר נִשְׁכָּחוֹת.

— כֵּן, עַתָּה זָכַרְתִּי אוֹתוֹ, — אָמַר אַחַר כֵּן. — הִנֵּה הַפִּתְגָּם — שְׁמַע הֵיטֵב:

„אַחַת, שְׁתַּיִם, שָׁלֹש — הִישׁ,
לֹא תִרְאֵנִי עוֹד עֵין אִישׁ!"

הֲתִזְכֹּר אֶת זֹאת?

בִּנְיָמִין חָזַר עַל הַפִּתְגָּם.

— עַתָּה הוּא תָקוּעַ כְּבָר פֹּה בְּרֹאשִׁי, — אָמַר בִּצְחוֹק.

— אָמְנָם חָכָם גָּדוֹל אָתָּה, — אָמַר דָּנִיאֵל כְּלַעַג.

— וְכַמָּה זְמַן אוּכַל אָז לִהְיוֹת רוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה? — שָׁאַל בִּנְיָמִין.

— עַד אֲשֶׁר לֹא תַחְפֹּץ עוֹד לִהְיוֹת לְרוּחַ,— עָנָהוּ דָּנִיאֵל יוֹדֵעַ־הַצְּמָחִים, — אָז עָלֶיךָ לֵאמֹר אֶת הַמִּסְפָּרִים בְּאֹפֶן הָפוּךְ:

„שָׁלֹש, שְׁתַּיִם, אַחַת — שְׁתֹק!

וְאָז עָלֶיךָ לְהוֹסִיף עוֹד:

סָר הַקֶּסֶם גָּז הַצְּחוֹק!" —

בִּנְיָמִין צָחַק וְדָנִיאֵל צָחַק עוֹד יוֹתֵר.

— וּבְכֵן אַתָּה חָפֵץ לָתֵת לִי אֶת הַצֶּמַח הַזֶּה בְּמַתָּנָה? — שָׁאַל הַנַּעַר.

— אִם אַךְ יָבִיא לְךָ אֲשֶׁר הִנְנִי לְתִתּוֹ לָךְ, — עָנָה דָנִיאֵל וַיִּקְרַץ בְּעֵינָיו. — לִי לֹא יִצְלַח עוֹד הַצֶּמַח הַזֶּה; כְּבָר זָקַנְתִּי יוֹתֵר מִדַּי. קָחֶהוּ אֵפוֹא אַתָּה, וְאִם תִּרְכֹּשׁ לְךָ דְּבַר־מָה בְּעֶזְרָתוֹ, — הֲלֹא תָבִין כְּבָר, — אָז חֵלֶק כְּחֵלֶק תַּחְלְקֵהוּ עִמִּי, כִּי הֲלֹא נַעַר יָשָׁר אָתָּה.

— חֵלֶק כְּחֵלֶק! — הִבְטִיחָהוּ הַנַּעַר וּפָנָיו אוֹרוּ מִשִּׂמְחָה. וּבִנְיָמִין שָׂם אֶת הַצֶּמַח הַיָּקָר וְהַנִּפְלָא בְּכִיסוֹ וַיְמַהֵר לָלֶכֶת הַבָּיְתָה.

וְדָנִיאֵל שָׁב אֶל צְמָחָיו וַיִּצְחַק מִטּוּב־לִבּוֹ וַיְנַמְנֵם בִּשְׂפָתָיו מִלִּים לֹא־מוּבָנוֹת.

בְּבוֹא בִּנְיָמִין הַבַּיְתָה, חָפֵץ לַעֲשׂוֹת תֵּכֶף אֶת הַנִּסָּיוֹן הָרִאשׁוֹן, לְמַעַן דַּעַת אִם יִהְיֶה בֶּאֱמֶת לְרוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה; אָז מִהֵר לָבוֹא אֶל חַדְרוֹ אֲשֶׁר בַּעֲלִיַּת־הַגַּג, וַיִּקְשֹׁר הֵיטֵב אֶת הַשֹּׁרֶשׁ אֶל חוּט אָרֹךְ וַיִּקְשְׁרֵהוּ אֶל חָזֵהוּ בַּמָּקוֹם, שֶׁשָּׁם דּוֹפֵק לִבּוֹ אֲשֶׁר רָהַב הַפַּעַם מֵרֹב שִׂמְחָה. אָז הִתְגַּנֵּב לוֹ בַלָּאט אֶל תּוֹךְ הַבַּיִת וַיַּעֲמֹד בְּהַשָּׁאִי עַל יַד אִמּוֹ, אֲשֶׁר עָמְדָה אֵצֶל הַכִּירָה וַתָּכֶן אֶת אֲרֻחַת־הָעֶרֶב. וְאָז אָמַר בְּלַחַשׁ אֶת פִּתְגָּמוֹ. פִּתְאֹם צָעֲדָה צַעַד אֶחָד לַאֲחוֹרֶיהָ וַתִּדְחַף אֶת בִּנְיָמִין הַקָּטָן עַד אֲשֶׁר נָפַל אַרְצָה.

— אַךְ זֶהוּ כְּסִיל !—קָרְאָה בְּתַרְעֻמוֹת — וַאֲנִי לֹא רָאִיתִי כְלָל כִּי פֹּה אָתָּה.

בִּנְיָמִין קָפַץ בְּחִפָּזוֹן מִן הָאָרֶץ, וּפָנָיו אוֹרוּ מִגִּיל.

— הִנֵּה, — חָשַׁב, — הִיא לֹא רָאֲתָה אוֹתִי, — וּבְקוֹל רָם אָמַר:

שָׁלשׁ, שְׁתַּיִם, אַחַת — שְׁתֹק!
סָר הַקֶּסֶם, גָּז הַצְּחוֹק!

— אָמְנָם כְּסִיל הָיִיתָ תָּמִיד, — גָּעֲרָה בוֹ אִמּוֹ, — אַךְ עַתָּה אָבְדָה בִינָתְךָ לִגְמָרָה. עַתָּה אֱכֹל מַהֵר אֶת אֲרֻחַת־הָעֶרֶב וְלֵךְ שְׁכָב.

בִּנְיָמִין לֹא חָפֵץ לִהְיוֹת לְרוּחַ בִּשְׁעַת הָאֹכֶל. לָכֵן שָׁמַע בְּקוֹל אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב אֶל הַשֻּׁלְחָן וַיֹּאכַל אֶת אֲרֻחָתוֹ בְּשִׂמְחָה וּבְתֵאָבוֹן. אָז עָלָה עַל מִטָּתוֹ וַיִּישַׁן, וַיַּחֲלֹם עַל תַּפּוּחִים וַאֲגָסִים, עַל כֶּסֶף וְזָהָב, עַד אֲשֶׁר הֱעִירוּהוּ מִשְּׁנָתוֹ קַרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַחַמּוֹת. בִּנְיָמִין מִשֵּׁשׁ בְּיָדוֹ אֶת הַשֹּׁרֶשׁ אֲשֶׁר עַל חָזֵהוּ אִם הוּא נָח עוֹד עַל לִבּוֹ כְּמוֹ אֶתְמוֹל.

— יוֹם טוֹב יִהְיֶה לִי הַיּוֹם הַזֶּה, — אָמַר וַיָּרַע תְּרוּעָה

גְּדוֹלָה וַיְמַהֵר לִלְבֹּשׁ אֶת בְּגָדָיו. — רֵאשִׁית כֹּל אֶקְטֹף לִי מִפְּרִי הָעֵצִים, וְאָז —

הוּא נִבְהָל פִּתְאֹם; נִדְמָה לוֹ כִּי אֵיזֶה רוּחַ נֶעֱלָם קָרָא לוֹ „שׁוֹבָב!" — אַחֲרֵי הִתְפַּלְּלוֹ וְאָכְלוֹ אֲרֻחַת הַבֹּקֶר רָץ תֵּכֶף אֶל הַגַּן, אֲשֶׁר רָאָה אֶתְמוֹל.

עַתָּה לֹא הִבִּיט עוֹד מֵעַל לַגָּדֵר. בְּאֹמֶץ־לֵב פָּתַח אֶת דֶּלֶת־הַגַּן וַיִּכָּנֵס אֶל תּוֹכוֹ. גַּם עַתָּה עָמַד הַגַּנָּן תַּחַת אַחַד הָעֵצִים וַיִּתְמֹךְ אֶת עֲנָפָיו, יַעַן כִּי הָיוּ כְבֵדִים מְאֹד. בִּנְיָמִין אָמַר מַהֵר אֶת פִּתְגַּם־הַקֶּסֶם שֶׁלּוֹ וַיִּזְחַל בֵּין הָעֵצִים כְּרוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה.

הַגַּנָּן הִבִּיט בְּפָנִים זְעוּמִים עַל הַנַּעַר הֶחָצוּף שֶׁנִּכְנַס לִרְשׁוּת שֶׁאֵינָהּ שֶׁלּוֹ, וַיַּעֲבֵר אֶת אֶצְבְּעוֹתָיו עַל שְׂפָמוֹ הָאָרֹךְ וַיְשַׁפְשֵׁף אֶת יָדָיו זוּ בְּזוּ. „נַעַר שׁוֹבָב!" — אָמַר בְּלַחַשׁ. וּבִנְיָמִין רָאָה בְּתוֹךְ הָעֵשֶׂב תַּפּוּחַ אֶחָד וַיְרִימֵהוּ וַיִּתְקַע בּוֹ אֶת שִׁנָּיו בִּתְשׁוּקָה רַבָּה.

— תַּפּוּחַ אֶחָד, — חָשַׁב הַגַּנָּן, — יֹאכַל לוֹ. תַּפּוּחַ אֶחָד לֹא יַעֲשִׁירֵנִי גַּם לֹא יַעֲשֵׂנִי לְעָנִי. יֹאכַל לוֹ וְיִתְעַנֵּג עָלָיו.

לְבִנְיָמִין הָיוּ שִׁנַּיִם חֲזָקוֹת, וּכַעֲבֹר רֶגַע נֶעְלַם הַתַּפּוּחַ

כְּלוֹ בְּפִיו. עַתָּה הִכִּיט רֶגַע עַל עֵץ־הַתַּפּוּחַ וְרֶגַע עַל הַגַּנָּן, אֲשֶׁר עָמַד עוֹד דּוּמָם עַל מְקוֹמוֹ כְּפֶסֶל־שַׁיִשׁ. — „הָאִישׁ הַהוּא בַּעַל הַשָּׂפָם הָאָרֹךְ הָעוֹמֵד שָׁם הֵן לֹא יִרְאֵנִי עַתָּה", — חָשַׁב בִּנְיָמִין וַיִּצְחַק. וּלְיֶתֶר בִּטָּחוֹן אָמַר עוֹד פַּעַם אֶת פִּתְגָּמוֹ וַיִּטַּפֵּס עַל הָעֵץ בִּמְהִירוּת כְּחָתוּל.

— קוּ־קוּ! — קָרָא בְנַחַת־רוּחַ מִבֵּין הָעֲנָפִים.

שָׁמַע הַגַּנָּן וַיֹּאמֶר לְנַפְשׁוֹ: „לַקּוּקִי הַזֶּה, צָרִיךְ לִקְצֹץ אֶת הַכְּנָפַיִם". אָז הֵבִיא לוֹ מַקֵּל וַיַּעֲמֹד תַּחַת הָעֵץ לֶאֱרֹב לוֹ. וּבִנְיָמִין הָיָה כָּל כַּךְ עָסוּק בְּתַפּוּחָיו, עַד שֶׁלֹּא הִתְבּוֹנֵן אֶל הָאִישׁ בַּעַל־הַשָּׂפָם הָעוֹמֵד מְזֻיָּן תַּחַת הָעֵץ. לְסוֹף מִלֵּא כְבָר אֶת כָּל כִּיסֵי בְגָדָיו, גַּם אָכַל תַּפּוּחִים אֲחָדִים — אָז הֵחֵל לִזְחֹל מִן הָעֵץ.

אַךְ הוּא טֶרֶם הִגִּיעַ לָאָרֶץ וּכְבָר אָחַז הַגַּנָּן אֶת הָרוּחַ הַקָּטָן בְּצַוָּארוֹ וַיְכַבְּדֵהוּ בְּמַכּוֹת נֶאֱמָנוֹת בְּלִי חֶמְלָה

— הוֹי שׁוֹבָב! — הִרְעִים עָלָיו הָאִישׁ בְּקוֹלוֹ. — הַאֻמְנָם חָשַׁבְתָּ, כִּי אֵינִי רוֹאֶה אוֹתְךָ?

— אַחַת, שְׁתַּיִם, שָׁלֹשׁ — חִישׁ!
לֹא תִרְאֵנִי עוֹד עֵין אִישׁ!

צָעַק בִּנְיָמִין.

— כֵּן, — צָחַק הַגַּנָּן וַיּוֹסֶף לְהַכּוֹתוֹ — כֵּן הָיָה סָמוּךְ וּבָטוּחַ, כִּי עֵינַי לֹא תִרְאֶךָ עוֹד.

הַנַּעַר נֶאֱנַס לְהָרִיק אֶת כִּיסָיו וּבְמַכּוֹת רַבּוֹת גֹּרַשׁ מִן הַגַּן, וַיֵּבְךְּ וַיְיֵלֵל:

שָׁלֹשׁ, שְׁתַּיִם, אַחַת שְׁתֹק!
סָר הַקֶּסֶם, גָּז הַצְּחוֹק!

אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִרְחִיק כְּבָר לָרוּץ מִן הַגַּן עָמַד וַיְמַח אֶת דִּמְעוֹת עֵינָיו. אָז אָחַז בַּשֹּׁרֶשׁ וַיְנַתְּקֵהוּ מֵעַל הָזֵהוּ וַיְמַהֵר אֶל הַיַּעַר לְהִתְאוֹנֵן עַל אֲסוֹנוֹ בְּאָזְנֵי דָנִיאֵל יוֹדֵעַ־הַצְּמָחִים.

כְּבוֹאוֹ עַד קְצֵה הַיַּעַר יָצָא הַזָּקֵן מֵאָהֳלוֹ וּבְיָדוֹ סַל קָטֹן.

— בִּנְיָמִין, — קָרָא, — הַאִם כְּבָר רָכַשְׁתָּ לְךָ דְּבַר־מָה בְּעֶזְרַת הַשֹּׁרֶשׁ?

— כֵּן,— מַכּוֹת, — עָנָה בִנְיָמִין,—הֶחָפֵץ אַתָּה לְחַלְּקָן אִתִּי?

דָּנִיאֵל הִנִּיחַ אֶת הַסַּל עַל הָאָרֶץ וַיֵּשֶׁב עַל הַסַּפְסָל וַיִּצְחַק בְּכָל מְלוֹא פִּיו.

— וַאֲנִי יָדַעְתִּי מֵרֹאשׁ, כִּי תִרְכֹּשׁ לְךָ דְּבַר־מָה בְּעֶזְרַת הַשֹּׁרֶשׁ, — אָמַר, — וְדַע לְךָ, נַעַר, כִּי אָמְנָם כֵּן חָפַצְתִּי. — וְהוּא הוֹסִיף לִצְחֹק עַד אֲשֶׁר נִרְאוּ דְמָעוֹת בְּעֵינָיו מֵרֹב צְחוֹק. וְהוּא

הוסיף עוד לִצְחֹק, עַד אֲשֶׁר נִבְהַל בִּנְיָמִין מִפָּנָיו, בְּחָשְׁבוֹ כִּי יָצָא מִדַּעְתּוֹ. לְאַט לְאַט הִתְאַפֵּק הַזָּקֵן וַיֹּאחֶז בְּיַד הַנַּעַר וַיֹּאמֶר אֵלָיו:

—הוי, נַעַר כְּסִיל! הַאִם לֹא שָׁמַעְתָּ וְלֹא יָדַעְתָּ, כִּי הָאֱלֹהִים רוֹאֶה אוֹתְךָ תָּמִיד, וּמִפָּנָיו לֹא תִסָּתֵר גַּם אִם יוּכַל הַשֹּׁרֶשׁ לְהַסְתִּירְךָ מֵעֵין אָדָם. הַאֻמְנָם לֹא שָׁמַעְתָּ אֶת הַפִּתְגָּם הַזֶּה:

כָּל מַה שֶּׁאֶעֱשֶׂה וּבְכָל שֶׁהִנֵּנִי,
עֵין אֱלֹהִים הִיא תָמִיד תִּרְאֵנִי!

דַּע לְךָ אֵפוֹא, נַעַר, כִּי הַפִּתְגָּם הַזֶּה הוּא פִּתְגַּם הַקֶּסֶם הָאֲמִתִּי. אִם אֶת הַפִּתְגָּם הַזֶּה תְּשַׁוֶּה לְנֶגֶד עֵינֶיךָ תָּמִיד, לֹא יֶחְסַר לְךָ כָּל דָּבָר. כֵּן, וְעַתָּה לֵךְ לְשָׁלוֹם וִיהִי אֱלֹהִים עִמְּךָ; וַאֲנִי צָרִיךְ לָלֶכֶת תֵּכֶף אֶל הַיַּעַר לִלְקֹט אֶת צְמָחַי. אִם חָפֵץ אַתָּה תּוּכַל לְחַכּוֹת בָּזֶה עַד שׁוּבִי, אָז אֶחְלֹק אִתְּךָ אֶת אֲשֶׁר אָבִיא חֵלֶק כְּחֵלֶק.

וּבִצְחוֹק קַל נֶעְלַם הַזָּקֵן בַּאֲפֵלַת הַיַּעַר.

וּבִנְיָמִין שָׁב אֶל בֵּיתוֹ בְּלֵב מָלֵא בוּשָׁה וְחֶרְפָּה, וּמִן הַיּוֹם הַהוּא לֹא חָפֵץ עוֹד לִהְיוֹת לְאֵינוֹ־נִרְאֶה, לֹא מִפְּנֵי הָאֱלֹהִים וְלֹא מִפְּנֵי בְּנֵי־הָאָדָם.

תרגום א—ץ.

№ 11

פרחים

הנער הדיג אורשימה.

אגדה יפונית.

תרגום

ש. ל. גורדון.

הוצאת „תושיה" ורשה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

הַנַּעַר־הַדַּיָּג אוּרַשִׁימָה.

(אַגָּדָה יַפּוֹנִית).

וַיְהִי בֹּקֶר אָבִיב רְוֵה טַל וָאוֹר; הַקַּוִּים הָרִאשׁוֹנִים וְהָרַכִּים, אֲשֶׁר שָׁלַח הַשֶּׁמֶשׁ מִקְּצוֹת הַמִּזְרָח בַּעֲלוֹתוֹ, הִתְגַּלְגְּלוּ עַל גַּגּוֹת כְּפַר־הַדַּיָּגִים הַקָּטָן וַיִּתְהוֹלְלוּ וַיְשַׂחֲקוּ בְּמַחֲבוֹאִים כְּיוֹנוֹת לַעֲנָפִים הָרַעֲנַנִּים אֲשֶׁר לַעֲצֵי הַדְּבְדְּבָנִים הַמַּזִּילִים סְבִיבָם רֵיחוֹת נְעִימִים לִכְבוֹד בֹּקֶר הָאָבִיב. וּלְכָל נְשִׁימָה קַלָּה בָּאֲוִיר נָשְׁרוּ מִן הָעֵצִים מִסְפָּר עֲלֵי־פְרָחִים רַכִּים, וְהֵמָּה צְחוֹרִים־זַכִּים מְאֹד, וּמַרְאֵיהֶם עַל הָאָרֶץ כְּמַרְאֵה הַשֶּׁלֶג הַלָּבָן הַיּוֹרֵד רִאשׁוֹנָה מִן הַשָּׁמַיִם בְּיוֹם הַחֹרֶף הַבָּהִיר. שָׁם מֵעֵבֶר לַכְּפָר הַקָּטָן יִתְנַשֵּׂא בְּהֲדַר גְּאוֹנוֹ „פוּזִי“ [1]) הֶחָסוֹן וְהָאַדִּיר כָּאֵל, וְהוּא עוֹטֶה כֻּלּוֹ בִּגְדֵי חֹרֶף צְחוֹרִים מַזְהִירִים. כְּהַר קָרַח־עֲנָק

---

[1]) הַר־שְׂרֵפָה גָּדוֹל בְּיַפּוֹנְיָה.

גָּדוֹל וְנוֹרָא יָרוּם וַיֶּחֱצֶה אֶת שְׁמֵי הַתְּכֵלֶת וַיַּבִּיט מִמָּרוֹם כְּאֵל כַּבִּיר אֶל הָאֲנָשִׁים־הַנְּמָלִים הַזּוֹחֲלִים לְרַגְלָיו. וְעַל שְׂפַת הַיָּם עָמְדָה אָז סִירָה קְטַנָּה וַתִּתְנוֹעַע לְאִטָּהּ אָנֶה וָאָנָה כַּאֲשֶׁר תָּנוּעַ הַצִּפּוֹר עַל הַכַּד הָרַךְ. וְשׁוֹקֵט הָיָה הַיָּם מִקָּצֵהוּ וְעַד קָצֵהוּ, וְהַקְּמָטִים הָעֲמֻקִּים, אֲשֶׁר הִשְׁאִירוּ הַגַּלִּים עַל פָּנָיו בְּעָבְרָם, נִרְאוּ מֵרָחוֹק כְּתַלְתַּלִּים מְסֻלְסָלִים עַל פְּנֵי מֶרְחַב אֵין קֵץ.

וּבִמְרוֹם הַשָּׁמַיִם דָּאוּ עֲנָנִים־קַלִּים כְּצִפֳּרֵי בֹּקֶר, וְאַלְפֵי צְלָלִים כֵּהִים וְקַוֵּי שֶׁמֶשׁ זַכִּים הִשְׁתַּקְּפוּ בְּמַרְאַת הַמַּיִם הַכְּחֻלִּים וְהַשּׁוֹקְטִים.

וּשְׂפַת הַיָּם הִתְעוֹרְרָה גַּם הִיא מְעַט מְעַט לְחַיִּים. אֶחָד אֶחָד נִרְאוּ שָׁם הַדַּיָּגִים אֲשֶׁר בָּאוּ לַעֲבֹד אֶת עֲבוֹדַת יוֹמָם הַקָּשָׁה ; וּבֵין הַדַּיָּגִים הַגְּדוֹלִים נִרְאָה גַּם אוּרְשִׁימָה הַדַּיָּג־הַנַּעַר. הוּא הֵרִים אֶת מִכְמַרְתּוֹ עַל שִׁכְמוֹ וַיֵּרֶד וַיֵּשֶׁב בְּסִירַת הַדּוּגָה אֲשֶׁר לוֹ. וּבְכוֹנְנוֹ אֶת הַתֹּרֶן וְהַמִּפְרָשׂ אֲשֶׁר עָלָיו הִכָּה בְּחָזְקָה בְּמִשּׁוֹטִים פַּעַם וּפַעֲמַיִם וַיַּעֲזֹב מַהֵר אֶת הַחוֹף וַיָּשָׁט אֶל מֶרְחֲבֵי הַיָּם . שָׁם הִשְׁלִיךְ אֶת מִכְמַרְתּוֹ הַיָּמָּה וַיֵּשֶׁב וַיְחַכֶּה לַדַּיִג. אַךְ הַהַצְלָחָה לֹא הֵאִירָה לוֹ פָּנִים בַּיּוֹם הַזֶּה. הַשֶּׁמֶשׁ עוֹמֵד כְּבָר

בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וּמִכְמַרְתּוֹ רֵיקָה עֲדֶנָּה. אוּלָם בְּהוֹרִידוֹ הַפַּעַם אֶת הַמִּכְמֹרֶת נִדְמָה לוֹ כִּי כְּבֵדָה הִיא וְשׁוֹקַעַת מָטָּה. בְּשִׂמְחָה רַבָּה הוֹצִיא הַנַּעַר אֶת הַמִּכְמֹרֶת מִן הַמַּיִם; קִוָּה קִוָּה לִמְצֹא בָהּ לְפָחוֹת דָּג אֶחָד גָּדוֹל; אֲבָל תִּקְוָתוֹ נִכְזְבָה גַּם הַפַּעַם, כִּי לֹא מָצָא בָהּ מְאוּמָה בִּלְתִּי אִם צָב אֶחָד גָּדוֹל, הַהִי הַקָּדוֹשׁ לֵאלֹהֵי הַיָּם.

וּבְכַבֵּד הַנַּעַר הַטּוֹב אֶת הַצָּב הַקָּדוֹשׁ, לֹא עָשָׂה לוֹ רָעָה, כִּי הוֹצִיאָהוּ מִמִּכְמַרְתּוֹ וַיָּשָׁב וַיּוֹרִידֵהוּ הַיָּמָּה. וְהִנֵּה כְרֶגַע הוֹפִיעָה לְעֵינָיו עַלְמַת־יָם יָפָה לְהַפְלִיא, וְלָהּ שְׂעָרוֹת שְׁחוֹרוֹת כִּשְׁחוֹר הַלַּיְלָה וַאֲרֻכּוֹת כְּגַלֵּי הַיָּם. לְמַרְאֵה הָעַלְמָה הַיָּפָה הָעוֹלָה מִן הַתְּהוֹם נִבְהַל אוּרַשִׁימָה מְאֹד; אַךְ הִיא נִגְּשָׁה אֵלָיו וַתֹּאמֶר לוֹ:

— שָׁלוֹם לְךָ, אַל תִּירָא! יַעַן אֲשֶׁר חָמַלְתָּ עַל הַצָּב הַקָּדוֹשׁ וַתְּשַׁלְּחֵהוּ לַחָפְשִׁי, עַל כֵּן שְׁלָחַנִי אֱלֹהֵי־הַיָּם אֵלֶיךָ לְשַׁלֵּם לְךָ כִּגְמוּלְךָ; וְעַתָּה קוּם וּבֹא עִמָּדִי.

וּבְטֶרֶם הִסְפִּיק הַנַּעַר לַעֲנוֹתָהּ דָּבָר, קָמָה רוּחַ סְעָרָה וַתִּשָּׂא אֶת הַסִּירָה הַקְּטַנָּה עַל פְּנֵי הַגַּלִּים כְּמַהֵר חֵץ מִקֶּשֶׁת.

וְסִירַת־הַדּוּגָה שָׁטָה עָפָה הָלְאָה, הָלְאָה, הַרְחֵק הַרְחֵק, וְנִדְמָה נִדְמָה לוֹ, כִּי כֹה יָשׁוּט וְכֹה יָעוּף לָנֶצַח.

לְסוֹף הִגִּיעָה הַסִּירָה עַד לִפְנֵי אִי קָטָן וְשָׁמֵם אֲשֶׁר בְּלֵב הַיָּם; שָׁם עָמְדָה. אוּרַשִׁימָה עָלָה עַל הָאִי הַשּׁוֹמֵם וְהִנֵּה מְעָרָה פְּתוּחָה לְפָנָיו וְלָהּ מָבוֹא אָפֵל – וַיֵּרֶד בָּהּ. וּבַמְּעָרָה אֲפֵלָה נוֹרָאָה מְאֹד; אַךְ לְאַט לְאַט הִגִּיעַ אֵיזֶה קַו־אוֹר כֵּהֶה־כְּחַלְחַל לְעֵינֵי הַנַּעַר; וְקַו הָאוֹר הָלַךְ הָלוֹךְ וְרָחוֹב הָלוֹךְ וָאוֹר.

וּפִתְאֹם וְהִנֵּה אוֹר גָּדוֹל זָרוּעַ לוֹ מִסָּבִיב, וּכְמוֹ בְּקֶסֶם־פֶּלֶא שֻׁנָּה הַכֹּל. –

– הִנֵּה הוּא עוֹמֵד בִּתְהוֹם הַיָּם לִפְנֵי אַרְמוֹן נִפְלָא בַּהֲדָרוֹ, וְדָגִים מִדָּגִים שׁוֹנִים וּמְשֻׁנִּים בְּמַרְאֵיהֶם וּבְגָדְלָם, בִּסְנַפִּירֵיהֶם וּבְקַשְׂקַשּׂוֹתֵיהֶם, אֲשֶׁר זָהָב זָהָב וַאֲשֶׁר כֶּסֶף כָּסֶף, מְשׁוֹטְטִים סְבִיבוֹ אָנֶה וָאָנָה, וְחַיּוֹת־יָם גְּדוֹלוֹת עוֹמְדוֹת לִפְנֵי פֶּתַח הָאַרְמוֹן וְשׁוֹמְרוֹת אֶת מְבוֹאוֹ. בְּעוֹד רֶגַע נִפְתְּחוּ שַׁעֲרֵי הָאַרְמוֹן וַעֲלְמָה יָפָה כַּשַּׁחַר יָצְאָה לִקְרָאתוֹ וְהִיא לְבוּשָׁה מַלְכוּת: שִׂמְלַת אַרְגָּמָן מְרֻקֶּמֶת זָהָב וּמְשֻׁבֶּצֶת אַבְנֵי־חֵן; עַל צַוָּארָהּ הַמַּהִיר כַּבְּדֹלַח הִתְנוֹצְצוּ דְּרוּזֵי מַרְגָּלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת

וּמְאִירוֹת כַּכּוֹכָבִים, וּשְׂעָרוֹת שְׁחוֹרוֹת כִּשְׁחוֹר הַלָּיְלָה יָרְדוּ תַלְתַּלִּים עַל שִׁכְמָהּ וַתַּגַּעְנָה עַד בִּרְכֶּיהָ. כַּאֲשֶׁר הִבִּיט אוּרַשִׁימָה עַל פְּנֵי הָעַלְמָה הַנִּפְלָאָה הַזֹּאת הִכִּיר בָּהּ אֶת עַלְמַת־הַיָּם אֲשֶׁר נִגְלְתָה אֵלָיו אַחֲרֵי שַׁלְּחוֹ אֶת הַצָּב הַיָּמָּה. וְהָעַלְמָה נִגְּשָׁה אֵלָיו וַתְּדַבֵּר אֵלָיו בִּנְעִימוֹת וָחֵן, וְקוֹלָהּ צִלְצֵל בְּאָזְנָיו כְּקוֹל מַנְגִּינָה נְעִימָה.

— אָנֹכִי בַּת אֱלֹהֵי הַיָּם. הֲיֵשׁ עִם לְבָבְךָ לִבְחוֹר בִּי לְרַעְיָה לְּךָ וְלָשֶׁבֶת עִמָּדִי פֹּה תָּמִיד?

וּבְדַבְּרָהּ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אָחֲזָה בְּיָדוֹ וַתְּבִיאֵהוּ אֶל הָאַרְמוֹן פְּנִימָה.

וְחַיֵּי שִׂמְחָה וְגִיל בָּאוּ לִשְׁנֵי הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִים הָאֵלֶּה. אַף עָב קְטַנָּה לֹא הִקְדִּירָה אֶת שְׁמֵי אָשְׁרָם וְתַעֲנוּגֵיהֶם, אַף אֲנָחָה אַחַת לֹא פָּרְצָה מִלְּבָבָם. אשֶׁר בְּלִי גְבוּל וַעֲלִיצוּת לְאֵין סוֹף מִלְּאוּ אֶת נַפְשָׁם וּלְבָבָם כָּל הַיָּמִים; וְכֹה חָיוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד בָּאַרְמוֹן הַנִּפְלָא הַהוּא שָׁלֹשׁ שָׁנִים תְּמִימוֹת.

אַךְ לְמִקֵּץ שְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה הֵחֵל הַדַּיָּג הַצָּעִיר לְהִתְגַּעְגֵּעַ עַל אָבִיו הַטּוֹב וְעַל אִמּוֹ הַנְּעִימָה וְעַל כְּפַר־מוֹלַדְתּוֹ הֶחָבִיב. גַּם אָבִיב גַּם אִמּוֹ הָיוּ כְבָר זְקֵנִים וְנַפְשׁוֹ נִכְסְפָה

לִרְאוֹת אֶת פְּנֵיהֶם הַנְּעִימִים וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם אַךְ פַּעַם אַחַת לַמִּצְעָר. יָמִים רַבִּים הִסְתִּיר אֶת גַּעְגּוּעָיו אֵלֶּה בְּסֵתֶר לְבָבוֹ; אַךְ כַּאֲשֶׁר גָּדַל עִצְּבוֹנוֹ וְגָבְרוּ גַּעֲגוּעָיו בְּלִבּוֹ עַד בִּלְתִּי נְשׂא לֹא יָכֹל עוֹד לְהַסְתִּיר אֶת רִגְשׁוֹתָיו מֵרַעְיָתוֹ הָאֲהוּבָה. וַיַּגֵּד לָהּ אֶת כָּל לִבּוֹ.

לַשָּׁוְא הִתְחַנְּנָה אֵלָיו, לַשָּׁוְא בָּכְתָה עָלָיו, כִּי יִשְׁכַּח אֶת גַּעְגּוּעָיו לְבֵיתוֹ וּלְהוֹרָיו וְיֵשֵׁב עִמָּהּ וְהִתְעַנְּגוּ יַחַד עַל כָּל הַטּוֹב וְהָאֹשֶׁר אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם אֱלֹהֵי הַיָּם הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב; לַשָּׁוְא! אָז נָתְנָה לוֹ אַרְגָּז קָטָן הַסָּגוּר עַל מַסְגֵּר וַתֹּאמֶר לוֹ בִּבְכִי וְתַחֲנוּנִים:

— קַח נָא, יְדִידִי, אֶת הָאַרְגָּז הַזֶּה וְשָׁמְרֵהוּ כְּבָבַת עֵינֶיךָ; אַךְ הִשָּׁבְעָה נָא לִי אִם תִּפְתַּח אֶת הָאַרְגָּז הַזֶּה שָׁם בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ. וְהָיָה בִּרְאוֹתְךָ שָׁם אֶת פְּנֵי אֲבוֹתֶיךָ וֶהֱשִׁיבְךָ הָאַרְגָּז הַזֶּה אֵלֵינוּ וְשַׁבְנוּ לִהְיוֹת טוֹבִים וּמְאֻשָּׁרִים כַּאֲשֶׁר עַד הַיּוֹם. אַךְ אִם יִפְתֶּה לְבָבְךָ לִפְתֹּחַ שָׁם אֶת הָאַרְגָּז הַזֶּה, לֹא תוּכַל לָשׁוּב עוֹד אֵלֵינוּ עַד עוֹלָם.

וַיִּשָּׁבַע אוּרַשִׁימָה לְרַעְיָתוֹ הָאֲהוּבָה כִּי עָשׂה יַעֲשֶׂה כְּכָל אֲשֶׁר תְּצַוֵּהוּ וְגַם שׁוֹב יָשׁוּב אֵלֶיהָ עַד מְהֵרָה. וַיְהִי אַךְ

נָתְנָה לוֹ רַעְיָתוֹ אֵלַת־הַיָּם אֶת בִּרְכָתָהּ לְדַרְכּוֹ, וַתָּקָם רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה וַאֲיֻמָּה וַתַּעַשׂ אֶת הַתְּהוֹם כְּמֶרְקָחָה וְגַל־עֲנָק הִתְרוֹמֵם מִמַּעֲמַקֵּי הַתְּהוֹם וַיִּשָּׂאֵהוּ וַיְבִיאֵהוּ כְּבֶין־רֶגַע אֶל חוֹף הַיָּם אֲשֶׁר שָׁם כְּפַר־מוֹלַדְתּוֹ הַקָּטָן.

אוּרַשִׁימָה הִבִּיט מִסָּבִיב וַיַּכֵּר אֶת „פוּזִי" הֶעָנָק הַלָּבָן, הַמִּתְנַשֵּׂא בִּגְאוֹנוֹ לִמְרוֹם שְׁמֵי הַתְּכֵלֶת הָעֲמֻקָּה, וַיַּכֵּר אֶת הֶהָרִים וְאֶת הָעֲמָקִים אֲשֶׁר מִסָּבִיב אֲשֶׁר הֵאִירוּ לוֹ אֶת פְּנֵיהֶם כִּידִידִים טוֹבִים וְנֶאֱמָנִים, בְּהֵרָאוֹתָם פָּנִים אַחֲרֵי פְרִידָה אֲרֻכָּה; אֲבָל אֶת כְּפַר מוֹלַדְתּוֹ לֹא הִכִּיר; כָּל אֲשֶׁר רָאָה בּוֹ נִדְמָה לוֹ כֹּה חָדָשׁ וְכֹה זָר...

וּמַה גָּדַל תִּמְהוֹנוֹ בִּרְאוֹתוֹ אֶת כָּל יוֹשְׁבֵי הַכְּפָר וְהִנֵּה אֵין בָּהֶם גַּם אִישׁ אֶחָד יָדוּעַ לוֹ אוֹ אִשָּׁה אַחַת יְדוּעָה לוֹ, כֻּלָּם, כֻּלָּם זָרִים וּמוּזָרִים לוֹ, וְכֻלָּם מַבִּיטִים אֵלָיו בְּתִמָּהוֹן וּבַחֲשָׁד. וְהוּא זָכוֹר זָכַר הֵיטֵב אֶת כָּל מַכָּרָיו הַדַּיָּגִים הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר הָיוּ בַּכְּפָר הַזֶּה — וְאַיָּם? אָנָה הָלְכוּ לָהֶם כֻּלָּם?

אָז פָּנָה אֶל דַּיָּג זָקֵן אֶחָד אֲשֶׁר הָלַךְ לְאִטּוֹ עַל שְׂפַת הַיָּם וַיִּשְׁאָלֵהוּ לְהוֹרָיו וְלִבְנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ.

– כָּל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹאֵל עַל אוֹדוֹתָם – עָנָהוּ הַזָּקֵן – מֵתוּ זֶה כְּבָר־כְּבָר. אֲבָל מִי זֶה אַתָּה הַבָּא עַתָּה לִשְׁאֹל פֹּה עַל אֹדוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יָנוּחוּ כְּבָר בְּקִבְרֵיהֶם כְּאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה? מֵאַיִן...

אַךְ אוּרַשִׁימָה לֹא חִכָּה עוֹד עַד אֲשֶׁר יְכַלֶּה הַזָּקֵן אֶת דְּבָרָיו, וּבְרַגְלַיִם מְהִירוֹת רָץ אֶל בֵּית הַקְּבָרוֹת. שָׁם חִפֵּשׂ זְמַן זְמַן רַב בֵּין־הַמַּצֵּבוֹת הָעַתִּיקוֹת שֶׁכְּבָר עָלָה עֲלֵיהֶן חָצִיר מֵרֹב יָמִים וַיִּמְצָא אֶת קִבְרוֹת אֲבוֹתָיו וְיֶתֶר בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ וּבֵין הַכְּתֹבוֹת הַמְּחֻקּוֹת מְעַט שֶׁעַל הַמַּצֵּבוֹת הָהֵן מָצָא גַּם אֶת שְׁמוֹ הוּא וּמִתַּחַת לוֹ כָּתוּב: „נִטְבַּע בְּצֵאתוֹ לָדוּג בַּיָּם".

אָז כִּסָּה אֶת פָּנָיו בְּכַפּוֹת יָדָיו וַיִּתְנַפֵּל עַל הָעֵשֶׂב הַצּוֹמֵחַ עַל הַקְּבָרִים וַיֵּבְךְּ מָרָה...

הוּא לֹא יָכֹל לְהַאֲמִין כִּי לְעוֹלָם, לְעוֹלָם לֹא יִרְאֶה עוֹד אֶת אָבִיו הַטּוֹב וְאֶת אִמּוֹ הַנְּעִימָה...

„אֵין זֹאת כִּי אַךְ חֲלוֹם נוֹרָא הוּא חוֹלֵם הַפַּעַם – חָשַׁב בִּלְבָבוֹ – אוֹ כִּי קֶסֶם קָסְמוּ לוֹ אֲנָשִׁים רָעִים לַאֲדִיב אֶת נַפְשׁוֹ חִנָּם."

וּפִתְאֹם עָלָה עַל לִבּוֹ זֵכֶר הָאַרְגָּז הַקָּטָן. וַיֹּאמֶר כִּי אַךְ אַרְגָּז הַפֶּלֶא הַזֶּה, אֲשֶׁר נָתְנָה לוֹ רַעְיָתוֹ לִפְנֵי הִפָּרְדוֹ מִמֶּנָּה, הוּא הוּא קָסַם לוֹ אֶת כָּל אֵלֶּה לְמַעַן אֲשֶׁר יְמַהֵר לָשׁוּב אֵלֶיהָ. וּבָרֶגַע הַהוּא גָּבַר בּוֹ הַחֵפֶץ לִפְתֹּחַ אֶת הָאַרְגָּז; בָּטוּחַ הָיָה כִּי אָז יָסוּר הַקֶּסֶם אֲשֶׁר קָסְמוּ לוֹ וְכָל „מִשְׂחַק־הַשָּׂטָן" הַזֶּה יַעֲבֹר מִבְּלִי הַשְׁאִיר לוֹ כָּל זֵכֶר.

וּבָרֶגַע הַהוּא שָׁכַח אֶת הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְרַעְיָתוֹ הָאֲהוּבָה וַיְמַהֵר וַיָּסַר אֶת הַמִּכְסֶה מֵעַל הָאַרְגָּז — — — — וְלֹא מָצָא אוּרַשִׁימָה בְּתוֹךְ הָאַרְגָּז מְאוּמָה; אַךְ כְּעָשָׁן קָטָן עָלָה מִתּוֹכוֹ אֲשֶׁר נֶהְפַּךְ מַהֵר לַעֲנָנָה קַלָּה, וְהָעֲנָנָה עָלְתָה וַתָּשָׁט הַיָּמָּה.

מָלֵא פַּחַד הַבִּיט רֶגַע אֶל הָעֲנָנָה הַקַּלָּה הַנִּשֵּׂאת בָּאֲוִיר, וַיֹּאמֶר לִרְדֹּף אַחֲרֶיהָ, לְתָפְשָׂהּ וְלַהֲשִׁיבָהּ אֶל הָאַרְגָּז הַקָּטָן — — כִּי עִם הָעֲנָנָה הַקַּלָּה הַזֹּאת חָלַף אָשְׁרוֹ וַיֹּאבַד לָנֶצַח, לָנֶצַח כִּי עַתָּה לֹא יִמְצָא עוֹד אֶת הַדֶּרֶךְ אֶל אֲהוּבַת לְבָבוֹ...

לַשָּׁוְא! אֶת הָעֲנָנָה הַקַּלָּה לֹא יָכֹל לְהַשִּׂיג, כִּי נֶעֶלְמָה מַהֵר מֵעֵינָיו וְאֵינֶנָּה.

גַּלְמוּד וְשׁוֹמֵם עָמַד רֶגַע עַל מְקוֹמוֹ, וּפִתְאֹם נָבְלוּ
פָּנָיו וַיֵּהָפְכוּ לְיֵרָקוֹן, שַׂעֲרוֹתָיו הִלְבִּינוּ, אֵבָרָיו כָּבְדוּ וַיֶּחֱלָשׁוּ,
גֵּוּוֹ נִכְפַּף תַּחַת עֹל אַרְבַּע מֵאוֹת הַשָּׁנִים וַיִּפֹּל מֵת אַרְצָה — —

№ 12

פרחים

אֲגָּדַת הַבְּאֵר.

אַגָּדָה עֲרָבִית.

תַּרְגּוּם

יְהוּדָה גְּרָזוֹבְסְקִי.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

אַגָּדַת הַבְּאֵר.

(אַגָּדָה עֲרָבִית).

רַבִּים מִכֶּם, יְדִידַי הַקְּטַנִּים, שָׁמְעוּ בְוַדַּאי אֶת שֵׁם הַמּוֹשָׁבָה „רְחֹבוֹת" אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְגַם אֵלֶּה אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּהָ עַד הַיּוֹם, יֵדָעוּהָ בְּקֶרֶב הַיָּמִים, כִּי סַפֵּר אֲסַפֵּר לָכֶם אֶת תּוֹלְדוֹת הַמּוֹשָׁבוֹת, אֲשֶׁר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְגַם נָתוֹן אֶתֵּן לִפְנֵיכֶם תְּמוּנוֹת מֵחַיֵּי אַחֵינוּ הָאִכָּרִים הַיּוֹשְׁבִים בַּמּוֹשָׁבוֹת הָאֵלֶּה; וְעַתָּה הִנְנִי לְסַפֵּר לָכֶם אַךְ אַגָּדָה אַחַת, אֲשֶׁר יְסַפְּרוּ הָעַרְבִיאִים עַל דְּבַר בְּאֵר אַחַת עַתִּיקָה, אֲשֶׁר מֵימֶיהָ חָרְבוּ כְּבָר זֶה שָׁנִים רַבּוֹת; שְׂרִידֵי חָרְבוֹת הַבְּאֵר הַזֹּאת נִמְצָאִים בְּאַדְמַת רְחֹבוֹת מִנֶּגֶד לַמּוֹשָׁבָה. וַעֲלֵיכֶם לָדַעַת, חֲבִיבַי, כִּי לְפָנִים יָשְׁבוּ בַמָּקוֹם הַזֶּה בֶּדוּאִים, הֵם הָעַרְבִיאִים יוֹשְׁבֵי אֹהֶל וּמִקְנֶה, וְגַם הַיּוֹם יוֹשֶׁבֶת עוֹד עַל גְּבוּל אַדְמַת רְחֹבוֹת מִשְׁפַּחַת בֶּדוּאִים אַחַת, וּבְפִיהֶם נוֹדָעָה

הַבְּאֵר הָעַתִּיקָה הַזֹּאת בְּשֵׁם „בְּאֵר פָּטִימָה”, וְסִפֵּר יְסַפְּרוּ עַל דְּבַר הַבְּאֵר הַזֹּאת כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

לִפְנֵי שְׁנוֹת מֵאָה יָשְׁבוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה שְׁנֵי שִׁבְטֵי בֵדוּאִים, בְּנֵי שֵׁבֶט אֵל שַׁרְקִיָּה וּבְנֵי שֵׁבֶט אֵל סַתָּרָה, וַתְּהִי תָמִיד מְרִיבָה בֵּין שְׁנֵי הַשְּׁבָטִים הָאֵלֶּה וַיִּלָּחֲמוּ בֵינֵיהֶם כָּל הַיָּמִים, כְּדֶרֶךְ הַבֵּדוּאִים הַחַיִּים עַל חַרְבָּם, וּבְכָל הַכִּכָּר מִסָּבִיב לֹא הָיְתָה בְּאֵר מַיִם, זוּלָתִי הַבְּאֵר הָאַחַת הַזֹּאת, אֲשֶׁר שְׁנֵי הַשְּׁבָטִים יַחַד הִשְׁקוּ מִמֶּנָּה אֶת עֶדְרֵיהֶם וְגַם שָׁאֲבוּ מִמֶּנָּה מַיִם לָשֵׂאת אֶל אָהֳלֵיהֶם לִשְׁתּוֹת.

וּנְשִׂיא רֹאשׁ שֵׁבֶט הַשַּׁרְקִים–שַׁיְךְ אַיּוּב אַבּוּ חֲסֵין, וְלוֹ בַּת יְחִידָה יָפָה כַּחַמָּה, עֵינֶיהָ–יוֹנִים וְקוֹמָתָהּ דָּמְתָה לְתָמָר; וַיֵּצֵא לָהּ שֵׁם בְּיָפְיָהּ וּבַהֲדָרָהּ, וְשִׁמְעָהּ מַגִּיעַ עַד אָהֳלֵי כָּל הַבֵּדוּאִים, עַד עַזָּה נֶגְבָּה וְעַד לַיִשׁ צָפוֹנָה, שֵׁיכִים רַבִּים שָׁלְחוּ צִירִים לְדַבֵּר עַל לֵב אַיּוּב אַבּוּ חֲסֵין, כִּי יִתֵּן אֶת פָּטִימָה בִתּוֹ הַיָּפָה לִבְנֵיהֶם, וַיִּהְיוּ גַּם בֵּדוּאִים צְעִירִים, אֲשֶׁר שָׁרוּ שִׁירִים לִכְבוֹד פָּטִימָה הַיָּפָה.

וּנְשִׂיא רֹאשׁ שֵׁבֶט הַסַּתָּרִים הוּא הַשַּׁיְךְ אַטַּמָּן אַבּוּ מְחַמָּה, וְלוֹ בֵּן צָעִיר יָפֶה וְאַמִּיץ לֵב כְּאַחַד הַגִּבּוֹרִים אַנְשֵׁי

הַשֵּׁם אֲשֶׁר מֵעוֹלָם. וַיִּשְׁלַח אַטַּמָּן אַבּוּ מְחַמֵּד צִירִים אֶל אַיּוּב אַבּוּ חָסֵין לֵאמֹר: חָשְׁקָה נֶפֶשׁ מְחַמֵּד בְּנִי בִּפְטִימָה בִּתְּךָ, וְעַתָּה תְּנָה אוֹתָהּ לִבְנִי לְמְחַמֵּד לְאִשָּׁה. אַךְ אַבּוּ חָסֵין הֵשִׁיב אֶת פְּנֵי הַצִּירִים רֵיקָם וַיֹּאמֶר: חָלִילָה לִנְשִׂיא שֵׁבֶט הַשַּׂרְקִים, יוֹצֵא יֶרֶךְ הַגִּבּוֹר נוּמַר אֶל חָרוּן הַמּוֹשֵׁל בְּשִׁבְעָה שְׁבָטִים גְּדוֹלִים, לָתֵת אֶת בִּתּוֹ לְבֶן שֵׁיךְ הַסַּתָּרִים, אֲשֶׁר לֹא נֶחְשְׁבוּ בֵּין שִׁבְטֵי הַבֵּדוּאִים הַגִּבּוֹרִים. שָׁמַע אַבּוּ מְחַמֵּד וַיִּחַר אַפּוֹ, וַיִּשָּׁבַע לִנְקֹם אֶת נִקְמַת כְּבוֹדוֹ וּכְבוֹד בְּנֵי שִׁבְטוֹ מִנְּשִׂיא שֵׁבֶט הַשַּׂרְקִים הַגֵּאִים, אֲשֶׁר הִכּוּ פְּעָמִים רַבּוֹת מִיָּדָיו. וַיִּקְרָא לִבְנוֹ לִמְחַמֵּד וַיֹּאמֶר לוֹ: שְׁמָעֵנִי, בְּנִי, הִנֵּה שָׁלַחְתִּי מַלְאָכִים לְאַיּוּב אַבּוּ חָסֵין וָאֲבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, כִּי יִתֵּן אֶת בִּתּוֹ אֶת פְּטִימָה לְךָ לְאִשָּׁה. וַיְמָאֵן לְתִתָּהּ לָךְ, וְגַם שָׂת חֶרְפָּה עָלַי וְעָלֶיךָ וְעַל שִׁבְטֵנוּ כֻּלּוֹ; כִּי בְגֹבַהּ לִבּוֹ יַחְשֹׁב, כִּי אַל לְאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן לָתֵת אֶת בִּתּוֹ לְאִשָּׁה לַחוֹחַ אֲשֶׁר בַּבִּקְעָה, אֲשֶׁר אִם אַךְ תַּעֲבֹר עָלָיו חַיַּת הַשָּׂדֶה וְתִרְמְסֶנּוּ בְּרַגְלֶיהָ. הָבָה אֵפוֹא, בְּנִי, אֶאֱסֹף אֶת אֲנָשֵׁינוּ וְנֵצֵא יַחַד חֲלוּצִים לִנְקֹם אֶת נִקְמַת כְּבוֹדֵנוּ מֵהַגֵּאִים הַשְּׁפָלִים הָאֵלֶּה, יֵדְעוּ נָא אֶת יָדֵנוּ הַחֲזָקָה וְלֹא יִתְגָּאוּ עוֹד בִּגְבוּרַת אֲבוֹתֵיהֶם הַמֵּתִים.

יֵדְעוּ נָא הַיּוֹם, כִּי נְשִׂיא שֵׁבֶט הַסַּתָּרִים לֹא יִסְלַח לְאִישׁ אֲשֶׁר פָּגַע בִּכְבוֹדוֹ.

עֵינֵי הַבֵּן מָלְאוּ דָם, בְּשָׁמְעוֹ אֶת דִּבְרֵי אָבִיו. וְיָדוֹ הַיְמָנִית נָגְעָה בְּלִי מֵשִׂים בַּחֲגֹרָתוֹ, בִּמְקוֹם אֲשֶׁר הַחֶרֶב צְמוּדָה שָׁם. אַךְ בִּלְבָבוֹ חָשַׁב, כִּי לֹא טוֹבָה עֲצַת אָבִיו. פֶּן יַסְתִּיר אָבוּ אַיּוּב אֶת בִּתּוֹ, בְּצֵאתוֹ לְהִלָּחֵם עִם הַסַּתָּרִים, וְאַחֲרֵי כֵן לֹא תִמְצָאֶנָּה יָדוֹ. וַיִּשְׁתַּחוּ אֶל אָבִיו וַיִּשַּׁק אֶת אֶצְבְּעוֹת יָדוֹ הַיְמָנִית וַיֹּאמַר:

– אָבִי, עֲטֶרֶת רֹאשִׁי, דְּבָרֶיךָ נְכוֹנִים וַאֲמִתִּים תָּמִיד כְּדִבְרֵי אַלְלָה הָאֶחָד וּכְדִבְרֵי מְחַמַּד נְבִיאוֹ הַמְיֻחָד. אַךְ אַתָּה לוּ שְׁמָעֵנִי, אַבָּא: אַל נָא נִתְגָּר אֲנַחְנוּ בָּהֶם מִלְחָמָה, פֶּן יִמְצָא לוֹ אַיּוּב עוֹזְרִים מִבְּנֵי שֵׁבֶט הַגִּבּוֹרִים אוֹיְבֵינוּ, מֵאָז לָקַחְנוּ מֵהֶם אֶת עֶדְרֵי גְמַלֵּיהֶם בְּלֶכְתָּם מִצְרַיְמָה, וְגַם בְּנֵי שֵׁבֶט הַבַּקָּשִׁים יָבֹאוּ לְעֶזְרָתָם, אִם נִתְנַפֵּל עֲלֵיהֶם בְּלֹא צֶדֶק. הֲלֹא טוֹב לְפָנֵינוּ, כִּי יִתְגָּר הוּא בָּנוּ מִלְחָמָה, וְאָז נַרְאֵהוּ אֶת עֹז יָדֵינוּ. הִנֵּה אָנֹכִי אֶאֱרֹב לִפְנוֹת עֶרֶב בְּצֵאת הַשּׁוֹאֲבוֹת אֶל הַבְּאֵר לִשְׁאֹב מַיִם, וְהָיָה בְּבֹא פָּטִימָה לִשְׁאֹב גַּם הִיא, וּתְפַשְׂתִּיהָ וַהֲבֵאתִיהָ הֵנָּה אֶל אֹהֶל אִמִּי; וְהָיָה

חֵרוּת אַף אָבִיהָ וְיָצָא עָלֵינוּ לַמִּלְחָמָה מִבְּלִי אֲשֶׁר יִקְרָא הַנִּכְרִים וּלְהַבְקִשִׁים לַעֲזוֹר לוֹ. וַיָּצָאנוּ לִקְרָאתוֹ וְנִלְחַמְנוּ תוֹ, וְנָקַמְנוּ מִמֶּנּוּ אֶת נִקְמַת כְּבוֹדֵנוּ הַמְּחֻלָּל.

— יְבָרֶכְךָ אֱלֹהַּ, בְּנִי, — עָנָהוּ הַשֵּׁיךְ וַיִּתֵּן אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ בְּנוֹ הַכּוֹרֵעַ לְפָנָיו. — טוֹבִים דְּבָרֶיךָ כְּדִבְרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים, וְעַתָּה אַתָּה עֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ.

וַיְהִי לִפְנוֹת עֶרֶב, לְעֵת צֵאת הַשּׁוֹאֲבוֹת אֶל הַבְּאֵר, וַיִּתְחַבֵּא מְחַמַּד עִם סוּסוֹ הָאַבִּיר מֵאַחֲרֵי אַחַת הַגְּבָעוֹת, אֲשֶׁר עַל יַד הַבְּאֵר מִיָּמִין, וַיֶּאֱרֹב לְפָטִימָה הַהוֹלֶכֶת תָּמִיד אַחֲרֵי כָּל הַבָּנוֹת; כִּי עָזוֹר תַּעֲזוֹר הִיא לְכֻלָּן לְהָרִים אֶת הַכַּדִּים הַמְּלֵאוֹת עַל רָאשֵׁיהֶן, וְהִיא הֶעֶלְתָה אֶת כַּדָּהּ בְּיָדֶיהָ הַחֲזָקוֹת עַל רֹאשָׁהּ. וַיְהִי בִּרְאוֹתוֹ, כִּי כָל הַבָּנוֹת הָלְכוּ לָשׁוּב אֶל הַמַּחֲנֶה, וּפָטִימָה גַּם הִיא הֵרִימָה כְּבָר אֶת כַּדָּהּ לָתֵת אֶל רֹאשָׁהּ וַיַּעַל עַל סוּסוֹ וַיְּדַפְּקֵהוּ וַיְּדַהֵר הַסּוּס, וַיִּקְרַב הָרוֹכֵב עַד פָּטִימָה וַיַּעֲמֹד וַיֵּרֶד מֵעַל סוּסוֹ וַיְבָרְכֶהָ בְשָׁלוֹם. וּפָטִימָה יָדְעָה אֶת מְחַמַּד בֶּן נְשִׂיא הַסַּתָּרִים מִשֶּׁכְּבָר הַיָּמִים. גַּם שָׁמוֹעַ שָׁמְעָה אֶת גְּבוּרָתוֹ, כִּי אֵין בְּכָל בְּנֵי שֵׁבֶט הַסַּתָּרִים רוֹכֵב וְרוֹמֶה כִידוֹן כָּמוֹהוּ; וַתַּעֲנֵהוּ בִבְרָכָה גַּם

הִיא. וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ: הַשְׁקִינִי נָא, בַּת אִיּוֹב, מְעַט מַיִם מִכַּדֵּךְ, כִּי צָמֵאתִי. וַתָּרֶם אֶת יָדֶיהָ לְהוֹרִיד אֶת כַּדָּהּ מֵעַל רֹאשָׁהּ, וַיִּתְפְּשֶׂנָּה פִּתְאֹם בִּזְרוֹעוֹתָיו הַחֲזָקוֹת וַיְרִימֶנָּה וַיּוֹשִׁיבֶנָּה עַל הַסּוּס, וְגַם הוּא קָפַץ וַיֵּשֶׁב מֵאַחֲרֶיהָ וַיִּדְפֹּק אֶת הַסּוּס. וְאַחֲרֵי רְגָעִים אֲחָדִים הֱבִיאָם הַסּוּס הַדּוֹהֵר אֶל אָהֳלֵי הַסַּתָּרִים. וְהִיא לֹא יָדְעָה כֹּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה אִתָּהּ, כִּי הִתְעַלְּפָה מִפַּחַד פִּתְאֹם, וַיְבִיאוּהָ אֶל אֹהֶל אֵם מְחַמֵּד, הִיא אִשָּׁה הַשֵּׂיכָה.

וְאִיּוֹב אָבִיו חֲסִין שָׁמַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה. וַיִּחַר אַפּוֹ עַד לְהַשְׁחִית. וַיֶּאֱסֹף אֶת אֲנָשָׁיו אֵלָיו הָאֹהֱלָה וַיְסַפֵּר לָהֶם אֶת הַנְּבָלָה, אֲשֶׁר עָשָׂה מְחַמֵּד בֶּן אַטַּמַן נְשִׂיא שֵׁבֶט הַסַּתָּרִים לְבִתּוֹ, וְאֶת הַחֶרְפָּה אֲשֶׁר שָׁת עַל כָּל בְּנֵי שַׂרְקִיָּה, בְּהֶשְׁבּוֹ, כִּי אֵין בָּהֶם אִישׁ אֲשֶׁר יוּכַל לְהוֹצִיא אֶת הַשְּׁבוּיָה מִיָּדוֹ הַחֲזָקָה. וַיַּזְכִּירֵם אֶת גְּבוּרַת הַשַּׂרְקִים בִּימֵי נוּמַר אֶל חֲרוּן, אֲשֶׁר הִפִּילוּ חִתִּיתָם עַל כָּל שִׁבְטֵי הַבֵּדוּאִים מִסָּבִיב; וַיִּרְנְנוּ כָּל הַנֶּאֱסָפִים וַיִּשָּׁבְעוּ בִּזְקַן מְחַמֵּד נְבִיא אַלָּה, כִּי לֹא יָנוּחוּ וְלֹא יִסְגְּרוּ אֶת עֵינֵיהֶם עַד אִם נָקְמוּ אֶת נִקְמַת כְּבוֹדָם מִבְּנֵי הַסַּתָּרִים. עַד מְהֵרָה נֶאֶסְפוּ סְבִיבוֹת אֹהֶל הַשֵּׁיךְ גִּבּוֹרֵי בְּנֵי שַׂרְקִיָּה, כֻּלָּם רוֹכְבִים עַל סוּסִים אַבִּירִים.

וְאַחֲרֵי אֲשֶׁר עָלָה גַּם הַשַּׁיךְ אִיּוּב עַל סוּסָתוֹ הַשְּׁחוֹרָה כְּעוֹרֵב וְאִשְׁתּוֹ הַשֵּׁיכָה חָגְרָה אֶת חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ, עָזְבוּ כֻלָּם אֶת הַמַּחֲנֶה, לְקוֹל שִׁירַת הַנָּשִׁים, אֲשֶׁר בֵּרְכוּ אוֹתָם בְּשֵׁם אַלַּה הַגָּדוֹל בְּדֶרֶךְ צְלֵחָה. וּפְנֵיהֶם אֶל עֵבֶר מַחֲנֵה בְּנֵי שֵׁבֶט הַסַּתָּרִים, וְלִפְנֵיהֶם רוֹכֵב אֲבּוּ חֲסֵין עַל סוּסָתוֹ וְעַל יָדוֹ שְׁנֵי זִקְנֵי הַשֵּׁבֶט.

וּבְנֵי שֵׁבֶט אֶל סַתָּרָה יָדְעוּ גַם הֵם, כִּי לֹא יַחֲרִישׁוּ הַשַּׂרְקִים וְכִי עָלֹה יַעֲלוּ עֲלֵיהֶם לַמִּלְחָמָה, וַיִּכּוֹנוּ גַם הֵם. וַיִּשְׁלְחוּ מִתּוֹכָם שְׁלשָׁה אֲנָשִׁים רוֹכְבִים לָלֶכֶת לִקְרַאת הַשַּׂרְקִים לִפְתֹּחַ עִמָּהֶם בְּשָׁלוֹם וּלְדַבֵּר בְּאָזְנֵיהֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

— אַחֵינוּ הַבֶּדוּאִים, בְּנֵי שֵׁבֶט שַׂרְקִיָּה הַנִּכְבָּדִים, אֲנַחְנוּ שְׁלִיחֵי שֵׁבֶט סַתָּרָה, בְּשָׁלוֹם נִפְתַּח שְׂפָתֵנוּ עִמָּכֶם. בֶּן נְשִׂיאֵנוּ מְחַמַּד הַגִּבּוֹר הַנּוֹדָע וְהַנֶּאְדָּר בְּכָל הָאָרֶץ חָשְׁקָה נַפְשׁוֹ בְּבַת נְשִׂיאֲכֶם הַנַּעֲלֶה. וְעַתָּה הַרְבּוּ עָלֵינוּ מֹהַר וּמַתָּן וְנִתְּנָה לָכֶם כְּכָל אֲשֶׁר תָּשִׁיתוּ עָלֵינוּ.

— אַל לְבַת נוּמַר אֶל חָרוֹן לִהְיוֹת לְאִשָּׁה לְבֶן אַטַּמַן, — עָנָה אִיּוּב אֲבּוּ חֲסֵין בְּגַאֲוָה, — הָשֵׁב יָשִׁיב לִי מְחַמַּד הַנָּבָל

אֶת בִּתִּי, וּמַהֵר יִתֵּן לָנוּ עַל הַנְּבָלָה אֲשֶׁר עָשָׂה, וְאִם לֹא — דְּמְכֶם בְּרֹאשְׁכֶם!

— נָשִׁיב לְשׁוֹלְחֵינוּ דָּבָר, — עָנוּ הַשְּׁלוּחִים, וַיָּשׁוּבוּ אֶל הַמַּחֲנֶה, וַיְסַפְּרוּ אֶת דִּבְרֵי אִיּוֹב אַבּוּ חֲסֵין וְכִי קָרָא אֶת מְחַמַּד גִּבּוֹרָם בֶּן נְשִׂיאָם בְּשֵׁם נָבָל. וַתָּקָם מְהוּמָה בַּמַּחֲנֶה: לַמִּלְחָמָה! לַמִּלְחָמָה! — קָרְאוּ כֻלָּם. — נָקָם! נָקָם! — קָרָא מְחַמַּד בְּקֶצֶף נוֹרָא, וְעַד מְהֵרָה יָשְׁבוּ כָּל גִּבּוֹרֵי בְּנֵי סַתָּרָה עַל סוּסֵיהֶם וַיֵּצְאוּ לִקְרַאת הָאוֹיֵב.

וַיִּפָּגְשׁוּ שְׁנֵי הַמַּחֲנוֹת, וּשְׁנֵי הַגִּבּוֹרִים אִיּוֹב אַבּוּ חֲסֵין וּמְחַמַּד בֶּן אַטַּמַּן נִפְגָּשׁוּ. עֵינֵי שְׁנֵיהֶם הַמְּלֵאוֹת דָּם הִבְרִיקוּ לְאוֹר הַיָּרֵחַ כְּעֵינֵי הַנְּמֵרִים בְּשַׁחֲרָם לַטֶּרֶף, וּמַבָּטָם אֵשׁ וְזִיקִים. פְּנֵי אִיּוֹב נִרְאוּ אָז כִּפְנֵי אַרְיֵה זָקֵן הַלּוֹבֵשׁ גַּאֲוָה וְחֵמָה, בְּזָכְרוֹ אֶת הַחַיּוֹת הָרַבּוֹת, אֲשֶׁר הָיוּ טֶרֶף לְשִׁנָּיו וּלְצִפָּרְנָיו, וּפְנֵי מְחַמַּד כִּפְנֵי כְּפִיר אֲרָיוֹת הַבּוֹטֵחַ בְּכֹחוֹ.

— סוּר לְךָ הַצִּדָּה, נָבָל, פֶּן אַכֶּכָּה נָפֶשׁ! — קָרָא אִיּוֹב בְּחֵמָה.

— סוּר אַתָּה, זָקֵן גֵּאֶה, אִם לֹא טוֹב מוּתְךָ מֵחַיֶּיךָ,

— הַאֲנִי אָסוּר מִפָּנֶיךָ, נַעַר יָהִיר?! עוֹד לֹא בָּרַחְתִּי מִיָּמַי, עוֹד לֹא רָאָה אוֹיֵב אֶת עָרְפִּי, מֵאוֹת אוֹיְבִים אָכְלָה חַרְבִּי וְזֹאת וְנוֹסַפְתָּ גַּם אַתָּה עַל חֲלָלָי.

— לְבָבְךָ! — קָרָא מְחַמַּד וַיֵּט אֶת כִּידוֹנוֹ לְמוּל חֲזֵה אִיּוֹב.

— לְבָבִי שָׁלֵם!—קָרָא אִיּוֹב בְּהִשָּׁמְטוֹ מִכִּידוֹן מְחַמַּד— אֲבָל לְבָבְךָ אַתָּה! -- וַיֵּט אֶת כִּידוֹנוֹ מוּל אוֹיְבוֹ.

אַךְ גַּם מְחַמַּד נִשְׁמַט מִכִּידוֹן אִיּוֹב. וַיֵּאָבְקוּ הַלּוֹחֲמִים רְגָעִים אֲחָדִים וְקוֹל מַשַּׁק הַכִּידוֹנִים נִשְׁמָע. פִּתְאֹם הִגִּיעָה לְאָזְנֵי הַלּוֹחֲמִים קוֹל אִשָּׁה מְיַלֶּלֶת וְקוֹרְאָה:

— אֱלֹהַּ, אֱלֹהַּ! שְׁמֹר אֶת שְׁנֵיהֶם! אַבָּא! מְחַמַּד! אֱלֹהַּ! שְׁנֵיהֶם הִכִּירוּ אֶת קוֹל פָּטִימָה.

הַנַּעֲרָה בָּרְחָה בַּסֵּתֶר מֵהַמַּחֲנֶה בְּעֵת הַמְּהוּמָה וַתָּרָץ אֶל הַמַּעֲרָכָה.

וְהַקּוֹל הַזֶּה הוֹסִיף גְּבוּרָה וְאֹמֶץ בְּלֵב הַצָּעִיר, וַיְעוֹרֵר גַּם אֶת רַחֲמֵי הָאָב הַזָּקֵן; וַיֵּט אֶת רֹאשׁוֹ הַצִּדָּה לִרְאוֹת אֶת בִּתּוֹ יְחִידָתוֹ; בָּרֶגַע הַהוּא תָּקַע מְחַמַּד אֶת כִּידוֹנוֹ בְּלֵב אִיּוֹב אֲבִי פָּטִימָה, אֲשֶׁר נָפַל כְּרֶגַע מֵעַל הַסּוּס אָרְצָה.

רָאוּ בְּנֵי שַׁרְקִיָּה כִּי מֵת גִּבּוֹרָם וַיָּנוּסוּ. וּמְחַמַּד עִם מַחֲנֵהוּ בְּנֵי הַסַּתְּרִים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם וַיַּכּוּם וַיִּקְחוּ מֵהֶם אֶת סוּסֵיהֶם וְאֶת כְּלֵי מִלְחַמְתָּם וַיָּשׁוּבוּ אֶל מְקוֹם הַמַּעֲרָכָה. וַיְבַקֵּשׁ מְחַמַּד אֶת פָּטִימָה וְלֹא מְצָאָהּ. וַיְבַקְשׁוּ אֶת גְּוִיַּת אַיּוּב הַמֵּת וְלֹא מָצְאוּ גַּם אוֹתָהּ. וַיָּפוּצוּ הָרוֹכְבִים בְּכָל הַכִּכָּר מִסָּבִיב לְבַקְּשָׁן וְלֹא מָצָאוּ. לְמָחֳרַת בַּבֹּקֶר בָּאוּ הָרוֹעִים אֶל הַבְּאֵר לְהַשְׁקוֹת אֶת הָעֲדָרִים וַיּוֹרִידוּ אֶת הַדְּלָיִם לִשְׁאֹב מַיִם. וְהִנֵּה אֵין מַיִם בַּבְּאֵר. וַיַּעֲלוּ הַדְּלָיִם רֵיקִים כַּאֲשֶׁר יָרְדוּ. וַיִּתְבּוֹנְנוּ הָרוֹעִים אֶל תּוֹךְ הַבְּאֵר, וְהִנֵּה—גְּוִיּוֹת אֲנָשִׁים בְּתוֹכָהּ. וַיַּעֲלוּ אֶת הַגְּוִיּוֹת וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה הֵן גְּוִיּוֹת אַיּוּב וּפָטִימָה בִּתּוֹ; הִיא חָפְצָה לִמְצֹא לָהּ קֶבֶר יַחַד עִם אָבִיהָ הַטּוֹב, וַתָּבֵא אֶת גְּוִיָּתוֹ אֶל הַבְּאֵר וַתַּשְׁלִיכֶהָ שָׁמָּה, וְאַחֲרֵי כֵן הִתְנַפְּלָה גַּם הִיא אֶל הַבְּאֵר וַתָּמֹת. רָאוּ הַמַּיִם אֶת הַנֶּפֶשׁ הַתַּמָּה הַזֹּאת, וַיָּנוּסוּ וַיִּסֹּגוּ אָחוֹר וַיִּנָּשְׁתוּ מִמְּקוֹמָם; וּמֵאָז וְעַד הַיּוֹם חָרְבָה הַבְּאֵר וְאֵין בָּהּ מַיִם, וְגַם בִּימֵי הַגְּשָׁמִים לֹא יֵרָאוּ בָהּ הַמָּיִם.

№ 13

פרחים

הַפֶּלֶג הַסָּתוּם.

אַגָּדָה עַרְבִית.

מֵאֵת

ז. שְׁנֵיאוֹר.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

הַפֶּלֶג הַסָּתוּם.

(אַגָּדָה עַרְבִית).

.I

הָיֹה הָיָה בְּאֶרֶץ עֲרָב כַּלִּיף[1]) עָרִיץ וּשְׁמוֹ אַל־קִים־סוּרִי, וְאַל־קִים־סוּרִי אָהַב מְאֹד לִשְׁפֹּךְ דָּם וּלְהַחֲרִים וּלְהַשְׁמִיד אֶת כָּל אֲשֶׁר יִפְגֹּשׁ עַל דַּרְכּוֹ. — וַיַּעֲבֹר הַכַּלִּיף הֶעָרִיץ הַזֶּה בְּכָל אֶרֶץ אַפְרִיקָה בְּרֹאשׁ צִבְאוֹת גִּבּוֹרָיו, עָרִיצִים וְאַכְזָרִים כָּמֹהוּ. לְפָנָיו יָצְאוּ חֶרֶב וָדָם וְאַחֲרָיו אֵשׁ וְתִמְרוֹת עָשָׁן. הֶעָרִים הַיָּפוֹת הָיוּ לְגַלֵּי־אֵפֶר, וַעֲלֵיהֶם הִתְגּוֹלְלוּ בְּדָמָם גְּוִיּוֹת הֲרוּגִים לְאֵין מִסְפָּר. וְאַל־קִים־סוּרִי שׁוֹטֵף הָלְאָה הָלְאָה כְּזֶרֶם מַיִם כַּבִּירִים, וְיָדוֹ נְטוּיָה לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג. וַיֵּצֵא שֵׁם הֶעָרִיץ הַנּוֹרָא הַזֶּה בְּכָל אֶרֶץ הַקֶּדֶם וַיְהִי שְׁמוֹ לַחֲרָדָה; וַיָּנוּסוּ כָּל הָאֲנָשִׁים מִפָּנָיו וַיִּתְחַבְּאוּ בִּנְקִיקֵי סְלָעִים וּבִמְעָרוֹת, וְלֹא יָכֹל

---

[1]) מוֹשֵׁל הָעֲרָבִים.

עוֹד אַל־קִים־סוּרִי לִשְׁפֹּךְ דָּם, כִּי תַמּוּ הָאֲנָשִׁים מֵחַרְבּוֹ וְהַנִּשְׁאָרִים נִמְלְטוּ וְהִתְחַבָּאוּ. וּבַחֲמַת רִשְׁעָתוֹ הֶחֱרִיב אֶת כָּל הַגַּנִּים הַיָּפִים וְיַעֲרֵי הַתְּמָרִים הַגְּדוֹלִים וַיִּשְׂרֹף אֶת כָּל הַפַּרְדֵּסִים הַנֶּחְמָדִים אֲשֶׁר פָּגַשׁ עַל דַּרְכּוֹ וַיַּעַשׂ שַׁמּוֹת בְּכָל הָאָרֶץ. וַיָּסַר מִשָּׁם וַיַּעֲבֹר אֶת מִדְבַּר־סַהֲרָה הַנּוֹרָא לְאָרְכּוֹ וּלְרָחְבּוֹ וַיַּכֶּה לְפִי חֶרֶב אֶת הָאוֹרְחוֹת הָעוֹבְרוֹת שָׁם וַיִּגְזֹל אֶת רְכוּשָׁן וְאֶת גְּמַלֵּיהֶן. כָּכָה עָבַר בַּמִּדְבָּר הַנּוֹרָא הַהוּא עַד אֲשֶׁר בָּא אֶל „פֶּלֶג־אַלַּה" [2]); שָׁם בָּא הַקֵּץ לִמְשׁוּבָתוֹ.

.II

„פֶּלֶג־אַלַּה" הָיָה בַּיָּמִים הָהֵם הַפֶּלֶג הַגָּדוֹל וְהַטּוֹב בְּכָל פַּלְגֵי הַמַּיִם אֲשֶׁר בְּמִדְבַּר סַהֲרָה. מֵימָיו הָיוּ זַכִּים וּקְרִירִים וּמְתוּקִים מְאֹד, וְגַלָּיו הִשְׁתַּפְּכוּ וְהִתְגַּלְגְּלוּ בִּמְשׁוּבָה עַלִּיזָה וַיִּשְׂחֲקוּ וַיְרַנֵּנוּ; וּתְמָרִים עֲנָקִים כָּפְפוּ אֵלָיו אֶת כַּפּוֹתֵיהֶם וַיְנַשְּׁקוּ אֶת גַּלָּיו בְּאַהֲבָה וַיַּסְתִּירוּהוּ מֵחֲמַת הַשֶּׁמֶשׁ הַלּוֹהֶטֶת. אֶל הַפֶּלֶג הַזֶּה סָרוּ כָּל אוֹרְחוֹת הַנּוֹסְעִים הָעֲיֵפִים וְהַצְּמֵאִים

---

[2]) אֱלָה בַּעֲרָבִית—אֱלֹהַּ, אֱלֹהִים.

וַיָּשִׁיבוּ אֶת נַפְשָׁם בְּמֵימָיו הַקָּרִים וְהַמְּתוּקִים וַיָּנוּחוּ בְּצֵל הַתְּמָרִים הָרַעֲנַנִּים וַיַּחֲלִיפוּ כֹחַ. גַּם כָּל הָעוֹף וְהַחַיָּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר סָרוּ אֵלָיו לַיְלָה לַיְלָה לִשְׁבֹּר אֶת צִמְאָם וְלִשְׁמֹעַ אֶת שִׁירַת גַּלָּיו הָעַלִּיזִים.

וְזֶה אֲשֶׁר סִפְּרוּ הָעֲרָבִים הַקַּדְמוֹנִים עַל אדות הַפֶּלֶג הַנֶּחְמָד הַזֶּה:

„עַל שֶׁטַח יַם הַחוֹל הַלּוֹהֵט הַמִּשְׁתָּרֵעַ עַתָּה בַּמִּדְבָּר סַהֲרָה הִשְׁתָּרְעָה בָּרִאשׁוֹנָה כִּכָּר נֶחְמָדָה מְאֹד, אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהַּ בִּנְשִׁיקַת־קָדְשׁוֹ. יְעָרִים רַעֲנַנִּים, הָרִים יְרַקְרַקִּים מְרֻקָּמִים בִּפְרָחִים נִפְלָאִים, וּפְלָגִים שׁוֹבָבִים וְעַלִּיזִים הִשְׁתַּפְּכוּ שָׁם בִּמְנַגִּינָה נִפְלָאָה כָּל הַיָּמִים.

וּבְיַעֲרֵי הַתְּמָרִים הַנִּפְלָאִים אֲשֶׁר צָמְחוּ שָׁם קִנְּנוּ כָּל צִפֳּרֵי זִמְרָה נֶחְמָדוֹת, אֲשֶׁר לָמְדוּ אֶת שִׁירוֹתֵיהֶן מִפִּי מַלְאַךְ־הַזִּמְרָה הַמְשַׁעֲשֵׁעַ תָּמִיד אֶת אֱלֹהַּ בִּמְנַגִּינוֹתָיו הַנִּפְלָאוֹת. וְהַצִּפֳּרִים לֹא חָדְלוּ לָשִׁיר כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, לָשִׁיר וְלָתֵת שֶׁבַח לְבוֹרְאָן. וּמַנְגִּינוֹתֵיהֶן צִלְצְלוּ וַיִּשְׁתַּפְּכוּ עַל פְּנֵי הַמֶּרְחָב הַגָּדוֹל הַהוּא.

וְהַכִּכָּר הַגְּדוֹלָה וְהַנִּפְלָאָה הַהִיא הָיְתָה סְגוּרָה בְחוֹמַת־אוֹר וְאִישׁ לֹא רָאָה אוֹתָהּ וְלֹא יָדַע מְקוֹמָהּ; אַךְ מַלְאָכִים וּכְרוּבֵי שָׁלוֹם טִיְלוּ שָׁם וַיִּשְׁתַּעַשְׁעוּ עִם הַצִּפֳּרִים וְעִם הַפְּלָגִים הָעֶלְיוֹנִים וַיַּרְטִיבוּ בִנְשִׁיקוֹתֵיהֶם כָּל עָלֶה וְכָל צִיץ.

וֶאֱלֹהַּ הַטּוֹב אָהַב לְהַבִּיט אֶל הַכִּכָּר הַנֶּחְמָדָה הַהִיא וּלְהִתְעַנֵּג עַל מַעֲשֵׂי יָדָיו. וְאָז נִתְמַלְאָה הַכִּכָּר אוֹר רַךְ וְנָעִים מְאֹד וְהַצִּפֳּרִים הֵיטִיבוּ לָשִׁיר, וְהַדְּשָׁאִים וְהַפְּרָחִים יָפוּ פִּי־שֶׁבַע... וְרוּחַ שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה, רוּחַ קֹדֶשׁ רִחֲפָה עַל כֹּל.

וַיְהִי הַיּוֹם וְצִפּוֹר דְּרוֹר אַחַת עָפָה מֵאֶרֶץ הַקֹּר אֲשֶׁר בַּצָּפוֹן אֶל אֶרֶץ הָאוֹר וְהַחֹם אֲשֶׁר בַּדָּרוֹם לְקַנֵּן שָׁם עַד עֲבֹר הַחֹרֶף. וַיְהִי כִּי רָפוּ כְנָפֶיהָ וַתֵּרֶד עַל הָאָרֶץ לָנוּחַ מְעַט וּלְהַחֲלִיף כֹּחַ. אַךְ הָרָעָב הֵצִיק לָהּ מְאֹד וַתָּעָף אָנֶה וָאָנֶה לְבַקֵּשׁ לָהּ אֹכֶל. שְׁלֹשָׁה יָמִים בִּקְשָׁה וְלֹא מָצְאָה מְאוּמָה, אַךְ בַּיּוֹם הָרְבִיעִי רָאֲתָה פִּתְאֹם חוֹמַת־אוֹר בָּהִיר וַתַּחֲגֹר שְׁאֵרִית כֹּחָהּ וַתִּתְרוֹמֵם מֵעַל הַחוֹמָה, וְהִנֵּה עֵצִים רַבִּים יְרַקְרַקִּים וְרַעֲנַנִּים לְפָנֶיהָ, יָם שֶׁל דְּשָׁאִים רַעֲנָן וּפְרָחִים בַּעֲלֵי צְבָעִים נִפְלָאִים. זֶה הָיָה כִּכַּר אֱלֹהַּ. וַתֵּרֶד צִפּוֹר הַדְּרוֹר וַתַּעֲמֹד עַל אַחַד הַתְּמָרִים וַתָּחֶל לֶאֱכֹל מִפִּרְיוֹ.

וְהִנֵּה בָּאוּ הַצִּפֳּרִים הַמְקַנְּנוֹת שָׁם וַתְּגָרֵשְׁנָה אוֹתָהּ בְּחֶרְפָּה: — סוּרִי, סוּרִי מִזֶּה! — קָרְאוּ הַצִּפֳּרִים — זָרָה אַתְּ פֹּה! עִזְבִי כְּרֶגַע אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה!

— הָהּ הִסְּנָה, צִפֳּרִים טוֹבוֹת! — הִתְחַנְּנָה הַדְּרוֹר — חֲמֹלְנָה עָלַי; זֶה שְׁלשָׁה יָמִים אֲשֶׁר לֹא בָא אֹכֶל אֶל פִּי. יְתוֹמָה רְעֵבָה וַעֲיֵפָה אָנִי — חֲמֹלְנָה נָא וְתֵנָּה לִי תְמָרָה אַחַת לֶאֱכֹל וּבַד קָטָן לָנוּחַ עָלָיו עַד אֲשֶׁר אַחֲלִיף כֹּחַ וְאָז אֶתְעוֹפֵף לִי. — הָהּ חֲמֹלְנָה אֲחָיוֹתַי! כִּי לָמָּה אֶגְוַע לְעֵינֵיכֶן!

אַךְ הַצִּפֳּרִים לֹא שָׁמְעוּ לְתַחֲנוּנֶיהָ:

— לֹא שֶׁלָּנוּ אָתְּ! עוּפִי, עוּפִי לָךְ מִזֶּה וְאִם לֹא וְנוֹדִיעֵךְ אֶת מַקּוֹרֵינוּ [1])! —

וְהַדְּרוֹר הָאֻמְלָלָה לֹא יָכְלָה לָזוּז מִמְּקוֹמָהּ, כִּי לֹא הָיָה בָהּ עוֹד כֹּחַ. וַתֵּאָסַפְנָה עָלֶיהָ הַצִּפֳּרִים וַתְּנַקֵּרְנָה אוֹתָהּ בְּמַקּוֹרֵיהֶן עַד שֻׁפַּךְ דָּם וַתִּפֹּל הַדְּרוֹר אַרְצָה וַתָּמֹת.

רָאָה אַלָּה אֶת הַמַּעֲשֶׂה הָרָע הַזֶּה וַיִּתְקַצֵּף מְאֹד וְלֹא הִבִּיט עוֹד אֶל הַכִּכָּר הַנֶּחְמָדָה הַזֹּאת, וְרוּחַ שִׂנְאָה הֵחֵלָּה

---

[1]) מַקּוֹר — חַרְטוֹם.

לְפַעַם בְּלֵב כָּל הָעוֹף וְהַחַי אֲשֶׁר בָּהּ. הַתְּמָרִים הוֹרִידוּ אֶת כַּפּוֹתֵיהֶם וַיִּיבָשׁוּ, הַדְּשָׁאִים כָּפְפוּ רֹאשׁ וַיִּתְחַבְּאוּ אִישׁ תַּחַת עֲלֵי רֵעֵהוּ וַיָּמוּתוּ, הַפְּרָחִים הַיָּפִים נָבָלוּ, הַפְּלָגִים הַשּׁוֹבָבִים קָפְאוּ וַיְהִי מַרְאֵיהֶם כְּמַרְאֵה הַקֶּרַח הַנּוֹרָא, הַצִּפֳּרִים שָׁכְחוּ אֶת זְמִירוֹתֵיהֶם וַיְהִי קוֹלָם כְּקוֹל הַכְּלָבִים בְּנָבְחָם, וּמְעַט מְעַט הָיוּ כֻלָּם לִכְלָבִים רָעִים וַיִּנְבְּחוּ וַיִּתְקוֹטְטוּ כָּל הַיָּמִים, מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם בָּכוּ בְּכָל פִּנּוֹתָיו, וַיְהִי כִּי צַר לָהֶם הַמָּקוֹם שָׁם וַיָּעוּפוּ וַיַּעֲלוּ הַשָּׁמַיְמָה, וְשֵׁדִים עָלוּ מִתְּהוֹמוֹת הַשַּׁחַת וַיָּבֹאוּ וַיִּרְשׁוּ מְקוֹם הַמַּלְאָכִים הַטּוֹבִים וַיְשַׂחֲקוּ וַיִּתְהוֹלְלוּ וַיָּרִיעוּ וְהַכְּלָבִים נָבְחוּ לְעֻמָּתָם. וַיִּשְׁמַע אֱלֹהַּ אֶת קוֹל הַמְּהוּמָה הַזֶּה הָעוֹלֶה מִן הַכִּכָּר וַיִּחַר לוֹ מְאֹד, וַיַּרְעֵם אֱלֹהַּ בְּקוֹל גָּדוֹל, עַד אֲשֶׁר רָגְזוּ מוֹסְדֵי תֵבֵל –:

– צֵא שָׂטָן־מַשְׁחִית מִתְּהוֹם הַתַּפְתֶּה וְהַשְׁמֵד וְהַחֲרֵם לִי אֶת הַמָּקוֹם הָרַע הַזֶּה!

וּכְרֶגַע הוֹפִיעַ הַשָּׂטָן הַשָּׁחוֹר וַיְנוֹפֵף אֶת מְטַאטֵא הָאֵשׁ אֲשֶׁר לוֹ וַיַּכֶּה פַּעַם אַחַת וּכְרֶגַע נָשַׁמָּה הַכִּכָּר וּמְלוֹאָהּ, וַתְּהִי לְיָם שֶׁל חוֹל לוֹהֵט, לְמִדְבָּר שָׁמֵם וְנוֹרָא, הוּא מִדְבַּר־סַהֲרָה.

וַיְהִי כַּהֲפֹךְ אֱלֹהַּ אֶת הַכִּכָּר וַיַּשְׁקִיפוּ מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם אֶל הַכִּכָּר הַשּׁוֹמֵמָה וַיִּבְכּוּ מָרָה.

וַתִּפֹּל דִּמְעָה אַחַת גְּדוֹלָה וּבְהִירָה וַתִּבְקַע אֶת כָּל שִׁבְעַת הָרְקִיעִים וַתִּפֹּל אֶל הַחוֹל הַלּוֹהֵט וַתְּהִי לְפֶלֶג זַךְ כַּבְּדֹלַח. וַיִּצְמְחוּ תְמָרִים וְיֶרֶק דֶּשֶׁא וּפִרְחֵי חֶמֶד עַל גְּדוֹת הַפֶּלֶג הַזֶּה וַיְהִי לְאִי יָרֹק וְנֶחְמָד בְּיַם הַחוֹל הַלּוֹהֵט הַזֶּה וַיִּקָּרֵא הַפֶּלֶג הַזֶּה בְּפִי הַנּוֹסְעִים בְּשֵׁם: „פֶּלֶג־אֱלֹהַּ“.

III.

וַיְהִי בְּבוֹא אֵל־קִים־סוּרִי עַד הַפֶּלֶג הַזֶּה וַיַּרְא אֶת מֵימָיו הַזַּכִּים כַּבְּדֹלַח, וַיִּשְׁמַע צְלִיל הַגַּלִּים הַמִּשְׁתַּפְּכִים בִּמְנְגִּינָה נִפְלָאָה, וַיַּרְא אֶת הַפְּרָחִים הַיָּפִים הַמַּטִּים אֶת רָאשֵׁיהֶם אֶל הַגַּלִּים בְּאַהֲבָה וַיִּשְׁתָּאֶה מְאֹד...

הוּא חָשׁ שֶׁלִּבּוֹ הַקָּשֶׁה הוֹלֵךְ וְנָמוֹג, הוֹלֵךְ וָרַךְ מֵרֶגַע לְרָגַע.

אַךְ בִּרְאוֹתוֹ אֶת הַנּוֹסְעִים הָעֲיֵפִים הַחוֹנִים עַל שְׂפַת הַפֶּלֶג וַיִּמָּלֵא לִבּוֹ אַכְזְרִיּוּת וְחֵמָה נוֹרָאָה, וַיְצַו לְתָפְשָׂם וּלְשָׁחֳטָם אֶל הַפֶּלֶג...

וּבְקִצְפּוֹ צִוָּה גַם לִכְרֹת אֶת הָעֵצִים הָרַעֲנַנִּים וְלִרְמֹס אֶת הַפְּרָחִים הַנִּפְלָאִים... וְאַחֲרֵי כֵן לִסְתֹּם גַּם אֶת הַפֶּלֶג...

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁחֲטוּ אֶת הַנּוֹסְעִים הָאֻמְלָלִים אֶל הַפֶּלֶג וַיַּאְדִּימוּ מֵימָיו הַזַּכִּים וַיִּהְיוּ לְדָם... וַיַּאְדִּימוּ הַגַּלִּים וַתִּדֹּם מַנְגִּינָתָם הַנִּפְלָאָה. אַךְ כַּאֲשֶׁר נִגְּשׁוּ אַנְשֵׁי חֵילוֹ לִסְתֹּם אֶת הַפֶּלֶג, נִשְׁמַע פִּתְאֹם קוֹל אֲנָחָה נוֹרָאָה וַאֲיֻמָּה מְאֹד. וַיִּשְׁמַע אֵל־קִים־סוּרִי אֶת הַקּוֹל הַזֶּה וַיֶּחֱוַר וַיִּפֹּל מֵעַל גְּמַלּוֹ וַיִּתְעַלָּף; שָׁמְעוּ הֶעָבִים אֶת הָאֲנָחָה הַזֹּאת וַיִּתְקַדְּרוּ וַיִּזְעֲפוּ וַיָּרֹבּוּ בְּרָקִים וּרְעָמִים בַּחֲמָתָם. שָׁמַע רוּחַ הַמִּדְבָּר וַיִּזְעַף וַיַּשְׁמַע קוֹל יְלָלָה, וַיַּעְתֵּק הָרֵי חוֹל בְּאַפּוֹ וַיִּשְׁחָקֵם וַיְפַזְּרֵם עַל פְּנֵי הָרוֹצֵחַ הַמִּתְעַלֵּף וַיֵּחָנֵק תַּחַת כֹּבֶד מַשָּׂאָם – וַיָּמֹת.

IV.

הַמְלָה וָרַעַשׁ בַּשָּׁמָיִם. נִשְׁמַת הֶעָרִיץ הוּבְאָה לִפְנֵי כֵּס מִשְׁפַּט אֱלֹהַּ לִשְׁפְּטָהּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיהָ. וְהַמַּלְאָכִים רָצִים רָצוֹא וָשׁוֹב מְבֹהָלִים וּדְחוּפִים וּמַשִּׁיקִים בְּכַנְפֵיהֶם הַמְּאִירוֹת. אַךְ אֱלֹהַּ נָתַן קוֹלוֹ – וַתְּהִי דְמָמָה עֲמֻקָּה בְּכָל רַחֲבֵי הַשָּׁמָיִם;

– באנה, הנשמות, והעידנה בנפש אל־קים־סורי החוטאת!

ומכל רוחות השמים נשמע קול משק כנפים, ותבאנה רבוא רבבות נשמות השחוטים וההרוגים בידי הרוצח הנורא ותבכינה לפני כסא אלה:

– את בני שחט הרוצח לעיני!

– את אבותי הרג העריץ הזה!

– את בשר אחי פרק במסרקות של ברזל!

– את ילדי נפץ אל הסלע!

– ואת עוללי שרף באש!

– ואותי... ואותי... ואותי...

כה בכו הנשמות ותתיפחנה ותבקשנה מאת אלה לנקם את נקמתם.

ונהרי נחלי הדם ששפך אל־קים־סורי בחייו רתחו פתאם לנגד עיניו ויהיו לים דם גדול ונורא הסוער בגליו מסביב. רבבות הרוגים פרפרו לעיניו ויאנקו נאקות אימה בקול רעם אדיר.

ונשמת אל־קים־סורי לא נעה ולא זעה.

וַתָּבֹאנָה גַּם רוּחוֹת הַתְּמָרִים הָאַדִּירִים אֲשֶׁר כָּרַת, וְנִשְׁמוֹת הַפְּרָחִים הַנִּפְלָאִים אֲשֶׁר רָמַס בְּזָדוֹן — וַתִּבְכֶּינָה. וְהוּא לֹא נָע וְלֹא זָע.

וּפִתְאֹם נִשְׁמַע קוֹל יְלָלָה דַקָּה וּמָרָה מְאֹד מְאֹד, וַיַּחֲרֵד הַקּוֹל הַזֶּה אֶת הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמָיִם. וַתִּדְּמֶנָה כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַבּוֹכִיּוֹת, הַמַּלְאָכִים הִתְחַלְחֲלוּ וַיַּסְתִּירוּ אֶת פְּנֵיהֶם תַּחַת כַּנְפֵיהֶם וַיִּבְכּוּ בִּדְמָמָה, וַיִּתְחַלְחֵל גַּם אֱלֹהַּ וְכִסֵּא הַמִּשְׁפָּט רָעַד תַּחְתָּיו. — זֶה הָיָה קוֹל הַפֶּלֶג הַסָּתוּם, שֶׁבָּא גַּם הוּא לְהָעִיד בְּנִשְׁמַת אַל־קִים־סוּרִי אֶת חַטָּאתָהּ.

— פֶּלֶג זַךְ הָיִיתִי בָּאָרֶץ—נִשְׁמַע קוֹל מִתּוֹךְ הַיְלָלָה,— אֱלֹהַּ נְתָנַנִי בְּמִדְבַּר שְׁמָמָה וַיְשִׂימֵנִי לִבְרָכָה; וַיָּבֹא כָּל צָמֵא וְעָיֵף וַיָּנוּחוּ עַל גְּדוֹתַי וַיִּשְׁבְּרוּ צְמָאָם בְּמֵימַי הַזַּכִּים. כָּל חַיְתוֹ הַמִּדְבָּר שָׁתוּ אֶת מֵימַי וַיְבָרְכוּנִי וַיְהַלְלוּ אֶת שֵׁם אֱלֹהַּ. וַיָּבֹא הָאַכְזָר הַזֶּה וַיְטַמְּאֵנִי בְּדַם הָאֲנָשִׁים וַיְסַתְּמֵנִי. נְקָם־נָא, אֱלֹהַּ הַטּוֹב, אֶת נִקְמָתִי, נְקָם־נָא!

וְקוֹל הַפֶּלֶג הַסָּתוּם נִשְׁמַע בְּכָל מֶרְחֲבֵי הַשָּׁמַיִם וַיְהִי לַאֲנָחָה מָרָה מְאֹד, כַּאֲנָחָה אֲשֶׁר שָׁמַע אַל־קִים־סוּרִי בְּהִסָּתֵם

הַפֶּלֶג הַזֶּה — וַתִּשְׁמַע נִשְׁמַת הָרוֹצֵחַ אֶת הָאֲנָחָה הַזּאת וַתִּתְחַלְחֵל וַתִּכָּנַע, וַתִּפֹּל לְרַגְלֵי אֱלֹהַּ הַזּוֹעֵף:

— חָטָאתִי, אֱלֹהַּ, חָטָאתִי! חוּס נָא! חֲמָל נָא!

וְהִנֵּה קוֹל אֱלֹהַּ קוֹרֵא:

— יַעַן אֲשֶׁר לֹא חָמַלְתְּ עַל בָּנַי וַתִּשְׁפְּכִי אֶת דָּמָם כַּמַּיִם, יַעַן אֲשֶׁר לֹא חָמַלְתְּ עַל מַעֲשֵׂי יָדַי וַתִּשְׂרְפֵם וַתִּרְמְסֵם, יַעַן אֲשֶׁר סָתַמְתְּ אֶת הַפֶּלֶג הַזֶּה בְּמִדְבַּר הַשָּׁמֵם—לָכֵן לָאָרֶץ תּוּרְדִי, שָׁם תִּנָּחֵם, שָׁם תִּתְעַנֶּה לְעוֹלָם.

וְהַשָּׁמַיִם נִבְקְעוּ תַּחַת הַנְּשָׁמָה הַחוֹטְאת וְהִיא נִזְרְקָה וַתִּפֹּל אָרְצָה.

וּמֵאָז תּוֹעָה הַנְּשָׁמָה הַחוֹטֵאת בָּאָרֶץ. תּוֹעָה הִיא מֵהַר אֶל הַר וּמִבִּקְעָה אֶל בִּקְעָה, תּוֹעָה וּמְיַלֶּלֶת. וְקוֹל בְּכִי הֲרוּגֶיהָ עוֹלֶה בְּאָזְנֶיהָ תָּ״יד, וְנַהֲרֵי הַדָּם שֶׁשָּׁפְכָה רוֹתְחִים וּמִתְגָּעֲשִׁים לְפָנֶיהָ תָּמִיד. שׁוֹמַעַת הִיא אֶת בְּכִי הַפֶּלֶג הַסָּתוּם—וְהִיא מִשְׁתַּגַּעַת וְסוֹאֶנֶת מֵעָצְמַת מַכְאוֹבֶיהָ. בּוֹכָה הִיא עִם הַסְּעָרָה בְּלֵילוֹת הַחֹרֶף וּבְלֵילוֹת הַסְּתָו הַשּׁוֹמֵמִים, וּבְקִצְפָּהּ עוֹבֶרֶת הִיא כְּדֶבֶר בָּאֹפֶל וְזוֹרַעַת רָעָה וְאָסוֹן עַל כָּל סְבִיבוֹתֶיהָ, הִיא יוֹצֶקֶת רַעַל בְּפִי הַנְּחָשִׁים וְשִׂנְאָה וְקִנְאָה בְּלִבּוֹת

הָאֲנָשִׁים. כָּכָה תוֹעָה הַנְּשָׁמָה מִקְּצֵה הָאָרֶץ וְעַד קָצֶהָ, תּוֹעָה וְזוֹרָעָה אַךְ עָמָל וְאָסוֹן. וּכְבָר קָצָה בִּנְדוּדֶיהָ וּבַעֲבוֹדָתָהּ הָאֲרוּרָה הַזֹּאת וְהִיא נוֹדֶדֶת הָלְאָה הָלְאָה וּבוֹכִיָּה וְנֶאֱנַחַת וְאַנְחוֹתֶיהָ שׁוֹמֵמוֹת, שׁוֹמֵמוֹת מְאֹד. כָּל הָעוֹלָם צַר לָהּ, חֲפֵצָה הִיא חַיִּים אֲחֵרִים, חַיִּים שֶׁל טוֹב וְאַהֲבָה, חַיִּים שֶׁל אֹשֶׁר וָגִיל, וְהִיא מִתְפַּלֶּלֶת וּמְבַקֶּשֶׁת רַחֲמִים. אַךְ שַׁעֲרֵי הַתְּפִלָּה סְגוּרִים לְפָנֶיהָ וֵאלֹהַּ הָרַחֲמָן לֹא יַקְשִׁיב לִילְלוֹתֶיהָ...

וְעַד הַיּוֹם – מְסַפְּרִים הַנּוֹסְעִים בְּמִדְבַּר סַהֲרָה – יִשָּׁמַע שָׁם בַּלֵּילוֹת קוֹל בְּכִי מוּזָר מְאֹד; וְהַקּוֹל הוֹלֵךְ וְגָדוֹל הוֹלֵךְ וְרוֹעֵד וְנִשְׁמַע כְּקוֹל אִישׁ הַשּׁוֹאֵג מֵעָצְמַת מַכְאוֹבָיו, וּפִתְאֹם יָמוּג הַקּוֹל וְיִתְפּוֹצֵץ לְאַלְפֵי הֵדֵי יְלָלָה – וְיִדֹּם. – שׁוֹמְעִים הַגְּמַלִּים אֶת הַקּוֹל הַזֶּה וְנִבְהָלִים וְכוֹרְעִים וּמְחַטְּטִים בְּאַפֵּיהֶם בַּחוֹל הַמְּצֻנָּן, שׁוֹמֵעַ הָאַרְיֵה, מֶלֶךְ הַמִּדְבָּר, אֶת הַקּוֹל הַזֶּה וְעָזַב אֶת טַרְפּוֹ וְהִתְחַבֵּא בִּמְעָרָה – זֶה הוּא קוֹל נִשְׁמַת אֱלֹ־קִים־סוּרִי הַמִּתְוַדָּה....

№ 14

פרחים

יוֹדְעֵי עוֹף.

אַגָּדָה

מֵאֵת

הֵילֵינִי נֵיבְלוּם.

תַּרְגּוּם

מָרְדְּכַי גֶּפֶן.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

יוֹדְעֵי עוֹף.

(אַגָּדָה).

מֵאֵת

הֵילֵינֵי נִיבְּלוֹם.

אַךְ הֵאִיר הַבֹּקֶר שֶׁל יוֹם הַקַּיִץ הַנֶּחְמָד, וַתּוֹפַע הַשֶּׁמֶשׁ הַבְּהִירָה בְּקַרְנֶיהָ הַנּוֹצְצוֹת עַל פְּנֵי הַנָּהָר הָרָחָב, אֲשֶׁר מֵימָיו שׁוֹטְפִים דֶּרֶךְ חֹרֶשׁ מֵצַל וּמִתְפַּתְּלִים בִּמְרוּצָתָם הַרְחֵק, הַרְחֵק אֶל הַיָּם הַגָּדוֹל וְהֶעָמֹק.

וְעַל גְּדוֹת הַנָּהָר צָמְחוּ אַלּוֹנִים רָמִים וְעַנְפֵיהֶם הָאֲרֻכִּים הָיוּ שְׁלוּחִים אֶל הַנָּהָר, וְשָׁם הִתְנַשְּׂאוּ צִמְחֵי הָאִירוּס[1] הַצָּהוֹב וְהֶעָלִיו עַל גִּבְעוֹלֵיהֶם הָאֲרֻכִּים וְהַזְּקוּפִים. מִיּוֹנֵם הָיָה כִּגְדוּד אַבִּירִים צְעִירִים הַשּׁוֹכְנִים בְּתוֹךְ יַעַר שֶׁל כִּידוֹנִים וַחֲנִיתוֹת יְרוּקִים. עַל פְּנֵי הַמַּיִם צָפוּ בִמְנוּחָה

[1] אִירִיספְּלַאנצע, Ирисъ.

פְּרָחִים לְבָנִים, גְּדוֹלִים, וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם בַּמַּיִם הַזַּכִּים וְרָאשֵׁיהֶם – בְּגַלֵּי אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ הַבָּרָה, וּבָאֲוִיר, מֵעַל הָאִירוּס הַצּוֹהֵל וְהַפְּרָחִים הַצְּנוּעִים הַשַּׁחְאִים, רִחֵף חַרְגֹּל אֶחָד וַיִּנָּעַע בְּלִי הֶרֶף בִּכְנָפָיו הַקְּטַנּוֹת. רֶגַע יָרַד מַטָּה וּכְרֶגַע הִתְנַשֵּׂא שֵׁנִית לְמַעְלָה וַיְנוֹצֵץ בָּאֲוִיר הַזַּךְ כְּקֶרֶן הַשֶּׁמֶשׁ הַמַּחְלִיקָה עַל פְּנֵי גַלֵּי הַמַּיִם וְנוֹשַׁקְתָּם. וְהוּא שָׁב וַיִּשְׁנֶה וַיְשַׁלֵּשׁ אֶת מַעֲשֵׂהוּ זֶה פְּעָמִים רַבּוֹת, וּבְכָל הָעֵת הַהִיא שָׁרַק בְּלַחַשׁ אֶת שִׁירָתוֹ בְּאָזְנֵי הַפְּרָחִים הַיָּפִים, וְכָל גֵּוּוֹ הַקָּטָן וּכְנָפָיו הַשְּׁקוּפוֹת רָעֲדוּ מִשִּׂמְחָה.

– הָאָח, אֲנִי עָף! הָאָח, אֲנִי עָף! – שָׁר הַחַרְגֹּל בַּלָּאט וַיְבָרֵק בִּכְנָפָיו הַקַּלּוֹת – הָאָח, מַה מֵּיטִיב אָנֹכִי לָעוּף! אֵין אֲשֶׁר יִדְמֶה לִי בָּזֶה! אַתֶּן, שׁוֹשַׁנִּים גֵּאוֹת, עוֹמְדוֹת אַתֶּן תָּמִיד עַל הַמִּשְׁמָר עַל שְׂפַת הַנָּהָר וּמִתְבּוֹנְנוֹת רַק אֶל הַגַּלִּים הַשּׁוֹבָבִים הַנּוֹשְׁקִים אֶת גִּבְעוֹלֵיכֶם־רַגְלֵיכֶם. גַּם אַתֶּם, פְּרָחִים, פִּרְחֵי שֶׁלֶג – אָמְנָם יָפִים מִכֶּם לֹא רָאִיתִי מֵעוֹדִי, וַאֲנִי הַרְבֵּה, הַרְבֵּה רָאִיתִי, – אַךְ מִתְנוֹעֲעִים אַתֶּם עַל פְּנֵי הַמַּיִם, מִתְנוֹעֲעִים, וְלֹא תְרוֹמוּ אַף כִּמְלֹא אֶצְבַּע! וְאוּלָם נַסּוּ נָא לְהַבִּיט אֵלַי וּרְאִיתֶם – וַאֲנִי פּוֹרֵחַ וּפוֹרֵחַ וְאֶת

הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מָלֵא! כְּחֶפְצִי – וַאֲנִי יוֹרֵד אֶל פְּנֵי הַמַּיִם, וְכִמְעַט אֶגַּע בָּם בִּכְנָפַי וּמַבִּיט אֶל נִבְכֵיהֶם פְּנִימָה וּבְחֶפְצִי – וְהִנְנִי מִתְרוֹמֵם כְּרֶגַע לְמַעְלָה, מַרְקִיעַ שְׁחָקִים וּמִתְרַחֵץ בְּיִפְעַת הַשֶּׁמֶשׁ וְאָז – גָּבֹהַּ אֲנִי מִכֶּן, פְּרָחִים נֶחְמָדִים, גָּבֹהַּ, גָּבֹהַּ מְאֹד! יָכוֹל אֲנִי, אִם רַק אֹבֶה, לָצֵאת בִּמְחוֹל טְרִילִי־טְרִילִי־טְרִילִי... לְהִטַּלְטֵל, הִתְבּוֹנְנוּ נָא וְלָעוּף אָנֶה וָאָנָה כְּנוֹצָה קַלָּה! וְעַתָּה, רְאוּ נָא! הִנֵּה כְּמוֹ נֶעֱצַתִּי עַל מְקוֹמִי, כְּקֶרֶן הַשֶּׁמֶשׁ בָּאֲוִיר, וְרַק כִּמְעַט כִּמְעַט שֶׁאֲנִי מֵנִיד אֶת גּוּפִי וּמְנִיעוֹ... עַתָּה, הַבִּיטוּ, אֲנִי מִסְתּוֹבֵב סָבִיב סָבִיב, וּמִדֵּי עוֹפְפִי מֵחוֹף אֶחָד אֶל מִשְׁנֵהוּ אֲנִי מְצַיֵּר בָּאֲוִיר חֲצָאֵי־עִגּוּל גְּדוֹלִים!... וְאִם יֵשׁ אֶת נַפְשִׁי – אֲנִי נָח רֶגַע, אֲבָל רַק רֶגַע, רֶגַע קָטָן, עַל פֶּרַח יָפֶה אֶחָד, וְאָנֹכִי מִתְבּוֹנֵן אֶל גְּבִיעוֹ הַגָּדוֹל וְהַשָּׁקוּף... רֹאשִׁי סוֹבֵב עָלַי מַמָּשׁ, כְּגַלְגַּל מִדֵּי זָכְרִי, כִּי יָכוֹל אֲנִי לָעוּף, לְרַחֵף וּלְשׁוֹטֵט... הָאָח! לוּ יְדַעְתֶּם אַתֶּם אֶת סוֹד הַתְּעוּפָה! וְאַתֶּם הֵן לֹא יְדַעְתֶּם זֹאת וְאַף אֶחָד מִכֶּם אֵינֶנּוּ יוֹדֵעַ לָעוּף כָּמוֹנִי! הֶאָח הָאָח!...

וְנֶעְלַם פִּתְאֹם הַחַרְגֹּל וְאֵינֶנּוּ.

בָּרֶגַע הַזֶּה מִהֲרָה לָבֹא כְּחֵץ מִקֶּשֶׁת דְּרוֹר קְטַנָּה שְׁחוֹרָה; כְּנָפֶיהָ הָיוּ אֲרֻכּוֹת מְאֹד, וּמִתַּחְתֵּיהֶן נִשְׁקַף רֹאשָׁהּ הַקָּטָן וְהַיָּפֶה; הִיא רִפְרְפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם בִּמְהִירוּת נִפְלָאָה וַתְּצַפְצֵף בְּקוֹל רָם וְעָלֵז:

„צְוִיק, צְוִיק! הֲרוֹאִים אַתֶּם מַה מֵּיטִיבָה אֲנִי לָעוּף! אֵין אֲשֶׁר יִשְׁוֶה לִי בָּזֶה!"

וּכְרֶגַע הֶעֱבִירָה אֶת הַחַרְגֹּל בִּמְעוֹפָהּ.

„צְוִיק, צְוִיק! הֶאָח, מַה טּוֹבִים הַחַיִּים לְאֵלֶּה הַיּוֹדְעִים לָעוּף! בְּדַעְתְּךָ כִּי יָכוֹל אַתָּה לָעוּף אָז, נִפְלָא הַדָּבָר, קָשֶׁה לְךָ לָשֶׁבֶת בִּמְנוּחָה עַל מְקוֹמְךָ; אֵיזֶה כֹּחַ נֶעְלָם מוֹשֵׁךְ אוֹתְךָ לְהִתְרוֹמֵם לְמַעְלָה וּלְהַמְרִיא בַּמָּרוֹם. בְּחֶפְצִי — אֲנִי מוֹתַחַת אֶת כְּנָפַי כִּשְׁנֵי מִפְרָשִׂים וּכְהֶרֶף־עַיִן וְהִנְנִי כְּבָר בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וּלְהֵפֶךְ, בִּרְצוֹנִי — וַאֲנִי נוֹפֶלֶת כְּאֶבֶן אַרְצָה; אֲבָל חִישׁ אָשׁוּב שֵׁנִית לְרַפְרֵף וּלְהִסְתּוֹבֵב בָּאֲוִיר. וְשָׁם, לְמַעְלָה מִסְּבִיבוֹתֶיךָ, הֶאָח, אֲוִיר זַךְ, אוֹר נָעִים וְנֹגַהּ־שֶׁמֶשׁ... וְאַף אִם אֶחְפֹּץ לִהְיוֹת בִּקְצֵה הָאָרֶץ גַּם זֶה לֹא יִבָּצֵר מִמֶּנִּי! הֶאָח, אִם יֵשׁ רַק רָצוֹן — וַאֲנִי!... עַתָּה, הָבָה, אֵרְדָה לְמַטָּה, אֶל הַמַּיִם כְּדֵי לְהַרְטִיב מְעַט אֶת כְּנָפַי, וְעַתָּה, הָבָה,

שֵׁנִית לְמַעְלָה, לְמַעְלָה, מְהֵרָה, מְהֵרָה! הוֹי מִתְעַלֶּפֶת אֲנִי, פָּשׁוּט, מִשִּׂמְחָה... וּמֶחָזִן מִתְמַלֵּט מִבְּלִי מֵשִׂים: צְוִיץ, צְוִיץ!"

וְנֶעֱלַם פִּתְאֹם הַדְּרוֹר וְאֵינֶנּוּ.

וּמֵאַחֲרֵי עֲצֵי הַלִּבְנֶה קָם אֵיזֶה רַעַשׁ וַהֲמֻלָּה מוּזָרָה. דֶּרֶךְ עֲבֵי־הַיַּעַר הָיוּ מְתוּחִים חוּטֵי הַטֶּלֶגְרָף; וְהַחוּטִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר נוֹצְצוּ בְּזֹהַר הַשֶּׁמֶשׁ כְּמֵיתְרֵי הַכִּנּוֹר הָמוּ מְאֹד. וּבַהֶמְיָה הַמּוּזָרָה הַזֹּאת נִשְׁמַע: „אֲנַחְנוּ מְמַהֲרִים לָעוּף הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵהַחַרְגֹּל וְהַדְּרוֹר. אֲנַחְנוּ טָשִׁים וְיַחַד עִם זֶה נוֹבִיל אִתָּנוּ מַחֲשָׁבוֹת וּדְבָרִים הַרְחֵק הַרְחֵק אֶל אַפְסֵי אָרֶץ. אֲנַחְנוּ לֹא נֵעָזֵר בָּרוּחַ, בַּשֶּׁמֶשׁ וּבַסַּעַר. לָנוּ כַּנְפֵי־קֶסֶם, אֲשֶׁר בְּעֶזְרָתָן נוֹלִיךְ רַעְיוֹנוֹת, נִיבִים וּמִבְטָאִים; וְאַךְ הִסְפִּיקוּ לְהִתְמַלֵּט מִפִּי הָאִישׁ וַאֲנַחְנוּ כְּבָר נְשָׂאנוּם אֶל אַלְפֵי אֲלָפִים פַּרְסָה הַרְחֵק מִמְּקוֹם יְצִירָתָם! אֲנַחְנוּ לֹא נְדַבֵּר בְּקוֹל רָם, לֹא נְצַפְצֵף כַּדְּרוֹר וְלֹא נִשְׁרֹק כַּחַרְגֹּל, כִּי נֶדֶר נָדַרְנוּ לָשִׂים מַחְסֹם לְפִינוּ, וַאֲנַחְנוּ אָמְנָם יָדוֹעַ נֵדַע אֵיךְ לְהַסְתִּיר סוֹד לְבַל יִגָּלֶה. וְהַאִם יֵשׁ הַיּוֹדֵעַ אֵת אֲשֶׁר נוֹבִיל, לְמָשָׁל, עַתָּה!" וְהַחוּטִים צָלְלוּ וְהָמוּ מְאֹד.

וּבַמְּרוֹמִים עַל פְּנֵי הַיַּעַר הִבְקִיעַ אֶת הָאֲוִיר נֶשֶׁר גְּדָל־הַכְּנָפַיִם. הוּא הִתְרַחֵץ בְּעֹנֶג בְּקַרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ וְהִיְשִׁיר לְהַבִּיט¹) אֶל הָאָרֶץ מִתָּחַת.

– מַה נִּקְלֶה וְקָטָן שָׁם הַכֹּל מִתַּחַת! – חָשַׁב הַנֶּשֶׁר בְּלִבּוֹ – הַיְעָרִים שְׁפָלִים, הַצִּפֳּרִים קְטַנּוֹת וּמַה מְּאֹד מַשְׁפִּילוֹת הֵן כֻּלָּן לָעוּף!... וַאֲנִי!... אֲנִי – מְשׁוֹטֵט פֹּה בַּמֶּרְחַבְיָה; אַף הֲבָרָה אַחַת מִתְּשׁוּאוֹת הַחַיִּים שָׁם מַטָּה לֹא תַגִּיעַ עָדַי. אוֹהֵב אֲנִי אֶת שֵׁן הַסֶּלַע הָרָם. שָׁם אֶחְיֶה בִמְנוּחָה וְאֶתְבּוֹנֵן מִבְּלִי מַפְרִיעַ הַרְחֵק הַרְחֵק אֶל אַרְבַּע רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם. אֶת קִנִּי הֲכִינוֹתִי לִי עַל רֹאשׁ הָעֲנָק הַזֶּה. אוּלָם גֹּבַהּ כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שָׁפֵל הוּא בְּעֵדִי. רַק בְּהַאֲבִירִי מֵרֹאשׁ הַסֶּלַע לִמְרוֹם הַשָּׁמַיִם, אָז רַק אָז אֲנִי מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמִי חָפְשִׁי; אָז אֲנִי מְפָרֵשׂ אֶת כַּנְפֵי הָאֲרֻכּוֹת וּמִתְנַשֵּׂא וְטוֹבֵל בַּזְּרָמִים הַנְּעִימִים וְהַקְּרִירִים שֶׁל אֲוִיר הֶהָרִים. שָׁם לְמַעְלָה בַּשְּׁחָקִים עוֹשֶׂה אֲנִי עִגּוּלִים, עִגּוּלִים גְּדוֹלִים וּמַבִּיט עַל הָאָרֶץ הַקְּטַנָּה וְהַשְּׁפָלָה. אֵין גַּם אֶחָד

¹) הַבִּיט יָשָׁר.

אֲשֶׁר לוֹ כְנָפַיִם חֲזָקוֹת מִכְּנָפַי אָנִי, וְאֵין אַף אֶחָד אֲשֶׁר יוּכַל לְהַעֲבִירֵנִי בִּמְעוּפוֹ. הֶאָח! אֵין מֵיטִיב לָעוּף כָּמוֹנִי!...

וַיִּטְבַּע הַנֶּשֶׁר בִּמְרוֹמֵי אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר תִּצְלֹל הָאֶבֶן תְּהֹמוֹת.

וּלְמַעְלָה מִמַּעַל לַנֶּשֶׁר נִשֵּׂאת עָב קַלָּה וּקְטַנָּה, אֲשֶׁר הֶזְהִירָה לִבְרַק הַשֶּׁמֶשׁ, כַּשֶּׁלֶג עַל רָאשֵׁי הֶהָרִים.

לָעוּף! לָעוּף! — קָרְאָה הָעָב — רַק לָעוּף וְלָטוּשׁ תָּמִיד בְּלִי הֶרֶף, בְּלִי נוֹחַ, לֹא עַל סְלָעִים וְצוּרִים וְלֹא עַל כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ אֵיזֶה קֶשֶׁר עִם הָאֲדָמָה... לָעוּף לִרְאוֹת וּלְהִנָּשֵׂא בִּתְכֵלֶת הַשָּׁמַיִם הָעֲמֻקָּה — אֵלֶּה הֵם הַחַיִּים הָאֲמִתִּים!... לִי אֵין כְּנָפַיִם, אָנֹכִי לֹא אֶתְנוֹעֵעַ מֵעַצְמִי; אוּלָם כֹּחַ נִסְתָּר יִדְחָפֵנִי וְיִשָּׂאֵנִי הָלְאָה הָלְאָה וַאֲנִי — מַחְלִיקָה וְשָׁטָה בְּאֲוִיר הָרָקִיעַ וּמְשַׁנָּה כְּפַעַם בְּפַעַם אֶת הָאוֹרוֹת וְהַצְּלָלִים... אוֹי לָכֶן, צִפֳּרִים קְטַנּוֹת וְרַכּוֹת! אַתֶּן תִּגְוַעְנָה וְתִפֹּלְנָה אַרְצָה. גַּם אַתָּה, נֶשֶׁר, מֶלֶךְ הַצִּפֳּרִים. יוֹם יָבֹא וְגַם אַתָּה תּוֹרִיד בְּלִי כֹחַ אֶת כְּנָפֶיךָ הַמְּיֻצָּקוֹת וְתָמוּת שָׁם עַל־רֹאשׁ סַלְעֶךָ. וַאֲנִי — לֹא אִירָא מָוֶת! לָנֶצַח אֶחְיֶה, אֶחְיֶה

וְאָעוּף! אֲנִי מְשֻׁנֶּה וְעָפָה, עַד אֲשֶׁר אִמַּם בְּאַוִּיר וְאוֹר! וְגַם אָז אָעוּף, גַּם אָז אָנוּעַ!"

וְנֶעֶלְמָה הָעָב מֵאַחֲרֵי יֶתֶר הֶעָבִים, עָבֵי עֲרָפֶל, וְאֵינֶנָּה.

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה עָמַד מַטָּה בְּגַן קָטָן שֶׁעַל שְׂפַת הַיָּם נַעַר קָטָן תַּחַת עֵץ־תַּפּוּחַ פּוֹרֵחַ כַּהֲדָרוֹ אֵצֶל בַּיִת קָטָן וְנָמוּךְ.

הַרְבֵּה הַרְבֵּה זְמַן עָמַד וַיִּתְבּוֹנֵן אֶל הָעֲנָפִים הָרַעֲנַנִּים הָעֲטוּפִים בְּצִיצֵי־תַפּוּחַ לְבָנִים וְרַכִּים, אֶל הַשֶּׁמֶשׁ הַבְּהִירָה אֶל הַשָּׁמַיִם הַכְּחוּלִים וְאֶל הֶעָבִים הַקַּלִּים. פִּתְאֹם פָּרַשׂ אֶת אֶת יָדָיו הַקְּטַנּוֹת אֶל עָל וּבְהֶאָנְחוֹ מֵעִמְקֵי לִבּוֹ אָמַר:

— אֵל אֱלֹהִים! מַה מְּאֹד אֶרְחָמְךָ עַל אֲשֶׁר יָצַרְתָּ אֶת הָעוֹלָם הַיָּפֶה וְהַנֶּהְדָּר הַזֶּה! מַה מְּאֹד חָפַצְתִּי לְחַבֶּקְךָ וּלְנַשְּׁקֶךָ!"

וּמִשְׁאֶלֶת לֵב הַנַּעַר הַזֹּאת נִשְּׂאָה לְמַעְלָה מֵעַל הַיַּמִּים וְהַיְּעָרוֹת, לְמַעְלָה מֵעַל הַתַּ־גַּל וְהַדְּרוֹר, לְמַעְלָה מֵעַל הַגֶּשֶׁר הַמָּהִיר וְהָעָב הַבְּהִירָה, וַתַּעַל לִמְרוֹמֵי אֵין קֵץ וַתִּפֹּל כְּקֶרֶן אוֹר בְּהִירָה לְרַגְלֵי הֲדוֹם כִּסֵּא אֱלֹהִים.

№ 15

פרחים

הָאשֶׁר וְהַצִּבְעוֹן.

אַגָּדָה.

תַּרְגּוּם

פ. אַוירְבּוּךְ.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

הָאוֹשֶׁר הַצִּבְעוֹן [1].

(אַגָּדָה).

בְּאַחַת הָאֲרָצוֹת, בְּאַחַת הַמְּדִינוֹת קָרָה פַּעַם אַחַת מִקְרֶה נִפְלָא מְאֹד, אֲשֶׁר כָּמֹהוּ לֹא הָיָה לְפָנָיו וְאַחֲרָיו אוּלַי לֹא יִהְיֶה כָּמֹהוּ: הָאֹשֶׁר נֶעְלַם פִּתְאוֹם וְאִישׁ לֹא יָדַע אָנָה בָּא! אַלְפֵי רָצִים יָצְאוּ דְּחוּפִים וּמְבֹהָלִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וַיִּתְהַלְּכוּ בָּאָרֶץ לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ וַיְבַקְשׁוּ אֶת הָאֹשֶׁר וְלֹא מְצָאוּהוּ: אִישׁ לֹא יָדַע וְלֹא יָכֹל לְהַגִּיד אָנָה נֶחְבָּא לִבְרֹחַ. פִּתְאֹם אָבַד וְלֹא נוֹדְעוּ עִקְּבוֹתָיו, כְּאִלּוּ פָּתְחָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וַתִּבְלָעֵהוּ!

וַיָּבֹאוּ כָּל בְּנֵי הָאָדָם בִּמְבוּכָה גְּדוֹלָה וַיִּקְרְאוּ צוֹם וַיִּלְבְּשׁוּ שַׂקִּים מִגְּדוֹלָם וְעַד קְטַנָּם. שְׁלֹשֶׁת יָמִים, לַיְלָה וָיוֹם, לֹא טָעֲמוּ לֶחֶם וְלֹא שָׁתוּ מַיִם, לֹא נָחוּ וְלֹא יָשְׁנוּ וַיִּזְעֲקוּ אֶל

---

[1] דִיע טוּלְפֶּע. מִין פֶּרַח.

אֱלֹהִים בְּחָזְקָה, וְגַם הַמֶּלֶךְ הִתְעַצֵּב מְאֹד וְנַפְשׁוֹ מָרָה לוֹ — אֵיךְ יוּכַל לְנַהֵל אֶת עִנְיְנֵי מַלְכוּתוֹ וְלִשְׁפֹּט אֶת עַמּוֹ בְּלִי הָאשֶׁר?... וַיֵּשֶׁב עַל יַד הַחַלּוֹן הַפּוֹנֶה אֶל גִּנַּת הַבִּיתָן תָּפוּשׂ בְּמַחֲשָׁבוֹת נוּגוֹת...

וְהִנֵּה בָּאָה צִפּוֹר־מְזַמֶּרֶת וַתֵּשֶׁב לָהּ עַל סוֹרֵג הַחַלּוֹן וַתִּשָּׂא אֶת קוֹלָהּ וַתְּצַפְצֵף בִּנְעִימוֹת לֵאמֹר:

— לָמָּה תִתְעַצֵּב, אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ, וְלָמָּה יֵרַע לְבָבֶךָ? אֲנִי יוֹדַעַת אַיֵּה מְקוֹם הָאשֶׁר, הֲלֹא מִסְתַּתֵּר הוּא בְּאַרְצְךָ וּבִמְדִינָתֶךָ!... קָצָה נַפְשׁוֹ לִרְאוֹת, כִּי בְּנֵי הָאָדָם יִתְעַצְּבוּ עַל כָּל דָּבָר קָטָן וַיַּחְשְׁבוּ כָּל הַיּוֹם אַךְ עַל אֹדוֹת הָאָסוֹן, והוּא— הָאשֶׁר — נִשְׁכַּח כַּמֵּת מִלֵּב, לֹא יִזָּכֵר וְלֹא יִפָּקֵד בֵּין בְּנֵי הָאָדָם. וַיִּחַר לוֹ עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר: „הָבָה וִינַסּוּ בְּנֵי הָאָדָם לִחְיוֹת בָּאָרֶץ בִּלְעָדַי וְנוֹכְחוּ לָדַעַת מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים לִחְיוֹת בְּלִי שָׂשׂוֹן וָגִיל, בְּלִי אשֶׁר!" — שָׂא־נָא עֵינֶיךָ, אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ, וּרְאֵה אֶת הַכִּכָּר הַנִּרְחָב הַמִּשְׂתָּרֵעַ שָׁם מֵעֵבֶר לַנָּהָר! הִנֵּה שָׁם גִּבְעָה קְטַנָּה — הֲרֹאֶה אַתָּה? דַּע לְךָ, כִּי עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה הַהִיא יָצִיץ וְיִפְרַח פֶּרַח צָהוֹב—צִבְעוֹן הַשָּׂדֶה, וּבַפֶּרַח הַלָּז מָצָא לוֹ הָאשֶׁר מִפְלָט. הוּא הִתְכַּסָּה בְּטַל הַבֹּקֶר וַיִּתְגַּלְגֵּל בִּדְמוּת

אֲגַל סַפִּיר אֶל תּוֹךְ גְּבִיעַ הַצִּבְעוֹן, וַיִּתְחַנֵּן אֶל הַפֶּרַח וַיֹּאמֶר: „אָנָּא חוּס־נָא עָלַי, פֶּרַח נֶחְמָד, וְהַסְתִּירֵנִי מֵעֵינֵי בְּנֵי הָאָדָם שׁוֹכְחֵי טוֹבָתִי! יְבַקְשׁוּנִי בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחוֹבוֹת, בֶּעָרִים וּבַכְּפָרִים — וְאַחֲרֵי־כֵן אוּלַי אִיקַר בְּעֵינֵיהֶם!". וַיֵּעָתֵר הַצִּבְעוֹן לְבַקָּשַׁת הָאשֶׁר וּכְרֶגַע סָגַר עָלָיו אֶת פִּיו וְלֹא יִפְתָּחֵהוּ מֵאָז וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה. וַאֲנִי בָּעֵת הַהִיא —

בַּשָּׂדֶה דָּאִיתִי
גַּם שִׁירִים שַׁרְתִּי,
שָׁמַעְתִּי, רָאִיתִי
וּלְךָ סִפַּרְתִּי!"

הַצִּפּוֹר הַקְּטַנָּה כִּלְּתָה לְצַפְצֵף וַתְּנוֹפֵף אֶת כְּנָפֶיהָ וַתָּעַף־לָהּ.

וְלֵב הַמֶּלֶךְ פָּחַד וְרָחַב מִשִּׂמְחָה וְעֵינָיו נוֹצְצוּ מִגִּיל. וַיָּקָם וַיֵּצֵא בַּלָּאט מֵאַרְמוֹנוֹ דֶּרֶךְ הַמְּעָרָה אֲשֶׁר מִתַּחַת לָאָרֶץ, וְאִישׁ לֹא יָדַע בְּקוּמוֹ וּבְלֶכְתּוֹ, — וַיָּשֶׂם אֶת פְּעָמָיו אֶל רֹאשׁ הַגִּבְעָה הַקְּטַנָּה, אֲשֶׁר שָׁם יִצְמַח הַפֶּרַח הַצָּהוֹב, צִבְעוֹן הַשָּׂדֶה.

הוּא יֵלֵךְ הָלוֹךְ וְחָשׁוֹב בִּלְבָבוֹ: „מַה נָּעִים גּוֹרָלִי! הֲלֹא אֲנִי אָשִׁיב אֶת הָאשֶׁר לִבְנֵי עַמִּי: בְּיָדִי אֲנִי אֶפְתַּח אֶת פִּי־

הַפֶּרַח הַלָּז וְהוֹצֵאתִי אֶת הָאשֶׁר לַחָפְשִׁי!" אַךְ הִנֵּה בָּא הַמֶּלֶךְ לִמְחוֹז חֶפְצוֹ. הִנֵּהוּ מְטַפֵּס וְעוֹלֶה עַל הַגִּבְעָה וְעוֹמֵד לִפְנֵי הַפֶּרַח. הִנֵּה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת יָדוֹ הָרוֹעֶדֶת אֶל הַפֶּרַח. הוּא חָפֵץ לִפְתֹּחַ אֶת סְגוֹר פִּיהוּ — אַךְ לַשָּׁוְא: הֶעָלִים כְּפוּנִים וּדְבוּקִים הֵיטֵב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ... לֵב הַמֶּלֶךְ הוֹפֵק כְּהוֹלֵם פָּעַם... הוּא מְנַסֶּה כֹּה וָכֹה לִפְתֹּחַ אֶת פִּי־הַפֶּרַח — אַךְ לַשָּׁוְא: הוּא סָגוּר וּמְסֻגָּר,— אֵין אֶת נַפְשׁוֹ לָתֵת לְבֶן־אָדָם אֶת הָאשֶׁר הַטָּמוּן בְּקִרְבּוֹ.

וַיְמַהֵר הַמֶּלֶךְ וַיָּשָׁב הַבַּיְתָה, וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא לְכָל שָׂרָיו וַעֲבָדָיו הַנֶּאֱמָנִים, לַקּוֹסְמִים וְלַמְכַשְּׁפִים וּלְכֹל יוֹדְעֵי לַחַשׁ, כִּי אָמַר בִּלְבָבוֹ: אִם זְרוֹעִי לֹא הוֹשִׁיעָה לִי לִפְתֹּחַ אֶת פִּי הַפֶּרַח, אוּלַי יַעֲשׂוּ זֹאת הַקּוֹסְמִים וְהַמְכַשְּׁפִים בְּלַהֲטֵיהֶם וּבְלַחֲשָׁם.

וּבְעוֹד שָׁעוֹת אֲחָדוֹת עָמְדוּ רַגְלֵי הַמֶּלֶךְ עוֹד הַפַּעַם עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה לִפְנֵי הַפֶּרַח הַצָּהֹב; וּמִסָּבִיב לוֹ נִקְהֲלוּ כָּל עֲבָדָיו הַנֶּאֱמָנִים, אֲשֶׁר נִסּוּ אֶת כֹּחָם לְחַלֵּץ אֶת הָאשֶׁר מִתּוֹךְ גְּבִיעַ הַפֶּרַח—אַךְ כָּל עֲמָלָם עָלָה בַּתֹּהוּ. אָז נִגְּשׁוּ הַקּוֹסְמִים וְהַמְכַשְּׁפִים וַיִּלְחֲשׁוּ וַיִּקְסְמוּ — וְהַפֶּרַח לֹא נָע וְלֹא זָע...

וַיִּתְאַסֵּף כָּל הָעָם מִכֹּל קְצוֹת הָאָרֶץ, זָקֵן וָנַעַר, נָשִׁים וָטַף, עַל הַכִּכָּר הַנִּרְחָב סָבִיב לַפֶּרַח הַנִּפְלָא. כָּל אֶחָד מֵהַנֶּאֱסָפִים

נִסָּה אֶת כֹּחוֹ זֶה בְּכֹה וְזֶה בְּכֹה, לְהוֹצִיא לַחָפְשִׁי אֶת הָאשֶׁר. רַבּוֹת רַבּוֹת עָמְלוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּתְחַכְּמוּ בְּתַחְבֻּלוֹתֵיהֶם לִפְתֹּחַ אֶת פִּי הַצִּבְעוֹן—וְהוּא עוֹמֵד בְּלִי נוֹעַ וְאֵינֶנּוּ פּוֹצֶה פֶּה וְנוֹדֵד עָלֶה...

וּבֵין כֹּה וָכֹה בָּא הָעֶרֶב, הַחֹשֶׁךְ כִּסָּה אֶת פְּנֵי הָאָרֶץ וְכָל הַנֶּאֱסָפִים וְגַם הַמֶּלֶךְ בְּתוֹכָם שָׁבוּ אִישׁ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּלֵב נִשְׁבָּר וּבְפִיק בִּרְכַּיִם.

כָּל הַלַּיְלָה נָדְדָה שְׁנַת בְּנֵי הָאָדָם וְעַד אוֹר הַבֹּקֶר לֹא חָדְלוּ מֵחֲשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת: אֵיךְ לִפְתֹּחַ אֶת פִּי הַפֶּרַח וּלְהָשִׁיב אֶת הָאשֶׁר לִבְנֵי־הָאָדָם?...

וּכְמוֹ הַשַּׁחַר עָלָה וְכָל הָעָם נִקְהֲלוּ עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה וַיָּבֹא גַּם הַמֶּלֶךְ עִם כָּל עֲבָדָיו הַנֶּאֱמָנִים. וְעוֹד הַפַּעַם נִסָּה כָּל אֶחָד מֵהַנֶּאֱסָפִים לִפְתֹּחַ אֶת פִּי הַפֶּרַח, אִישׁ אִישׁ עַל פִּי דַרְכּוֹ, זֶה מְלַהֵט וְזֶה קוֹסֵם, זֶה מְמַשֵּׁשׁ בְּכֹה וְזֶה בְּכֹה — אַךְ הַפֶּרַח לֹא יִתְנוֹעֵעַ וְלֹא יִתְנוֹדֵד; עָלָיו הַקְּטַנִּים מִתְרַפְּקִים בְּאַהֲבָה אִישׁ עַל אָחִיו וּמְחַבְּקִים זֶה אֶת זֶה וְסוֹגְרִים עַל פִּיו — אֵין אֶת נַפְשָׁם לָתֵת אֶת הָאשֶׁר בִּידֵי הָאָדָם...

וְעוֹד הַפַּעַם נָטָה הַיּוֹם לַעֲרֹב, וְעוֹד הַפַּעַם לֹא אָכְלוּ וְלֹא שָׁתוּ בְּנֵי הָאָדָם כָּל הַיּוֹם וַיִּעֲפוּ מְאֹד וַיֵּלְכוּ בְּבִרְכַּיִם

כּוֹשְׁלוֹת לְבָתֵּיהֶם. וַיָּשָׁב גַּם הַמֶּלֶךְ הַבַּיְתָה בְּרוּחַ נְכֵאָה וַיּוֹרֶד רֹאשׁוֹ לָאָרֶץ, וְאַחֲרָיו הָלְכוּ עֲבָדָיו. כֻּלָּם מַחֲרִישִׁים וְאֵין דּוֹבֵר דָּבָר – כִּי גָדוֹל הַיָּגוֹן מְאֹד. הֶהָמוֹן הָלַךְ הָלוֹךְ וְנָמוֹג וְהַגִּבְעָה נִשְׁאֲרָה שׁוֹמֵמָה וְרֵיקָה.

וְהַשֶּׁמֶשׁ עוֹד טֶרֶם בָּאָה עוֹדֶנָּה נִשְׁקֶפֶת מֵאַחֲרֵי הַיַּעַר הַגָּדוֹל, וּבַדֶּרֶךְ הָעוֹלָה מִן הַיַּעַר מִתְנַהֶלֶת לְאַט לְאַט אִשָּׁה זְקֵנָה בָּאָה בַּיָּמִים וְיַלְקוּטָהּ עַל שִׁכְמָהּ וְיָדָהּ נוֹהֶגֶת בְּיֶלֶד קָטָן, אַדְמוֹנִי וִיפֵה־עֵינַיִם–הוּא נֶכְדָּהּ אֲהוּב נַפְשָׁהּ. הִיא בָּאָה מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה מְאֹד לִשְׁמֹעַ הַפֶּרַח הַנִּפְלָא הַטּוֹמֵן בְּקִרְבּוֹ אֶת אֹשֶׁר הָאָדָם.

הַזְּקֵנָה הֹלֶכֶת בְּפִיק בִּרְכַּיִם הָלוֹךְ וְקָרוֹב אֶל הַגִּבְעָה. הִנֵּה מִתְאוֹשֶׁשֶׁת וְעוֹלָה בִּכְבֵדוּת עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה, וְנֶכְדָּהּ הַקָּטָן הוֹלֵךְ עָיֵף וְיָגֵעַ מֵעֲמַל הַדֶּרֶךְ וְיָדוֹ הַקְּטַנָּה אוֹחֶזֶת בִּכְנַף בִּגְדָהּ. פִּתְאֹם רָאָה הַיֶּלֶד וְהִנֵּה פֶּרַח צָהֹב נֶחְמָד מְאֹד עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה, וְהַפֶּרַח מַזְהִיר כְּסַפִּיר לְנֹגַהּ הַשֶּׁמֶשׁ; וַתָּאוֹרְנָה עֵינֵי הַיֶּלֶד וַיִּשָּׂא אֶת רַגְלָיו הַקְּטַנּוֹת וַיְדַלֵּג וַיְקַפֵּץ וַיָּרָץ אֶל הַפֶּרַח בְּקוֹל צַהַל וּבִשְׂחוֹק תָּמִים... וּכְהֶרֶף עַיִן נַעֲשָׂה פֶּלֶא: הַפֶּרַח פָּתַח פִּיו, עָלָיו זָקְפוּ קוֹמָתָם וְהָאֹשֶׁר פָּרַח מִתּוֹכוֹ!

וּבְעוּפוֹ חָלַף וְעָבַר עַל פְּנֵי הַיֶּלֶד הַצֹּהֵל יְפֵה־הָעֵינַיִם

וַיְכַס אֶת מִצְחוֹ הַלָּבָן כְּטַל זָהָב, וּכְרֶגַע נֶעְלַם כְּקַנֵּי הָאוֹר הָאַחֲרוֹנִים אֲשֶׁר שָׁלְחָה הַשֶּׁמֶשׁ בְּטֶרֶם הִסְתַּתְּרָה...

וּבְרֶגַע הַהוּא חָשׁוּ כִּמְעַט כָּל בְּנֵי הָאָדָם בְּנַפְשָׁם, כִּי שָׁב הָאֹשֶׁר לִמְעוֹנָם. וַיָּקוּמוּ כֻלָּם כְּאִישׁ אֶחָד וַיָּרוּצוּ חִישׁ מְהֵרָה אֶל הַגִּבְעָה, אֶל מְקוֹם הַפֶּרַח הַצָּהוֹב. כֻּלָּם הִשְׁתּוֹקְקוּ לָדַעַת הַאֻמְנָם אֱמֶת הַדָּבָר, כִּי נִפְתַּח הַפֶּרַח... וַיָּבֹאוּ וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אָמְנָם פִּי הַפֶּרַח פָּתוּחַ... וְלֹא רָחוֹק מִמֶּנּוּ שׁוֹכֶבֶת עַל הָאָרֶץ אִשָּׁה זְקֵנָה רְפַת־כֹּחַ וְיַלְקוּטָהּ לִמְרַאשׁוֹתֶיהָ, וְיֶלֶד קָטָן אַדְמוֹנִי וִיפֵה־עֵינַיִם יָשֵׁן אֶצְלָהּ, וְעַל שְׂפָתָיו הַחַכְלִילִיּוֹת הַקְּטַנּוֹת מְרַחֶפֶת בַּת־צְחוֹק תָּמִים. וּבְעוֹד אֲשֶׁר עוֹמְדִים הָאֲנָשִׁים מִשְׁתָּאִים וּמַחֲרִישִׁים לַפֶּלֶא הַזֶּה, וְהִנֵּה בָּאָה פִּתְאוֹם מוֹדַעְתֵּנוּ הַצִּפּוֹר־הַמְזַמֶּרֶת וַתֵּשֶׁב עַל שֶׁכֶם הַמֶּלֶךְ וַתְּסַפֵּר לוֹ אֶת פֵּשֶׁר הַדָּבָר, אֵיךְ זֶה פָּעַר הַפֶּרַח אֶת פִּיו בְּשָׁמְעוֹ אֶת צַהֲלַת הַיֶּלֶד הַתָּמִים, נֶגֶד הָאִשָּׁה הַזְּקֵנָה הַיְשֵׁנָה פֹּה עַל הָאָרֶץ.

וַיִּגַּשׁ הַמֶּלֶךְ וַיָּעַר אֶת הַזְּקֵנָה מִשְּׁנָתָהּ וַיּוֹשֶׁט לָהּ כִּיס מָלֵא מַטְבְּעוֹת זָהָב וַיֹּאמֶר לָהּ: „מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא תֵדְעִי עוֹד כָּל מַחְסוֹר וְכָל דְּאָגָה, בְּהֵיכָלִי תֵּשְׁבִי וּבְבֵיתִי תְּבַלִּי אֶת שְׁאֵרִית

יָמֶיךָ בְּטוֹב וּבַנְּעִימִים". וְאֶת הַיֶּלֶד הֵרִים הַמֶּלֶךְ מֵעַל הָאָרֶץ וַיִּשָּׁקֵהוּ עַל לְחָיָו הַמְּלֵאוֹת הַפֹּרְחוֹת כְּשׁוֹשַׁנֵּי הָאָבִיב וַיֹּאמֶר לוֹ: „כַּאֲשֶׁר תִּגְדַּל וְהָיִיתָ לְמִשְׁנֶה לִי וְעַל פִּיךָ יִשַּׁק כָּל עַמִּי".

וְלִכְבוֹר הַיּוֹם אֲשֶׁר שָׁב הָאשֶׁר לִבְנֵי הָאָדָם עָשָׂה הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֶּה גָּדוֹל לְכָל בְּנֵי עַמּוֹ לְמִגָּדוֹל וְעַד קָטָן עַל הַגִּבְעָה אֲשֶׁר עַל הַכִּכָּר הַנִּרְחָב, וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׂמְחוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת.

תַּרְגּוּם פ. אַוִירְבּוּךְ.

№ 16

פרחים

א) מִלְחֶמֶת אַחִים.

תְּמוּנָה,

מֵאֵת אֶמִיל זוֹלָה.

תִּרְגוּם זַלְמָן בְּרַאילוֹבְסְקִי.

ב) הָעֹרֵב.

אַגָּדָה,

מֵאֵת יִשְׂרָאֵל שַׁף.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

מִלְחֶמֶת אַחִים.

בְּדִמְיוֹנִי, וְהִנֵּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ נִבְרְאוּ רַק עַתָּה. עַל פְּנֵי הַשָּׁמַיִם הַטְּהוֹרִים וְהַזַּכִּים מְרַחֶפֶת בַּת צְחוֹק נְעִימָה וּרְחָבָה עַד אֵין קֵץ; הָאֲדָמָה הַצְּעִירָה וְהָרַכָּה מִתְעַנֶּגֶת תַּחַת קַרְנֵי שֶׁמֶשׁ הָאָבִיב בְּיֹקֶר תִּפְאַרְתָּהּ. בְּכָל מָקוֹם יִגְדַּל וְיִצְמַח הָעֵשֶׂב וְגָבְהוֹ כְּגֹבַהּ הָאֲרָזִים בְּיָמֵינוּ. הָעֵצִים מְמַלְאִים אֶת הָאֲוִיר בַּעֲלֵיהֶם הָרְחָבִים וְהַגְּדוֹלִים. זֶרֶם הַחַיִּים שׁוֹטֵף בְּכָל הַבְּרִיאָה, עַד אֲשֶׁר לֹא יִסְתַּפֵּק בִּגְדוּלַּת הַצְּמָחִים הָרַבִּים, כִּי יַחְדֹּר גַּם אֶל תּוֹךְ נִקְרוֹת הַצּוּרִים וּמְחִלּוֹת הַסְּלָעִים וְיָבִיא גַּם שָׁם חַיִּים.

כִּפַּת הַשָּׁמַיִם הַמְּלֵאָה שַׁלְוָה וָאוֹר פְּרוּשָׂה כַּשַּׂלְמָה; הַבְּרִיאָה תִּתְעוֹרֵר מִשְּׁנָתָהּ, וּכְיֶלֶד הַקָּם בַּבֹּקֶר מִשְּׁנָתוֹ וּמְהַלֵּל אֶת בּוֹרְאוֹ הַנּוֹתֵן לוֹ חַיִּים וָעָצְמָה, כֵּן תְּשַׁלַּח הַבְּרִיאָה

אֶל רַחֲבֵי שָׁמַיִם כָּל בָּשְׂמֵי נִיחֹחָהּ וּמִבְחַר שִׁירוֹתֶיהָ. נִיחוֹחֶיהָ – נִיחוֹחִים נִפְלָאִים וִיקָרִים, שִׁירוֹתֶיהָ – שִׁירוֹת עֵדֶן, שִׁירוֹת יָפִים וַנְעִימִים.

הָאֲדָמָה הַשְּׁמֵנָה וְהַפּוֹרִיָּה לֹא בְעֶצֶב תֵּלֵד: עֵצִים עוֹשֵׂי פְּרִי צוֹמְחִים לָרֹב בְּכָל מָקוֹם. הָאֲוִיר זַךְ וְשָׁקוּף, וּבִנְשִׁימַת הָרָקִיעַ לֹא תֻרְגַּשׁ עוֹד רֵיחַ זֵעַת אַפַּיִם... הָאֲנָשִׁים חַיִּים כַּצִּפֳּרִים וּמִתְפַּרְנְסִים רַק מִזֶּה שֶׁיְּזַמֵּן לָהֶם אֱלֹהִים. הֵמָּה חַיִּים וּמְבָרְכִים אֶת יְיָ, אוֹכְלִים פְּרִי הָעֵצִים, שׁוֹבְרִים צְמָאָם עַל מַבּוּעֵי מַיִם וִישֵׁנִים בִּמְנוּחָה עַל יְצוּעַ עָלִים רַבִּים בְּצֵל עֵצִים רַעֲנַנִּים. נֶפֶשׁ בְּנֵי הָאָדָם תְּתָעֵב אֶת הַבָּשָׂר, וְאֶת רֵיחַ הַדָּם עוֹד לֹא יָדָעוּ. לְחִכָּם יִנְעַם רַק הָאֹכֶל אֲשֶׁר יָכִינוּ לָהֶם אֶגְלֵי הַטַּל וְקַרְנֵי הַשָּׁמֶשׁ...

הָאָדָם עוֹדֶנּוּ זַךְ וְחַף מִכָּל דְּבַר חֵטְא וְעָוֹן וְיִתְהַלֵּךְ כְּצַדִּיק תָּמִים לִפְנֵי אֱלֹהָיו. בַּכֹּל שׁוֹרֶרֶת שַׁלְוַת הַשֶּׁקֶט, וְעַל כָּל הַבְּרִיאָה שָׁפוּךְ רֹךְ וְתֹם וְאוֹר שִׁבְעָתַיִם. כָּל יְצוּרֵי אֱלֹהַּ יִחְיוּ שְׁלֵוִים וְשֹׁקְטִים עַל הָאָרֶץ כְּעַם אֶחָד, וְלֹא יָדְעוּ כָּל חֹק וּמִשְׁפָּט, זוּלָתִי עֲשׂוֹת טוֹב.

וְגַם אֲנִי בֵּין כָּל אֵלֶּה הַיְצוּרִים, בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה

הַנֶּחְמָדָה. חָשׁ אָנֹכִי בְנַפְשִׁי, כִּי הִנְנִי מוֹסִיף אֹמֶץ. הִנְנִי שׁוֹאֵף בְּכָל חָזִי אֶת הָאֲוִיר הַמְחַיֶּה וְעֵינַי תֵּארַנָּה.

אַךְ הִנֵּה שְׁנֵי אֲנָשִׁים הוֹלְכִים בְּמִשְׁעוֹל צַר, הַמְכֻסֶּה בִּפְרָחִים יָפִים נוֹתְנֵי רֵיחַ. אֶחָד מֵהֶם, הַצָּעִיר, הוֹלֵךְ לְפָנִים, שָׁלֵו וְשַׁאֲנָן וְשָׁר אֶת שִׁירָתוֹ הַנְּעִימָה. בְּעֵינַיִם מְלֵאוֹת אַהֲבָה וְגַעְגּוּעִים יַבִּיט עַל כָּל יֶרֶק דֶּשֶׁא, עַל כָּל צִיץ וָפֶרַח, וּבְבַת־צְחוֹק נְעִימָה יָפְנֶה כְּפַעַם בְּפַעַם אֶל הָאִישׁ הַהוֹלֵךְ אַחֲרָיו; וְעַל פִּי הַצְחוֹק הֶעָנֹג הַמְרַחֵף עַל שְׂפָתָיו, נָקֵל לְהַכִּיר, כִּי אָח הוּא לָאִישׁ הַשֵּׁנִי. עֵינֵי הָאַחֲרוֹן מְפִיקוֹת קַדְרוּת וָאֹפֶל. הוּא הוֹלֵךְ אַחֲרֵי הַצָּעִיר בִּמְהִירוּת, וְלֹא יִגְרַע אֶת מַבָּטוֹ הַמָּלֵא שִׂנְאָה וּמַשְׂטֵמָה מֵעַל עָרְפּוֹ. לִי נִדְמֶה, כִּי שׁוֹמֵר הוּא אֶת צַעֲדֵי קָרְבָּנוֹ, אֲשֶׁר לֹא יִמָּלֵט עוֹד מִיָּדוֹ.

וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת הָאִישׁ הַזּוֹעֵף, וְהוּא כּוֹרֵת עֵץ וְעוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ מַטֶּה עָבֶה, אַחֲרֵי כֵן יָרוּץ בִּמְהִירוּת, לְמַעַן הַשִּׂיג אֶת אָחִיו; וְאֶת מַטֵּהוּ הוּא מַסְתִּיר מֵאֲחוֹרָיו עַל גַּבּוֹ.

וְהִנֵּה הָעֶלֶם, אֲשֶׁר יָשַׁב עַד הֵנָּה וַיְחַכֶּה לְבֹאוֹ קָם וְנוֹשֵׁק לוֹ כְּמוֹ אַחֲרֵי פְּרִידָה אֲרֻכָּה, וּשְׁנֵיהֶם הוֹלְכִים יַחְדָּו הָלְאָה.

הַשֶּׁמֶשׁ תָּחֵל לִשְׁקֹעַ. הָעֶלֶם מַרְחִיב אֶת צְעָדָיו, בִּרְאוֹתוֹ מֵרָחוֹק אֶת רֹאשׁ הַגִּבְעָה הַמּוּפָז מִקַּרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַשּׁוֹקַעַת. הָאִישׁ הַזּוֹעֵף חוֹשֵׁב כִּי אָחִיו נָס מִפָּנָיו, וְהוּא מֵנִיף אֶת מַטֵּהוּ. אָחִיו הַצָּעִיר פּוֹנֶה אֵלָיו בְּפָנִים צוֹהֲלִים; מִלָּה עֲלִיזָה נְכוֹנָה לְהִנָּתֵק מֵעַל שְׂפָתָיו, אַךְ מַכַּת עֵץ אַדִּירָה תְּנַפֵּץ וּתְרַטֵּשׁ אֶת גֻּלְגָּלְתּוֹ.

וְזֶרֶם דַּם חַם יִזּ עַד לְמֵרָחוֹק...

הַדֶּשֶׁא, אֲשֶׁר תִּפֹּל עָלָיו טִפַּת הַדָּם הָרִאשׁוֹנָה, יְנַעֲרֶ אוֹתָהּ עַל הָאָרֶץ. נִרְעָשָׁה וְנִפְחָדָה תִּבְלַע הָאָרֶץ אֶת הַטִּפָּה הַזֹּאת, וּצְוָחָה מְלֵאָה גֹּעַל נֶפֶשׁ וְתוֹעֵבָה תִּתְפָּרֵץ מִקֶּרֶב לִבָּהּ.

וּמִנִּי אָז נָפוֹצָה הַמִּלְחָמָה עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ;

וּלְפָנַי נִגְלָה מַחֲזֶה אָיוֹם מְאֹד — —

הַנֵּץ מִתְנַפֵּל עַל הַדְּרוֹר; הַדְּרוֹר בּוֹלֵעַ זְבוּבִים וִיתוּשִׁים קְטַנִּים, וְהַזְּבוּבִים וְהַיְתוּשִׁים הַקְּטַנִּים מִתְנַפְּלִים עַל הַפְּגָרִים...

כָּל הַחַיָּה מִן הַשֶּׁרֶץ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ עַד הָאַרְיֵה, גִּבּוֹר הַיַּעַר, נִבְהֲלוּ וְנִפְחֲדוּ וְאֵימַת מָוֶת נָפְלָה עֲלֵיהֶם.

גַּם הַבְּרִיאָה בְּעַצְמָהּ הִיא נִבְהָלָה וְנִפְחָדָה; הַשֶּׁמֶשׁ תִּזְרַח וְתִשְׁקַע בְּנַחֲלֵי דָם וָאֵשׁ; הַמַּיִם בְּהִשָּׁפְכָם יְיֵלִילוּ בְקוֹל תַּאֲנִיָּה וַאֲנִיָּה, וּבַדֵּי הָעֵצִים הָעֲרוּמִים יַשְׁלִיכוּ אֶת עֲלֵיהֶם הַנּוֹבְלִים אַרְצָה....

הָעֹרֵב.

(אַגָּדָה).

וְהַיָּמִים יְמֵי־קַיִץ הָאַחֲרוֹנִים.

הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל הָאָרֶץ וַיָּקוּמוּ כָּל הַחַיָּה וְכָל הַבְּהֵמָה וְכָל הָעוֹף לַעֲבֹד אֶת עֲבוֹדָתָם.

וַיָּקָם גַּם הָעוֹרֵב וַיֵּצֵא הַגִּנָּה לָשִׁיר אֶת שִׁירָתוֹ.

וְהָעוֹרֵב הָיָה בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים רֹאשׁ מְשׁוֹרְרֵי הַגָּן; קוֹלוֹ הֶעָרֵב הוֹלֵךְ מִקְצֵה הָעוֹלָם וְעַד קְצֵהוּ וּלְקוֹל זִמְרָתוֹ נֶאֶסְפוּ לְהַקּוֹת, לַהֲקוֹת צִפֳּרִים וַתְּשַׁרְנָה גַּם הֵנָּה, וַיִּמָּלֵא הַגָּן נְגִינָה וָזֶמֶר.

וַיִּשְׁמְעוּ הַתַּפּוּחִים אֲשֶׁר בַּגָּן אֶת קוֹל הָעוֹרֵב הַנָּעִים, וַיִּתְאַדְּמוּ מֵרוֹב עֹנֶג.

וַיַּרְא הָעוֹרֵב אֶת פְּנֵי הַתַּפּוּחִים הָאֲדֻמִּים, וַיֵּדַע כִּי לְשֵׁמַע זִמְרָתוֹ הָעֲרֵבָה הִתְאַדְּמוּ. וַיִּצְהַל וַיְרַנֵּן עוֹד.

וּבְכָל אֲשֶׁר הוֹסִיף לִצְהֹל וּלְרַנֵּן, כֵּן הִזְהִירוּ כְנָפָיו הַלְּבָנוֹת כַּשֶּׁלֶג וְכֵן הִבְהִיק רֹאשׁוֹ הַנְּחֻפָּה [1] נוֹצוֹת זָהָב, וַיְהִי כֻלּוֹ מַחֲמַדִּים.

וְהַתַּפּוּחִים יָדְעוּ, כִּי מִתְעַנֵּג הָעוֹרֵב עַל אֹדֶם פְּנֵיהֶם, וַיִּצְהֲלוּ גַם הֵם וּפְנֵיהֶם הוֹסִיפוּ לְהִתְאַדֵּם, וַיָּפִיצוּ רֵיחַ נָעִים עַד מְאֹד.

וַיִּגַּע רֵיחַ הַתַּפּוּחִים בְּאַף בְּנֵי הָאָדָם, וַתָּבֹא גַם זְמְרַת הָעוֹרֵב אֶל אָזְנֵיהֶם, וַיָּבֹאוּ הַגַּנָּה.

וְכִרְאוֹת הָאָדָם אֶת פְּנֵי הַתַּפּוּחִים הַצּוֹהֲלִים וּכְשָׁמְעוֹ אֶת קוֹל הָעוֹרֵב הַלּוֹקֵחַ נְפָשׁוֹת, וַיִּצְהֲלוּ פָנָיו גַּם הוּא.

וְהָעוֹרֵב רָאָה אֶת פְּנֵי הָאָדָם הַצּוֹהֲלִים וַיִּשְׂמַח שִׂמְחָה רַבָּה, כִּי אָמַר הָעוֹרֵב אֶל לִבּוֹ: אֵין זֹאת, כִּי בָא הָאָדָם אֶל הַגָּן לָשִׁיר גַּם הוּא אֶת שִׁירָתוֹ אִתִּי יָחַד.

וַיּוֹסֶף הָעוֹרֵב לְזַמֵּר וּלְסַלְסֵל וַיִּקְרָא: טְיוּב — טְיוּב — טְיוּב! טְיוּב — טְיוּב — טְיוּב! לֵאמֹר: אַךְ טוֹב, אַךְ טוֹב הוּא הָאָדָם.

---

[1] הַמְּכֻסָּה.

וּבְנֵי הָאָדָם רָאוּ אֶת הַתַּפּוּחִים, כִּי נֶחֱמָדִים הֵם לְמַרְאֶה וְכִי תַאֲוָה הֵם לָעֵינַיִם, וַיַּחְמְדוּ אוֹתָם בְּלִבָּם.

וַיִּפְתְּחוּ בְּנֵי הָאָדָם אֶת פִּיהֶם לְדַבֵּר אֶת דִּבְרֵיהֶם.

וַיֹּאמֶר הָעוֹרֵב: הִנֵּה פּוֹתְחִים בְּנֵי הָאָדָם אֶת פִּיהֶם לְזַמֵּר אִתִּי יַחַד. וַיּוֹסֶף לְהַצְהִיל לָהֶם קוֹלוֹ, וַיִּפְרֹשׂ אֶת כְּנָפָיו הַלְּבָנוֹת לְמוּלָם, וַיֵּט אֶת רֹאשׁוֹ הַנֶּחְפֶּה זָהָב אֶל פְּנֵיהֶם וַיּוֹסֶף לְזַמֵּר בְּכָל כֹּחוֹ:

— טְיוּב — טְיוּב — טְיוּב! טְיוּב — טְיוּב — טְיוּב! לֵאמֹר: אַךְ טוֹב, אַךְ טוֹב הוּא הָאָדָם.

וּכְכָל אֲשֶׁר הוֹסִיף הָעוֹרֵב לְזַמֵּר וּלְהַלֵּל אֶת הָאָדָם, כֵּן הָלַךְ קוֹלוֹ הָלוֹךְ וְחָזוֹק, הָלוֹךְ וְנָעִים.

וּבְנֵי הָאָדָם אָמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ:

— הִנֵּה הִבְשִׁילוּ הַתַּפּוּחִים, הָבָה נִשְׁלַח אֶת יָדֵינוּ וְנִקְטְפֵם.

וַיִּשְׁמַע הָעוֹרֵב אֶת דִּבְרֵי הָאָדָם וְלֹא יָסַף לְזַמֵּר עוֹד.

וַיִּשְׁלְחוּ בְּנֵי הָאָדָם אֶת יְדֵיהֶם וַיִּקְטְפוּ אֶת הַתַּפּוּחִים בְּלִי חֶמְלָה.

וַיַּבֵּט הָעוֹרֵב בִּפְנֵי הָאָדָם, וַיַּרְא וְהִנֵּה סָרָה רוּחוֹ הַצּוֹהֵל מֵעַל פָּנָיו, וְרַק רוּחַ מְחַבֵּל וּמַשְׁחִית שׁוֹכֵן עַל פָּנָיו.

וַיִּקְצֹף הָעוֹרֵב קֶצֶף רַב וְלֹא יָסַף עוֹד לְזַמֵּר וַיִּצְרַח בְּחֵמָה עַזָּה:

קְרַע – קְרַע – קְרַע! קְרַע – קְרַע – קְרַע! לֵאמֹר: רַק רַע, רַק רַע הוּא הָאָדָם.

וּמֵאָז לֹא יָסַף עוֹד הָעוֹרֵב לְזַמֵּר: טְיוּב–טְיוּב–טְיוּב! טְיוּב – טְיוּב – טְיוּב! כִּי אִם: קְרַע–קְרַע – קְרַע! קְרַע – קְרַע – קְרַע!

וְעֶצֶב וְיָגוֹן מִלֵּא תָמִיד אֶת רוּחַ הָעוֹרֵב וּכְנָפָיו הַלְּבָנוֹת כַּשֶּׁלֶג הָפְכוּ שָׁחוֹר, וְרֹאשׁוֹ הַנְּחֻשָּׁה וְזָהָב הָיָה לְמַרְאֵה הָאֵפֶר, וַיִּתְאַבֵּל הָעוֹרֵב כָּל הַיָּמִים.

וּמֵאָז שָׂנֹא יִשְׂנָא הָאָדָם אֶת הָעוֹרֵב הַצּוֹרֵחַ בְּאָזְנָיו תָּמִיד: קְרַע – קְרַע – קְרַע! קְרַע – קְרַע – קְרַע! לֵאמֹר: רַק רַע, רַק רַע הוּא הָאָדָם.

וְהָעוֹרֵב גַּם הוּא שָׂנֹא יִשְׂנָא אֶת בְּנֵי הָאָדָם וּבָרוֹחַ יִבְרַח מִפְּנֵיהֶם אֶל שְׂדֵה הַקְּבָרוֹת וְאֶל כָּל מָקוֹם אֲשֶׁר שָׁם פִּגְרֵי הָאָדָם וְהַחַיָּה קְבוּרִים וְיִצְרַח בְּקוֹל מַר: קְרַע – קְרַע – קְרַע! קְרַע – קְרַע – קְרַע!

№ 17

פרחים

שַׁלְהֶבֶת־נֶצַח.

אַגָּדָה.

מֵאֵת

יַעֲקֹב רַבִּינוֹבִיץ.

הוֹצָאַת „תוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

שַׁלְהֶבֶת־נֶצַח.

(Посвящается Митѣ).

(אַגָּדָה).

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא מַלְאַךְ הַנְּשָׁמוֹת וַיִּתְיַצֵּב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים.

— מַה לְּךָ? — שָׁאַל אוֹתוֹ אֱלֹהִים. — הֲיֵשׁ לְךָ בַּקָּשָׁה אֵלָי?

— אֶצֳל־נָא לִי נְשָׁמוֹת אֲחָדוֹת מֵאוֹצַר הַנְּשָׁמוֹת וְאוֹרִידֵן אֶל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן; שָׁם מְחַכּוֹת לָהֶן הַגְּוִיּוֹת זֶה עֵת רַבָּה.

וַיּוֹשֶׁט לוֹ הָאֱלֹהִים אֶת מַפְתֵּחַ אוֹצַר הַנְּשָׁמוֹת וַיֹּאמֶר לוֹ:

— לֵךְ וּפָתַחְתָּ אֶת דֶּלֶת הָאוֹצָר וְרָאִיתָ אֶת הָעוֹמְדוֹת רִאשׁוֹנָה עַל יַד הַפֶּתַח, וּלְקַחְתָּן וַהֲבֵאתָן אֵלָי.

וַיַּעַשׂ הַמַּלְאָךְ כֵּן.

וַיְהִי בְּבוֹאוֹ עִם הַנְּשָׁמוֹת לִפְנֵי כִּסֵּא הַכָּבוֹד, וַתִּפֹּלְנָה הַנְּשָׁמוֹת עַל פְּנֵיהֶן לִפְנֵי הָאֱלֹהִים.

– מַה לָּכֶן, חֲבִיבוֹת? – שָׁאַל הָאֱלֹהִים, בְּהַבִּיטוֹ אֲלֵיהֶן בִּצְחוֹק עֹנֶג.

– הַעֲנִיקָה לָנוּ מִטּוּבְךָ, אָבִינוּ, בְּטֶרֶם נֵצֵא מִזֶּה! – בִּקְשׁוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת פֶּה אֶחָד.

– טוֹב הַדָּבָר! – עָנָה הָאֱלֹהִים בְּרָצוֹן. – בְּחַרְנָה לָכֶן אִשָּׁה אֶת הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיהָ.

וַתַּעֲשֶׂינָה הַנְּשָׁמוֹת כֵּן.

וַתִּבְחַר לָהּ כָּל אַחַת אֶת הַטּוֹב בְּעֵינֶיהָ: זוֹ – כֶּסֶף וְזָהָב, זוֹ – סַפִּיר וְיַהֲלֹם וְזוֹ – בְּדֹלַח וְשֹׁהַם; הָיוּ כָּאֵלֶּה שֶׁלָּקְחוּ סְפָרִים, וַאֲחֵרוֹת – מַנְגִּינוֹת; אַחַת בָּחֲרָה לָהּ קוֹל רָם, אַחַת – קֶשֶׁת וְחִצִּים וְעוֹד אַחַת – חֶרֶב חַדָּה. לָאַחֲרוֹנָה נִשְׁאֲרָה נְשָׁמָה אַחַת, שֶׁלֹּא לָקְחָה מְאוּמָה.

וַיַּבֵּט אֲדוֹן הַנְּשָׁמוֹת אֵלֶיהָ וַיִּשְׁתּוֹמֵם.

– וְאַתְּ? – שָׁאַל אוֹתָהּ לִפְנֵי צֵאתָהּ. – הֲתֹאמְרִי לָלֶכֶת מִזֶּה בְּיָדַיִם רֵיקוֹת?

וַתִּתְנַפֵּל הַנְּשָׁמָה עוֹד הַפַּעַם לִפְנֵי כִּסֵּא הַכָּבוֹד.

— אָבִי! — הִתְחַנְּנָה בִּדְמָעוֹת. — לֹא כֶסֶף וְזָהָב לָקַחְתִּי, לֹא חֶרֶב וָקֶשֶׁת אִוְּתָה נַפְשִׁי; מַנִּיחָה אֲנִי לַאֲחֵרוֹת אֶת אֵלֶּה, אַךְ — חשֶׁךְ וָקֹר שָׁם בָּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. תְּנָה־נָּא לִי שַׁלְהֶבֶת קְטַנָּה, שַׁלְהֶבֶת, שֶׁלְּעוֹלָם לֹא תִכְבֶּה, שֶׁתָּאִיר לִי בַּחשֶׁךְ וּתְחַמְּמֵנִי בַּקֹּר; שַׁלְהֶבֶת שֶׁלְּעוֹלָם לֹא תִדְעַךְ וַאֲשֶׁר לֹא יִגָּרַע מִמֶּנָּה לְעוֹלָם, וַאֲשֶׁר גַּם אוּכַל לְהוֹרִישָׁהּ לָאֵלֶּה הַבָּאִים אַחֲרָי.

וַיַּעַשׂ אֲדוֹן הַנְּשָׁמוֹת כֵּן וַיִּקַּח נִיצוֹץ מִתַּחַת כִּסֵּא הַכָּבוֹד וַיָּפַח בּוֹ, וַיְהִי הַנִּיצוֹץ לְשַׁלְהֶבֶת קְטַנָּה וַיִּתֵּן אוֹתָהּ לַנְּשָׁמָה.

וַתֵּצֶאנָה הַנְּשָׁמוֹת וַתֵּרַדְנָה וַתְּפוּצֶינָה בְּכָל הָאֲרָצוֹת וַתִּהְיֶינָה לַאֲנָשִׁים חַיִּים.

וַיִּבְנוּ אֵלֶּה הֵיכְלֵי שַׁיִשׁ וּבְדֹלַח וַיָּשִׂימוּ סַפִּיר וְיַהֲלֹם בְּחַלּוֹנוֹתֵיהֶם לְהָאִיר לָהֶם; וַיָּבֹאוּ אֵלֶּה וַיְמַלְאוּ אֶת הַהֵיכָלִים, כֶּסֶף וְזָהָב; וַיָּבֹאוּ בַּעֲלֵי־חִצִּים וְתוֹפְשֵׂי־חֲרָבוֹת וַיִּתְגּוֹשְׁשׁוּ וַיִּשְׁתַּקְשְׁקוּ בְּחַרְבוֹתֵיהֶם; וְשָׁרִים וְשָׁרוֹת בָּאוּ וַיָּשִׁירוּ לָהֶם

אֶת שִׁירוֹתֵיהֶם בַּכֶּסֶף; וְהָאָדָם בַּעַל הַקּוֹל הָרָם קָרָא נְאוּמֵי תְהִלָּה לִכְבוֹדָם.

וַיְהִי בְּהִבָּנוֹת הַטִּירוֹת הַנִּשְׂגָּבוֹת עַל רָאשֵׁי הַגְּבָעוֹת וַתַּאְפֵּלְנָה אֶת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, וְלֹא יָכְלָה לַחְדֹּר אֶל הָעֲמָקִים, שֶׁשָּׁם יָשְׁבוּ רַבִּים מִבְּנֵי הָאָדָם בְּאָהֳלֵי־עֵץ, בְּבָתֵּי חֹמֶר, בִּמְעָרוֹת וּבִמְחִלּוֹת עָפָר. וְהַסַּפִּירִים וְהַיַּהֲלוֹמִים הֵאִירוּ רַק לָאֵלֶּה שֶׁהָיוּ בְיָדָם, וְאֶל הַשּׁוֹכְנִים בַּשֵּׁפֶל לֹא הִגִּיעַ אוֹרָם. וְיֵשׁ אֲשֶׁר הִבְרִיק קַו אוֹרָם גַּם לְעֵינֵי הַשּׁוֹכְנִים בְּאֹהָלִים וַיִּתְגַּעְגְּעוּ גַּם הֵם עָלָיו וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו. אַךְ זֶה הָיָה רַק אוֹר מַתְעֶה... וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, הַבְּדֹלַח וְהַיַּהֲלֹם הָיוּ קָרִים מְאֹד וְלֹא הֶחֱמוּ גַּם לְאֵלֶּה שֶׁשָּׁכְבוּ עֲלֵיהֶם.

וַיֵּצְאוּ תוֹפְשֵׂי־הַחֶרֶב וְרוֹמֵי־הַקֶּשֶׁת וַיִּלָּחֲמוּ וַיִּשְׁפְּכוּ דָּם רָב. וַיִּזְּלוּ נַחֲלֵי הַדָּם עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ; וַיָּבֹאוּ אֵלֶּה וַיִּרְחֲצוּ בָהֶם לְהָחֵם אֶת בְּשָׂרָם; וְאוּלָם — לַשָּׁוְא! הַדָּם קָרַשׁ וַיִּקְפָּא וַיִּהְיוּ נַחֲלֵי הַדָּם לְיָם קֶרַח אָדֹם נוֹרָא. וַיֵּקַר[4] לִבְנֵי הָאָדָם מְאֹד.

---

[4]) הָיָה קַר.

וְחַרְבוֹת־הַבַּרְזֶל וְהַחִצִּים הַקָּרִים עָזְרוּ לְרָעָה; כִּי בָאוּ הַחֲרָבוֹת בַּכֹּל וְהַחִצִּים עָפוּ לְמֵרָחוֹק. וַיָּבִיאוּ הַחֲרָבוֹת אֶת הַקֹּר בַּכֹּל וְהַחִצִּים הֱפִיצוּהוּ בְּכָל אַרְצוֹת תֵּבֵל.

וְאָז יָצָא הָאָדָם עִם הַשַּׁלְהֶבֶת לָשׁוּט בָּאָרֶץ. וְחֹם הָיָה לוֹ – כִּי חִמְּמָה אוֹתוֹ הָאֵשׁ; וְאוֹר הָיָה לוֹ – כִּי הֵאִירָה לוֹ הַשַּׁלְהָבֶת.

וַיְהִי בִּרְאוֹתוֹ אֶת הַחֹשֶׁךְ הַמְכַסֶּה אֶת הָאָרֶץ וְאֶת הַקֹּר הַשּׁוֹלֵט בָּהּ, וַיִּכָּמְרוּ רַחֲמָיו לְחֶמְלָה עַל אֶחָיו הָאֻמְלָלִים, הָאוֹבְדִים בַּחֹשֶׁךְ וּבַקֹּר.

וַיְהִי כִּי בָעֲרָה הַשַּׁלְהֶבֶת בְּלִבּוֹ וַתַּרְתֵּחַ אֶת דָּמוֹ, וַיִּמַּס הַקֶּרַח אֲשֶׁר סְבִיבוֹ וַיְהִי לְמָיִם. וַיֵּחַמּוּ הַמַּיִם בְּעֵינָיו וַיִּהְיוּ לְדִמְעוֹת רוֹתְחוֹת, לְדִמְעוֹת צַעַר וּמַכְאוֹב, לְדִמְעוֹת חֶמְלָה וְרַחֲמִים.

וַיְהִי בְּהָאִיר הַשַּׁלְהֶבֶת וַיָּרוּצוּ אֵלֶיהָ כָּל הָאֹבְדִים וְהַנִּדְכָּאִים, הַתּוֹעִים בַּחֹשֶׁךְ וְהַקּוֹפְאִים בַּקֹּר, וַיֵּהָנוּ לְאוֹרָהּ וַיִּתְחַמְּמוּ לְאִשָּׁהּ. וַיַּדְלֵק כָּל אֶחָד אֶת כְּפִיסוֹ בַּשַּׁלְהֶבֶת וַיֵּאוֹר לוֹ וַיֵּחָם. וְגַם בְּהַרְחִיקָם לָלֶכֶת מִן הַשַּׁלְהֶבֶת וּבְהִפָּזְרָם לְכָל אַפְסֵי אָרֶץ. גַּם בַּעֲלוֹתָם עַל הַרְרֵי קֶרַח, גַּם בְּבוֹאָם

בִּמְעָרוֹת חשֶׁךְ—אוֹר לָהֶם וְחַם לָהֶם, כָּל עוֹד נִשְׁאַר אֶצְלָם שָׂרִיד מֵהָאֵשׁ, אֲשֶׁר לָקְחוּ מֵאֵת הַשַּׁלְהֶבֶת.

וְרַק אֵלֶּה שֶׁיָּשְׁבוּ בְּצֵל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, בְּהֵיכְלֵי הַשַּׁיִשׁ וְהַבְּדֹלַח עִם חַלּוֹנוֹת הַסַּפִּיר וְהַיַּהֲלוֹם לֹא נִנְהוּ [1] אַחֲרֵי הַשַּׁלְהֶבֶת; כִּי קָפְאוּ לִבּוֹתֵיהֶם וַיִּהְיוּ קָרִים כַּמַּתֶּכֶת וְכָאֶבֶן הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּהֵיכְלֵיהֶם. וּבְרַק הַזָּהָב וְהַסַּפִּירִים עִוֵּר אֶת עֵינֵיהֶם וַיַּחְשְׁבוּ, כִּי רוֹאִים הֵם אֶת הָאוֹר; וּמְעַט, מְעַט חָדְלוּ מִהְיוֹת בְּנֵי־אָדָם חַיִּים וַיִּהְיוּ לְפִסְלֵי־מַתֶּכֶת. וְגַם נִשְׁמָתָם קָפְאָה בְּקִרְבָּם, וַתְּהִי גַּם הִיא כְּגֶזֶר קֶרַח; וַיִּהְיוּ הֵם מְפִיצִים סְבִיבָם קֹר וּבְרַק זָהָב; וְרַבִּים עָבְרוּ וַיִּמָּשְׁכוּ אַחֲרֵי הַבָּרָק וַיִּקְחוּ גַּם הֵם מִן הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וַיָּבֹאוּ לָשֶׁבֶת בְּהֵיכְלֵי שַׁיִשׁ וּבְדֹלַח וַיִּקְפְּאוּ גַּם הֵם.

וּבַעֲלֵי הַחֲרָבוֹת וְהַחִצִּים הִרְבּוּ לִשְׁפֹּךְ דַּם כְּכָל אֲשֶׁר גָּבַר הַקֹּר סְבִיבָם וּבְלִבּוֹתֵיהֶם; וְיַם־הַקֶּרַח הָאָדֹם סְבִיבָם הָלַךְ הָלוֹךְ וְגָדוֹל.

וְהַשָּׂרִים וְהַשָּׂרוֹת שָׁרוּ עַל יַיִן וְעַל דָּם; וּבַעַל הַקּוֹל הָרָם דָּרַשׁ עַל בְּרַק הַזָּהָב וְעַל לַהַט הַחֶרֶב.

[1] לֹא הִתְנַּעְנְעוּ.

וְאֵלֶּה שֶׁלָּקְחוּ אֶת הַסְּפָרִים וַיִּתְאַבְּקוּ בַּאֲבָקָם, וַיְכַס הָאָבָק אֶת עֵינֵיהֶם וְלֹא רָאוּ דָּבָר, וְהָאוֹתִיּוֹת הַבָּרוֹת וְהַזַּכּוֹת כֻּסּוּ בְּאָבָק וַתִּכְהֶינָה; וְהַמִּלִּים הַבּוֹעֲרוֹת וְהַלּוֹהֲטוֹת כֻּסּוּ בְּאֵפֶר לִבּוֹת עֵץ; וְלֹא רָאוּ גַּם הֵם אֶת הַשַּׁלְהֶבֶת וְלֹא הִתְגַּעְגְּעוּ עָלֶיהָ.

וְרַק בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר נִרְאֲתָה שָׁם הַשַּׁלְהֶבֶת, נָמַס הַקֶּרַח; וַיָּרוּמוּ נַחֲלֵי־הַדָּם וַיֹּאמְרוּ לְכַסּוֹת אֶת הֵיכְלֵי הַשַּׁיִשׁ וְהַבַּרְזֶל. וַיִּירְאוּ יוֹשְׁבֵי הַהֵיכָלִים וַיְמַהֲרוּ לִבְרֹחַ וּלְהִמָּלֵט עַל נַפְשָׁם. וּלְאוֹר הַשַּׁלְהֶבֶת נָהֲרָה בְּרַק הַזָּהָב וְלַהַט הַחֲרָבוֹת, וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאָדָם אֶת אוֹר הָאֱלֹהִים, וַיֵּחַם הַדָּם וַיָּחֵלּוּ הַלְּבָבוֹת לְהַרְגִּישׁ וְהַמּוֹחוֹת–לַחְשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת; וַיֵּרַךְ לֵב בְּנֵי הָאָדָם וַתֵּאַרְנָה עֵינֵיהֶם וַתְּחִלֶּינָה לִדְמֹעַ. וַתָּמֶס הָאֵשׁ אֶת הַמַּתֶּכֶת וַתִּהְיֶינָה הַחֲרָבוֹת לְאִתִּים וְהַחִצִּים – לְפַטִּישִׁים; יָחֵלּוּ בְּנֵי הָאָדָם לַעֲבֹד אֶת עֲבוֹדַת הָאֲדָמָה.

וּבְהִשָּׁמַע קוֹל הַלְמוּת הַפַּטִּישִׁים וְהָאִתִּים וַיֵּעוֹרוּ אַנְשֵׁי־הַסֵּפֶר מִשְּׁנָתָם; וַיְמַהֲרוּ וַיְנַקּוּ אֶת סִפְרֵיהֶם מֵאֲבָקָם וַתְּחִלֶּינָה הָאוֹתִיּוֹת הַמֵּתוֹת לְהָאִיר וְהַמִּלִּים הַלּוֹהֲטוֹת

לְהִתְנוֹצֵץ; וַיָּקוּמוּ אַנְשֵׁי הַסֵּפֶר וַיֵּצְאוּ בָּאָרֶץ וְשַׁלְהָבוֹת בִּידֵיהֶם.

וַיֵּאוֹר גַּם לַשָּׁרִים וְלַשָּׁרוֹת וַיַּחְדְּלוּ לָשִׁיר עַל הַיַּיִן וְהַדָּם וַיָּשִׁירוּ אֶת שִׁירַת הַלֵּב וְהָאָדָם; וּבַעַל הַקּוֹל כְּחֹם לְבָבוֹ חָדַל מִפַּזֵּר תְּהִלּוֹת לָאֶבֶן וּמְדַבֵּר עַל הַזָּהָב וְהַחֶרֶב, וַיְדַבֵּר עַל אוֹר־הָאֱלֹהִים וְעַל אַהֲבַת־הָרֵעַ.

וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאָדָם אֶת הַשַּׁלְהָבוֹת הַבּוֹעֲרוֹת, וַיִּקְרְאוּ אֶת הָאוֹתִיּוֹת הַחַיּוֹת וְאֶת הַנִּיבִים הַלּוֹהֲטִים, וַיִּשְׁמְעוּ אֶת שִׁירַת הַלֵּב וְהָאָדָם וַיַּקְשִׁיבוּ קוֹל הָאֱלֹהִים וְהָאָח. אָז קָמוּ וַיַּעַזְבוּ אֶת הֵיכְלֵי הַשַּׁיִשׁ וְאֶת מְעָרוֹת הַחֹשֶׁךְ וַיֵּצְאוּ לְהִתְחַמֵּם לְאוֹר הָאֱלֹהִים וַיְהִי אוֹר וָחֹם בְּכָל הָאָרֶץ וּלְכָל הָאָדָם.

וְכַאֲשֶׁר שָׁבָה הַנְּשָׁמָה לַמָּרוֹם, לֹא הֵשִׁיבָה אֶת הַשַּׁלְהֶבֶת שָׁמָּה כִּי הִשְׁאִירָה אוֹתָהּ בָּאָרֶץ; כִּי חָמְלָה עַל בְּנֵי הָאָדָם הַנִּצְרָכִים לְחֹם וּלְאוֹר. וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֱלֹהֵי הַנְּשָׁמוֹת וַיָּשֶׂם לָהּ מָקוֹם אֶצְלוֹ וַיּוֹשִׁיבֶנָּה לִימִינוֹ וַיִּמְסֹר לָהּ אֶת מַפְתְּחוֹת הַנְּשָׁמוֹת וְהָאוֹר.

וַיְהִי בְּשַׁלְּחָהּ בְּכָל יוֹם נְשָׁמוֹת אֲחֵרוֹת אַרְצָה, וַתַּעֲנֵק לְכָל אַחַת כְּלִי חָפְנַיִם אוֹר; וַיִּגְדַּל הָאוֹר בָּאָרֶץ וַיֵּחַם שָׁם

מְאֹד. וַיְבָרְכוּ כָּל צְמֵאֵי־אוֹר אֶת הַנְּשָׁמָה הַטּוֹבָה; וַתַּעַל הַבְּרָכָה עַד הָאֱלֹהִים הַטּוֹב.

№ 18

פרחים

יַלְדֵי הַפְּרָחִים.

אַגָּדָה.

מֵאֵת

יִצְחָק קַצֶּנֶלְסוֹן.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי. תרס"ז.

250
נומרים

יַלְדֵי הַפְּרָחִים.

אַגָּדָה לִכְבוֹד שָׁבֻעוֹת.

(מֻקְדָּשׁ לְשָׂרָה וְרָחֵל פִּינְשְׁטֵין).

יָפֶה הוּא הַגַּן הָעוֹמֵד אַחֲרֵי הָעִיר, יָפֶה הוּא מְאֹד, עֵצָיו רַעֲנַנִּים, שׁוֹשַׁנָּיו אֲדַמְדַּמּוֹת, עַשְׂבוֹתָיו יְרַקְרַקִּים, שְׁבִילָיו צָרִים וּמִתְפַּתְּלִים.

וּבַעֲמֹד הַיֶּלֶד בְּאֶמְצַע הַשְּׁבִיל, לֹא יִתְאַפֵּק עוֹד, וּמִבְּלִי הַבִּיט לַאֲחוֹרָיו יָרוּץ לְאֹרֶךְ הַשְּׁבִילִים, וְהַמְּרוּצָה כָּל כָּךְ נְעִימָה וְקַלִּילָה...

הוֹי, מַה צּוֹדְדִים אַתֶּם, שְׁבִילִים עֲקַלְקַלִּים!

כָּל יְמוֹת הַחֹרֶף עָבְרוּ עַל הַגַּן בְּאֵבֶל; אַף עָלֶה אֶחָד

לֹא הִתְנוֹסֵס עַל עֲנָפָיו. אַף צִיץ יְרַקְרַק אֶחָד לֹא עָלָה בְּצַד שְׁבִילָיו. אַף יֶלֶד אֶחָד לֹא פְּקָדָהוּ מִן הָעִיר –
כְּאֵבֶל עָבְרוּ עָלָיו כָּל יְמוֹת הַחֹרֶף – –

אַךְ קֶרֶן אַחַת, קַו שֶׁמֶשׁ רִאשׁוֹן עָלָה בִּשְׁמֵי מִזְרָח– וְצִיץ־חֵן צָץ בֵּין־רֶגַע בְּיַרְכְּתֵי הַגָּן; עִם קֶרֶן שְׁנִיָּה–בַּשָּׁמַיִם, צָץ הַצִּיץ הַשֵּׁנִי בְּלֵב הַגָּן. וּבִשְׁפֹךְ הַחַמָּה אֶת כָּל אוֹצַר־אוֹרָהּ עַל פְּנֵי הָרָקִיעַ. צָמַח יַם־עֲשָׂבִים חַי בְּתוֹךְ הַגָּן – וַיְכַסֵּהוּ. פְּרָחִים שֶׁגָּשְׁשׁוּ בְּחֵן־יְלָדִים, וְעָלִים עָלוּ עַל הָעֵצִים עָלִים־יְרַקְרַקִּים עַד אֵין מִסְפָּר.

עִם נְשִׁיבוֹת רוּחוֹת קַלּוֹת בָּאוּ הַצִּפֳּרִים. בְּצִפְצוּף צוֹהֵל בָּנְתָה לָהּ כָּל אַחַת בֵּית מִקְדָּשָׁהּ בְּגַן־עֲדָנִים זֶה.

וּבְיוֹם חַם אֶחָד: הֲמוֹן יְלָדִים בָּאִים מִן הָעִיר. יְלָדִים קְטַנִּים, אֶחָד אֶחָד דּוֹמֶה לַחֲבֵרוֹ:

שָׁלוֹם לְךָ הַגָּן!

וְהַיְלָדִים – אֵין זֹאת כִּי הָאָבִיב בְּרָאָם! – רוּץ וָטוּס, עוּף וּרְאֵה, שׁוּב וַחֲלוֹף.

הוֹי, מַה צוֹרְדִים הַשְּׁבִילִים. מַה יָּפִים הַשּׁוֹשַׁנִּים!..:

וְקוֹטֵף לוֹ כָּל יֶלֶד פֶּרַח אֶחָד, וּפֶרַח אַחֵר עוֹלֶה וּמְשַׂגְשֵׂג בִּמְקוֹם אָחִיו.

שְׁנֵי פְּרָחִים, שׁוֹשָׁן וְשׁוֹשַׁנָּה פָּרְחוּ בְּיַרְכְּתֵי הַגַּן, בְּפִנַּת־שְׁבִיל נִסְתָּרָה, חֲבוּיִם מֵעֵינֵי כֹל בְּצֵל עֵץ רַב־עֲנָפִים.

בְּלֵיל שָׁבֻעוֹת פָּרְחוּ.

הַשּׁוֹשָׁן הָיָה יָפֶה מִכָּל שׁוֹשָׁן, וְהַשּׁוֹשַׁנָּה — הַיָּפָה הָיְתָה בַּשּׁוֹשַׁנּוֹת.

וּשְׁתֵּי נְשָׁמוֹת נָפַח אֱלֹהִים בִּשְׁנֵי הַפְּרָחִים. נִשְׁמוֹת שְׁנֵי יְתוֹמִים.

בְּלֵיל שָׁבֻעוֹת מֵתוּ שְׁנֵי הַיְתוֹמִים. בְּלֵיל שָׁבֻעוֹת פָּרְחוּ הַשּׁוֹשַׁנִּים, וּבְלֵיל שָׁבֻעוֹת הֶחְבִּיא שַׁדַּי נִשְׁמוֹתֵיהֶם בְּתוֹךְ הַפְּרָחִים.

וּבַחֲצִי הַלַּיְלָה, כִּי יִדְמוּ הָעֵצִים מִכָּל אִוְשָׁה, כִּי יִתְרוֹקְנוּ הַשְּׁבִילִים מִכָּל יֶלֶד, וּדְמָמָה גְּדוֹלָה עוֹמְדָה בְּתוֹךְ הַגַּן — —

נִפְתָּחִים לְאַט־לְאַט גְּבִיעֵי שְׁנֵי הַפְּרָחִים בְּיַרְכְּתֵי הַגַּן בְּפִנָּה הַנִּסְתָּרָה, וְרֹאשׁ שֶׁל יֶלֶד קָטָן, עוֹלֶה לְאַט וּמִבַּצְבֵּץ

מִפִּי הַשּׁוֹשָׁן, וְרֹאשׁ שֶׁל יַלְדָּה קְטַנָּה, עוֹלֶה לְאַט וּמְבַצְבֵּץ מִפִּי הַשּׁוֹשַׁנָּה.

– קוּ־קוּ ?

– קוּ־קוּ !

גַּמָּד וְגַמָּדִית עוֹלִים מִן הַפְּרָחִים.

לְאַט־לְאַט מִתְפָּרְדִים עַנְפֵי הָעֵץ הֶעָבֹת הַמְּאָחָזִים זֶה בָּזֶה, לְאַט־לְאַט הֵם הוֹלְכִים וְנִפְרָדִים... כְּבָר נִרְאֶה שַׁחַק כָּחוֹל, הַיָּרֵחַ כְּבָר זוֹרֵעַ אוֹרוֹ... לְאוֹר יָרֵחַ הוֹלְכִים הַגַּמָּדִים הָלוֹךְ וְגָדֵלִים, הָלוֹךְ וְגָדֵלִים... לְאוֹר יָרֵחַ נוֹפֶלֶת יַלְדָּה חִוְּרָה עַל צַוְּארֵי יֶלֶד חִוֵּר, וּמְנַשְּׁקִים זֶה לָזוֹ... לְאוֹר יָרֵחַ יוֹצְאִים הֵם בִּמְחוֹלוֹת...

וְיָפֶה הֵם מְחוֹלְלִים... יְתוֹמִים עֲצוּבִים הָיוּ בְּחַיֵּיהֶם– וְלָכֵן יוֹצְאִים הֵם בִּמְחוֹלוֹת אַחֲרֵי מוֹתָם...

וּבְבוֹא הַשַּׁחַר, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלְכִים לְאַט־לְאַט וְחָוֵר, וְהַיָּרֵחַ הוֹלֵךְ הָלוֹךְ וְהִטַּשְׁטֵשׁ בְּחִוַּרְת הָרָקִיעַ, פּוֹסֵק מְחוֹל הַיְתוֹמִים בִּירַכְּתֵי הַגָּן, וְהוֹלְכִים שְׁנֵי הַיְלָדִים הָלוֹךְ לְאַט־לְאַט וְקָטֹן, הָלוֹךְ לְאַט־לְאַט וְכָווֹץ, עַד שֶׁנַּעֲשִׂים קְטַנִּים, קְטַנִּים מְאֹד, וְקוֹפְצִים הֵמָּה עִם כְּלוֹת יְרֵחָם, אֶל גְּבִיעֵי

הַפְּרָחִים, וְנִכְסָפִים הַנִּבְעוֹלִים. בְּרֶגַע זֶה נִסְגָּרִים הַגְּבִיעִים שֵׁנִית.

וּבְיוֹם חַם אֶחָד – וְנַעֲרָה טִיְּלָה בְּתוֹךְ הַגַּן, שִׂמְלָה לְבָנָה לָבְשָׁה אוֹתָהּ נַעֲרָה בְּאוֹתוֹ יוֹם, אֶת שַׂעֲרוֹתֶיהָ סֵרְקָה בְּאוֹתוֹ יוֹם וַתַּעַשׂ לָהּ מִקְלָעוֹת–וַתְּהִי הַנַּעֲרָה יָפָה, וַתְּבַקֵּשׁ פֶּרַח לָהּ.

מִכָּל הַפְּרָחִים לֹא קָטְפָה פֶּרַח אֶחָד.

בְּכָל הַשְּׁבִילִים בִּקְּשָׁה, אֶת כָּל הַפְּרָחִים בָּחֲנָה, וְאַף אֶחָד לֹא קָטָפָה.

אֶת לִבָּהּ לֹא לָקְחוּ.

וַתֵּתַע כָּל הַיּוֹם, וַתֵּתַע בְּכָל הַשְּׁבִילִים הַשּׁוֹמֵמִים, בְּכָל הַשְּׂדֵרוֹת הַנִּשְׁכָּחוֹת מֵעֵין־רוֹאֶה – וְלִפְנוֹת עֶרֶב נִגְלָה לָהּ מִתַּחַת לְשִׂיחַ עָבֹת שׁוֹשָׁן וְשׁוֹשַׁנָּה... וְלֹא קָטְפָה שְׁנֵיהֶם בְּבַת־אַחַת וַתִּקְטֹף אֶת הַשּׁוֹשָׁן וְהַשּׁוֹשַׁנָּה נִשְׁאָרָה... רַק אֶת הַשּׁוֹשָׁן וְהַשּׁוֹשַׁנָּה נִשְׁאָרָה...

וַתִּנְעַץ אֶת הַשּׁוֹשָׁן הָאֲדַמְדַּם בְּשִׂמְלָתָהּ הַלְּבָנָה עַל פְּנֵי חָזֶהָ, וַתַּעַל עַל גִּבְעָה קְטַנָּה, וַתֵּרֶא: הַשֶּׁמֶשׁ יָרַד כְּבָר אֶל פִּי הַתְּהוֹם, רַק שׁוּלָיו מַאְדִּימִים עוֹד אֶת הַמַּעֲרָב.

וַתִּתְעַצֵּב הַנַּעֲרָה מְאֹד:

— הַשֶּׁמֶשׁ רַד וְאֵין רוֹאֶה עוֹד אֶת יָפְיִי, וְלָמָּה־לִי הַשּׁוֹשָׁן שֶׁקָּטַפְתִּי לִי בַּגָּן?!"

וַתִּקַּח אֶת הַשּׁוֹשָׁן וַתִּקְרָעֵהוּ. וַתִּקְרַע אֶת הַשּׁוֹשָׁן וַתִּזְרְקֵהוּ לָרוּחַ.

וַתָּשָׁב אֱלֵי בֵּיתָהּ וַתִּפְשֹׁט אֶת שִׂמְלָתָהּ וַתִּשְׁכַּב. בַּלַּיְלָה בְּעָתוּהָ מַלְאָכִים רָעִים.

וּבַחֲצִי הַלַּיְלָה, כְּשֶׁנִּרְדְּמוּ כָּל הָעֵצִים מִכָּל אוּשָׁה; כְּשֶׁנִּתְרוֹקְנוּ כָּל הַשְּׁבִילִים מִכָּל יֶלֶד, וּדְמָמָה גְּדוֹלָה עָמְדָה בְּתוֹךְ הַגָּן — —

נִפְתְּחוּ גְּבִיעֵי הַשּׁוֹשַׁנָּה בְּבִרְכַתִי הַגָּן, וְרֹאשׁ שֶׁל יַלְדָּה קְטַנָּה עָלָה לְאַט־לְאַט וּבִצְבֵּץ מִפִּי הַשּׁוֹשַׁנָּה.

— קוּ־קוּ?

וְאֵין עוֹנֶה.

לְאַט־לְאַט מִתְפָּרְדִים דָּלִיּוֹת הָעֵצִים הָעֲבֻתִּים, הַמְּאֻחָזוֹת זוּ בָּזוּ, לְאַט־לְאַט הֵן הוֹלְכוֹת וְנִפְרָדוֹת, כְּבֶךְ

נִרְאֶה שַׂחַק כְּחוֹל... הַיָּרֵחַ כְּבָר זוֹרֵעַ אוֹרוֹ לְאוֹר יָרֵחַ, הוֹלֶכֶת הַנַּעֲמָדִית הָלוֹךְ וְגָדְלָה הָלוֹךְ וְגָבְהָה... וְעוֹמְדָה הִיא לְאוֹר יָרֵחַ —

יְחִידָה עוֹמְדָה הִיא לְאוֹר יָרֵחַ...

יִצְחָק קַצֶנֶלְסוֹן.

№ 19

פרחים

הַשּׁוֹשַׁנָּה הַלְּבָנָה.

פַנְטַסְיָה.

מֵאֵת

ד״ר י. מ. וַלְקִינְד.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

הַשּׁוֹשַׁנָּה הַלְּבָנָה.

(פַּנְטַסְיָה).

בַּחוּץ הָיָה קַר מְאֹד; עַל פְּנֵי כָּל הַגַּן הִשְׂתָּרְעָה שִׁכְבַת שֶׁלֶג כְּאַדֶּרֶת רְחָבָה, וַתְּכַס גַּם עַל עֲרֻגַת הַפְּרָחִים. וְעַל פְּנֵי הַשֶּׁלֶג הַקְּרוּשִׁים הִתְהַלֵּךְ מֵעֵת לְעֵת כְּבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ הַחֹרֶף בְּרֹאשׁ כָּל צְבָאוֹ, וְהָרוּחוֹת מְפַנִּים אֶת הַדֶּרֶךְ לְפָנָיו וּמְרַקְּדִים וּמְחַלְּלִים בַּחֲלִילִים, וַיְהִי הַגַּן לְחֶרְדַּת אֱלֹהִים.

אֲבָל בְּבֶטֶן הָאֲדָמָה הָיָה חַם מְאֹד; שָׁמָּה לֹא הִגִּיעָה יַד הַחֹרֶף הַקָּשָׁה; וְשָׁרָשֵׁי הַפְּרָחִים, אֲשֶׁר הִסְתַּתְּרוּ שָׁם, יָנְקוּ מִלְּשַׁד הָאֲדָמָה וַיִּתְפַּתְּחוּ, וַיִּחְיוּ חַיִּים נְעִימִים, וַיּוֹלִידוּ גַּם בָּנִים וּבָנוֹת, וַיְחַכּוּ בִּמְנוּחָה עַד אֲשֶׁר יַעַבְרוּ יְמֵי הָרָעָה וְעַד אֲשֶׁר יִשְׁלַח הָאָבִיב אֶת צִירָיו וִיגָרְשׁוּ אֶת הַחֹרֶף מִן הַגַּן וְהֵמַסּוּ אֶת שִׁכְבַת הַשֶּׁלֶג וְכִסּוּ אֶת הָאֲדָמָה בִּשְׂמִיכַת עֵשֶׂב יְרוֹקָה.

כֵּן חָיוּ הַזְּקֵנִים. אֲבָל הַדּוֹר הַצָּעִיר לֹא יָכֹל לָשֶׁבֶת בִּמְנוּחָה וּלְחַכּוֹת לִימֵי הַטּוֹבָה. וַיִּתְאוֹנְנוּ עַל הַחֹם הַגָּדוֹל הַחֲשֵׁכָה, אֲשֶׁר בְּבֶטֶן הָאֲדָמָה, וַיִּתְחַנְּנוּ אֶל הוֹרֵיהֶם כִּי יַנִּיחוּם לָצֵאת אַךְ פַּעַם הַחוּצָה, לְהַבִּיט אַךְ רֶגַע אֶל שְׁמֵי הַתְּכֵלֶת וְאֶל הַכּוֹכָבִים הַקְּטַנִּים הַנּוֹצְצִים כַּסַּפִּירִים.

וַיְסַפְּרוּ לָהֶם הַזְּקֵנִים עַל הַלֵּילוֹת הַקָּרִים, עַל הָרוּחוֹת הַזּוֹעֲמִים שָׁם וְעַל תַּהֲלוּכוֹת הַמֶּלֶךְ הַנּוֹרָא וּנְשִׁימָתוֹ הַמַּחֲרֶבֶת פְּרָחִים וּמַזְקִינָה גַּם אֶת הָעֵצִים הַגְּדוֹלִים; וַתִּפֹּל אֵימָה גְדוֹלָה עַל הַצְּעִירִים וַיִּירָאוּ, וַיִּתְחַבְּאוּ אִישׁ אִישׁ תַּחַת סִנּוֹר אִמּוֹ.

וּבֵין הַצְּעִירִים הַמִּתְאוֹנְנִים הָיְתָה שׁוֹשַׁנָּה אַחַת צְעִירָה; וַתְּהִי הַשּׁוֹשַׁנָּה כָּל תִּקְוַת הוֹרֶיהָ וַאֲהוּבַת כָּל הַפְּלִיטִים בְּבֶטֶן הָאֲדָמָה. כֻּלָּם יָדְעוּ, כִּי בָּאָבִיב הַבָּא תִּהְיֶה הִיא מַלְכַּת הַגַּן וּבְהִתְרוֹמְמָהּ מֵעַל גִּבְעוֹלָהּ בִּגְאוֹן הֲדָרָהּ וְהִפְלִיאָה בְיָפְיָהּ אֶת הַכֹּל וְעָמַד בְּפָנֶיהָ כָּל עוֹבֵר וְהִלֵּל רַק אוֹתָהּ. וְגַם הַשּׁוֹשַׁנָּה יָדְעָה זֹאת וַיִּגְבַּהּ לִבָּהּ וַתִּגְדַּל פֶּרֶא כְּיַלְדָּה יָפָה וְשׁוֹבָבָה.

וְלֹא הֶאֱמִינָה הַשּׁוֹשַׁנָּה לְדִבְרֵי אֲבוֹתֶיהָ הַזְּקֵנִים וְסִפּוּרֵיהֶם וְלֹא יָרְאָה כָּל דָּבָר, וַתִּתְפָּרֵץ לְבַדָּהּ הַחוּצָה. וּמַה נֶּהְדָּר הָיָה הַמַּרְאֶה אֲשֶׁר נִגְלָה פִּתְאֹם לְעֵינֶיהָ! אַךְ שִׁפְעַת הָאוֹרָה עִוְּרָה אֶת עֵינֶיהָ אַחֲרֵי הַחֲשֵׁכָה הַגְּדוֹלָה, אֲשֶׁר בְּבֶטֶן הָאֲדָמָה; וַתְּמַהֵר הַשּׁוֹשַׁנָּה לְהֵחָבֵא תַּחַת אַחַד הֶעָלִים, אֲשֶׁר גֶּאֱחַז בְּכָל מַאֲמַצֵּי כֹחוֹ בְּגֶזַע עֵץ רַעֲנָן, לְבַל יְנַתְּקֵהוּ הָרוּחַ הַזּוֹעֵם וְהָיָה נָע וָנָד כְּכָל אֶחָיו.

– הִקְדַּמְתְּ לָבֹא, יָפָתִי הַקְּטַנָּה, – לָחַשׁ הֶעָלֶה בְּאָזְנֶיהָ – הִנֵּה הֲדַר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ מִתְהַלֵּךְ עַתָּה בַּגָּן.

– אֶת הָאַגָּדָה הָאֱוִילִית הַזֹּאת שָׁמַעְתִּי זֶה לֹא אַחַת וְלֹא שְׁתַּיִם – עָנַתְהוּ הַשּׁוֹשַׁנָּה וַתָּרֶם אֶת רֹאשָׁהּ.

יָמִים אֲחָדִים רָפָה הַקֹּר; וַתִּשְׂמַח הַשּׁוֹשַׁנָּה מְאֹד. קַוֵּי הַשֶּׁמֶשׁ נָשְׁקוּ לָהּ וַיִּרְקְדוּ לְפָנֶיהָ, וְהָרוּחַ סִלְסֵל אֶת עָלֶיהָ וְהַטַּל הֵבִיא לָהּ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר סַפִּירִים לְמִנְחָה. וַתְּהִי הַשּׁוֹשַׁנָּה מְאֻשָּׁרָה וּשְׂמֵחָה וַתִּצְחַק לְאִוֶּלֶת הַזְּקֵנִים הַפַּחְדָנִים וּלְאַחֶיהָ הַצְּעִירִים הַפְּתָאִים הַמַּאֲמִינִים לְכָל דָּבָר. פְּעָמִים אֲחָדוֹת קָרְאָה לָהֶם לָצֵאת גַּם הֵם אֵלֶיהָ, אֲבָל שִׁכְבַת הַשֶּׁלֶג הָיְתָה עָבָה מְאֹד, וְהֵם הָיוּ עָמֹק בְּבֶטֶן הָאֲדָמָה וְלֹא שָׁמְעוּ אֶת קוֹלָהּ, וְאוּלַי יְשֵׁנוּ אָז – מִי יוֹדֵעַ?

אַךְ בְּעֶרֶב אֶחָד קָרְבוּ אֵלֶיהָ עָלִים אֲחָדִים וַיְסַפְּרוּ לָהּ בְּלַחַשׁ, כִּי בַּלַּיְלָה תִּהְיֶה הַתַּהֲלוּכָה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הֲדַר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ, וְהַקֹּר יִהְיֶה גָּדוֹל מְאֹד; וַיְיָעֲצוּהָ לְהֵחָבֵא הֵיטֵב הֵיטֵב, כִּי אִם יִרְאֶנָּה הַמֶּלֶךְ הַנּוֹרָא וְחָרַץ עָלֶיהָ מִשְׁפַּט מָוֶת.

וְלֹא הֶאֱמִינָה הַשּׁוֹשַׁנָּה גַּם הַפַּעַם לְדִבְרֵי הֶעָלִים וַתִּלְעַג לָהֶם וַתִּצְחַק עֲלֵיהֶם צְחוֹק גָּדוֹל; וַיִּשָּׁמַע הַצְּחוֹק בְּכָל רַחֲבֵי הַגַּן כְּצִלְצוּל פַּעֲמוֹן כֶּסֶף קָטָן.

וַיִּחַר אַף הֶעָלִים עַל הַחֶרְפָּה אֲשֶׁר חֵרְפָתַם, בְּעֵת אֲשֶׁר הֵמָּה הֲלֹא אַךְ אֶת טוֹבָתָהּ דָּרָשׁוּ. וַיִּרְפּוּ מִמֶּנָּה וְלֹא בֵּרְכוּהָ לְשָׁלוֹם וַיֵּלְכוּ לָהֶם לִמְקוֹמָם לְהִסְתַּתֵּר וְלִישׁוֹן.

וְהַשּׁוֹשַׁנָּה עָמְדָה עַל מְקוֹמָהּ בְּצַוָּאר נָטוּי, וְלֹא חָפְצָה לְהוֹרִיד אֶת רֹאשָׁהּ וּלְהִסְתַּתֵּר בַּעֲצַת הֶעָלִים. וּבַגַּן שָׂרְרָה דוּמִיָּה כְּמוֹ בִּשְׂדֵה הַקְּבָרוֹת, וְאַךְ לִפְעָמִים תִּפָּרַע הַדּוּמִיָּה עַל יְדֵי נַחֲרַת הֶעָלִים הַיְשֵׁנִים וְלַחַשׁ הָעֵצִים הָרוֹעֲדִים מִפַּחַד וּמִקֹּר. הַיָּרֵחַ הִתְגַּנֵּב מִבֵּין הֶעָבִים אֲשֶׁר סְבָבוּהוּ וַיָּאֶר מְעַט אֶת הַלַּיְלָה, וְהָאֲוִיר הָלַךְ הָלוֹךְ וָקַר, עַד כִּי כִסְּתָה כָּל הָאָרֶץ בִּסְפִּירִים קְטַנִּים נוֹצְצִים וְהֶעָלִים כֻּסּוּ בְּפוּךְ לָבָן וָדַק.

אֵימָה גְדוֹלָה נָפְלָה אָז עַל הַשּׁוֹשַׁנָּה וְכָל גֵּוָהּ רָעַד מִקֹּר. הִיא חָפְצָה עַתָּה לְהוֹרִיד אֶת רֹאשָׁהּ וּלְהִסְתַּתֵּר תַּחַת עָלִים בָּלִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר שָׁכְבוּ בְקִרְבָתָהּ; אֲבָל לֹא יָכְלָה עוֹד, כִּי עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ הַנּוֹרָא כְּבָר הִתְגַּנְּבוּ אֵלֶיהָ בַּחֹשֶׁךְ וַיְכַסּוּהָ כֻּלָּהּ בְּסַפִּירִים יְקָרִים וְנוֹצְצִים, עַד כִּי עָמְדָה בָּאֲסִירָה וְלֹא יָכְלָה לְהִתְנוֹעֵעַ.

וַתֵּבְךְּ הַשּׁוֹשַׁנָּה; אֲבָל בִּנְפֹל הַדִּמְעָה מֵעֵינָהּ הָיְתָה לִכְפוֹר וַתִּפֹּל כְּאֶבֶן עַל גִּבְעוֹלָהּ הָרַךְ וַתַּכְאִיבֶנּוּ עַד מְאֹד. הִיא חָפְצָה לִצְעֹק מֵעָצְמַת הַכְּאֵב, אֲבָל הַפַּעַם יָרְאָה פֶּן יִשָּׁמַע קוֹלָהּ בַּגַּן וַתִּתְאַפֵּק וַתַּבְלֵג עַל כְּאֵבָהּ.

פִּתְאֹם הָיָה הַס בַּגָּן, וְהָעֵצִים הָעֲרוּמִּים הַהֵלּוּ לְהִתְנוֹעֵעַ. וַתִּרְעַד הַשּׁוֹשַׁנָּה עוֹד יוֹתֵר, וַתֵּפֶן אֶל אַחַד הֶעָלִים הַבָּלִים וַתִּשְׁאָלֵהוּ: מַה זֹּאת?

וַיַּעַן הֶעָלֶה בְּקוֹל כְּחוֹלֶה:

— הַמֶּלֶךְ הַנּוֹרָא בָּא!

וְלֹא צָחֲקָה עוֹד הַשּׁוֹשַׁנָּה הַפַּעַם.

וְהַתַּהֲלוּכָה הֵחֵלָּה.

לִפְנֵי הַתַּהֲלוּכָה הִתְהוֹלְלוּ הָרוּחוֹת, רָקְדוּ וַיְחַלְּלוּ בַּחֲלִילִים בְּקוֹל מְעוֹרֵר אֵימָה וַיְפַזְּרוּ אֲבַק כֶּסֶף לְכָל עֵבֶר. אַחֲרֵיהֶם הָלְכוּ רוֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ כֻּלָּם, לְבוּשִׁים מַעֲטֵה כֶסֶף יָרוֹק, וְעִמָּהֶם שׁוֹמְרֵי הַסַּף לְבוּשֵׁי תְכֵלֶת כֵּהָה; אַחֲרֵיהֶם הַחַיָּלִים וְשָׂרֵי הַטַּבָּחִים בִּלְבוּשֵׁי תְכֵלֶת־אֲפוּרָה, וּבְתוֹךְ הָלַךְ הֲדַר כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ הַנּוֹרָא בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ, וְהוּא כֻּלּוֹ לְבַן־כָּחֹל כְּעֵין הַקֶּרַח הַנּוֹרָא, וְשַׂעֲרוֹתָיו לְבָנוֹת וַאֲרֻכּוֹת, וְהוּא עוֹטֶה שַׂלְמָה מְכֻסָּה פִּרְחֵי־כְפוֹר, כַּפְּרָחִים, אֲשֶׁר יַעֲדֶה בָּהֶם אֶת חַלּוֹנוֹתֵינוּ לְאוֹת כִּי עָבַר עַל בָּתֵּינוּ וְלֹא פָסַח; וְעַל רֹאשׁוֹ עֲטֶרֶת גֵּרוֹת־קֶרַח מַזְהִירִים וְנוֹצְצִים בִּצְבָעִים שׁוֹנִים מִדֵּי יָנִיעַ אֶת רֹאשׁוֹ; וְכִמְאַסֵּף לְכָל הַמַּחֲנֶה הַזֶּה הָלְכוּ עֲבָדִים שְׁחוֹרִים נוֹשְׂאִים סַלִּים מְלֵאִים אֲבַק סַפִּירִים, אֲשֶׁר פִּזְּרוּהוּ בְּחָפְנֵיהֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, לְכַסּוֹת בּוֹ אֶת הַמַּעֲשִׂים הַנּוֹרָאִים שֶׁל הֲדַר כְּבוֹד מַלְכָּם וְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ.

וְהַתַּהֲלוּכָה הַנּוֹרָאָה עָבְרָה עַל פְּנֵי הַשּׁוֹשַׁנָּה הָאֻמְלָלָה, אֲשֶׁר לֹא עָצְרָה עוֹד כֹּחַ לַעֲמֹד הָכֵן מֵאֵימַת הַמָּוֶת אֲשֶׁר נָפְלָה עָלֶיהָ; אֲבָל הִיא חָגְרָה אֶת שְׁאֵרִית כֹּחוֹתֶיהָ וַתִּתְאַפֵּק

וַתִּבְלֵג עַל פַּחְדָּהּ, וְיֵשׁ אֲשֶׁר הִתְגַּנֵּב שְׁבִיב תִּקְוָה אֶל לִבָּהּ הַקָּפוּא, כִּי יַעֲבֹר הַמֶּלֶךְ עַל פָּנֶיהָ וְלֹא יִרְאֶנָּה. אֲבָל כָּל דָּבָר לֹא יִסָּתֵר מֵעֵינֵי הַמֶּלֶךְ הַנּוֹרָא הַזֶּה; וּכִרְאוֹתוֹ אוֹתָהּ בָּעֲרָה כָּאֵשׁ חֲמָתוֹ.

– הַאִם לֹא תֵדְעִי, שׁוֹבֵבָה, כִּי לֹא יִרְאַנִי הַפֶּרַח וָחָי? – נָתַן עָלֶיהָ הַמֶּלֶךְ הַנּוֹרָא בְּקוֹל כָּאֲרִי.

הַשּׁוֹשַׁנָּה הִרְגִּישָׁה כִּי בָּאָה קִצָּהּ, וַתִּתְחַלְחַל וַתֵּבְךְּ מָרָה.

וַתִּיף הַשּׁוֹשַׁנָּה בִּיגוֹנָהּ שִׁבְעָתַיִם.

וְכִמְעַט שֶׁנָּתַן הַמֶּלֶךְ אוֹת לְאֶחָד מִשָּׂרֵי הַטַּבָּחִים לְהָרִים עָלֶיהָ אֶת קַרְדֻּמּוֹ. אֲבָל יָפְיָהּ וּנְעוּרֶיהָ, מַבָּטָהּ הָרַךְ וְהַמָּלֵא תַחֲנוּנִים, וְדִמְעוֹת הַסַּפִּירִים, אֲשֶׁר הִתְגַּלְגְּלוּ מֵעֵינֶיהָ, הֵמַסּוּ גַּם אֶת לֵב הַקֶּרַח אֲשֶׁר לוֹ, עַד כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמָיו עָלֶיהָ וַיִּפֶן אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר:

– אָמְנָם לְפִי חֻקֵּי מֶמְשַׁלְתִּי מִשְׁפַּט מָוֶת לַפֶּרַח אֲשֶׁר יִרְאֵנִי, אֲבָל הִנְנִי נוֹטֶה לָךְ הַפַּעַם חֶסֶד וְלֹא אֲמִיתֵךְ, אַךְ זֹאת אֶעֱשֶׂה לָךְ: אֶת צִבְעֵךְ אֶקַּח מִמֵּךְ וְהָיִית לְאוֹת לִבְנֵי מֶרִי.

וַיָּשֶׂם בָּהּ הַמֶּלֶךְ אֶת עֵינָיו וַיַּעֲבֹר אֹדֶם פָּנֶיהָ וַתֵּהָפֵךְ וַתְּהִי לְבָנָה כַּשָּׁלֶג. וַיַּעַזְבֶנָּה הֲדַר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְנַפְשָׁהּ וַיֵּלֶךְ לוֹ עִם צְבָאוֹ.

וַיְהִי מִמָּחֳרָת בַּבֹּקֶר וַיָּקוּמוּ הֶעָלִים מִשְּׁנָתָם וְלֹא הִכִּירוּהָ וַיְבַקְשׁוּ אֶת הַשּׁוֹשַׁנָּה הַיָּפָה וְלֹא מְצָאוּהָ.

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרְאוּ לָהּ בְּקוֹל פַּעַם וּשְׁתַּיִם וַתַּעַן לָהֶם הַשּׁוֹשַׁנָּה הַלְּבָנָה, וַיִּלְעֲגוּ לָהּ כָּל הֶעָלִים וַיִּבְזוּהָ:

– הַרְאִיתֶם יְפַת־תֹּאַר זוֹ? גַּם הִיא מִתְנָאָה בְּשֵׁם שׁוֹשַׁנָּה!

כַּעֲבֹר יָמִים אֲחָדִים בָּאוּ צִירֵי הָאָבִיב הַגַּנָּה וַיְגָרְשׁוּ אֶת הַמֶּלֶךְ הַזּוֹעֵם וְאֶת כָּל צְבָאוֹ מִשָּׁם וַיַּעַטּוּ אֶת הָאֲדָמָה בְּאַדֶּרֶת יְרוּקָה מְרֻקָּמָה בְּפִרְחֵי חֵן.

אָז עָלוּ גַּם הוֹרֵי הַשּׁוֹשַׁנָּה וְאַחְיוֹתֶיהָ וְכָל הַפְּלֵיטִים אֲשֶׁר בְּבֶטֶן הָאֲדָמָה; וַתִּשְׂמַח הַשּׁוֹשַׁנָּה לִקְרָאתָם וַתֹּאמֶר לִנְפֹּל עַל צַוָּארָם וּלְחַבֵּק וּלְנַשֵּׁק לָהֶם. אַךְ כֻּלָּם הִתְנַכְּרוּ לָהּ כִּי לֹא הִכִּירוּהָ גַּם הֵמָּה, וַיַּחְשְׁבוּהָ לְנָכְרִיָּה וַיָּסוּרוּ מֵעָלֶיהָ בְּבוּז.

וַתִּתְעַצֵּב הַשּׁוֹשַׁנָּה אֶל לִבָּהּ מְאֹד וַתְּהִי נוּגָה וְשׁוֹמֵמָה כָּל הַקָּיִץ.

וּמִנִּי אָז שָׁפוּךְ רוּחַ עֶצֶב עַל הַשּׁוֹשַׁנִּים הַלְּבָנוֹת.

№ 20

פרחים

עצליה.

פנטסיה.

מאת

ד״ר י. מ. זלקינד.

הוצאת „תושיה״ ורשה.

המחיר 2 קאפ׳.

קראקוי, תרס״ז.

250
נומרים

עֲצֵלָה.

(פַנְטַסְיָה).

יום קַיִץ. הַשֶּׁמֶשׁ בָּעֲרָה כַתַּנּוּר, וּבְבֵית הַסֵּפֶר הָיָה אֲוִיר חַם וּמַחֲנִיק. הַתַּלְמִידִים הָעֲצֵלִים הִתְעַצְּלוּ עוֹד יוֹתֵר, וְגַם הַשּׁוֹקְדִים הִתְרַפּוּ מְעַט בְּלִמּוּדָם, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁגַּם עֵינֵי הַמּוֹרֶה סֻגְּרוּ לִרְגָעִים מִבַּעַד לְמִשְׁקָפָיו. אֲבָל אֵינֶנִּי מַאֲמִין בְּדִבָּה זוֹ.

רְפָאֵל לֹא הָיָה מֵעוֹדוֹ נַעַר חָרוּץ, וּלְעִתִּים קְרוֹבוֹת שָׁמְעוּ אֶת הַמּוֹרֶה אוֹמֵר אֵלָיו: „עַד מָתַי תִּהְיֶה נִרְפֶּה, רְפָאֵל?“ — בֵּית הַסֵּפֶר הָיָה כְבֵית כֶּלֶא בְּעֵינָיו, וְהַמּוֹרִים כְּמַלְאָכִים רָעִים הַמְעַנִּים נֶפֶשׁ הַיְלָדִים הָרַכִּים, אֲשֶׁר לֹא עָשׂוּ לָהֶם כָּל רָעָה. בַּיּוֹם הַהוּא הִתְעַצֵּל רְפָאֵל עוֹד יוֹתֵר. כְּלָלֵי הַדִּקְדּוּק מָרְדוּ בוֹ וְלֹא חָפְצוּ לִהְיוֹת מוּבָנִים לוֹ. הַמַּחְבֶּרֶת כֻּסְּתָה בְּשִׁבְרֵי אוֹתִיּוֹת וּבִכְתָמִים, כִּמְזִיעָה מֵרֹב חֹם, וְחֶשְׁבּוֹנוֹתָיו הִתְבַּלְבְּלוּ מְאֹד. הַמִּסְפָּרִים הַנְּכוֹנִים הִתְחַבְּאוּ מִפָּנָיו וְלֹא חָפְצוּ לְהֵרָאוֹת לְפָנָיו בְּשׁוּם אֹפֶן.

רְפָאֵל לֹא הִצְלִיחַ הַיּוֹם בִּלְמוּדָיו, וְהַרְגֵּשׁ הִרְגִּישׁ בִּלְבָבוֹ, כִּי שׂוֹנֵא הוּא אוֹתָם תַּכְלִית שִׂנְאָה. לַשָּׁוְא פִּהֵק מֵעֵת לְעֵת. לַשָּׁוְא הֶעֱבִיר גַּם אֶת יָדוֹ עַל עֵינָיו. רֹאשׁוֹ כָּבֵד עָלָיו וְעֵינָיו כֵּהוֹת כְּמִקֹּדֶם. וְהַמִּסְפָּרִים אֲשֶׁר בַּמַּחְבֶּרֶת מְרַקְּדִים לְפָנָיו בְּלִי הֶרֶף, עַד כִּי לְסוֹף לֹא נִכְּרוּ מְאוּמָה. חָטְמוֹ יָרַד מַטָּה מַטָּה אֶל הַמַּחְבֶּרֶת, עַד כִּי נִשְׁקְפָה סַכָּנָה לַמִּסְפָּרִים הַלַּחִים. אֲבָל הוּא לֹא שָׂם לֵב לָזֹאת, כִּי רוּחוֹ נְשָׂאָהוּ אֶל יַעַר הָעֲצֵלִים, אֲשֶׁר הִשְׂתָּרֵעַ בִּקְצֵה הָעִיר לֹא רָחוֹק מִבֵּית הַסֵּפֶר, וּבְאָזְנָיו תְּצַלֶּינָה צִפְצוּפֵי הַצִּפֳּרִים הָעַלִּיזוֹת. „מַה מְּאֻשָּׁרוֹת הֵן, הַצִּפֳּרִים הָהֵן! לָהֶן אֵין כְּלָלֵי דִקְדּוּק, אֵין חֶשְׁבּוֹנוֹת וְאֵין שִׁעוּרִים. מִי יִתֵּן וְהָיִיתִי גַם אֲנִי צִפּוֹר!“

—„צִיף צִיף“! — נִשְׁמַע פִּתְאֹם בְּאָזְנָיו קוֹל דַּק וְנָעִים.

— „אִם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁךָ לְטַיֵּל אִתָּנוּ, בֹּא נָא אֵלֵינוּ הַיַּעְרָה!“

רְפָאֵל נָשָׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה צִפּוֹר קְטַנָּה הִתְעוֹפְפָה בְּעַד הַחַלּוֹן הַפָּתוּחַ הַחוּצָה. אָז הִבִּיט סְבִיבוֹ וְהִנֵּה הַתַּלְמִידִים נִרְדְּמוּ כֻּלָּם. גַּם הַמּוֹרֶה מְנַמְנֵם עַל אַחַת הַמַּחְבָּרוֹת אֲשֶׁר לְפָנָיו.

„אֵין זאת, כִּי אִם צִפּוֹר־פֵּיָה קָרְאָה לִי" — חָשַׁב רְפָאֵל. הָבָה אֵפוֹא — אָמַר — אָקוּמָה נָא וְאֵלְכָה אַחֲרֶיהָ".

בְּרֶגַע אֶחָד עָזַב רְפָאֵל אֶת הַחֶדֶר וַיָּרָץ הַיַּעְרָה.

מֵעוֹדוֹ לֹא רָאָה אֶת הַיַּעַר כָּל כַּךְ יָפֶה וְנָעִים וְקָרִיר כַּיּוֹם הַזֶּה. כְּנִרְאֶה, לֹא הָיָה עוֹד בַּמָּקוֹם הַיָּפֶה הַזֶּה. בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה הוּא רוֹאֶה נַחַל קָטָן מִתְפַּתֵּל בָּעֲצַלְתַּיִם וּמֵימָיו הַזַּכִּים נוֹזְלִים בַּהֲמֻלָּה אֶל אֲגַם קָטָן מֻקָּף סוּף מִכָּל עֲבָרָיו.

שְׁתֵּי צִפֳּרִים יָפוֹת הִתְעוֹפְפוּ סְבִיבוֹ בְּצִפְצוּף נָעִים. „שְׁתֵה, נַעַר, שְׁתֵה!" — צִפְצְפוּ אֵלָיו. וּכְרֶגַע כָּרַע עַל שְׂפַת הַנַּחַל וַיֵּשְׁתְּ. וְהַמַּיִם הָיוּ קָרִים וּנְעִימִים עַד מְאֹד, וּרְפָאֵל הִרְגִּישׁ בְּנַפְשׁוֹ כֹּחַ חָדָשׁ וְרִגְשׁוֹת חֲדָשִׁים. אֵין זאת כִּי אִם מַעְיַן קֶסֶם הוּא הַנּוֹזֵל מִן הָעֵדֶן. הַיַּעַר לֹא הִפִּיל עָלָיו עוֹד כָּל מוֹרָא בַּעֲצָיו הָרָמִים, וּשְׂפַת יוֹשְׁבָיו לֹא זָרָה לוֹ עוֹד; הוּא הֵבִין הַפַּעַם, כִּי זִמְזוּם הַדְּבוֹרִים וְצִפְצוּף הַצִּפֳּרִים וְצִרְצוּר הַחֲגָבִים אֵינָם אֶלָּא שִׁירָה עַלִּיזָה, שִׁירַת חַיֵּי נֹעַם, שֶׁאֵין בָּהֶם לֹא חֶשְׁבּוֹנוֹת וְלֹא שִׁעוּרִים וְלֹא קוֹל הוֹרִים וּמוֹרִים.

הוא השְׂתָּרַע עַל הֶחָצִיר, וְהַצִּפֳּרִים הִתְעוֹפְפוּ וַתְּרַקֵּדְנָה סְבִיבוֹ וַתָּשַׁרְנָה לוֹ אֶת שִׁירָתָן הָרוֹמֵמָה.

– הָאָח, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים לָשֶׁבֶת פֹּה, – הִתְאַנַּח רְפָאֵל. – מִי יִתֵּן וְיָכֹלְתִּי לִהְיוֹת פֹּה כָּל הַיָּמִים וְנִפְטַרְתִּי מִמּוֹרִי וְלִמּוּדַי וּמִכָּל צָרוֹתַי יַחַד.

– אִם כֵּן, – צִפְצְפָה צִפּוֹר אַחַת קְטַנָּה, – קוּמָה נֵלְכָה אֶל פַּהֲקָן מֶלֶךְ עֲצֵלְיָה.

– אֶל מִי ? – שָׁאַל רְפָאֵל.

– אֶל פַּהֲקָן הַמֶּלֶךְ, הַמּשֵׁל בַּעֲצֵלְיָה, הוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁכָּל הַמּוֹאֵס בַּעֲבוֹדָה יָסוּר לְמִשְׁמַעְתּוֹ.

– הַדָּבָר הַזֶּה מוֹצֵא חֵן בְּעֵינַי, – קָרָא רְפָאֵל בְּשִׂמְחָה, – אֲבָל אֵיפֹה אֶמְצָאֶנּוּ ?

– אִם חָפֵץ אַתָּה לָלֶכֶת אֵלָיו, לֵךְ עִמָּדִי וַאֲבִיאֲךָ שָׁמָּה.

– הָבָה נֵלֵכָה, – קָרָא רְפָאֵל וַיִּתְרוֹמֵם לְאַט מֵעַל הָאָרֶץ.

הַצִּפּוֹר נָהֲגָה אוֹתוֹ בִּשְׁבִילִים צָרִים, אֲשֶׁר לֹא יָדַע

רְפָאֵל מִימָיו. אַחֲרֵי כֵן עָמְדָה וַתְּצַפְצֵף לְאוֹת, כִּי הִגִּיעוּ עַד גְּבוּל עֶצְלִיָּה.

כִּכָּר קְטַנָּה הִשְׂתָּרְעָה לְפָנָיו. וְהַכִּכָּר מֻקֶּפֶת מִכָּל עֲבָרֶיהָ עֵצִים רַעֲנַנִּים, אֲשֶׁר לֹא נָתְנוּ לְקַוֵּי הַשֶּׁמֶשׁ לַחְדֹּר אֵלֶיהָ, וּמְכֻסָּה כֻלָּהּ בְּדֶשֶׁא רָם וָרַךְ, אֲשֶׁר לֹא עָבַר עָלָיו חֶרְמֵשׁ; וּבְתוֹךְ הַכִּכָּר עָמְדָה בִּצָּה שׁוֹקְטָה הַמְנַמְנֶמֶת תַּחַת הַשְּׂמִיכָה הַיְרֻקָּה הַפְּרוּשָׂה עָלֶיהָ.

— פֹּה מִשְׁכַּן פַּהֲקָן וְכָל חֵילוֹ, — צִפְצְפָה הַצִּפּוֹר הַקְּטַנָּה.

רְפָאֵל הִבִּיט מִסָּבִיב—וְהִנֵּה מִבַּעַד הָעֵשֶׂב הָרָם הֲמוֹן אֲנָשִׁים סְרוּחִים בַּעֲצַלְתַּיִם מִסָּבִיב לַבִּצָּה הַשּׁוֹקְטָה, עַד כִּי לֹא הֵרִימוּ גַּם אֶת רֹאשָׁם לִרְאוֹת אֶת הַבָּאִים אֲלֵיהֶם. כֻּלָּם הָיוּ לְבוּשִׁים כֻּתֳּנוֹת עַל בְּשָׂרָם, כִּפּוֹת־לַיְלָה עַל רֹאשָׁם בְּגָדִים קַלִּים עַל רַגְלֵיהֶם.

הַצִּפּוֹר הַקְּטַנָּה נָהֲגָה אֶת רְפָאֵל עַד הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר הִתְרוֹמֵם מְעַט לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי הַבָּאִים אֵלָיו. הוֹד מַלְכוּתוֹ הָיָה לָבוּשׁ כְּתֹנֶת אַרְגָּמָן אֲרֻכָּה וְכִפַּת לַיִל עֲשׂוּיָה מֶשִׁי עַל רֹאשׁוֹ וְעָלֶיהָ עֲטֶרֶת זָהָב.

– לָמָּה זֶה בָּאתֶם לְהַפְרִיעֵנוּ ? – שָׁאַל הַמֶּלֶךְ וַיִּפַּהֵק.

– אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב, – עָנָה רְפָאֵל, בְּזָכְרוֹ אֶת אֲשֶׁר לָמַד בְּבֵית הַסֵּפֶר, – יְסַפְּחֵנִי נָא הוֹד מַלְכוּתוֹ אֶל אַחַת הַכְּהֻנּוֹת בְּחֵילוֹ.

– הֲרָאוּי אַתָּה לַעֲבֹד בְּחֵילִי ? – שָׁאַל הַמֶּלֶךְ וַיִּפַּהֵק שֵׁנִית.

– הַמּוֹרֶה אוֹמֵר, כִּי עָצֵל אֲנִי לְאֵין מַרְפֵּא.

– כֵּן, – עָנָה הַמֶּלֶךְ וַיַּבֵּט בּוֹ. – הַכָּרַת פָּנֶיךָ תָּעִיד בְּךָ כִּי כֵן הוּא.

– אָנָּא, הוֹד מַלְכוּת, סְפָחֵנִי נָא אֵלֶיךָ, כִּי שׂוֹנֵא אֲנִי גַּם אֶת בֵּית הַסֵּפֶר, גַּם אֶת הַמּוֹרֶה וְלֹא אֶעֱשֶׂה עוֹד מְלָאכָה כָּל יְמֵי חַיָּי.

– נַעַר טוֹב אַתָּה! – עָנָה הַמֶּלֶךְ. – אֲבָל דַּע לְךָ, כִּי בְּקַחְתִּי אוֹתְךָ לִי, עָלֶיךָ לִהְיוֹת עָצֵל תָּמִיד וְלֹא תַּעֲשֶׂה עוֹד כָּל עֲבוֹדָה, כִּי אִם תְּמָאֵן וּבִקַּשְׁתָּ לְךָ אֵיזֶה סֵפֶר, אוֹ אֵיזוֹ עֲבוֹדָה, וְנֶעֱנַשְׁתָּ כְּמִשְׁפַּט הַמּוֹרְדִים בְּמַלְכוּת.

– הֱיֵה נָא בָטוּחַ, הוֹד מַלְכוּת, כִּי מְאֻשָּׁר אֲנִי לָדַעַת כִּי נִפְטַרְתִּי מִכָּל הַדְּבָרִים הָרָעִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר מַרְרוּ אֶת

חַיַּי מְאֹד.

— טוֹב הַדָּבָר, — עָנָה הַמֶּלֶךְ — הִנְנִי לוֹקֵחַ אוֹתְךָ לִי, וְעַתָּה רְאֵה וַעֲשֵׂה כְּכֹל אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ עַבְדֵי חֲצֵרִי וֶהְיֵה לְאִישׁ חַיִל וּלְעֶבֶד נֶאֱמָן לִי.

הוֹי — קָרָא הַמֶּלֶךְ לְשַׂר הָאוֹצָרוֹת, — מַהֲרָה וְהָבִיאָה הֵנָּה חֲלִיפַת בְּגָדִים לְעַבְדִּי הֶחָדָשׁ.

וּרְפָאֵל פָּשַׁט אֶת בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ אֶת בְּגָדָיו הַחֲדָשִׁים, אֲשֶׁר מָצְאוּ חֵן בְּעֵינָיו עַד מְאֹד, וַיִּשְׂתָּרַע עַל שְׂפַת הַבִּצָּה הַשּׁוֹקֵטָה בֵּין חֵיל הָעֲצֵלִים.

וּרְפָאֵל הִרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ מִיָּד בְּמַצָּב שֶׁל עַצְלוּת נְעִימָה. בַּכִּכָּר שָׂרְרָה חֲצִי חֲשֵׁכָה. הָרוּחַ נָשַׁב לְאִטּוֹ בְּעַנְפֵי הָעֵצִים וּבְגִבְעוֹלֵי הַסּוּף וַיְנִיעֵם אָנֶה וָאָנָה וְחֵיל הָעֲצֵלִים הִשְׁמִיעַ קוֹל נַחֲרָה דַקָּה. אַךְ נַחֲרַת הַמֶּלֶךְ פַּהֲקָן נִשְׁמְעָה בְּרֹאשׁ לְאוֹת מַלְכוּת.

רְפָאֵל יָשַׁן זְמַן רָב. כַּאֲשֶׁר הִתְעוֹרֵר הִבִּיט סְבִיבוֹ לִרְאוֹת אִם לֹא קָם עוֹד אִישׁ. וּבִרְאוֹתוֹ, כִּי כָּל הָעָם עוֹדֶנּוּ נִרְדָּם, סָגַר אֶת עֵינָיו שֵׁנִית וַיִּתְחַשֵּׁב מַחֲשָׁבוֹת עַל נֹעַם חַיֵּי הָעַצְלוּת. אַחֲרֵי זְמַן מָה פָּקַח עוֹד הַפַּעַם אֶת עֵינָיו וַיִּתְפַּלֵּא

לִרְאוֹת אֶת כָּל הָעָם עוֹדֶנּוּ יָשֵׁן. פִּתְאֹם עָבְרָה תְרוּעָה בַּמַּחֲנֶה. הַמֶּלֶךְ פִּהֵק פִּהוּק אָרֹךְ מְאֹד וְכָל עַבְדֵי הֶחָצֵר פִּהֲקוּ אַחֲרָיו, וּכְרֶגַע סָגְרוּ אֶת עֵינֵיהֶם שֵׁנִית.

רְפָאֵל יָדַע, כִּי עָלָיו לַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂי חֲבֵרָיו וַיְפַהֵק גַּם הוּא וַיִּשְׁתָּרַע עוֹד הַפַּעַם וַיֵּרָדֵם. אֲבָל הָעֵת אָרְכָה לוֹ מְאֹד עַד בִּלְתִּי נְשֹׂא. הוּא לֹא יָכֹל עוֹד לִשְׁכַּב. פַּעַם הוֹרִיד אֶת רַגְלָיו וּפַעַם הֱרִימָן; פַּעַם קָם מִמִּשְׁכָּבוֹ וּפַעַם שָׁב וְשָׁכַב, וַיִּתְהַפֵּךְ מִצַּד אֶל צַד מִבְּלִי מְצֹא מְנוּחָה. לְסוֹף קָצְרָה רוּחוֹ וַיִּשְׁאַל אֶת שְׁכֵנוֹ בַלָּאט: מָתַי יָקוּם הֶחָיִל?

— הָס! — קָרָא לוֹ שְׁכֵנוֹ וַיַּבֵּט אֵלָיו בְּבוּז.

רְפָאֵל הֶחֱרִישׁ. הַמֶּלֶךְ פִּהֵק עוֹד פַּעַם בְּקוֹל וְהָעָם עָנָה אַחֲרָיו עוֹד הַפַּעַם בְּפִהוּק אָרֹךְ וּמְמֻשָּׁךְ.

— הָהּ, נוֹרָא הַדָּבָר! — חָשַׁב רְפָאֵל בְּלִבּוֹ. — רוֹאֶה אֲנִי, כִּי לֹא אוּכַל לִנְשֹׂא חַיִּים כָּאֵלֶּה לְאֹרֶךְ יָמִים. הֵן כְּלָלֵי הַדִּקְדּוּק וּשְׁאֵלוֹת הַחֶשְׁבּוֹן כְּאַיִן הֵם לְעֻמָּתָם. מִי יִתֵּן וְהָיָה לִי עַתָּה סֵפֶר הַדִּקְדּוּק בָּזֶה, וְלָמַדְתִּי בוֹ מְעַט. אֲנַסֶּה־נָא לְבַלּוֹת אֶת הָעֵת בְּחֶשְׁבּוֹן קַל בְּמַחֲשָׁבָה, אוּלַי לֹא תֶאֱרַךְ לִי כָּכָה הָעֵת.

הוּא הֵחֵל לִסְפֹּר אֶת חֲבֵרָיו וַיִּכְפֹּל אֶת הַכִּפּוֹת שֶׁעַל רָאשָׁם בַּסַּנְדָּלִים שֶׁעַל רַגְלֵיהֶם. הַכֶּפֶל הַזֶּה לֹא הָיָה קַל, כִּי רַב הָיָה מִסְפַּר חֲבֵרָיו. וַיִּשְׁנֶה וַיְשַׁלֵּשׁ חֶשְׁבּוֹנוֹ. וְכַאֲשֶׁר נִתְבַּלְבֵּל בְּמַחְשַׁבְתּוֹ, הֵחֵל לְחַשֵּׁב בְּקוֹל. וַיָּקִיצוּ בְּנֵי חֵיל הַמֶּלֶךְ לְקוֹלוֹ, וַיִּתְעוֹרֵר הַמֶּלֶךְ גַּם הוּא.

– מַה־זֹּאת? – צָעַק הַמֶּלֶךְ פַּהֲקָן כְּחָרֵי אַף.

– הוּא מְחַשֵּׁב – עָנָה אֶחָד מִשָּׂרֵי הֶחָצֵר בְּמוֹרָא, בְּהַרְאוֹתוֹ בְּאֶצְבָּעוֹ עַל רְפָאֵל.

הַמֶּלֶךְ הִבִּיט אֶל רְפָאֵל בְּקֶצֶף וַיֹּאמַר:

– הִשָּׁמֶר לְךָ מֵעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה, כִּי בְנַפְשְׁךָ הוּא. מִשְׁפַּט מָוֶת לַשּׁוֹקְדִים בַּעֲצַלְיָּה.

אֵימָה גְדוֹלָה נָפְלָה עַל רְפָאֵל. וּמִן מָה שָׁכַב כְּבוּל עֵץ עַל סַפְסָלוֹ, וְלֹא הֵעֵז גַּם לַחֲשֹׁב וְלִפְקֹחַ עָיִן.

אֲבָל הָעֵת אָרְכָה לוֹ מְאֹד. הָרְגָעִים וְהַשָּׁעוֹת אָרְכוּ כְיָמִים בְּעֵינֵי רְפָאֵל, וְדָבָר לֹא נַעֲשָׂה מִבַּלְעֲדֵי פִּהוּק קַל מֵעֵת לְעֵת. מֵעוֹלָם לֹא אָרְכָה הָעֵת לִרְפָאֵל כְּמוֹ עַתָּה, מֵעוֹלָם לֹא הִרְגִּישׁ אֶת הַחַיִּים קָשִׁים כַּיּוֹם הַהוּא. הַשִּׁעוּר הַיּוֹתֵר גָּדוֹל, שְׁאֵלַת הַחֶשְׁבּוֹן הַיּוֹתֵר קָשֶׁה הָיְתָה עַתָּה לְעֹנֶג

בְּעֵינָיו לְעֻמַּת חַיִּים כָּאֵלֶּה. „הָה, מִי יִתֵּן וְיָכֹלְתִּי לִבְרֹחַ מִזֶּה וְלָשׁוּב בְּשָׁלוֹם לְבֵית הַסֵּפֶר!“ — חָשַׁב רְפָאֵל.

הַמַּחֲשָׁבָה הַזֹּאת לָקְחָה אֶת לִבּוֹ. הַדָּבָר הָיָה שָׁוֶה בְּנִסָּיוֹן קַל. הוּא קָם לְאִטּוֹ, וַיַּבֵּט סְבִיבוֹ לִרְאוֹת אִם אֵין אִישׁ רוֹאֶה אוֹתוֹ — וַיָּחֶל לָרוּץ.

—תִּפְ־שׂוּ־הוּ!— נִשְׁמַע קוֹל הַמֶּלֶךְ בְּפִהוּק אָרֹךְ, וַהֲמוֹן חַיָּלִים רוֹדְפִים אַחֲרָיו וּמְפַהֲקִים וְקוֹרְאִים: תִּפְ־שׂוּ־הוּ!

וְהוּא רָץ הָלְאָה, הָלְאָה עַד אֲשֶׁר נִכְשַׁל בְּגֶזַע עֵץ וַיִּפֹּל לָאָרֶץ — וַיִּתְפְּשׂוּהוּ.

— אֵי־כָה הֵ־עַזְ־תָּ לַ־עֲשׂוֹת נְבָ־לָה כָ־זֹאת? — פִּהֵק הַמֶּלֶךְ בַּחֲמָתוֹ. — הַ־אִם לֹא הִבְ־טַחְ־תַּ־נִי לְעָבְ־דֵ־נִי בֶּ־אֱמוּ־נָה?

— אֲבָל חוּסָה נָא עָלַי הוֹד מַלְכוּת. כֹּחִי כָשַׁל וְלֹא אוּכַל עוֹד נְשֹׂא חַיִּים כָּאֵלֶּה. תְּנֵנִי לָלֶכֶת מִזֶּה.

— הוֹי, — מוֹ־רֵד עַז פָּ־נִים. — קָרָא הַמֶּלֶךְ בְּפִהוּק אָרֹךְ מְאֹד. — הַ־אִם לֹא נִשְׁ־בַּעְ־תָּ לִי בֶּ־אֱמוּ־נָ־תְךָ, כִּי לֹא תַ־עֲבֹד עוֹד עֲבוֹ־דָה כָּל יָ־מֶי־ךָ?

— אֲבָל אֵינֶנִּי יָכֹל, הוֹד מַלְכוּת, חֵי נַפְשִׁי! אָנָּא, תֶּן לִי שִׁעוּרִים אֲחֵרִים, דִּקְדּוּק וְחֶשְׁבּוֹנוֹת! לֹא אוּכַל עוֹד נְשֹׂא

אֶת הַבַּטָּלָה.

– הַ־שְׁמַע־תֶּם ? – פָּהֵק הַמֶּלֶךְ בִּמְלוֹא פִּיו. – הוּא מְבַ־קֵּשׁ חֶשְׁ־בּוֹ־נוֹת וְשֵׁ־עוּ־רִים ! חֵטְא מָ־וֶת הָ־טָא הַ־נַּ־עַר ! רַב הַ־טַּ־בָּ־חִים ! הָ־בֵא הֵ־נָּה הַ־קַּ־רְ־דֹּם, חוּ־שָׁה !

וְעוֹזְרֵי רַב הַטַּבָּחִים הֶעֱמִידוּ אֶת רְפָאֵל עַל בִּרְכָּיו וַיַּפְשִׁיטוּ מֵעָלָיו אֶת כֻּתָּנְתּוֹ וַיֹּאחֲזוּ בְשַׂעֲרוֹת רֹאשׁוֹ וַיָּשִׂימוּ אֶת צַוָּארוֹ עַל גֶּזַע עֵץ אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַבִּצָּה. וְרַב הַטַּבָּחִים הֵרִים אֶת הַקַּרְדֹּם וַיְנוֹפְפֵהוּ עָלָיו.

– הוֹי, חוּסוּ ! הַצִּילוּ ! – צָעַק רְפָאֵל בְּכָל כֹּחוֹ וַיִּתְנוֹדֵד. – – –

רְפָאֵל פָּקַח אֶת עֵינָיו וְהִנֵּה רֹאשׁוֹ נִשְׁעָן עַל מַחְבַּרְתּוֹ וּמֵאַפּוֹ נוֹזֵל דָּם.

לְקוֹלוֹ פָּרַץ שְׂחוֹק מִפִּי כָּל הַנְּעָרִים, וְהַמּוֹרֶה קָרָא עוֹד הַפַּעַם אֶת קְרִיאָתוֹ : „הוֹי, עַד מָתַי תִּהְיֶה נִרְפֶּה, רְפָאֵל ?" – וְעֵינֵי הַמּוֹרֶה הָיוּ עַתָּה פְּקוּחוֹת מְאֹד.

אוּלָם אֶת הַקְּרִיאָה הַזֹּאת קָרָא הַמּוֹרֶה בַּפַּעַם הָאַחֲרוֹנָה. רְפָאֵל יָדַע הַפַּעַם וְהִכִּיר, כִּי רָעָה הַבַּטָּלָה וְקָשָׁה אֶלֶף פְּעָמִים מִדִּקְדּוּק וְחֶשְׁבּוֹנוֹת וְשִׁעוּרִים.

№
21—22

פרחים

רָבִּינְזוֹן

עַל הָאִי הַשּׁוֹמֵם.

מַחֲזֶה לִילָדִים

בְּמַעֲרָכָה אֶחָת.

תַּרְגּוּם ש. ל. גָּרְדוֹן.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 4 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

רָבִּינְזוֹן

עַל הָאִי הַשּׁוֹמֵם.

(מַחֲזֶה לִילָדִים בְּמַעֲרָכָה אַחַת).

הַנְּפָשׁוֹת:

רָבִּינְזוֹן.
שְׁנֵי פְּרָאִים.
שָׁבוּי.
תְּכִּי.

עַל הַבָּמָה יֵרָאֶה אִי, מֵרָחוֹק יֵרָאֶה הַר גָּבֹהַּ מְכֻסֶּה כֻּלּוֹ בְּיֶרֶק דֶּשֶׁא וְאַחֲרָיו — הַיָּם; מִצַּד יָמִין—סֶלַע וּבוֹ מְעָרַת רָבִּינְזוֹן, שֶׁדַּלְתָּהּ קְלוּעָה מִקּוֹצִים, וְעֵצִים רָמִים מִסָּבִיב לַסֶּלַע. מִשְּׂמֹאל מִסְפַּר עֲצֵי קִיקוֹס צְעִירִים עוֹמְדִים עַל גִּבְעָה קְטַנָּה; לִפְנֵיהֶם עֵץ גָּבֹהַּ מְאֹד. וְאַחֲרָיו מוֹט וְדֶגֶל בְּרֹאשׁוֹ, וְעַל הַדֶּגֶל נִרְאָה הַכְּתֹבֶת: „הוֹשׁוּ לְעֶזְרָה

רָבִּינְזוֹן הָאֻמְלָל!" — קָרוֹב לַמְּעָרָה סֶלַע לֹא גָבֹהַּ וְעָלָיו קְעָרָה עֲשׂוּיָה מִקְּלִפַּת אֱגוֹזֵי־הֹדוּ, הַקּוֹקוֹס, שִׁמְשִׁיָּה עֲשׂוּיָה מֵעֲלֵי אֵיזֶה צֶמַח, מַעְדֵּר, מִסְפָּר עַצְמוֹת דָּג וַחֲבָלִים. עַל אַחַד הָעֵצִים תֻּכִּי.

עֲלִילָה רִאשׁוֹנָה.

בֹּקֶר. הַשֶּׁמֶשׁ יוֹצְאָה. רָבִּינְזוֹן נִדְהָם מִן הַמְּעָרָה.

רָ בִּ י נְ ז וֹ ן: אַיֵּכֶם? אַבָּא! אִמָּא!... אֲהָהּ! זֶה הָיָה רַק חֲלוֹם. אֲבָל כְּמוֹ חַיִּים רְאִיתִים לְנֶגֶד עֵינָי! יְקִיצָה אַכְזָרִיָּה! בָּדָד אֲנִי, בָּדָד עַל הָאִי הַשּׁוֹמֵם הַזֶּה!..

חָלַמְתִּי: אֶל אֶרֶץ מוֹלַדְתִּי שַׁבְתִּי,
אֶת עִירִי רָאִיתִי, בֵּית הוֹרַי יָשַׁבְתִּי,
אֶת אַבָּא, אֶת אִמָּא, כָּל קְרוֹבַי רָאִיתִי,
חִבַּקְתִּים, נְשַׁקְתִּים וּמָרָה בָכִיתִי...
אָז אִמָּא נָפְלָה עַל צַוָּארִי בִּבְכִי,
וּבְדִמְעוֹת עֵינַיִם לִי הִבִּיט הָאָב.
אַיֵּךְ, אִמָּא טוֹבָה? אַיֵּה, אַיֵּה הִיא?
אַיֶּכָה, אָב אֻמְלָל? — אֲהָהּ, מַחֲזֶה שָׁוְא!
גּוֹדֵד וְעָזוּב אֲנִי גַּם הַיּוֹם.

אֲבוֹתַי רָאִיתִי בַחֲלוֹם, אַךְ כַּחֲלוֹם...
רָבִּינְזוֹן אֻמְלָל!

הַתְּכִּי: רָבִּינְזוֹן אֻמְלָל!

רָבִּינְזוֹן: אֱמֶת, יְדִידִי, אֱמֶת, חֲבֵרִי...

הַתְּכִּי: חֲבֵרִי, חֲבֵרִי!

רָבִּינְזוֹן: הִנֵּה זאת לִי הַפַּעַם הַשֵּׁנִית שֶׁהַחֲלוֹם מְרַמֵּנִי כָכָה, עוֹדֶנִּי זוֹכֵר זאת הֵיטֵב. הַדָּבָר הָיָה לִפְנֵי שָׁלשׁ שָׁנִים, בְּעֵת שֶׁהַסְּעָרָה שִׁבְּרָה אֶת אֳנִיָּתֵנוּ וַתַּשְׁלִיכֵנִי עַל הָאִי הַשּׁוֹמֵם הַזֶּה. אָז הַחִלּוֹתִי לָנוּעַ עַל פְּנֵי הָאִי וְלֹא מָצָאתִי לִי מָעוֹן וּמַחֲסֶה; וְהַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַיְהִי לֵיל חשֶׁךְ. אָז טִפַּסְתִּי וְעָלִיתִי עַל הָעֵץ הַזֶּה, שָׁכַבְתִּי עַל עֲנָפָיו וָאִישָׁן. וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה אֶת אֲבוֹתַי וְהֵם עֲצוּבִים עַל עָזְבִי אוֹתָם; הִנֵּה הֵם נֶאֱנָחִים מָרָה, בּוֹכִים וּפוֹרְשִׂים אֶת כַּפֵּיהֶם וּמְמָאֲנִים לְהִתְנַחֵם. הָהּ! מַה דָּאֲבָה נַפְשִׁי בְּדַעְתִּי, כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא אֲשֶׁר הֶעֱצַבְתִּי כה אֶת רוּחָם. „הִנֵּנִי! הִנֵּנִי! — קָרָאתִי בְּקוֹל, — הִנֵּנִי, אֲבוֹתַי הָאֲהוּבִים!" וְחָפַצְתִּי לְהִתְנַפֵּל עַל צַוָּארָם — וָאֶפֹּלְתִּי מִן הָעֵץ אָרְצָה. לְאָשְׁרִי יָשַׁנְתִּי אָז עַל עֲנָפִים לֹא־גְבֹהִים מִן הָאָרֶץ, וְנָפַלְתִּי עַל מַצָּע עֵשֶׂב רַךְ.

הַתֻּכִּי: רָבִּינְזוֹן אֻמְלָל!

רָבִּינְזוֹן: כֵּן, יְדִידִי, כֵּן, חֲבִיבִי; קְרָא, קְרָא עוֹד אֶת הַמִּלִּים הָאֵלֶּה! אֲבָל בְּמִי הָאָשָׁם? בִּי! אֲנִי עָזַבְתִּי אֶתְכֶם, הוֹרַי הָאֲהוּבִים, וְאֶת פִּיכֶם לֹא שָׁאַלְתִּי. אֲנִי בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה, הִתְאַוֵּיתִי לָשׁוּט בָּאֳנִיָּה עַל פְּנֵי הַיָּם וְהֶחְלַטְתִּי לַעֲזֹב אֶתְכֶם... אָח! מַה מְּאֹד מַכְאִיבֵנִי הָרַעְיוֹן הַזֶּה! אָכֵן יִסֵּר יִסְּרַנִּי אֱלֹהִים, כִּי הֵקִים עָלַי אֶת הַסְּעָרָה הַנּוֹרָאָה, וּכְמְעַט שֶׁטָּבַעְתִּי בִּמְצוּלוֹת יָם, וְזֶה לִי שָׁלשׁ שָׁנוֹת עָמָל שֶׁאֲנִי חַי פֹּה בּוֹדֵד וְעָזוּב עַל הָאִי הַשּׁוֹמֵם הַזֶּה.

הַתֻּכִּי: חֲבֵרִי, חֲבֵרִי!

רָבִּינְזוֹן: חֲבֵרִי הָאָהוּב! מַה מְּאֹד יְנַחֲמֵנִי קוֹלְךָ הַנָּעִים. אַתָּה לְבַדְּךָ מְדַבֵּר אֵלַי, אַתָּה שׁוֹנֶה אֶת הַדְּבָרִים שֶׁאֲנִי מֵבִין – וְיֵשׁ שֶׁאֲנִי שׁוֹכֵחַ רֶגַע, וְאָז נִדְמֶה לִי שֶׁאֲנִי שׁוֹמֵעַ קוֹל אָדָם... אָח! זֶה לִי שָׁלשׁ שָׁנִים, אֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתִּי קוֹל אָדָם.

הַתֻּכִּי: שְׁתֵּי שָׁנִים, שָׁלשׁ שָׁנִים, רָבִּינְזוֹן אֻמְלָל!

רָבִּינְזוֹן: הַשֶּׁמֶשׁ שָׁם עוֹלֶה, הָהּ, אֵלִי, הַקְשִׁיבָה תְּפִלָּתִי, זוּ תְּפִלַּת הַבֹּקֶר.

הָהּ, יוֹצֵר הַכֹּל, אֵל בּוֹרֵא הֶחָרֶס,[1]
שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּרוּחַ נִשְׁבָּרֶת.
אַתָּה הוּא אֵלִי, אַתָּה הוּא בּוֹרְאִי,
בְּךָ מִבְטַחִי, מַחְסִי וְאוֹרִי.
עַל כֵּן בְּכָל לֵב אֶתְחַנֵּן אֵלֶיךָ:
הָאִירָה אֵלַי גַּם הַיּוֹם אֶת פָּנֶיךָ!
הוֹי, כְּלַח, אֵל רַחוּם, לַעֲוֹנִי וְחָנֵּנִי,
וּבְגֹדֶל רַחֲמֶיךָ תּוֹסִיף וּתְרַחֲמֵנִי.
עַל אִי שָׁמֵם בִּלְבַב אוֹקְיָנוֹס
בְּךָ אֶמְצָא לִי, אֵלִי, מָנוֹס;
וּכְקַו אוֹר שֶׁמֶשׁ בְּעַד הֶעָב
תִּתֵּן תִּקְוָה לִי בַּלֵּבָב.
מַר, עָצוּב גּוֹרַל עַבְדֶּךָ,
מָה אַחֲרִיתִי לֹא אֵדָעָה,—
עֲשֵׂה בִי, אֵל כִּרְצוֹן קָדְשֶׁךָ,
עִמְּךָ, צוּרִי, לֹא עוֹד אִירָאָה.

---

[1] הַשָּׁמֶשׁ.

הַתְּפִלָּה תּוֹסִיף לִי אֹמֶץ; אֶתְמוֹל בָּעֶרֶב הָיִיתִי עָיֵף וְיָגֵעַ מֵרֹב עֲבוֹדָה, וְעַתָּה אֲנִי מַרְגִּישׁ בִּי כֹּחוֹת חֲדָשִׁים. הֶאָח, מַה נָּעִים הַבֹּקֶר הַזֶּה! הָאֲוִיר צַח כְּבְיוֹם הָרִאשׁוֹן לִבְרִיאַת הָעוֹלָם. מֵעֵבֶר הַיָּם נוֹשֶׁבֶת רוּחַ קְרִירָה וּמְשׁוֹבֶבֶת נַפְשִׁי, וְרֵיחַ הַפְּרָחִים – הֶאָח, מַה נָּעִים! הָבָה, אֶעֱלֶה נָּא עַל הָהָר וְאֶתְעַנֵּג עַל הֲדַר הַטֶּבַע מִסָּבִיב. (עוֹלֶה). אֲנִי רוֹאֶה מִפֹּה חֵלֶק גָּדוֹל מִן הָאִי. הִנֵּה שָׁם נִרְאֶה הַחוֹף, אֲשֶׁר הִשְׁלִיכוּ אוֹתִי הַגַּלִּים עָלָיו; הִנֵּה הַגִּבְעָה אֲשֶׁר צַדְתִּי עָלֶיהָ שְׁלֹשָׁה יַחְמוּרִים*). עַל־יַד הַסֶּלַע הַלָּז מָצָאתִי לִי צֶמַח אֲשֶׁר לוֹ עָלִים רְחָבִים מְאֹד וְעָשִׂיתִי לִי מִמֶּנּוּ שִׁמְשִׁיָּה טוֹבָה. הִנֵּה לְשׁוֹן הַיָּם שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ שָׁם לָדוּג דָּגִים. מֵאַחֲרֵי הַסֶּלַע הַלָּז מָעוֹן לְיַחְמוּרַי, וְאֵלֶּה עֲצֵי הַקּוֹקוֹס הָרַעֲנַנִּים סוֹכְכִים בְּעַנְפֵיהֶם עַל מְעָרָתִי שָׁם בְּנִקִיק הָהָר, הִיא הַמְּעָרָה שֶׁאֲנִי יוֹשֵׁב בָּהּ זֶה שָׁלֹשׁ שָׁנִים. בְּכַמָּה עָמָל עָלָה בְּיָדִי לַעֲשׂוֹת אֶת קִיר הָאֲדָמָה הַזֶּה לְהַסְתִּיר בּוֹ אֶת מְעוֹנִי מֵחַיְתוֹ טֶרֶף! וְאוּלָם הָעֲבוֹדָה כֹּל תּוּכָל.

*) מִין עֵז פֶּרֶא.

וְשָׁם הָאֹקְיָנוֹס! הָאֹקְיָנוֹס! מַרְאֶה נֶאְדָּר! הוֹי, מַה גָּדוֹל מֶרְחַב־הַמַּיִם הַזֶּה! וְשָׁם שָׁמַיִם וּמַיִם חֻבְּרוּ יָחַד.— אֲבָל גַּם שָׁם אֵין עוֹד הַסּוֹף. וְרָחוֹק, רָחוֹק, אַחֲרֵי הַגַּלִּים הָאֵלֶּה, שָׁם אֶרֶץ מוֹלַדְתִּי הָאֲהוּבָה. גַּם צִפּוֹר לֹא תוּכַל לְהַגִּיעַ שָׁמָּה בִּמְעוּפָהּ הַמָּהִיר. שָׁם, שָׁם הוֹרַי הָאֲהוּבִים! מָה הֵם עוֹשִׂים כָּעֵת? הַעוֹדָם חַיִּים? אָח! בְּוַדַּי הֵם זוֹכְרִים אוֹתִי עַתָּה וּמִתְעַצְּבִים וּבוֹכִים לְזִכְרִי (נוֹשֵׂא עֵינָיו לַמָּרוֹם):

אֵלִי! שְׁלַח לָמוֹ נִחוּמִים
לְעֵת זִקְנָה בְּאֹשֶׁר רָב
וּבְטוּב בְּנֵיהֶם לְשִׁלּוּמִים,
וִיגוֹן לִבָּם מְחֵה כָעָב!
יָכֹלְתִּי שֶׁבֶת עִמָּם יַחַד
וַאֲנִי עָזַבְתִּי בֵּית אָבִי;—
יִחְיוּ נָא הֵם בְּלִי צַעַר, פַּחַד,
וַאֲנִי דֹם אֶשָּׂא יְגוֹן לְבָבִי. (בּוֹכֶה רְגָעִים מִסְפָּר).

הַדְּמָעוֹת מַרְפֵּא לְלֵב מָלֵא עָצֶב. עַתָּה אֶגְמֹר נָא אֶת הַכְּתֹבֶת אֲשֶׁר הַחִלּוֹתִי אֶתְמוֹל לַחֲרֹת בְּגֶזַע הָעֵץ הַזֶּה. „יְבָרֶכְכֶם, אֱלֹהִים, הוֹרַי הָאֲהוּבִים, אַתִּיאֵל־

עֲ מָ לְ יָ ה!" (הוא נושק את השמות). אֵלֶּה שְׁמוֹת אָבִי ואִמִּי... אִמִּי! עוֹדֶנִּי שׁוֹמֵעַ גַּם עַתָּה אֶת קוֹלָהּ הַנָּעִים: „בְּנִי הַטּוֹב, שׁוּב אִתָּנוּ. לָמָּה זֶה תַּרְחִיק נְדוֹד? חֲיֵה לְפָנֵינוּ, בְּנִי, וֶהֱיֵה לָנוּ לְנִחוּמִים!" וְהַבֵּן הַטּוֹב לֹא שָׁמַע לְקוֹלָהּ. (הוא לוֹקֵחַ סַכִּין קָטָן וְחוֹרֵת בָּעֵץ אֶת הַמִּלִּים). סְלְ־חוּ לַ־עֲ וֹ ן בְּ נְ ־ כֶ ם! תִּשָּׁאַרְנָה נָא הַמִּלִּים הָאֵלֶּה חֲרוּתוֹת בָּעֵץ הַזֶּה... תְּסַפֵּרְנָה הֵן אֶת חֲרָטָתִי! הָהּ, שֵׁמוֹת יְקָרִים! — חֲרָטָה מְאֻחֶרֶת!

הַתֻּכִּי: רָבִּינְזוֹן, עֵת לַעֲבֹד!

רָבִּינְזוֹן: צָדַקְתָּ, יְדִידִי, צָדַקְתָּ... מַה בֶּצַע בַּדְּמָעוֹת? צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַסִּירָה... הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת מִתְקַדֶּמֶת כָּל כַּךְ לְאַט — כִּמְעַט שֶׁגַּם הַהַתְחָלָה אֵינָהּ נִכֶּרֶת. הַגַּרְזֶן הוּא לַחֲרֹט בָּעֵץ עַד אֲשֶׁר יִהְיֶה לִי לְסִירָה. בְּקַרְדֹּם שֶׁל אֶבֶן כְּקַרְדֻּמִּי? הוֹי, מִי יִתֵּן וּמָצָאתִי לִי פֹּה בַּרְזֶל! אַךְ בַּרְזֶל אֵין כְּנִרְאֶה עַל כָּל הָאִי הַזֶּה. וּבְכָל זֹאת אֵיךְ שֶׁתִּקְשֶׁה עָלַי הָעֲבוֹדָה סוֹף סוֹף הֲלֹא אֶגְמְרֶנָּה. — וְאָז — מַה תִּגְדַּל שִׂמְחָתִי! לִי תִהְיֶה סִירָה! סַבְלָנוּת, אַתְּ דְּרוּשָׁה לִי יוֹתֵר מִכֹּל! (הוּא עוֹבֵד בְּקַרְדֹּם הָאֶבֶן וּמְשׁוֹרֵר).

אֵין עֲבוֹדָה בְּלִי אֹרֶךְ־אַפַּיִם,
וּבְלִי עֲבוֹדָה אֵין מֶגֶד שָׁמָיִם.
רַבִּים מַעֲצוֹרִים תִּפְגֹּשׁ בִּמְלָאכָה
אַךְ סְבֹל וַעֲבֹד עֲדֵי תִצְלָחָה!
אִם הִתְחַלְתָּ
וְקִלְקַלְתָּ,
הֱיֵה לְאִישׁ
וְתַקֵּן חִישׁ,
וַעֲבוֹדָתְךָ אַל תַּשְׁלִיכָהּ,
אָז תַּצְלִיחָהּ. —
לְמַעַן הִשָּׁמֵר מֵחַיָּתוֹ טֶרֶף
הֵן עָבַדְתִּי בְּלִי הֶרֶף:
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת עֵצִים נָטַעְתִּי
וְעַנְפֵיהֶם יַחְדָּו קָלַעְתִּי,
בֵּינוֹתָם עָפָר שָׁפַכְתִּי,
כֹּה עָבַדְתִּי וְלֹא נַחְתִּי,
וְכָל הַיּוֹם עָפָר חָפַרְתִּי,
עַד הַקִּיר סְבִיבִי גָּמַרְתִּי,

בּוֹ חָסִיתִי וְנִשְׁמַרְתִּי.
בָּנִיתִי לִי מֵעַנְפֵי עֵץ,
עָשִׂיתִי לִי גַּם קֶשֶׁת חֵץ
וּלְמַטָּרָה לִירוֹת לָמַדְתִּי:
כֹּה כָּל הַיּוֹם עָבַדְתִּי
בַּחוּץ וּבִמְעוֹנִי
עַד כִּי שָׁכַחְתִּי יְגוֹנִי.
יוֹם יוֹם הָלַכְתִּי, כִּתִּיתִי רַגְלַיִם
וּצְמָחִים חִפַּשְׂתִּי בְּאֹרֶךְ אַפַּיִם,
הַצְּמָחִים נִפַּצְתִּי, קָלַעְתִּי, סָרַגְתִּי,
חֲבָלִים וְרֶשֶׁת אָרַגְתִּי,
בְּרֶשֶׁת רֹב דָּגִים לִי דַגְתִּי,
לָשֹׂבַע אָכַלְתִּי
וֵאלֹהַּ הִלַּלְתִּי.
עֵת שִׂמְלָתִי מְעַט בָּלָתָה
יָדִי אַחֶרֶת לִי עָשָׂתָה.
מֵעוֹר עִזִּי לִי רַךְ בָּחַרְתִּי
וּבְעֶצֶם־דָּג לִי בֶּגֶד תָּפַרְתִּי.

אותו אֶלְבַּשׁ כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ
וּמַרְאֵי מְשֻׁנֶּה כְּפֶרֶא פָּרוּעַ,
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת אָשׁוּבָה אֶלְבָּשָׁה
שִׂמְלָתִי יְשָׁנָה, יְשָׁנָה־חֲדָשָׁה:
שֶׁאֶצְלִי הִיא נִשְׁמָרָה,
וּמִכָּל יָקָר הִיא לִי יְקָרָה.

עָיֵף אֲנִי, עֵת לֶאֱכֹל; הָבָה אֶקְחָה לִי אֶת סֻלַּם הַחֲבָלִים וְאֶעֱלֶה עַל הָעֵץ אֶלְקְטָה לִי קוֹקוֹסִים, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לִי תָּמִיד מִן הַמּוּכָן. (לוֹקֵחַ אֶת סֻלַּם הַחֲבָלִים וּמְטַפֵּס וְעוֹלֶה עַל הָעֵץ, קוֹטֵף קוֹקוֹסִים אֲחָדִים וּמַשְׁלִיכָם עַל הָעֵשֶׂב אַרְצָה).

הַתֻּכִּי: קוֹקוֹסִים! קוֹקוֹסִים! רָבִּינְזוֹן!

רָבִּינְזוֹן: עַתָּה אֲפַצֵּעַ אֱגוֹז אֶחָד בָּאֶבֶן, אוֹצִיא אֶת הַגַּרְעִין וְאֶת הֶחָלָב אֲשֶׁר בּוֹ אֶצֹק אֶל קְעָרַת הַקּוֹקוֹס הַזֹּאת. מַה חַם! הַשֶּׁמֶשׁ לוֹהֵט כָּאֵשׁ; אֶסּוֹכֵךְ נָא בְּשִׁמְשִׁיָּתִי; הָאֲוִיר מַחֲנִיק. כֵּן הוּא תָּמִיד לִפְנֵי סְעָרָה. (שׁוֹתֶה חָלָב וְאוֹכֵל אֶת הַקּוֹקוֹס). תֻּכִּי, תֻּכִּי הַטּוֹב, גַּשׁ הֵנָּה! הִנֵּה קוֹקוֹס! (הַתֻּכִּי עָף אֵלָיו מִן הָעֵץ וּמְנַקֵּר מִידֵי רָבִּינְזוֹן). הִנֵּה אֲנִי שָׂבֵעַ. אוֹדְךָ, אֱלֹהַי, עַל טוּבְךָ וְעַל חַסְדְּךָ עִמָּדִי! מַה

מְעַט הוּא הַדָּרוּשׁ לְאָדָם לְמִחְיָתוֹ, אִם אֵינוֹ בַּעַל תַּאֲוָה! וּבְכָל זֹאת חָפַצְתִּי מְאֹד שֶׁיִּהְיֶה לִי אֵשׁ כְּבָרִאשׁוֹנָה... כִּי אָז יָכֹלְתִּי גַּם עַתָּה לֶאֱכֹל דָּגִים צְלוּיִים וְלִצְלוֹת גַּם תַּפּוּחֵי אֲדָמָה. וְכוּרַנִי עוֹד אֵיךְ הָיָה הַדָּבָר: מֵחֹם הַשֶּׁמֶשׁ הַלּוֹהֵט בָּעַר פַּעַם אַחַת הָעֵשֶׂב הַיָּבֵשׁ, וַאֲנִי שְׁתֵּי שָׁנִים תְּמִימוֹת שָׁמַרְתִּי אֶת הָאֵשׁ תַּחַת אַחַד הַסְּלָעִים. אַךְ בְּעֵת מַחֲלָתִי כָּבְתָה. אֲבָל מָה אֶעֱשֶׂה בַּחֹרֶף בְּלִי אֵשׁ? הֵן אֶקְפָּא בַּקֹּר! נוֹרָא הָרַעְיוֹן! אַל תִּתְיָאֵשׁ, רָבִּינְזוֹן. אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם יוֹדֵעַ מַה דָּרוּשׁ לְךָ. עַתָּה צָרִיךְ אֲנִי לִשְׁאֹב מַיִם וּלְהַשְׁקוֹת אֶת הַיַּחְמוּר. (יוֹצֵא עִם הַיַּחְמוּר מִתַּחַת הָעֵצִים וּמוֹבִיל אוֹתוֹ אֶל הַמַּעְיָן).

הַתֻּכִּי: יַחְמוּר, יַחְמוּר!

רָבִּינְזוֹן: הוּא שׁוֹתֶה בְּתַאֲוָה רַבָּה. חֹם נוֹרָא בַּיּוֹם הַזֶּה. הִנֵּה עַתָּה הֵחֵל לְהַבִּיט אֵלַי יוֹתֵר בְּשִׂמְחָה. מֶה הָיָה לִי לוּלֵא מָצָאתִי מַעְיַן מַיִם חַיִּים עַל הָאִי הַזֶּה? הֲלֹא גָּוַעְתִּי בַּצָּמָא. אֶת מֵי הַיָּם הַמְּלוּחִים אִי אֶפְשָׁר לִשְׁתּוֹת.

מָה רַבָּה הִיא הַתּוֹעֶלֶת אֲשֶׁר יָבִיא לִי הַיַּחְמוּר! הוּא נוֹשֵׂא אֶת מַשָּׂאִי. אֲנִי לָבוּשׁ בְּעוֹר יַחְמוּר. חָפַצְתִּי מְאֹד

לָצוּד עוֹד יַחְמוּר אֶחָד; אַךְ זֶה דָּבָר קָשֶׁה: הֵם רָצִים מַהֵר וְעַתָּה הֵם מְפַחֲדִים מִפָּנַי יוֹתֵר. אַךְ אוּלַי תַּעֲמֹד לִי עָרְמָתִי? הִתְבּוֹנַנְתִּי וָאֵרֶא כִּי הֵם קוֹפְצִים לְעִתִּים מֵרֹאשׁ הַגִּבְעָה הַהִיא אֶל הָעֵמֶק אֲשֶׁר לְרַגְלֶיהָ, וְחָפַרְתִּי חָרִיץ עָמֹק לְרַגְלֵי הַגִּבְעָה הַהִיא; צָרִיךְ רַק לְכַסּוֹת אֶת הֶחָרִיץ הַהוּא בַּעֲנָפִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵרָאֶה, וְהַיַּחְמוּרִים שֶׁאֵינָם זְהִירִים בְּקָפְצָם מִן הַגִּבְעָה יוּכְלוּ לִנְפֹּל אֶל הֶחָרִיץ. כָּכָה צָדִים וְאֵבִים בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי. הָבָה אֶכְרֹת מְלֹא סַל עֲנָפִים וְיַחְמוּרַי יְבִיאֵהוּ שָׁמָּה אֶל הֶחָרִיץ (קוֹשֵׁר סַל עַל גַּב הַכִּבְשָׂה וּמוֹלִיךְ אוֹתָהּ אֶל הֶחָרִיץ בֵּינְתַיִם מִתְקַדְּרִים הַשָּׁמַיִם עָבִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר). זֶה רַעַם כְּנִרְאֶה (קוֹל רַעַם נִשְׁמָע).

הַתֻּכִּי: רַעַם, רַעַם, רַעַם!

רָבִּינְזוֹן: הִנֵּה קָדְרוּ הַשָּׁמַיִם. — הַיָּם זוֹעֵף. בְּעוֹד רֶגַע תָּקוּם סְעָרָה נוֹרָאָה. צָרִיךְ לְהִסָּתֵר מַהֵר בַּמְּעָרָה, פַּחַד לְהִשָּׁאֵר פֹּה. אָבִיאָה נָא אֶת הַיַּחְמוּר... (מוֹלִיכָהּ אֶל מְקוֹמָהּ וָשָׁב. קוֹלוֹת הָרְעָמִים הוֹלְכִים וּגְדוֹלִים. בְּרָקִים מִתְעוֹפְפִים, הָאֲדָמָה רוֹעֶדֶת) הַסְּעָרָה שׁוֹבֶרֶת עֵצִים... הָאֲדָמָה רוֹעֶדֶת תַּחְתָּי. הָהּ, אֵלִי! אֵינִי יָכוֹל לָלֶכֶת. — חוּסָה, הַצִּילָה אֶת

רָבִּינְזוֹן הָאֻמְלָל ! (רַעַם אַחַר רַעַם מַרְעִישׁ אֶת הָאָרֶץ עַד הַיְסוֹד בָּהּ. רָבִּינְזוֹן נוֹפֵל אָרְצָה. פְּעָמִים אֲחָדוֹת הוּא מִתְחַזֵּק לָקוּם לָלֶכֶת אֶל הַמְּעָרָה וְאֵינוֹ יָכוֹל). אֲהָהּ, לוּ יָשַׁבְתִּי עַתָּה בִּמְעָרָתִי ! —אָח, מַה נּוֹרָאִים הָרְעָמִים הָאֵלֶּה ! הַבְּרָקִים מְעַוְּרִים אֶת עֵינָי ! — הָאֲדָמָה רוֹעֶדֶת. עוֹד מְעַט וְתִבְלָעֵנִי חַיִּים. הָהּ, מַדּוּעַ זֶה תִּרְעַשׁ כֹּה הָאֲדָמָה ? אֵלִי, אֵלִי, לָמָּה עֲזַבְתָּנִי ? אֵין יְשׁוּעָה לִי עוֹד. אָבַדְתִּי, אָבָדְתִּי. (רַעַם נוֹרָא יִשָּׁמַע ; רָבִּינְזוֹן מִתְחַלְחֵל, קוֹפֵץ מִמְּקוֹמוֹ וְרוֹאֶה, כִּי נֶהֱרַס חֵלֶק מִן הָהָר וַאֲחָדִים מִן הָעֵצִים אֲשֶׁר לִפְנֵי פֶּתַח הַמְּעָרָה נֶעֶקְרוּ מִשָּׁרְשֵׁיהֶם וְנֶהֶפְכוּ עַל פְּנֵיהֶם. בָּרָק מַבְעִיר אַחַד הָעֵצִים). אֵלִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם! אֵין זֹאת כִּי הַשָּׁמַיִם נִקְרָעִים מִמָּעַל. חֵלֶק מִן הָהָר נֶהֱרַס, וְהָעֵצִים אֲשֶׁר סוֹכְכוּ עַל מְבוֹא הַמְּעָרָה נֶעֶקְרוּ! רָבִּינְזוֹן אֻמְלָל!

אֲבָל מָה עֵינַי רוֹאוֹת ? אֵשׁ ! הָאָח ! זֶה הָעֵץ הַנֶּעֱקָר מִשָּׁרָשָׁיו בּוֹעֵר בָּאֵשׁ ! וַאֲנִי יָכוֹל אוּכַל מֵעַתָּה לִשְׁמֹר אֶת הָאֵשׁ תַּחַת הַסֶּלַע לְבַל תִּכְבֶּה. כִּמְדֻמֶּה שֶׁהַסְּעָרָה שָׁקְטָה מְעַט. רַעַשׁ הָאֲדָמָה עָבַר. בָּרוּךְ הַשֵּׁם! עַתָּה צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְפַנּוֹת אֶת הָאֲדָמָה מֵעַל מְבוֹא הַמְּעָרָה... אַךְ הַסְּעָרָה נָשְׂאָה אֶת מַעְדְּרִי... — (מַבִּיט מִסָּבִיב). הָאָח, הִנֵּהוּ ! (והוא

חופר בָּאֲדָמָה). הוי, מָה רַב הֶעָפָר וְהָאֲבָנִים, אֲשֶׁר נָפְלוּ מִן הָהָר. לוּ הָיִיתִי בַּמְּעָרָה הֲלֹא מָצָאתִי בָּהּ אֶת קִבְרִי. בְּאָשְׁרִי, כִּי לֹא הִסְפַּקְתִּי לְהִמָּלֵט אֶל הַמְּעָרָה.

מַה זֶּה? (הוּא מֵרִים גֶּזֶר זָהָב מִן הָאָרֶץ). בֵּין הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה יֵשׁ גַּם מַתֶּכֶת. אוּלַי בַּרְזֶל הוּא? – אֲהָהּ, זֶה זָהָב. מַתֶּכֶת אֲרוּרָה! כַּמָּה אֲנָשִׁים סוֹבְלִים בִּשְׁבִילֵךְ! תָּעֵב אֲתָעֵב אֶת זְהָבֵךְ (מַשְׁלִיךְ אֶת הַזָּהָב לָאָרֶץ). פֹּה לֹא תִצְלְחִי לִמְאוּמָה.

וְאַיֵּה תֻכִּיִּי? לֹא רוֹאִים אוֹתוֹ פֹּה. רֵעִי הָאֻמְלָל! בְּוַדַּאי אָבַד בַּסְּעָרָה. אֲבָל מַה זֶּה מִתְנוֹעֵעַ שָׁם? (נִגָּשׁ אֶל הֶחָרִיץ אֲשֶׁר לְרַגְלֵי הַגִּבְעָה). הֶאָח! שְׁנֵי יַחְמוּרִים בְּתוֹךְ הֶחָרִיץ. כַּנִּרְאֶה, מִהֲרוּ לְהִמָּלֵט עַל נַפְשָׁם מִתּוֹךְ הַסְּעָרָה, וַתִּתְקַפֵּצְנָה מֵעַל הַגִּבְעָה וַתִּפֹּלְנָה אֶל תּוֹךְ הֶחָרִיץ. אוֹדְךָ, אֱלֹהַי, עַל חַסְדְּךָ עִמָּדִי; וַאֲנִי בַּעַר מֵאִישׁ הִרְהַרְתִּי אַחֲרֵי מִדּוֹתֶיךָ! הִנֵּה רַעַשׁ הָאֲדָמָה נָתַן לִי אֵשׁ וּשְׁנֵי יַחְמוּרִים. חֵלֶק מִן הַמְּעָרָה נֶהֱרַס, אַךְ מִזֹּאת הָיְתָה יוֹתֵר רְחָבָה; עֵקֶר עֵצִים אֲחָדִים, אַךְ זֹאת אֲתַקֵּן עַד מְהֵרָה.

אָכֵן זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ! אֲבָל אֵיזֶה יוֹם בַּשָּׁבוּעַ הַיּוֹם

הַזֶּה? (נִגַּשׁ אֶל אַחַד הָעֵצִים וּמִתְבּוֹנֵן אֶל הַקַּוִּים הַחֲרוּתִים עָלָיו) הַקַּו הָאַחֲרוֹן הֶרְאָה יוֹם חֲמִשִׁי וְהַיּוֹם יוֹם שִׁשִּׁי. שְׁנֵים עָשָׂר לְחֹדֶשׁ תַּמּוּז. בַּשָּׁנָה שֶׁעָבְרָה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הֶעֱמַדְתִּי אֶת הַמּוֹט וּבְרֹאשׁוֹ הַדֶּגֶל עִם הַכְּתֹבֶת: „חוּשׁוּ לְעֶזְרַת רָבִּינְזוֹן הָאֻמְלָל!"

הַתֻּכִּי (מִתְעוֹפֵף אֵלָיו): רָבִּינְזוֹן, רָבִּינְזוֹן!

רָבִּינְזוֹן: הֶאָח, רֵעִי הַיָּקָר! רֵעִי הַטּוֹב! הִנֵּה שַׁבְתָּ אֵלַי. עֲמֹד נָא עַל כַּף יָדִי. (מְנַשֵּׁק וּמְלַטֵּף אוֹתוֹ). הוֹ, מַה מְּאֹד שִׂמַּחְתָּנִי! רֵעִי הַמִּסְכֵּן, אַתָּה רוֹעֵד... גַּם אַתָּה נִבְהַלְתָּ כָּמוֹנִי...

מֶחֱזֶה שְׁנִיָּה.

מֵרָחוֹק נִרְאָה סִירָה הַשָּׁטָה עַל פְּנֵי הַיָּם, וּבָהּ שְׁלשָׁה פְּרָאִים וְאֶחָד מֵהֶם אָסוּר.

רָבִּינְזוֹן: קוֹל צְעָקָה אָנֹכִי שׁוֹמֵעַ; מַה זֹּאת? אִם לֹא אֶשְׁגֶּה, סִירָה שָׁטָה אֲנִי רוֹאֶה. בָּהּ יוֹשְׁבִים פְּרָאִים, אֶחָד אָסוּר בַּחֲבָלִים. כַּנִּרְאֶה שְׁנַיִם מֵהֶם הֵם אוֹכְלֵי־אָדָם. פְּנֵיהֶם אֲיֻמִּים! הָאֻמְלָל גּוֹנֵחַ וּבוֹכֶה וְהֵם בְּשִׂמְחָה אַכְזָרִיָּה מְנוֹפְפִים עָלָיו אֶת סַכִּינֵיהֶם. מַה זֹּאת?

הַסִּירָה נִגְּשָׁה אֶל הַחוֹף. הִנֵּה הֵם עוֹלִים אֶל הַיַּבָּשָׁה. הִשָּׁמֵר לְךָ רָבִּינְזוֹן! אַיֵּה מַקֵּל־הַיָּד שֶׁלִּי, הַקַּרְדֹּם וְהַמַּסֵּכָה? מַה טּוֹב כִּי עָשִׂיתִי לִי אֶת הַמַּסֵּכָה הַזֹּאת. בָּהּ אוּכַל לְהַבְעִית אֶת הַפְּרָאִים וְאַצִּיל אֶת הָאֻמְלָל; עָזְרֵנִי נָא, אֵלִי!

הַפְּרָאִים: אוּ־אַי־הַי! קָרְבּוּג! אוּ־אַי־רָה! אוּ־אַי־רָה!

רָבִּינְזוֹן: הִנֵּה מוֹשְׁכִים אַחֲרֵיהֶם אֶת הַשָּׁבוּי.

הַשָּׁבוּי: אֱלָאוֹ! אֱלָאוֹ!!

רָבִּינְזוֹן: הוּא מְבַקֵּשׁ רַחֲמִים. הֵם מַשְׁחִיזִים סַכִּינֵיהֶם בָּאֲבָנִים. כֵּן, אֵלֶּה הֵם אוֹכְלֵי אָדָם. עַתָּה הָעֵת, רָבִּינְזוֹן! (הוּא שָׂם עַל פָּנָיו מַסֵּכָה מְשֻׁנָּה הַמְּפִיצָה אֵימָה וָפַחַד וּמְמַהֵר אֶל הַפְּרָאִים בְּנוֹפְפוֹ בְּמַטֵּהוּ אָנֶה וָאָנָה; וּבְרֶגַע שֶׁשָּׁלְחוּ הַפְּרָאִים אֶת סַכִּינֵיהֶם לִדְקֹר אֶת הַשָּׁבוּי, הִכָּה בְמַקְלוֹ הֶעָבֶה עַל רֹאשׁ אַחַד הַפְּרָאִים וַיְפוֹצְצֵהוּ).

רָבִּינְזוֹן: מוּת, רוֹצֵחַ!

פֶּרֶא: הָאוּ! הָאוּ! (נוֹפֵל לָאָרֶץ וְהַסַּכִּין נוֹפֵל מִיָּדוֹ. רָבִּינְזוֹן רוֹדֵף אַחֲרֵי הַפֶּרֶא הַשֵּׁנִי הַמִּתְנַפֵּל מֵרֹב פַּחַד הַיָּמָּה).

הַשָּׁבוּי בְּפַחַד: אֱלָאוֹ! (נוֹפֵל עַל בִּרְכָּיו לִפְנֵי רָבִּינְזוֹן.

רָבִּינְזוֹן: בָּרוּךְ הַשֵּׁם! הָרוֹצְחִים אֵינָם עוֹד וְאַתָּה

נִצַּלְתָּ. אַל תִּירָא מִפָּנָי! אֲנִי מַצִּילְךָ מִמָּוֶת. (מַתִּיר אֶת הַחֲבָלִים מֵעַל יָדָיו וְרַגְלָיו, מֵסִיר אֶת הַמַּסֵּכָה מֵעַל פָּנָיו וּמְחַבֵּק אותו).

הַשָּׁבוּי. (מְנַשֵּׁק כְּנַף בִּגְדוֹ שֶׁל רָבִּינְזוֹן): וָ־מַ־יָה או־אוּ־דִי!

רָבִּינְזוֹן: אַל תּוֹדֶה אוֹתִי, הוֹדֵה לַאֲדֹנָי, אֲדֹנָי אֲשֶׁר שָׁם! (מַרְאֶה עַל הַשָּׁמָיִם). אַתָּה מֵבִין אוֹתִי? הֱיֵה לִי רֵעַ נֶאֱמָן וָטוֹב. אָכֵן יוֹם נִפְלָא לִי הַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי הַזֶּה! אֲבָל אֵיךְ אֶקְרָא לְךָ?

הַתֻּכִּי: שִׁשִּׁי! שִׁשִּׁי!

הַשָּׁבוּי: שִׁשִּׁי?

רָבִּינְזוֹן: וִיהִי שִׁמְךָ שִׁשִּׁי! הֲשׁוֹמֵעַ אַתָּה? אַתָּה שִׁשִּׁי, וַאֲנִי... (מַרְאֶה עַל עַצְמוֹ) אֲנִי רָבִּינְזוֹן.

שִׁשִּׁי (נוֹפֵל עַל פָּנָיו וְנוֹשֵׁק אֶת כַּפּוֹת רַגְלֵי רָבִּינְזוֹן): רָבִּינְזוֹן!

(הַמָּסָךְ נוֹפֵל).

№
23—25

פרחים

הָרוֹכֵל הַקָּטָן.

חִזָּיוֹן בְּתִשְׁעָה מַחֲזוֹת.

מְעֻבֶּדֶת עַל יְדֵי

י. מ. וַלְקִינְד.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 6 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

הָרוֹכֵל הַקָּטָן.

(חִזָּיוֹן בְּתִשְׁעָה מַחֲזוֹת).

הַנְּפָשׁוֹת:

רָחֵל, אַלְמָנָה עֲנִיָּה וְחוֹלָה.

יִצְחָק, בְּנָהּ, נַעַר בֶּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה, רוֹכֵל בִּסְפָרִיּוֹת.

נַחְשׁוֹן, פְּקִיד חָצֵר.

עַמִּינָדָב, שֻׁלְחָנִי עָשִׁיר.

מְקוֹם הַחִזָּיוֹן מְעוֹן רָחֵל. וּבַמָּעוֹן חֶדֶר אֶחָד וּבוֹ שֻׁלְחָן, הָעוֹמֵד עַל יַד הַקִּיר לִפְנֵי הַחַלּוֹן הַקָּטָן הַמִּתְרוֹמֵם מְעַט מֵעַל מִפְסַעַת הָרְחוֹב; סַפְסָל וּשְׁנֵי כִסְאוֹת נוֹשָׁנִים; אֲרוֹן הַמְשַׁמֵּשׁ לִבְגָדִים וְלִכְלֵי הָאֹכֶל כְּאֶחָד וּשְׁתֵּי מִטּוֹת.

הָאַחַת גְּדוֹלָה וְהַשֵּׁנִית קְטַנָּה, הָעוֹמְדוֹת לֹא הַרְחֵק מֵהַתַּנּוּר. בַּחֶדֶר שׂוֹרֵר עֹנִי אֲבָל נְקָיוֹן. עֵת הַחִזָּיוֹן יוֹם חֹרֶף לִפְנֵי הַצָּהֳרָיִם.

מַחֲזֶה רִאשׁוֹן.

(אַךְ הֵאִיר הַבֹּקֶר. יִצְחָק, לָבוּשׁ בְּגָדִים מְטֻלָּאִים אֲבָל נְקִיִּים, יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא לִפְנֵי הַשֻּׁלְחָן וְקוֹרֵא בַּסֵּפֶר. כַּעֲבֹר זְמַן מַה הוּא מַנִּיחַ אֶת הַסֵּפֶר הַצִּדָּה וְנִשְׁעָן עַל גַּב הַכִּסֵּא.)

מַה מְּאֹד חָפַצְתִּי לִקְרֹא אֶת סוֹף הַסִּפּוּר הַזֶּה. אַךְ זֶהוּ סִפּוּר נִפְלָא! מַה טּוֹב כִּי עָלָה בְּיָדִי לְהַשִּׂיגוֹ וּבְזוֹל. אַךְ שְׁתֵּי אֲגוֹרוֹת שִׁלַּמְתִּי בִּמְחִירוֹ לְמשֶׁה הַמּוֹכֵר־סְפָרִים; אַךְ צַר לִי כִּי חֲסֵרִים בְּסוֹפוֹ עָלִים אֲחָדִים. הַסִּפּוּר מָשַׁךְ אֶת לְבָבִי כָּל כַּךְ, עַד כִּי מְאוּמָה לֹא יֵיַקר עַתָּה בְּעֵינַי לָתֵת בְּעַד הֶעָלִים הַחֲסֵרִים. (חוֹשֵׁב רְגָעִים אֲחָדִים) אֲבָל הֲלֹא אַחַת הִיא לִי. אֶת הַסִּפּוּר אֲנִי יוֹדֵעַ. מְחִיר הַסֵּפֶר כְּשֶׁהוּא חָדָשׁ רַב מְאֹד, וַאֲנִי אֵינֶנִּי רַשַּׁאי לְהוֹצִיא כֶּסֶף עַל סְפָרִים. הֵן מְעַט הִיא הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אַרְוִיחַ יוֹם יוֹם בְּרֹב עָמָל, וְאִמִּי הַטּוֹבָה חוֹלָה וְהָרוֹפֵא צִוָּה לְכַלְכְּלָהּ הֵיטֵב

בְּבָשָׂר וָיַיִן, וְאֵיךְ אוּכַל לְהוֹצִיא אֶת מְעַט כַּסְפִּי עַל סְפָרִים? בְּסוֹף הַסִּפּוּר תָּבֹא בְּוַדַּאי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר תֵּצֵא לָנוּ מֵחַיֵּי גִּבּוֹרוֹ, וְאֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת אָבִין גַּם מִבְּלִי אֲשֶׁר אֶקְרָאֶנָּה. (חוֹשֵׁב; נֶאֱנָח.) כֵּן; אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲנִי מֵבִין... אֲבָל מַה תִּסְכֹּן לִי? הֵן הוּא חַי בִּזְמַן אַחֵר וּבְמַצָּב אַחֵר. רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה עֲרִירִי בַּתֵּבֵל, בְּאֵין אָב וְאֵם וְאַחִים, וְלֹא כָּבֵד עָלָיו לַעֲזֹב אֶת הַצֹּאן וְלִהְיוֹת גּוֹלֶה לִמְקוֹם תּוֹרָה, לִחְיוֹת חַיֵּי צַעַר וְלִלְמֹד בִּשְׁקִידָה עַד אֲשֶׁר הָיָה לִגְאוֹן יִשְׂרָאֵל וּלְמוֹרֶה לָעָם כֻּלּוֹ. וַאֲנִי מָה? אִמִּי חוֹלָה וַעֲנִיָּה, וְעָלַי לִדְאֹג בַּיּוֹם לְכַלְכְּלָתָהּ וּבָעֶרֶב לְשׂוֹחֵחַ עִמָּהּ וּלְהַשְׁכִּיחָהּ אֶת יְגוֹנָהּ וְצָרוֹתֶיהָ; וְאִם אָמַרְתִּי לַעֲשׂוֹת כְּרַבִּי עֲקִיבָא וְהָיִיתִי רַע מְרוּצָּח. לֹא! כַּדָּבָר הַזֶּה לֹא אֶעֱשֶׂה כָּל יָמַי. (חוֹשֵׁב עוֹד.) וּבְנוֹגֵעַ לַלִּמּוּדִים הִנֵּה יָכֹל אוּכַל לְאַחֵר שֶׁבֶת בַּלַּיְלָה כַּאֲשֶׁר תִּשְׁכַּב אִמִּי, גַּם אַשְׁכִּים בַּבֹּקֶר וְאֶקְרָא וְאֶלְמַד מְעָט. וּמַה גַּם אִם אַצְלִיחַ בִּמְסְחָרִי אוּכַל לָשׁוּב הַבַּיְתָה בְּשָׁעָה אוֹ שְׁעָתַיִם קֹדֶם וְלָמַדְתִּי עוֹד. אֶתְמוֹל הָיָה לִי יוֹם טוֹב מְאֹד; אִמִּי הַיְקָרָה עוֹדֶנָּה יְשֵׁנָה וְלֹא תֵדַע כַּמָּה הִרְוַחְתִּי. הֶאָח, מַה מְּאֹד תִּשְׂמַח כַּאֲשֶׁר תִּיקַץ וְתִרְאֶה

בְּעֵינֶיהָ אֶת כָּל הַכֶּסֶף. סְכוּם כָּזֶה לֹא הֵבֵאתִי לָהּ עוֹד מִיָּמַי. הִיא לֹא תַאֲמִין לְמַרְאֵה עֵינֶיהָ.

מַחֲזֶה שֵׁנִי.

יִצְחָק וְרָחֵל.

רָחֵל (מִתְעוֹרֶרֶת): צַפְרָא טָבָא לְךָ, בְּנִי.

יִצְחָק (נִגָּשׁ אֶל הַמִּטָּה וְנוֹשֵׁק לְאִמּוֹ): צַפְרָא טָבָא לָךְ, אִמִּי הַיְקָרָה.

רָחֵל: הִנְּךָ עֵר, בְּנִי, כַּנִּרְאֶה, זֶה שָׁעוֹת אֲחָדוֹת. כְּבָר הִתְפַּלַּלְתָּ גַּם קָרָאתָ בַּסֵּפֶר. אֶתְמוֹל בָּעֶרֶב נָפְלָה עָלַי תַּרְדֵּמָה וָאִישַׁן וְלֹא חִכִּיתִי לְךָ, וְהַיּוֹם אֵחַרְתִּי מְעַט לָקוּם. חַכֵּה נָא, מְעַט, יַקִּירִי, וְאָשִׂים לְפָנֶיךָ מְעַט אֹכֶל בְּטֶרֶם תֵּצֵא אֶל הָרְחוֹב.

יִצְחָק: טוֹב עָשִׂית, אִמָּא, שֶׁלֹּא חִכִּית לִי אֶתְמוֹל, כִּי אֵחַרְתִּי הַפַּעַם לָשׁוּב הַבַּיְתָה, וְהָרוֹפֵא אָמַר, כִּי הַשֵּׁנָה טוֹבָה לִבְרִיאוּתֵךְ, וְלֹא טוֹב לָךְ לְאַחֵר שֶׁבֶת בִּשְׁבִילִי. וְאוּלָם דְּעִי לָךְ, כִּי יוֹם טוֹב הָיָה לִי אֶתְמוֹל וְהִרְוַחְתִּי הַרְבֵּה מְאֹד.

(מורה לָהּ אֶת אַרְנַק כַּסְפּוֹ.) מִצְאִי נָא, אִמִּי הַיְקָרָה, כַּמָּה כֶּסֶף בָּאַרְנָק הַזֶּה?

רָחֵל: שְׁנֵי רֻבָּלִים!

יִצְחָק: יוֹתֵר.

רָחֵל: שְׁלשָׁה רֻבְּלִים!

יִצְחָק: יוֹתֵר, יוֹתֵר.

רָחֵל: (בְּהִשְׁתוֹמְמוּת) עוֹד יוֹתֵר! וְכַמָּה?

יִצְחָק: (מוסֵר לָהּ אֶת הָאַרְנָק בְּשִׂמְחָה) חֲמִשָּׁה רֻבָּלִים וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה קָפֵּיקָה.

רָחֵל: חֲמִשָּׁה רֻבָּלִים וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה קָפֵּיקָה! הַאֻמְנָם? (מוֹנָה הַכֶּסֶף) כֵּן. אֲבָל אֵיכָה זֶה הִרְוַחְתָּ, בְּנִי, סְכוּם גָּדוֹל כָּזֶה? הֵן לִפְנֵי הַצָּהֳרַיִם לֹא הִרְוַחְתָּ מְאוּמָה.

יִצְחָק: כֵּן, אִמִּי. לִפְנֵי הַצָּהֳרַיִם לֹא הִרְוַחְתִּי מְאוּמָה וְגַם לְאַחַר הַצָּהֳרַיִם סָבַבְתִּי שָׁעוֹת אֲחָדוֹת בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחוֹבוֹת, וּכְבָר אָמַרְתִּי לָשׁוּב הַבַּיְתָה בְּיָדַיִם רֵיקוֹת וּבְנֶפֶשׁ מָרָה. וְהִנֵּה בְּעָבְרִי בִּרְחוֹב הַנְּזִירִים פָּגַשְׁתִּי בְּמוֹרִי מִלְּפָנִים וְתַלְמִידָיו, אֲשֶׁר שָׁבוּ הָעִירָה מִטִּיּוּל בִּסְבִיבָהּ. כַּאֲשֶׁר רָאַנִי הַמּוֹרֶה מֵרָחוֹק קְרָאַנִי אֵלָיו וַיִּשְׁאַל לִשְׁלוֹמִי וְלִשְׁלוֹמֵךְ,

וָאֲסַפֵּר לוֹ הַכֹּל. אָז הִלְלַנִי הַמּוֹרֶה לִפְנֵי הַתַּלְמִידִים וְגַם קָנָה מִמֶּנִּי סֻכָּרִיּוֹת שׁוֹנוֹת, וְאַחֲרָיו קָנוּ גַּם הַתַּלְמִידִים עַד אֲשֶׁר לֹא נִשְׁאַר מְאוּמָה בְּסַלִּי. וְהַמּוֹרֶה אָמַר לִי, כִּי אָבֹא לְעִתִּים קְרוֹבוֹת אֶל בֵּיתוֹ וְאֶל בֵּית הַסֵּפֶר וְקָנָה מִמֶּנִּי הוּא וְקָנוּ גַּם הַתַּלְמִידִים וְאַרְוִיחַ יוֹתֵר. אָז נִפְרַדְתִּי מֵהַמּוֹרֶה וְהַתַּלְמִידִים, רַצְתִּי אֶל בֵּית הַמִּסְחָר וְקָנִיתִי סַל חָדָשׁ, וָאֲסוֹבֵב אַחַר כֵּן בָּעִיר, עַד בֹּאִי נֹכַח הַתֵּיאַטְרוֹן; שָׁם חִכִּיתִי עַד תֹּם הַחִזָּיוֹן וּמָכַרְתִּי גַּם אֶת הַסַּל הַשֵּׁנִי. כֹּה הִרְוַחְתִּי אֶת הַסְּכוּם הַגָּדוֹל הַזֶּה. בְּכֶסֶף הַזֶּה תִּקְנִי לָךְ, אִמָּא, לִטְרָא קַקָאוֹ וּבַקְבּוּק יַיִן טוֹב וּבָשָׂר וְאָכַלְתְּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה לָךְ הָרוֹפֵא וְשַׁבְתְּ מַהֵר לְאֵיתָנֵךְ; כִּי לֹא אוּכַל לִרְאוֹת אוֹתָךְ אוֹכֶלֶת תָּמִיד אַךְ מְעַט תַּבְשִׁיל שֶׁל גְּרִיסִין וְלֶחֶם וְתֵה, בְּעֵת אֲשֶׁר כֹּחוֹתַיִךְ רָפוּת עַד מְאֹד מִן הַמַּחֲלָה הָעַזָּה אֲשֶׁר עָבְרָה עָלַיִךְ.

רָחֵל (נוֹשֶׁקֶת אוֹתוֹ עַל מִצְחוֹ): בֵּן יַקִּיר אַתָּה לִי! אֲבָל חָלִילָה לִי מֵעֲשׂוֹת זֹאת. לֹא בְּכָל יוֹם יִקְרוּ נִסִּים כָּאֵלֶּה, וּמִי יוֹדֵעַ אִם הַיּוֹם אוֹ מָחָר תַּרְוִיחַ גַּם דֵּי הוֹצָאוֹתֵינוּ. יוֹתֵר נָחוּץ כִּי תִקְנֶה לְךָ נְעָלִים חֲדָשׁוֹת, כִּי נַעֲלֶיךָ כְּבָר

נִקְרְעוּ וְהַקֹּר גָּדוֹל עַתָּה. הַאָמְנָם לֹא־קַר לְךָ לְסוֹבֵב כָּל הַיּוֹם בַּחוּץ עָרוֹם וְיָחֵף ?

יִצְחָק: לֹא, אִמִּי, לֹא קַר לִי כְּלָל, וְאִם גַּם קַר מְעַט לִפְעָמִים — אֵין דָּבָר ! לֹא נָאוֶה לְאִישׁ לְהִתְאוֹנֵן. הֵן לֹא נַעַר קָטֹן אֲנִי עוֹד. נַעַר אֵינֶנּוּ מִשְׁתַּבֵּר וַאֲנִי מִשְׁתַּכֵּר.

רָחֵל (נֶאֱנָחָה): כֵּן, אַתָּה מִשְׂתַּכֵּר, לְדַאֲבוֹנִי.

יִצְחָק (מַחֲלִיק אֶת יָדָהּ בְּאַהֲבָה): אַל נָא תֵּאָנְחִי, אִמִּי, וְאַל תֵּעָצְבִי, כִּי הָעֶצֶב מַזִּיק לִבְרִיאוּתֵךְ. אָמְנָם מְאֹד חָפַצְתִּי לְבַקֵּר עוֹד שָׁנִים אֲחָדוֹת אֶת בֵּית הַסֵּפֶר; אַךְ מְאֻשָּׁר אֲנִי, כִּי יָכֹל אוּכַל לִהְיוֹת לָךְ, אִמִּי הַטּוֹבָה, לְעֵזֶר בַּיָּמִים הָרָעִים הָאֵלֶּה.

רָחֵל (נוֹשֶׁקֶת לוֹ בְשִׂמְחָה): כֵּן, יַקִּירִי, יְהִי שֵׁם יְיָ מְהֻלָּל, כִּי לֹא עֲזָבַנִי בְעָנְיִי וַיִּתֶּן לִי לְנֶחָמָה בֵּן יַקִּיר וְנֶחְמָד כָּמוֹךָ.

יִצְחָק: וַאֲנִי אוֹדֶה אֶת יְיָ, כִּי נָתַן לִי אֵם חֲמוּדָה כָּמוֹךְ. הֶאָח, מָה אֹהַב אוֹתָךְ, אִמִּי הַיְקָרָה; וּבִרְאוֹתִי אוֹתָךְ בְּרִיאָה וּשְׂמֵחָה אֶאֱהָבֵךְ מִשְׁנֵה אַהֲבָה.

רָחֵל: אִם כֵּן, בְּנִי, אֶשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לִהְיוֹת שְׂמֵחָה,

יִצְחָק (מוֹחֵא כַּף): אַךְ זֶהוּ טוֹב!... (מַבִּיט אֶל הַשָּׁעוֹן) אֲבָל עָלַי לָלֶכֶת, כִּי כְּבָר הִגִּיעָה הַשָּׁעָה הַשְּׁמִינִית.

רָחֵל: לֵךְ, מַחְמַדִּי, יְיָ יַצְלִיחַ מַעֲשֶׂיךָ.

יִצְחָק (נוֹשֵׁק לְאִמּוֹ): שָׁלוֹם, אִמָּא יְקָרָה.

רָחֵל (מְשִׁיבָה לוֹ נְשִׁיקוֹת רַבּוֹת): שָׁלוֹם, בְּנִי הַיָּקָר!

מַחֲזֶה שְׁלִישִׁי.

רָחֵל לְבַדָּהּ.

(הִיא עוֹמֶדֶת עַל יַד הַשֻּׁלְחָן וּמַבִּיטָה בְּעַד הַחַלּוֹן אַחֲרֵי יִצְחָק הָעוֹמֵס אֶת סַלּוֹ וְהוֹלֵךְ מַהֵר.) יְיָ יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךָ, בֵּן נֶחְמָד, וִיהִי עִמְּךָ בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה; (חוֹשֶׁבֶת רְגָעִים אֲחָדִים) אֲבָל לֹא טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשָׂה לָשִׂים כָּל עֹל הַפַּרְנָסָה עַל נַעַר קָטֹן וָרַךְ כָּזֶה. מַצַּב בְּרִיאוּתִי כְּבָר הוּטַב וְיָכֹל אוּכַל גַּם אֲנִי לַעֲבֹד מְעַט, אוּלַי אֶשְׁתַּבֵּר גַּם אֲנִי דְּבַר־מָה וְאָקֵל מְעַט אֶת עֻלּוֹ הַכָּבֵד. (פּוֹתַחַת הָאַרְגָּז וּמוֹצִיאָה מִשָּׁם חֲתִיכוֹת בַּד וְיוֹשֶׁבֶת אֶל הַשֻּׁלְחָן לִתְפֹּר. אַחֲרֵי זְמַן־מָה נֶאֱנָחָה מֵעֹמֶק הַלֵּב) אֲבָל,

אֵלִי! אֵלִי! הָעֲבוֹדָה קָשָׁה לִי מְאֹד. גַּם אוֹר עֵינַי אֵין אִתִּי כִּלְפָנִים. הָהּ, לָמָּה לִּי חַיִּים כָּאֵלֶּה. אִם נָטַל עָלַי לִהְיוֹת לְמַשָּׂא עַל הַיֶּלֶד הָאֻמְלָל (מַנִּיחָה הַבַּד עַל הַשֻּׁלְחָן; רֹאשָׁהּ נִשְׁעָן עַל יָדֶיהָ וְהִיא שְׁקוּעָה בְּמַחֲשָׁבוֹת; אַחֲרֵי רְגָעִים אֲחָדִים הִיא נֵעוֹרָה פִּתְאֹם). מַה זֹּאת?... קוֹל צְעָדִים אֲנִי שׁוֹמַעַת... צְעָדָיו הֵמָּה... הוּא רָץ... מַה זֶּה קָרָהוּ?... (רָצָה נֹכַח הַפֶּתַח).

מַחֲזֶה רְבִיעִי.

רָחֵל וְיִצְחָק.

יִצְחָק (פּוֹתֵחַ הַדֶּלֶת מַהֵר וְקוֹרֵא): אִמָּא! אִמָּא! (נוֹפֵל עַל אַחַד הַכִּסְאוֹת) רַצְתִּי מַהֵר... עַד־כִּי... לֹא... אוּכַל... לִשְׁאֹף... רוּחַ...

רָחֵל (נִבְהָלָה): מַה זֹּאת, בְּנִי מַחֲמַדִּי? הֲקָרְךָ אָסוֹן, חָלִילָה? דַּבְּרָה נָּא, יַקִּירִי, מַה נִּהְיָתָה!

יִצְחָק: לֹא, אִמָּא; אַרְנָק... כֶּסֶף מָצָאתִי.

רָחֵל: אַרְנַק כֶּסֶף?

יִצְחָק: וּבָאַרְנָק שְׁטָרוֹת רַבִּים, כַּשְּׁטָרוֹת אֲשֶׁר רָאִיתִי אֶצְלֵךְ לִפְנֵי שָׁנִים אֲחָדוֹת.

רָחֵל: שְׁטָרוֹת כֶּסֶף ?!

יִצְחָק: כֵּן, אִמָּא. (מוֹצִיא אֶת הָאַרְנָק מִכִּיס־הֶחָזֶה אֲשֶׁר לִמְעִילוֹ וְנוֹתְנוֹ לָהּ) הִנֵּהוּ.

רָחֵל (פּוֹתַחַת אֶת הָאַרְנָק, בְּהִשְׁתּוֹמְמוּת): אֵלִי, הֲלֹא שְׁטָרוֹת בְּנֵי חֲמֵשׁ מֵאוֹת רֻבָּלִים הֵן! (מוֹנָה:) אֶחָד, שְׁנַיִם, שְׁלֹשָׁה, אַרְבָּעָה, חֲמִשָּׁה, שִׁשָּׁה, שִׁבְעָה, שְׁמוֹנָה, תִּשְׁעָה, עֲשָׂרָה. חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים רֻבָּל!!

יִצְחָק (גַּם כֵּן בְּשִׂמְחָה וּבְהִשְׁתּוֹמְמוּת): חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים רֻבָּל! הֶאָח! עשֶׁר רַב הִקְרָה יְיָ לְפָנֵינוּ!

רָחֵל (נֶאֱנָחָה): כֵּן, בְּנִי, לְמַעַן הֲשִׁיבוֹ לִבְעָלָיו.

יִצְחָק (בִּרְצִינוּת): צָדַקְתְּ, אִמִּי, הַכֶּסֶף לֹא לָנוּ הוּא, וְעָלֵינוּ לַהֲשִׁיבוֹ לִבְעָלָיו.

רָחֵל: אֲבֵדָה כָּזֹאת מְבִיאָה לִפְעָמִים לִידֵי אֲסוֹנוֹת נוֹרָאִים. יֵשׁ אֲשֶׁר תַּהֲרֹס חַיֵּי מִשְׁפָּחָה שְׁלֵמָה.

יִצְחָק: צַר לִי עַל הָאֻמְלָלִים! הֵן אָסוֹן נוֹרָא הוּא

לַאֲבֹד בְּרֶגַע אֶחָד הוֹן רַב כָּזֶה. אֲבָל אֲנַחְנוּ הֵן לֹא נֵדַע לְמִי הַכֶּסֶף וּלְמִי נְשִׁיבֵהוּ?

רָחֵל: נוֹדִיעַ עַל דְּבַר הָאֲבֵדָה בָּעִתּוֹנִים. אֲבָל נְחַפְּשָׂה נָא בָּרִאשׁוֹנָה עוֹד מְעַט בָּאַרְנָק. הֵן גַּם מִכְתָּבִים אֲחָדִים בּוֹ אוּלַי יִוָּדַע לָנוּ מֵהֶם מִי הוּא בַּעַל הָאֲבֵדָה. (מְחַפֶּשֶׂת) הִנֵּה מִכְתָּב וְכַרְטִיסֵי־בִקּוּר אֲחָדִים. (קוֹרְאָה הַכְּתֹבֶת אֲשֶׁר עַל מַעֲטֶפֶת הַמִּכְתָּב) לְהָאָדוֹן בִּנְיָמִין עַמִּינָדָב. רְחוֹב הַבַּרְזֶל מִסְפַּר 12. (מַבִּיטָה עַל הַכַּרְטִיסִים). גַּם עַל כָּל הַכַּרְטִיסִים כָּתוּב שֵׁם הָאָדוֹן הַזֶּה וְשֵׁם הָרְחוֹב וּמִסְפַּר הַמָּעוֹן.

יִצְחָק: אִם כֵּן הָאָדוֹן הַזֶּה הוּא בַּעַל הָאֲבֵדָה. מִפֹּה עַד רְחוֹב הַבַּרְזֶל אַךְ מֶרְחַק צְעָדִים אֲחָדִים. אֵלְכָה אֵלָיו וְאָשִׁיב לוֹ אֶת אֲבֵדָתוֹ.

רָחֵל: לֹא, בְּנִי. כַּדָּבָר הַזֶּה אַל תַּעֲשֶׂה. מִן הַמִּכְתָּב וְהַכַּרְטִיסִים אֵין עוֹד רְאָיָה שֶׁהָאָדוֹן עַמִּינָדָב הוּא בֶּאֱמֶת בַּעַל הָאֲבֵדָה. עַל כֵּן טוֹב תַּעֲשֶׂה אִם תֵּלֵךְ אֵלָיו וּשְׁאַלְתּוֹ אִם לֹא אָבַד דְּבַר מָה; וְאִם יֹאמַר, כִּי אָבַד אַרְנָק כֶּסֶף, תֹּאמַר לוֹ, כִּי בִּקַּשְׁתִּיו לָסוּר אֵלַי, וְכַאֲשֶׁר יִתֵּן לִי סִמָּנִים עַל הָאַרְנָק וְהַכֶּסֶף אֲשִׁיבֵהוּ לוֹ.

יִצְחָק: צָדַקְתְּ, אִמָּא יְקָרָה. גַּם בְּבֵית הַסֵּפֶר הָיִינוּ עוֹשִׂים כֵּן. כַּאֲשֶׁר מָצָא תַּלְמִיד בַּחֲצַר בֵּית הַסֵּפֶר אוֹלָר ¹), עֵט אוֹ חֵפֶץ אַחֵר, לֹא הָיָה שׁוֹאֵל: מִי אָבַד אוֹלָר אוֹ קֶסֶת, כִּי אִם: מִי אָבַד דְּבַר־מָה? וְרָצוּ אֵלָיו כָּל הַתַּלְמִידִים וְקָרָא אִישׁ אִישׁ בְּשֵׁם אֵיזֶה חֵפֶץ, עַד אֲשֶׁר נִמְצָא בַּעַל הָאֲבֵדָה הָאֲמִתִּי.

רָחֵל: מַהֵר וָלֵךְ בְּנִי, לְבֵית הָאָדוֹן עַמִּינָדָב.

יִצְחָק: הִנְנִי הוֹלֵךְ, אִמָּא, וּמַהֵר אָשׁוּב. וְעַתָּה שָׁלוֹם. (כּוֹנֵן צְעָדָיו אֶל הַפֶּתַח).

רָחֵל (קוֹרְאָה אַחֲרָיו): הַשְּׁלְחָנִי בִּנְיָמִין עַמִּינָדָב. רְחוֹב הַבַּרְזֶל מִסְפַּר 12; אַל תִּשְׁכָּח. שָׁלוֹם!

מַחֲזֶה חֲמִישִׁי.

רָחֵל לְבַדָּהּ.

מָה רַבָּה הַשִּׂמְחָה אֲשֶׁר יָבִיא שָׁמָּה! כָּל בְּנֵי הַבַּיִת בְּוַדַּאי נוֹאָשִׁים עַתָּה מְאֹד: פְּנֵי הָאָב שְׁחוֹרִים מִשְּׁחוֹר, הָאֵם

¹) סַכִּין קָטָן.

מִתְעַלֶּפֶת וְהַיְלָדִים בּוֹכִים וּמִתְאַבְּלִים. וְהוּא יְנַחֲמֵם וְיָשִׁיב לָהֶם אֶת עָשְׁרָם וְאָשְׁרָם... (חוֹשֶׁבֶת רְגָעִים אֲחָדִים.) אֲבָל הוּא שֻׁלְחָנִי, וְהַשֻּׁלְחָנִים עֲשִׁירִים תָּמִיד, וְאוּלַי הוּא גַּם עָשִׁיר גָּדוֹל, וַחֲמֵשֶׁת אַלְפֵי רֻבָּל שֶׁאָבְדוּ כְּאַיִן הֵם בְּעֵינָיו. חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים רֻבָּל! לוּ הָיָה לִי הוֹן רַב כָּזֶה, כִּי אָז הֵן בָּא הַקֵּץ לְכָל צָרוֹתֵינוּ: בְּנִי לֹא הָיָה אָנוּס לְסוֹבֵב עִם סַלּוֹ כָּל הַיּוֹם בַּקֹּר וּבַחֹם. (מַפְסִיקָה בִּדְבָרִים וּמַקְשִׁיבָה) קוֹל צְעָדִים אֲנִי שׁוֹמַעַת עוֹד הַפַּעַם... (רָצָה אֶל הָאָרוֹן וּמַנִּיחָה שָׁם אֶת הָאַרְנָק וְסוֹגֶרֶת אֶת דַּלְתוֹתָיו).

מַחֲזֶה שִׁשִּׁי.

רָחֵל וְנַחְשׁוֹן.

נַחְשׁוֹן (מִתְדַּפֵּק עַל הַדֶּלֶת): הוֹי, פִּתְחוּ נָא!

רָחֵל (נִבְהָלָה). הָהּ, אֵלִי, נַחְשׁוֹן הוּא. (פּוֹתַחַת הַדֶּלֶת).

נַחְשׁוֹן: שָׁלוֹם לָךְ, גְּבִרְתִּי. סִלְחִי נָא לִי, כִּי הִקְדַּמְתִּי כֹּה לָבֹא. יוֹם הַשִּׁלּוּם הַיּוֹם וְעָלַי לְהָבִיא לְבַעַל הֶחָצֵר אֶת דְּמֵי הַדִּירָה שֶׁל כָּל הַמְּעוֹנוֹת. תְּנִי לִי אֵפוֹא שְׂכַר מְעוֹנֵךְ,

רָחֵל: אֲדָמֶּה כִּי חַיֶּבֶת אֲנִי...

נַחְשׁוֹן: בְּעַד שְׁנֵי רִבְעֵי שָׁנָה. בְּבֹא יוֹם הַשִּׁלּוּם לָרֶבַע הָרִאשׁוֹן לֹא נָשִׁיתִי בָּךְ, יַעַן כִּי חָלִית אָז, וָאֲחַכֶּה עַד עַתָּה, אֲבָל הַפַּעַם אֲדַמֶּה כִּי...

רָחֵל: אֲבָל סְלַח נָא לִי, אֲדֹנִי; כִּי גַּם הַפַּעַם לֹא אוּכַל עוֹד לְשַׁלֵּם...

נַחְשׁוֹן: סִלְחִי נָא לִי, גְּבִרְתִּי, וַאֲנִי לֹא אוּכַל לְחַכּוֹת עוֹד. אֵינֶנִּי אָדוֹן לַבַּיִת הַזֶּה לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינָי; פָּקִיד אֲנִי הָעוֹשֶׂה אֶת מִצְוַת אֲדֹנָיו, וְעָלַי לִגְבּוֹת שְׂכַר הַמְּעוֹנוֹת בְּמוֹעֲדוֹ.

רָחֵל: הָהּ, אֵלִי, אֵלִי! מָה אֶעֱשֶׂה הַפָּעַם?

נַחְשׁוֹן: וּמָה אֶעֱשֶׂה אֲנִי? מָה אֶעֱנֶה לְבַעַל הֶחָצֵר בְּדָרְשׁוֹ מִמֶּנִּי אֶת שִׁבְעִים הָרְבָּלִים שֶׁאַתְּ חַיֶּבֶת לוֹ?

רָחֵל: אֲבָל מָה אוּכַל לַעֲשׂוֹת אִם אֵין לִי עַתָּה מְאוּמָה? חַכֵּה נָא, אֲדֹנִי, עוֹד מְעַט, אוּלַי יַעַזְרֵנִי יְיָ וְשִׁלַּמְתִּי לְךָ בְּתוֹדָה.

נַחְשׁוֹן: סִלְחִי נָא, גְּבִרְתִּי – שָׁמַעְתִּי אוֹמְרִים, כִּי זֶה לֹא כְּבָר הָיִית עֲשִׁירָה גְּדוֹלָה, וְאֵיכָה זֶה דַּלּוֹת כָּכָה.

רָחֵל (נֶאֱנָחָה): כֵּן; זֶה לֹא כְּבָר—אֲבָל רְכוּשֵׁנוּ אָבַד בִּידֵי אֲנָשִׁים רָעִים. וְאִישִׁי הַיָּקָר הִתְעַצֵּב כֹּה אֶל לִבּוֹ עַד כִּי חָלָה מִשֶּׁבֶר לֵב וַיָּמֹת. אַחֲרֵי מוֹתוֹ הֵחֵלּוּ יְמֵי עָנְיִי. בָּרִאשׁוֹנָה עוֹד הִתְפַּרְנַסְתִּי בִּמְעַט הַכֶּסֶף אֲשֶׁר נִשְׁאַר לִי; כַּאֲשֶׁר תַּם גַּם כַּסְפִּי זֶה, הַחִלּוֹתִי לִתְפֹּר שְׂמָלוֹת וְכָתְנוֹת וָאֶעֱבֹד לַיְלָה וָיוֹם לְכַלְכֵּל אֶת נַפְשִׁי וְנֶפֶשׁ בְּנִי, אֲשֶׁר לָמַד בְּבֵית הַסֵּפֶר, כִּי נַעַר מֻכְשָׁר הוּא מְאֹד. אַךְ הָעֲבוֹדָה הַקָּשָׁה שֶׁלֹּא הִסְכַּנְתִּי בָהּ וְדַאֲגוֹתַי הָרַבּוֹת פָּעֲלוּ עָלַי לְרָעָה עַד כִּי נֶחֱלֵיתִי גַּם אֲנִי מַחֲלָה עַזָּה, שֶׁאָרְכָה יְרָחִים אֲחָדִים, וַתְּבִיאֵנוּ עַד כִּכַּר לָחֶם. כָּל הַחֲפָצִים הַיְקָרִים שֶׁנִּשְׁאֲרוּ מִן הַיָּמִים הַטּוֹבִים נִמְכְּרוּ אֶחָד אֶחָד לְכַלְכֵּל אֶת מַחֲלָתִי, וּבָרוּךְ יְיָ כִּי נִצַּלְתִּי מִמָּוֶת. אַךְ אָז נִשְׁאַרְנוּ בְּחֹסֶר כֹּל. בְּנִי עָזַב אֶת בֵּית הַסֵּפֶר וַיְהִי לְרוֹכֵל, וּבִשְׂכָרוֹ הַמְעַט נִתְפַּרְנֵס בְּדֹחַק, כִּי לֹא שַׁבְתִּי עוֹד לְאֵיתָנִי וְאֵינֶנִּי יְכֹלָה עוֹד לָשׁוּב לַעֲבוֹדָתִי וּלְהִשְׂתַּכֵּר גַּם אָנִי. יַעֲבָר נָא עוֹד זְמַן־מָה, אֶחֱזַק מְעַט וְאָחֵל לַעֲבֹד וּלְהִשְׂתַּכֵּר וְאָז אֲשַׁלֵּם לְךָ הַכֹּל בְּתוֹדָה.

נַחְשׁוֹן: אָמְנָם מְאֹד יֵצַר לִי לִהְיוֹת לָךְ כְּנֹשֶׁה, אֲבָל אַתְּ יוֹדַעַת כִּי גַּם אֲנִי אִישׁ עָנִי וּבַעַל מִשְׁפָּחָה גְּדוֹלָה

וְאַךְ בְּעָמָל רַב אֶמְצָא אֶת מִחְיָתִי, וְאִם לֹא אֲמַלֵּא מִצְוַת אֲדֹנִי וֶהֱסִירַנִי מִפְּקֻדָּתִי וְלָכֵן זֹאת אֶעֱשֶׂה לָּךְ. אֲחַכֶּה עוֹד שָׁבוּעַ אֶחָד, אוּלַי תּוּכְלִי לְשַׁלֵּם לִי בְּמֶשֶׁךְ הָעֵת אֶת הַמַּגִּיעַ לִי וְאִם לֹא אֶהְיֶה אָנוּס לְהַשְׂכִּיר אֶת הַמָּעוֹן לְאַחֵר. וְעַתָּה שָׁלוֹם. (יוֹצֵא).

מַחֲזֶה שְׁבִיעִי.

רָ חֵ ל (לְבַדָּהּ, נוֹפֶלֶת עַל כִּסֵּא).

בְּעוֹד שָׁבוּעַ אֶחָד יַשְׂכִּיר אֶת הַמָּעוֹן לְאַחֵר. זֶה הָיָה דְּבָרוֹ הָאַחֲרוֹן. אֲבָל מֵאַיִן אֶקַּח אֶת שִׁבְעִים הָרֻבָּל בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁבוּעַ? אֵלִי! אֵלִי! (בּוֹכָה). חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים רֻבָּל מֻנָּחִים פֹּה בָּאַרְנָק וְלִי אֵין אַף פְּרֻטָּה אֶחָת. (הִיא שְׁקוּעָה בְּמַחְשָׁבוֹת זְמַן מָה, אַחַר הִיא מִתְנַשְּׂאָה פִּתְאֹם מִמּוֹשָׁבָהּ וְצוֹעֶדֶת בַּחֶדֶר הֵנָּה וָהֵנָּה) אָכֵן עוֹד תִּקְוָה נִשְׁקֶפֶת לִי. אִם אִישׁ טוֹב הוּא הָאָדוֹן עַמִּינָדָב, הֲלֹא יִתֵּן לְיִצְחָק אֵיזֶה שָׂכָר; וְאִם לֹא – אֲבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְהַלְווֹת לָנוּ חֲמִשִּׁים רֻבָּל, וְכַאֲשֶׁר יוּטַב מַצָּבֵנוּ נָשִׁיב לוֹ בְּתוֹדָה... אָמְנָם לֹא טוֹב הַדָּבָר לְבַקֵּשׁ

גְמוּל אֲפִילוּ בְּהַלְוָאָה בִּשְׂכַר הַשָּׁבַת אֲבֵדָה. צַךְ הָאוֹכַל עֲשׂוֹת אַחֶרֶת?... לֹא! עֵצָה אַחֶרֶת אָיִן. (מַקְשִׁיבָה רְגָעִים אֲחָדִים). הִנֵּה הוּא בָּא.

מַחֲזֶה שְׁמִינִי.

רָחֵל וְיִצְחָק.

רָחֵל (הוֹלֶכֶת לִקְרָאתוֹ): וּמָה?

יִצְחָק: אֶת הָאָדוֹן עַמִּינָדָב לֹא מָצָאתִי בְּבֵיתוֹ, אֲבָל עַתָּה יוֹדֵעַ אֲנִי אֶל נָכוֹן, כִּי לוֹ הַכֶּסֶף. הָאָדוֹן עַמִּינָדָב יָבֹא הֵנָּה בְּעוֹד רְגָעִים אֲחָדִים. בְּבֹאִי לְבֵיתוֹ פָּגַשְׁתִּי בַּמִּסְדְּרוֹן אֶת אַחַד הַמְשָׁרְתִים. הַמִּסְדְּרוֹן יָפֶה וּבוֹ פְּסִילִים יָפִים וְכֵלִים יְקָרִים...

רָחֵל: וּמֶה אָמַר לְךָ הַמְשָׁרֵת?

יִצְחָק: הוּא שְׁאָלַנִי מַה חֶפְצִי, וּבְאָמְרִי לוֹ כִּי דָּבָר לִי אֶל הָאָדוֹן עַמִּינָדָב, קָרָא: בְּוַדַּאי יוֹדֵעַ אַתָּה עַל דְּבַר הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָבַד לוֹ הַיּוֹם.

רָחֵל: וּמֶה עָנִיתָ לוֹ?

יִצְחָק: אָמַרְתִּי לוֹ כִּי כֵן הַדָּבָר. הַשּׁוֹמֵר הֱבִיאַנִי אֶל חֲדַר הָעֲבוֹדָה אֲשֶׁר לָאָדוֹן עַמִּינָדָב וַיַּצִּיבֵנִי לִפְנֵי אִישׁ צָעִיר אֶחָד, הוּא מַזְכִּירוֹ, אֲשֶׁר הֵאִיר פָּנִים אֵלַי וַיֹּאמֶר לִי, כִּי עוֹד מְעַט יָשׁוּב הָאָדוֹן עַמִּינָדָב הַבַּיְתָה. אָז הִגַּדְתִּי לוֹ אֶת מְקוֹם מְעוֹנֵנוּ לְמַעַן יָבֹא אֵלֵינוּ כְּשׁוּבוֹ הַבַּיְתָה, וָאֶפָּרֵד מִמֶּנּוּ. בְּוַדַּאי יָבֹא הֵנָּה בְּעוֹד רְגָעִים אֲחָדִים.

רָחֵל: אִם כֵּן אַל תֵּלֵךְ מִזֶּה, בְּנִי, לְמַעַן יִרְאֲךָ הָאָדוֹן עַמִּינָדָב וְנָתַן לְךָ אֶת שְׂכָרֶךָ.

יִצְחָק: אֶת שְׂכָרִי? (מַבִּיט אֶל אִמּוֹ בְּתִמָּהוֹן).

רָחֵל: מַדּוּעַ זֶה תַּבִּיט אֵלַי כָּכָה? הָאָדוֹן עַמִּינָדָב יִתֵּן לְךָ בְּוַדַּאי אֵיזֶה סְכוּם כֶּסֶף בִּשְׂכַר הֲשָׁבַת הָאֲבֵדָה.

יִצְחָק: סִלְחִי נָא לִי, אִמָּא יְקָרָה, וַאֲנִי אֵין נַפְשִׁי לְקַבֵּל כָּל מַתָּנָה בְּעַד הַמִּצְוָה, אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה. מוֹרִי אָמַר לִי לֹא אַחַת, כִּי לֹא טוֹב הַדָּבָר לְבַקֵּשׁ שָׂכָר בְּעַד מַעֲשֵׂה הַטּוֹב וְהַצֶּדֶק.

רָחֵל: אֲבָל מָה אֶעֱשֶׂה וְנַחְשׁוֹן הָיָה פֹּה זֶה לֹא כְבָר וְדָרַשׁ אֶת שְׂכַר הַדִּירָה לִשְׁנֵי רִבְעֵי שָׁנָה, שֶׁאָנוּ חַיָּבִים לוֹ. וְכַאֲשֶׁר אָמַרְתִּי לוֹ, כִּי אֵין לָנוּ עַתָּה כָּל כֶּסֶף, אָמַר כִּי

יְחַכֶּה עוד שָׁבוּעַ, לא יותֵר, וְאִם לא נְשַׁלֵּם לו בְּמֶשֶׁךְ הָעֵת הַזּאת יְגָרְשֵׁנוּ מִן הַדִּירָה.

יִ צְ חָ ק (נָבוֹךְ): לא טוֹב הַדָּבָר, אֲשֶׁר אָמַר נַחְשׁוֹן לַעֲשׂוֹת, אִישׁ רַע הוּא.

רָ חֵ ל: לא, בְּנִי. נַחְשׁוֹן אֵינֶנּוּ אִישׁ רַע כַּאֲשֶׁר תְּדַמֶּה. הֵן אַךְ פָּקִיד הוּא לַאֲדֹנָיו וְעָלָיו לִגְבּוֹת בַּעֲדוֹ אֶת שְׂכַר כָּל הַמְּעוֹנוֹת, וְאִם לא יַעֲשֶׂה זאת, יְסִירֵהוּ מִפְּקֻדָּתוֹ וְנִשְׁאַר הוּא וּמִשְׁפַּחְתּוֹ בְּלִי לָחֶם.

יִ צְ חָ ק: אִם כֵּן מַה נַּעֲשֶׂה ?... חוֹשֵׁב רְגָעִים אֲחָדִים. אֲבָל הִנֵּה מָצָאתִי עֵצָה ! הָאָדוֹן עַמִּינָדָב יָבוֹא הֵנָּה עוֹד מְעַט.

רָ חֵ ל: וְאָז ?

יִ צְ חָ ק: וְאָז אֲסַפֵּר לוֹ עַל דְּבַר מַצָּבֵנוּ הָרָע וַאֲבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְהַלְווֹת לָנוּ לְמוֹעֵד יָדוּעַ אַרְבָּעִים אוֹ חֲמִשִּׁים רֻבָּל, עַד אֲשֶׁר יַעַזְרֵנוּ יְיָ וְנָשִׁיב לוֹ אֶת הַכֶּסֶף בְּתוֹדָה רַבָּה. הֲלֹא חֲמִשִּׁים רֻבָּל יַסְפִּיקוּ לְהַרְגִּיעַ לָעֵת עַתָּה אֶת רוּחַ נַחְשׁוֹן ?

רָ חֵ ל (מְחַבֶּקֶת וְנוֹשֶׁקֶת לוֹ. נִטְפֵי דֶּמַע מִתְגַּלְגְּלִים מֵעֵינֶיהָ עַל לְחָיֶיהָ): בֵּן חָכָם וְנֶחְמָד אַתָּה לִי.

יִ צְ חָ ק (מֵשִׁיב לָהּ נְשִׁיקוֹת; מַקְשִׁיב): קוֹל צְעָדִים

אֲנִי שׁוֹמֵעַ. הִנֵּה הָאָדוֹן עַמִּינָדָב בָּא. הָבָה אֶפְתַּח לוֹ אֶת הַדֶּלֶת. (קָם וְהוֹלֵךְ מוּל הַפֶּתַח).

מַחֲזֶה תְּשִׁיעִי.

רָחֵל, יִצְחָק וְעַמִּינָדָב.

עַמִּינָדָב (בָּא הַבַּיְתָה וּמִשְׁתַּחֲוֶה): שָׁלוֹם, גְּבִרְתִּי. שְׁמִי עַמִּינָדָב. הַאַתְּ, גְּבִרְתִּי, רָחֵל אֶבֶן־חֵן?

רָחֵל: כֵּן, אֲדֹנִי, בָּרוּךְ בֹּאֶךָ. (מַגִּישָׁה לוֹ כִּסֵּא) הוֹאִילָה נָא וּשְׁבָה, אֲדֹנִי.

עַמִּינָדָב (יוֹשֵׁב): זֶה עַתָּה הָיִיתִי בְּבֵיתִי וַיְסַפְּרוּ לִי כִּי בָא אֵלַי נַעַר רוֹכֵל אֶחָד וּבִקְּשַׁנִי לָבֹא הֵנָּה בִּדְבַר אַרְנַק הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָבַד לִי הַיּוֹם. הַאַתְּ, גְּבִרְתִּי, אֲשֶׁר מָצָאת אֶת הָאַרְנָק, אוֹ אַף יוֹדַעַת אַתְּ מִי הוּא הַמּוֹצֵא אוֹתוֹ?

רָחֵל: בְּנִי זֶה, הַנַּעַר הָרוֹכֵל, שֶׁהָיָה הַיּוֹם בְּבֵיתְךָ הוּא מָצָא אֶת הָאַרְנָק.

עַמִּינָדָב: אִם כֵּן אַגִּיד לָךְ אֶת סִמָּנֵי הָאַרְנָק לְמַעַן תֵּדְעִי כִּי לִי הוּא. הָאַרְנָק עָשׂוּי מֵעוֹר שָׁחוֹר וּמַבְרִיק

כְּתַבְנִית נַרְתִּיק כְּתָבִים, וּבְתוֹכוֹ הָיוּ עֲשָׂרָה שְׁטָרוֹת בְּנֵי חֲמֵשׁ מֵאוֹת רֻבָּל, כַּרְטִיסֵי רַאֲיוֹן אֲחָדִים וּמִכְתָּב אֲשֶׁר קִבַּלְתִּי מִשֻּׁתָּפִי בְּאַשְׁדּוֹת וְתֹכֶן הַמִּכְתָּב הוּא...

רָחֵל: אֶת הַמִּכְתָּב לֹא קָרָאתִי, אֲדֹנִי, כִּי הִסְפִּיקָה לִי הַכְּתֹבֶת וְהַכַּרְטִיסִים לָדַעַת כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הָאֲבֵדָה, וְלֹא חָפַצְתִּי לִקְרֹא מִכְתַּב אִישׁ זָר לְלֹא כָּל תּוֹעֶלֶת.

עַמִּינָדָב (מוֹרֶה עַל יִצְחָק הָעוֹמֵד נִכְחוֹ וּמַבִּיט אֵלָיו): וְהַנַּעַר הַזֶּה הוּא הַמּוֹצֵא אֶת הָאֲבֵדָה?...

יִצְחָק: כֵּן, אֲדֹנִי; אֲנִי מָצָאתִי אֶת הָאַרְנָק עַל הַגֶּשֶׁר הַמּוֹבִיל אֶל הַפַּרְוָר.

עַמִּינָדָב: וַאֲנִי אָמְנָם הָלַכְתִּי הַיּוֹם עַל הַגֶּשֶׁר, כִּי הָיָה לִי דָּבָר אֶל עוֹרֵךְ־הַדִּין הָאָדוֹן בֶּן־יוֹסֵף הַגָּר בַּבַּיִת אֲשֶׁר אַחֲרֵי הַגֶּשֶׁר.

רָחֵל: הַסִּמָּנִים אֲשֶׁר נָתַתָּ לִי הוֹכִיחוּ לִי כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הָאֲבֵדָה. (קָמָה וְהוֹלֶכֶת מוּל הָאָרוֹן וּמוֹצִיאָה מִשָּׁם אֶת הָאַרְנָק וּמוֹסֶרֶת אוֹתוֹ לְעַמִּינָדָב). הִנֵּהוּ, אֲדֹנִי, פְּתָחֵהוּ נָא וּרְאֵה אִם לֹא חָסֵר שָׁם דָּבָר.

עַמִּינָדָב (לוֹקֵחַ הָאַרְנָק מִיָּדָהּ וּמַבִּיט בּוֹ וּמוֹשִׁיט

אֶת יָדוֹ לְרָחֵל): תּוֹדָה רַבָּה לָךְ, גְּבֶרֶת נִכְבָּדָה. אֲנָשִׁים יְשָׁרִים כָּמוֹכֶם יְקָרִים מְאֹד בְּיָמֵינוּ אֵלֶּה.

רָחֵל: קָטֹנְתִּי, אֲדֹנִי הַנִּכְבָּד, מֵהַתְּהִלָּה הַזֹּאת.

עַמִּינָדָב: הַרְשִׁינִי נָא, גְּבִרְתִּי, לְבַקֵּשׁ מִבְּנֵךְ הַיָּקָר לָקַחַת מִמֶּנִּי אֶחָד הַשְּׁטָרוֹת אֲשֶׁר פֹּה בְּאַרְנָקִי. חֵלֶק קָטָן הוּא מִן הַכֶּסֶף, אֲשֶׁר הֵשִׁיב לִי, וְהָיָה לוֹ לְמַזְכֶּרֶת, לְמַעַן דַּע כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְמַעֲשֶׂה הַטּוֹב (לוֹקֵחַ שְׁטָר אֶחָד וּמוֹשִׁיטוֹ לְיִצְחָק).

יִצְחָק (עוֹמֵד נָבוֹךְ וּמִשְׁתּוֹמֵם, לָאַחֲרוֹנָה יִתְאוֹשֵׁשׁ): חֵן־חֵן לְךָ, אֲדֹנִי; וַאֲנִי לֹא אוּכַל לְקַבֵּל מִמְּךָ אֶת הַמַּתָּנָה הַזֹּאת, כִּי אֵינֶנִּי חָפֵץ לְקַבֵּל שָׂכָר עַל מַעֲשֶׂה טוֹב.

עַמִּינָדָב: אֲבָל קַח נָא, בְּנִי, כִּי לֹא שָׂכָר אֲנִי נוֹתֵן לְךָ, כִּי אִם מִנְחָה לְמַזְכֶּרֶת.

רָחֵל (בְּהִשְׁתּוֹמְמוּת): חֲמֵשׁ מֵאוֹת רֻבָּל! הַסְּכוּם הַזֶּה רַב מְאֹד. אַל נָא, אֲדֹנִי!

עַמִּינָדָב: אַל נָא תִדְאֲגִי לִי, גְּבִרְתִּי; עָשִׁיר אֲנִי וְהַסְּכוּם הַזֶּה אֵינוֹ גָּדוֹל בְּעֵינָי. צַוִּי אֵפוֹא אֶת בְּנֵךְ לָקַחַת אֶת הַשְּׁטָר מִיָּדִי.

יִצְחָק (מַבִּיט אֶל אִמּוֹ וְלוֹקֵחַ אֶת הַשְּׁטָר): חֵן־חֵן לְךָ, אֲדֹנִי הַטּוֹב. (פּוֹנֶה אֶל אִמּוֹ בְּשִׂמְחָה) עַתָּה הֲלֹא נוּכַל לְשַׁלֵּם לְנַחְשׁוֹן אֶת הוֹבוֹ. הֲלֹא, אִמָּא יְקָרָה? עַתָּה לֹא יְגָרְשֵׁנוּ עוֹד מִן הַבַּיִת?

עַמִּינָדָב: מִי זֶה חָפֵץ לְגָרֵשׁ אֶתְכֶם?

רָחֵל: פְּקִיד הַבַּיִת אָמַר לִי הַיּוֹם, כִּי אִם לֹא נְשַׁלֵּם לוֹ אֶת שְׂכַר הַדִּירָה לִשְׁנֵי רִבְעֵי הַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹנִים יְגָרְשֵׁנוּ מִן הַבָּיִת. וְכִמְעַט לֹא הָיְתָה לָנוּ כָּל תִּקְוָה לְשַׁלֵּם לוֹ, לוּלֵא שָׁלַח יְיָ אֶת אֲדֹנִי הֵנָּה, כִּי עֲנִיִּים אֲנַחְנוּ וּמַצָּבֵנוּ רַע מְאֹד.

עַמִּינָדָב: אֲבָל אֲנִי עָשִׁיר וּבָנִים אֵין לִי, וְלָכֵן יִנְעַם לִי מְאֹד אִם אוּכַל לִדְאֹג לִשְׁלוֹם הַנַּעַר הַנֶּחְמָד הַזֶּה וְגַם לָךְ, גְּבֶרֶת כְּבוּדָה, אוּכַל לִהְיוֹת לְעֵזֶר. הֲזֶה כְּבָר אַתֶּם נִמְצָאִים בְּמַצָּב כָּזֶה? סַפְּרִי לִי אֵפוֹא הַכֹּל וְאַל תְּכַסִּי מִמֶּנִּי דָּבָר.

רָחֵל: לְפָנִים הָיִינוּ גַּם אֲנַחְנוּ עֲשִׁירִים וּמְאֻשָּׁרִים, אַךְ רְכוּשֵׁנוּ אָבַד, וְאִישִׁי הַטּוֹב אֲשֶׁר דָּאַג תָּמִיד לִשְׁלוֹם מִשְׁפַּחְתּוֹ חָלָה מִדְּאָגָה וַיָּמֹת.

עַמִּינָדָב: וּבְמוֹתוֹ לֹא הִשְׁאִיר לָכֶם מְאוּמָה?

רָחֵל: הַכֶּסֶף הַמְּעַט אֲשֶׁר הִשְׁאִיר לָנוּ הִסְפִּיק לָנוּ אַךְ לִזְמַן קָצָר. וַאֲנִי הִתְפַּרְנַסְתִּי מֵעֲבוֹדַת־הַתְּפִירָה וְאֶת בְּנִי מָסַרְתִּי לְבֵית־הַסֵּפֶר; אַחַר כֵּן חָלִיתִי גַּם אֲנִי מַחֲלָה אֲרֻכָּה וַעַזָּה אֲשֶׁר אָכְלָה אֶת יֶתֶר הַפְּלֵיטָה. אָז עָזַב בְּנִי הַיָּקָר אֶת בֵּית־הַסֵּפֶר וַיְהִי לְרוֹכֵל וְכֹה נְכַלְכֵּל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ בְּלַחַץ.

עַמִּינָדָב (אֶל יִצְחָק): הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר אַתָּה עוֹשֶׂה, בְּנִי, נַעֲלֶה הוּא עַל כָּל הַטּוֹב אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי הַיּוֹם. הַגִּידָה נָא לִי, יַקִּירִי, מַה לָּמַדְתָּ בְּבֵית־הַסֵּפֶר?

יִצְחָק: לָמַדְתִּי תַּנַ״ךְ וְיוֹדֵעַ אֲנִי קְרֹא וּכְתֹב רוּסִית וְגַם לַחְשֹׁב אֵדַע הֵיטֵב.

עַמִּינָדָב: טוֹב הַדָּבָר. וְעַתָּה עָלֶיךָ לַעֲזֹב אֶת הָרוֹכְלוּת וּלְהָחֵל לְבַקֵּר שֵׁנִית בְּבֵית־הַסֵּפֶר. (פּוֹנֶה אֶל רָחֵל) הַגִּידִי נָא לִי, גְּבִרְתִּי, הֲתַרְשִׁינִי לִדְאֹג לִבְנֵךְ, לְהַשְׂכִּילוֹ וּלְחָנְכוֹ עַד הֱיוֹתוֹ לְאִישׁ?

רָחֵל: בְּכָל לְבָבִי, אֲדֹנִי. הֵן זֹאת הָיְתָה דַאֲגָתִי תָּמִיד לְחַנֵּךְ אֶת בְּנִי כָּרָאוּי. כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים נִגְלֵיתָ לָנוּ הַיּוֹם, וְהָאֵל הַטּוֹב יְשַׁלֵּם לְךָ עַל כָּל תַּגְמוּלֶיךָ עִמָּנוּ.

עַמִּינָדָב (פּוֹנֶה אֶל יִצְחָק): וְאַתָּה, בְּנִי, הֲתַחְפֹּץ לְבַקֵּר עוֹד אֶת בֵּית־הַסֵּפֶר?

יִצְחָק: אֶת בֵּית־הַסֵּפֶר וְהַלִּמּוּדִים אָהַבְתִּי תָּמִיד וּמְאֻשָּׁר אֶהְיֶה הַפַּעַם... (עוֹצֵר בְּרִגְשֵׁי שִׂמְחָתוֹ וְחוֹשֵׁב רְגָעִים אֲחָדִים) אֲבָל הֵן לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת זֹאת, כִּי אֵיךְ אֶעֱזֹב אֶת אִמִּי? מִי יְכַלְכְּלֶנָּה?

עַמִּינָדָב: לְאִמְּךָ הַטּוֹבָה אַל תִּדְאַג, כִּי לֹא יֶחְסַר לָהּ דָּבָר. (אֶל רָחֵל) וּבְכֵן נִגְמַר הַדָּבָר. הוֹאִילִי נָא, גְּבִרְתִּי, וּתְנִי לִי אֶת תְּעוּדַת הַלֵּדָה אֲשֶׁר לִבְנֵךְ, כִּי דְּרוּשָׁה הִיא לִי לְהַגִּישָׁהּ לִמְנַהֵל בֵּית־הַסֵּפֶר.

רָחֵל: כְּרֶגַע, אֲדֹנִי. (הוֹלֶכֶת אֶל הָאָרוֹן וּמוֹצִיאָה מִשָּׁם צְרוֹר כְּתָבִים וְנוֹתֶנֶת הָאֶחָד לְעַמִּינָדָב) הִנֵּה.

עַמִּינָדָב (קוֹרֵא): „יִצְחָק בֶּן לְיוֹסֵף אֶבֶן־חֵן וְרָחֵל הַר־שׁוֹשַׁנִּים". אֵלִי! מַה זֹּאת אֶרְאֶה? יוֹסֵף אֶבֶן־חֵן! מֵאַשְׁדּוֹת! סוֹחֵר בְּטַבָּק!

רָחֵל: כֵּן, אֲדֹנִי, אִישִׁי הוּא.

עַמִּינָדָב: וְהוּא הֲלֹא הָיָה יְדִיד נְעוּרַי!

רָחֵל: הַאֻמְנָם!

עַמִּינָדָב: כֵּן נִּבְרְתִי. אֲנִי וְאִישֵׁךְ בְּנֵי אַשְׁדּוֹת אָנוּ וְהָיָה יְדִידִים נֶאֱמָנִים בִּנְעוּרֵינוּ. יַחְדָּו שִׂחַקְנוּ. יַחְדָּו בִּקַּרְנוּ אֶת בֵּית הַסֵּפֶר בְּעִירֵנוּ וְיַחְדָּו עָבַדְנוּ אַחַר כֵּן בְּבֵית מִסְחָר אֶחָד, וְכַאֲשֶׁר עָמַד יוֹסֵף בִּרְשׁוּת עַצְמוֹ וַיִּפְתַּח לוֹ בֵּית מִסְחָר לְקָחַנִי לוֹ לְשֻׁתָּף. בַּעֲבֹר שָׁנִים מִסְפָּר הִתְעוֹרְרָה בּוֹ תְּשׁוּקָה לַעֲזֹב אֶת אַשְׁדּוֹת וְלָבֹא לְהִתְיַשֵּׁב בָּעִיר הַזֹּאת. וְכֵן עָשָׂה. בָּעֵת הָרִאשׁוֹנָה עוֹד כָּתַבְנוּ מִכְתָּבִים אִישׁ לְרֵעֵהוּ. אַחַר כֵּן חָדַל מִכְּתֹב אֵלַי וְלֹא יָדַעְתִּי מְאוּמָה מִכָּל אֲשֶׁר אִתּוֹ. וְגַם כַּאֲשֶׁר הֶעְתַּקְתִּי גַּם אָנִי אֶת מוֹשָׁבִי הֵנָּה לֹא שָׁמַעְתִּי עַל אוֹדוֹתָיו מְאוּמָה. (הוּא נֶאֱנָח) אֵחַרְתִּי מְעַט אֶת הַמּוֹעֵד. יוֹסֵף יְדִידִי אֵינֶנּוּ וְאַתֶּם... — — אֲבָל לָמָּה זֶה אַדְאִיב אֶת רוּחֲכֶם חִנָּם? רֵעַ וָאָח הָיִיתִי לְיוֹסֵף; הַרְשׁוּנִי נָא לִהְיוֹת לְרֵעַ וּלְאָח גַּם לָכֶם אֲהוּבָיו וַאֲהוּבַי, כִּי בֵּרְכַנִי יְיָ בְּעשֶׁר רָב וְיָכֹל אוּכַל לִדְאֹג לְאַחֲרִיתְכֶם.

רָחֵל (מוֹשִׁיטָה לוֹ אֶת יָדָהּ): אֵין מִלָּה בְּפִי לְהוֹדוֹת לְךָ, אֲדֹנִי, עַל כָּל חֲסָדֶיךָ עִמָּנוּ. (בּוֹכָה מִשִּׂמְחָה).

יִצְחָק: הֶאָח, אֵלִי, אֵלִי! מָה אִשַּׁרְתַּנִי הַיּוֹם!

מַלְאָךְ טוֹב שָׁלַחְתָּ לִי מִמָּרוֹם וַיָּשֶׂם קֵץ לְצָרוֹתֵינוּ ! הֶאָח
מַה מְּאֻשָּׁר אָנִי (אוֹחֵז בְּיַד עַמִּינָדָב וְנוֹשְׁקָהּ בְּחֹם).

עַמִּינָדָב: הֵרָגְעוּ נָא, יַקִּירַי, וּדְעוּ לָכֶם כִּי מֵעַתָּה
תָּגוּרוּ בְּבֵיתִי. עוֹד מְעַט יָבֹאוּ מְשָׁרְתַי וְהֶעֱבִירוּ אֶת
חֲפָצֵיכֶם אֵלַי, וְאַתֶּם תֵּלְכוּ עִמִּי כְּרֶגַע. (יוֹצְאִים כֻּלָּם).

(הַמָּסָךְ יוֹרֵד).

מְעֻבָּד מִצָּרְפָתִית עַל יְדֵי י. מ. וַלְק יגם.

№ 26 - 27

פרחים

יְתוֹמִים,

סִפּוּר.

מֵאֵת

שָׁלוֹם אַשׁ.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 4 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

יְתוֹמִים.

(סִפּוּר).

הַלַּיְלָה פָּרַשׂ אֶת חֶשְׁכָּתוֹ עַל הָרְחוֹב, אֲשֶׁר בָּעִיר הַקְּטַנָּה. הָרוֹעֶה נָהַג אֶת צֹאנוֹ מִן הַשָּׂדֶה דֶּרֶךְ הָרְחוֹב הַהוּא וַיְחַלֵּל בַּחֲלִילוֹ זֶמֶר נְעִים, חֲרִישִׁי, זֶמֶר אֲשֶׁר נִדְמָה לְזֶמֶר שֶׁמְּיַשְּׁנִים בּוֹ אֶת הַיְלָדִים. הַזֶּמֶר הַזֶּה הוּא כְּעֵין „קְרִיאַת שְׁמַע" לְכָל יַלְדֵי הָרְחוֹב הַהוּא, כִּי כֹה הָיָה תֹּכֶן הַזֶּמֶר הַהוּא: „לְכוּ לָכֶם, יְלָדִים נֶחְמָדִים, לְבֵיתְכֶם, לְכוּ וַעֲלוּ עַל מִטַּתְכֶם, תְּנוּ תְנוּמָה לְעֵינֵיכֶם, כִּי הַלַּיִל בָּא, הַלַּיִל בָּא!" הַיְלָדִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם בַּיִת לַחֲסוֹת בְּצִלּוֹ, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֵם רַחֲמָנִיָּה, אֲשֶׁר תִּלְחָצֵם אֶל לִבָּהּ הַחַם, מִהֲרוּ לְהֵאָסֵף אֶל בָּתֵּיהֶם, קָרְאוּ „קְרִיאַת שְׁמַע", נָשְׁקוּ אֶת אֲבִיהֶם וְאִמָּם וַיַּעֲלוּ בִמְנוּחָה עַל מִטּוֹתֵיהֶם, וַיִּסְגְּרוּ בִנְעִימוּת אֶת עֵינֵיהֶם וַיִּישָׁנוּ; וּמַלְאַךְ טוֹב בָּא וַיִּפְרֹשׂ אֶת כְּנָפָיו לְהָגֵן עֲלֵיהֶם. אוּלָם הַיְלָדִים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם בַּיִת לַחֲסוֹת בְּצִלּוֹ, וַאֲשֶׁר אֵין לָהֶם אֵם

שֶׁתְּשִׁים עֵינָהּ עֲלֵיהֶם בְּרַחֲמִים רַבִּים. מָצְאוּ לָהֶם מַחֲסֶה אֲחוֹרֵי אַחַת הַגְּדֵרוֹת וַיִּישְׁנוּ שָׁם כָּל הַלָּיְלָה. וְהָאֵל הַטּוֹב הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי מָרוֹם, הִשְׁקִיף עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם לְבִל תְּאֻנֶּה אֲלֵיהֶם רָעָה, כַּאֲשֶׁר תַּשְׁקֵפְנָה הָאִמּוֹת הָרַחֲמָנִיּוֹת עַל יַלְדֵיהֶן.

וְקוֹל זְמִירַת הָרוֹעֶה הַמְנַגֵּן בַּחֲלִילוֹ אָסַף אֶל הַבַּיִת גַּם אֶת זֶרַח וְאֶת בָּרוּךְ, אֶת רָחֵל וְאֶת שָׂרָה, שְׁנֵי אַחִים וּשְׁתֵּי אֲחָיוֹת, אֲשֶׁר שִׂחֲקוּ כָּל הַיּוֹם בָּרְחוֹב, וְאִישׁ אֶחָד גָּעַר בָּהֶם בְּבוֹא הַלַּיְלָה לֵאמֹר: הַבַּיְתָה, יְלָדִים, הַבַּיְתָה לִישֹׁן!

וְכַאֲשֶׁר נֶאֶסְפוּ הַיְלָדִים הַבַּיְתָה כְּבָר דָּלְקָה הַמְּנוֹרָה עַל הַשֻּׁלְחָן, וּצְלָלִים שְׁחוֹרִים בַּעֲלֵי זְקָנִים אֲרֻכִּים הִתְנוֹעֲעוּ עַל הַקִּירוֹת. מַרְאֵה פְּנֵי הַבַּיִת הָעֲצוּבִים הֵעִיד, כִּי חֲסֵרָה לוֹ „בַּעֲלַת־בַּיִת"; וּמַרְאֵה פְּנֵי הַיְלָדִים הָעֲצוּבִים עָנָה בָם, כִּי חֲסֵרָה לָהֶם אֵם... וְאָמְנָם כֵּן, כִּי זֶה הַיּוֹם מָלְאָה שָׁנָה מִיּוֹם שֶׁמֵּתָה אִמָּם עֲלֵיהֶם, בְּלִדְתָּהּ אֶת הַיֶּלֶד הַקָּטָן הַשּׁוֹכֵב עַתָּה בָּעֲרִיסָה, אֲשֶׁר אֵצֶל הַתַּנּוּר, וּמִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּיָדָיו הַקְּטַנּוֹת וּמַבִּיט עֲלֵיהֶן בְּעֵינָיו הַיָּפוֹת. אֲבִיהֶם הָלַךְ רַגְלִי מִחוּץ לָעִיר, הַרְחֵק הַרְחֵק מִן הָעִיר, לִמְכֹּר אֶת סְחוֹרָתוֹ לָאִכָּרִים הַיּוֹשְׁבִים

שָׁם. וּבְצֵאתוֹ לְדַרְכּוֹ הִשְׁאִיר בִּידֵי הַיַּלְדָּה הַבְּכִירָה אֲגוֹרוֹת אֲחָדוֹת לִקְנוֹת דְּבַר מָה וּלְבַשֵּׁל אֶת אֲרֻחַת הַצָּהֳרַיִם בְּעַד הַיְלָדִים בְּשׁוּבָם מִן הַחֶדֶר; הוּא אָמַר, כִּי בְּטֶרֶם יָבֹא הַשֶּׁמֶשׁ יָשׁוּב אֲלֵיהֶם – וְעַתָּה כְּבָר בָּא הַלַּיְלָה וְאַבָּא אֵינֶנּוּ עוֹד.

וְהַיְלָדִים שִׂחֲקוּ כָּל הַיּוֹם בָּרְחוֹב עַל יַד הַבַּיִת, וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת אִמָּם הַמֵּתָה וְאֶת אֲבִיהֶם אֲשֶׁר הָלַךְ וְלֹא שָׁב עוֹד; כִּי יְלָדִים רַבִּים נִמְצָאִים בָּרְחוֹב, וְגַם אֲבוֹתֵיהֶם אֵינָם עוֹמְדִים אֶצְלָם, וְעַל כֵּן שִׂחֲקוּ לָהֶם הַיְלָדִים וַיִּתְעַנְּגוּ עַל שַׁעֲשׁוּעֵיהֶם הַשּׁוֹנִים עַד בֹּא הַלָּיְלָה, וְאַךְ בְּשׁוּבָם הַבַּיְתָה זָכְרוּ, כִּי יְתוֹמִים הֵם.

וְרַחֲמֵי הַיְלָדִים נִכְמְרוּ אִישׁ עַל אָחִיו וַיְדַבְּרוּ דְּבָרִים טוֹבִים אִישׁ אֶל אָחִיו. זֶרַח הַבְּכוֹר מָשַׁךְ אֵלָיו אֶת בָּרוּךְ אָחִיו הַצָּעִיר וַיְלַמְּדֵהוּ לַעֲשׂוֹת צִפּוֹר מִפִּסַּת נְיָר מְרֻבַּעַת. אַחַר כֵּן עָשָׂה מִן הַנְּיָר מִין שְׁפֹפֶרֶת וַיִּפַּח בּוֹ, וְאַחֲרֵי כֵן הִכָּה בִּשְׁפֹפֶרֶת עַל הַשֻּׁלְחָן וַיִּשָּׁמַע קוֹל גָּדוֹל; וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה הוּא, זֶרַח, מַבִּיט לִרְגָעִים אֶל הַקִּיר, רוֹאֶה אֶת הַצְּלָלִים הַמִּתְנוֹעֲעִים וְלִבּוֹ דוֹפֵק בְּקִרְבּוֹ מִפַּחַד; אַךְ הוּא מִתְאַמֵּץ

לְבַל יַכִּיר אָחִיו הַצָּעִיר, כִּי יָרֵא הוּא, פֶּן יִפְחַד גַּם הוּא. וְרָחֵל הַיַּלְדָּה הַבְּכִירָה מָשְׁכָה אֵלֶיהָ אֶת שָׂרָה אֲחוֹתָהּ הַקְּטַנָּה וַתְּחַבְּקֶנָּה וַתַּעַשׂ לָהּ בֻּבָּה מֵחֲתִיכַת בַּד, וּשְׁתֵּיהֶן קָרְבוּ אֶל הָעֲרִיסָה וַתְּזַמֵּרְנָה נִגּוּנִים שׁוֹנִים לְיַשֵּׁן אֶת הַיֶּלֶד הַקָּטָן הַשּׁוֹכֵב בָּהּ. וְרָחֵל מַבִּיטָה לִרְגָעִים אֶל הַחַלּוֹן—בַּחוּץ חֹשֶׁךְ אֲפֵלָה, וְלִבָּהּ דּוֹפֵק בְּקִרְבָּהּ: אַבָּא לֹא שָׁב עוֹד! וְהִיא מַבְלִיגָה עַל יְגוֹנָהּ וּמַתְחִילָה לְזַמֵּר בְּקוֹל לְשַׁעֲשֵׁעַ אֶת אֲחוֹתָהּ הַקְּטַנָּה.

כַּאֲשֶׁר עָבְרוּ עוֹד שָׁעוֹת אֲחָדוֹת, נָפַל פַּחַד עַל כָּל הַיְלָדִים; זֶרַח מִתְיָרֵא לָשֶׁבֶת עִם אָחִיו הַקָּטָן לְבַדּוֹ עַל יַד הַשֻּׁלְחָן, וְרָחֵל יְרֵאָה גַּם הִיא לָשֶׁבֶת עִם אֲחוֹתָהּ לְבַדָּהּ אֵצֶל הָעֲרִיסָה. אַךְ גַּם זֶרַח וְגַם רָחֵל מַסְתִּירִים אֶת חֶרְדָּתָם מֵעֵינֵי הַקְּטַנִּים. זֶרַח הִתְחִיל לִדְפֹּק בְּשְׁפּוֹפָרוֹת שֶׁל נְיָר עַל הַשֻּׁלְחָן בְּקוֹל יוֹתֵר גָּדוֹל, וְרָחֵל הִתְחִילָה לְזַמֵּר בְּקוֹל יוֹתֵר רָם.

וַיִּתְכַּנְּסוּ כָּל הַיְלָדִים עַל יַד הַשֻּׁלְחָן וַיֵּשְׁבוּ צְפוּפִים אִישׁ אֵצֶל אָחִיו, וְזֶרַח אָמַר:

הִנְנִי וְאַרְאֶה לָכֶם אֵיךְ עוֹשִׂים בַּיִת מִקְּלָפִים.

וְזֶרַח לָקַח אֶת הַקְּלָפִים. וַיָּשֶׂם שְׁנֵי קְלָפִים בַּסְּדָקִים אֲשֶׁר בַּשֻּׁלְחָן וַיְזַמֵּר בְּלַחַשׁ אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

„אֵין — אִמָּא — פֹּה — — — —"

וְרָחֵל הִנִּיחָה גַּפְרוּר [1]) עַל שְׁנֵי הַקְּלָפִים וְעוֹנָה בְּנִגּוּן:

„אָ — נָה — הָ — לְכָה — — ?"

וְזֶרַח קוֹרֵעַ חַלּוֹן בְּאַחַד הַקְּלָפִים וְעוֹנֶה:

„רָ־חוֹק בַּ־יַּ־עַר — — —"

וְרָחֵל עוֹשָׂה מִקֵּסָם [2]) דַּק קִיר לַבַּיִת וְשׁוֹאֶלֶת:

„וּ־מַה תָּ־בִיא — — ?"

וְזֶרַח עוֹשֶׂה פֶּתַח בְּאַחַד הַקְּלָפִים וְעוֹנֶה:

„חָ־בִית שֵׁ־כָר — — —".

וְרָחֵל מוֹסִיפָה לַעֲשׂוֹת אֶת הַקִּיר:

„וְאֵי־פֹה תַּ־נִּי־חֶ־נָּה - - ?"

וְזֶרַח מַעֲמִיד אֶת הַדֶּלֶת אֶל הַבַּיִת:

„לַ־פֶּ־תַח מִ־לְמָ־טָּה — —".

וְרָחֵל מְקַפֶּלֶת אֶחָד הַקְּלָפִים לִהְיוֹת לְמַעֲשֵׁנָה לַבָּיִת:

„וּ־מִי יִשְׁ־תֶּה — — — ?"

---

[1]) גַּפְרוּר — עֵץ גָּפְרִית. [2]) שָׁבָב גָּזִיר עֵץ דַּק.

וְזֶרַח מַעֲמִיד אֶת הַמַּעֲשֶׂה עַל הַגַּג:
„אֲנִי רָ־אָ־תָה — —".
וְזֶרַח וְרָחֵל חָדְלוּ מִזַּמֵּר וַיּוֹסִיפוּ לְצַחֵק.
פִּתְאֹם נִשְׁמַע קוֹל נְהִימָה מִן הָעֲרִיסָה, קוֹל הַיֶּלֶד הַקָּטָן:
לִ־ לִ־ לִ!
חַ־חַ־חַ! — צָחֲקוּ הַיְלָדִים הַקְּטַנִּים. וּבָרוּךְ וְשָׂרָה רָצוּ אֶל הָעֲרִיסָה.
— הֲרוֹאֶה אַתָּה אֵיךְ הַיֶּלֶד מְשַׂחֵק, הֲרוֹאֶה אַתָּה אֵיךְ הוּא מֵנִיעַ בְּיָדָיו? הֶאָח, הֶאָח! — צוֹהֶלֶת שָׂרָה.
וְזֶרַח לָחַשׁ בְּאָזְנֵי רָחֵל לֵאמֹר:
— הַיְרֵאָה אַתְּ, רָחֵל?
— אָנֹכִי? — עוֹנָה רָחֵל — וְאַתָּה?
— אָנֹכִי, אֵינֶנִּי יָרֵא — עוֹנֶה זֶרַח.
— וְגַם אֲנִי אֵינֶנִּי יְרֵאָה — עוֹנָה רָחֵל.
— רְאוּ נָא, אֵיךְ הוּא מַכֶּה בְּרַגְלָיו, רְאוּ נָא! — הוֹסִיפָה שָׂרָה בְּקוֹל צוֹהֵל.

עוֹד פַּעַם דְּמָמָה בַּחֶדֶר; אַךְ הַדְּמָמָה לֹא אָרְכָה, כִּי הַיֶּלֶד הַקָּטָן הַשּׁוֹכֵב בָּעֲרִיסָה הִפְסִיק אֶת הַדְּמָמָה בְּקוֹל בְּכִי. רָחֵל שָׂמָה חָלָב בַּבַּקְבּוּק, וַתִּתֵּן לַיֶּלֶד לִינֹק מִמֶּנּוּ. וַיִּינַק הַיֶּלֶד מִן הַבַּקְבּוּק וַיִּישַׁן. בָּרוּךְ וְשָׂרָה קָרְבוּ אֶל רָחֵל וַיֵּשְׁבוּ אֶצְלָהּ, וְזֶרַח יָשַׁב עַל יַד הַשֻּׁלְחָן כָּרָאוּי לַבֵּן הַבְּכוֹר. וַיְחַכֶּה.

דְּמָמָה רַבָּה שָׂרְרָה בַּחֶדֶר, רַק הַצְּלָלִים הַשְּׁחוֹרִים בַּעֲלֵי הַזְּקָנִים הָאֲרֻכִּים מִתְנוֹעֲעִים עַל הַקִּיר.

— רָחֵל, מָתַי יָבֹא אַבָּא? — שָׁאֲלָה שָׂרָה פִּתְאֹם.

— עוֹד מְעַט, שָׂרָה, עוֹד מְעָט.

— מַה יָּבִיא אִתּוֹ? — שָׁאַל בָּרוּךְ אֶת זֶרַח.

— עֲגָלָה וְצֶמֶד סוּסִים, — עוֹנֶה זֶרַח.

— עֲגָלָה וְצֶמֶד סוּסִים! — קָרָא בָּרוּךְ בְּשִׂמְחָה.

— וְלִי עֲרִיסָה בְּעַד הַבֻּבָּה; הַאֵין זֹאת? — שָׁאֲלָה שָׂרָה,

— כֵּן, עֲרִיסָה יָפָה עַל אוֹפַנֵּי זָהָב.

עוֹד הַפַּעַם דְּמָמָה, וְזֶרַח אוֹמֵר אֶל רָחֵל:

— רָחֵל נַשְׁכִּיבָה נָא אֶת שָׂרָה וּבָרוּךְ לִישֹׁן, וַאֲנַחְנוּ נֵשֵׁב שְׁנֵינוּ וּנְחַכֶּה עַד בֹּא אַבָּא.

— כֵּן, — אָמְרָה רָחֵל. וַתֵּלֶךְ לְהַצִּיעַ אֶת הַמִּטּוֹת.

– קִרְבוּ, יְלָדִים, קִרְבוּ אֵלַי וְאֶפְשֹׁט אֶת בִּגְדֵיכֶם מֵעֲלֵיכֶם וְאַשְׁכִּיבְכֶם בְּמִטּוֹתֵיכֶם.

– אֵינֶנִּי רוֹצָה, כִּי גַם אֲנִי חֲפֵצָה לְחַכּוֹת לְאַבָּא, – קָרְאָה שָׂרָה בְּקוֹל בּוֹכִים.

וְהַיְלָדִים יוֹשְׁבִים מִסָּבִיב לַשֻּׁלְחָן וּמְחַכִּים לְבֹא אַבָּא.

דְּמָמָה רַבָּה בַּחֶדֶר. הַשָּׁעוֹן מַכֶּה: תִּיק־תַּק! תִּיק־תַּק! וְהַצְּלָלִים מִתְנוֹעֲעִים עַל הַקִּיר וּמִחוּץ בְּעַד הַחַלּוֹן מַבִּיט הַחֹשֶׁךְ.

וְהַיְלָדִים מְחַכִּים וּמְחַכִּים.

– הֲיָרֵאָה אַתְּ, רָחֵל – אוֹמֵר זֶרַח בַּלָּט.

– וְאַתָּה?

– אָנֹכִי – לֹא, – עוֹנֶה זֶרַח, – וְלִבּוֹ דוֹפֵק בְּקִרְבּוֹ.

– גַּם אֲנִי אֵינֶנִּי יְרֵאָה – עוֹנָה גַם רָחֵל בַּלָּט.

– סַפֶּר־נָא לָנוּ אֵיזֶה מַעֲשֶׂה, זֶרַח, – קָרְאוּ כָּל הַיְלָדִים.

– הַחֲרִישׁוּ כֻּלְּכֶם וַאֲסַפֵּר לָכֶם. – עוֹנֶה זֶרַח.

„הָיֹה הָיָה בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים נַעַר אֶחָד, נַעַר אֶחָד בָּאָרֶץ, וְהַנַּעַר נָסַע וַיַּעֲבֹר דֶּרֶךְ יְעָרִים וְשָׂדוֹת, עָלָה הָרִים

יָרַד בִּקְעוֹת, עַד אֲשֶׁר בָּא בְּאַחַד הַלֵּילוֹת לְמָקוֹם לֹא יָדוּעַ לוֹ. וְהַלַּיְלָה לֵיל חֹשֶׁךְ, אַף כּוֹכָב אֶחָד לֹא נִרְאָה עַל פְּנֵי כָל הָרָקִיעַ, וְכָל מְנוֹרָה לֹא הֵאִירָה בְּכָל הַבָּתִּים, אֲשֶׁר עַל יַד הַדֶּרֶךְ; וַיַּעֲמֹד הַנַּעַר עַל מְקוֹמוֹ וְלֹא יָדַע אָנָה יִפְנֶה. וְהַחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ הָלוֹךְ וְגָדוֹל, וְגַם גֶּשֶׁם הָיָה עַל הָאָרֶץ וְעַל הַדֶּרֶךְ נִמְצְאוּ תָּמִיד גַּנָּבִים וְגַזְלָנִים".

אוֹיָה, אוֹיָה! — קָרְאוּ הַיְלָדִים.

„וַיִּתְפַּלֵּל הַנַּעַר אֶל יְיָ וַיֹּאמַר:

— אָבִי שֶׁבַּשָּׁמַיִם! אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת עָנְיִי, וְרַק אַתָּה לְבַדְּךָ תּוּכַל לְהוֹשִׁיעֵנִי, אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא!

וַיְהִי אַךְ כִּלָּה הַנַּעַר אֶת תְּפִלָּתוֹ, וַיִּשָּׂא אֶת עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה—נֵר דּוֹלֵק נִרְאָה אֵלָיו מֵאַחַד הַבָּתִּים מֵרָחוֹק, וַיֵּלֶךְ הַנַּעַר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נִרְאָה שָׁם הָאוֹר.

וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד הַבַּיִת וְהַבַּיִת קָטָן מְאֹד, וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: מִי יוֹדֵעַ, אוּלַי יוֹשְׁבִים פֹּה גַּזְלָנִים? אַךְ כְּרֶגַע הִתְחַזֵּק וַיֹּאמַר: אֶחֱסֶה נָּא בַּיְיָ וְהַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה. וַיִּפְתַּח אֶת דֶּלֶת הַבַּיִת וַיָּבֹא בוֹ.

וַיְהִי כְבוֹא הַנַּעַר פְּנִימָה וַיַּרְא וְהִנֵּה הוּא עוֹמֵד בְּאוּלָם גָּדוֹל, וְהָאוּלָם רֵיק אֵין בּוֹ כָּל אִישׁ, אַךְ אוֹר גָּדוֹל וָרוֹעַ בּוֹ כְּאוֹר הַצָּהֳרָיִם. וַיַּבֵּט הַנַּעַר אֶל כָּל סְבִיבָיו. וַיַּרְא וְהִנֵּה עוֹד דֶּלֶת בָּאוּלָם; וַיִּפְתַּח גַּם אֶת הַדֶּלֶת הַהִיא וַיָּבֹא גַּם בַּחֶדֶר הַשֵּׁנִי, וַיַּרְא וְהִנֵּה גַּם הַחֶדֶר הַשֵּׁנִי רֵיק, רַק אוֹר גָּדוֹל וָרוֹעַ בּוֹ כְּאוֹר הַצָּהֳרָיִם, וּבוֹ עוֹד דֶּלֶת; וַיִּפְתַּח גַּם אֶת הַדֶּלֶת הַהִיא. כָּכָה עָבַר בְּשִׁבְעָה חֲדָרִים וּבַחֶדֶר הַשְּׁבִיעִי רָאָה וְהִנֵּה אִישׁ זָקֵן יוֹשֵׁב, וְלוֹ זָקָן אָרֹךְ וְלָבָן כַּשֶּׁלֶג וּבְיַד הַזָּקֵן קֻפְסַת טַבַּק שֶׁל כֶּסֶף, וְעֵינָיו נְטוּיוֹת אֶל הַסֵּפֶר אֲשֶׁר לְפָנָיו.

— שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם! — אָמַר אֵלָיו הַיְּהוּדִי הַזָּקֵן, בְּנָשְׂאוֹ אֶת עֵינָיו מִן הַסֵּפֶר וַיַּרְא אֶת הַנָּעַר.

— עֲלֵיכֶם שָׁלוֹם! — עָנָה הַנָּעַר.

— אָנָה אַתָּה הוֹלֵךְ, נַעַר קָטָן?

— לִלְמֹד תּוֹרָה.

— הֲתִלְמַד אִתִּי יָחַד?

— כֵּן.

— שֵׁב לְפָנָי.

וַיֵּשֶׁב הַנַּעַר לִפְנֵי הַזָּקֵן.

ושְׁנֵיהֶם לָמְדוּ בְּהַתְמָדָה רַבָּה".

וּבְטֶרֶם כִּלָּה זֶרַח לְסַפֵּר אֶת סִפּוּרוֹ, הִבִּיט מִסָּבִיב וַיַּרְא, וְהִנֵּה שָׂרָה אֲחוֹתוֹ הַצְּעִירָה יוֹשֶׁבֶת עַל יַד הַשֻּׁלְחָן וְרֹאשָׁהּ נִשְׁעֶנֶת עַל זְרוֹעָהּ וִישֵׁנָה וּמִצַּד הַשֻּׁלְחָן הַשֵּׁנִי יוֹשֵׁב בָּרוּךְ הַצָּעִיר, וְגַם הוּא רֹאשׁוֹ נִשְׁעָן עַל יָדוֹ וְיָשֵׁן.

וַיֹּאמֶר זֶרַח אֶל רָחֵל אֲחוֹתוֹ:

— רָחֵל, הַיְרֵאָה אָתְּ?

— אָנֹכִי? — וְאַתָּה?

— אָנֹכִי אֵינֶנִּי יָרֵא.

— גַּם אָנֹכִי אֵינֶנִּי יְרֵאָה, עוֹנָה לוֹ רָחֵל— מַדּוּעַ לֹא יָבֹא עוֹד אַבָּא?

— אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ.

— גַּם אֲנִי אֵינֶנִּי יוֹדַעַת,— עוֹנָה לוֹ רָחֵל.

וּשְׁנֵיהֶם שׁוֹתְקִים.

— לְכִי לִישֹׁן, רָחֵל.

— לֹא, חֲפֵצָה אֲנִי לְחַכּוֹת עַד בֹּא אַבָּא.

— הֲרוֹצֶה אַתָּה לִישֹׁן, זֶרַח?

— לֹא, אֵינֶנִּי רוֹצֶה; וְאָתְּ?

– גַּם אֲנִי אֵינֶנִּי רוֹצָה – עוֹנָה לוֹ רָחֵל.

– אִם כֵּן נְחַכֶּה שְׁנֵינוּ עַד בֹּא אַבָּא.

– כֵּן, נְחַכֶּה.

נִיחַכּוּ שְׁנֵיהֶם.

וּבַחֶדֶר דְּמָמָה רַבָּה. רַק קוֹל נְחָרָה קַלָּה שֶׁל הַיְלָדִים הַיְשֵׁנִים נִשְׁמַע בֶּחָדֶר; וְהַצְּלָלִים הַשְּׁחוֹרִים בַּעֲלֵי הַזְּקָנִים הָאֲרֻכִּים מִתְנוֹעֲעִים עַל הַקִּירוֹת.

– הֲיָדַעְתָּ זֶרַח? – קוֹרְאָה רָחֵל.

– מָה?

– הָבָה נִתְפַּלֵּל גַּם אֲנַחְנוּ אֶל יְיָ כִּי יְמַהֵר וְיִשְׁלַח לָנוּ אֶת אַבָּא.

– כֵּן, הָבָה נִתְפַּלֵּל.

וַיִּקַּח זֶרַח אֶת הַסִּדּוּר וַיִּפְתָּחֵהוּ בִּמְקוֹם הַתְּהִלִּים אֲשֶׁר בְּסוֹף הַסִּדּוּר, וַיִּקְרָא בוֹ וַיִּתְנוֹעֵעַ וּבְלִבּוֹ הִתְפַּלֵּל.

„רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, אֲבִי הַיְתוֹמִים, אֶת אִמֵּנוּ לָקַחְתָּ מִמֶּנּוּ וַתַּעֲלֶנָּה הַשָּׁמַיְמָה; אָבִינוּ אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ, כִּי הָלַךְ בְּדֶרֶךְ רְחוֹקָה; שְׁלַח נָא אֶת מַלְאָכֶיךָ לְפָנָיו לִשְׁמָרוֹ בַּדֶּרֶךְ, לְבַל תְּאֻנֶּה לוֹ כָּל רָעָה וַהֲשִׁיבֵהוּ מַהֵר אֵלֵינוּ“.

וְזֶרַח מַבִּיט מִסָּבִיב לוֹ וְהוּא רוֹאֶה אֶת רָחֵל אֲחוֹתוֹ יוֹשֶׁבֶת עַל הַשֻּׁלְחָן וְרֹאשָׁהּ נִשְׁעֶנֶת עַל יָדָהּ וִישֵׁנָה גַם הִיא.

וַיִּשָּׁאֵר זֶרַח לְבַדּוֹ וַיֵּשֶׁב וַיְחַכֶּה עַד אֲשֶׁר יָבֹא אָבִיו.

וּבַחֶדֶר דְּמָמָה עֲמֻקָּה; אוֹר הַמְּנוֹרָה מֵאִיר אֶת הַחֶדֶר. הַצְּלָלִים עַל הַקִּירוֹת מִתְנוֹעֲעִים; וְהַנַּעַר מַבִּיט אֶל הַתַּנּוּר, שָׁם עוֹמֶדֶת הָעֲרִיסָה, הַיֶּלֶד יָשֵׁן בָּהּ. וְזֶרַח מַבִּיט אֶל הַשֻּׁלְחָן. לִימִינוֹ יוֹשֶׁבֶת שָׂרָה הַקְּטַנָּה וִישֵׁנָה, לִשְׂמֹאלוֹ בָּרוּךְ הַקָּטָן וְיָשֵׁן, וּלְנֶגְדּוֹ יוֹשֶׁבֶת רָחֵל וִישֵׁנָה גַם הִיא.

וְהוּא יוֹשֵׁב וְחוֹשֵׁב וּמַעֲלֶה בְזִכְרוֹנוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה כָּל הַיּוֹם; וְאֵת אֲשֶׁר לָמַד בַּחֶדֶר אֶת הַחֻמָּשׁ, אֶת הַמַּעֲשֶׂה עַל דְּבַר עֲקֵדַת יִצְחָק; אַבְרָהָם אָמַר לְהַקְרִיב אֶת בְּנוֹ יְחִידוֹ לְעוֹלָה לַיְיָ.

וְהוּא מַבִּיט עַל בָּרוּךְ הַקָּטָן, רוֹאֶה הוּא אֶת עַפְעַפָּיו הַשְּׁחוֹרוֹת וְהָאֲרֻכּוֹת הַיּוֹרְדוֹת עַל עֵינָיו הַסְּגוּרוֹת.

— יֶלֶד טוֹב וְנֶחְמָד הוּא בָּרוּךְ, — חוֹשֵׁב זֶרַח בְּלִבּוֹ, וְאֵינוֹ גוֹרֵעַ אֶת עֵינָיו מִמֶּנּוּ.

וְהוּא מַנִּיחַ יָדוֹ הָאַחַת עַל הַשֻּׁלְחָן, אַחֲרֶיהָ גַּם אֶת הַשֵּׁנִית.

„בָּרוּךְ הוּא נַעַר טוֹב, — הוּא חוֹשֵׁב בְּלִבּוֹ — אַבָּא אֵינֶנּוּ... הַיּוֹם נֶאֱבַק עִם רְאוּבֵן, וַיְנַצְּחֵהוּ... וַיְיָ שָׁלַח אֶת הַמַּלְאָךְ אֶל אַבְרָהָם...״ וּמַחְשְׁבוֹתָיו עוֹלוֹת וּמִסְתַּבְּכוֹת בְּמוֹחוֹ. רֹאשׁוֹ כָּבֵד עָלָיו, וְהוּא תוֹמֵךְ אֶת רֹאשׁוֹ עַל יָדוֹ.

וְזֶרַח מַבִּיט וּמַבִּיט עַל אָחִיו הַצָּעִיר. רוֹאֶה אֶת עֵינָיו הַסְּגוּרוֹת, וְאֶת שְׂפָתָיו הַפְּתוּחוֹת לְמֶחֱצָה וּמִבֵּינֵיהֶן נִשְׁקָפוֹת שִׁנָּיו הַקְּטַנּוֹת וְהַלְּבָנוֹת.

וְזֶרַח מַרְגִּישׁ כְּמוֹ עוֹר דַּק נִמְשָׁךְ עַל עֵינָיו... וַיִּישַׁן גַּם הוּא.

וַיִּישְׁנוּ כָּל הַיְלָדִים הַמְחַכִּים לְבוֹא אֲבִיהֶם.

וְהַמְּנוֹרָה הוֹלֶכֶת גַּם הִיא הָלוֹךְ וְכָהֹה; הִנֵּה הַשַּׁלְהֶבֶת יוֹרֶדֶת, הַצְּלָלִים אֲשֶׁר עַל הַקִּיר הוֹלְכִים הָלוֹךְ וְגָדוֹל, הָלוֹךְ וְגָדוֹל, מִתְגַּנְּבִים עַל הַשֻּׁלְחָן וְעוֹלִים עַל רֹאשׁ בָּרוּךְ הַקָּטָן; אַחֲרֵי כֵן גַּם עַל רֹאשׁ שָׂרָה הַקְּטַנָּה, אַחֲרֵי כֵן גַּם עַל רֹאשׁ רָחֵל; וְאַחֲרֵי כֵן גַּם עַל רֹאשׁ זֶרַח.

וְהַמְּנוֹרָה הַקְּטַנָּה הוֹלֶכֶת הָלוֹךְ וְכָהֹה וְרַק בְּאֶמְצַע הַשֻּׁלְחָן עוֹדֶנָּה מְהַבְהֶבֶת וְרוֹעֶשֶׁת מְעַט מְעָט.

פִּתְאֹם קָרָה אֵיזֶה דָבָר.

אִשָּׁה אַחַת בָּאָה הַחֶדְרָה וְאִישׁ לֹא יָדַע בְּאֵיזֶה דֶרֶךְ בָּאָה וְהָאִשָּׁה לְבוּשָׁה לְבָנִים, וּצְנִיף שֶׁל שַׁבָּת לָבָן כַּשֶּׁלֶג עַל רֹאשָׁהּ, וּמַרְאֵה פָּנֶיהָ אָהוּב וְנֶחְמָד מְאֹד וַתֵּלֶךְ וַתִּקְרַב אֶל הַיְלָדִים.

וְהַבַּיִת נִתְמַלֵּא אוֹרָה, כְּאִלּוּ הוֹפִיעָה הַלְּבָנָה פִּתְאֹם בְּחֶדֶר.

וְהָאִשָּׁה הֵרִימָה אֶת יָדֶיהָ וַתְּשִׂימֵן עַל רָאשֵׁי הַיְלָדִים וַתֹּאמַר:

— נוּמוּ, יְלָדַי הַיְקָרִים, נוּמוּ, צִפֳּרֵי הַקְּטַנּוֹת, נוּמוּ שְׁנַת חַיִּים וּבְרִיאוּת.

וּפִתְאֹם נֶעֶלְמָה הָאִשָּׁה וְיַחַד אִתָּהּ נֶעֶלְמָה גַּם הָאוֹרָה מִן הַחַלּוֹן וַיְהִי חֹשֶׁךְ כְּבָרִאשׁוֹנָה.

וּלְמָחָר בַּבֹּקֶר, כַּאֲשֶׁר קָמוּ הַיְלָדִים מִשְּׁנָתָם, שָׂמְחוּ שִׂמְחָה רַבָּה וַיְסַפְּרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו וְאִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ, כִּי רָאוּ אֶת אִמָּא בַּחֲלוֹם.

№ 28

פרחים

אֵם חוֹרֶגֶת.

ספור.

מֵאֵת

שָׁלוֹם אַשׁ.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

אֵם חוֹרֶגֶת

(סִפּוּר).

א

כַּאֲשֶׁר שָׁב דָּוִד בָּעֶרֶב מִן הַחֶדֶר הַבַּיְתָה מָצָא אֶת שְׁתֵּי אַחְיוֹתָיו הַגְּדוֹלוֹת מִמֶּנּוּ יוֹשְׁבוֹת שְׁתֵּיהֶן וּבוֹכוֹת.

אוֹר כֵּהֶה בַּחֶדֶר. הַמְּנוֹרָה הַקְּטַנָּה לֹא תָאִיר כִּמְעַט אֶת הַחֲשֵׁכָה. גַּם הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הָאָח כָּבָתָה. אַבָּא אֵינֶנּוּ בַבַּיִת וְרַק שְׁתֵּי אַחְיוֹתָיו יוֹשְׁבוֹת עַל יַד הָעֲרִיסָה הַקְּטַנָּה, מַבִּיטוֹת עַל הַתִּינוֹק הַמִּשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּיָדָיו וְרַגְלָיו הַקְּטַנּוֹת – וּבוֹכוֹת.

דָּוִד יָרֵא לִשְׁאֹל אֶת אַחְיוֹתָיו עַל מָה הֵן בּוֹכוֹת; לִבּוֹ הִגִּיד לוֹ, כִּי אֵיזֶה אָסוֹן, אָסוֹן גָּדוֹל מְאֹד, קָרָה וַיִּפָּעֶם רוּחוֹ מְאֹד. הוּא הִרְגִּישׁ כְּמוֹ דְבַר־מָה חוֹנְקוֹ בִגְרוֹנוֹ, כִּבְשָׁעָה שֶׁיָּצָא הָרוֹפֵא מֵחֲדַר אִמּוֹ הַמֵּתָה. – אָז בָּכָה אַבָּא הַרְבֵּה בְּכִי וְהָרוֹפֵא שָׁתָק.

הוּא הֵבִין, כִּי לֹא חִנָּם הֵן בּוֹכוֹת. וַיִּקְרַב אֶל הַתַּנּוּר הַקַּר וַיַּעֲמֹד וַיִּחַכֶּה.

– יָתוֹם אֻמְלָל, יָתוֹם אֻמְלָל ! – קָרְאוּ הָאֲחָיוֹת בְּקוֹל בּוֹכִים.

אָז הִרְגִּישׁ דָּוִד, כִּי לִבּוֹ נָמוֹג בְּקִרְבּוֹ וְרַחֲמָיו נִכְמְרוּ עָלָיו.

נִדְמָה לוֹ, כִּי גַּם אִמּוֹ הַמֵּתָה הַמּוּטֶלֶת בַּקֶּבֶר מְפָרֶשֶׂת שָׁם כַּפֶּיהָ וּבוֹכָה גַם הִיא: בָּנַי הָאֻמְלָלִים, יְתוֹמִים אֻמְלָלִים! רוֹצָה הִיא לַעֲלוֹת מִן הַקֶּבֶר וְלַעֲלוֹת אֲלֵיהֶם לִרְאוֹתָם, אַךְ סָתוּם הוּא הַקֶּבֶר וְסָגוּר מִכָּל עֵבֶר.

– הֲיָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר נִהְיְתָה ? – שָׁאֲלָה אוֹתוֹ אַחַת הָאֲחָיוֹת בְּגִשְׁתָּהּ אֵלָיו.

– לֹא, אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ דָּבָר.

– הַיּוֹם בָּעֶרֶב תִּהְיֶה חֲתֻנַּת אָבִינוּ.

– חֲתֻנָּה ?!

דְּמָמָה בַּחֶדֶר הַקָּטָן. בְּעַד הַחַלּוֹן תֵּרָאֶה חֶשְׁכַת הַלַּיְלָה, הַמְּנוֹרָה הַקְּטַנָּה כֵּהָה מְאֹד, וְהָאָח וְהָאֲחָיוֹת רַק אִישׁ אֶת צֵל רֵעֵהוּ יִרְאוּ.

וְלֹא יָסְפוּ לְדַבֵּר עוֹד עַל דְּבַר הַחֲתֻנָּה.

אַךְ דָּוִד הִרְגִּישׁ בְּנַפְשׁוֹ, כִּי בַלַּיְלָה הַזֶּה יֵעָשֶׂה אֵיזֶה דָּבָר רַע וּמַעֲצִיב מְאֹד.

הוּא קָרַב אֶל הַחַלּוֹן וַיִּגַּשׁ אֶת פָּנָיו אֶל הַשִּׁמְשָׁה. חֹשֶׁךְ בַּחוּץ; וּדְמָעוֹת חַמּוֹת נוֹזְלוֹת מֵעֵינָיו עַל שִׁמְשׁוֹת הַחַלּוֹן, אַחַת וּשְׁתַּיִם, אַחַת וּשְׁתַּיִם.

אַחַת הָאֲחָיוֹת נִגְּשָׁה אֶל הַמְּנוֹרָה הַקְּטַנָּה וַתָּרֶם מְעַט אֶת הַפְּתִילָה וַיֵּאוֹר מְעַט בַּחֶדֶר וְכָל אֶחָד מִן הַיְלָדִים יָשַׁב עַל מְקוֹמוֹ וַיִּדֹּם.

— הַאֱמֶת הַדָּבָר, כִּי כַאֲשֶׁר תְּעַנֶּה הָאֵם הַחוֹרֶגֶת אֶת יַלְדֵי הָאֵם הָאֲמִתִּית, תִּגָּלֶה אֵלֶיהָ הָאֵם הַמֵּתָה בַחֲלוֹם וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנָּה, כִּי לֹא תְעַנֶּה אוֹתָם? — שָׁאֲלָה אַחַת הָאֲחָיוֹת.

דָּוִד שָׁתַק וְלֹא עָנָה דָבָר.

— פַּעַם אַחַת הָיְתָה אֵם חוֹרֶגֶת, — מוֹסִיפָה הָאָחוֹת לְסַפֵּר — וַתְּעַנֶּה הָאֵם הַחוֹרֶגֶת מְאֹד אֶת הַיְתוֹמִים וְהַיְלָדִים יָרְאוּ לְסַפֵּר זֹאת לַאֲבִיהֶם. וַיְהִי בַלַּיְלָה כַּאֲשֶׁר שָׁכְבוּ כְבָר כָּל אַנְשֵׁי הַבַּיִת עַל מִשְׁכָּבָם, וַתָּעָף שִׁבֹּלֶת־אֵשׁ בְּעַד חוֹר־הַמַּנְעוּל וַתָּבֹא הַבָּיְתָה. וַתַּבֵּט הָאֵם הַחוֹרֶגֶת עַל שִׁבֹּלֶת

הָאֵשׁ וַתֵּרֶא וְהִנֵּה נֶהֶפְכָה הַשִּׁבֹּלֶת וַתְּהִי לְאִשָּׁה גְּבֹהַת קוֹמָה עֲטוּפָה בְּתַכְרִיכִים לְבָנִים. וְהָאִשָּׁה הַמֵּתָה נִגְּשָׁה אֵלֶיהָ וַתֹּאמַר: הוֹי, לָמָּה תְעַנִּי אֶת בָּנַי הָאֲהוּבִים, אֶת יְתוֹמַי אֲשֶׁר הָרִיתִים וִילַדְתִּים? הִשָּׁמְרִי לָךְ אֵפוֹא פֶּן תּוֹסִיפִי לְעַנּוֹתָם וּבָאתִי וְקָרָאתִי אוֹתָךְ לַמִּשְׁפָּט לִפְנֵי בֵּית דִּין שֶׁל מָעְלָה. וּמֵאָז לֹא הוֹסִיפָה עוֹד הָאֵם הַהוֹרֶגֶת לַעֲשׂוֹת רָעָה לְהַיְתוֹמִים וְלֹא הֵבִיאָה עוֹד אֶת דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם כַּאֲשֶׁר עָשְׂתָה בָרִאשׁוֹנָה, וַתְּהִי לָהֶם לְאֵם רַחֲמָנִיָּה.

וְדָוִד יָשַׁב עַל מְקוֹמוֹ וַיִּדֹּם. גַּם הָאֲחָיוֹת הֶחֱרִישׁוּ. דְּמָמָה בֶּחָדֶר.

אַךְ אֶת זֹאת לֹא יָכֹל עוֹד דָּוִד לִסְבֹּל.

הַדָּבָר הָיָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. הוּא שָׁב יַחַד עִם אָבִיו בַּבֹּקֶר מִבֵּית הַכְּנֶסֶת. כַּאֲשֶׁר נִכְנַס אֶל הַבַּיִת בֵּרַךְ אֶת כָּל בְּנֵי הַבַּיִת בְּ„שַׁבְּתָא טָבָא“. וּבַבַּיִת הַכֹּל נָקִי וְיָפֶה, הַמִּטּוֹת מֻצָּעוֹת, הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וּמְכֻסֶּה בְּמַפָּה לְבָנָה, וּשְׁתֵּי חַלּוֹת

מְנֻחוֹת עָלָיו: הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁהָיָה בִּהְיוֹת אִמָּא, עָלֶיהָ הַשָּׁלוֹם, בַּחַיִּים.

וְהִנֵּה הָאֵם הַחוֹרֶגֶת בָּאָה מִן הַחֶדֶר הַשֵּׁנִי. דָּוִד הִבִּיט אֵלֶיהָ וְלִבּוֹ דָפַק בְּקִרְבּוֹ בְּחָזְקָה:

לְרֹאשׁ הָאֵם הַחוֹרֶגֶת חָבוּשׁ צְנִיף אִמּוֹ הַיָּפֶה, בְּאָזְנֶיהָ תְּלוּיִים עֲגִילֵי אִמּוֹ וְעַל צַוָּארָהּ הִבְרִיק עֲנַק הַזָּהָב אֲשֶׁר לְאִמּוֹ...

דָּוִד יָשַׁב לַשֻּׁלְחָן וְעַל לִבּוֹ עָלָה זֵכֶר הַיָּמִים הַטּוֹבִים: גַּם אִמּוֹ הָיְתָה חוֹבֶשֶׁת לְרֹאשָׁהּ בִּימֵי הַשַּׁבָּת אֶת הַצְּנִיף הַיָּפֶה הַזֶּה... הָעֲגִילִים הָאֵלֶּה הִזְהִירוּ בְּאָזְנֶיהָ וְהָעֲנָק — עַל צַוָּארָהּ... הִיא הָיְתָה יוֹשֶׁבֶת לַשֻּׁלְחָן עַל יַד אַבָּא. עַל הַשֻּׁלְחָן עָמְדוּ צַלָּחוֹת וְאִמָּא חִלְּקָה אֶת הַדָּגִים, חֲתִיכַת דָּג לְכָל אֶחָד. הוּא עִם אַחְיוֹתָיו יָשְׁבוּ מִסָּבִיב לַשֻּׁלְחָן; אָז הָיָה מַתְחִיל אַבָּא לְזַמֵּר אֶת הַ„זְּמִירוֹת" וְהוּא עָזַר לוֹ בְּקוֹלוֹ הַצָּלוּל וְהַדַּק. אַחֲרֵי כֵן הָיָה לוֹקֵחַ אַבָּא אֶת הַחֻמָּשׁ וְשָׁאַל אוֹתוֹ בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ וְהוּא הָיָה עוֹנֶה עַל כָּל שְׁאֵלוֹתָיו דְּבָרִים בְּרוּרִים; הַכֹּל הוּא יוֹדֵעַ, גַּם אֶת כָּל הַדְּרָשׁוֹת שֶׁבְּרַשִׁ"י. וְאִמָּא הָיְתָה עוֹמֶדֶת מִמּוּלָם וּמַקְשֶׁבֶת לְדִבְרֵי בְנָהּ — פָּנֶיהָ

מְאִירִים מִגִּיל וְעֵינֶיהָ הָיוּ מַעְיְנוֹת־אוֹר. אַחֲרֵי כֵן הָיְתָה מְחַבֶּקֶת וּמְנַשֶּׁקֶת אוֹתוֹ וְהָיְתָה נוֹתֶנֶת לוֹ תַּפּוּחַ טוֹב מִ„פֵּרוֹת שֶׁל שַׁבָּת".

גַּם עַתָּה הוּא לוֹמֵד בַּחֶדֶר. גַּם עַתָּה הוּא לוֹמֵד אֶת אוֹתָהּ הַ„סֶּדְרָה" עַצְמָהּ. אֲבָל עַתָּה הוּא לוֹמֵד לֹא רַק עַד „שֵׁנִי" כִּי אִם כָּל הַ„סֶּדְרָה" כֻּלָּהּ; גַּם רַשִׁ"י הוּא לוֹמֵד, וְהוּא יוֹדֵעַ הֵיטֵב גַּם אֶת הַ„חֻמָּשׁ" גַּם אֶת הָ„רַשִׁ"י". הוֹי, מַה מְּאֹד הָיָה חָפֵץ, כִּי תַעֲמֹד גַּם עַתָּה אִמּוֹ הַטּוֹבָה עַל יָדוֹ וְתַקְשִׁיב וְתִשְׁמַע, כִּי יוֹדֵעַ הוּא הַכֹּל, תִּשְׁמַע וְתִשְׂבַּע נַחַת. וְאַיֶּהָ ?..

— דָּוִד, מַדּוּעַ לֹא תַעַזְרֵנִי בְנִגּוּנֵי הַזְּמִירוֹת ? — שָׁאַל הָאָב.

וְהוּא מַתְחִיל לָשִׁיר עִמּוֹ „מְנוּחָה וְשִׂמְחָה". אַךְ קוֹלוֹ מְשֻׁנֶּה עַתָּה; אֵיזֶה נִגּוּן שֶׁל עֶצֶב מִתְעָרֵב בִּזְמִירוֹתָיו. אֵין עוֹד הַנֶּפֶשׁ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר תַּבִּיט אֵלָיו וַאֲשֶׁר תִּשְׁמַע אֶת קוֹלוֹ, בְּזַמְּרוֹ אֶת הַזְּמִירוֹת הַיָּפוֹת... וְהוּא יוֹשֵׁב אֶל הַשֻּׁלְחָן, אַבָּא יוֹשֵׁב בָּרֹאשׁ וְהוּא מְזַמֵּר יַחַד עִם אַבָּא אֶת הַזְּמִירוֹת.

שָׁם, בְּגַן הָעֵדֶן, בֵּין כָּל הָאִמָּהוֹת, הַנִּזְכָּרוֹת בְּחֻמָּשׁ.
עוֹמֶדֶת גַּם אִמּוֹ.

וּבְשָׁעָה שֶׁבְּנָהּ לוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּקוֹל רָם
נִשְׁמַע קוֹלוֹ גַּם שָׁם. לְכָל מִלָּה וּמִלָּה הַיּוֹצְאָה מִפִּיו--יִשָּׁמַע
הֵד קוֹלָהּ שָׁם בְּגַן הָעֵדֶן.

וְיָדוֹעַ יָדַע הַנַּעַר, כִּי אִמּוֹ הַטּוֹבָה הַיּוֹשֶׁבֶת שָׁם בֵּין
הָאִמָּהוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שׁוֹמַעַת אֶת תְּשׁוּבוֹתָיו כְּשֶׁאַבָּא מְנַסֶּה
אוֹתוֹ בְּחֻמָּשׁ; וּבְשָׁעָה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הֵיטֵב לַעֲנוֹת עַל שְׁאֵלוֹתָיו
שֶׁל אַבָּא פֹּה, תִּשְׂמַח הָאֵם שָׁם. הִיא עוֹמֶדֶת וְשׁוֹמַעַת,
וְעֵינֶיהָ מַזְהִירוֹת בְּאוֹר יְקָרוֹת, וְהִיא לוֹקַחַת תַּפּוּחַ, אֲשֶׁר
נִקְטַף שָׁם מֵ„עֵץ הַחַיִּים", וְרוֹצָה לָתֵת לוֹ „פֵּרוֹת שֶׁל שַׁבָּת",
אַךְ לֹא תוּכַל לָבֹא אֵלָיו.

— אַבָּא, הַתְנַסֵּנִי הַיּוֹם? — שָׁאַל דָּוִד.

— טוֹב, הָבֵא אֶת הַחֻמָּשׁ הֵנָּה.

וְדָוִד קָם בְּחִפָּזוֹן מִן הַשֻּׁלְחָן וַיָּבֵא אֶת הַחֻמָּשׁ וַיִּפְתָּחֵהוּ
וַיְבַקֵּשׁ בּוֹ עַד אֲשֶׁר מָצָא אֶת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ:

„וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם"...

וְהָאֵם הַחוֹרֶגֶת קָמָה וְיָצְאָה אֶל הַחֶדֶר הַשֵּׁנִי.

וְדָוִד הֵרִים אֶת קוֹלוֹ בְּקָרְאוֹ בְחֻמָּשׁ וְקוֹלוֹ הוֹלֵךְ הָלוֹךְ וָרָם.

וְשָׁם בְּגַן עֵדֶן עוֹמֶדֶת אִמּוֹ הַטּוֹבָה בֵּין הָאִמָּהוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְשׁוֹמַעַת אֶת כָּל מִלָּה וּמִלָּה שֶׁהוּא מוֹצִיא מִפִּיו וְהָאִמָּהוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת מַבִּיטוֹת עָלֶיהָ: — אֵם מְאֻשָּׁרָה, — הֵן אוֹמְרוֹת,— אַשְׁרַיִךְ שֶׁזָּכִית לְבֵן כָּזֶה, בֵּן הַלּוֹמֵד וְיוֹדֵעַ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה — וְהִיא עוֹמֶדֶת וְעֵינֶיהָ מַזְהִירוֹת, וְדִמְעוֹת גִּיל נִרְאוֹת בְּעֵינֶיהָ, אָז תִּגַּשׁ אֵלֶיהָ אַחַת הָאִמָּהוֹת וְתַזְכִּירֶנָּה, כִּי שַׁבָּת הַיּוֹם וְכִי אָסוּר לִבְכּוֹת בְּשַׁבָּת,—וְהִיא מוֹחָה אֶת דִּמְעוֹתֶיהָ מֵעֵינֶיהָ.

וְדָוִד מֵרִים אֶת קוֹלוֹ עוֹד יוֹתֵר.

וְהָאֵם מוֹשִׁיטָה שָׁם אֶת יָדָהּ אֶל שֻׁלְחַן הַזָּהָב לָקַחַת מִמֶּנּוּ תַּפּוּחַ שֶׁל עֵץ הַחַיִּים וּלְהוֹשִׁיטוֹ לִבְנָהּ הַטּוֹב, אַךְ לֹא תוּכַל לְהַגִּישׁוֹ אֵלָיו...

№ 29

פרחים

הַזָּקֵן וְנֶכְדּוֹ.

שִׂיחָה.

מֵאֵת

שָׁלוֹם אַשׁ.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ.

קראקוי, תרס"ז.

250 נומרים

הַזָּקֵן וְנֶכְדּוֹ.

(שִׂיחָה).

א

עַל יַד הַחַלּוֹן יָשַׁב הַזָּקֵן וַיַּבֵּט אֶל הַנֵּרוֹת הַדּוֹלְקִים נִידֹם.

יְהוּדָה נֶכְדּוֹ מִתְהַלֵּךְ אָנֶה וָאָנָה בֶּחָדֶר.

הַיְלָדִים הַקְּטַנִּים הִתְאַסְּפוּ מִסָּבִיב לַשֻּׁלְחָן. בִּרְכֵּיהֶם עַל הַסַּפְסָלִים וְגוּפֵיהֶם כְּפוּפִים עַל הַשֻּׁלְחָן. אֵלֶּה בּוֹנִים לָהֶם בָּתִּים מִקְּלָפִים וְאֵלֶּה מְשַׂחֲקִים בְּ„סְבִיבוֹן”, וְאֶת הַפְּרוּטוֹת שֶׁקִּבְּלוּ לְ„דְמֵי חֲנֻכָּה” הִקְדִּישׁוּ לַשְּׂחוֹק הַזֶּה.

אַבָּא וְהַדּוֹדִים שֶׁבָּאוּ אֲלֵיהֶם יוֹשְׁבִים בַּחֶדֶר הַגָּדוֹל, שֶׁדַּלְתּוֹ סְגוּרָה, וְרַק לִפְעָמִים יִשָּׁמַע מִשָּׁם קוֹל שִׂיחַת הַנֶּאֱסָפִים, וְכַאֲשֶׁר תִּפָּתַח הַדֶּלֶת נוֹדֵף מִשָּׁם עֲשַׁן פַּפִּירוֹסִים.

אִמָּא וְהַדּוֹדוֹת הָאוֹרְחוֹת עוֹמְדוֹת בַּמִּטְבָּח וּמְדַבְּרוֹת כֻּלָּן יַחַד. עַל הַכִּירָה הַמֻּסָּקָה עוֹמְדוֹת סִירוֹת מְלֵאוֹת שֶׁמֶן אַוָּזִים הַמְּטֻגָּן לִימֵי הַפֶּסַח; וְהַנָּשִׁים עוֹמְדוֹת מִסָּבִיב לַכִּירָה

וּמַכִּיטוֹת לִרְגָעִים עַל הַשֶּׁמֶן הַהוֹלֵךְ וּמִתְרוֹמֵם וּמִתְבַּעְבֵּעַ בְּקוֹל הֲמֻלָּה חֲרִישִׁית.

וְיֵשׁ שֶׁאַחַד הַיְלָדִים מִתְגַּנֵּב אֶל הַמִּטְבָּח, וְנוֹתֵן עַל הָאָח כַּף כְּפוּפָה הַמְּלֵאָה פְּתוֹתֵי עֹפֶרֶת, וְהוּא מַתִּיךְ אֶת הָעֹפֶרֶת עַל הָאֵשׁ, וְעַל הָרִצְפָּה שָׂם בְּתוֹךְ עֲרֵמַת חוֹל קְטַנָּה נָתוּן הַדְּפוּס [1]; וְהַדְּפוּס עָשׂוּי אַרְבָּעָה גְזָרֵי עֵץ קְטַנִּים הַמְחֻבָּרִים וּקְשׁוּרִים יַחַד בְּחוּט, וְעַל כָּל גֶּזֶר וָגֶזֶר חֲרוּת חֵלֶק הַסְּבִיבוֹן, וּכְשֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁהָעֹפֶרֶת נָמַסָּה הֵיטֵב בַּכַּף, הוּא יוֹצֵק אוֹתָהּ לְתוֹךְ הַדְּפוּס, וְאַחֲרֵי כֵן הוּא מַתִּיר אֶת הַחוּט מֵעַל הַדְּפוּס וּמַפְרִידוֹ לַחֲלָקָיו—וּסְבִיבוֹן מַבְהִיק וּמַזְהִיר יוֹצֵא לְאוֹר עוֹלָם.

וְאִמּוֹ גוֹעֶרֶת בּוֹ וְאוֹמֶרֶת: רַב לְךָ, נָחוּם, לָצֶקֶת סְבִיבוֹנִים פֶּן תִּכָּוֶינָה יָדֶיךָ. אוּלָם נָחוּם טָרוּד וְעָסוּק בַּהֲכָנַת הַסְּבִיבוֹן וְאֵינוֹ שָׂם לֵב לִדְבָרֶיהָ.

וִיהוּדָה הַבְּכוֹר אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת.

הָרַבִּי הִקְדִּים לְשַׁלְּחוֹ הַיּוֹם לִפְנוֹת עֶרֶב הַבַּיְתָה לִכְבוֹד חֲנֻכָּה, לְמַעַן יִשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם אֶחָיו הַצְּעִירִים. אַךְ לֹא נָאֶה לוֹ

---

[1] פאָרם.

לְשַׂחֵק בִּסְבִיבוֹן כְּיֶלֶד קָטָן, וּבְחֶדֶר הַשֵּׁנִי, שֶׁאַבָּא וְהַדּוֹדִים שָׁם, לֹא יִתְּנוּהוּ לָבֹא.

וְהוּא מִתְהַלֵּךְ בַּחֶדֶר אָנֶה וָאָנָה. יֵשׁ שֶׁהוּא נִגָּשׁ אֶל אֶחָיו הַקְּטַנִּים הַמְשַׂחֲקִים, עוֹמֵד עֲלֵיהֶם רֶגַע וּמַבִּיט אֶל מִשְׂחָקָם. „הֵם עוֹשִׂים מַעֲשֵׂי נַעֲרוּת" — הוּא חוֹשֵׁב בְּלִבָּבוֹ וּבְכָל זֹאת הוּא לוֹקֵחַ מִיַּד אָחִיו הַצָּעִיר אֶת הַסְּבִיבוֹן וְסוֹבְבוֹ בְּיָדוֹ, וְהִנֵּה הוּא מִתְהַלֵּךְ עַל הַשֻּׁלְחָן; בָּרִאשׁוֹנָה הוּא סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ אָנֶה וָאָנָה וְאַחַר הוּא עוֹמֵד עַל מְקוֹמוֹ וְסוֹבֵב עַל צִירוֹ בִּמְהִירוּת רַבָּה, עַד אֲשֶׁר לֹא תֵרָאֶינָה צַלְעוֹתָיו וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁעֲלֵיהֶן. „הִנֵּה הוּא עוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל „שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה"—קוֹרְאִים הַיְלָדִים, וּפִתְאֹם הוּא זוֹכֵר, כִּי לְ„נַעַר־גְּמָרָא" כָּמֹהוּ לֹא נָאֶה שְׂחוֹק זֶה, וְעוֹזֵב אֶת הַשֻּׁלְחָן.

הוּא מַבִּיט עַל הַנֵּרוֹת הַדּוֹלְקִים וּפִתְאֹם הוּא נִזְכָּר אֶת אֲשֶׁר לָמַד הַיּוֹם בְּמַסֶּכֶת „שַׁבָּת".

„כְּשֶׁנִּכְנְסוּ הַיְוָנִים לְהֵיכָל (לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ) טִמְּאוּ אֶת כָּל הַשְּׁמָנִים שֶׁבַּהֵיכָל, וּכְשֶׁגָּבַר בֵּית חַשְׁמוֹנָאִי עֲלֵיהֶם וּנְצָחָם, בָּדְקוּ וְלֹא מָצְאוּ אֶלָּא פַּךְ אֶחָד שֶׁל שֶׁמֶן שֶׁהָיָה

מֻנָּח בְּחוֹתָמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל [1]. וְלֹא הָיָה בּוֹ אֶלָּא לְהַדְלִיק יוֹם אֶחָד, נַעֲשָׂה בּוֹ נֵס וְהִדְלִיקוּ מִמֶּנּוּ שְׁמוֹנָה יָמִים".

וּלְנֶגֶד עֵינָיו נִצֶּבֶת הַתְּמוּנָה הַמַּעֲצִיבָה: רוֹאֶה הוּא אֶת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל הַמְטַפֵּס יְחִידִי בְּחֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה עַל עֲלִיַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ; וְשָׁם עַל הָעֲלִיָּה מֻנָּחוֹת חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל בְּגָדִים יְשָׁנִים, בִּגְדֵי הַכֹּהֲנִים הֵם שֶׁפְּשָׁטוּם וְלֹא יָסְפוּ עוֹד לְלָבְשָׁם. וּבְכָל מָקוֹם מִתְגּוֹלְלִים שִׁבְרֵי כְּלֵי זָהָב וָכֶסֶף מִכְּלֵי הַשָּׁרֵת שֶׁחָדְלוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, וְהַזָּהָב וְהַכֶּסֶף קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הֵם. וְיֵשׁ שֶׁהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מַבִּיט בְּעַד אַחַד הַסְּדָקִים אֲשֶׁר בָּעֲלִיָּה וְרוֹאֶה אֶת יְרוּשָׁלַיִם הָעִיר — וְהִנֵּה שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה, רִבְבוֹת מְנוֹרוֹת מְאִירוֹת אֶת הָרְחוֹבוֹת וְשִׁירֵי גִיל וְחֶדְוָה נִשְׁמָעִים מִסָּבִיב. הִנֵּה שָׁם עוֹבֵר גְּדוּד גִּבּוֹרִים וּמְרִיעִים וּמְזַמְּרִים...

וְהַנַּעַר מוֹצִיא מִפִּיו קוֹל זִמְרָה מִבְּלִי מֵשִׂים, וְהוּא מְזַמֵּר אֵיזֶה שִׁיר שֶׁל צָבָא; וְכָל יֶתֶר הַנְּעָרִים מַבִּיטִים אֶל יְהוּדָה אֲחִיהֶם הַמִּתְהַלֵּךְ בַּחֶדֶר וּמְזַמֵּר לוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ שִׁיר

---

[1] לְכַמָּן שֶׁלֹּא נָגְעָה בּוֹ יַד הַיְוָנִים.

שֶׁל צָבָא, מַבִּיטִים וְצוֹחֲקִים. אַךְ הוּא אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֶת צְחוֹקָם כִּי שָׁקוּעַ הוּא בְּמַחְשְׁבוֹתָיו.

וְהַכֹּל עַלִּיזִים וּשְׂמֵחִים, וְרַק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עָצוּב, כִּי אֵין לוֹ שֶׁמֶן טָהוֹר לְהַעֲלוֹת אֶת נֵרוֹת הַמְּנוֹרָה, בְּהֵיכַל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

חֹשֶׁךְ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ...

וְהִנֵּה הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מוֹצֵא בֵּין בִּגְדֵי הַכֹּהֲנִים הַיְשָׁנִים פַּךְ קָטָן וְהוּא מַבִּיט עַל הַפַּךְ וְרוֹאֶה וְהִנֵּה הוּא חָתוּם בְּחוֹתָמוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל. — טָהוֹר הוּא! — הוּא קוֹרֵא בְּשִׂמְחָה — יַד הַיְוָנִים הַטְּמֵאִים לֹא נָגְעָה בוֹ! אַךְ קָטָן הוּא הַפַּךְ וְאֵין בּוֹ אֶלָּא לְהַדְלִיק לַיְלָה אֶחָד. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה נֵס וּמְעַט הַשֶּׁמֶן דּוֹלֵק שְׁמוֹנָה יָמִים רְצוּפִים עַד אֲשֶׁר הִשִּׂיגוּ שֶׁמֶן חָדָשׁ, שֶׁמֶן טָהוֹר.

— אֵיכָכָה הָיָה כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה? — שׁוֹאֵל הַנַּעַר לְעַצְמוֹ.

— נַעֲשָׂה נֵס, — הוּא מֵשִׁיב לְעַצְמוֹ.

— אֵיכָכָה יֵעָשֶׂה נֵס? — מוֹסִיף הַנַּעַר לִשְׁאֹל אֶת עַצְמוֹ.

– הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה נֵס, הוּא מֵשִׁיב לְעַצְמוֹ.

– אוּלָם אֵיךְ אֶפְשָׁר, כִּי מְעַט שֶׁמֶן יִדְלַק שְׁמוֹנָה יָמִים רְצוּפִים ? – לֹא תִתֵּן לוֹ הַשְּׁאֵלָה מָנוֹחַ.

וְהוּא נִגַּשׁ אֶל זְקֵנוֹ.

וְהַזָּקֵן יוֹשֵׁב לוֹ אֵצֶל מְנוֹרַת הַחֲנֻכָּה אֲשֶׁר לוֹ וּמַבִּיט אֶל הַנֵּרוֹת הַדּוֹלְקִים בְּדְמִיָּה בַּמְּנוֹרָה.

– מְעַט שֶׁמֶן דָּלַק שְׁמוֹנָה יָמִים רְצוּפִים ? – אָמַר יְהוּדָה אֶל זְקֵנוֹ בְּגִשְׁתּוֹ אֵלָיו.

– כֵּן, כֵּן, בְּנִי ; – עָנָהוּ הַזָּקֵן בְּהוֹצִיאוֹ אֶת קֻפְסַת הַטַּבַּק שֶׁלּוֹ וַיָּרַח מִמֶּנָּה.

– אַךְ אֵיךְ אֶפְשָׁר הַדָּבָר הַזֶּה ? – הוֹסִיף הַנַּעַר לִשְׁאֹל.

– אֱלֹהִים הוּא כֹּל־יָכֹל, בְּנִי, – וְאֵין דָּבָר נִשְׂגָּב מִמֶּנּוּ.

– וּמִלְּבַד זֶה – מוֹסִיף הַזָּקֵן בַּהֲרִיחוֹ מְעַט טַבַּק מִקֻּפְסָתוֹ – וּמִנִּים אֲחֵרִים וַאֲנָשִׁים אֲחֵרִים.

– מַה ? – שׁוֹאֵל הַנַּעַר בְּתִמָּהוֹן וַיֵּשֶׁב עַל יַד זְקֵנוֹ.

– אָז הָיוּ גִבּוֹרִים צַדִּיקִים, בְּנִי, גִּבּוֹרִים קְדוֹשִׁים.

וְהַנַּעַר יוֹשֵׁב וּמִסְתַּכֵּל בִּפְנֵי זְקֵנוֹ.

— וְכָר־נָא, בְּנִי: חֵיל הָאוֹיֵב רַב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם, רוֹכְבִים, פָּרָשִׁים וְחֵיל רַגְלִי. אֶת חֲצִי הָעוֹלָם כְּבָר כָּבְשׁוּ בְּמִלְחָמָה. בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר שִׁמְעָם מַגִּיעַ, יִגְדַּל הַפַּחַד מְאֹד; וְכָל הָאֲנָשִׁים בָּאִים לְהִסָּתֵר בִּמְחִלּוֹת וּבִמְעָרוֹת; כָּל הֶעָרִים עֲזוּבוֹת וְאֵין יוֹשֵׁב בָּהֶן אִישׁ. וְחֵיל הָאוֹיֵב בָּא בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַיִם וְהִכְרִיעַ אֶת מִבְחַר בָּנֶיהָ לָטֶבַח, רַק מְתֵי מִסְפָּר נִמְלְטוּ אֶל הֶהָרִים; וּפִתְאֹם יָקוּם מַתִּתְיָהוּ הַכֹּהֵן הַיָּשִׁישׁ, וְעִמּוֹ חֲמֵשֶׁת בָּנָיו הַגִּבּוֹרִים; וְהַבָּנִים הָאֵלֶּה יוֹצְאִים בְּרֹאשׁ גְּדוּד גִּבּוֹרִים קָטָן לִקְרַאת הָאוֹיֵב הָרַב וְהֶעָצוּם, וְאֵין פַּחַד הַמָּוֶת לְנֶגֶד עֵינֵיהֶם, כִּי שְׂמֵחִים הֵם לָמוּת עַל חֹפֶשׁ עַמָּם וְאַרְצָם. וְהִנֵּה הֵם נִלְחָמִים אֶת הַמִּלְחָמָה הַגְּדוֹלָה, וִיהוּדָה הַמַּכַּבִּי עוֹמֵד בְּרֹאשָׁם וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ, וּמִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ נוֹפְלִים יְוָנִים לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת...

וְהַנַּעַר מַבִּיט מִשְׁתָּאֶה עַל זְקֵנוֹ. זָקֵן הוּא זְקֵנוֹ, יְהוּדִי חַלָּשׁ, חוֹלֶה, קָטָן וְרָזֶה, כִּמְעַט שֶׁאֵין בּוֹ כֹּחַ לַעֲמֹד עַל רַגְלָיו וְיָדָיו רוֹעֲדוֹת תָּמִיד, — וְהִנֵּה הוּא מִתְלַהֵב, עֵינָיו הַכֵּהוֹת

מִתְנוֹצְצוֹת בְּאֵשׁ הַנַּעַר, לְחָיָיו הַצְּנוּמוֹת וְהַחִוְּרוֹת מִתְאַדְּמוֹת וְגִידֵי צַוָּארוֹ נִמְתָּחִים.—וְהוּא עוֹמֵד וּמְסַפֵּר אֶת גְּבוּרַת גִּבּוֹרֵי יִשְׂרָאֵל בַּיָּמִים מִקֶּדֶם.

וְלַנַּעַר נִדְמֶה, כִּי זְקֵנוֹ זֶה הוּא אַחַד הַגִּבּוֹרִים בְּחֵיל יְהוּדָה הַמַּכַּבִּי, כִּי הוּא בְּעַצְמוֹ נִלְחַם עַל עַמּוֹ וְרָאָה בְּעֵינָיו אֶת תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל, — וְעַתָּה הוּא מְסַפֵּר אֶת כָּל זֹאת לְנֶכְדּוֹ, — לְמַעַן יֵדַע גַּם הוּא לְהִלָּחֵם בְּעַד גְּאֻלַּת עַמּוֹ.

רוּחַ גַּאֲוָה לָבְשָׁה אֶת הַנַּעַר.

הוּא מַבִּיט עַל זְקֵנוֹ. חָלָשׁ וְרָפֶה הוּא, וְהוּא מְסַפֵּר אֶת גְּבוּרַת אֲבוֹתָיו הַגִּבּוֹרִים.

— פֶּלֶא הוּא בְּעֵינֶיךָ, בְּנִי, כִּי מְעַט הַשֶּׁמֶן דָּלַק שְׁמוֹנָה יָמִים,—מוֹסִיף הַזָּקֵן לְדַבֵּר—וְאוּלָם דַּע לְךָ, יַקִּירִי, כִּי לֹא רַק שְׁמוֹנָה יָמִים דָּלַק הַשֶּׁמֶן הַטָּהוֹר, כִּי הוֹלֵךְ הוּא וְדוֹלֵק עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. הַשֶּׁמֶן הַזֶּה דוֹלֵק בִּי, זְקֵנְךָ, וּבִבְנִי, הוּא אָבִיךָ, וְגַם בְּךָ, נֶכְדִּי הַיָּקָר, דוֹלֵק הַשֶּׁמֶן הַזֶּה, וְלֹא יִכְבֶּה, כִּי לֹא שֶׁמֶן פָּשׁוּט הָיָה בַּפַּךְ, אֲשֶׁר מָצָא הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, כִּי אִם טִפּוֹת דַּם הַגִּבּוֹרִים הוּא, אֲשֶׁר מָסְרוּ נַפְשָׁם לְהַצִּיל אֶת עַמָּם וְאֶת כָּל הַיָּקָר וְהַקָּדוֹשׁ לָהֶם מִידֵי הַיְּוָנִים הֶעָרִיצִים.

דַם גִּבּוֹרִים הָיָה שָׁם, וְדַם גִּבּוֹרִים, נֶכְדִּי הַיָּקָר, לְעוֹלָם לֹא יִשְׁקֹט וְלֹא יָנוּחַ, כִּי תָמִיד הוּא רוֹתֵחַ, תָּמִיד הוּא זוֹרֵם וְשׁוֹטֵף כְּבָרֶגַע אֲשֶׁר נִשְׁפַּךְ בּוֹ; וְכָל טִפָּה וְטִפָּה שֶׁל הַדָּם הַשָּׁפוּךְ בְּעַד גְּאֻלַּת הָעָם וְאֶרֶץ הַמּוֹלֶדֶת נוֹזֵל לְתוֹךְ הַבַּקְבּוּק הַנִּפְלָא הַהוּא וּמַרְבֶּה אֶת הַשֶּׁמֶן שֶׁבּוֹ, לְמַעַן אֲשֶׁר תִּדְלַק הַמְּנוֹרָה וְתָאִיר תָּמִיד. גַּם כָּל דִּמְעָה וְדִמְעָה הַנּוֹזֶלֶת מֵעֵין יְהוּדִי בַּגּוֹלָה, בְּשָׁעָה שֶׁהוּא זוֹכֵר אֶת אַרְצוֹ – יוֹרֶדֶת אֶל תּוֹךְ הַפַּךְ, אֲשֶׁר מָצָא אָז הַכֹּהֵן, לְמַעַן הַרְבּוֹת בּוֹ אֶת הַשֶּׁמֶן – וְגַם אַתָּה, בְּנִי, אִם זוֹכֵר אַתָּה אֶת הָאָרֶץ הַחֲרֵבָה וְהַשּׁוֹמֵמָה, הָאָרֶץ שֶׁשָּׁם יָשְׁבוּ אֲבוֹתֶיךָ לְפָנִים, וְעֵינֶיךָ הַבְּהִירוֹת תֵּרַדְנָה דְמָעוֹת עַל חָרְבָּנָהּ, הִנְּךָ מוֹסִיף גַּם אַתָּה שֶׁמֶן בַּפַּךְ הַזֶּה לְמַעַן תּוֹסִיף הַמְּנוֹרָה לִדְלֹק וּלְהָאִיר. –

וְהַנַּעַר מַבִּיט מִשְׁתָּאֶה אֶל פְּנֵי זְקֵנוֹ.

עַתָּה הֵבִין הַנַּעַר, מַדּוּעַ דָּלַק מְעַט הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר בַּפַּךְ שְׁמוֹנָה יָמִים, וַיָּבֶן גַּם זֶה, כִּי הַמְּנוֹרָה הַהִיא דוֹלֶקֶת—גַּם בְּלֵב זְקֵנוֹ הַטּוֹב וּבְיֶתֶר עֹז תִּתְלַהֵב הַמְּנוֹרָה בְּלִבּוֹ הָרַךְ...

№ 30

פרחים

~~~

יֶרֶק לְשָׁבֻעוֹת.

ספּור.

מֵאֵת

שָׁלום אַש.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים
~~~

יֶרֶק לְשָׂבְעוֹת.

(תְּ מ וּ נָ ה).

מחוּץ לָעֲיָרָה [1]) עוֹמֵד הַיָּעַר.

וְנַעֲרֵי הָעִיר יָדְעוּ, כִּי מִחוּץ לָעִיר יֵשׁ יַעַר גָּדוֹל מְאֹד, יַעַר בְּלִי רֵאשִׁית וּבְלִי סוֹף; וְשָׁם בַּיַּעַר נִמְצָאִים כָּל הַחַיּוֹת הָרָעוֹת הַנְּקוּבִים בִּשְׁמוֹתָם בַּחֻמָּשׁ; וְשָׁם בַּיַּעַר יוֹשְׁבִים גַּנָּבִים וְגַזְלָנִים הָאוֹרְבִים לְכָל עוֹבֵר, מִתְנַפְּלִים עָלָיו וְגוֹזְלִים אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ – אֶת כָּל זֹאת הֵם יוֹדְעִים בָּרוּר,–אֲבָל שָׁם בַּיַּעַר לֹא הָיוּ מֵעוֹלָם.

וּצְרִיכִים אַתֶּם לָדַעַת, יְלָדַי הַטּוֹבִים, כִּי לֹא כְמוֹכֶם הֵם יַלְדֵי הָעֲיָרוֹת הַקְּטַנּוֹת הַלּוֹמְדִים בְּחֶדֶר. אַתֶּם הוֹלְכִים פַּעַם בְּפַעַם לְטַיֵּל בִּלְוָיַת מוֹרְכֶם מִחוּץ לָעִיר, בֵּין שְׂדֵרוֹת עֵצִים רַעֲנַנִּים, וְהוּא מַרְאֶה לָכֶם שָׁם אֶת הַכֹּל. לֹא כֵן

[1]) עִיר קְטַנָּה.

אֲחֵיכֶם הַלּוֹמְדִים בַּחֲדָרִים, אֲשֶׁר בָּעֲיָרוֹת הַקְּטַנּוֹת, הֵם יוֹשְׁבִים כָּל הַיּוֹם כְּלוּאִים בַּ„חֶדֶר“ וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. וְיֵשׁ שֶׁיּוֹשֵׁב אַחַד הַנְּעָרִים וְלוֹמֵד מִתּוֹךְ הַחֻמָּשׁ הַפָּתוּחַ לְפָנָיו, וְלִבּוֹ הוֹלֵךְ אֶל הַיַּעַר, וּמֹחוֹ חוֹשֵׁב עַל דְּבַר כָּל הַנַּעֲשֶׂה שָׁם, בֵּין הָעֵצִים הָרָמִים, שֶׁעֲלֵיהֶם מִתְנוֹעֲעִים וּמִתְלַחֲשִׁים תָּמִיד;— וּפִתְאֹם יִשְׁאָלֵהוּ הָרַבִּי: בְּאֵיזֶה מָקוֹם אַתָּה עוֹמֵד? וְהַנַּעַר נִבְהָל מְאֹד וּמַרְאֶה בְאֶצְבָּעוֹ הַקְּטַנָּה עַל מָקוֹם אַחֵר, — וְאָז — אַל תִּתְקַנְּאוּ בוֹ עוֹד, יַלְדֵי הַטּוֹבִים, לֹא עֲלֵיכֶם פֶּגַע כָּזֶה....

וְיוֹסִי, נַעַר קָטָן וְדַל בָּשָׂר, הָיָה חוֹשֵׁב תָּמִיד עַל דְּבַר הַיַּעַר, כִּי מֵעוֹלָם לֹא רָאָה עוֹד אֶת הַיַּעַר. וְזֶה דֶרֶךְ בְּנֵי הָאָדָם, כִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא רָאוּ עוֹד מֵעוֹלָם וְרַק אֶת שִׁמְעוֹ שָׁמְעוּ, הֵם מְתָאֲרִים לָהֶם בְּדִמְיוֹנָם בְּאַלְפֵי צְבָעִים יָפִים.

וְיוֹסִי יָשׁוֹב יָשַׁב לוֹ בַחֶדֶר בֵּין כָּל יֶתֶר הַיְלָדִים וְחָשׁוֹב חָשַׁב עַל דְּבַר הַיַּעַר. לֹא אַחַת שָׁמַע מְסַפְּרִים, כִּי שָׁם בַּיַּעַר עוֹמְדִים עֵצִים גְּבֹהִים וַעֲבִים בַּעֲלֵי עֲנָפִים אֲרֻכִּים וְעָלִים יְרוּקִים, וְכִי שָׁם, בַּיַּעַר, מִתְהַלֵּךְ הַ„פְּרִיץ“ הַמֵּת בַּעַל הַכְּפָר וְשׁוֹמֵר עַל הָעֵצִים לְבַל יִכְרְתוּם; וְכָל

וְזֶה הָיָה עוֹמֵד כְּמוֹ חַי לְנֶגֶד עֵינָיו. וּכְשֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בַּחֶדֶר לִפְנֵי הַגְּמָרָא, הָיָה חוֹשֵׁב תָּמִיד רַק עַל אֹדוֹת זֶה, וְלֹא אַחַת וּשְׁתַּיִם הָיָה הָרַבִּי חוֹבְלוֹ וּמַכֵּהוּ בִּשְׁבִיל זֶה. אוּלָם הוּא לֹא יָדַע לְעוֹלָם עַל מַה זֶּה הָרַבִּי מַכֶּה אוֹתוֹ, הֲלֹא יוֹשֵׁב הוּא בִּמְנוּחָה וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה כָּל דָּבָר רָע.

וּבְבֵיתוֹ, כְּשֶׁהָיָה מַזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם „יַעַר”, הָיְתָה אִמּוֹ מְטִילָה עָלָיו אֵימָה:

– הִשָּׁמֶר לְךָ, יוֹסִי בְּנִי! שָׁם בַּיַּעַר יֵשׁ גַּזְלָנִים – וְהֵם יַעֲשׂוּ אִתְּךָ...

וְאָז הָיָה הַיֶּלֶד מִתְחַבֵּא מִתַּחַת לְסִנּוֹרָהּ שֶׁל אִמּוֹ. אַךְ נַפְשׁוֹ כָּלְתָה גַּם אָז אֶל הַיָּעַר.

פַּעַם אַחַת, וְיוֹסִי הַיֶּלֶד כְּבָר גָּדַל וַיְהִי לְנַעַר, וַיָּקָם מִמְּקוֹמוֹ, וַיֹּאמֶר אֶל לִבּוֹ: אֶרְאֶה נָא אֶת הַיַּעַר וַיַּעֲבֹר עָלַי מָה! וַיִּשָּׂא רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ בַּדֶּרֶךְ הַמּוֹבִיל אֶל הַיַּעַר. בַּדֶּרֶךְ פְּגָשׁוּהוּ נַעֲרֵי הַכְּפָר, וְתָלְשׁוּ אֶת פֵּאוֹתָיו; וְאַךְ בְּרֹב עָמָל וּבְסַכָּנַת נְפָשׁוֹת מַמָּשׁ הִצְלִיחַ לְהֵחָלֵץ מִידֵיהֶם וּלְהִמָּלֵט עַל נַפְשׁוֹ.

כְּשֶׁהָיָה עוֹד יֶלֶד קָטָן מְאֹד, הָיְתָה אִמּוֹ מְאַיֶּמֶת עָלָיו בּ„זָּקֵן” הַשּׁוֹכֵן בַּיַּעַר. כַּאֲשֶׁר גָּדַל מְעַט וַיֵּדַע, כִּי אֵין הַ„זָּקֵן” נוֹרָא כָּל כַּךְ, אִיְּמָה אִמּוֹ עָלָיו בְּגַנָּבִים וְגַזְלָנִים;— אַחֲרֵי כֵן תָּלְשׁוּ לוֹ אֶת פֵּאוֹתָיו. וּבְכָל זֹאת לֹא חָדַל לְהִתְגַּעְגֵּעַ עַל הַיַּעַר וְנַפְשׁוֹ אִוְּתָה תָמִיד לָדַעַת מַה הוּא הַיַּעַר וְאֵיזֶה סוֹד צָפוּן בְּקִרְבּוֹ ?

וְיֵשׁ אֲשֶׁר יָשׁוּב יוֹסִי מִן הַחֶדֶר אֶל בֵּיתוֹ לְעֵת עֶרֶב, וְהָיָה רוֹאֶה אֶת הַשֶּׁמֶשׁ שׁוֹקַעַ בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְיוֹרֵד שָׁמָּה רָחוֹק, רָחוֹק מְאֹד, אֶל אֲחוֹרֵי הַיַּעַר, וְאָז הָיְתָה נַפְשׁוֹ עוֹרֶגֶת לָלֶכֶת גַּם הוּא בְּעִקְּבוֹת הַשֶּׁמֶשׁ וְלִרְאוֹת אֶת כָּל הַנַּעֲשֶׂה וְהַנִּשְׁמָע בַּיַּעַר;— אוּלָם פִּתְאֹם זָכַר אֵיזֶה דָבָר — וַיַּעֲמֹד עַל מְקוֹמוֹ מִבְּלִי נוֹעַ.

אַךְ פַּעַם אַחַת זָכָה יוֹסִי לִהְיוֹת בַּיַּעַר וְלִרְאוֹתוֹ, וּמֵאָז — אַל תְּקַנְּאוּ בוֹ, יְלָדִים טוֹבִים, לֹא עֲלֵיכֶם גּוֹרָל כָּזֶה!

אָז הָיוּ „שְׁלֹשֶׁת יְמֵי הַהַגְבָּלָה”, אֵלֶּה שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים, אֲשֶׁר בָּהֶם פְּטוּרִים יַלְדֵי יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַצָּהֳרַיִם מִן הַחֶדֶר וְאָז, הֲלֹא יוֹדְעִים אַתֶּם, מֻתָּר גַּם לִשְׂמֹחַ...

פַּעַם אַחַת כַּאֲשֶׁר שָׁב יוֹסִי בַּצָּהֳרַיִם מִן הַחֶדֶר הַבַּיְתָה מָצָא אֶת שְׁנֵי אֶחָיו הַגְּדוֹלִים, אֱלִיעֶזֶר וִיהוּדָה, עוֹמְדִים בֶּחָצֵר וּבִידֵיהֶם חֲבָלִים עָבִים.

– אָנָה תֵלֵכוּ ?

– הַיַּעְרָה, לְהָבִיא יֶרֶק לְחַג הַשָּׁבֻעוֹת.

יוֹסִי לֹא אָכַל בַּיּוֹם הַהוּא אֶת אֲרֻחַת הַצָּהֳרַיִם. לַשָּׁוְא אִיְּמָה עָלָיו אִמּוֹ, כִּי תְשַׁלַּח לְרַ״א לָרַבִּי, כִּי כָל הַלַּיְלָה יָלִין בֶּחָדֶר. כָּל דְּבָרֶיהָ לֹא הוֹעִילוּ מְאוּמָה.

וְיוֹסִי שָׂם בְּכִיסוֹ פַּת לֶחֶם, אוֹ, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים, הֵכִין לוֹ „צֵידָה לַדֶּרֶךְ“ וְהוּא עִם אֶחָיו שָׂמוּ פַּעֲמֵיהֶם אֶל הַדֶּרֶךְ הַמּוֹבִיל אֶל הַיָּעַר. אֵימַת הַגַּנָּבִים וְהַגַּזְלָנִים לֹא נָפְלָה עָלָיו עוֹד, כִּי עַל כֵּן אֶחָיו הַגְּדוֹלִים אִתּוֹ.

וְהַיַּעַר כְּבָר עָטוּף כֻּלּוֹ יֶרֶק רַעֲנָן; שָׂדֶה אֹרֶךְ וְרֹחַב הִשְׂתָּרַע לְעֵינָיו, וּבְקָצֵהוּ עֵצִים רָמִים מְאֹד עוֹמְדִים, זֶה אֵצֶל זֶה, וְאֵין יוֹדֵעַ אֵיפֹה מַתְחִיל הַיַּעַר וְאֵיפֹה הוּא גוֹמֵר. וְהָעֵצִים הָרָמִים פּוֹרְשִׂים אֶת עַנְפֵיהֶם מִסָּבִיב, וְעַנְפֵי הָעֵץ הָאֶחָד אֲחוּזִים בְּעַנְפֵי הָעֵץ הַשֵּׁנִי, אֲחוּזִים וּמְעֹרָבִים יַחַד, וְהֶעָלִים הַיְרוּקִים מֻנָּחִים אִישׁ עַל אָחִיו וְאִישׁ עַל רֵעֵהוּ, וּבָהּ נִמְשָׁכִים

הָעֵצִים שָׁמָּה הַרְחֵק הַרְחֵק עַד מְאֹד — עַד לֵב הַיַּעַר; וְהַיַּעַר הוֹלֵךְ וְנִמְשָׁךְ, הוֹלֵךְ וְנִמְשָׁךְ עַד אֵין קֵץ.

וְהַצִּפֳּרִים עוֹמְדוֹת עַל הָעֲנָפִים וּמְצַפְצְפוֹת, מְזַמְּרוֹת וּמְדַדּוֹת מֵעָנָף אֶל עָנָף וּמִבַּד אֶל בַּד — גַּם קוֹל הַקּוּקִיאָה נִשְׁמַע: קוּ—קוּ! קוּ—קוּ! קוּ—קוּ! — וְיוֹסִי חוֹשֵׁב, כִּי זֶה הוּא הָאוֹת שֶׁתִּתֵּן הַצִּפּוֹר אֶל רֵעוֹתֶיהָ: „צְאֶינָה וּרְאֶינָה, הִנֵּה שׁוֹבָבִים בָּאִים! נִסָּנָה, הִמָּלֵטְנָה!" וְשָׁם עָמֹק, עָמֹק בַּיַּעַר נִשְׁמַע קוֹל הֲמֻלָּה — מִי הוּא הַקּוֹרֵא שָׁם?... צְפַרְדְּעִים מְקַרְקְרוֹת, וְהָעֵצִים עוֹמְדִים וּמַקְשִׁיבִים, וְהֶעָלִים מִתְנוֹעֲעִים וּמִתְדַּפְּקִים אִישׁ עַל אָחִיו וְאִישׁ עַל רֵעֵהוּ.

אֶחָיו הַגְּדוֹלִים עוֹמְדִים וְכוֹרְתִים עֲנָפִים רַעֲנַנִּים לִכְבוֹד הֶחָג וְקוֹשְׁרִים אוֹתָם יַחַד בַּחֲבָלִים, וְהוּא, יוֹסִי הַקָּטָן, עוֹמֵד בַּיַּעַר וּמַבִּיט מִסָּבִיב.

הִנֵּה הַר בְּלֵב הַיַּעַר; בֵּין הָעֵצִים הָרָמִים הוּא עוֹמֵד, וְהוּא בְּעֵינֵי „הַר סִינַי", מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָמַד עָלָיו, וּפֹה נִרְאָה אֵלָיו יְיָ, מִתּוֹךְ הָעֲרָפֶל בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים, בְּאֵשׁ וְתִמְרוֹת עָשָׁן וַיִּתֵּן עַל יָדוֹ אֶת הַתּוֹרָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְתַחְתִּית הָהָר מִסָּבִיב עָמְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ אֶת דִּבְרֵי יְיָ וַיַּעֲנוּ „נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע!"—

וְיוֹסִי הוֹלֵךְ לוֹ הָלְאָה בַּיַּעַר. הָעֵצִים עוֹמְדִים, הָעֲנָפִים רוֹעֲשִׁים, הֶעָלִים מִתְלַחֲשִׁים: כֵּן, „אֱמֶת הַדָּבָר!" וְשָׁם מֵאֲחוֹרֵי הַיַּעַר יֵשׁ בְּוַדַּאי מִדְבָּרִיּוֹת — אוֹמֵר הַנַּעַר אֶל לִבּוֹ — שָׁם תָּעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה; בְּנֵי דוֹר הַמִּדְבָּר תַּמּוּ לִגְוֹעַ, וְהֵם מוּטָלִים שָׁם עַל עַרְבוֹת הַחוֹל עִם בְּצֵקָם וּמִשְׁאֲרוֹתָם, אֲשֶׁר לָקְחוּ אִתָּם בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם. וְהַנַּעַר מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ עָמֹק, עָמֹק בַּיַּעַר — הִנֵּה מֵרָחוֹק נִשְׁקַף פֶּלֶג מַיִם, מַשַּׁק הַגַּלִּים נִשְׁמָע מִבֵּין הָעֵצִים, זֶהוּ בְּוַדַּאי הַסַּמְבַּטְיוֹן, הוּא וְלֹא אַחֵר. רוֹתֵחַ וְסוֹעֵר הוּא הַסַּמְבַּטְיוֹן וְזוֹרֵק אֲבָנִים, וְשָׁם מֵעֶבְרוֹ הַשֵּׁנִי יוֹשְׁבִים עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים — חוֹשֵׁב הַנַּעַר בְּלִבּוֹ — גִּבּוֹרִים הֵם וּבַעֲלֵי־קוֹמָה; — וְהוּא מוֹסִיף לָלֶכֶת בִּפְנִים הַיָּעַר. — אֵיזֶה יוֹם הַיּוֹם? יוֹם הַחֲמִישִׁי. — טוֹב! הוּא יַמְתִּין עַד מָחָר. מָחָר, בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי, אַחַר הַצָּהֳרַיִם, יִשְׁתֹּק הַסַּמְבַּטְיוֹן — אָז יַעֲבֹר אֶל הָעֵבֶר הַשֵּׁנִי — אֶל עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים וִיסַפֵּר לָהֶם אֶת כָּל אֲשֶׁר סוֹבְלִים הַיְהוּדִים פֹּה בַּגָּלוּת, וְהֵם יָבֹאוּ הֵנָּה וְיַעֲבִירוּ אֲלֵיהֶם אֶת כָּל הַיְהוּדִים, וְאָז נַעֲלֶה כֻּלָּנוּ עַל הַתּוּגָר. אָז תִּהְיֶה „מִלְחֶמֶת גּוֹג וּמָגוֹג"; וַאֲנַחְנוּ נְנַצֵּחַ אֶת כֻּלָּם בַּמִּלְחָמָה! — וְהוּא יִהְיֶה פְּקִיד הַצָּבָא.

שַׂר גָּדוֹל יִהְיֶה, וְהוּא יִהְיֶה הַמַּצְבִּיא וּמְפַקֵּד אֶת גְּדוּדוֹ. הַיְמִינוּ! הַשְׂמְאִילוּ! קָדִימָה! לְאָחוֹר!

וְיוֹסִי עוֹמֵד עַל הַגִּבְעָה בַּיַּעַר. עֲנַף רַעֲנָן בְּיָדוֹ וְהוּא מְנוֹפֵף בּוֹ מַעְלָה וּמַטָּה: כַּךְ! כַּךְ! וְנִדְמֶה לוֹ, כִּי גְדוּדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים לְפָנָיו לְמַחֲנוֹתָם. רוֹבֵיהֶם עַל שִׁכְמָם וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם, גִּבּוֹרֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה — וְהוּא רֹאשׁ הַצָּבָא, הוּא הַמְפַקֵּד אֶת אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה: כַּךְ! כַּךְ!...

וְהָעֲנָפִים רוֹעֲשִׁים, וְהֶעָלִים דּוֹפְקִים וְעוֹנִים לְעֻמָּתוֹ: כַּךְ! כַּךְ!...

וְגִבּוֹרֵי יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים לְפָנָיו, וְהוּא הַמַּצְבִּיא. הוֹלְכִים הֵם אֶל הַתּוֹגָר, „לְמִלְחֶמֶת גּוֹג וּמָגוֹג". אֶת כֻּלָּם יַהַרְגוּ וְאַחֲרֵי כֵן יִלְכְּדוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם — וּמָשִׁיחַ יָבֹא — — —

— יוֹסִי, יוֹסִי, אַיֶּכָּה? — שׁוֹמֵעַ הוּא קוֹל קוֹרֵא בַּיָּעַר.

וְיוֹסִי עוֹמֵד עַל הָהָר וְהֶעָנָף בְּיָדוֹ וּמְפַקֵּד אֶת גִּבּוֹרֵי יִשְׂרָאֵל.

הִנֵּה אֶחָיו נִרְאִים אֵלָיו, נוֹשְׂאִים הֵם עַל שִׁכְמָם עֲנָפִים אֲרֻכִּים וִירוּקִים וְעָלִים רַעֲנַנִּים רַבִּים, רַבִּים עַד מְאֹד.

— אַיֶּכָּה, יוֹסִי, אַיֶּכָּה? — קוֹרְאִים הֵם בַּיָּעַר.

-- הִנֵּנִי הִנֵּנִי! — הוּא עוֹנֶה לָהֶם.

הַיּוֹם רַד. הַשֶּׁמֶשׁ שָׁקְעָה הַרְחֵק הַרְחֵק מֵאַחֲרֵי הַיַּעַר, (עַל זֹאת הִתְפַּלֵּא יוֹסִי מְאֹד: מַדּוּעַ לֹא עָמַד הַשֶּׁמֶשׁ בַּיַּעַר כְּמוֹ שֶׁהָשַׁב תָּמִיד?) רוּחַ קַלָּה נוֹשֶׁבֶת וְהָאַחִים הוֹלְכִים לָשׁוּב יַחַד עִם יוֹסִי אֶל בֵּיתָם.

וּמֵאָז רוֹאֶה הַנַּעַר תָּמִיד אֶת הַיַּעַר וְאֶת הָהָר עוֹמְדִים לְנֶגֶד עֵינָיו. בַּחֶדֶר הוּא יוֹשֵׁב לִפְנֵי הַגְּמָרָא הַפְּתוּחָה, וְהָרַבִּי הֶחָמוּשׁ בִּרְצוּעָה בְּרֹאשׁ הַשֻּׁלְחָן. הַנַּעַר לוֹמֵד וּמוֹצִיא דְבָרִים מִפִּיו. אַךְ לִבּוֹ הוֹלֵךְ אֶל הַיַּעַר. עֵינָיו רוֹאוֹת אֶת הָהָר אֲשֶׁר בֵּין הָעֵצִים, אָזְנָיו שׁוֹמְעוֹת אֶת שְׁאוֹן הָעֲנָפִים, וְהָרַבִּי שׁוֹאֵל: אֵיפֹה אַתָּה עוֹמֵד?"

אַל תְּקַנְּאוּ בוֹ, יְלָדִים טוֹבִים, לֹא עֲלֵיכֶם גּוֹרָלוֹ הָרַע שֶׁל יוֹסִי הַקָּטָן.

№ 31

פרחים

כפרות.

זכרונות.

מאת

שלום אש.

הוצאת „תושיה", ורשה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

כַּפָּרוֹת.

(זִכְרוֹנוֹת).

וְאַתֶּם, יְלָדִים נֶחֱמָדִים, הֲלֹא יְדַעְתֶּם אֶת הַכַּפָּרוֹת, וּבְוַדַּי עוֹדְכֶם זוֹכְרִים אֶת הַלַּיְלָה, שֶׁבּוֹ סוֹבֵב הַשּׁוֹחֵט עַל בָּתֵּי בַּעֲלֵי הַבָּתִּים וְהַשַּׁמָּשׁ הוֹלֵךְ עִמּוֹ וּפַנָּס גָּדוֹל בְּיָדוֹ; הוֹלְכִים הֵם מִבַּיִת לְבַיִת וְשׁוֹחֲטִים אֶת הַכַּפָּרוֹת, אֶת הַתַּרְנְגוֹלִים וְאֶת הַתַּרְנְגוֹלוֹת. הַתַּרְנְגוֹלִים וְהַתַּרְנְגוֹלוֹת הוֹלְכִים לִשְׁחִיטָה כֹּפֶר בְּנֵי הָאָדָם, וּבְנֵי הָאָדָם נִכְנָסִים לְחַיִּים אֲרֻכִּים.

וְאֶת אֲשֶׁר קָרָה בְּעוֹדֶנִּי יֶלֶד, בְּכַפָּרָה אַחַת, הִנְנִי לְסַפֵּר לָכֶם הַפָּעַם.

פַּעַם אַחַת חָלִיתִי מַחֲלָה קַלָּה וָאֶשְׁכַּב בַּמִּטָּה. הַיֶּלֶד הַחוֹלֶה פָּטוּר הוּא מִן הַחֶדֶר, וְאָז – חַיִּים וָחֹפֶשׁ! הַאֵין זֹאת? אַבָּא וְאִמָּא מְמַלְּאִים אֶת כָּל הַבַּקָּשׁוֹת, וְגַם עוֹזְרוֹ שֶׁל הָרַבִּי

עוֹמֵד אָז בִּפְאַת מִטָּה וּמַעֲמִיד פָּנִים טוֹבִים, וּמַבִּיט בְּעֵינַיִם שׂוֹחֲקוֹת וְהוּא עוֹמֵד וּמִתְחַנֵּן: קַח נָא, יִצְחָקְ'ל, קַח נָא אֶת הָרְפוּאָה, רְאֵה בְּקַשְׁתִּיךָ! וְאָז יָבֹא הַחֵשֶׁק בְּלִבְּךָ לָרֹק בְּפָנָיו.

וְהַיָּמִים יְמֵי הַקַּיִץ, בִּימֵי חֹדֶשׁ אֱלוּל, שֶׁאָז הִזְהִיר אַבָּא אֶת אַחַי הַגְּדוֹלִים, כִּי יִתְפַּלְּלוּ בְּחֵשֶׁק וּבְכַוָּנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִכָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, וְאֵלַי אָמַר, כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח לִי רְפוּאָה שְׁלֵמָה. וְאָז שָׁבָה אִמִּי מִן הַשּׁוּק וַתָּבֵא לִי תַּרְנְגוֹל לָבָן, לָבָן הָיָה כַּשֶּׁלֶג וְנוֹצוֹתָיו הִתְרַפְּקוּ כְּמוֹ בְּחִבָּה מְיֻחֶדֶת אִשָּׁה עַל רְעוּתָהּ, עַד כִּי חָשְׁקָה נַפְשִׁי לְהַסְתִּיר אֶת פָּנַי בֵּין נוֹצוֹתָיו. אַךְ הַתַּרְנְגוֹל, בַּעַל הַכַּרְבֹּלֶת הָאֲדֻמָּה וְהַחַדָּה, הִבִּיט אֵלַי בְּעֵינֵי פַחַד, וְכַאֲשֶׁר אֲחַזְתִּיו בְּכַרְבָּלְתּוֹ – הִתְנוֹדֵד וַיִּקְרָא בְּתַרְעֻמוֹת: קוּ־קִי־רִי־קוּ! וַיִּתְחַלְחֵל וַיְקַפֵּץ. אָז מָלֵא לִבִּי חַיִּים וָעֹנֶג.

– הִנֵּה כַּפָּרָה הֵבֵאתִי לְךָ – אָמְרָה אִמָּא אֵלַי, – הוּא יִהְיֶה תְּמוּרָתְךָ, הַלְוַי, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! וּבְדַבְּרָהּ נָתְנָה אֶת הַתַּרְנְגוֹל עַל יָדַי.

וַאֲנִי שָׂמֵחַ בְּתַרְנְגוֹלִי, כְּאָח וּכְרֵעַ הָיָה לִי. הֵן בַּיָּמִים שֶׁלִּפְנֵי הֶחָג הָיְתָה אִמָּא טְרוּדָה מְאֹד וְהָיְתָה עוֹזֶבֶת אוֹתִי לְבַדִּי בְּחֶדְרִי וְרַק הַתַּרְנְגוֹל אִתִּי; וַאֲנִי מַבִּיט עַל חֲבֵרִי זֶה, הִנֵּה הוּא עוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת (רוֹצֶה הוּא בְּוַדַּאי לְהַרְאוֹת לִי דְּבַר פֶּלֶא), וּבָרֶגֶל הַשְּׁנִיָּה הוּא מְחַטֵּט שָׁם בֵּין נוֹצוֹתָיו. עוֹמֵד הוּא וְעֵינוֹ הָאַחַת סְגוּרָה לְמֶחֱצָה וְהַשֵּׁנִית מַבֶּטֶת אֶל אֵיזֶה דָּבָר וְחוֹשֵׁב. חוֹשֵׁב הוּא הַתַּרְנְגוֹל הֶחָכָם שֶׁלִּי. אַךְ מָה הוּא חוֹשֵׁב? הֲגַם הוּא צָרִיךְ לָלֶכֶת אֶל הַחֶדֶר? וַאֲנִי אֵינֶנִּי מִתְעַצֵּל וְנִגָּשׁ אֵלָיו וּמַכֵּהוּ בְּאֶצְבָּעוֹ עַל כַּרְבָּלְתּוֹ. חַ, חַ, חַ! הוּא נִרְתָּע וּמַבִּיט לַאֲחוֹרָיו לִרְאוֹת מִי הִכָּהוּ? וְקוֹפֵץ קְפִיצָה קַלָּה. אַחֲרֵי כֵן אֲנִי נִגָּשׁ אֵלָיו, מְדַבֵּר עַל לִבּוֹ דְּבָרִים טוֹבִים, הוּא מִתְקַצֵּף וּבוֹרֵחַ מִפָּנַי. וַאֲנִי חוֹטְפוֹ בִּזְנָבוֹ. מַכְנִיסוֹ אֶל תַּחַת זְרוֹעִי וּמַחֲלִיקוֹ עַל כַּרְבָּלְתּוֹ וְעַל נוֹצוֹתָיו הָרַכּוֹת, וְהוּא סוֹגֵר אַחַת מֵעֵינָיו. אוֹת הוּא, כִּי הוּא בּוֹטֵחַ בִּי, וְכִי דִּבְרֵי הַטּוֹבִים נִכְנְסוּ אֶל לִבּוֹ...

כָּכָה עָבְרוּ שָׁעוֹת גַּם יָמִים בִּשְׂחוֹק וְתַעֲנוּג. וְהִנֵּה בָּא הַיּוֹם שֶׁלִּפְנֵי עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים. אִמָּא הִלְבִּישָׁה אוֹתִי „טַלִּית קָטָן" חָדָשׁ, וְאַבָּא הִבְטִיחַנִי, כִּי יָשִׂים בָּהּ צִיצִיּוֹת קְטַנּוֹת וְיָפוֹת, כְּפוּלוֹת שְׁמֹנֶה.

– רְפוּאָה שְׁלֵמָה תָּבִיא לָךְ הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה, יַלְדִּי הַנֶּחְמָד, – אָמְרָה אִמָּא – אַךְ בָּרִיא וְשָׁלֵם תִּהְיֶה, בְּנִי, וְתוּכַל לִלְמֹד תּוֹרָה. הַאֵין זֹאת, מַחֲמַל נַפְשִׁי? עַתָּה בֹּא, בְּנִי, וְתְסוֹבֵב כַּפָּרוֹת; הַתַּרְנְגוֹל הַזֶּה יִהְיֶה כַּפָּרָתְךָ, בְּנִי הַיָּקָר.

וַאֲנִי מְמַהֵר בְּשִׂמְחָה רַבָּה אֶל הַתַּרְנְגוֹל שֶׁלִּי, וּבְטֶרֶם תִּמְצָא אִמִּי אֶת הַסִּדּוּר וַאֲנִי כְּבָר סוֹבְבוֹ עַל רֹאשִׁי, וְהוּא מַכֶּה בִּכְנָפָיו:

– זֶה כַּפָּרָתִי, זֶה חֲלִיפָתִי – אָמֵן!

– קוּ־קִי־רִי־קוּ – עוֹנֶה הַתַּרְנְגוֹל בְּאָמֵן שֶׁלּוֹ לְעֻמָּתִי.

– לָמָּה תְּמַהֵר כֹּה, בְּנִי, עָלֶיךָ לֵאמֹר עוֹד אֶת הַ„בְּנֵי אָדָם".

וְאִמִּי כְּבָר מָצְאָה בַּסִּדּוּר אֶת הַ„בְּנֵי אָדָם", וּבְקוֹל בּוֹכִים הִיא קוֹרְאָה עִמִּי „בְּנֵי אָדָם יוֹשְׁבֵי חשֶׁךְ"...

אֶת פֵּירוּשׁ הַמִּלִּים הָאֵלֶּה אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ, אֲבָל כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה אֶת אִמִּי בּוֹכָה, מִתְעַצֵּב אֲנִי מְאֹד וְגַם אֲנִי רוֹצֶה לִבְכּוֹת. אַךְ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אֲנִי מַבִּיט עַל תַּרְנְגוֹלִי וְהִנֵּה הוּא יוֹשֵׁב לוֹ בָּטוּחַ בִּזְרוֹעִי, וּשְׁתֵּי עֵינָיו הַשְּׁחוֹרוֹת מַבִּיטוֹת יָשָׁר

אֶל תּוֹךְ הַסִּדּוּר, וְהוּא מַקְשִׁיב לְכָל מִלָּה וּמִלָּה הַיּוֹצְאָה מִפִּי, וְנִכָּר שֶׁהוּא מַסְכִּים לִדְבָרַי; אָז הֲבִינוֹתִי אֶת דִּבְרֵי אָבִי שֶׁהָיָה רָגִיל לֵאמֹר: „הוּא מַבִּיט כְּתַרְנְגוֹל בְּ„בְנֵי אָדָם". תַּאֲוַת הַשְּׂחוֹק נִגְבְּרָה בִּי, אוּלָם בִּרְאוֹתִי אֶת דִּמְעוֹת אִמִּי הַיּוֹרְדוֹת מֵעַל לְחָיֶיהָ וְנוֹפְלוֹת עַל הַסִּדּוּר – אֲנִי סוֹתֵם אֶת פִּי וּמִתְאַפֵּק רֶגַע בְּכָל כֹּחִי, אַךְ לַשָּׁוְא, כִּי פִתְאֹם הִתְפָּרֵץ מִפִּי צְחוֹק בְּרַעַשׁ. אִמָּא קוֹרְאָה הָלְאָה, דִּמְעוֹתֶיהָ זוֹלְגוֹת, וּבְיָדֶיהָ הִיא מַשְׁתִּיקָה אוֹתִי. רוֹאֶה אֲנִי אֶת אִמִּי הַטּוֹבָה בּוֹכָה וַאֲנִי שׂוֹחֵק! וַאֲנִי מִתְבַּיֵּשׁ בִּפְנֵי עַצְמִי, מַרְגִּישׁ אֲנִי, כִּי לֹא טוֹב עָשִׂיתִי.

וְאִמִּי אוֹחֶזֶת אֶת הַתַּרְנְגוֹל וְסוֹבֶבֶת עַל רֹאשִׁי וְקוֹרְאָה עִמִּי: זֶה כַּפָּרָתִי, זֶה חֲלִיפָתִי! וְהִנֵּה גָמְרָה אִמִּי אֶת קְרִיאַת „בְּנֵי אָדָם" וְהִיא לוֹקַחַת אֶת הַתַּרְנְגוֹל, פּוֹתַחַת אֶת פִּיו וּפוֹנָה אֵלַי, וְאוֹמֶרֶת: יְרֹק, בְּנִי, וֶאֱמֹר: לִי לַחַיִּים וּלְךָ לַמָּוֶת, לִי לַחַיִּים וּלְךָ לַמָּוֶת, לִי לַחַיִּים וּלְךָ לַמָּוֶת! אַחֲרֵי כֵן הִשְׁלִיכָה אֶת הַתַּרְנְגוֹל תַּחַת הַמִּטָּה.

וַאֲנִי שׁוֹאֵל אֶת נַפְשִׁי בְּקִרְבִּי: מֶה חָטָא הַתַּרְנְגוֹל הַיָּפֶה הַזֶּה? מַדּוּעַ יוּמָת? וְעָצוּב אֲנִי תוֹעֶה בְּחַדְרֵי אָנֶה

וָאָנָה — הִנְנִי נִגָּשׁ אֶל הַמִּטָּה וּמַבִּיט תַּחְתֶּיהָ: תַּרְנְגוֹלִי שׁוֹכֵב לוֹ תַּחַת הַמִּטָּה, עֵינָיו מַבִּיטוֹת נִכְחוֹ, כְּשָׁקוּעַ בְּמַחֲשָׁבוֹת עֲמֻקּוֹת. מִי יוֹדֵעַ — אָמַרְתִּי אֶל לִבִּי — אֶפְשָׁר שֶׁהוּא חוֹשֵׁב עַל כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ זֶה עַתָּה; וַאֲנִי מוֹצִיאוֹ מִתַּחַת הַמִּטָּה וּמִתְבּוֹנֵן בּוֹ הֵיטֵב. הוּא שׁוֹתֵק וּמַבִּיט נִכְחוֹ בְּיֵאוּשׁ. נִרְאֶה כְּאִלּוּ הוּא מְקַבֵּל בְּאַהֲבָה אֶת גְּזַר הַדִּין שֶׁנֶּחְתַּךְ עָלָיו. רַחֲמַי נִכְמְרוּ עַל הַתַּרְנְגוֹל הַיָּפֶה הַזֶּה, מַדּוּעַ יִהְיֶה כַּפָּרָתִי? וְלָמָּה לוֹ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַכַּפָּרוֹת הָאֵלֶּה? וְכִי אִי אֶפְשָׁר לוֹ לָעוֹלָם לְהִתְקַיֵּם בְּלִי כַּפָּרוֹת? וַאֲנִי לוֹקֵחַ אוֹתוֹ בְּיָדַי וּמַחֲלִיקוֹ, מַחֲלִיקוֹ בְּאַהֲבָה וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ:

— הֲתִתְהְיֶה כַּפָּרָתִי?

הוּא שׁוֹתֵק וּמַבִּיט אֶל הָעוֹלָם הַגָּדוֹל בְּעֵינַיִם קָמוֹת. כּוֹעֵס הוּא עָלַי, עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. וַאֲנִי חוֹזֵר וּמַנִּיחוֹ תַּחַת הַמִּטָּה. וּמָה אֹמַר לָכֶם? אַף פַּעַם אַחַת לֹא קָרָא לִי אֶת שִׁירַת הַ„קוּ־קוּ־רִי־קוּ" שֶׁלּוֹ עַד הַשְּׁחִיטָה. — מִי יוֹדֵעַ, אוּלַי יָדַע כְּבָר, כִּי קָרֵב קִצּוֹ וַיַּחֲשֹׁב עַל דְּבַר הַוִּדּוּי?

וּמָה אֲסַפֵּר לָכֶם עוֹד? הַשּׁוֹחֵט בָּא בַּלַּיְלָה אֶל בֵּיתֵנוּ. עִמּוֹ הַשַּׁמָּשׁ הַנּוֹשֵׂא פַּנָּס גָּדוֹל בְּיָדוֹ לִשְׁחֹט אֶת הַכַּפָּרוֹת.

כָּל הַתַּרְנְגוֹלִים קָרְאוּ בַּפַּעַם הָאַחֲרוֹנָה אֶת שִׁירַת הַ„קוּקוּרִיקוּ“. אַךְ תַּרְנְגוֹלִי לֹא פָּתַח אֶת פִּיו וְלֹא הִשְׁמִיעַ קוֹלוֹ. הַשּׁוֹחֵט לְקָחוֹ בְּיָדוֹ וְהוּא פָּשַׁט אֶת צַוָּארוֹ, כְּאִלּוּ יָדַע מַה שֶּׁאוֹמְרִים לַעֲשׂוֹת לוֹ.

לְמָחָר בַּבֹּקֶר רְאִיתִיו מֻנָּח עַל הַסַּפְסָל – וְשָׂרָה רָחֵל הָאַלְמָנָה מוֹרֶטֶת אֶת נוֹצוֹתָיו וְהוּא שׁוֹכֵב לוֹ דּוֹמֵם, כְּאִלּוּ אֵין הַדָּבָר נוֹגֵעַ לוֹ כְּלָל.

וְכַעֲבֹר שָׁעוֹת אֲחָדוֹת הֵבִיאָה לִי אִמִּי אֶל מִטָּתִי צַלַּחַת מְלֵאָה מָרָק וּבָהּ כְּנַף תַּרְנְגוֹל.

– זֹאת הִיא כְּנַף כַּפָּרָתְךָ, בְּנִי, – אָמְרָה לִי הָאֵם – יְהִי רָצוֹן שֶׁתִּהְיֶה לְךָ לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה. –

וַאֲנִי מַחֲזִיק אֶת הַצַּלַּחַת בְּיָדִי וּמַבִּיט עַל הַכָּנָף וַאֲנִי זוֹכֵר אֶת הַתַּרְנְגוֹל, חָפֵץ אֲנִי לִזְכֹּר אֶת מַרְאֵהוּ וְאֵינִי יָכוֹל – וַאֲנִי חוֹשֵׁב בְּלִבִּי: הַמְעַט לִי אֲשֶׁר פָּדָה אֶת נַפְשִׁי מִמָּוֶת וַיְהִי כַּפָּרָתִי – כִּי אֹכַל גַּם אֶכוֹל אֶת כְּנָפוֹ?

– לֹא, לֹא אֹכַל! – וָאָסִיר אֶת הַצַּלַּחַת מִנֶּגֶד עֵינָי.

וּבְהַבִּיטִי עַל הַכָּנָף זָכַרְתִּי אֵיזוֹ מַעֲשִׂיָּה, שֶׁבְּוַדַּאי שְׁמַעְתֶּם אוֹתָהּ גַּם אַתֶּם, יְלָדִים נֶחֱמָדִים; מַעֲשֶׂה בְּיֶלֶד אֶחָד,

אֲשֶׁר הָאָב שָׁחַט אוֹתוֹ וְהָאֵם בִּשְּׁלָה אוֹתוֹ בִּקְדֵרָה... הָאַחִים אָכְלוּ אֶת בְּשָׂרוֹ וְהָאֲחָיוֹת מָצְצוּ אֶת עַצְמוֹתָיו, וְאֶת יָדָיו וְאֶת רַגְלָיו הִשְׁלִיכוּ עַל הַגָּג.

וּמַדּוּעַ זָכַרְתִּי אָז אֶת הַמַּעֲשִׂיָּה הַזֹּאת – לֹא יָדַעְתִּי גַּם אֲנִי.

№ 32

פרחים

הַגֶּשֶׁם.

מִסִּפּוּרֵי הֶחָג.

מֵאֵת

ז. שְׁנֵיאוֹר.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

שְׁמִי יוֹסִילִי – וּצְרִיכִים אַתֶּם לָדַעַת, חֲבֵרַי הַקְּטַנִּים, שֶׁבְּחַג הַסֻּכּוֹת זֶה שֶׁאֲנִי מְסַפֵּר עָלָיו – מָלְאוּ לִי שֶׁבַע שָׁנִים, וְזֹאת לִי הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁאֵשֵׁב עִם אַבָּא וְעִם אַחַי הַגְּדוֹלִים בַּסֻּכָּה.

מִיָּמַי לֹא יָשַׁבְתִּי בַּסֻּכָּה. רַךְ אֲנִי וּבֶן זְקוּנִים לְהוֹרַי, וְהֵם יִרְאוּ תָּמִיד לָקַחַת אוֹתִי אֶל הַסֻּכָּה שֶׁמָּא אֶתְקָרֵר. וְכַאֲשֶׁר הַחִלּוֹתִי לִבְכּוֹת וּלְהִתְפָּרֵץ אֶל הַסֻּכָּה – הָיָה אַבָּא גּוֹעֵר בִּי בִּנְזִיפָה:

– שֶׁקֶט! הַמְעַט דְּמֵי רוֹפְאִים וְסַמֵּי מַרְפֵּא שֶׁשִּׁלַּמְתִּי בַּעַדְךָ, וְעוֹדְךָ צָרִיךְ לְהִתְקָרֵר וּלְהַשְׁבִּית אֶת חַגִּי?...

וְכָל בַּקָּשׁוֹתַי וְדִמְעוֹתַי לֹא הוֹעִילוּ לִי וְכֵן נִשְׁאַרְתִּי תָּמִיד עִם אִמָּא בַּבַּיִת. אַךְ הַפַּעַם הִבְטִיחַנִי אַבָּא לָקַחַת אוֹתִי אֶל הַסֻּכָּה.

– „בָּחוּר בֶּן שֶׁבַע שָׁנִים!" – פָּנָה אֵלַי בְּלָגְמוֹ מִכּוֹס הַתֵּה – הַיּוֹם אֶקָּחֲךָ אֶל הַסֻּכָּה, הַיּוֹם בָּעֶרֶב – הֲשׁוֹמֵעַ אַתָּה?

בְּבוּשָׁה הִבַּטְתִּי אֶל פְּנֵי אַבָּא, וְנִדְמֶה לִי כִּי מֵעוֹלָם לֹא הָיוּ פָּנָיו נְעִימִים כָּל כַּךְ כִּבְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה, וְלוּלֵא הִתְבַּיַּשְׁתִּי, הָיִיתִי מִתְנַפֵּל עַל צַוָּארוֹ וְחִבַּקְתִּיו וּנְשַׁקְתִּיו...

כִּי הֲיוֹדְעִים אַתֶּם, חֲבֵרַי הַקְּטַנִּים, מַה זֹּאת „יְשִׁיבָה בַּסֻּכָּה" לְ„בָחוּר בֶּן שֶׁבַע שָׁנִים" כָּמוֹנִי? וּמָה גַּם בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה, לָשֶׁבֶת שָׁם כְּאַחַד הַגְּדוֹלִים וְלָדַעַת עוֹד אֶת בִּרְכַּת „לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה" בַּעַל פֶּה וְגַם אֶת בִּרְכַּת „שֶׁהֶחֱיָנוּ"! בְּקִצּוּר אֲנִי שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, גַּם בֶּן־מֶלֶךְ לֹא יִשְׁוֶה לִי הַלַּיְלָה.

וּבְאוֹתוֹ יוֹם הִתְפָּאַרְתִּי כְּבָר לִפְנֵי כָּל חֲבֵרַי שֶׁאֲנִי יוֹשֵׁב הַיּוֹם בַּסֻּכָּה בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה עִם אַבָּא וְעִם אַחַי הַגְּדוֹלִים; וְעִם זֶה סִפַּרְתִּי לָהֶם שֶׁתּוֹפְרִים לִי בְּגָדִים חֲדָשִׁים לִכְבוֹד חַג הַסֻּכּוֹת וּבַבְּגָדִים הַחֲדָשִׁים הָאֵלֶּה אֵשֵׁב בַּסֻּכָּה.

אָמְנָם כָּל חֲבֵרַי לָעֲגוּ לִי בְּשָׁמְעָם, שֶׁלֹּא יָשַׁבְתִּי עוֹד מֵעוֹלָם בַּסֻּכָּה, וְהֵם יָשְׁבוּ כְּבָר בַּסֻּכָּה זֶה פְּעָמִים אֲחָדוֹת. אַךְ הַאִם בִּי הָאָשָׁם? הֵן אֲנִי חָפַצְתִּי לָשֶׁבֶת בַּסֻּכָּה גַּם בְּטֶרֶם מָלְאוּ לִי חָמֵשׁ שָׁנִים, רַק אַבָּא וְאִמָּא לֹא חָפְצוּ — וַאֲנִי מָה כִּי יַלְעֲגוּ לִי?

וְהַיּוֹם יוֹם עֶרֶב יוֹם־טוֹב וַאֲנִי חָפְשִׁי לְגַמְרֵי מִן הַחֶדֶר, וְהִנְנִי סוֹבֵב כָּל הַיּוֹם אֶת סֻכָּתֵנוּ הָעוֹמֶדֶת עֲדוּיָה מַמָּשׁ כְּבַת־מַלְכָּה בְּמִגְבַּעַת שֶׁל „סְכָךְ" יָרֹק וְרַעֲנָן, וְעֵינֶיהָ — חַלּוֹנוֹתֶיהָ הַמְּשֻׁפְשָׁפִים מַזְהִירִים נֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ — מַה יָּפָה הִיא סֻכָּתֵנוּ!

וְגַם בַּסֻּכָּה פְּנִימָה כָּל כַּךְ נָקִי וּמַבְהִיק. רִצְפַּת הַסֻּכָּה מְכֻסָּה בְּשִׁכְבַת חוֹל צָהוֹב וְיָבֵשׁ; בְּאֶמְצַע הַסֻּכָּה עוֹמֵד לוֹ

בְּ„הַרְחָבַת הַדַּעַת" שֻׁלְחָן רָבוּעַ וּסְבִיבוֹ סַפְסָלִים, וּבְסָאוֹת הַקִּירוֹת מְכֻסִּים בִּתְמוּנוֹת וְצִיּוּרִים רַבִּים וְשׁוֹנִים.

וַאֲנִי עוֹמֵד וּמַבִּיט אֶל כָּל הַהוֹד הַזֶּה וְעֵינַי לֹא תִשְׂבַּעְנָה מֵרְאוֹת הַכֹּל, כֹּה נָעִים, כֹּה מוֹשֵׁךְ אֶת לְבָבִי וְדוֹמֶה לִי שֶׁהַכֹּל קוֹרֵא לִי:

– הוֹי, יוֹסִילִי יַקִּירֵנוּ, מָתַי זֶה תֵּשֵׁב פֹּה אִתָּנוּ? מָתַי?

וּבְכָל רֶגַע וָרֶגַע אֲנִי בוֹחֵר לִי מָקוֹם חָדָשׁ לָשֶׁבֶת עָלָיו עִם אַבָּא. בָּרִאשׁוֹנָה אֲנִי בוֹחֵר לִי מָקוֹם אֵצֶל כִּסְאוֹ שֶׁל אַבָּא בְּצַד הַמִּזְרָח לְעֻמַּת הַחַלּוֹן; אַחֲרֵי כֵן – אֵצֶל הַדֶּלֶת; אַחֲרֵי כֵן מֹשֵׁךְ אֶת לִבִּי הַסַּפְסָל הָאָדֹם הָעוֹמֵד בֵּין כִּסְאוֹ שֶׁל אַבָּא וּבֵין הַדֶּלֶת, וּבָא וְיוֹשֵׁב עָלָיו; אַחֲרֵי כֵן אֲנִי בוֹחֵר לִי מָקוֹם אֵצֶל הַחַלּוֹן לְמַעַן אֲשֶׁר יִרְאוּ כָּל הַשְּׁכֵנִים אֶת בִּגְדֵי הַחֲדָשִׁים וְשֶׁאֲנִי יוֹסִילִי „בָּחוּר בֶּן שֶׁבַע שָׁנִים" יוֹשֵׁב בַּסֻּכָּה וְסוֹעֵד כְּאַחַד הַגְּדוֹלִים.

וְהַיּוֹם חַם וּבָהִיר. הַשָּׁמַיִם רְחָבִים, עֲמֻקִּים וּכְחֻלִּים וְאֵין בָּהֶם אֲפִלּוּ זֵכֶר לְעָנָן וּבְוַדַּאי, אֲנִי חוֹשֵׁב, יִהְיֶה גַּם לַיְלָה בָּהִיר; וּמַה נָּעִים לָשֶׁבֶת בַּסֻּכָּה בְּלֵיל בָּהִיר וָחַם. אֲבָל מָתַי יָבוֹא כְּבָר הָעֶרֶב? קָצְרָה רוּחִי לְהַכּוֹת. הַיּוֹם נִמְשַׁךְ בְּעֵינַי כְּשָׁנָה תְמִימָה וּבְקֹצֶר רוּחִי אֲנִי רָץ לִרְגָעִים הַבַּיְתָה וְשׁוֹאֵל אֶת אִמִּי: כַּמָּה

הַשָּׁעָה? מָתַי זֶה יִהְיֶה לַיְלָה? אַף כִּי אִמִּי עֲסוּקָה בַּמִּטְבָּח וְגוֹעֶרֶת בִּי עַל כָּל שְׁאֵלָה וּשְׁאֵלָה וְכִמְעַט שֶׁלֹּא תַעֲנֵנִי מְאוּמָה. אֲנִי יוֹצֵא מִן הַבַּיִת וּמַבִּיט אֶל הַשֶּׁמֶשׁ, אִם אֵינֶנָּה חוֹשֶׁבֶת כְּבָר לִשְׁקֹעַ, אֲבָל הִיא, הַשֶּׁמֶשׁ הַגְּדוֹלָה וְהַחַמָּה הַזֹּאת, כְּמוֹ לְהַכְעִיסֵנִי אֵינֶנָּה נֶחְפֶּזֶת כְּלָל, צָפָה עַל חוּג הַשָּׁמַיִם וּמַטְבִּיעָה אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּאוֹרָהּ וּבְחֻמָּהּ.

אִמָּא רָחֲצָה אֶת רֹאשִׁי בְּרוֹתְחִים. בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁרָחֲצָה אִמָּא אֶת רֹאשִׁי בְּרוֹתְחִים הָיִיתִי צוֹעֵק וּבוֹכֶה וּמְפַרְפֵּר בְּיָדֶיהָ וְאַבָּא עוֹמֵד עָלַי וְלוֹעֵג לִי:

„הַבִּיטוּ אֶל בָּחוּר נָאֶה זֶה! אִמָּא חֲפֵצָה בְּטוֹבָתוֹ וּמְטַהֶרֶת אֶת רֹאשׁוֹ מִן הַהֶלְאָה, וְהוּא עוֹדֶנּוּ גּוֹעֶה כְּתַיִשׁ, כְּאִלּוּ הוֹרְגִים אוֹתוֹ, הַשּׁוֹמְעִים אַתֶּם — מֶה — הֶ — הֶ!"

אֲבָל בַּפַּעַם הַזֹּאת הִתְאַפַּקְתִּי מִבְּכִי בְּכָל מַאֲמַצֵּי כֹחוֹתַי, שֶׁלֹּא לְעוֹרֵר עָלַי אֶת חֲמַת אַבָּא, אַף כִּי הָרוֹתְחִים צָבְטוּ אֶת רֹאשִׁי כְּגֶחָלִים בּוֹעֲרוֹת. רַק פַּעַם אַחַת בְּשָׁפְכָהּ אִמִּי רוֹתְחִים עַל עָרְפִּי בִּשְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדֶיהָ — הִתְמַלְּטָה נְעִיָּה מְשֻׁנָּה מִפִּי, וְאִמִּי מִהֲרָה לְהַתְרוֹת בִּי בְּלַחַשׁ:

— הַס, הַס, יוֹסִילִי! מִתְיָרְאָה אֲנִי פֶּן יִכְעַס אַבָּא וְלֹא יִקָּחֲךָ לְסֻכָּה.... — וּמִיָּד נִשְׁתַּתַּקְתִּי.

אִמָּא רָחֲצָה אֶת רֹאשִׁי בְּרוֹתְחִים. בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁרָחֲצָה אִמָּא אֶת רֹאשִׁי בְּרוֹתְחִים הָיִיתִי צוֹעֵק וּבוֹכֶה וּמְפַרְפֵּר בְּיָדֶיהָ וְאַבָּא עוֹמֵד עָלַי וְלוֹעֵג לִי:

„הַבִּיטוּ אֶל בָּחוּר נָאֶה זֶה! אִמָּא חֲפֵצָה בְּטוֹבָתוֹ וּמְטַהֶרֶת אֶת רֹאשׁוֹ מִן הַחֶלְאָה, וְהוּא עוֹדֶנּוּ גוֹעֶה כְּתַיִשׁ, כְּאִלּוּ הוֹרְגִים אוֹתוֹ, הַשּׁוֹמְעִים אַתֶּם – מֶה – הֶ – הֶ!"

אֲבָל בַּפַּעַם הַזֹּאת הִתְאַפַּקְתִּי מִבְּכִי בְּכָל מַאֲמַצֵּי כֹחוֹתַי, שֶׁלֹּא לְעוֹרֵר עָלַי אֶת חֲמַת אַבָּא, אַף כִּי הָרוֹתְחִים צָבְטוּ אֶת רֹאשִׁי כְּגֶחָלִים בּוֹעֲרוֹת. רַק פַּעַם אַחַת בְּשָׁפְכָה אִמִּי רוֹתְחִים עַל עָרְפִּי בִּשְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדֶיהָ – הִתְמַלְּטָה גְּעִיָּה מְשֻׁנָּה מִפִּי, וְאִמִּי מִהֲרָה לְהַתְרוֹת בִּי בְּלַחַשׁ:

– הַס, הַס, יוֹסִילִי! מִתְיָרְאָה אֲנִי פֶּן יִכְעַס אַבָּא וְלֹא יִקָּחֲךָ לַסֻּכָּה... – וּמִיָּד נִשְׁתַּתַּקְתִּי.

אַחֲרֵי הָרְחִיצָה וְהַסְּרִיקָה הִלְבִּישָׁה אוֹתִי אִמִּי אֶת בְּגָדַי הַחֲדָשִׁים עִם כַּפְתּוֹרֵי הַזָּהָב הַנּוֹצְצִים, וְאֶת הַנְּעָלִים הַחֲדָשׁוֹת, וְאֶת הַכּוֹבַע הַכָּחֹל שֶׁקָּנָה לִי אַבָּא, וְהַזְהֵר הִזְהִירָה אוֹתִי עֲשָׂרוֹת פְּעָמִים: לְבַל אֶפֹּל, לְבַל אֶתְגָּרֶה בִּנְעָרִים שׁוֹבָבִים שֶׁמָּא יְטַנְּפוּ אֶת בְּגָדַי.

וּמְלֻבָּשׁ בִּבְגָדִים חֲדָשִׁים אֵלּוּ כְּבֶן־מֶלֶךְ, אֲנִי עוֹמֵד אֵצֶל הַחַלּוֹן וּמַבִּיט לִפְאַת מַעֲרָב שֶׁשָּׁם מַתְחִילָה הַשֶּׁמֶשׁ לִשְׁקֹעַ.

וְהַשֶּׁמֶשׁ יוֹרֶדֶת אַט אַט בְּגַאֲוָה כְּאִישׁ הַיּוֹדֵעַ אֶת עֶרְכּוֹ הָרָב, וְשׁוֹפֵךְ אוֹר אֲדַמְדָּם עַל גַּגֵּי הַסֻּכּוֹת. עוֹד רְגָעִים מִסְפָּר וְהִיא תֵחָבֵא שָׁם בַּיַּעַר. הַיַּעַר יִבְלַע אוֹתָהּ חֶרֶשׁ כְּדַרְכּוֹ וַיַּסְתִּירֶנָּה בֵּין עֵצָיו הַגְּדוֹלִים הַמַּשְׁחִירִים מֵרָחוֹק — וְהָיָה עָרֶב... אֲנִי עִם אַבָּא נֵלֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, נָשׁוּב הַבַּיְתָה וְנֵשֵׁב בַּסֻּכָּה... אַחֲרֵי כֵן — — —

פִּתְאֹם רָאִיתִי וְהִנֵּה קֶרַע עָנָן שָׁחוֹר עִם הַרְבֵּה זְנָבוֹת וְקַרְנַיִם, וּמַרְאֵהוּ כְּעַכָּבִישׁ—עֲנָק וְנוֹרָא מְאֹד, הִגִּיחַ מֵאַחֲרֵי הַיַּעַר, וְדוֹמֵם וְזוֹעֵף הָלַךְ הָלוֹךְ וְקָרוֹב אֶל הַשֶּׁמֶשׁ הַשּׁוֹקַעַת; עוֹד רֶגַע וְהֶעָנָן הָעַכָּבִישׁ מִתְנַפֵּל עָלֶיהָ וְחוֹנֵק אוֹתָהּ בְּרַגְלָיו וּבִזְנָבָיו הַשְּׁחוֹרִים. עוֹד קֶרֶן רוֹעֶדֶת אַחַת שׁוֹלַחַת הַשֶּׁמֶשׁ, מִבֵּין רַגְלֵי הָעַכָּבִישׁ הַגְּדוֹלוֹת הַחוֹנְקוֹת אוֹתָהּ, כִּמְבַקֶּשֶׁת רַחֲמִים וְנִבְלָעָה בְּבֶטֶן הֶעָנָן, הַהוֹלֵךְ וְגָדוֹל מֵרֶגַע לְרֶגַע, וּמִשְׂתָּרֵעַ שָׁם יוֹתֵר וְיוֹתֵר בִּקְצוֹת הַשָּׁמָיִם.

הַמַּרְאֶה הַזֶּה הֶחֱרִידַנִי מְאֹד; לִבִּי נִבָּא לִי דָּבָר רָע וְלֹא יָדַעְתִּי מָה.

נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי אֶל אַבָּא וְהִנֵּה הוּא מוֹצֵץ וּמַעֲלֶה עָשָׁן מִמִּקְטַרְתּוֹ. פָּנָיו חִוְּרִים מְעַט וְעֵינָיו מַבִּיטוֹת גַּם הֵן בַּחֲרָדָה אֶל הֶעָנָן הַנּוֹרָא.

— הְמְ... לֹא טוֹב — הוּא מְגַמְגֵּם בִּפְנֵי עַצְמוֹ וּמוֹשֵׁךְ אֶת זְקָנוֹ — לֹא טוֹב כְּלָל...

רוֹאֶה אֲנִי שֶׁאַבָּא יָרֵא גַּם הוּא מִפְּנֵי הֶעָנָן הַזֶּה; רוֹצֶה אֲנִי לִשְׁאֹל אֶת פִּיו בְּדָבָר זֶה, אַךְ יָרֵאתִי פֶּן יִכְעַס עָלַי בְּשָׁעָה זוּ וְלֹא יִקָּחֵנִי כְּלָל אֶל הַסֻּכָּה.

יוֹצֵא אֲנִי עִם אַבָּא הַחוּצָה לָלֶכֶת אֶל בֵּית הַכְּנֶסֶת; רוּחַ קָרָה נוֹשֶׁבֶת אֶל פָּנַי וָרַעַד עוֹבֵר בְּכָל גֵּוִי הַקָּטָן.

בְּבֵית הַכְּנֶסֶת עוֹמְדוֹת כְּנוּפְיוֹת כְּנוּפְיוֹת שֶׁל יְהוּדִים וּמְשׂוֹחֲחִים בְּכֹבֶד רֹאשׁ וּלְאָזְנַי מַגִּיעוֹת הַמִּלּוֹת: אוֹי... גֶּשֶׁם... סֻכָּה... סֻכָּה... גֶּשֶׁם...

וּבְטֶרֶם הִסְפַּקְתִּי לִפְשֹׁט אֶת מְעִילִי וְהִנֵּה גֶּשֶׁם יוֹרֵד בְּשֶׁטֶף וּבְזַעַם, רוּחַ עַז מַתְחִיל לִנְהֹם, טִפּוֹת הַגֶּשֶׁם מִשְׁתַּקְשְׁקוֹת עַל שִׁמְשׁוֹת הַחַלּוֹנוֹת. בְּאוֹתוֹ רֶגַע נִדְמֶה לִי כִּי חָוְרוּ כָּל פָּנִים

וְלִבִּי כָּאַב בִּי מְאֹד, פַּחֲדִי הוֹלֵךְ וּמִתְגַּבֵּר יוֹתֵר. הַאֻמְנָם? הַאֻמְנָם לֹא אֵשֵׁב בַּסֻּכָּה?

וְהִנֵּה הִגִּיעוּ לְאָזְנַי דִּבְרֵי הַדַּיָּן הָעוֹמֵד לְיַד אָבִי, שֶׁבְּגֶשֶׁם כָּזֶה הַכֹּל פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה. אָז לֹא יָכֹלְתִּי לְהִתְאַפֵּק עוֹד וְהִתְחַלְתִּי לִבְכּוֹת.

— הַאֻמְנָם, אַבָּא, לֹא נֵשֵׁב בַּסֻּכָּה? הַאֻמְנָם? — שָׁאַלְתִּי מִתּוֹךְ בֶּכִי.

וְאַבָּא גּוֹעֵר בִּי וְאוֹמֵר:

— הַס, שֶׁקֶט! רוֹאֶה הוּא שֶׁכָּל הַיְהוּדִים לֹא יֵשְׁבוּ בַּסֻּכָּה וְהוּא בּוֹכֶה.

אֵינֶנִּי מֵבִין אֶת דִּבְרֵי אַבָּא וּמוֹסִיף לִבְכּוֹת. אֵיךְ יוּכַל הֱיוֹת שֶׁלֹּא נֵשֵׁב בַּסֻּכָּה?

וְהָרוּחַ בַּחוּץ נוֹהֵם וּמִתְדַּפֵּק בְּשִׁמְשׁוֹת הַחַלּוֹן שֶׁמִּשְּׂמֹאלִי כְּאִלּוּ לוֹעֵג לִי:

— בֶּה, יוֹסִילִי, לֹא תֵשֵׁב עוֹד בַּסֻּכָּה, לֹא תֵשֵׁב עוֹד, בֶּה, בֶּה!...

אַחֲרֵי תְּפִלַּת עַרְבִית נְשָׂאַנִי אַבָּא הַבַּיְתָה עַל זְרוֹעוֹתָיו כִּי יָרֵא לְבַל אֲטַנֵּף אֶת נַעֲלֵי הַחֲדָשׁוֹת בָּרֶפֶשׁ שֶׁכִּסָּה אֶת כָּל

הָרְחוֹב. וְהָרוּחַ וְהַגֶּשֶׁם הִתְגַּבְּרוּ מֵרֶגַע לְרֶגַע. וְהַחֹשֶׁךְ בָּלַע אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ עַד שֶׁלֹּא הִכַּרְתִּי גַם אֶת בֵּיתֵנוּ בְּמֶרְחָק פְּסִיעוֹת אֲחָדוֹת. וּמַה גָּדְלָה תוּגָתִי לִרְאוֹת אֶת כָּל הַפַּסְפָּלִים וְהַתְּמוּנוֹת וְהַשְּׁלָלִין שֶׁעָמְדוּ כָּל הַיּוֹם בַּסֻּכָּה עוֹמְדִים עַתָּה בַּמִּטְבָּה רְטֻבִּים מִן הַגֶּשֶׁם הָרַב שֶׁיָּרַד עֲלֵיהֶם. בָּרוּר הוּא שֶׁלֹּא נֵשֵׁב עוֹד בַּסֻּכָּה.

וּבַלַּיְלָה הַהוּא לֹא אָכַלְנוּ בַּסֻּכָּה כִּי אִם בַּבַּיִת. וַאֲנִי לֹא טָעַמְתִּי מְאוּמָה מִכָּל מַעֲדַנֵּי הֶחָג. כִּי נַפְשִׁי מָרָה לִי עַל אַבָּא, עַל אִמָּא וְעַל הַגֶּשֶׁם הָרָע אֲשֶׁר הִשְׁבִּית אֶת שִׂמְחָתִי — וַאֲנִי יָשַׁבְתִּי וּבָכִיתִי. אַבָּא נִחֲמַנִי וַיַּבְטִיחֵנִי לָקַחַת אוֹתִי בַּסֻּכָּה בְּיוֹם הַמָּחֳרָת, אַךְ גַּם בְּיוֹם הַמָּחֳרָת יָרַד הַגֶּשֶׁם וְגַם בְּיוֹם שֶׁאַחֲרָיו וְכֵן כָּל יְמֵי הֶחָג.

הַשָּׁמַיִם עֲצוּבִים וּבוֹכִים וְגַם אֲנִי עָצוּב וּבוֹכֶה. אַבָּא אָמְנָם הִבְטִיחַנִי לָקַחַת אוֹתִי אֶל הַסֻּכָּה בַּשָּׁנָה הַבָּאָה... אַךְ מַה לִּי וְלַשָּׁנָה הַבָּאָה, אִם בְּשָׁנָה זוּ חִכִּיתִי וְחִכִּיתִי וּבַסֻּכָּה לֹא יָשַׁבְתִּי...

№ 33

פרחים

~~~~

מִלְחֶמֶת הַפַּנָּסִים.

מַעֲשֶׂה.

מֵאֵת

מ. ב. לַוֶבְנִיק.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ׳.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים
~~~~

מִלְחֶמֶת הַפַּנָּסִים.

(מַעֲשֶׂה).

הַלַּיְלָה הָיָה לֵיל טֵבֵת בְּאֶמְצַע הַחַגִּים שֶׁלָּהֶם.

הִגִּיעָה הַשָּׁעָה הַתְּשִׁיעִית בָּעֶרֶב. רַבִּי דָוִד שְׁלֹמֹה הַמְלַמֵּד סָגַר אֶת הַ„חוּמָשׁ" שֶׁלְּפָנָיו וַיָּקָם מִמְּקוֹמוֹ. כָּל יַלְדֵי הַ„חֶדֶר" סָגְרוּ אֶת „חוּמְשֵׁיהֶם" גַּם הֵם, וּבְקוּמָם מִמְּקוֹמוֹתֵיהֶם בְּחִפָּזוֹן וּבְרַעַשׁ, הִתְחִילוּ מִזְדַּמְּנִים וְנִלְחָצִים שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה סְבִיב „סִדּוּר" אֶחָד לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת „מַעֲרִיב".

אַחַד הַיְלָדִים עוֹד נוֹתַר זְמַן מַה לִפְנֵי הַשֻּׁלְחָן: בָּעֶרֶב הַזֶּה הִגִּיעַ תּוֹרוֹ לְסַדֵּר אֶת הַסְּפָרִים עַל הַסַּפְסָל בַּפִּנָּה. אַךְ בִּרְגָעִים אֲחָדִים גָּמַר אֶת כָּל עֲבוֹדָתוֹ וַיֵּצֵא וַיִּתְחַבֵּר בִּמְהֵרָה גַּם הוּא לַעֲדַת הַמִּתְפַּלְּלִים הַקְּטַנִּים.

בְּכָל הַ„חֶדֶר" נִשְׁמְעָה הֶמְיָה קַלָּה שֶׁל מִלִּים שְׁגוּרוֹת וְשׁוֹטְפוֹת בִּמְהִירוּת.

וּרְגָעִים אֲחָדִים נִשְׁמַע מִבֵּין הַמִּתְפַּלְּלִים הַקְּטַנִּים הָאֵלֶּה גַּם קוֹל צְחוֹק עָצוּר; אַךְ הָ„רַבִּי", שֶׁהָלַךְ וְטִיֵּל עַל פְּנֵי הַ„חֶדֶר" לְאָרְכּוֹ וּלְרָחְבּוֹ, כְּשֶׁהוּא מְעַשֵּׁן סִיגָרְתּוֹ הַצְּנוּמָה וּמִתְעַנֵּג עַל רִגְעֵי הַחֹפֶשׁ, שֶׁהִגִּיעוּ לִבְסוֹף, הוֹצִיא מִפִּיו נְהִימָה צְרוּדָה וּמְיֻרְאָה—וְהַצְּחוֹק חָדֵל.

אַחֲרֵי „שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה" הִתְחִילוּ הַיְלָדִים לִלְבֹּשׁ אֶת אַדְרוֹתֵיהֶם הַקְּטַנּוֹת, בְּשָׁעָה שֶׁשִּׂפְתוֹתֵיהֶם הָיוּ עוֹד רוֹחֲשׁוֹת תְּפִלַּת „עָלֵינוּ".

הַיְלָדִים הַחֲבֵרִים הִתְחִילוּ מְבַקְשִׁים לַעֲזֹר אִישׁ לְרֵעֵהוּ בִּלְבִישָׁתוֹ:

— „וְעַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ" — נוּ, מָטִיל, פְּרֹף נָא לִי אֶת כַּפְתּוֹרַי...

— „לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי" — וְאַתָּה?

— „וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת עֹל מַלְכוּתֶךָ" — אֲנִי לֹא אוֹכַל הַיּוֹם, — נוּ?

— „אַל תִּירָא מִפַּחַד פִּתְאֹם"—אִם כֵּן כְּרֹךְ לִי לְאָחוֹר אֶת מִטְפַּחְתִּי...

— „וַאֲנִי אֶשָּׂא וַאֲנִי אֶסְבֹּול וַאֲמַלֵּט" — תֵּן, אֲנִי אֶכְרֹךְ לְךָ; הָ„רַבִּי", אָמְנָם, הִתְרַעֵם מְעַט עַל תְּפִלָּה כְּעֵין זוּ:

– אִי, הֵם מִתְפַּלְלִים! אִי, הֵם מִתְפַּלְלִים! – דִּבֶּר כְּמוֹ לְעַצְמוֹ, בְּלָבְשׁוֹ אֶת אַדַּרְתּוֹ גַּם הוּא.

אַךְ הַתַּלְמִידִים כְּבָר יָדְעוּ, כִּי אֲמִירָה זוּ הִיא רַק „לְפָנִים", שֶׁלֹּא תֵחָשֵׁב שְׁתִיקַת הָ„רַבִּי" כְּהוֹדָאָה לְאוֹתָהּ קַלּוּת רֹאשׁ, שֶׁהֵם נוֹהֲגִים בִּתְפִלַּת „עָלֵינוּ"; אֲבָל אֵין בָּהּ, לֹא מֵהַקְפָּדָנוּת הַזְּעוּמָה, וְלֹא מֵהָרֹגֶז הַנִּשְׁאָר בַּלֵּב, וְלָכֵן לֹא שָׂמוּ לֵב לִדְבָרָיו.

אַחֲרֵי אֲשֶׁר גָּמְרוּ אֶת כָּל כְּרִיכוֹתֵיהֶם וַעֲטִיפוֹתֵיהֶם, הִתְחִילוּ בַּעֲלֵי הַפַּנָּסִים לְתַקֵּן אֶת פַּנָּסֵיהֶם.

הָ„רַבִּי" הֵסִיר אֶת קֶרֶן הַזְּכוּכִית מֵעַל הָעֲשָׁשִׁית הַדּוֹלֶקֶת עַל הַשֻּׁלְחָן, וְהִדְלִיק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת נֵר פַּנָּסוֹ.

אַךְ גַּם אַחֲרֵי אֲשֶׁר הָיוּ כְּבָר כָּל הַפַּנָּסִים דּוֹלְקִים, גַּם אָז לֹא מִהֲרוּ עוֹד הַיְלָדִים בָּעֶרֶב הַזֶּה לַעֲזֹב אֶת הַחֶדֶר; הֵם נִשְׁאֲרוּ זְמַן מָה לִפְנֵי הַפֶּתַח עוֹמְדִים וּמַחֲזִיקִים בִּידֵיהֶם אֶת הַפַּנָּסִים הַדּוֹלְקִים, כְּנִמְלָכִים וּמְחַכִּים לְאֵיזֶה דָבָר.

הָ„רַבִּי" כִּבָּה בֵּין כֹּה אֶת הָעֲשָׁשִׁית שֶׁל הַ„חֶדֶר", אַחֲרֵי אֲשֶׁר בַּעֲלַת הַ„חֶדֶר" הִדְלִיקָה אֶת שֶׁלָּהּ, וַיַּעֲמִידֶנָּה בָּאָרוֹן הַתָּלוּי עַל הַקִּיר.

— נו, מָה אַתֶּם עוֹמְדִים וּמְחַכִּים? — שָׁאַל הָ„רַבִּי" אֶת תַּלְמִידָיו, בְּגִשְׁתּוֹ אֶל הַדֶּלֶת גַּם הוּא — הֲלֹא עַד הֵנָּה הֱיִיתֶם יוֹצְאִים מֵ„הַחֶדֶר" גַּם בִּלְעָדַי?

— כֵּן — עָנוּ אֲחָדִים מִתַּלְמִידָיו — עַד הֵנָּה לֹא חִכִּינוּ לְהָ„רַבִּי", אֲבָל עַתָּה אֲנַחְנוּ יְרֵאִים. הַ„שְּׁקָצִים" הוֹלְכִים עַתָּה עִם פַּנְסֵי־הַכּוֹכָב שֶׁלָּהֶם וּמְזַמְּרִים מֵאַחֲרֵי הַחַלּוֹנוֹת, וְאִם הֵם פּוֹגְשִׁים עַל דַּרְכָּם אֶת יַלְדֵי הַחֲדָרִים, הֵם מַכִּים אוֹתָם שׁוֹבְרִים אֶת פַּנְסֵיהֶם.

— נו — לְכוּ, לְכוּ! אֲנִי אֲלַוֶּה אֶתְכֶם הַפַּעַם.

הָ„רַבִּי" פָּתַח אֶת הַדֶּלֶת וַיְחַכֶּה, עַד אֲשֶׁר יָצְאוּ כָּל תַּלְמִידָיו, וַיֵּצֵא גַּם הוּא אַחֲרֵיהֶם.

דּוּמָם וּבְלֵב נִלְחָץ וְנִפְחָד הָלְכוּ הַפַּעַם הַיְלָדִים וְנִדְחֲקוּ מִסָּבִיב לָ„רַבִּי".

הַפַּעַם לֹא הִשְׁמִיעוּ כְּבָר אֶת נִגּוּנֵיהֶם וּזְמִירוֹתֵיהֶם כִּבְכָל הַלֵּילוֹת; הַפַּעַם הִקְשִׁיבוּ בְּמוֹרָא וּבְפַחַד לְקוֹל הַמִּצְהָלוֹת וְהַזְּמִירוֹת, הַנִּשְׁמָעוֹת מֵרְחוֹבוֹת הַ„גּוֹיִם".

הִנֵּה שָׁם לַהֲקָה אַחַת חוֹגֶגֶת הוֹלֶכֶת וּמִתְרוֹנֶנֶת בְּאַחַד הָרְחוֹבוֹת הַסְּמוּכִים, וְקוֹלוֹתֶיהָ הוֹלְכִים הָלוֹךְ וְקָרוֹב...

הַיְלָדִים מַתְחִילִים לִלְחֹשׁ אִישׁ לְאָחִיו דִבְרֵי מָגוֹר. הָ„רַבִּי" מַחֲרִישׁ וּמֵחִישׁ מְעַט אֶת צְעָדָיו...

אַךְ הִנֵּה מִתְגַּלֶּה פִּתְאֹם מֵהָרְחוֹב הַסָּמוּךְ פַּנָּס גָּדוֹל בַּעַל קְרָנוֹת רַבּוֹת וּמְאִירוֹת, נִשָּׂא עַל מוֹט זָקוּף, וּסְבִיבוֹתָיו כַּחֲמִשָּׁה „שְׁקָצִים" מִתְרוֹנְנִים...

הַתַּלְמִידִים מִתְחַבְּאִים עִם פַּנָּסֵיהֶם אֲחוֹרֵי הָ„רַבִּי" וּמַתְחִילִים שָׁם לִדְחֹק אִישׁ אֶת אָחִיו. הָ„רַבִּי" עוֹצֵר צְעָדָיו וּכְמוֹ דוֹרֵךְ עַל מָקוֹם אֶחָד...

וְהִנֵּה נִשְׁמַע מֵאֵצֶל הַפַּנָּס בַּעַל הַקְּרָנוֹת: — הִנֵּה שָׁם „שְׁדִים" וּ„שְׁדוֹנִים" עִם פַּנָּסִים! הַכּוּ אוֹתָם, הַכּוּ, קְחוּ מֵאִתָּם אֶת הַפַּנָּסִים, שִׁבְרוּ אוֹתָם!

וּבְטֶרֶם יַסְפִּיק הָ„רַבִּי" עִם הַתַּלְמִידִים לְהִסּוֹג אָחוֹר כְּבָר הִשְׂתָּעֲרוּ עֲלֵיהֶם הַ„שְּׁקָצִים" וַיַּתְחִילוּ לְהַכּוֹתָם וְלִשְׁבֹּר אֶת הַפַּנָּסִים...

וְכָל הָרְחוֹב נִמְלָא קוֹלוֹת יְלָדִים בּוֹכִים וְצוֹעֲקִים:

— הוֹי, אִמִּי, אִמִּי!...

— אִמִּי! אִמִּי! הִי־הִי־הִי!...

— אַל תִּגְּעוּ בִּי. אַל תִּגְּעוּ. יֵשׁ אֱלֹהִים! אַל תִּגְּעוּ! — נִשְׁמַע קוֹל הָ„רַבִּי" מִתְחַנֵּן.

אַךְ הַ„שְּׁקָצִים", שֶׁעָזְבוּ אֶת הַיְלָדִים לְנַפְשָׁם, נִקְבְּצוּ כֻּלָּם סְבִיבוֹת הָ„רַבִּי" וּבְקוֹל שְׂחוֹק פָּרוּעַ הִפִּילוּ מֵעָלָיו אֶת כּוֹבָעוֹ, רְמָסוּהוּ בַּשֶּׁלֶג וַיַּתְחִילוּ לְהַמְטִיר עָלָיו מַהֲלוּמוֹת וְכַדּוּרֵי שֶׁלֶג, עַד שֶׁהָ„רַבִּי" הָאֻמְלָל נִזְכַּר לְבַסּוֹף, כִּי רַגְלַיִם לוֹ, וְהוּא יָכֹל לָנוּס וּלְהִמָּלֵט עַל נַפְשׁוֹ.

— אֲרוּרִים אַתֶּם! תֹּאכַלְכֶם הַקַּדַּחַת! יִמַּח שִׁמְכֶם! — קִלֵּל הָ„רַבִּי" אֶת הַ„שְּׁקָצִים", בְּרוּצוֹ. אַחֲרֵי הִשְׁתַּמְּטוֹ מִיָּדָם, לְעֵבֶר הָרְחוֹב הַשֵּׁנִי וּכְאָחְזוֹ כּוֹבָעוֹ בְּיָדוֹ.

הַשְּׁקָצִים הִשְׁמִיעוּ עוֹד פַּעַם צְחוֹק פָּרוּעַ, וּבְהִתְקַבְּצָם סְבִיב פַּנַּס־הַכּוֹכָב הִתְחִילוּ עוֹד הַפַּעַם לְהִתְרוֹנֵן וַיַּעַבְרוּ הָלְאָה.

— נוּ, נוּ, גָּלוּת! — הִתְאוֹנֵן הָרַבִּי, בְּמַשְׁשׁוֹ בְּגוּפוֹ אֶת הַמְּקוֹמוֹת הַכּוֹאֲבִים, — נוּ, נוּ, גָּלוּת! וּבְעַד מָה?... עַד מָתַי, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַד מָתַי?

אַךְ בִּמְקוֹם מַעֲנֶה עַל שְׁאֵלָתוֹ „עַד מָתַי ?" שָׁמַע פִּתְאֹם, כִּי בָּרְחוֹב הַסָּמוּךְ הוֹלֶכֶת וּמִתְקָרֶבֶת לַהֲקַת מִתְרוֹנְנִים חֲדָשָׁה, וַיָּחִישׁ אֶת צְעָדָיו...

№
34—35

פרחים

חַג הַפֶּסַח.

תְּמוּנָה.

מֵאֵת

מ. ב. לַוֶּבְּנִיק.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 4 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

חַג הַפֶּסַח.

(תְּמוּנָה).

עֶרֶב פֶּסַח.

הַשֶּׁמֶשׁ יָצְאָה עַל הָאָרֶץ וְקַרְנֶיהָ הָרִאשׁוֹנִים חָדְרוּ לְבֵיתוֹ הַקָּטָן שֶׁל רַבִּי יוֹאֵל הַחֶנְוָנִי רַק בְּעַד זָוִית הַחַלּוֹן הָעֶלְיוֹנָה.

וּבְנוֹ יְחִידוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹאֵל, אֵלִיָּה הַקָּטָן, יֶלֶד כְּבֶן שְׁמוֹנֶה שָׁנִים, שָׁכַב כְּבָר עַל מִשְׁכָּבוֹ בְּעֵינַיִם פְּקוּחוֹת, וְלֹא חָפֵץ עוֹד לִישׁוֹן. הוּא שָׁכַב לוֹ עַל מַצָּעוֹ הָרַךְ וְהִבִּיט בְּעֹנֶג עַל הַנִּקָּיוֹן וְהַטֹּהַר שֶׁבְּכָל פִּנּוֹת הַבַּיִת: הַתִּקְרָה וְהַקִּירוֹת לְבָנִים כַּשֶּׁלֶג, הַחַלּוֹנוֹת מְרֻחָצִים וּמְשֻׁפְשָׁפִים הֵיטֵב הֵיטֵב; הַשֻּׁלְחָן וְהַסַּפְסָלִים נִרְאִים כַּחֲדָשִׁים;— אִמּוֹ לֹא חָסָה עַל עֲמָלָהּ וַתִּרְחָצֵם, וַתְּשַׁפְשְׁפֵם בְּחוֹל, וַתְּגָרְרֵם בְּסַכִּין שָׁלֹשׁ פְּעָמִים זוּ אַחַר זוּ — וְרִצְפַּת הַבַּיִת גַּם הִיא נְקִיָּה כִּמְעַט כְּכַף הַשֻּׁלְחָן.

– לא – חָשַׁב אֵלִיָּה הַקָּטָן בְּלִבּוֹ – הַיּוֹם לֹא אִישַׁן עוֹד. וְהוּא מֵכִין אֶת עַצְמוֹ לָקוּם.

– לָמָּה, בְּנִי, כֹּה תַשְׁכִּים לָקוּם? – שְׁאֵלַתְהוּ אִמּוֹ בִּרְאוֹתָהּ, כִּי הוּא מֵרִים אֶת רֹאשׁוֹ. – יְשַׁן, בְּנִי, יְשַׁן, – הוֹסִיפָה אִמּוֹ בְּקוֹל רַךְ וּמָלֵא אַהֲבָה – הֲלֹא הַסֵּדֶר הָרִאשׁוֹן הַיּוֹם בָּעֶרֶב – הֲתֵדַע? – וְעָלֶיךָ לִשְׁאֹל „אַרְבַּע קֻשְׁיוֹת", וְאִם תַּשְׁכִּים כֹּה לָקוּם תֵּרָדֵם בְּרֵאשִׁית הָעֶרֶב, וְלֹא תוּכַל לֹא לִשְׁאֹל אֶת קֻשְׁיוֹתֶיךָ וְלֹא לִשְׁתּוֹת „אַרְבַּע כּוֹסוֹת" וְלֹא כְלוּם. שְׁכַב אֵפוֹא, בְּנִי, שְׁכַב וִישָׁן!

הִיא הֵיטִיבָה אֶת מִכְסֵהוּ וְהֶחֱלִיקָה בְּיָדָהּ עַל לְחָיָו וַתֵּלֶךְ לָהּ.

וְאֵלִיָּה הַקָּטָן סָגַר אֶת עֵינָיו וַיִּשְׁכַּב רְגָעִים אֲחָדִים מִבְּלִי נוֹעַ. אוֹהֵב הוּא אֶת אִמּוֹ הַטּוֹבָה וְהוּא רוֹצֶה בְּכָל לֵב לַעֲשׂוֹת לָהּ „נַחַת רוּחַ" וְלִישֹׁן עוֹד מְעַט.

אַךְ עַד מְהֵרָה פָּקַח שֵׁנִית אֶת עֵינָיו. הוּא זָכַר פִּתְאֹם אֶת כָּל הָעֹנֶג הַנָּכוֹן לוֹ בַּיּוֹם הַזֶּה: בְּעוֹד שָׁעוֹת אֲחָדוֹת, יַעֲלֶה אֶל תַּחַת הַגָּג דֶּרֶךְ הַחוֹר הַצַּר, אֲשֶׁר בַּפִּנָּה שָׁם מִלְמַעְלָה, וִיסַדֵּר שָׁם מִתְחִלָּה סְבִיב הַמַּעֲשֵׁנָה אֶת כָּל כְּלֵי

הֶחָמֵץ שֶׁיּוֹשִׁיטוּ לוֹ. וְאַחַר כֵּן יוֹשִׁיט הוּא לְאָבִיו אֶת כָּל כְּלֵי הַפֶּסַח: אֶת הַקְּעָרוֹת הַיָּפוֹת וְאֶת הַכּוֹסוֹת הַמְצֻיָּרוֹת.. וּבִנְתַיִם הֲלֹא יוּכַל גַּם לְהַבִּיט מִמְּרוֹם שִׁבְתּוֹ הַרְחֵק הַרְחֵק אֶל הַשָּׂדוֹת וְאֶל הַיְעָרִים...

עוֹדֶנּוּ שׁוֹכֵב וּמְדַבֵּר לְנַפְשׁוֹ. וְהִנֵּה עָלָה פִּתְאֹם בְּאָזְנָיו קוֹל קְצִיצָה בְסַכִּין.

– אִמִּי קוֹצֶצֶת אֶת צִפָּרְנֵי הַתַּרְנְגֹלוֹת הַשְּׁחוּטוֹת – אָמַר לְנַפְשׁוֹ – וְעוֹד מְעַט וּתְנַתְּחֵן.

וְהוּא קוֹפֵץ מַהֵר מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ לוֹבֵשׁ אֶת מִכְנָסָיו וְרָץ אֶל הַמִּטְבָּח.

– הוֹי, הוֹי,– קָרָא בְּקוֹל צוֹהֵל – מָה רַבּוּ חֶלְמוֹנֵי הַבֵּיצִים בְּבֶטֶן הַתַּרְנְגֹלֶת! הַתְבַשְּׁלִי לִי, אִמִּי, לִפְנוֹת עֶרֶב אֲחָדוֹת מֵהֶן?

– אֲבַשֵּׁל לְךָ, בְּנִי, אֲבַשֵּׁל לְךָ.

– וְזֶהוּ קֻרְקְבָן, אִמִּי?

– כֵּן, בְּנִי, זֶהוּ הַקֻּרְקְבָן.

– וְזֶה – הַכָּבֵד? הוֹי, אִמִּי, לִפְנוֹת עֶרֶב תִּצְלִי לִי

אֶת הַכָּבֵד הַזֶּה! הוי׳ אֲנִי זוֹכֵר, כָּבֵד שֶׁל תַּרְנְגֹלֶת מָתוֹק מְאֹד!

— אֲנִי אֶצְלֶה לְךָ גַּם אֶת הַכָּבֵד. אַךְ הֱיֵה לִי בֵּן מַקְשִׁיב.

— וְזֶה, אִמִּי, מַה זֶּה? וְשָׁם עוֹד — מַה שָּׁם?

וְאֵם אֵלִיָּה עָשְׂתָה בְּיָדֶיהָ אֶת מְלַאכְתָּהּ וּבְפִיהָ עָנְתָה לוֹ עַל כָּל שְׁאֵלוֹתָיו.

בֵּנְתַיִם בָּא גַּם רַבִּי יוֹאֵל וּבְיָדוֹ אַבְרוּמָה ¹) גְּדוֹלָה, וְהִיא עוֹדֶנָּה מְפַרְפֶּרֶת.

— הוי, הוי — קָרָא אֵלִיָּה הַקָּטָן וְעֵינָיו אוֹרוּ מֵרֹב שִׂמְחָה — הַבִּיטִי, אִמִּי, הַדָּג חַי, הַדָּג מְקַפֵּץ!

— הֲתֵדְעִי, שָׂרָה, אַיֵּה הִשַּׂגְתִּי אַבְרוּמָה טוֹבָה כָּזֹאת? — פָּנָה רַבִּי יוֹאֵל אֶל אִשְׁתּוֹ.

— אַיֵּה? מִידֵי מִי?

¹) אבְרוּמָה, *Лещъ* בְּרַאסְסֶען.

— מִידֵי אַלֶּכְּסֵי מַכָּרֵנוּ. בְּשׁוּק הָיוּ הַדָּגִים בְּיֹקֶר גָּדוֹל, וְלָכֵן נִמְלַכְתִּי וְהָלַכְתִּי אֶל אַלֶּכְּסֵי הַדַּיָּג הַיּוֹשֵׁב עַל שְׂפַת הַנָּהָר. אֲנִי הוֹלֵךְ לִי כֹּה בַּמְּסִלָּה הַמּוֹבֶלֶת אֶל בֵּיתוֹ וְהִנֵּה קוֹל קוֹרֵא אֵלָי. הִבַּטְתִּי אֶל הַנָּהָר, וְהִנֵּה הוּא, אַלֶּכְּסֵי עוֹלֶה עַל הַחוֹף מִדִּיגוֹ וְסַלּוֹ מָלֵא דָגִים חַיִּים. אָז בָּחַרְתִּי לִי אֶת הָאַבְרוֹמָה הַזֹּאת וָאֲמַהֵר לַהֲבִיאָהּ אֵלָיִךְ.

— טוֹב מְאֹד, עָנְתָה שָׂרָה בְּשִׂמְחָה.— וְעַתָּה דְּרוּשִׁים לִי אֲחָדִים מִכְּלֵי הַפֶּסַח: שְׁתֵּי קְעָרוֹת חֶרֶס גְּדוֹלוֹת, אַחַת לִשְׁטִיפַת הַתַּרְנְגֹלֶת וְאַחַת לִשְׁטִיפַת הָאַבְרוֹמָה.

— כֵּן, כֵּן, אַבָּא,— קָרָא אֵלִיָּה וַיֹּאחֶז אֶת אָבִיו בִּשְׁתֵּי יָדָיו.— הַעֲמִידָה־נָּא אַבָּא אֶת הַסֻּלָּם, וְעָלִיתִי אֶל תַּחַת הַגַּג וְאוֹרִיד אֶת הַקְּעָרוֹת וְאֶת הַסִּירוֹת.

— חַכֵּה, בְּנִי,— אָמַר אֵלָיו רַבִּי יוֹאֵל — בְּעוֹד שָׁעָה נֹאכַל אֶת סְעֻדַּת הֶחָמֵץ הָאַחֲרוֹנָה, כִּי הַיּוֹם — הֲלֹא תֵדָע? — מֻתָּר לֶאֱכֹל חָמֵץ רַק עַד הַשָּׁעָה הָעֲשִׂירִית, וְעַתָּה כְּבָר הִגִּיעָה הַשָּׁעָה הַתְּשִׁיעִית.— וְאָז נַעֲלֶה בָּרִאשׁוֹנָה אֶת כָּל כְּלֵי הֶחָמֵץ, וְאַחַר נוֹרִיד אֶת כְּלֵי הַפֶּסַח כֻּלָּם.

וְרַבִּי יוֹאֵל הָלַךְ אֶל הַחֶדֶר הַשֵּׁנִי וַיִּקַּח אֶת כִּיס הַטַּלִּית וְהַתְּפִלִּין.

– עַתָּה, בְּנִי, נֵלֵךְ לְהִתְפַּלֵּל,– פָּנָה אֶל אֵלִיָּה הַקָּטָן.

הַנַּעַר לָקַח אֶת סִדּוּרוֹ וַיֵּלֶךְ בְּלִי חֶמְדָּה אַחֲרֵי אָבִיו.

בְּשׁוּבָם הַבַּיְתָה הָיָה כְּבָר הַכֹּל מוּכָן לִסְעֻדָּה: עַל יַד הַפֶּתַח בַּמִּטְבָּח עָמְדָה הַתֵּבָה הַגְּדוֹלָה, שֶׁכָּל יְמֵי הַחֹרֶף הָיוּ בָהּ תַּפּוּחֵי אֲדָמָה, וְעַתָּה הִיא מְשַׁמֶּשֶׁת לְשֻׁלְחָן וְהִיא מְכֻסָּה בְּמַפָּה יְשָׁנָה וּטְלוּאָה. עַל הַמַּפָּה הָיוּ מֻנָּחוֹת שָׁלֹשׁ חַלּוֹת חִטִּים וְעָמְדוּ שָׁלֹשׁ כּוֹסוֹת וְכַד חָלָב; סַפְסָל לֹא הָיָה לִפְנֵי הַתֵּבָה – אַךְ קֶרֶשׁ אָרֹךְ הָיָה מֻנָּח עַל שְׁנֵי גִּזְרֵי עֵצִים, שֶׁעָמְדוּ בְנֵס.

אָבִיו וְאִמּוֹ נָטְלוּ אֶת יְדֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ בִּזְהִירוּת רַבָּה עַל שְׁנֵי קְצוֹת הַקֶּרֶשׁ הַמִּתְנוֹעֵעַ. אֵלִיָּה הַקָּטָן נָטַל גַּם הוּא אֶת יָדָיו וַיֵּשֶׁב בָּאֶמְצַע.

– מַדּוּעַ לֹא תֹאכַל, בְּנִי? – שְׁאֵלַתְהוּ אִמּוֹ, בִּרְאוֹתָהּ כִּי הוּא חָפֵץ כְּבָר לָקוּם מִמּוֹשָׁבוֹ.– הֲלֹא תֵדַע, כִּי עַד הָעֶרֶב אֵין מַה לֶּאֱכֹל בַּיּוֹם הַזֶּה: הֶחָמֵץ אָסוּר וְהַמַּצָּה גַּם הִיא אֵינֶנָּה מֻתֶּרֶת.

אַךְ אֵלִיָּה לֹא אָכַל עוֹד; הוּא לֹא חָדַל לַחֲשֹׁב עַל אוֹדוֹת הַסֻּלָּם וְהַגָּג. לְסוֹף כָּלְתָה גַם הַסְּעֻדָּה. כָּל כְּלֵי הֶחָמֵץ הוּצְאוּ הַחוּצָה עַל יַד הַקִּיר, וְהַסֻּלָּם הָעֳמַד נִשְׁעָן אֶל הַחוֹר, אֲשֶׁר בְּפִנַּת הַגָּג.

וְאֵלִיָּה קָפַץ עַל הַסֻּלָּם וְהֵחֵל לְטַפֵּס מַעְלָה מָעְלָה, וְאָבִיו עוֹלֶה גַּם הוּא אַחֲרָיו.

– אָנָה תַּבִּיט שָׁם? – שָׁאַל הָאָב.

– הוֹי, הוֹי! – קָרָא הַנַּעַר מִבְּלִי עֲנוֹת עַל דִּבְרֵי אָבִיו – אֲנִי רוֹאֶה הַרְחֵק, הַרְחֵק מְאֹד!

– בֹּא מַהֵר אֶל תַּחַת הַגַּג! – גָּעַר בּוֹ אָבִיו – פֶּן תִּפֹּל חָלִילָה מֵעַל הַסֻּלָּם.

– עַתָּה הִנְנִי תַּחַת הַגַּג – הֵרִיעַ אֵלִיָּה בְּשִׂמְחָה כַּעֲבֹר רֶגַע וַיַּבֵּט מִן הַחוֹר.

– טוֹב, בְּנִי, אָמַר לוֹ אָבִיו – שֵׁב שָׁם וְאַל תּוֹצִיא אֶת רֹאשְׁךָ הַחוּצָה, פֶּן תִּפֹּל, חָלִילָה אָרְצָה; אֲנִי אַעֲלֶה לְךָ אֶת כְּלֵי הֶחָמֵץ, וְאַתָּה תְּסַדְּרֵם כְּמוֹ בַּשָּׁנָה שֶׁעָבְרָה – הֲלֹא תֵדַע אֵיפֹה? – בַּפִּנָּה הַיְמָנִית מֵאַחֲרֵי הַמַּעֲשֵׁנָה.

אַךְ אֵלִיָּה כְּמוֹ לֹא שָׁמַע אֶת דִּבְרֵי אָבִיו וַיִּקְרָא כְּמִקֹּדֶם: הוי, הוי! מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים שָׁם בַּמֶּרְחָק! הִנֵּה שָׁם עַל הָאָחוּ מְטַיְּלוֹת לָהֶן: שְׁתֵּי חֲסִידוֹת גְּדוֹלוֹת וּמְנַקְּרוֹת בְּחַרְטוּמָן הָאָרֹךְ וְחוֹפְרוֹת שָׁם דְּבַר־מָה... לוּ יָכֹלְתִּי לְצוּדָן כִּי עַתָּה אוּלַי רָכַבְתִּי עֲלֵיהֶן – הֲלֹא הֵן כָּל כַּךְ גְּדוֹלוֹת וְכַנְפֵיהֶן כָּל כַּךְ רְחָבוֹת! – אַךְ הִנֵּה הֵן מִתְרוֹמְמוֹת מֵעַל הָאָרֶץ... בְּחַרְטוּמָן יֵשׁ אֵיזֶה דָּבָר שָׁחוֹר... הֵן עָפוֹת יָשָׁר אֵלֵינוּ...

– חֲסִידָה! חֲסִידָה! כַּשׁ־כַּשׁ־כַּשׁ! חֲסִידָה! חֲסִידָה! כַּשׁ־כַּשׁ־כַּשׁ! – הֵחֵל אֵלִיָּה לָשִׁיר אֶת שִׁירַת הַיְלָדִים בִּרְאוֹתָם חֲסִידָה עָפָה.

– הֵא לְךָ שְׁתֵּי קְדֵרוֹת, – הִפְסִיקוֹ אָבִיו פִּתְאֹם, – קַח וְהַעֲמִידֵן עַל מְקוֹמָן.

אֵלִיָּה לָקַח מִידֵי אָבִיו אֶת שְׁתֵּי הַקְּדֵרוֹת, אַךְ בְּטֶרֶם הֶעֱמִידָן עַל מְקוֹמָן הֵחֵל לְהַקִּיפוֹ בִּשְׁאֵלוֹת: אִם הַחֲסִידוֹת הָאֵלֶּה הֵן אוֹתָן הַחֲסִידוֹת, שֶׁרָאָה פְּעָמִים אֲחָדוֹת בְּקַיִץ הֶעָבָר עַל עֵץ גָּבֹהַּ אֵצֶל בֵּית הַמֶּרְחָץ? וְאִם יוּכַל אִישׁ

לִרְכֹּב עַל גַּבָּן בֵּין כַּנְפֵיהֶן הַגְּדוֹלוֹת וּלְהֶאָחֵז בִּשְׁתֵּי יָדָיו בְּצַוָּארָן הָאָרֹךְ לְבַל יִפֹּל לָאָרֶץ?

– שׁוֹטֶה קָטָן,– עָנָהוּ רַבִּי יוֹאֵל בִּשְׂחוֹק – הֲרָאִיתָ מִיָּמֶיךָ שֶׁיִּרְכַּב אִישׁ עַל אֵיזֶה עוֹף? – וּבְדַבְּרוֹ יָרַד לְהַעֲלוֹת עוֹד כֵּלִים שׁוֹנִים.

– אֲבָל הָרַבִּי,– קָרָא הַנַּעַר,– הָרַבִּי סִפֵּר לָנוּ פַּעַם אַחַת, כִּי לְפָנִים הָיָה מֶלֶךְ אֶחָד גָּדוֹל, אֲלֶכְּסַנְדֶּר מוֹקְדוֹן שְׁמוֹ, וְהוּא רָכַב וְעָף עַל נֶשֶׁר עֵת רַבָּה מְאֹד; הוּא סִפֵּר לָנוּ כִּי אֲלֶכְּסַנְדֶּר מוֹקְדוֹן אָחַז בְּיָדוֹ כִּידוֹן, וַחֲתִיכַת בָּשָׂר תְּחוּבָה עָלָיו לֹא רָחוֹק מֵחַרְטוּם הַנֶּשֶׁר, וּלְכָל צַד שֶׁהִטָּה אֶת כִּידוֹנוֹ, שָׁמָּה עָף הַנֶּשֶׁר; הַנֶּשֶׁר חָשַׁב, שֶׁאִם יָעוּף אַחֲרֵי הַבָּשָׂר, יַשִּׂיגֶנּוּ מְהֵרָה, וְלֹא הֵבִין, כִּי הַבָּשָׂר עָף אִתּוֹ יָחַד.

– כַּדָּבָר הַזֶּה,– הֵחֵל רַבִּי יוֹאֵל–...

אַךְ הַנַּעַר לֹא נְתָנוֹ לְדַבֵּר וַיּוֹסֶף: הָרַבִּי סִפֵּר לָנוּ, כִּי בְּרָכְבוֹ כֹּה אֲלֶכְּסַנְדֶּר מוֹקְדוֹן עַל הַנֶּשֶׁר נָפְלָה פִּתְאֹם חֲתִיכַת הַבָּשָׂר מֵעַל הַכִּידוֹן, וְהַנֶּשֶׁר הֵחֵל לָרֶדֶת מָטָּה; אָז מִהֵר אֲלֶכְּסַנְדֶּר מוֹקְדוֹן וַיַּחְתֹּךְ מִירֵכוֹ חֲתִיכַת בָּשָׂר אַחֶרֶת וַיְשִׂימֶנָּה עַל הַכִּידוֹן וַיּוֹסֶף לָעוּף עַל הַנֶּשֶׁר מַעְלָה, מָעְלָה.

– כַּדָּבָר הַזֶּה, – בֵּאֵר לוֹ רַבִּי יוֹאֵל – הָיָה לְפָנִים וּמֵאָז לֹא נִשְׁמַע עוֹד, כִּי יָעוּף אִישׁ עַל נֶשֶׁר, וְגַם זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַנֶּשֶׁר הוּא הַרְבֵּה גָּדוֹל מֵהַחֲסִידָה.

– עוֹד גָּדוֹל מֵהַחֲסִידָה! – הִשְׁתּוֹמֵם הַנַּעַר, – הוֹ, הוֹ, הוֹ!...

רְגָעִים אֲחָדִים עָבְרוּ בִּדְמִיָּה, כְּלֵי הֶחָמֵץ הֹעֲלוּ, וְאֵלִיָּה הַקָּטָן כְּבָר הֵחֵל לְהוֹשִׁיט מִן הַחוֹר אֶת כְּלֵי הַפֶּסַח, – וְהִנֵּה נִשְׁמַע עוֹד פַּעַם קוֹלוֹ הַצּוֹהֵל: – הוֹ, הוֹ! שָׁם הַרְחֵק בַּיַּעַר אֲנִי רוֹאֶה עֲגָלָה נוֹסַעַת! הִיא רְתוּמָה לִשְׁנֵי סוּסִים וּבְצִדָּם רָץ סַיָּח – הוֹי, מַה חָפַצְתִּי לִנְסֹעַ עַל עֲגָלָה כָּזֹאת!

– מַהֲרָה, בְּנִי, מַהֲרָה – זֵרְזָהוּ אָבִיו – הֲלֹא עֶרֶב פֶּסַח הַיּוֹם, הֲשָׁכַחְתָּ? וְעוֹד עָלַי לָלֶכֶת לִקְנוֹת יַיִן וּמֵי דְבַשׁ.

הַנַּעַר חָפֵץ מְאֹד לִרְאוֹת אָנָה תִּסַּע הָעֲגָלָה, אַךְ מִצְוַת אָבִיו חֲזָקָה עָלָיו, וְהוּא מִהֵר לְהוֹשִׁיט לוֹ אֶת כְּלֵי הַפֶּסַח בְּלִי הַפְסָקָה.

עָבְרוּ רְגָעִים אֲחָדִים וְאֵלִיָּה הָיָה כְבָר לְמָטָה; וְרַבִּי יוֹאֵל וְאִשְׁתּוֹ הֵחֵלּוּ לָשֵׂאת אֶת הַכֵּלִים הַבַּיְתָה.

– וּמָה אֶשָּׂא אָנִי? תְּנוּ גַם לִי אֵיזֶה דָבָר לָשֵׂאת.– הִתְחַנֵּן אֵלִיָּה הַקָּטָן.

– קַח לְךָ אֶת הַכּוֹסוֹת – אָמַר לוֹ אָבִיו – אַךְ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תְּשַׁבְּרֵן.

אֵלִיָּה לָקַח אֶת הַכּוֹסוֹת וַיִּשָּׂאֵן בִּזְהִירוּת רַבָּה, וְעַל כָּל הַדֶּרֶךְ הִכְרִיז בְּקוֹל שִׂמְחָה: כּוֹסוֹת שֶׁל פֶּסַח! כּוֹסוֹת שֶׁל פֶּסַח! כּוֹסוֹ שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא!

כַּאֲשֶׁר הוּבְאוּ כְּלֵי הַפֶּסַח הַבַּיְתָה, הָלַךְ אֵלִיָּה לִרְאוֹת בִּשְׂרֹף אָבִיו אֶת הֶחָמֵץ; אַךְ כַּאֲשֶׁר הָלַךְ אָבִיו הַחֲנוּתָה לֹא מָצָא עוֹד אֵלִיָּה כָּל עִנְיָן לְפָנָיו. הוּא נִסָּה אָמְנָם לַחֲזוֹר עַל הַהַגָּדָה וְשִׁיר הַשִּׁירִים, אַךְ עַד מְהֵרָה הֵחֵל לְנַמְנֵם, וְאִמּוֹ הִשְׁכִּיבַתְהוּ בַּמִּטָּה וַיִּישָׁן.

כַּאֲשֶׁר הֵקִיץ מִשְּׁנָתוֹ הָיָה כְבָר הַשֻּׁלְחָן מְכֻסֶּה בְּמַפָּה לְבָנָה כַּשֶּׁלֶג; בִּקְצֵהוּ הָאֶחָד, בִּמְקוֹם מוֹשַׁב אַבָּא, הָיוּ מֻנָּחוֹת שָׁלֹשׁ מַצּוֹת, מְכֻסּוֹת בְּמִטְפַּחַת לְבָנָה גַּם הִיא, וְעַל יָדָן עָמַד בַּקְבּוּק גָּדוֹל מָלֵא יַיִן; בִּקְצֵהוּ הַשֵּׁנִי עָמְדוּ מְנוֹרוֹת הַנְּחשֶׁת הַמַּבְרִיקוֹת וְנֵרוֹת גְּדוֹלִים תְּקוּעִים בָּהֶן.

– הֱטִיבוֹתָ, בְּנִי, לַעֲשׂוֹת בְּשָׁכְבְּךָ לִישֹׁן – אָמַר אֵלָיו אָבִיו בְּגִשְׁתּוֹ אֵלָיו – עַתָּה אֲנִי בָטוּחַ, כִּי לֹא תִישַׁן בְּעֵת הַסֵּדֶר. אַךְ עַתָּה קוּמָה, בְּנִי, וּרְחַץ וּלְבַשׁ בְּגָדֶיךָ הַחֲדָשִׁים, כִּי בְעוֹד שָׁעָה עָלֵינוּ לָלֶכֶת לְבֵית הַמִּדְרָשׁ.

– וּמָתַי, – שָׁאַל הַנַּעַר וַיְשַׁפְשֵׁף בְּיָדוֹ הָאַחַת אֶת עֵינָיו, מָתַי אֹכַל אֶת הַחֶלְמוֹנִים וְאֶת הַכָּבֵד שֶׁל תַּרְנְגֹלֶת, שֶׁהִבְטִיחָה לִי אִמָּא?

– כַּאֲשֶׁר תִּרְחַץ, בְּנִי – עָנָהוּ אָבִיו וַיְרִימֵהוּ מִן הַמִּטָּה.

וְאֵלִיָּה הַקָּטֹן מִהֵר אֶל הַמִּטְבָּח וַיִּרְחַץ רֹאשׁוֹ וּפָנָיו וְיָדָיו „לִכְבוֹד יוֹם טוֹב" וַיֹּאכַל אֶת הַכָּבֵד וְאֶת הַחֶלְמוֹן, אֲשֶׁר חִכּוּ לוֹ כְּבָר עַל קְצֵה הַשֻּׁלְחָן. אַחַר לָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו הַחֲדָשִׁים, וַיֵּלֶךְ עִם אָבִיו לְבֵית הַתְּפִלָּה.

בְּשׁוּבוֹ עִם אָבִיו מִבֵּית הַתְּפִלָּה הָיָה כְבָר הַכֹּל מוּכָן. בִּמְקוֹם מוֹשַׁב הָאָב הָיְתָה מְתֻקֶּנֶת „מִטַּת הֲסִבָּה"; עַל הַשֻּׁלְחָן עָמְדוּ הַכּוֹסוֹת, כָּל אַחַת עַל מְקוֹמָהּ הָרָאוּי לָהּ. בְּאֶמְצַע הַשֻּׁלְחָן עָמַד בַּקְבּוּק יָפֶה מָלֵא יַיִן וְעַל יָדוֹ הַצַּלַּחַת עִם הַ„זְּרוֹעַ", הַכַּרְפַּס, הַבֵּיצָה, הַמָּרוֹר וְהַחֲרֹסֶת – וַיֵּשְׁבוּ אֶל הַסֵּדֶר.

אֵלִיָּה הַקָּטָן שָׁאַל אֶת הַ„קֻּשְׁיוֹת" בְּטוּב טַעַם וּבְשָׂפָה צַחָה! וְגַם אֶת כָּל הַהַגָּדָה קָרָא וַיְבָאֵר, לְשִׂמְחַת לֵב הוֹרָיו, בְּקוֹלוֹ הָרַךְ וְהַנָּעִים.

– מַדּוּעַ לוֹבְשִׁים בַּלַּיְלָה הַזֶּה אֶת הַקִּיטְל? – שָׁאַל אֵלִיָּה אֶת אָבִיו בְּעֵת הַסְּעֻדָּה.

– הַקִּיטְל, – אָמַר אָבִיו, – הוּא סִמָּן שֶׁל צַעַר וּדְאָגָה, יַעַן כִּי הוּא בֶּגֶד מֵתִים הָעֶלְיוֹן; עַתָּה אֲנַחְנוּ חוֹגְגִים מוֹעֵד צֵאתֵנוּ לִפְנֵי אַלְפֵי שָׁנִים מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת, אֲנַחְנוּ חוֹגְגִים מוֹעֵד הֱיוֹתֵנוּ לְעַם חָפְשִׁי וְעוֹמֵד בִּרְשׁוּת עַצְמוֹ, אֲבָל הֵן גַּם עַתָּה עֲבָדִים הִנֶּנוּ, כִּי בְּגָלוּת אֲנַחְנוּ, רְחוֹקִים, רְחוֹקִים מֵאַרְצֵנוּ הַטּוֹבָה וְהַנְּעִימָה... וְלָכֵן אֲנַחְנוּ לוֹבְשִׁים הַלַּיְלָה הַזֶּה אֶת הַקִּיטְל לְאוֹת, כִּי בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, בִּימֵי חוֹל וּבִימֵי חַג, תָּמִיד אֲנַחְנוּ זוֹכְרִים אֶת אַרְצֵנוּ הַשּׁוֹמֵמָה וְתָמִיד אֲנַחְנוּ שׁוֹאֲפִים לָשׁוּב אֵלֶיהָ, תָּמִיד, וְעַתָּה בִּ„זְמַן חֵרוּתֵנוּ" עוֹד יוֹתֵר. כֵּן, בְּנִי, עוֹד שׁוֹב נָשׁוּב לְאַרְצֵנוּ, לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד נִהְיֶה לְעַם חָפְשִׁי, עַם חָכָם וְגָדוֹל וָטוֹב, כַּאֲשֶׁר הָיִינוּ לְפָנִים.

וְרַבִּי יוֹאֵל סִפֵּר לִבְנוֹ כִּי כְבָר הֵחֵלּוּ הַיְּהוּדִים לָשׁוּב לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי כְבָר יֶשְׁנָם שָׁם יְלָדִים, הַמְּדַבְּרִים

עִבְרִית וְאוֹכְלִים עֲנָבִים מִכַּרְמֵי אֲבוֹתֵיהֶם, וְעוֹד דְּבָרִים יָפִים כָּאֵלֶּה. וְאֵלִיָּה הַקָּטָן יָשַׁב כָּל הָעֵת שֶׁדִּבֵּר אָבִיו אֶת דְּבָרָיו, וַיַּקְשֵׁב וַיִּשְׁמָע.

כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ לֶאֱכֹל אֶת הַסְּעֻדָּה, הִגְבִּיהַּ רַבִּי יוֹאֵל אֶת הַכַּר מֵעַל מִטַּת הֲסִבָּתוֹ לָקַחַת מִשָּׁם אֶת הָאֲפִיקוֹמָן, אֲשֶׁר טָמַן שָׁם עוֹד בְּרֵאשִׁית הַסֵּדֶר. וְהִנֵּה הָאֲפִיקוֹמָן... אֵינֶנּוּ!

רַבִּי יוֹאֵל וְאִשְׁתּוֹ הִבִּיטוּ זֶה עַל זוּ וַיִּשְׂחָקוּ. וְאֵלִיָּה הַקָּטָן הִתְאַדֵּם מְעַט וַיִּשְׂחַק גַּם הוּא.

— וּמַה חֶפְצְךָ, בְּנִי, הַפַּעַם בְּעַד הֲשָׁבַת הָאֲפִיקוֹמָן? — שְׁאָלָהוּ רַבִּי יוֹאֵל בִּמְאוֹר פָּנִים.

— הַפַּעַם, אַבָּא, — עָנָה הַנַּעַר, — אֲנִי חָפֵץ כִּי תִמְכֹּר אֶת בֵּיתְךָ וְאֶת חֲנוּתְךָ וְנִסַּע כֻּלָּנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֲנִי וְחָפֵץ כִּי בַשָּׁנָה הַבָּאָה נִהְיֶה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל...

— אָמֵן, בְּנִי, — קָרָא אָבִיו וַיִּשָּׁקֵהוּ עַל מִצְחוֹ.

וְאִמּוֹ קָמָה מִמְּקוֹמָהּ וַתִּגַּשׁ אֵלָיו וַתְּחַבְּקֵהוּ וַתְּלַחָצֵהוּ אֶל לִבָּהּ וַתְּשַׁקֵהוּ בְּכָל עֹז אַהֲבַת־אֵם...

— בֵּן יַקִּיר! בֵּן נֶחְמָד! בֵּן חָכָם וְחָבִיב אַתָּה לִי! — קָרְאָה בֵּין נְשִׁיקָה לִנְשִׁיקָה.

וְרַבִּי יוֹאֵל הוֹסִיף: יִתֵּן יְיָ וּלְשָׁנָה הַבָּאָה נִהְיֶה כֻּלָּנוּ, כָּל הַיְהוּדִים, בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל!

כַּאֲשֶׁר נִגְמַר הַסֵּדֶר וְרַבִּי יוֹאֵל קָרָא בְּקוֹל רֶגֶשׁ: לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם! — קָפַץ אֵלִיָּה עַל הַסַּפְסָל וַיִּשָּׂא יְמִינוֹ לְמַעְלָה וַיִּקְרָא בְּכָל כֹּחוֹ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים: לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם! לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם! לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם!

— אָמֵן! אָמֵן! אָמֵן! — עָנוּ אַחֲרָיו אָבִיו וְאִמּוֹ וַיִּקָּחוּהוּ מֵעַל הַסַּפְסָל וַיְחַבְּקוּהוּ וַיִּשָּׁקוּהוּ חֲלִיפוֹת זְמַן רַב מְאֹד.

פרחים

הָרְעֵבִים.

תְּמוּנָה.

מֵאֵת

א. מֵידַנִיק.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

№ 36

250
נומרים

הָרְעֵבִים.

(תְּמוּנָה).

הַיְלָדִים יוֹשְׁבִים כֻּלָּם עַל מִטַּת אִמָּם, מִתְחַבְּאִים תַּחַת הַכֶּסֶת מִן הַקֹּר הֶחָזָק הַשּׁוֹרֵר בַּמָּעוֹן וּמִתְעַטְּפִים בְּמִטְפָּחוֹת וּסְחָבוֹת. אֲבִיהֶם הָלַךְ לוֹ מִן הַבַּיִת מֵאָז הַבֹּקֶר, כְּדַרְכּוֹ בְּכָל יוֹם לֹא בִשְׁבִיל לְבַקֵּשׁ לוֹ עֲבוֹדָה, כִּי אוֹתָהּ הוּא מְבַקֵּשׁ זֶה שְׁנֵי יְרָחִים וּכְבָר נוֹאַשׁ לְמָצְאָהּ; כִּי אִם לְמַעַן לֹא יְהֵא יוֹשֵׁב בַּבַּיִת וְלֹא יִהְיוּ אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו הָרְעֵבִים וְהַנַּעֲנִים לְנֶגֶד עֵינָיו כָּל הַיּוֹם. וְאִמָּם יָצְאָה לִפְנֵי שְׁתֵּי שָׁעוֹת בְּאֵיזוֹ תִּקְוָה לְהַשִּׂיג הַלְוָאָה פְּרֻטּוֹת אֲחָדוֹת וְלִקְנוֹת בָּהֶן לֶחֶם לֶאֱכֹל לַיְלָדִים. אֶת הַתִּינוֹקוֹת נָטְשָׁה עַל־יְדֵי בִתָּהּ הַגְּדוֹלָה, כְּבַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה, שֶׁזֶּה יָמִים אֲחָדִים לֹא בִקְּרָה בְּבֵית־סִפְרָהּ, יַעַן כִּי נְעָלֶיהָ נִקְרְעוּ לְגַמְרֵה. מִסְפַּר הַיְלָדִים הָרְעֵבִים אַרְבָּעָה: זוּ הַגְּדוֹלָה, אַחֲרֶיהָ עוֹד נַעֲרָה כְּבַת שְׁמוֹנֶה שָׁנִים, נַעַר כְּבֶן חָמֵשׁ, וְתִינוֹק כְּבֶן שָׁלֹשׁ, כּעַל

בֶּטֶן גְּדוֹלָה וּנְפוּחָה וְרַגְלַיִם עֲקוּמוֹת וְדַקּוֹת. נִכָּר, שֶׁקָּשֶׁה הָיָה לוֹ מְאֹד לָלֶכֶת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְהָיָה בוֹחֵר תָּמִיד לָשֶׁבֶת עַל מָקוֹם אֶחָד.

הַנַּעֲרָה שֶׁאַחֲרֵי הַגְּדוֹלָה הָיְתָה כְּבָר גַּם הִיא בַּת־דַּעַת וּמְיֻשֶּׁבֶת. וּכְבָר יָדְעָה שֶׁאֵין הַבְּכִיָּה „סְגֻלָּה" לָרָעָב וְלֹא הָיְתָה בוֹכָה עוֹד, כְּשֶׁהָיְתָה רְעֵבָה, וְלֹא זֹאת בִּלְבַד, אֶלָּא שֶׁהִיא הִשְׁתַּדְּלָה גַּם כֵּן בְּיַחַד עִם אֲחוֹתָהּ הַגְּדוֹלָה לְהַשְׁתִּיק אֶת אֲחֵיהֶן הַקְּטַנִּים הַבּוֹכִים מִתּוֹךְ הָרָעָב. וְהַתַּחְבּוּלָה הַיּוֹתֵר יָפָה לִשְׁתִיקָה הָיְתָה—לְסַפֵּר לָהֶם מַעֲשִׂיּוֹת; לְשָׁמְעָם הָיוּ הַתִּינוֹקוֹת שׁוֹכְחִים לְאַט לְאַט אֶת הָרָעָב הַמּוֹצֵץ לִבָּם כַּתּוֹלַעַת, וְשׁוֹמְעִים, וְשׁוֹמְעִים—עַד הַמָּקוֹם שֶׁבּוֹ חָדְלָה הַמַּעֲשִׂיָּה לִהְיוֹת מְעַנְיֶנֶת, אוֹ עַד שֶׁבָּא הָרָעָב וְצָרַב בְּחָזְקָה בְּתוֹךְ קֵיבָתָם הַמְּכֻוָּצָה וְאִי־אֶפְשָׁר הָיָה עוֹד לְהָסִיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ, וְאָז הִתְחִילוּ שֵׁנִית בּוֹכִים וּמִתְיַפְּחִים וְשׁוֹאֲלִים לָהֶם...

כְּנֶגֶד הָאַחֲרוֹן, הַיְנוּ, כְּנֶגֶד הָרָעָב הַבָּא וּמַזְכִּיר אֶת הַיְלָדִים עַל אוֹדוֹת עַצְמוֹ בְּחָזְקָה, — לֹא יָכְלוּ שְׁתֵּי הַנְּעָרוֹת לַעֲשׂוֹת מְאוּמָה. אֲבָל בְּנוֹגֵעַ לְהַ„מַּעֲשִׂיּוֹת". שֶׁתִּהְיֶינָה מְעַנְיְנוֹת בְּיוֹתֵר, בִּקְשׁוּ עֵצוֹת שׁוֹנוֹת; וְיַעַן כִּי עַל פִּי הָרֹב הָיוּ הֵן בְּעַצְמָן בּוֹדוֹת

אוֹתָן, כִּי בִרְבוֹת הַיָּמִים אָפְסוּ כָּל הַ„מַּעֲשִׂיּוֹת" שֶׁשָּׁמְעוּ מֵעוֹדָן וְעַד הַיּוֹם מֵאֲחֵרִים, לָכֵן הָיוּ כְפַעַם בְּפַעַם מְרִיבוֹת זוּ עִם זוּ, וְהָאֵינָהּ־מְסַפֶּרֶת מַאֲשִׁימָה אֶת הַמְסַפֶּרֶת, עַל שֶׁאֵינֶנָּה מַשְׂכִּילָה לְסַפֵּר.

— פְּתַיָּה! — קָרְאָה הַנַּעֲרָה הַגְּדוֹלָה עַל אֲחוֹתָהּ, שֶׁלֹּא עָלְתָה בְיָדָהּ לְסַיֵּים סִפּוּרָהּ מִפְּנֵי בִכְיָם שֶׁל שְׁנֵי הַתִּינוֹקוֹת כְּיַחַד — וְכִי יוֹדַעַת אַתְּ אֲפִילוּ לְסַפֵּר מַעֲשִׂיָּה! חַסוּ, הַסוּ, מַחְמַדַּי; הִנֵּה אֲנִי אֲסַפֵּר לָכֶם מַעֲשִׂיָּה יָפָה, הוֹי, מַעֲשִׂיָּה יָפָה מְאֹד, עוֹד לֹא שְׁמַעְתֶּם מִימֵיכֶם כָּמוֹהָ! רָחֵל פְּתַיָּה הִיא, עֲגָלָה עִוֶּרֶת הִיא וְאֵינֶנָּה יוֹדַעַת לְסַפֵּר מַעֲשִׂיָּה יָפָה, אֲנִי אֲסַפֵּר לָכֶם מַעֲשִׂיָּה, תִּשְׁמְעוּ מִין מַעֲשִׂיָּה.

אֲבָל דְּבָרֶיהָ אֵלֶּה לֹא פָּעֲלוּ כְּלָל עַל אַחֶיהָ הַבּוֹכִים. הַקָּטָן קָרָא מִתּוֹךְ בְּכִי: אִמָּא, אִמָּא! וְהַגָּדוֹל: „רוֹצֶה אֲנִי פַּת לֶחֶם!" לְשֵׁמַע קְרִיאוֹתָיו שֶׁל זֶה בָלְעוּ שְׁתֵּי הָאֲחָיוֹת אֶת מְעַט הָרֹק שֶׁהָיָה בְּפִיהֶן הַיָּבֵשׁ, וְהַגְּדוֹלָה הוֹסִיפָה לְפַיְּסָם בִּדְבָרִים טוֹבִים:

— עוֹד מְעַט תָּבוֹא אִמָּא וְתָבִיא לֶחֶם וְתֵה וְסֻכָּר, וְיִשְׁתֶּה נְחֶמְנִי תֵּה וְיֹאכַל לֶחֶם; וְגַם אַתָּה, רְאוּבֵן, לָמָּה פָּעַרְתָּ פִּיךָ וְגוֹעֶה

כְּעֵגֶל, הֲלֹא אַתָּה כְּבָר גָּדוֹל אָתָּה, הַאִם נַחְמָנִי אַתָּה כִּי תִבְכֶּה? לָמָּה אַתָּה בוֹכֶה? עוֹד מְעַט תָּבוֹא אִמָּא וְתָבִיא אִתָּהּ לֶחֶם וְתֹאכַל; אִמָּא תָּבִיא כֶּסֶף, וְרָחֵל תֵּלֵךְ וְתִקְנֶה בְּכֶסֶף תֵּה וְסֻכָּר וְתִשְׁתֶּה תֵּה, וְגַם נַחְמָנִי יִשְׁתֶּה...

הַיְלָדִים הִתְחִילוּ מְעַט מְעַט מִשְׁתַּתְּקִים, וּלְמַעַן שֶׁיִּשְׁתַּתְּקוּ לִגְמְרֵי וְלֹא יוֹסִיפוּ עוֹד לִבְכּוֹת, הִתְחִילָה אֲחוֹתָם הַגְּדוֹלָה מְסַפֶּרֶת לָהֶם מַעֲשִׂיָּה, בּוֹדָה וּמְסַפֶּרֶת וְאֵינָהּ יוֹדַעַת בְּעַצְמָהּ בְּרֶגַע זֶה מַה שֶּׁתּוֹצִיא מִפִּיהָ בְּרֶגַע הַשֵּׁנִי.

... הָיֹה הָיָה נַעַר קָטָן אֶחָד, וְהָלַךְ פַּעַם אַחַת בַּדֶּרֶךְ וְרָצָה לֶאֱכֹל, וַיַּרְא וְהִנֵּה לְפָנָיו עוֹמְדִים עֵצִים, וְעַל הָעֵצִים — גְּדֵלִים כָּל מִינֵי הַפֵּרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם; עֲנָבִים, תַּפּוּחִים, אֲגַסִּים, שְׁזִיפִים...

— וְגַם דֻּבְדְּבָנִים — מוֹסִיף עַל דְּבָרֶיהָ אָחִיהָ הַגָּדוֹל וּפָנָיו וְעֵינָיו שׂוֹחֲקוֹת שְׂחוֹק עָצֵב.

— כֵּן, יַקִּירִי, גַּם דֻּבְדְּבָנִים גְּדֵלִים עַל אוֹתָם הָעֵצִים, וְגַם גַּרְגְּרִים, וְגַם... הַכֹּל, הַכֹּל גָּדֵל עַל אוֹתָם הָעֵצִים. הֲשׁוֹמֵעַ אַתָּה, נַחֲמָנִי? כַּאֲשֶׁר לֹא תְהֵא בוֹכֶה, נִקַּח אוֹתְךָ עִמָּנוּ בַּקַּיִץ בְּנָסְעֵנוּ לְעִיר הוֹרָתֵנוּ, שָׁם גָּדֵל הַכֹּל: תַּפּוּחִים, אֲגַסִּים, שְׁזִיפִים, דֻּבְדְּבָנִים

וְגַרְגְּרִים, הַרְבֵּה, הַרְבֵּה יֵשׁ שָׁם; וְשָׁם תֹּאכַל הַרְבֵּה, הַרְבֵּה אֲגַסִּים, שְׁזִיפִים, תַּפּוּחִים, דְּבְדְּבָנִים וְגַרְגְּרִים, כֹּל כַּךְ הַרְבֵּה — וְהִיא מְכַסָּה בִּזְרוֹעוֹתֶיהָ הַפְּרוּשׂוֹת שֶׁטַח גָּדוֹל שֶׁל חֲלַל הַחֶדֶר. — כֵּן — הוֹסִיפָה—בִּרְאוֹתָהּ, כִּי גַם עֵינֵי הַקָּטָן מַקְטִינוֹת וְכָל פָּנָיו מִתְכַּוְּצִים מִבִּפְנִים כְּאִלּוּ מִתּוֹךְ יִסּוּרֵי גוּף קָשִׁים — אִם לֹא תִבְכֶּה עוֹד, נִקַּח גַּם אוֹתְךָ בְּנָסְעֵנוּ בַּקַּיִץ אֶל הַדּוֹדָה. אִמָּא תִסַּע, אֲנִי אֶסַּע, גַּם אַתָּה, רְאוּבֵן תִּסַּע, וְרָחֵל לֹא תִסַּע; הֲלֹא כֵן, נַחְמָנִי? רָחֵל לֹא תִסַּע. רָחֵל פְּתַיָּה הִיא, מַדּוּעַ אֵינָהּ יוֹדַעַת לְסַפֵּר לְנַחְמָנִי מַעֲשִׂיָּה יָפָה?

— אַתְּ פְּתַיָּה! — מְשִׁיבָה רָחֵל חֶרְפָּתָהּ לַאֲחוֹתָהּ.

— אַתְּ עֶגְלָה! מַקְפֶּדֶת הִיא עַל מַה שֶׁאֲנִי מְדַבֶּרֶת אֶל הַתִּינוֹק. הֲלֹא אֵינֶנִּי אֶלָּא אוֹמֶרֶת כֵּן. הֲכֵן, נַחְמָנִי, בַּקַּיִץ נִסַּע אֶל הַדּוֹדָה... כֵּן, וְהָלַךְ אוֹתוֹ נַעַר קָטָן וְרָאָה אוֹתָם הָעֵצִים, וְהוּא הֲלֹא הָיָה רָעֵב, וְהִתְחִיל קוֹטֵף אֶת הָעֲנָבִים, אֶת הַתַּפּוּחִים, אֶת הָאֲגַסִּים וְהַשְּׁזִיפִים וְהַדְּבְדְּבָנִים וְהַגַּרְגְּרִים — הִיא בָלְעָה רְקָּהּ שֵׁנִית לְדִבְרֵי עַצְמָהּ; לִבָּהּ הָיָה חָלָשׁ מְאֹד וְהַדִּבּוּר הָיָה לָהּ קָשֶׁה — וְהִתְחִיל אוֹכֵל, אוֹכֵל, אוֹכֵל...

— חַ, חַ, חַ! — צָחַק הַנַּעַר הַגָּדוֹל מִתּוֹךְ עֹנֶג שֶׁהֵבִיא לוֹ

זֵכֶר הָאֲכִילָה הָעֲרֵבָה, וְגַם פְּנֵי הַקָּטָן הִתְכַּוְּצוּ שֵׁנִית מִצְחוֹק שֶׁל מַהֲלָה.

— וְהוּא אוֹכֵל, אוֹכֵל, אוֹכֵל... הַרְבֵּה, הַרְבֵּה מְאֹד אָכַל, עַד שֶׁהָיְתָה כְּרֵסוֹ מְלֵאָה... וְשָׁם עַל הָעֵצִים גָּדְלוּ גַּם סְכָרִיּוֹת, סְכָרִיּוֹת חֲבוּשׁוֹת בִּנְיָר, הַרְבֵּה, הַרְבֵּה סְכָרִיּוֹת, וְקָטַף לוֹ הַנַּעַר סְכָרִיּוֹת כַּמָּה שֶׁרָצָה וַאֲכָלָם. הֶחָפֵץ אַתָּה, נַחְמָנִי, סְכָרִיּוֹת? אִם לֹא תִבְכֶּה, תִּסַּע בַּקַּיִץ לְדוֹדָתֵנוּ וְתִקְנֶה לָךְ הַדּוֹדָה סְכָרִיּוֹת הַרְבֵּה וְתֹאכַל. הַאֻמְנָם טוֹב, נַחְמָנִי?... כֻּלָּנוּ נִסַּע בַּקַּיִץ אֶל הַדּוֹדָה; אִמָּא, אֲנִי, אַתָּה, רְאוּבֵן; רַק רָחֵל לֹא תִסַּע, הֲלֹא כֵן?

הַקָּטָן נָע בְּרֹאשׁוֹ לְאוֹת הַסְכָּמָה.

הַנַּעֲרָה שָׁתְקָה שָׁעָה קַלָּה מִבְּלִי הַדַּעַת מַה תְּסַפֵּר עוֹד; אֲבָל צְרִיכָה הָיְתָה לְהַפְסִיק אֶת הַשְּׁתִיקָה, וּלְבְסוֹף הִתְחִילָה מְדַבֶּרֶת שֵׁנִית, בְּהִתְגַּבְּרָהּ עַל רִפְיוֹן לִבָּהּ הַהוֹלֵךְ וְגָדוֹל עַד כִּי הָיְתָה קְרוֹבָה לְהִתְעַלְּפוּת:

— סְכָרִיּוֹת גָּדְלוּ עַל אוֹתָם הָעֵצִים, וְגַם... גַּם רְקִיקִים גָּדְלוּ עַל הָעֵצִים, רְקִיקִים שְׁלֵמִים, וְהוּא קְטָפָם בְּיָדוֹ וְאָכָל... — פֹּה עָמְדָה מִדַּבֵּר, כִּי לֹא יָכְלָה עוֹד מֵחֹסֶר כֹּחַ.

וְתֵכֶף לִשְׁמֹעַ הַמִּלָּה רְקִיקִים הִתְחִילוּ שְׁנֵי הַקְּטַנִּים

מִתְכַּוְּצִים וּמִתְעַוְּתִים בְּכָל גּוּפָם; רְאוּבֵן כְּאִלּוּ נִזְכַּר פִּתְאֹם דְּבַר־מָה, זוּ הַבְּכִיָּה שֶׁהִפְסִיקָהּ לִפְנֵי זֶה, וְהִתְחִיל עַתָּה שֵׁנִית מִמְּשִׁיכָתָהּ וְהוֹלֵךְ:

— רוֹצֶה אֲנִי פַּת לֶ־לֶ־לֶ־חֶם!

וְהַקָּטָן בָּכָה וְקָרָא:

— אִמָּא! אִ־מָּא!

וְרָחֵל כְּאִלּוּ נִדְלְקוּ שְׁתֵּי עֵינֶיהָ הַשְּׁחוֹרוֹת הָעֲקוּמוֹת קְצָת, וְהֵעִיפָה אוֹתָן בְּכַעַס עַל אֲחוֹתָהּ הַחִוֶּרֶת כְּמוֹתָהּ וְאָמְרָה:

— וַעֲדַיִן הִיא אוֹמֶרֶת שֶׁאֵין אֲנִי יוֹדַעַת לְסַפֵּר מַעֲשִׂיּוֹת. וְהִיא בְּעַצְמָהּ אֵינָהּ אֶלָּא מַרְגִּיזָה אֶת הַתִּינוֹקוֹת!

אֲחוֹתָהּ לֹא מָצְאָה כֹּחַ בְּעַצְמָהּ לַהֲשִׁיבָהּ דָּבָר...

№ 37

פרחים

מִצְוָה.

סִפּוּר.

מֵאֵת

מ. בֶּן־אֱלִיעֶזֶר.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 2 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

מִצְוָה

(סִפּוּר).

פֶּרֶץ הוּא הַתַּלְמִיד הַטּוֹב מִכָּל חֲבֵרָיו בַּחֶדֶר. הָרַבִּי מְהַלֵּל אוֹתוֹ תָמִיד וּמַצִּיגוֹ לְמוֹפֵת לְיֶתֶר תַּלְמִידָיו. „פֶּרֶץ זֶה הַקָּטָן יִהְיֶה גָדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל" — אוֹמֵר הָרַבִּי תָּמִיד.

יֵשׁ אֲשֶׁר יָבֹא אֶל הַחֶדֶר אֶחָד מֵאֲבוֹת הַתַּלְמִידִים לְנַסּוֹת אֶת הַנְּעָרִים בְּלִמּוּדָם. אָז יְהִי פֶּרֶץ הָרִאשׁוֹן לְהָשִׁיב עַל כָּל הַשְּׁאֵלוֹת בְּשֵׂכֶל טוֹב וּבְדַעַת. כָּל יוֹדְעָיו אוֹמְרִים: „אַשְׁרֵי יוֹלַדְתּוֹ!"

וְאוּלָם אֲבוֹת פֶּרֶץ הֵם אֲנָשִׁים עֲנִיִּים. וְלָכֵן לָבוּשׁ הוּא בְּגָדִים מְטֻלָּאִים, וּבְכִיסוֹ אֵין צַעֲצוּעִים יָפִים, כְּמוֹ לְיֶתֶר חֲבֵרָיו.

כָּל הַתַּלְמִידִים הֵם בְּנֵי עֲשִׁירִים. וּבְבוֹאָם יוֹם יוֹם אֶל הַחֶדֶר הֵם מְבִיאִים אִישׁ אִישׁ בְּכִיסוֹ מַמְתַּקִּים, פֵּרוֹת אוֹ

צַעֲצוּעִים שׁוֹנִים. וּלְפֶרֶץ אֵין דָּבָר, בִּלְתִּי אִם פְּרֻסַת לֶחֶם־דָּגָן, אֲשֶׁר תִּתֵּן לוֹ אִמּוֹ בְּטֶרֶם יֵלֵךְ הַחֶדְרָה.

וְהוּא מְקַנֵּא לִפְעָמִים בַּחֲבֵרָיו וְחוֹשֵׁב אֶת עַצְמוֹ לְאֻמְלָל. בֶּן שְׁמוֹנֶה שָׁנִים הוּא כַּיּוֹם, וּמֵעוֹדוֹ לֹא הָיָה לוֹ כֶּסֶף לִקְנוֹת אֶת הַצַּעֲצוּעִים, אֲשֶׁר חָשַׁק בָּהֶם.

בְּיִחוּד מָצָא חֵן בְּעֵינָיו אוֹלָר [1] קָטָן שֶׁל חֲבֵרוֹ פַּלְטִיאֵל. „מַה מְּאֻשָּׁר הָיָה – כֹּה חָשַׁב פֶּרֶץ בְּלִבּוֹ – לוּ הִשִּׂיגָה יָדוֹ לִקְנוֹת לוֹ אוֹלָר כָּזֶה!" פֶּרֶץ אוֹהֵב מְאֹד לְחַטֵּב בָּעֵץ וְלַעֲשׂוֹת צַעֲצוּעִים שׁוֹנִים, אַךְ אֵין לוֹ סַכִּין קָטָן חַד וָטוֹב הַנָּחוּץ לִמְלַאכְתּוֹ.

וּמֵאַיִן יִקַּח לוֹ כֶּסֶף? אִמּוֹ אוֹמֶרֶת תָּמִיד, כִּי לְאָבִיו, הַחַיָּט, אֵין עֲבוֹדָה, גַּם כִּכַּר לֶחֶם לֹא בְכָל עֵת יִמָּצֵא לָהֶם, וְאַף כִּי כֶּסֶף לִקְנוֹת אוֹלָר.

וְלָכֵן הָיָה פֶּרֶץ נֶאֱנַח בַּסֵּתֶר וְאוֹמֵר בְּלִבּוֹ: אוּלַי כַּאֲשֶׁר אֶגְדַּל יִהְיֶה לִי כֶּסֶף לְכָל צְרָכַי. עַתָּה עָלַי לְהִתְיָאֵשׁ מִזֶּה.

---

[1] סַכִּין קָטָן לְתַקֵּן בּוֹ עֵטִים וּכְדוֹמֶה.

וַיְהִי הַיּוֹם וּפֶרֶץ שָׁב מִן הַחֶדֶר אֶל בֵּיתוֹ, וְהִנֵּה אִישׁ זָקֵן הוֹלֵךְ לְפָנָיו הָלוֹךְ וְצָלוֹעַ, כִּי פִסֵּחַ הָיָה, וּפֶרֶץ הוֹלֵךְ אַחֲרָיו.

פִּתְאֹם רָאָה פֶרֶץ וְהִנֵּה מִכִּיס הַפִּסֵּחַ נָפְלָה עַל הָאָרֶץ אֲגוֹרַת כֶּסֶף, — וְהָאִישׁ לֹא הִרְגִּישׁ בַּאֲבֵדָתוֹ וַיֵּלֶךְ לוֹ לְדַרְכּוֹ הָלְאָה.

פֶּרֶץ עָמַד עַל מְקוֹמוֹ עַד אֲשֶׁר נֶעֱלַם הָאִישׁ מֵעֵינָיו וַיַּבֵּט כֹּה וָכֹה לִרְאוֹת הַאֵין אִישׁ סְבִיבוֹתָיו, וַיִּשַּׁח לָאָרֶץ וַיָּרֶם אֶת הַמַּטְבֵּעַ וַיִּטְמְנֶהָ בְּכִיסוֹ.

וּבְבוֹאוֹ הַבַּיְתָה הָיוּ פָנָיו אֲדֻמִּים מֵהִתְרַגְּשׁוּת רַבָּה. אִמּוֹ הִגִּישָׁה לוֹ תַּבְשִׁיל, אַךְ הוּא לֹא יָכֹל לֶאֱכֹל. גַּם לָשֶׁבֶת עַל מָקוֹם אֶחָד לֹא יָכֹל, וַיַּעֲזֹב אֶת הַבַּיִת וַיֵּצֵא הַחוּצָה.

הָעֶרֶב הָיָה נָעִים מְאֹד, רוּחַ קַל וְחַם נָשַׁב בִּפְנֵי הַנַּעַר הַלּוֹהֲטִים, וְהוּא חָשׁ תַּעֲנוּג רַב, אֲשֶׁר כָּמוֹהוּ לֹא הָיָה לוֹ. מַה מְּאֹד חָפֵץ בְּרֶגַע זֶה לְגַלּוֹת סוֹדוֹ לְאֶחָד מֵרֵעָיו! אַךְ יָרֵא הוּא פֶּן יִוָּדַע הַדָּבָר לַזָּקֵן הַהוּא...

וּזְמַן רַב הִתְהַלֵּךְ פֶּרֶץ בַּחוּץ וַיְחַשֵּׁב מַחֲשָׁבוֹת, אֵיפֹה יִקְנֶה מָחָר אוֹלָר קָטָן. וְלִבּוֹ הִתְמַלֵּא גִיל בְּזָכְרוֹ, כִּי מָחָר יְהִי לוֹ בְכִיסוֹ אוֹלָר חָדָשׁ, חַד וְנוֹצֵץ.

„אִם יִשְׁאָלוּהוּ רֵעָיו – עָלְתָה מַחֲשָׁבָה עַל לִבּוֹ – מֵאַיִן לָקַח אֶת הָאוֹלָר הַיָּקָר הַזֶּה, יַעֲנֶה, כִּי..." פֶּרֶץ לֹא מָצָא תֵּרוּץ טוֹב, כִּי לֹא יָדַע לְשַׁקֵּר.

„מָחָר, מָחָר אֶמְצָא לִי תֵרוּץ" – נִחֵם אֶת נַפְשׁוֹ.

וַיָּשָׁב הַבָּיְתָה.

אַךְ בַּעֲלוֹתוֹ עַל מִשְׁכָּבוֹ, עָלְתָה פִתְאֹם מַחֲשָׁבָה עַל לְבָבוֹ: „הֲטוֹב הוּא עוֹשֶׂה לָקַחַת כֶּסֶף לֹא לוֹ?.."

וְהוּא זוֹכֵר אֶת אֲשֶׁר לָמַד בְּחֻמָּשׁ: „וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֵדַת אָחִיךָ אֲשֶׁר תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ, לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם!" וְהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֲלֹא דִּבְרֵי אֱלֹהִים הֵם, וְאֵיךְ יַעֲשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְיָ?

הַמַּחֲשָׁבָה הַזֹּאת הֶעֱצִיבָה אֶת רוּחוֹ. יוֹדֵעַ הוּא. כִּי אָסוּר לוֹ לֵהָנוֹת מִכֶּסֶף הֶעָנִי, כִּי עֲבֵ־ה הוּא, אַךְ צַר לוֹ לְהִפָּרֵד מֵעַל מַשְׂאַת נַפְשׁוֹ לִקְנוֹת לוֹ אוֹלָר...

וְהוּא מִתְהַפֵּךְ מִצַּד אֶל צַד וּשְׁנָתוֹ נָדְדָה מֵעֵינָיו.

הִנֵּה הוּא גוֹמֵר בְּנַפְשׁוֹ: יְהִי מָה! מָחָר בַּבֹּקֶר אָשִׁיב אֶת הַכֶּסֶף וְלֹא יִהְיֶה בִּי עָוֹן.

אַךְ כְּעוֹד רֶגַע הוּא זוֹכֵר אֶת הָאוֹלָר הַיָּפֶה וְשָׁב מִמַּחֲשַׁבְתּוֹ הַטּוֹבָה.

וְכֹה הִתְחַלְּפוּ בְלִבּוֹ הַמַּחֲשָׁבוֹת, עַד אֲשֶׁר בָּא מַלְאַךְ הַשֵּׁנָה וַיְעַצֵּם אֶת עֵינָיו; פֶּרֶץ נָם וַיֵּרָדַם.

וּבַחֲלוֹמוֹ וְהִנֵּה הוּא בַחֶדֶר וְכָל חֲבֵרָיו עוֹמְדִים מִסָּבִיב לוֹ וְהוּא מַרְאֶה לָהֶם אֶת סַכִּינוֹ הַקָּטָן הַנּוֹצֵץ כְּ„הַזָּהָב", וְכֻלָּם מְקַנְאִים בּוֹ... וְהִנֵּה הוּא לוֹקֵחַ גֶּזֶר עֵץ וְעוֹשֶׂה בְסַכִּינוֹ כִּסֵּא קָטָן, סַפָּה, גַּם סוּס וְרוֹכְבוֹ, חֲבֵרָיו מִתְפַּלְאִים עַל יְפִי מְלַאכְתּוֹ, וְהוּא מוֹסִיף לַעֲשׂוֹת צַעֲצוּעִים שׁוֹנִים... פִּתְאֹם נֶעֶלְמוּ כָּל חֲבֵרָיו, רַק הוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאַר... וְהִנֵּה אִישׁ זָקֵן לְפָנָיו... מֵאַיִן בָּא הָאִישׁ הַזֶּה וּמִי הוּא?.. פֶּרֶץ מִסְתַּכֵּל בְּפָנָיו וְאֵינוֹ מַכִּירוֹ... וְהָאִישׁ נִגַּשׁ אֵלָיו וַיֹּאמֶר: הַאַתָּה זֶה הַנַּעַר, אֲשֶׁר גָּנַב אֶת כַּסְפִּי?... מַה זֹּאת עָשִׂיתָ?...

וַחֲשֵׁכָה מִסָּבִיב... וְאֵימָה גְדוֹלָה נוֹפֶלֶת עָלָיו... הוּא חָפֵץ לְדַבֵּר דָּבָר, אַךְ לְשׁוֹנוֹ כְּמוֹ דָבְקָה אֶל הַכּוֹ...וְהַזָּקֵן מוֹשְׁכוֹ בְיָדוֹ וְאוֹמֵר: קוּם אִתִּי וְנֵלְכָה עַד לִפְנֵי כִּסֵּא הָאֱלֹהִים לַמִּשְׁפָּט... פֶּרֶץ נִבְהַל וַיִּקְרָא בְקוֹל: „אָבִי!" — וַיִּיקַץ.

זֵעָה קָרָה כִּסְּתָה פָּנָיו. בְּעַד הַחַלּוֹן הֵצִיצוּ קַרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ, וְלֵב פֶּרֶץ הִרְגִּיעַ מְעַט.

הוּא מִהֵר לִלְבֹּשׁ אֶת בְּגָדָיו, וּבְלִבּוֹ הֶחְלִיט לְהָשִׁיב אֶת הָאֲבֵדָה לִבְעָלֶיהָ.

אַךְ בְּצֵאתוֹ הַחוּצָה וּבְמַשְׁשׁוֹ אֶת הַמַּטְבֵּעַ בְּכִיסוֹ עָלָה רַעְיוֹן עַל לְבָבוֹ, כִּי לְאַחַר זְמַן יָשִׁיב אֶת הַכֶּסֶף, וְעַתָּה יִקְנֶה לוֹ אוֹלָר... הֲלֹא אַחַת הִיא, אִם יָשִׁיב אֶת הָאֲבֵדָה תֵּכֶף, אוֹ לְאַחַר זְמַן...

אַךְ כַּאֲשֶׁר בָּא אֶל בֵּית הַתְּפִלָּה רָאָה אֶת הָאִישׁ הַפִּסֵּחַ עוֹמֵד וּפָנָיו מְפִיקִים עֹנִי וְיָגוֹן.

אָז לֹא יָכֹל פֶּרֶץ לְהִתְאַפֵּק וַיְמַהֵר וַיִּגַּשׁ אֶל הַזָּקֵן וַיֹּאמַר:

— הֶאָבְדָה לְךָ אֶתְמוֹל מַטְבֵּעַ שֶׁל כֶּסֶף?

הַזָּקֵן לָטַשׁ עֵינָיו לוֹ וַיֹּאמַר: כֵּן, כֵּן; וּמָה?

— אֲנִי מְצָאתִיהָ, הֵא לְךָ.

וְהַזָּקֵן הִבִּיט אֶל פְּנֵי הַנַּעַר וַיֹּאמַר:

— אֶלֶף בְּרָכוֹת תָּחֹלְנָה עַל רֹאשְׁךָ, בְּנִי... מִצְוָה גְדוֹלָה קִיַּמְתָּ... הֲשָׁבַת אֲבֵדָה... נַעַר טוֹב אָתָּה.

וּפֶרֶץ עָמַד לְהִתְפַּלֵּל בְּשִׂמְחָה. הֵן מִצְוָה גְדוֹלָה קִיֵּם... עַתָּה יְבָרֵךְ אֱלֹהִים אֶת אָבִיו בִּגְלָלוֹ.

הוּא שָׁב אֶל בֵּיתוֹ שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, וּמִשָּׁם מִהֵר לָרוּץ הַחֲדְרָה, וְכָל הַיּוֹם הַהוּא הָיָה לִבּוֹ מָלֵא גִיל. „מִצְוָה, מִצְוָה גְדוֹלָה" – צִלְצְלוּ בְאָזְנָיו דִּבְרֵי הַזָּקֵן...

מ. בֶּן־אֱלִיעֶזֶר.

№
38 – 40

פרחים

נְסִיעָה מְאֻחָרָה.

ספּוּר,

מֵאֵת

יַעֲקֹב רַבִּינוֹבִיץ.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 6 קאפ.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

נְסִיעָה מְאֻחָרָה.

(סִפּוּר).

א

בֹּקֶר.

בְּעַד בְּקִיעֵי הַתְּרִיסִים חוֹדֵר הַחֶדְרָה אוֹר רַךְ וְנָעִים כְּחַלְחַל־אֲדַמְדָּם[1] וְהוּא שׁוֹפֵךְ אֶת זָהֳרוֹ עַל הַכְּתָלִים, עַל הָרִצְפָּה וְעַל הַמִּטָּה, אֲשֶׁר יַעֲקֹב הַקָּטָן שׁוֹכֵב עָלֶיהָ, וּמַלְכָּה אִמּוֹ, אֲשֶׁר בָּאָה זֶה עַתָּה הַחֶדְרָה, מַבֶּטֶת אֶל פָּנָיו הַמְּאִירִים וְגַם פָּנֶיהָ יֵאוֹרוּ; כִּי רוֹאָה מַלְכָּה וְהִנֵּה צְחוֹק קַל מְרַחֵף עַל שִׂפְתֵי בְנָהּ הַיָּשֵׁן, אֲשֶׁר תִּתְנוֹעַעְנָה לִרְגָעִים וּבִטְּאוּ מִלִּים בּוֹדְדוֹת, אֲשֶׁר אֵין כָּל קֶשֶׁר בֵּינֵיהֶן; וְהִיא מְבִינָה, כִּי חוֹלֵם הוּא וּמַלְאֲכֵי שָׁלוֹם מְרַחֲפִים עַל מִטָּתוֹ; צַר לָהּ מְאֹד לַהֲעִירֵהוּ, כִּי לֹא תַחְפֹּץ לְהַפְרִיעַ אֶת חֲלוֹמוֹתָיו הַנְּעִימִים, וְהִיא עוֹמֶדֶת וּמַבֶּטֶת.

---

[1]) כָּחֹל — בלוי, כחלחל — בלויליך.

אַךְ הִנֵּה פָּקַח הַנַּעַר רֶגַע אֶת עֵינָיו וַיָּרֶם אֶת יָדָיו הַקְּטַנּוֹת וַיּוֹשִׁיטֵן לְעֻמָּתָהּ, כְּאִלּוּ חָפֵץ לָקַחַת דְּבַר־מָה. מַלְכָּה הִרְכִּינָה[1]) מְעַט אֶת רֹאשָׁהּ וִידֵי הַנַּעַר נָגְעוּ בְּפָנֶיהָ וְהֶחֱלִיקוּ אֶת לְחָיֶיהָ. הִיא הוֹסִיפָה לְהַרְכִּין אֶת רֹאשָׁהּ וַתִּשַּׁק אֶת הַנַּעַר בִּשְׂפָתָיו; הוּא הִתְנוֹעֵעַ, אַחַר הֵשִׁיב אֶת יָדָיו אֵלָיו וַיִּתְהַפֵּךְ עַל צִדּוֹ הַשֵּׁנִי.

בַּחֶדֶר שָׂרְרָה דְמָמָה, רַק נְשִׁימַת הַנַּעַר הַקַּלָּה נִשְׁמְעָה לִרְגָעִים. וְאִמּוֹ יוֹשֶׁבֶת עַל מִטָּתוֹ וּמַקְשֶׁבֶת. הוּא יָשֵׁן עַתָּה וּשְׂפָתָיו לֹא בִטְּאוּ עוֹד מִלִּים כַּאֲשֶׁר לִפְנֵי זֶה, וְאַף אֲנָחָה קַלָּה הִתְמַלְּטָה מִבֵּין שְׂפָתָיו.

לֵב הָאֵם נִתְמַלֵּא רַחֲמִים וְחֶמְלָה. צַר הָיָה לָהּ עַל אֲשֶׁר הִפְרִיעָה בִּנְשִׁיקָתָהּ אֶת הֲלָךְ־נֶפֶשׁ[2]) הַיֶּלֶד, וְלֹא יָכְלָה עוֹד לְהַעִירוֹ מִשְּׁנָתוֹ, אַף כִּי חָשְׁשָׁה[3]) מְאֹד פֶּן יְאַחֲרוּ אֶת הָרַכֶּבֶת, אֲשֶׁר יִסְעוּ בָהּ אֶל אִמָּם הַזְּקֵנָה.

וּבְלָט יָצְאָה מִן הַחֶדֶר, וְהִנֵּה רָחֵל בִּתָּהּ הַקְּטַנָּה בָּאָה אֶל הַבַּיִת.

---

[1]) הוֹרִידָה. [2]) דִּמְיוֹנוֹת, חֲלוֹמוֹת. [3]) דָּאֲגָה.

– הֲקָם יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ ? – שָׁאֲלָה הַיַּלְדָּה.

– הַסִּי !–קָרְאָה הָאֵם בְּקוֹל רַךְ.–הַסִּי, אַל תְּעוֹרְרִיהוּ!

פְּנֵי הַיַּלְדָּה הִבִּיעוּ אִי־רָצוֹן.

– אֲבָל, אִמִּי, הֲלֹא נְאַחֵר אֶת הָרַכֶּבֶת ?

אֶת דְּבָרֶיהָ בִּטְּאָה חֶרֶשׁ, כִּי בְלִבָּהּ יָרְאָה גַּם הִיא לְעוֹרְרֵהוּ לְמְרוֹת אִי־רְצוֹנָהּ.

– אַל תִּירְאִי, בִּתִּי ! – הִרְגִּיעַתָּה הָאֵם – עוֹד רַבָּה הָעֵת. יָנוּחַ נָא עוֹד מְעַט וְנָקֵל לוֹ לָשֵׂאת אֶת טִלְטוּלֵי הַדֶּרֶךְ.– וּבְדַבֵּר הָאֵם אֶת דְּבָרֶיהָ, שָׁבָה אֶל חֶדְרָהּ לְחַבֵּשׁ אֶת חֲפָצֶיהָ בָּאַרְגָּזִים וְהַיַּלְדָּה עוֹזֶרֶת עַל יָדָהּ. כִּי קָמָה רָחֵל הַפַּעַם בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּם בְּחָשְׁשָׁהּ לְבַל תְּאַחֵר אֶת הַמּוֹעֵד, וְגַם חָפְצָה לַעֲזוֹר עַל יַד אִמָּהּ הָאֲהוּבָה, כְּדַרְכָּהּ תָּמִיד. כִּי יַלְדָּה חַיָּה וּמְלֵאַת תְּנוּעָה הָיְתָה רָחֵל ; לֹא יָכְלָה לָשֶׁבֶת בָּטֵל בִּרְאוֹתָהּ אֶת אִמָּהּ עוֹסֶקֶת בִּמְלֶאכֶת הַבַּיִת וַתַּעֲזוֹר תָּמִיד עַל יָדָהּ בְּכָל אֲשֶׁר יָכְלָה.

אֲבָל קֹצֶר־רוּחָהּ גָּבַר עַתָּה מֵרֶגַע לְרֶגַע, כִּי יָרְאָה פֶּן יָדְחֶה מַסָּעָם לְרַגְלֵי יַעֲקֹב הַמְאַחֵר עַתָּה לִישֹׁן. הִיא לֹא יָדְעָה מְנוּחָה בַּיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים, מִיּוֹם אֲשֶׁר הֵחֵלּוּ יְמֵי הַחֹפֶשׁ. כָּל

עֲבוֹדָה לֹא הָיְתָה לָהּ, וְהִיא יָשְׁבָה וַתְּחַכֶּה בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם לַיּוֹם הַמְאֻשָּׁר אֲשֶׁר בּוֹ תִּסַּע עִם אִמָּהּ וְאָחִיהָ אֶל אִמָּהּ הַזְּקֵנָה. וְעַתָּה הִנֵּה בָּא הַיּוֹם, וְהִיא כְּבָר קָמָה זֶה שָׁעוֹת אֲחָדוֹת, וְהוּא עוֹדֶנּוּ יָשֵׁן. הִיא לֹא חָפְצָה לְהָעִירוֹ בַּבֹּקֶר בְּקוּמָהּ, כִּי חָשְׁבָה: אֵין דָּבָר אִם יָקוּם אַחֲרֵי שָׁעוֹת שְׁתַּיִם. אֲבָל עַתָּה הִנֵּה עָבְרוּ זֶה שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת וַעֲדֶנָּה לֹא קָם. הִיא מַבֶּטֶת אֶל פְּנֵי הָאֵם.

אֲבָל גַּם פְּנֵי הָאֵם מְפִיקִים אִי־רָצוֹן וְעוֹד יוֹתֵר מִזֶּה: אִי־מְנוּחָה. גַּם הִיא דוֹאֶגֶת פֶּן יְאַחֲרוּ אֶת הָרַכֶּבֶת בִּשְׁבִילוֹ. וְנוֹסָף לָזֶה הִיא מִתְפַּלְּאָה עַל אֲשֶׁר לֹא יָקוּם עוֹד עַד כֹּה. הַאִם לֹא יִירָא פֶּן יְאַחֵר, וְהוּא הֲלֹא זֶה יָמִים רַבִּים לֹא יָדַע מְנוּחָה וַיְחַכֶּה לַיּוֹם הַגָּדוֹל הַזֶּה. הִיא זוֹכֶרֶת אֶת מַרְאֵהוּ אַחֲרֵי נְשִׁיקָתָהּ וְאֶת אַנְחוֹתָיו הַקַּלּוֹת, וְנַפְשָׁהּ תֶּחֱרַד בְּקִרְבָּהּ. מִי יוֹדֵעַ אוּלַי חוֹלֶה הוּא הַנַּעַר, תַּחְשֹׁב בְּלִבָּהּ וְהִיא רוֹעֶדֶת לַמַּחֲשָׁבָה הַזֹּאת.

הַשָּׁעוֹן מַשְׁמִיעַ אֶת הַשָּׁעָה הָעֲשִׂירִית.

— אֲבָל, אִמִּי! — שׁוֹמַעַת מַלְכָּה אֶת קוֹל בִּתָּהּ — עַד מָתַי יִישַׁן, הֲלֹא חֲצוֹת הַיּוֹם הִגִּיעָה?

מַלְכָּה אֵינָהּ יוֹדַעַת מַה לַּעֲשׂוֹת. הִיא יְרֵאָה לְעוֹרֵר אוֹתוֹ מִשְּׁנָתוֹ, פֶּן יִכְאַב עָלָיו רֹאשׁוֹ, אֲבָל גַּם לְחַכּוֹת לֹא תוּכַל, כִּי הָרַכֶּבֶת לֹא תְּחַכֶּה וַעֲלֵיהֶם לְהִכּוֹן לַשָּׁעָה הַנּוֹעָדָה. הִיא חוֹשֶׁבֶת מַחֲשָׁבוֹת. לָאַחֲרוֹנָה הֶחְלִיטָה בְּנַפְשָׁהּ לָלֶכֶת לִרְאוֹת אֶת שְׁלוֹמוֹ. שָׁם, בְּחֶדְרוֹ, תִּרְאֶה וְתֵדַע אֶת אֲשֶׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת.

הִיא קָרְבָה אֶל הַדֶּלֶת וַתִּפְתַּח אוֹתָהּ בַּלָּט. אַחַר קָרְבָה אֶל הַמִּטָּה. הַנַּעַר שׁוֹכֵב סָרוּחַ עַל עַרְשׂוֹ לִרְחָבָהּ וְהַשְּׂמִיכָה לְרַגְלָיו. פָּנָיו אֲדֻמִּים וְזֵעָה מְכַסָּה אֶת מִצְחוֹ. הִיא לוֹקַחַת אֶת מִטְפַּחְתָּהּ וּמוֹחָה לְאַט אֶת הַזֵּעָה מֵעַל פָּנָיו. הַנַּעַר מִתְעוֹרֵר.

— הַכְבָר בָּאנוּ? — שׁוֹאֵל הַנַּעַר, וְהוּא טֶרֶם פָּקַח אֶת עֵינָיו.

מַלְכָּה צוֹחֶקֶת וְנוֹשֶׁקֶת לוֹ עַל עֵינָיו. הוּא פּוֹקְחָן לִרְוָחָה.

— מַה זֹּאת? אֵיפֹה אֲנַחְנוּ? — שׁוֹאֵל הוּא בְּבֶהָלָה.

מַלְכָּה יָשְׁבָה עַל הַמִּטָּה וַתְּחַבְּקֵהוּ: הוּא הִתְמוֹדֵד וּצְחוֹק־קַל רִחֵף עַל פָּנָיו.

— הוֹי, אִמִּי, מָה חָלַמְתִּי! — קוֹרֵא הוּא.

– כָּל חֲלוֹמוֹתֶיךָ יִהְיוּ לְטוֹבָה עָלֶיךָ וְעַל כֻּלָּנוּ! – קָרְאָה אִמּוֹ.

– לוּ יָדַעַתְּ, אִמִּי, מָה הִרְבֵּיתִי לַחֲלֹם! כָּל הַלַּיְלָה חָלַמְתִּי...

מַלְכָּה שָׁאֲפָה רוּחַ. עַתָּה רָאֲתָה, כִּי שָׁלוֹם לוֹ.

– כֵּן, יַקִּירִי, רָאִיתִי, הָיִיתִי פֹּה וָאֵרֶא כִּי חוֹלֵם אַתָּה.

– הֲרָאִית? – שׁוֹאֵל הוּא. – וְגַם רָחֵל רָאֲתָה? הִיא צוֹחֶקֶת עָלַי תָּמִיד וְאוֹמֶרֶת, כִּי מְדַבֵּר אֲנִי בִּשְׁנָתִי.

– כֵּן, בְּנִי, אֱמֶת; אַתָּה מְדַבֵּר בִּשְׁנָתֶךָ. גַּם הַיּוֹם דִּבַּרְתָּ.

הַנַּעַר שׂוֹחֵק בְּעֹנֶג. – וּמָה דִּבַּרְתִּי, סַפְּרִי נָא לִי!

– לֹא יָכֹלְתִּי לְהָבִין- עוֹנָה הָאֵם–לֹא בָּרוּר דִּבַּרְתָּ.

– אִם כֵּן אֲסַפֵּר לָךְ אֶת חֲלוֹמוֹתָי.

– חָלַמְתִּי... וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ נוֹסְעִים... בִּמְסִלַּת הַבַּרְזֶל...; אֲנָשִׁים רַבִּים נוֹסְעִים עִמָּנוּ... הֶחָלִיל מְחַלֵּל–הַרְבֵּה מְאֹד... הִי! הִי!–עַל כָּל תַּחֲנָה... אַתְּ קָנִית לִי כַּד מָלֵא גַרְגְּרִים אֲדֻמִּים... אַתְּ חָפַצְתְּ לְהַמְתִּיקָם, גַּם רָחֵל חָפְצָה וַאֲנִי אֵינִי חָפֵץ... אֲנִי חָפֵץ לְאָכְלָם חֲמוּצִים... הַכֹּל מַבִּיטִים עָלֵינוּ...

בַּדֶּרֶךְ קָנִיתָ לִי כֶּלֶב קָטָן... גַּם תַּרְנְגוֹל לָבָן קָטָן קָנִיתָ, כְּתַרְנְגוֹלֵי לְפָנִים... אֲנַחְנוּ מְשַׂחֲקִים בָּם... עוֹד חָלַמְתִּי... הַרְבֵּה, הַרְבֵּה מְאֹד...

— אֲבָל, בְּנִי, קוּמָה מַהֵר, כִּי עָלֵינוּ לִנְסֹעַ! - תְּשַׁסְּעֵהוּ הָאֵם.

— אֲבָל אִמִּי, לוּ יָדַעַתְּ מַה קָּשֶׁה לִי לָקוּם! כָּל הַלַּיְלָה לֹא יָשַׁנְתִּי, רַק בַּבֹּקֶר. וְאַחַר כֵּן חָלַמְתִּי כָּל הָעֵת...

— וּמַדּוּעַ לֹא יָשַׁנְתָּ, בְּנִי? — שׁוֹאֶלֶת הָאֵם.

— חָשַׁבְתִּי מַחֲשָׁבוֹת רַבּוֹת. אַחֲרֵי כֵן בִּרְאוֹתִי, כִּי עָבַר הַלַּיְלָה, יָרֵאתִי לִישֹׁן פֶּן אֲאַחֵר. אֲבָל לָאַחֲרוֹנָה נִרְדַּמְתִּי וָאֶחֱלֹם... — וְהוּא שָׁב לְסַפֵּר אֶת חֲלוֹמוֹתָיו. אַךְ בְּאוֹתוֹ רֶגַע מִתְפָּרֶצֶת רָחֵל הַחֲדָרָה וְאוֹחֶזֶת בּוֹ וּמְנִיעָה אוֹתוֹ. — קוּמָה, עָצֵל, עָלֵינוּ לִנְסֹעַ...

— גְּשִׁי הָלְאָה — קוֹרֵא הַנַּעַר בְּכַעַס.— הָאֵם רָמְזָה לָהּ לָצֵאת.— אַל תִּירְאִי, בִּתִּי, הוּא יָקוּם. לְכִי נָא, בִּתִּי, וְהָבִיאִי עוֹד...

הִיא קָמָה מֵעַל הַמִּטָּה וַתֵּצֵא מִן הַחֶדֶר. אַחַר שָׁלְחָה אֶת הַיַּלְדָּה לְהָבִיא דְבַר־מָה, וְהִיא שָׁבָה אֶל הַנַּעַר. הוּא שָׁכַב עוֹד בִּמְנוּחָה בְּעֵינַיִם פְּקוּחוֹת וַיַּבֵּט אֶל הַתִּקְרָה.

— קוּמָה, יַקִּירִי! לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ, תּוֹרִי, הֲלֹא בְעַצְמְךָ תִּלְבַּשׁ, אֵין עִתּוֹתַי בְּיָדִי.— הִיא מוֹשִׁיטָה לוֹ אֶת מִכְנָסָיו, וְהוּא שׁוֹכֵב וּמִתְמַתֵּחַ.

— אֲבָל...— אוֹמֵר הוּא בְּקוֹל רַךְ, וּמִתְחַטֵּא לִפְנֵי אִמּוֹ.

— קוּמָה, בְּנִי, קוּמָה! עַד עַתָּה לֹא חָפַצְתִּי לְהַעִירְךָ, כִּי אָמַרְתִּי טוֹב, כִּי תָנוּחַ לִפְנֵי טִלְטוּל הַדֶּרֶךְ, אֲבָל עַתָּה כְּבָר הִגִּיעַ חֲצוֹת הַיּוֹם. קוּמָה!

— עוֹד רְגָעִים אֲחָדִים אֶשְׁכַּב, אִמִּי, וְאַחַר אָקוּם,— אוֹמֵר הַנַּעַר בְּתַחֲנוּנִים.

— וְאִם נְאַחֵר אֶת הָרַכֶּבֶת?—שׁוֹאֶלֶת הָאֵם, וְנִכָּר הָיָה כִּי נְכוֹנָה הִיא לְהֵעָתֵר לוֹ.

— לֹא נְאַחֵר, אִמִּי הַטּוֹבָה. הַבִּשְׁבִיל רְגָעִים אֲחָדִים נְאַחֵר ?

מַלְכָּה זָכְרָה פִּתְאֹם, כִּי עָלֶיהָ לְהַגִּיד דְּבַר־מָה לַמְבַשֶּׁלֶת וַתֵּצֵא מִן הַחֶדֶר. הַנַּעַר שׁוֹכֵב; לִישֹׁן לֹא יוּכַל

עוד, כִּי הִתְנָעֵר כְּבָר מִשְּׁנָתוֹ. עַתָּה חָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת וַיַּעֲבֵר לְנֶגֶד עֵינָיו אֶת כָּל הַטּוֹב הַצָּפוּן לוֹ בַּיָּמִים הַבָּאִים.

הוּא נוֹסֵעַ עַתָּה לְעִיר זְקֵנָתוֹ הָאֲהוּבָה. עוֹדֶנּוּ זוֹכֵר אֶת הַזְּקֵנָה הַטּוֹבָה אֲשֶׁר הִתְאָרְחָה [1] בְּבֵיתָם לִפְנֵי שָׁנִים אֲחָדוֹת. מַתָּנוֹת רַבּוֹת הֵבִיאָה לוֹ אָז וְצַעֲצוּעִים יָפִים; וּבִימֵי הֱיוֹתָהּ אִתָּם לֹא עָיְפָה מֵהַמְצִיא לוֹ תָמִיד שַׁעֲשׁוּעִים חֲדָשִׁים. הִיא שִׂחֲקָה עִמּוֹ וְעִם אֲחוֹתוֹ. שָׁרָה לָהֶם שִׁירִים וַתְּסַפֵּר לָהֶם „מַעֲשִׂיּוֹת" יָפוֹת, אֲשֶׁר לֹא שָׁמַע כְּמוֹהֶן מִיָּמָיו. חַוָּה הַזְּקֵנָה, אוֹמַנְתּוֹ לְפָנִים, יָדְעָה גַּם הִיא לְסַפֵּר „מַעֲשִׂיּוֹת", אַךְ מָה הֵן מַעֲשִׂיּוֹתֶיהָ לְעֻמַּת אוֹתָן שֶׁל אִמּוֹ הַזְּקֵנָה. גַּם לְחַוָּה הָיוּ מְלָכִים, בְּנוֹת־מְלָכוֹת, צַדִּיקִים וְשֵׁדִים, אֲבָל כְּמוֹהֶם כְּאַיִן הֵם לְעֻמַּת אֵלֶּה שֶׁל זְקֵנָתוֹ הַחֲבִיבָה. כָּל מַלְכֵי חַוָּה יוֹשְׁבִים עַל כִּסְאוֹת זָהָב וַעֲטָרוֹת זָהָב בְּרָאשֵׁיהֶם, כָּל בְּנוֹתֵיהֶם —יָפוֹת, כָּל צַדִּיקֶיהָ — מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים, וּלְכָל שֵׁדֶיהָ' — רַגְלֵי תַרְנְגֹלֶת; אֲבָל כֻּלָּם דּוֹמִים אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְאַחַת הָיָה לָהּ אִם הָיָה הַמֶּלֶךְ — דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, אוֹ אֲלֶכְּסַנְדֶּר מוֹקְדוֹן, אִם אַשְׁמְדַאי הוּא הַשֵּׁד, אוֹ אַחַד הַשֵּׁדִים מִן הֶהָמוֹן, אִם שָׁחוֹר

---

[1] הָיְתָה אוֹרַחַת.

הוא וְאִם לָבָן, שֵׁד אוֹ שָׂעִיר. לֹא כֵן אִמּוֹ זְקֶנְתוֹ: לָהּ יֵשׁ מְלָכִים רַבִּים וְשׁוֹנִים וּלְכָל אֶחָד כִּסֵּא אַחֵר, עֲטָרָה אַחֶרֶת וּמְלוּכָה אַחֶרֶת, גַּם שֵׁדֶיהָ שׁוֹנִים הֵם, אַשְׁמְדַאי הוּא הַמֶּלֶךְ וְאַחֲרָיו יָבוֹאוּ שֵׁדִים וּשְׂעִירִים, שְׁחוֹרִים וּלְבָנִים, רַגְלֵי תַרְנְגֹלֶת וְרַגְלֵי עֵגֶל. מַה תִּכְלֶה נַפְשׁוֹ לִרְאוֹת שֵׁנִית אֶת זְקֶנְתוֹ הַחֲבִיבָה, וּמַה יִּתְאַוֶּה לִשְׁמֹעַ אֶת סִפּוּרֶיהָ הַנִּפְלָאִים.

וְהוּא עוֹצֵם אֶת עֵינָיו וּמַסְתִּיר פָּנָיו בַּכַּר. הִנֵּה הוּא רוֹאֶה אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא עוֹמְדָה לְפָנָיו וּמַצְהִילָה לוֹ פָּנֶיהָ, וּמַבִּיטָה אֵלָיו בְּעֵינֶיהָ הַטּוֹבוֹת, וּמֵבִין קִמְטֵי פָּנֶיהָ כְּמוֹ יִקְרָא אֵת כָּל מַעֲשִׂיּוֹתֶיהָ הַנְּעִימוֹת, וְהוּא מִתְגַּעְגֵּעַ אֵלֶיהָ מְאֹד.

וּבְעִירָהּ — מַה טּוֹב הַכֹּל וּמַה יָּפֶה! הוּא לֹא רָאָה אוֹתָהּ מֵעוֹדוֹ, אַךְ רַבּוֹת שָׁמַע עַל אוֹדוֹתֶיהָ. אֶל הַמָּקוֹם הַנֶּחְמָד הַהוּא, אֲשֶׁר יְעָרִים רַבִּים יְסוֹבְבֻהוּ, וְנָהָר רְחַב יָדַיִם יַעֲבֹר בּוֹ, אֵלָיו יִנְהֲרוּ תָמִיד אֲנָשִׁים לְמֵאוֹת מִן הֶעָרִים הַגְּדוֹלוֹת הַסְּמוּכוֹת לָהּ, שָׁמָּה יָבוֹאוּ נְעָרִים רַבִּים מִבְּנֵי גִילוֹ, וְהַנְּעָרִים הָהֵם לְבוּשִׁים בִּגְדֵי שְׂרָד וְכוֹבָעִים נוֹצְצִים עַל רֹאשָׁם וְהוֹלְכִים קוֹמְמִיּוּת כִּפְקִידֵי צָבָא. מַה מְּאֹד יַחְפֹּץ לִרְאוֹתָם!

כַּחֲצִי שָׁעָה שָׁכַב כֹּה שָׁקוּעַ בְּמַחְשְׁבוֹתָיו. מַלְכָּה הָיְתָה טְרוּדָה מְאֹד בַּהֲכָנוֹת הַנְּסִיעָה, וְיַעַן אֲשֶׁר חָשְׁבָה, כִּי יְמַהֵר הַנַּעַר לָקוּם אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִתְנָעֵר מִשְּׁנָתוֹ, לָכֵן לֹא בָּאָה עוֹד אֶל חֶדְרוֹ. אַךְ אַחֲרֵי כַּלּוֹתָהּ אֶת עֲבוֹדָתָהּ, זָכְרָה, כִּי טֶרֶם רָאֲתָה אוֹתוֹ וַתְּמַהֵר אֵלָיו הַחַדְרָה. בְּפָתְחָהּ אֶת הַדֶּלֶת רָאֲתָה אוֹתוֹ שׁוֹכֵב פְּרַקְדָּן עַל מִטָּתוֹ. וַתִּקְצֹף עָלָיו מְאֹד.

— מַה זֶּה הָיָה לְךָ ? הַעוֹדְךָ שׁוֹכֵב ? — אֵיךְ לֹא תֵבוֹשׁ וְלֹא תִכָּלֵם לַעֲשׂוֹת כָּזֹאת ? הֲלֹא לֹא נוּכַל עוֹד לִנְסֹעַ הַיּוֹם !

— הִנְנִי קָם, הִנְנִי קָם ! — קָרָא הַנַּעַר, בַּהֲרִימוֹ אֶת רֹאשׁוֹ מֵעַל הַכַּר. — אַל תִּירְאִי, לֹא נְאַחֵר.

הוּא לָקַח אֶת מִכְנָסָיו וַיָּחֶל לְלָבְשָׁם, וְאוּלָם מִמִּטָּתוֹ טֶרֶם יָרָד.

— מַהֲרָה אֵפוֹא, בְּנִי — הוֹסִיפָה בְּקוֹל רַךְ : — מַהֵר וּלְבַשׁ בְּגָדֶיךָ וַאֲנִי אֵלֵךְ וְעָרַכְתִּי אֶת הַשֻּׁלְחָן.

וַתֵּצֵא מִן הַחֶדֶר. בְּעָרְכָהּ אֶת הַשֻּׁלְחָן זָכְרָה, כִּי עָלֶיהָ עוֹד לָלֶכֶת הַשּׁוּקָה לִקְנוֹת דְּבַר־מָה, וְיַעַן כִּי חָשְׁשָׁה פֶּן תִּתְמַהְמַהּ שָׁם, צִוְּתָה אֶת הַמְשָׁרֶתֶת לָתֵת לַנַּעַר אֶת אֲרֻחַת

הַבֹּקֶר מַהֵר, לְבַל יְאַחֲרוּ אֶת מוֹעֵד הַנְּסִיעָה, וְאַחַר יָצְאָה מִן הַבָּיִת.

וְיַעֲקֹב הֵחֵל לִלְבֹּשׁ אֶת מִכְנָסָיו. אַךְ הַדָּבָר הַזֶּה לֹא נָעַם לוֹ בְּיוֹתֵר; מַחְשְׁבוֹתָיו נִפְסְקוּ פִּתְאֹם! וְלוּ מַה נָּעֲמוּ הַמַּחְשָׁבוֹת, מְאֹד, מְאֹד חָפֵץ לָשׁוּב לִשְׁכַּב עוֹד הַפַּעַם, לִשְׁכַּב וְלַחֲשֹׁב אֶת מַחְשְׁבוֹתָיו הַנְּעִימוֹת. אַךְ יָרֵא הָיָה אֶת אִמּוֹ. אֶת אֵחוּר הַמַּסָּע לֹא יָרֵא מְאוּמָה: אִמּוֹ מְיָרְאָה אוֹתוֹ תָּמִיד, כִּי יְאַחֵר, בְּעוֹרְרָהּ אוֹתוֹ מִשְּׁנָתוֹ. אֲבָל אִמּוֹ, אִמּוֹ...

אַךְ בְּשָׁמְעוֹ, כִּי פָּתְחָה אִמּוֹ אֶת הַדֶּלֶת וַתֵּצֵא, הִשְׁלִיךְ אֶת מִכְנָסָיו אַרְצָה וַיָּשָׁב וַיִּשְׁתָּרַע עַל הַמִּטָּה לַחְשֹׁב אֶת מַחְשְׁבוֹתָיו.

הוּא סָגַר אֶת עֵינָיו וַיַּסְתֵּר עוֹד פַּעַם אֶת פָּנָיו בַּכַּר, וּתְמוּנוֹת מִתְּמוּנוֹת שׁוֹנוֹת שָׁבוּ וַתַּעֲבֹרְנָה לְנֶגֶד עֵינָיו. וְעוֹד פַּעַם רָאָה אֶת הַזְּקֵנָה וַיַּקְשֵׁב אֶת סִפּוּרֶיהָ; הוּא חָלַם בְּהָקִיץ.

וּתְמוּנוֹת מִתְּמוּנוֹת שׁוֹנוֹת עוֹבְרוֹת לִפְנֵי עֵינָיו, וְהֵן רוֹדְפוֹת אִשָּׁה אַחֲרֵי אֲחוֹתָהּ וְעוֹבְרוֹת וְנֶעֱלָמוֹת מִנֶּגֶד עֵינָיו, וְרַק תְּמוּנָה אַחַת לֹא חָלְפָה וְלֹא נֶעֶלְמָה, וְהַתְּמוּנָה הַזֹּאת

הִיא תְמוּנַת זְקֻנָתוֹ הַטּוֹבָה. וְהוּא זוֹכֵר, כִּי עָלָיו לִנְסֹעַ וְחָפֵץ לָקוּם, אַךְ מַחְשְׁבוֹתָיו כֹּה נְעִימוֹת... הוּא חָפֵץ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַפְסִיקָן.

פִּתְאֹם נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת וְהַמְשָׁרֶתֶת בָּאָה הַחַדְרָה. —
— קוּם מַהֵר, כִּי תִצְטַנֵּן הַקַּהְוָה, וְגַם אֶת הָרַכֶּבֶת תְּאַחֵר — אָמְרָה אֵלָיו, וַתְּמַהֵר לָצֵאת מִן הַחֶדֶר, כִּי רַבָּה עָלֶיהָ הָעֲבוֹדָה בַּבָּיִת.

הוּא פָּקַח אֶת עֵינָיו. מִבְּקִיעֵי הַתְּרִיסִים חָדְרוּ עַמּוּדֵי אֲבַק־אוֹר וַיַּגִּיעוּ עַד הָרִצְפָּה וְעַד הַקִּירוֹת. וְהוּא רוֹאֶה אֶת הָאָבָק וּמַבְדִּיל בֵּין גַּרְעִין אָבָק לַחֲבֵרוֹ. וּמַרְאֵה הַגַּרְעִינִים כְּמַרְאֵה יְצוּרִים קְטַנִּים לְבַנְבַּנִּים־אֲדַמְדַּמִּים, וְאוּלָם יֵשׁ אֲשֶׁר יַזְהִירוּ גַם בְּאוֹר תְּכֵלֶת. וְהוּא חָפֵץ לִסְפֹּר אֶת הַיְצוּרִים הַנֶּחְמָדִים הָאֵלֶּה, וְאוּלָם מֶרֶגַע לְרֶגַע יִטְעֶה וְשָׁכַח אֶת הַמִּסְפָּר וְשָׁב לִמְנוֹת מֵרֵאשִׁית; וְאָז יִתְנוֹעֲעוּ עַפְרוֹת הָאָבָק וְהוּא יְבֻלְבַּל עוֹד הַפַּעַם וְשָׁב לִמְנוֹתָם. וּבֵין כֹּה וָכֹה יַחְקֹר לָדַעַת מֵאַיִן בָּאוּ הַיְצוּרִים הָרַבִּים הָאֵלֶּה.

קַוֵּי הָאוֹר הוּעֲמוּ פִּתְאֹם וַיִּשְׁתַּנֶּה גַם מַרְאֵה הַיְצוּרִים, וְעוֹד הַפַּעַם יֵאוֹרוּ וְשָׁבוּ וְהוּעֲמוּ, — וְלֵב הַנַּעַר נִמְשַׁךְ אַחֲרֵי

הַמַּרְאָה הַזֶּה. וְיֵשׁ אֲשֶׁר יֵרָאֶה לוֹ כְּמוֹ אִישׁ עוֹמֵד וּמַאֲפִיל בְּטַלִּיתוֹ [1]) עַל עַמּוּדֵי הָאוֹר הַנְּטוּיִם, וְשָׁב וְהֵרִים אוֹתָהּ וְאוֹרוּ הָעַמּוּדִים.

— מִי זֶה עוֹשֶׂה אֶת הַנִּפְלָאוֹת הָאֵלֶּה? — שׁוֹאֵל הַנַּעַר אֶת עַצְמוֹ — מַלְאָךְ אוֹ שֵׁד?

הַמְשָׁרֶתֶת הִפְסִיקָה עוֹד הַפַּעַם אֶת מַחְשְׁבוֹתָיו וַתַּהֲרֹס אֶת עַמּוּדֵי דִמְיוֹנוֹ.

— הַקַּהֲוָה כְּבָר הָיְתָה לְקֶרַח! — קָרְאָה בְקוֹל — וְהוּא שׁוֹכֵב, אֵין זֹאת, כִּי מְשֻׁגָּע הוּא הַנַּעַר...

— שֵׁד! — קָרָא הַנַּעַר בְּכַעַס, — לְכִי לַעֲזָאזֵל, וַאֲנִי אָקוּם גַּם בִּלְתֵּךְ.

הִיא קָרְבָה אֶל מִטָּתוֹ:

— מַה תֹּאמַר? אֵיךְ תִּקְרָא לִי? — אָמְרָה בְּהַעֲמִידָהּ אֶת פָּנֶיהָ כְּמִתְקַצֶּפֶת, — עוֹד מְעַט וְלָקַחְתִּי מְטַאֲטֵא.

— גְּשִׁי הָלְאָה! — צָעַק יַעֲקֹב בְּקוֹל בֶּכִי, — אִם לֹא תֵצְאִי מִזֶּה וְסִפַּרְתִּי לְאִמִּי...

---

[1]) בְּבִגְדוֹ.

– רְאוּ נָא – קָרְאָה הַמְשָׁרֶתֶת בְּעָקְמָהּ אֶת שְׂפָתֶיהָ: – עוֹד אָסוּר לְדַבֵּר אֵלָיו! בֶּן־מֶלֶךְ!

אָז הִפְנְתָה אֵלָיו אֶת עָרְפָּהּ, וַתֹּאמַר: – שְׁכַב לְךָ כְּנַפְשְׁךָ שָׂבְעֶךָ. תָּבֹא נָא אִמְּךָ וְתִרְאֶה אֶת תַּכְשִׁיטָהּ... וּכְדַבְּרָהּ סָגְרָה אֶת הַדֶּלֶת בְּרַעַשׁ וַתֵּלַךְ.

יַעֲקֹב הִתְרוֹמֵם מְעַט וַיַּבֵּט הֵנָּה וָהֵנָּה: „בֶּן־מֶלֶךְ", – כֹּה אָמְרָה הַמְשָׁרֶתֶת, וְהוּא זוֹכֵר אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַיָּפֶה, שֶׁסִּפְּרָה לוֹ זְקֶנְתּוֹ עַל דְּבַר „בֶּן־הַמֶּלֶךְ בַּגּוֹלָה". הוּא חָפֵץ לִזְכֹּר אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה לִפְרָטָיו וְלֹא יָכֹל, כִּי כִמְעַט שְׁכָחָהוּ כֻּלָּהּ. וּמַה מְּאֹד חָפֵץ לִשְׁמֹעַ אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַיָּפֶה הַזֶּה מִפִּי זְקֶנְתּוֹ עוֹד פָּעַם.

–צָרִיךְ לָקוּם וְלִנְסֹעַ! – אָמַר אֶל עַצְמוֹ, אַךְ לֹא נָע וְלֹא זָע מִמְּקוֹמוֹ.

בֵּין כֹּה וָכֹה שָׁבָה רָחֵל הַקְּטַנָּה מִן הָרְחוֹב עֲיֵפָה וִיגֵעָה וּמְכֻסָּה זֵעָה. הַיּוֹם הָיָה חַם מְאֹד וְהִיא רָצָה בְּלִי הֶרֶף עֵת רַבָּה. בְּבוֹאָהּ הַבַּיְתָה וְעוֹד לֹא סָגְרָה הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ וּכְבָר שָׁאֲלָה: הֲקָם יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ? – לִבָּהּ הִגִּיד לָהּ, כִּי לֹא יִסְעוּ עוֹד הַיּוֹם.

— עוד לא קָם — עָנְתָה הַמְשָׁרֶתֶת — וַאֲנִי כְּבָר נִעַרְתִּי בּוֹ, אַךְ לְלֹא הוֹעִיל. גַּם הַקַּהֲוָה כְּבָר הִצְטַנְּנָה וְטַעֲמָהּ כְּבָר פָּג, כִּי חִמַּמְתִּיהָ זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים.

בְּחֵמָה עַזָּה פָּרְצָה רָחֵל הַחַדְרָה.

— וּמָה, הַעוֹד לֹא קַמְתָּ? — קָרְאָה בְּכַעַס. — תָּבֹא נָא אִמֵּנוּ, אָז תִּרְאֶה, עָצֵל, אֶת אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ לָךְ.

הוּא הָיָה שָׁקוּעַ עַתָּה בְּ„בֶן־הַמֶּלֶךְ“, וְהִיא הִפְסִיקָה אֶת מַחְשְׁבוֹתָיו. הוּא שָׁכַח פִּתְאֹם אֶת אֲשֶׁר הִצְלִיחַ לָשׁוּב וּלְהִזָּכֵר אַחֲרֵי עָמָל רָב, וַיִּתְקַצֵּף מְאֹד עַל הַדָּבָר הַזֶּה.

— צְאִי לָךְ מִזֶּה! — קָרָא אֵלֶיהָ בְּחֵמָה.

— הַרְאִיתֶם אֶת בֶּן־הַמֶּלֶךְ? — קָרְאָה בְּעָקְמָהּ אֶת שִׂפְתוֹתֶיהָ — הוּא מְצַוֵּנִי לָצֵאת, הֲלָךְ לְבַדְּךָ הַחֶדֶר הַזֶּה? גַּם לִי הוּא, גַּם לִי — חֵלֶק בּוֹ. גַּם מִטָּתִי עוֹמֶדֶת פֹּה. — הִיא נִשְׁעֲנָה עַל קִיר מִטָּתָהּ.

לְשֵׁמַע הַשֵּׁם „בֶּן־הַמֶּלֶךְ“ בָּעֲרָה בוֹ חֲמָתוֹ עוֹד יוֹתֵר. הוּא קָפַץ מֵעַל מִטָּתוֹ וַיִּתְנַפֵּל עָלֶיהָ וַיָּחֶל לְהַכּוֹתָהּ, וְהִיא צָעֲקָה מָרָה. בָּרֶגַע הַהוּא שָׁבָה מַלְכָּה הַבַּיְתָה וַתָּבֹא הַחַדְרָה.

– מַה זּאת – קָרְאָה – עַל מַה זֶה תִּבְכֶּה? הַעוֹד לֹא קַמְתָּ?

יַעֲקֹב הִרְפָּה מֵרָחֵל.

– הִיא – הִיא לֹא הִנִּיחָה לִי לִישֹׁן – אָמַר הוּא בִּתְלוּנָה.

– לִישֹׁן! – קָרְאָה מַלְכָּה בְּקֶצֶף – לִישֹׁן עַד חֲצוֹת הַיּוֹם! וּמָתַי נִסַּע? מָתַי תִּתְפַּלֵּל? לוּ הָיָה אָבִיךָ פֹּה כִּי אָז... אֲבָל חַכֵּה, עוֹד יַפְשִׁיטוּ אֶת עוֹרְךָ מֵעָלֶיךָ! אַיֵּה הַשּׁוֹט?...

יַעֲקֹב הֵחֵל לִבְכּוֹת וַיְמַהֵר לִלְבּשׁ אֶת בְּגָדָיו. מַלְכָּה יָצְאָה אֶל הַמִּטְבָּח, וְאַחֲרֵי רְגָעִים אֲחָדִים בָּא יַעֲקֹב אֶל חֲדַר הָאֹכֶל וַיָּחֶל לְהִתְפַּלֵּל.

– הַעוֹד תַּסְפִּיק לְךָ הָעֵת לְהִתְפַּלֵּל! עַתָּה הָיָה לְצַדִּיק... אֱכֹל וְאַחַר תִּתְפַּלֵּל בָּרַכֶּבֶת. הַנַּעַר יָשַׁב אֶל הַשֻּׁלְחָן וְהִיא הִגִּישָׁה לוֹ כּוֹס קַהֲוָה וְתוּפִינִים מְתוּקִים. אֵינִי חָפֵץ בְּקַהֲוָה זוּ – קָרָא וַיְעַוֶּה אֶת פָּנָיו – תְּנִי לִי קַהֲוָה אַחֶרֶת.

– מָה, הַמְשֻׁגָּע אַתָּה? – קָרְאָה אִמּוֹ בְּקֶצֶף – בַּמֶּה לֹא טוֹבָה לְּךָ הַקַּהֲוָה הַזֹּאת?

— לֹא אֶשְׁתֶּה — עָנָה הַנַּעַר בִּפְנוֹתוֹ עֹרֶף אֶל אִמּוֹ, כְּדֶרֶךְ הַיְלָדִים הַמְפֻנָּקִים וְהַפְּרוּעִים — לֹא אֶשְׁתֶּה!

— אִם לֹא תִשְׁתֶּה, לֹא תִסַּע! — קָרְאָה מַלְכָּה בְּכַעַס.

— אִם כֵּן — לֹא אֶסַּע. הַאֻמְנָם תְּדַמִּי, כִּי אֶצְטַעֵר הַרְבֵּה?

הֵם הֵחֵלּוּ לָרִיב בֵּינֵיהֶם, וּבֵין כֹּה וָכֹה אֵחֲרוּ אֶת הָרַכֶּבֶת. הַנְּסִיעָה נִדְחֲתָה לְיוֹם מָחָר. אַךְ יַעֲקֹב קִבֵּל אֶת עָנְשׁוֹ, כִּי בְּבוֹא אָבִיו הֶעֱמִידָהוּ עֵת רַבָּה בַּפִּנָּה.

לְמָחֳרַת הַיּוֹם הַהוּא הָיָה אֲוִיר רַע בַּחוּץ וְלֹא יָכְלוּ לִנְסֹעַ. הָאֲוִיר הָרַע נִמְשַׁךְ כְּשָׁבוּעַ יָמִים. יַעֲקֹב הִצְטַעֵר אָמְנָם עַל אֲשֶׁר נִדְחֲתָה נְסִיעָתָם, אַךְ זֹאת הָיְתָה נֶחָמָתוֹ, כִּי יָכֹל לִשְׁכַּב בְּמִטָּתוֹ עַד חֲצוֹת הַיּוֹם וְאִישׁ לֹא הִפְרִיעוֹ, כִּי הָיוּ לוֹ הַיָּמִים יְמֵי חֹפֶשׁ מִלִּמּוּדִים. וַיְהִי שׁוֹכֵב בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וְחוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת רַבּוֹת עַל דְּבַר הָאֹשֶׁר הָרַב הַנָּכוֹן לוֹ בְּבֵית זְקֵנָתוֹ. גַּם עַל דְּבַר הַיְצוּרִים הַמְּוֹאָרִים חָשַׁב הַרְבֵּה, וְעַל דְּבַר הַמַּלְאָכִים, הָעֲנָקִים וְהַשֵּׁדִים אֲשֶׁר יְשַׁעַשְׁעוּ אֶת הַיְלָדִים וַאֲשֶׁר לִפְעָמִים יַעֲשׂוּ לָהֶם רָעוֹת.

גם את מַעֲשֵׂה „בֶּן־הַמֶּלֶךְ" זָכַר. וּבְעֶרֶב אֶחָד בְּלֶכְתּוֹ לִישֹׁן אָמַר אֶל אֲחוֹתוֹ:

— הֲרוֹצָה אַתְּ, רָחֵל, כִּי אֲסַפֵּר לָךְ מַעֲשֶׂה יָפֶה?

— סַפֵּר, עָנְתָה, — אֲבָל כִּי יִהְיֶה הַמַּעֲשֶׂה יָפֶה מְאֹד... יָפֶה מִכָּל הַמַּעֲשִׂיּוֹת.

— כֵּן, כֵּן, — אָמַר, — אָנֹכִי אֲסַפֵּר לָךְ מַעֲשֶׂה בְּבֶן־מֶלֶךְ, מַעֲשֶׂה יָפֶה מְאֹד שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּי זְקֶנָתֵנוּ.

— אִם כֵּן — אָמְרָה וּפָנֶיהָ נָהֲרוּ, — אִם כֵּן, בְּוַדַּאי יִהְיֶה יָפֶה. סַפֵּר נָא לִי.

הוּא הֵחֵל לְסַפֵּר:

— בְּאֶרֶץ רְחוֹקָה אַלְפֵי רְבָבוֹת, רִבּוֹא רְבָבוֹת פַּרְסָאוֹת מִזֶּה חַי מֶלֶךְ גָּדוֹל וְחָזָק, חָזָק מִכָּל הַמְּלָכִים.

— הֲגַם מִן הָעֲנָקִים? — שָׁאֲלָה רָחֵל.

יַעֲקֹב נָבוֹךְ מְעַט. הוּא חָשַׁב רֶגַע וְאַחַר אָמַר: — אֶת זֹאת אֵינִי יוֹדֵעַ, זֹאת לֹא סִפְּרָה זְקֶנָתֵנוּ. אַךְ הוּא הָיָה חָזָק, חָזָק מְאֹד, חָזָק מִכָּל הַמְּלָכִים...

וַיְהִי לוֹ בֵּן יָחִיד, בֶּן־מֶלֶךְ...

— וּבַת־מַלְכָּה לֹא הָיְתָה לוֹ? — שָׁאֲלָה רָחֵל.

– אֶת זאת אֵינִי יוֹדֵעַ, אֲבָל בֶּן־יָחִיד הָיָה לוֹ. וַיְהִי הַבֵּן יָפֶה מְאֹד, יָפֶה מִכָּל הַנְּעָרִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ.

וְהָיָה בְּצֵאת הַנַּעַר לָשׂוּחַ וּבְעָבְרוֹ בְּחוּצוֹת הָעִיר, וְעָלוּ כָּל אַנְשֵׁי הָעִיר עַל הַגַּגּוֹת לִרְאוֹתוֹ וּלְהִתְעַנֵּג עַל יָפְיוֹ.

–עַל הַגַּגּוֹת?–שָׁאֲלָה רָחֵל בְּתִמָּהוֹן–וְאֵיךְ לֹא נָפְלוּ?

הַשְּׁאֵלָה הַזֹּאת הֵבִיאָה אֶת יַעֲקֹב בִּמְבוּכָה גְּדוֹלָה. לְאָשְׁרוֹ זָכַר אֶת הַפָּסוּק בַּחֻמָּשׁ „וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ".

– מַעֲקוֹת הָיוּ שָׁם, – עָנָה – לָכֵן לֹא נָפַל אִישׁ.

– נְבַקֵּשׁ אֶת אָבִינוּ, כִּי יַעֲשֶׂה מַעֲקֶה גַּם לְגַגֵּנוּ – אָמְרָה רָחֵל – וְאָז נוּכַל גַּם אֲנַחְנוּ לַעֲמֹד וְלִרְאוֹת...

– טוֹב מְאֹד, בִּהְיוֹתֵנוּ בְּבֵית זְקֵנָתֵנוּ נִרְאֶה שָׁם אֶת הַמַּעֲקוֹת וְעָשִׂינוּ כְּמוֹהֶם, – עָנָה יַעֲקֹב. אַךְ רָחֵל לֹא נְתָנַתּוּ לְכַלּ ת אֶת דְּבָרָיו.

וּמֵאַיִן תֵּדַע כִּי יֵשׁ שָׁם מַעֲקֶה?

יַעֲקֹב הִבִּיט אֵלֶיהָ בְּלַעַג. – הַבְּבֵית זְקֵנָתֵנוּ לֹא יִהְיֶה? שָׁם יֵשׁ הַכֹּל – אָמַר בְּבִטְחָה וַיּוֹסֶף לְסַפֵּר:

– הַנַּעַר הָיָה יָפֶה, יָפֶה מְאֹד, וְעֵינָיו נוֹצְצוּ כַּכּוֹכָבִים... כֵּן סִפְּרָה זְקֵנָתֵנוּ; לֹא, שָׁכַחְתִּי, בְּעֵינָיו הָיוּ כּוֹכָבִים.

– וְאָנֹכִי קָרָאתִי מַעֲשֶׂה בְּבַת־מַלְכָּה שֶׁהָיוּ עֵינֶיהָ שְׁחוֹרוֹת כְּדֻבְדְּבָנִים. – אָמְרָה רָחֵל.

יַעֲקֹב עִקֵּם אֶת שְׂפָתָיו. – דֻּבְדְּבָנִים! – אָמַר, גַּם זֶה דָבָר גָּדוֹל! כּוֹכָבִים – זֶהוּ דָבָר...

רָחֵל הֵנִיעָה בְּרֹאשָׁהּ לְאוֹת שֶׁאֵינֶנָּה מַסְכֶּמֶת עִמּוֹ.

– עֵינַיִם כַּכּוֹכָבִים, – אָמְרָה – אִם כֵּן לֹא תֶאֱרַגְנָה גַּם כַּנֵּר הַזֶּה? וּבְדַבְּרָהּ הֶרְאֲתָה בְאֶצְבָּעָהּ עַל הַנֵּר, אֲשֶׁר הֵאִיר בְּאוֹרוֹ הַחִוֵּר אֶת חֶדְרָם.

– אֲבָל יָפִים הֵם מִדֻּבְדְּבָנִים. – קָרָא יַעֲקֹב.

– לֹא, דֻּבְדְּבָנִים יָפִים מֵהֶם. – עָנְתָה רָחֵל.

– דֻּבְדְּבָנִים קָנִיתִי עֲשָׂרָה בִּפְרֻטָּה. – עָנָה יַעֲקֹב.

– וּבְכָל זֹאת, יָפִים הֵן מִכּוֹכָבִים. – עָנְתָה רָחֵל – עֵינַיִם שְׁחוֹרוֹת כָּמוֹהֶם מַה יָּפוֹת הֵן!

– אֲבָל הֲלֹא כָּל כּוֹכָב הוּא מַלְאָךְ? – קָרָא יַעֲקֹב בְּנִצָּחוֹן.

לַטַּעֲנָה הַזֹּאת לֹא יָדְעָה רָחֵל מַה לַּעֲנוֹת. הִיא חָשְׁבָה רְגָעִים אֲחָדִים וְכִמְעַט הָיְתָה נְכוֹנָה לְהַסְכִּים לוֹ. אַךְ צַר הָיָה לָהּ מְאֹד. לָהּ אָמְרוּ תָמִיד, כִּי גַם עֵינֶיהָ שְׁחוֹרוֹת כְּדֻבְדְּבָנִים

וְלֹא יָכְלָה לִמְחֹל עַל כְּבוֹד עֵינֶיהָ. הִיא הִבִּיטָה אֶל יַעֲקֹב וַתֵּרֶא וְהִנֵּה הוּא מַבִּיט אֵלֶיהָ כִּמְנַצֵּחַ. לְמַרְאֵה הַדָּבָר הַזֶּה חָרָה אַפָּהּ מְאֹד, וַתָּסֶב אֶת פָּנֶיהָ אֶל הַקִּיר.

— הֲתִרְאִי? — קָרָא יַעֲקֹב בְּנִצָּחוֹן — כּוֹכָבִים הֵם מַלְאָכִים וְגַם בְּעֵינֵי בֶּן־הַמֶּלֶךְ הָיוּ מַלְאָכִים, עַל כֵּן הָיָה כֹּה יָפֶה; לֹא כֵן הִיא, בַּת־הַמַּלְכָּה אֲשֶׁר בְּסִפּוּרֵךְ...

בְּמֹחַ רָחֵל נוֹצֵץ רַעְיוֹן חָדָשׁ. — אֲבָל הַכּוֹכָבִים הֲלֹא מַלְאָכִים רָעִים הֵם? — קָרְאָה בְּשִׂמְחָה. וְאוּלָם אֶת פָּנֶיהָ לֹא הִפְנְתָה אֵלָיו.

— מֵאַיִן אַתְּ יוֹדַעַת? מִי אָמַר לָךְ? — קָרָא בְּעַקְמוֹ אֶת שְׂפָתָיו.

— הֲלֹא כַּאֲשֶׁר יִפֹּל אַחַד הַכּוֹכָבִים עַל הָאָרֶץ וּמֵת אַחַד הַיְלָדִים. — קָרְאָה בְּנִצָּחוֹן.

— וּבַמֶּה הֵם אֲשֵׁמִים? — קָרָא יַעֲקֹב.

— בַּמֶּה? — קָרְאָה רָחֵל — וּמַדּוּעַ יִפְּלוּ עַל הָאָרֶץ? מַדּוּעַ לֹא יִשָּׁאֲרוּ שָׁם בַּמָּרוֹם, אִם טוֹבִים הֵם? מַדּוּעַ יָמוּתוּ הַיְלָדִים בַּעֲבוּרָם?

הוא הֵחֵל לָרִיב עִמָּהּ. אַךְ הָאָב, אֲשֶׁר הָיָה עָסוּק בַּעֲבוֹדָתוֹ מֵעֵבֶר לְקִיר חֲדָרִם, בָּא אֶל חֶדְרָם וַיְצַוֵּם לִישֹׁן, וְגַם אֶת הַנֵּר כִּבָּה. הֵם שָׁכְבוּ וְאַחַר עֵת מְעַטָּה נִרְדְּמוּ וַיִּישָׁנוּ.

מֵאָז אָרְכוּ לָהֶם הַיָּמִים בְּיוֹתֵר; אִמָּם סִפְּרָה לָהֶם תָּמִיד עַל דְּבַר הַגְּדוֹלוֹת וְהַנְּצֻרוֹת, אֲשֶׁר שָׁם בְּעִיר זְקֵנָתָם, וְהֵם הִקְשִׁיבוּ לִדְבָרֶיהָ וַיִּתְעַנְּגוּ מְאֹד. אֲבָל רוּחָם קָצְרָה מְאֹד וְלֹא יָכְלוּ עוֹד לְחַכּוֹת, וּבְכִלְיוֹן עֵינַיִם חִכּוּ לַיּוֹם אֲשֶׁר יִטָּהֲרוּ פְּנֵי הַשָּׁמָיִם.

בְּכָל עֶרֶב וָעֶרֶב שָׁב יַעֲקֹב לְסַפֵּר לְרָחֵל אֶת הַמַּעֲשֶׂה בְּבֶן־הַמֶּלֶךְ. וְאוּלָם הִיא הִפְרִיעַתְהוּ תָּמִיד בִּשְׁאֵלוֹתֶיהָ, וְעַל כֵּן פָּרְצוּ מְרִיבוֹת בֵּינֵיהֶם. הֵם הֵבִיאוּ אֶת דְּבַר רִיבָם אֶל אִמָּם, וְהִיא הֶחְלִיטָה, כִּי כַּאֲשֶׁר יְסַפֵּר אֶחָד מֵהֶם מַעֲשֶׂה לְרֵעֵהוּ, עַל הַשֵּׁנִי רַק לִשְׁמֹעַ וְלֹא לִשְׁאֹל, כִּי „אֵין מַקְשִׁים עַל הַמַּעֲשֶׂה“, כָּזֹאת לֹא יֵעָשֶׂה.

אֲבָל סוֹף כָּל סוֹף לֹא יָכְלוּ לְהִתְאַפֵּק מֵרִיב, וְאָז הוֹשִׁיבָה אוֹתָם אִמָּם עַל יָדָהּ בַּחֲדַר הָאֹכֶל. הִיא יָשְׁבָה וַתִּתְפֹּר, וְגַם רָחֵל יָשְׁבָה וַתִּרְקֹם מִטְפַּחַת קְטַנָּה, וְיַעֲקֹב הֵחֵל

לְסַפֵּר. אַךְ בְּהַגִּיעוֹ עַד הָעֲנָנִים לֹא יָכְלָה רָחֵל לְהִתְאַפֵּק וַתָּחֶל לָרִיב בּוֹ.

— אֲבָל הֲלֹא צִוִּיתִיךְ לִשְׁמֹעַ וְלֹא לָרִיב! — קָרְאָה הָאֵם בְּכַעַס — אִם אֵינֵךְ חֲפֵצָה לֹא יְסַפֵּר כְּלָל.

— אֲבָל... — אָמְרָה רָחֵל וּדְמָעוֹת זָלְגוּ מֵעֵינֶיהָ.

— שִׁמְעוּ נָא, יְלָדִים, — אָמְרָה הָאֵם, — אָנֹכִי אֲסַפֵּר לָכֶם אֶת הַסִּפּוּר הַזֶּה, אֲנִי מֵטִיבָה לָדַעַת מִיַּעֲקֹב. הַתַחְפֹּצוּ?

— כֵּן, כֵּן, אִמִּי! — אָמְרָה רָחֵל בְּשִׂמְחָה וְעֵינֶיהָ הַשְּׁחוֹרוֹת, עֵינֵי־הַדְּבְדְּבָנִים הִבְרִיקוּ מִגִּיל. גַּם יַעֲקֹב שָׂמַח, כִּי יָדַע אֲשֶׁר תֵּיטִיב אִמּוֹ לְסַפֵּר וְאָז יִנְעַם לוֹ לִשְׁמֹעַ. עֵינָיו אוֹרוּ מִשִּׂמְחָה וַיִּתְנוֹצְצוּ כַּכּוֹכָבִים; וְהוּא הֵאִיץ בְּאִמּוֹ לְסַפֵּר.

הַדָּבָר הָיָה לִפְנוֹת עֶרֶב; הַגֶּשֶׁם חָדַל וְהָעֲנָנִים הֵחֵלּוּ לְהִפָּזֵר. וּבְטֶרֶם הֵחֵלָּה הָאֵם לְסַפֵּר, הִבִּיטָה בַּחַלּוֹן וַתֵּרֶא וְהִנֵּה הֵחֵלּוּ הַשָּׁמַיִם לְהִטָּהֵר. וַתֹּאמַר: רְאוּ נָא, יְלָדַי, הִנֵּה הָעֲנָנִים נִפְזָרִים, הַלְוַאי יִהְיֶה מָחָר יוֹם בָּהִיר, וְנָסַעְנוּ אֶל הַזְּקֵנָה.

מֵרֹב שִׂמְחָה שָׁכְחוּ הַיְלָדִים אֶת בֶּן־הַמֶּלֶךְ וַיְמַהֲרוּ לָצֵאת הַחוּצָה לְהִתְעַנֵּג עַל הָאֲוִיר הַטּוֹב, אֲשֶׁר זֶה יָמִים רַבִּים

לֹא הָיָה כָּמוֹהוּ. הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה לִפְאַת יָם בַּעֲנָנִים, אֲשֶׁר בָּעֲרוּ בְּאֵשׁ פְּלָדוֹת. אֲבָל מֵעַל לְרָאשֵׁיהֶם נִרְאֲתָה תְּכֵלֶת הַשָּׁמַיִם וְהִיא בְּהִירָה מְאֹד.

וְהָרְחוֹב מָלֵא חַיִּים. אֲנָשִׁים וְנָשִׁים יָצְאוּ לִשְׁאֹף רוּחַ צַח וּלְהִתְעַנֵּג עַל הֲדַר הָעֶרֶב.

מַלְכָּה יָצְאָה גַם הִיא הַחוּצָה וַתִּתְהַלֵּךְ הָלוֹךְ וָשׁוֹב עִם יְלָדֶיהָ לִפְנֵי בֵיתָהּ. אַחַר אָמְרָה: עַתָּה לְכוּ לִישֹׁן, יְלָדִים. יָכוֹל לִהְיוֹת אֲשֶׁר מָחָר נִסַּע אֶל הַזְּקֵנָה. וַיִּשְׂמְחוּ הַיְלָדִים מְאֹד וַיֵּלְכוּ מַהֵר לִישֹׁן.

בַּבֹּקֶר נֵעוֹר יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ תֵּכֶף אַחֲרֵי אֲשֶׁר זָרְקָה הַשֶּׁמֶשׁ קַוֵּי אוֹר אֶל חֶדְרוֹ. וּבְכִלְיוֹן עֵינַיִם חִכָּה לָרֶגַע, אֲשֶׁר תָּקוּם אִמּוֹ מִשְּׁנָתָהּ. כְּשָׁנִים אָרְכוּ לוֹ הַשָּׁעוֹת וְכִירָחִים — הָרְגָעִים. וּמַה שָּׂמַח לְאַחֲרוֹנָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת צַעֲדֵי אִמּוֹ בַּחֶדֶר הַסָּמוּךְ. הוּא מִהֵר לִלְבֹּשׁ אֶת בְּגָדָיו וַיָּבֹא אֶל חֲדַר הָאֹכֶל, אַךְ אִמּוֹ לֹא יָצְאָה עוֹד מֵחֶדְרָהּ. הוּא שָׁב לְהָעִיר אֶת אֲחוֹתוֹ.

— מַהֲרִי, רָחֵל, — קָרָא בַּהֲרִימוֹ אוֹתָהּ מִמִּשְׁכָּבָהּ - קוּמִי, הִנְנוּ נוֹסְעִים! — רָחֵל פָּקְחָה אֶת עֵינֶיהָ.

— לֹא אוּכַל, יַעֲקֹב — אָמְרָה בַּאֲנָחָה קַלָּה, — רֹאשִׁי כּוֹאֵב עָלַי, לֹא אוּכַל לָקוּם.

הוּא נִרְעַשׁ מִדְּבָרֶיהָ אֵלֶּה. עוֹד זֹאת חָסְרָה לָהֶם, אָמַר לְנַפְשׁוֹ ;—עַתָּה תְּמַלֵּא סְאַת הַצָּרוֹת. הִיא תֶּחֱלֶה וְהַנְּסִיעָה תִּדָּחֶה לְאֹרֶךְ יָמִים. וּבִקְוּמָהּ מֵחָלְיָהּ, מִי יוֹדֵעַ אִם יִהְיֶה אָז אֲוִיר טוֹב בַּחוּץ.

— אֲבָל, קוּמִי נָא רָחֵל, קוּמִי וְאַל תַּגִּידִי לְאִמֵּנוּ מְאוּמָה, לְמַעַן נִסַּע הַיּוֹם.

הִיא נִסְּתָה לְהָרִים אֶת רֹאשָׁהּ מֵעַל הַכַּר וְלֹא יָכְלָה. — לֹא אוּכַל, יַעֲקֹב, אָנוּחַ עוֹד מְעַט. אוּלַי יַעֲבֹר כְּאֵבִי, — אָמְרָה אֵלָיו. וְאוּלָם לִבּוֹ חָרַד מְאֹד. מַה הִסְכַּלְתִּי עֲשׂוֹת אָז ! — אָמַר אֶל לִבּוֹ — אֲשֶׁר לֹא קַמְתִּי בְּשָׁעָה שֶׁהֶעִירַתְנִי אִמִּי. לוּלֵא זֹאת, כִּי אָז הֲלֹא כְּבָר הָיִינוּ שָׁם.

— שִׁמְעִי נָא, רָחֵל ! — הֵחֵל לְדַבֵּר בְּקוֹל רַךְ:—שִׁמְעִי נָא, הִתְחַזְּקִי וְקוּמִי ! — וּבִרְאוֹתוֹ, כִּי אֵינֶנָּה מִתְעוֹרֶרֶת לָקוּם, הוֹסִיף : שִׁמְעִי נָא וַאֲסַפֵּר לָךְ אֶת אֲשֶׁר בְּעִיר זְקֵנָתֵנוּ; — הוּא הֵחֵל לְסַפֵּר לָהּ כְּכָל אֲשֶׁר שָׁמַע מִפִּי אִמּוֹ :

— אֲבָל הֵן גַּם אֲנִי יוֹדַעַת זאת כָּמוֹךָ! — שִׁסְּעָה אותו רָחֵל וְלֹא נְתָנַתְהוּ לְדַבֵּר. — הֲלֹא גַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי זאת מִפִּי אִמִּי בְּסַפְּרָהּ.

— לֹא, קָרָא יַעֲקֹב — אַתְּ אֵינֵךְ יוֹדַעַת אֶת הַכֹּל, אָנֹכִי יוֹדֵעַ יוֹתֵר מִמֵּךְ.

עַתָּה הֵחֵל לְסַפֵּר לָהּ לֹא רַק אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע מִפִּי אִמּוֹ, כִּי אִם גַּם אֶת כָּל יְלִידֵי דִמְיוֹנוֹ. הוּא תֵאֵר לְפָנֶיהָ אֶת יְפִי הָעִיר, אֶת חוֹמוֹתֶיהָ, מִגְדָּלֶיהָ וְהֵיכָלֶיהָ. הוּא הָיָה בָטוּחַ, כִּי יֵשׁ שָׁם כָּאֵלֶּה, אַף כִּי לֹא סִפְּרָה לוֹ אִמּוֹ עַל אוֹדוֹתָם. דִּמְיוֹנוֹ לֹא יָכֹל לְצַיֵּר לוֹ אֶת עִיר זְקֵנָתוֹ הַטּוֹבָה בְּלִי הֵיכָלִים וּמִגְדָּלִים. אַחַר הֵחֵל לְדַבֵּר עַל דְּבַר הַיְעָרִים, וְהָאֲרָיוֹת וְהַדֻּבִּים אֲשֶׁר בָּם, עַל הַנָּהָר הַגָּדוֹל, הָאֳנִיּוֹת אֲשֶׁר תְּהַלֵּכְנָה בוֹ, הַלִּוְיָתָן הַשּׁוֹכֵן בּוֹ — וְהִיא פָּעֲרָה אֶת פִּיהָ וְאָזְנֶיהָ הָיוּ קַשּׁוּבוֹת לִדְבָרָיו לַמְרוֹת כְּאֵב רֹאשָׁהּ אֲשֶׁר חָזַק מְאֹד, כִּי לָקְחוּ סִפּוּרָיו אֶת לִבָּהּ.

— אֲבָל מַדּוּעַ לֹא סִפְּרָה לָנוּ אִמֵּנוּ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה? — שְׁאֵלַתְהוּ.

– מַדּוּעַ? – חָזַר עַל שְׁאֵלָתָהּ בִּמְבוּכָה – אַחַר הוֹסִיף – הִיא סִפְּרָה, רַק אַתְּ לֹא שָׁמַעַתְּ.

קוֹלוֹ רָעַד בְּדַבְּרוֹ אֶת הַדְּבָרִים הָאַחֲרוֹנִים. אֶת סִפּוּרָיו עַד כֹּה לֹא חָשַׁב לְדִבְרֵי שֶׁקֶר, כִּי גַּם הוּא הֶאֱמִין כִּי כֵן הוּא הַדָּבָר בֶּאֱמֶת. אֲבָל עַתָּה, בְּדַבְּרוֹ לַאֲחוֹתוֹ אֶת דְּבָרָיו אֵלֶּה, יָדַע כִּי שֶׁקֶר וִיכַזֵּב לָהּ כְּאַחַד הַנְּעָרִים הָרֵיקִים. אֲבָל מַה יָּכֹל לַעֲשׂוֹת וְהוּא הֲלֹא חָפֵץ כִּי תַאֲמִין לוֹ; וּלְמַעַן כַּפֵּר עַל אַשְׁמָתוֹ, הֵחֵל לְסַפֵּר לָהּ כְּפִי אֲשֶׁר שָׁמַע מִפִּי אִמּוֹ. אֲבָל הִיא לֹא הִנִּיחָה לוֹ לְדַבֵּר וַתְּשַׁסְּעֵהוּ לִרְגָעִים.

הוּא מְסַפֵּר לָהּ עַל דְּבַר הַנְּעָרִים לְבוּשֵׁי־הַשְּׂרָד.

–יָדַעְתִּי, – שִׁסְּעָה אֶת דְּבָרָיו – וְגַם כּוֹבְעֵי־פַסִּים יֵשׁ לָהֶם וְגַם כַּפְתּוֹרִים נוֹצְצִים כִּלְחַיִּים בֶּן הָרוֹקֵחַ...

– יוֹתֵר יָפִים וְיוֹתֵר נוֹצְצִים, – מוֹסִיף יַעֲקֹב וּמַבִּיט עָלֶיהָ בִּצְחוֹק־בּוּז עַל חָשְׁבָהּ בְּתָמְתָהּ, כִּי כְּכַפְתּוֹרֵי חַיִּים בֶּן כַּפְתּוֹרֵי הַנְּעָרִים שָׁם. – הַכֹּל יָפֶה שָׁם, כָּל הַנְּעָרִים הִנָּם כִּפְקִידֵי צָבָא, מוֹרִים בְּקֶשֶׁת וַחֲרָבוֹת חֲגוּרוֹת לָהֶם. שָׁם הַנַּעַר הַיּוֹתֵר עָנִי יָפֶה הוּא מֵחַיִּים פִּי שִׁבְעָה. הֲתַחְשְׁבִי בֶּאֱמֶת, כִּי יַחֲדָּן גָּדוֹל הוּא חַיִּים זֶה?

— יָדַעְתִּי כִּי אֵינֶנּוּ יֶחֱסָן. עָנְתָה רָחֵל — יַעַן אֲשֶׁר אֵין לוֹ סוּס חַי, וְגַם אוֹפַנַּיִם [1] אֵין לוֹ, כַּאֲשֶׁר לַנְּעָרִים שָׁם.

הוּא מוֹסִיף לְסַפֵּר לָהּ, וּבֵין כֹּה וָכֹה בָּאָה אִמָּם הַחַדְרָה.

— מַה זֹּאת? הַכְבָּר לָבוּשׁ אָתָּה? שָׁאֲלָה, וּפָנֶיהָ אוֹרוּ וַתִּגַּשׁ אֶל מִטַּת רָחֵל.

— כֵּן, זֶה כְּשָׁעָה שֶׁקַּמְתִּי; עַתָּה מְסַפֵּר אֲנִי לְרָחֵל אֵת אֲשֶׁר בְּעִיר זְקֵנָתֵנוּ. הֲלֹא נִסַּע הַיּוֹם, הַאֵין זֹאת?

— בְּוַדַּאי, — עוֹנָה הָאֵם — קוּמִי, רָחֵל, וְנִסָּעֵנוּ. אַל תְּאַחֲרִי הַיּוֹם כְּמוֹהוּ אָז; אַתְּ הֲלֹא אֵינֵךְ עֲצֵלָה, בִּתִּי.

וְהִיא מַרְכִּינָה אֶת רֹאשָׁהּ וַחֲפֵצָה לְנַשֵּׁק לַיַּלְדָּה עַל מִצְחָהּ, וְאוּלָם אַךְ נָגְעוּ שְׂפָתֶיהָ בְּמֵצַח הַיַּלְדָּה, נִרְתְּעָה לַאֲחוֹרֶיהָ וַתִּצְעַק: — אוֹיָה לִי, בִּתִּי! הִיא בוֹעֶרֶת כָּאֵשׁ, יְחִידָתִי, אִישׁוֹן עֵינִי! מַהֲרוּ וְקִרְאוּ לָרוֹפֵא!

כַּבַּיִת קָמָה מְבוּכָה. הָרוֹפֵא בָּא וַיַּרְא אֶת הַחוֹלָה וַיַּבֵּט עָלֶיהָ וַיְמַשֶּׁנָּה וַיֹּאמַר: — מַחֲלָתָהּ אֵינֶנָּה מְסֻכָּנָה; אַךְ עָלֶיהָ יִהְיֶה לִשְׁכַּב בְּמִטָּתָהּ שָׁבֻעוֹת אֲחָדִים. וְהַנְּסִיעָה נִדְחָתָה.

[1] פֿאהרראַד, велосипедъ.

מַחֲלַת הַיַלְדָּה נִמְשְׁכָה כְּיֶרַח יָמִים, וְיַעֲקֹב הִרְגִּישׁ שִׁמָּמוֹן נוֹרָא מְאֹד. אִמּוֹ הָיְתָה טְרוּדָה תָּמִיד בַּאֲחוֹתוֹ, וְאֵלָיו לֹא שָׂמָה כִּמְעַט לֵב; וְכֵן גַּם יֶתֶר אַנְשֵׁי הַבַּיִת. הוּא הָיָה עַתָּה כְּמְיֻתָּר בַּבַּיִת, וְכָל הַיָּמִים תָּעָה הֵנָּה וָהֵנָּה בַּבַּיִת וּבָרְחוֹבוֹת מִבְּלִי מְצֹא לוֹ דָבָר לַעֲשׂוֹת לְמַעַן עַנֵּג בּוֹ אֶת נַפְשׁוֹ.

לִפְעָמִים הָיָה כּוֹעֵס עַל אֲחוֹתוֹ מְאֹד: „רַק הִיא בְחָלְיָהּ הֵסַבָּה לוֹ אֵת כָּל הָרָעָה" – אָמַר בִּלְבָבוֹ – לוּ לֹא חָלְתָה, כִּי אָז הֲלֹא כְּבָר הָיוּ שָׁם, וְאָז הֲלֹא הָיוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם שִׂמְחָה וָעֹנֶג. בְּיוֹתֵר מָרָה נַפְשׁוֹ עָלָיו, בִּרְאוֹתוֹ, כִּי לְרַגְלֵי מַחֲלָתָהּ לֹא יָשִׂימוּ אֵלָיו לֵב, הִיא הָיְתָה לוֹ עַתָּה לְשָׂטָן בְּחַיָּיו.

אֲבָל לִפְעָמִים הָיָה חוֹשֵׁב אַחֶרֶת: לֹא בָהּ הָאָשָׁם כִּי חָלָתָה, הַאִם חָפְצָה לַחֲלוֹת? הַאִם לֹא עָרְגָה גַּם נַפְשָׁהּ הִיא אֶל הָאֵם הַזְּקֵנָה הַטּוֹבָה, כְּנַפְשׁוֹ הוּא? וְאָז הָיָה מִתְפַּלֵּל בַּעֲדָהּ וּמְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עָלֶיהָ, כִּי תֵרָפֵא מַהֵר מֵחָלְיָהּ, לְמַעַן אֲשֶׁר יוּכְלוּ לִנְסֹעַ שָׁמָּה אֶל הַזְּקֵנָה הָאֲהוּבָה.

אַךְ הָיוּ יָמִים אֲשֶׁר עָלָה זִכְרוֹן הַיּוֹם הַהוּא עַל לִבּוֹ, וְהַזִּכָּרוֹן הַזֶּה הֵמַר לוֹ מְאֹד. הַדַּעַת, כִּי הוּא הָאָשֵׁם בַּדָּבָר הַזֶּה, כִּי לוּ קָם אָז כַּיּוֹם הַהוּא, כִּי אָז לֹא בָאוּ לוֹ כָּל הָרָעוֹת הָאֵלֶּה: גַּם הָאֲוִיר הָרָע וְאוּלַי גַּם הַמַּחֲלָה — הַדַּעַת הַזֹּאת הֵצִיקָה לוֹ יוֹתֵר מִכֹּל.

אַחֲרֵי אֲשֶׁר קָמָה הַיַּלְדָּה מִמִּשְׁכָּבָהּ הֵאִיץ בְּאִמּוֹ לִנְסֹעַ; וְהַיָּמִים יְמֵי הַקַּיִץ הָאַחֲרוֹנִים.

הַיָּמִים הָיוּ קְצָרִים, הַשֶּׁמֶשׁ לֹא חִמְּמָה עוֹד כְּבִימֵי הַחֹם, הַשָּׁמַיִם לֹא הָיוּ עוֹד כֹּה בְּהִירִים, עֲנָנִים כִּסּוּם לִפְרָקִים, רוּחוֹת עַז נָשְׁבוּ בְזַעַם.

— לָמָּה נִסַּע, וְהַקַּיִץ כְּבָר עָבָר? — אָמְרָה הָאֵם, אֲבָל הַנַּעַר לֹא הִרְפָּה מִמֶּנָּה.

— וּמַה בְּכַךְ? — קָרָא הַנַּעַר בְּדַבְּרוֹ תַּחֲנוּנִים — עוֹד חַם בַּחוּץ; נִסַּע נָא!

הָאֵם נֵאוֹתָה לָאַחֲרוֹנָה, אַחֲרֵי אֲשֶׁר גַּם הַיַּלְדָּה בִקְשָׁה מֵאִתָּהּ כָּזֹאת. וּבְעוֹד יָמִים אֲחָדִים נָסְעוּ לְדַרְכָּם וַיָּבֹאוּ אֶל עִיר הַזְּקֵנָה.

בְּבוֹאָם מָצְאוּ אֶת הָעִיר וְהִנֵּה הִיא רֵיקָה מֵאוֹרְחֶיהָ. הַקַּיִץ כִּמְעַט שֶׁעָבַר וְאוֹרְחֵי הַקַּיִץ שָׁבוּ אִישׁ לְעִירוֹ. רַק יָעִיר שָׁם, וָעִיר שָׁם נִרְאָה עוֹד אוֹרֵחַ מְאַחֵר, מֵאֵלֶּה שֶׁפִּגְּרוּ לָשׁוּב לְבָתֵּיהֶם.

וְהַיָּמִים הָיוּ נוּגִים[1] וְהָאֲוִיר רַע מִיּוֹם לְיוֹם. הַשָּׁמַיִם הוּעֲבוּ, גְּשָׁמִים יָרְדוּ וְרוּחוֹת חֲזָקוֹת נָשְׁבוּ בְּלִי הֲפוּגוֹת. עֲלֵי הָעֵצִים הֵחֵלּוּ לִנְפֹּל, כִּי עֵת הַשַּׁלֶּכֶת הִגִּיעָה, וְעֵצִים רַבִּים כְּבָר עָמְדוּ חֲשׂוּפִים. בַּיַּעַר לֹא מָצְאוּ אֶת הָאֲרָיוֹת וְאֶת הַדֻּבִּים אֲשֶׁר קִוּוּ לִרְאוֹת שָׁם, וְגַם עוֹף הַשָּׁמַיִם הֵחֵלּוּ לְעָזְבָם לִנְדֹּד אֶל הָאֲרָצוֹת הַחַמּוֹת. בִּגְדֵי־שְׂרָד וְאוֹפַנַּיִם לֹא נִרְאוּ עוֹד, כִּי כְבָר שָׁבוּ הַנְּעָרִים אֶל לִמּוּדֵיהֶם, וְגַם יַעֲקֹב זָכַר כִּי עָלָיו לָשׁוּב אֶל לִמּוּדָיו הוּא. וַיֵּצֶר לוֹ מְאֹד עַל יְמֵי הַקַּיִץ שֶׁעָבְרוּ עָלָיו בְּלִי עֹנֶג.

וְלָעִיר אֵין חוֹמוֹת, וְגַם הֵיכָלִים וּמִגְדָּלִים אָיִן; וְלַגַּגּוֹת אֵין מַעֲקוֹת, כִּי כְמוֹהֶם כְּגַגֵּי עִיר מְגוּרָיו מַרְאֶה אֶחָד לָהֶם. וּבַנָּהָר לֹא תְּהַלֵּכְנָה אֳנִיּוֹת, כִּי הַקַּיִץ עָבַר וְהָאֳנִיּוֹת חָדְלוּ

[1] עֲצוּבִים.

מְלֶאכֶת וְגַם לִוְיָתָן לֹא הָיָה בּוֹ. וְיַעֲקֹב מָלֵא רִגְשֵׁי תוּגָה וְשִׁמָּמוֹן.

וּבִימֵי גֶשֶׁם, אוֹ כַּאֲשֶׁר הִתְחוֹלְלָה סוּפָה בַּחוּץ, וְיַעֲקֹב נֶאֱלַץ לָשֶׁבֶת בַּבַּיִת, גָּדַל שִׁמְמוֹנוֹ עַל אַחַת שֶׁבַע. סִפּוּרֵי זְקֵנָתוֹ אָבְדוּ אֶת חִנָּם בְּעֵינָיו, וְהָיוּ לוֹ כְּשָׁר כַּשִּׁירִים עַל לֵב רָע. אָז הָיָה שׁוֹפֵךְ אֶת חֲמָתוֹ עַל רָחֵל אֲחוֹתוֹ.

כִּי בִהְיוֹת רָחֵל נַעֲרָה טוֹבָה וְאוֹהֶבֶת עֲבוֹדָה, יָשְׁבָה לָהּ בַּבַּיִת וַתַּעֲזֹר עַל יַד אִמָּהּ וּזְקֵנָתָהּ לִתְפֹּר וְלִרְקֹם, וּבְחֶמְדַּת לֵבָב הִקְשִׁיבָה לְסִפּוּרֵי זְקֵנָתָהּ וּלְשִׂיחוֹתֶיהָ הַיָּפוֹת וַתִּתְעַנֵּג עֲלֵיהֶם מְאֹד. וְשַׁלְוָתָהּ זֹאת הִרְעִימָה אֶת יַעֲקֹב מְאֹד וַיָּרֶב בָּהּ בְּלִי הֶרֶף.

וּבְאַחַד הַיָּמִים הִתְנַפֵּל עָלֶיהָ בְּאָמְרוֹ: רַק אַתְּ בְּחָלְיֵךְ הַסִּבּוֹת בְּכָל הָרָעָה. לוּלֵא אַתְּ, כִּי אָז כְּבָר הָיִינוּ פֹה לִפְנֵי יֶרַח יָמִים.

אֲבָל רָחֵל עָנַתְהוּ בְּנַחַת: — אָנֹכִי אֵינֶנִּי אֲשֵׁמָה בְחָלְיִי, מַה יָּכֹלְתִּי עֲשׂוֹת. אֲבָל אַתָּה, רַק אַתָּה בְעַצְלוּתְךָ הַסִּבּוֹת אָז בַּדָּבָר. עַל כָּל פָּנִים לֹא רַע הַדָּבָר כְּלָל; אָנֹכִי מִתְעַנֶּגֶת מְאֹד. יָכֹל אַתָּה לָשׁוּב הַבַּיְתָה, וְאָנֹכִי אֶשָּׁאֵר פֹּה.

וְכַאֲשֶׁר דִּבְּרָה רָחֵל כֵּן הָיָה. מַלְכָּה שָׁבָה עִם יַעֲקֹב הַבַּיְתָה, וְשָׁם שָׁב הַנַּעַר אֶל לִמּוּדָיו. אַךְ רָחֵל נִשְׁאֲרָה עַל פִּי בַּקָּשַׁת הַזְּקֵנָה אֶצְלָהּ וַתְּהִי עִמָּהּ עַד אַחֲרֵי הַחַגִּים.

וְכַאֲשֶׁר שָׁבָה יָדְעָה לְסַפֵּר „מַעֲשִׂיּוֹת" יָפוֹת רַבּוֹת מְאֹד. וּבְמֶשֶׁךְ כָּל יְמֵי הַדֶּרֶךְ לֹא נִלְאֲתָה מְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר סִפְּרָה לָהּ הַזְּקֵנָה. וְיַעֲקֹב קִנֵּא בָּהּ עַל כִּי יוֹדַעַת הִיא יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

וּבְכִלְיוֹן עֵינַיִם חִכָּה לַקַּיִץ הַבָּא, לְמַעַן אֲשֶׁר יְמַהֵר לִנְסֹעַ אֶל זְקֵנָתוֹ.

№ 41—42

פרחים

ספורי דור זקן

מאת

י. ברשדסקי

הוצאת „תושיה", ורשה

המחיר 4 קאפ'

קראקוי, תרס״ז

250 נומרים

סִפּוּרֵי דוֹד זָקֵן.

הֲמַכִּירִים אַתֶּם אוֹתִי, יְלָדַי הַחֲבִיבִים ?

לֹא ? אֵינְכֶם מַכִּירִים אוֹתִי עוֹד ? וַאֲנִי דוֹד זָקֵן, הָאוֹהֵב לְסַפֵּר מַעֲשִׂיּוֹת וּמִקְרִים, שֶׁהָיוּ בְחַיָּיו הוּא, אוֹ שֶׁרָאוּ עֵינָיו בְּחַיֵּי אֲחֵרִים. הַמִּקְרִים הָאֵלֶּה רַבִּים, רַבִּים מְאֹד; כִּי זֶה יָמִים רַבִּים, אֲשֶׁר אֲנִי חַי עַל הָאֲדָמָה; וְהָאִישׁ אֲשֶׁר חַי הַרְבֵּה, הֲלֹא גַם רָאָה הַרְבֵּה בַּחַיִּים – הַאֵין זֹאת, חֲבִיבַי ?...

וּבֵין הַמִּקְרִים הָאֵלֶּה יֵשׁ רַבִּים הַמְעוֹרְרִים רַק צְחוֹק; וּבְשָׁעָה שֶׁאֲנִי זוֹכְרָם בִּפְנֵי עַצְמִי, בְּשָׁעָה שֶׁאֲנִי מְסַפְּרָם לַאֲחֵרִים וּבְשָׁעָה שֶׁהָאֲחֵרִים שׁוֹמְעִים אוֹתָם מִפִּי – גַּם אֲנִי, גַּם הֵם צוֹחֲקִים, צוֹחֲקִים הַרְבֵּה מְאֹד.

בֵּין אֵלֶּה יֵשׁ עוֹד רַבִּים, שֶׁאֵינָם מְעוֹרְרִים צְחוֹק כְּלָל, וּבְשָׁעָה שֶׁאֲנִי מַעֲלֶה אוֹתָם עַל זִכְרוֹנִי, בְּשָׁעָה שֶׁאֲנִי מַתְחִיל מְסַפֵּר אוֹתָם לַאֲחֵרִים וּבְשָׁעָה שֶׁהָאֲחֵרִים יוֹשְׁבִים וְשׁוֹמְעִים

אותם מִפִּי — כֻּלָּנוּ נַעֲשִׂים עֲצוּבִים. הַלֵּב מַתְחִיל דּוֹאֵב מְאֹד, וַאֲנַחְנוּ נֶאֱנָחִים בִּדְמָמָה וּמוֹחִים בְּסֵתֶר דִּמְעָה קְטַנָּה מֵעַל רִיסֵי עֵינֵינוּ[1]...

וַאֲנִי מְצַיֵּר בְּדִמְיוֹנִי אֶת אָזְנֵיכֶם הַנְּטוּיוֹת וְאֶת עֵינֵיכֶם הַפְּקוּחוֹת מְאֹד, בְּשָׁעָה שֶׁלִּבְּכֶם הַקָּטָן נִסְעָר מֵרֵאשִׁית הַסִּפּוּר וְנַפְשְׁכֶם הַתְּמִימָה צְמֵאָה לִשְׁמֹעַ אַחֲרִית הַדְּבָרִים... אֶת אֵלֶּה אֲנִי מְצַיֵּר בְּדִמְיוֹנִי, וְנַפְשִׁי נִכְסְפָה מְאֹד, כִּי תַכִּירוּ אוֹתִי בִּמְהֵרָה, בִּמְהֵרָה, לְמַעַן תִּשְׁמְעוּ בְּשׂוּם־לֵב אֶת הַסִּפּוּרִים וְהַמַּעֲשִׂיּוֹת, אֲשֶׁר אֲנִי אוֹמֵר לְסַפֵּר לָכֶם מֵעַתָּה.

הָבָה, חֲבִיבַי, נָחֵל נָא אֶת הַסִּפּוּר הָרִאשׁוֹן!

א.

הַסִּיגָרָה שֶׁל זְקֵנִי.

כַּאֲשֶׁר קָרָה הַדָּבָר הַזֶּה, הָיִיתִי יֶלֶד בֶּן אַרְבַּע אוֹ חָמֵשׁ שָׁנִים. גַּם אֲנִי, כְּכָל הַיְלָדִים, הָיִיתִי מְקַנֵּא אָז בַּגְּדוֹלִים קִנְאָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְתָמִיד הָיִיתִי מִתְאַוֶּה לְהִדַּמּוֹת אֲלֵיהֶם.

[1] עַפְעַפֵּינוּ.

יותר מכל לקחו את לבבי מנהגיו של זקני, אבי אמי, אשר ישב בבית הורי. הוא היה זקן, זקן מאד, ומיום זכרי אותו, לא היה עוסק עוד בשום מסחר ולא היה יוצא לשום מקום; רק פעמים ביום, בבקר ובערב, היה הולך אל בית־המדרש הקרוב ובשאר שעות היום היה יושב בית בחדרו המיחד. ומה אהבתי את החדר הזה! פה אמנם היו עלי הרבה גדרים [1] קשים, אשר במקום אחר לא היו נעימים לי כלל. פה היה אסור להקים כל שאון, אסור לרוץ ולקפץ, כי הכל היו מחיבים להתנהג פה בנמוס, להזהר מאד מהפריע מנוחת הזקן. אולם כל אלה לא היו קשים עלי במקום הזה כלל; להפך, לו גם צוה לי איש להתנהג פה באפן אחר, מספקני מאד, אם יכלתי לעשות כזאת.

כן הוא, חביבי! אף על פי [2] שבילדותי לא הייתי שוקט כלל, ומאד מאד הייתי אוהב להתהולל; אולם בשעה שהייתי נכנס אל חדרו המיחד של זקני, הייתי

[1]) אסורים.

[2]) אף כי.

נֶהְפַּךְ לְיֶלֶד אַחֵר מַמָּשׁ. וְחַדְרוֹ שֶׁל זְקֵנִי הָיָה שׁוֹנֶה מִכָּל חַדְרֵי בֵּיתֵנוּ. פֹּה הָיָה הָאוֹר מוּעָט וְכֵהֶה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בִּשְׁאָר הַחֲדָרִים; הַוִּילוֹנִים הָיוּ תָּמִיד מוּרָדִים וְהַחַלּוֹנוֹת הַמִּשְׁנִים — סְגוּרִים וּמְדֻבָּקִים בִּנְיָר כִּמְעַט בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנָה. קוֹדֵר, קוֹדֵר מְאֹד הָיָה גַם מַרְאֵהוּ שֶׁל אֲרוֹן־הַסְּפָרִים הַגָּדוֹל, גַּם מַרְאָם שֶׁל שְׁאָר הָרָהִיטִים, אֲשֶׁר הָיוּ כֻּלָּם מִצֶּבַע שָׁחוֹר; כֵּהִים הָיוּ גַּם קִירוֹת הַחֶדֶר, גַּם רְפִידַת[1] הַסַּפָּה וְהַכִּסְאוֹת, גַּם מַפַּת הַשֻּׁלְחָן וּשְׂמִיכַת הַצֶּמֶר, אֲשֶׁר עַל הַמִּטָּה; רַק הַכָּרִים לְבַדָּם הָיוּ לְבָנִים מְאֹד בְּקֶרֶב כָּל הַכֵּהֶה וְהַקּוֹדֵר הַסּוֹבֵב אוֹתָם...

וּבַחֶדֶר הַזֶּה שָׂרְרָה תָּמִיד דּוּמִיָּה מְיֻחָדָה. זְקֵנִי הָיָה מִתְהַלֵּךְ לִפְעָמִים בַּחֶדֶר, אַךְ קוֹל צְעָדָיו לֹא נִשְׁמַע כִּמְעַט; כִּי הָיוּ בְרַגְלָיו נַעֲלֵי־בַיִת רַכִּים. בְּרֹב הָעִתִּים הָיָה יוֹשֵׁב עַל כִּסְאוֹ הַגָּדוֹל וְהָרַךְ, יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד בְּלַחַשׁ מִתּוֹךְ סֵפֶר עָבֶה וְגָדוֹל, שֶׁהָיָה מֻנָּח פָּתוּחַ לְפָנָיו עַל הַשֻּׁלְחָן.

בִּרְגָעִים כָּאֵלֶּה הָיִיתִי אוֹהֵב מְאֹד לְהִסְתַּכֵּל בִּזְקֵנִי. הוּא הָיָה עַל פִּי רֹב עָסוּק בְּלִמּוּדוֹ כָּל כָּךְ, עַד שֶׁלֹּא הָיָה

[1]) תָּאָרִיג (טוּךְ) הַמְכַסֶּה אֶת הַסַּפָּה.

מַרְגִּישׁ בִּי כְּלָל, וַאֲנִי הָיִיתִי נִכְנָס בַּחֲשָׁאי. עוֹמֵד לִי בַּקֶּרֶן אֲרוֹן־הַסְּפָרִים וּמִסְתַּכֵּל דּוּמָם בִּפְנֵי זְקֵנִי. פַּעַם בְּפַעַם הָיִיתִי רוֹאֶה אוֹתוֹ עוֹזֵב אֶת הַדַּף[1] שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ בְּלִמּוּדוֹ, וּמְהַפֵּךְ בַּסֵּפֶר עַד הַדַּפִּים הָאַחֲרוֹנִים. בַּדַּפִּים הָאַחֲרוֹנִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אוֹתִיּוֹתֵיהֶם הָיוּ קְטַנּוֹת וְדַקּוֹת מְאֹד, הָיָה מְחַפֵּשׂ זְמַן־מָה, וּכְשֶׁהָיָה מוֹצֵא אֶת הַמָּקוֹם הַנִּצְרָךְ לוֹ וּמַתְחִיל מְעַיֵּן בּוֹ — הָיָה קוֹלוֹ נִפְסָק לְגַמְרֵי וּמִצְחוֹ מִתְקַמֵּט מְאֹד. וְאַחֲרֵי כֵן הָיָה מֵרִים אֶת רֹאשׁוֹ מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר, חוֹזֵר וּמְגַלֶּה אֶת הַדַּף, אֲשֶׁר עָמַד בּוֹ קֹדֶם לָכֵן, וְעַל פִּי רֹב הָיָה מַפְסִיק לִזְמַן־מָה מִלִּמּוּדוֹ. בִּשְׁעַת הַפְסָקָה כָּזֹאת הָיָה לוֹקֵחַ אֶת מִטְפַּחַת־אַפּוֹ הַגְּדוֹלָה וּפוֹרֵשׂ אוֹתָהּ עַל הַסֵּפֶר עַד הַחֵצִי, אַחַר הָיָה נוֹטֶה לְאַחֲרָיו, נִסְמָךְ בְּגַבּוֹ עַל גַּב הַכִּסֵּא, מֵסִיר אֶת מִשְׁקָפָיו מֵעַל עֵינָיו וּמַבְעִיר לוֹ סִיגָרָה עָבָה. וּבִרְגָעִים כָּאֵלֶּה, כְּשֶׁהָיָה שׁוֹאֵף בִּמְנוּחָה אֶת עֲשַׁן הַסִּיגָרָה וְחוֹזֵר וּמַשִּׁיב אוֹתוֹ מִפִּיו וּנְחִירָיו בִּדְמוּת שַׁלְשְׁלָאוֹת וְטַבָּעוֹת, הָיָה מִתְבּוֹנֵן מִסָּבִיב וְרוֹאֶה אוֹתִי עוֹמֵד בַּחֶדֶר. עַל שְׂפָתָיו תֵּרָאֶה אָז בַּת־צְחוֹק שֶׁל רָצוֹן, וְתֵכֶף הָיָה רוֹמֵז לִי בְּאֶצְבָּעוֹ, כִּי

[1] הָעָלֶה.

אֶגַּשׁ אֵלָיו. אֲנִי הָיִיתִי נִגָּשׁ אֵלָיו בְּחֵפֶץ־לֵב. עוֹמֵד לִי בֵּין בִּרְכָּיו וְעֵינַי נְשׂוּאוֹת אֶל פָּנָיו. וְהוּא הָיָה מְאַמֵּץ אֶת גּוּפִי הַקָּטָן בֵּין בִּרְכָּיו וּמַתְחִיל מַחֲלִיק דּוּמָם אֶת שְׂעַר רֹאשִׁי בְּיָדוֹ הַשְּׂמָאלִית... לִפְעָמִים הָיָה גַּם שׁוֹאֲלֵנִי, מָתַי זֶה נִכְנַסְתִּי אֶל הַחֶדֶר, וּבַשְּׁאֵלָה הַזֹּאת לֹא הָיְתָה שׁוּם תּוֹכֵחָה נִשְׁמַעַת, רַק לְהֶפֶךְ – מֵעֵין שֶׁבַח לִי עַל שִׁקְטָתִי וְנִמּוּסַי הַיָּפֶה...

וּמַה נְּעִימִים הָיוּ לִי, חֲבִיבַי, הָרְגָעִים הָאֵלֶּה! בַּעֲדָם הָיִיתִי נוֹתֵן בְּחֵפֶץ לֵב הַרְבֵּה שָׁעוֹת שֶׁל הוֹלֵלוּת סוֹאֶנֶת, הַרְבֵּה שָׁעוֹת שֶׁל שַׁעֲשׁוּעִים צוֹהֲלִים, שֶׁל מְרוּצָה וְדִלּוּגִים... וְעוֹד הַרְבֵּה יוֹתֵר הָיִיתִי נוֹתֵן, לוּ יָכֹלְתִּי אֲנִי בְּעַצְמִי לְהֵהָפֵךְ לְזָקֵן כָּזֶה וְלִהְיוֹת יוֹשֵׁב עַל מְקוֹמוֹ...

הַתְּשׁוּקָה הַזֹּאת מִלְּאָה אָז אֶת כָּל נַפְשִׁי, וַאֲנִי הָגִיתִי בָהּ פַּעַם בְּפַעַם. פְּעָמִים אֲחָדוֹת נִסִּיתִי גַם לְמַלְּאוֹתָהּ; וּבְשָׁעָה שֶׁלֹּא הָיָה אִישׁ בַּחֲדַר־הַיְלָדִים שֶׁלָּנוּ, הָיִיתִי לוֹקֵחַ לִי כִּסֵּא וּמַקְרִיבוֹ אֶל הַשֻּׁלְחָן, גַּם סֵפֶר הָיִיתִי פּוֹתֵחַ וּפוֹרֵשׂ עָלָיו מִטְפַּחַת־אַף. אוּלָם גַּם הַכִּסֵּא, גַּם הַשֻּׁלְחָן וְהַסֵּפֶר לֹא הָיוּ כְלָל כְּאֵלֶּה שֶׁלִּזְקֵנִי, גַּם כָּל מַרְאֵה הַחֶדֶר לֹא הָיָה דּוֹמֶה אַף בִּמְעַט לְמַרְאֵה הַחֶדֶר הַהוּא, וְהָעִקָּר – כִּי חָסְרָה

לִי הַסִּיגָרָה, שֶׁהָיְתָה צְרִיכָה לְהַעֲלוֹת עָשָׁן בִּדְמוּת שַׁלְשְׁלָאוֹת וְטַבָּעוֹת.

וְעַל זאת הָיִיתִי מִצְטַעֵר הַרְבֵּה מְאֹד. וְעַתָּה שַׁעֲרוּ נָא, חֲבִיבַי, מַה גְּדוֹלָה הָיְתָה שִׂמְחָתִי, כַּאֲשֶׁר נִכְנַסְתִּי פַּעַם בַּחֲשָׁאי אֶל חֲדַר זְקֵנִי וָאֵרֶא, כִּי הוּא יָשֵׁן לוֹ בִּמְנוּחָה עַל הַסַּפָּה וְכָל מַכְשִׁירָיו, מִמִּטְפַּחַת־הָאַף הַגְּדוֹלָה עַד הַסִּיגָרָה וְתֵבַת־הַגַּפְרוּרִים, מֻנָּחִים בִּמְקוֹמָם וּכְאִלּוּ מְחַכִּים רַק לִי, שֶׁאָבֹא וְאֶשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. שְׁעַת־כֹּשֶׁר כָּזֹאת אֵינֶנָּה מִזְדַּמֶּנֶת בְּכָל פַּעַם, וְלִי הָיָה קָשֶׁה לַעֲמֹד בְּנִסָּיוֹן גָּדוֹל כָּזֶה. עוֹד רֶגַע הִתְבּוֹנַנְתִּי בִּפְנֵי זְקֵנִי, הֲיָשֵׁן הוּא בֶּאֱמֶת, אַחַר מִהַרְתִּי אֶל הַכִּסֵּא הַגָּדוֹל וְהָרַךְ וָאֲטַפֵּס עָלָיו.

לִבִּי מְקַפֵּץ בְּקִרְבִּי מִשִּׂמְחָה, אַךְ גַּם יָרֵאתִי מְאֹד, פֶּן יִיקַץ זְקֵנִי פִּתְאֹם...

וּכְשֶׁטִּפַּסְתִּי כְּבָר עַל הַכִּסֵּא, הָיִיתִי רֶגַע אֶחָד קָרוֹב לְיֵאוּשׁ, כִּי לֹא הִגִּיעַ חָטְמִי גַּם עַד דַּף הַשֻּׁלְחָן; אוּלָם לַצָּרָה הַזֹּאת מָצָאתִי לִי עֵצָה, כִּי לָקַחְתִּי אֶת הַסַּפְסָל הַקָּטָן, אֲשֶׁר הָיָה הֲדוֹם לְרַגְלֵי זְקֵנִי, וָאַעֲמִידֵהוּ עַל הַכִּסֵּא; וּכְשֶׁיָּשַׁבְתִּי בְּאֹפֶן כָּזֶה, כְּבָר הָיָה קְצֵה סַנְטֵרִי לְמַעְלָה מִדַּף הַשֻּׁלְחָן.

עַתָּה חָסֵר לִי עוֹד רַק זָקָן לָבָן וְאָרֹךְ, אֲשֶׁר אַחֲלִיק אוֹתוֹ בְּיָדִי, כְּמוֹ שֶׁזְּקֵנִי עוֹשֶׂה בִּשְׁעַת־לִמּוּדוֹ; אַךְ בִּמְקוֹם הַזָּקָן קָשַׁרְתִּי לִי מִקְצֵה סַנְטֵרִי עַד מֵעַל לְמִצְחִי אֶת מִטְפַּחַת־אַפִּי הַלְּבָנָה, וּכְשֶׁהֶעֱבַרְתִּי יָדִי בְּנַחַת עַל הַמִּטְפַּחַת הַזֹּאת, צִיַּרְתִּי לִי בְּדִמְיוֹנִי, כְּאִלּוּ זָקָן מַמָּשׁ הִיא.

וְכָכָה הָיָה הַכֹּל טוֹב וּמְתֻקָּן; הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת. אֲנִי לֹא שָׁכַחְתִּי גַּם לַהֲפֹךְ אַחֲרֵי וְמַן־מָה בַּסֵּפֶר עַד הַדַּפִּים הָאַחֲרוֹנִים וּלְקַמֵּט אֶת מִצְחִי כְּכִי הָאֶפְשָׁר; אוּלָם אַחֲרֵי שֶׁעָשִׂיתִי אֶת כָּל אֵלֶּה עוֹד נִשְׁאַר לִי דָּבָר אֶחָד, חָשׁוּב מְאֹד, וְהוּא: לְהַבְעִיר אֶת הַסִּיגָרָה. וְאָמְנָם הָיְתָה לְפָנַי חֲצִי סִיגָרָה, אֲשֶׁר הִנִּיחַ זְקֵנִי מִיָּדוֹ לִפְנֵי שְׁנָתוֹ; בְּכָל זֹאת הָיִיתִי מְפַקְפֵּק רְגָעִים אֲחָדִים בַּדָּבָר. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יָרֵאתִי מִפְּנֵי סִיגָרָה בּוֹעֶרֶת.

אוּלָם, מָה אֹמַר לָכֶם, חֲבִיבַי, וְאַתֶּם הֲלֹא יְדַעְתֶּם, מַה קָּשֶׁה הוּא לִפְעָמִים לַעֲמֹד בְּנִסָּיוֹן! אֲנִי הִרְגַּשְׁתִּי בְּנַפְשִׁי, כִּי בְּלִי הַסִּיגָרָה, לֹא אוּכַל לְהִדַּמּוֹת בְּשׁוּם אֹפֶן לִזְקֵנִי, וְגַם חָפַצְתִּי מְאֹד לִטְעֹם פַּעַם אַחַת טַעַם הַסִּיגָרָה.

הַגַּפְרוּר הֻדְלַק, וּמִקְצֵה הַסִּיגָרָה עָלְתָה רְצוּעַת עָשָׁן דַּקָּה...

וְאוֹתִי תָּקַף פִּתְאֹם שִׁעוּל חָזָק... רֹאשִׁי הִתְחִיל סוֹבֵב מְאֹד... הַסַּפְסָל הַקָּטָן הִתְנוֹדֵד תַּחְתָּי... דְּבַר־מָה נֶעְתַּק מִמְּקוֹמוֹ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל... יָדִי אָחֲזָה בְּלִי־רְצוֹנִי בִּדְבַר־מָה רַךְ, אַךְ אוֹתוֹ הַדָּבָר הָלַךְ וְנִמְשַׁךְ אַחֲרַי — — —

זֹאת הָיְתָה מַפַּת־הַשֻּׁלְחָן, אֲשֶׁר סָחַבְתִּי אַחֲרַי בְּנָפְלִי, וְאִתָּהּ הִתְחִילוּ נוֹפְלִים כָּל הַחֲפָצִים, אֲשֶׁר עָלֶיהָ...

וּלְקוֹל הָרַעַשׁ הַגָּדוֹל הֵקִיץ זְקֵנִי מִשְּׁנָתוֹ וַיִּקְפֹּץ בְּבֶהָלָה מֵעַל הַסַּפָּה.

ב.

חֶשְׁבּוֹן מְדֻיָּק.

בּוֹשׁ אֲנִי לְהוֹדוֹת בִּפְנֵיכֶם, חֲבִיבַי, אַךְ אֱמֶת הִיא, שֶׁבְּיַלְדוּתִי הָיִיתִי פַּחְדָן גָּדוֹל מְאֹד.

אֵיזוֹ סִבָּה גָּרְמָה לִי, שֶׁאֶהְיֶה פַּחְדָן כָּל כַּךְ, אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ בְּבֵרוּר, אַךְ מְשָׁעֵר אֲנִי, שֶׁהַרְבֵּה גָּרַם לָזֹאת הַמַּעֲשֶׂה בְּגַנָּבִים, שֶׁבָּאוּ פַּעַם לְבֵיתֵנוּ בַּלַּיְלָה. הַגַּנָּבִים נִתְפְּשׂוּ בְּטֶרֶם שֶׁהִסְפִּיקוּ לָשֵׂאת מִבֵּיתֵנוּ דָּבָר; אַךְ הַבֶּהָלָה שֶׁהָיְתָה בִּשְׁעַת מַעֲשֶׂה, פְּנֵיהֶם הַחִוְּרִים שֶׁל בְּנֵי־בֵיתֵנוּ, שֶׁקָּפְצוּ בְחִפָּזוֹן מֵעַל מִשְׁכְּבֵיהֶם וְהִתְהַלְּכוּ פְּרוּעִים, לְבוּשִׁים רַק לְמֶחֱצָה, בְּחַדְרֵי הַבַּיִת, לִרְאוֹת וּלְהִתְבּוֹנֵן, מֵאַיִן נִכְנְסוּ הַגַּנָּבִים וּמַה הִתְכַּוְּנוּ לַעֲשׂוֹת, — כָּל אֵלֶּה פָּעֲלוּ, כְּפִי הַנִּרְאֶה, פְּעֻלָּה נִמְרָצָה עַל דִּמְיוֹן־הַיֶּלֶד שֶׁלִּי, וְנָטְעוּ בְקִרְבִּי מִדָּה מְגֻנָּה זוּ שֶׁל פַּחְדָנוּת.

בַּיּוֹם לֹא הָיְתָה מִדָּה זוּ נִכֶּרֶת כִּי כָל כַּךְ; אַךְ בַּלַּיְלָה, בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ שֶׁמִּסָּבִיב, הָיָה דִמְיוֹנִי מְצַיֵּר לִי תָמִיד מִינֵי מַחֲזוֹת־בַּלָּהוֹת מְשֻׁנִּים; וְתָמִיד הָיָה נִדְמֶה לִי, כְּאִלּוּ מִי מִסְתַּתֵּר שָׁם בַּפִּנָּה הָאֲפֵלָה, מִי שׁוֹכֵב וְאוֹרֵב בַּחֲשֵׁכָה שֶׁתַּחַת הַמִּטָּה, מִי מֵצִיץ מִחוּץ בְּעַד הַחַלּוֹן הַזֶּה, בְּעַד הַחַלּוֹן הָאַחֵר...

בְּיִחוּד הָיִיתִי מְפַחֵד מִפְּנֵי חֲדַר אֹפֶל, אִם גַּם בַּחֲדָרִים הַסְּמוּכִים לוֹ הָיָה אוֹר רַב וַאֲנָשִׁים רַבִּים הָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם.

וּכְשֶׁהָיִיתִי שׁוֹכֵב לִישׁוֹן, הָיִיתִי דוֹרֵשׁ דַּוְקָא, שֶׁיְּהִי נֵר הוֹלֵךְ בְּאוֹתוֹ הַחֶדֶר כָּל הַלַּיְלָה. הוֹרַי הָיוּ מְסָרְבִים לְמַלֵּא דְרִישָׁתִי זוּ, מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ חוֹשְׁשִׁים לִדְלֵקָה, אַךְ אֲנִי מִצִּדִּי הָיִיתִי מִתְעַקֵּשׁ כָּל כַּךְ, עַד שֶׁהָיוּ מֻכְרָחִים לְמַלֵּא רְצוֹנִי...

וְהַנֵּר, שֶׁהָיוּ מַנִּיחִים אֶצְלִי, צָרִיךְ הָיָה לִהְיוֹת דַּוְקָא גָּדוֹל כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה מַסְפִּיק, עַל פִּי חֶשְׁבּוֹנִי, לְכָל הַלַּיְלָה. כַּךְ הָיִיתִי דוֹרֵשׁ, וּבְנֵי־בֵיתֵנוּ, שֶׁהָיוּ מְפַנְּקִים אוֹתִי בְּיוֹתֵר, הָיוּ מְמַלְּאִים עַל פִּי רֹב גַּם אֶת תְּבִיעָתִי זוּ.

אוּלָם פַּעַם נִזְדַּמֵּן, שֶׁלֹּא הָיָה בְּבֵיתֵנוּ נֵר שָׁלֵם מִן הַמּוּכָן. בְּאוֹתוֹ עֶרֶב נִזְדַּמֵּן גַּם כַּךְ, שֶׁלֹּא הָיָה אָבִי בְּבֵיתוֹ,

לְאָבִי הָיִיתִי נִשְׁמָע יוֹתֵר. וּכְשֶׁהָיָה הוּא גוֹזֵר עָלַי דָּבָר לִפְרָקִים, לֹא הָיִיתִי מִתְעַקֵּשׁ שׁוּב כָּל כַּךְ.

וְעַכְשָׁו, שֶׁלֹּא הָיָה הוּא בַּבַּיִת, לֹא הָיָה מִי שֶׁיּוּכַל לִפְעֹל עָלַי, שֶׁלֹּא אֶעֱמֹד בְּמֶרְיִי. אִמִּי הִשְׁתַּדְּלָה לִפְעֹל עָלַי בִּתְחִלָּה בְּפִיּוּסִים, אַחַר כַּךְ–בְּאִיּוּמִים; אַךְ כָּל זֶה לֹא הוֹעִילוּ. לֹא הוֹעִילוּ גַּם כָּל הָאֶמְצָעִים, שֶׁאָחֲזוּ בָּהֶם אַחַי וְאַחְיוֹתַי הַגְּדוֹלִים לְשַׁדְּלֵנִי לְהוֹכִיחַ לִי, שֶׁצָּרִיךְ אֲנִי לְהִסְתַּלֵּק מִתְּבִיעָתִי, אַחֲרֵי שֶׁהִנְנִי רוֹאֶה בְּעַצְמִי, שֶׁאֵין שׁוּם אֶפְשָׁרוּת לְמַלְאוֹתָהּ...

סוֹף סוֹף פֵּרְשׁוּ הַכֹּל מִמֶּנִּי, וַאֲנִי נִשְׁאַרְתִּי יוֹשֵׁב לִי חֶצְיִי מֻפְשָׁט, וְחֶצְיִי לָבוּשׁ עַל קְצֵה מִטָּתִי הַקְּטַנָּה,– יוֹשֵׁב וּמְיַבֵּב, בְּמִקְצָת מִתּוֹךְ רֹגֶז עַל שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה רְצוֹנִי, בְּמִקְצָת – כְּדֵי לְהַרְעִים אֶת בְּנֵי־בֵיתֵנוּ עַל שֶׁהֵם מְסָרְבִים לִי כָּל כַּךְ, וְהָעִקָּר – כְּדֵי לְהַכְרִיחַ אֶת אֵלֶּה בִּיבָבָתִי שֶׁאֵינָהּ פּוֹסֶקֶת לְמַלֵּא סוֹף סוֹף אֶת תְּבִיעָתִי...

יֶלֶד קָטָן הָיִיתִי אָז, וְאַף עַל פִּי כֵן הָיִיתִי יוֹדֵעַ כְּבָר מִפִּי הַנִּסָּיוֹן, שֶׁאֶמְצָעִי כָּזֶה מוֹעִיל עַל פִּי רֹב יוֹתֵר מִכֹּל.

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה בָּא אָחִי הַבְּכוֹר הַבַּיְתָה.

אָחִי זֶה הָיָה אָז כְּבֶן שְׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה, אַךְ לִפְרָקִים

אָהַב עוֹד לְהִתְהוֹלֵל מַמָּשׁ כָּמוֹנוּ, אָחִיו וְאַחְיוֹתָיו הַצְּעִירִים, וְעַל כֵּן אֲהַבְתִּי אוֹתוֹ מְאֹד, וּפְעָמִים רַבּוֹת נִשְׁמַעְתִּי לוֹ מֵרָצוֹן יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לַאֲחֵרִים מִתּוֹךְ אֹנֶס...

וּכְשֶׁנִּכְנַס הַבַּיְתָה וְשָׁמַע אֶת יְבָבָתִי, נִגַּשׁ מִיַּד אֵלַי וְשָׁאַל אוֹתִי בְּקוֹל, שֶׁנִּשְׁמְעוּ לִי מִמֶּנּוּ הִשְׁתַּתְּפוּת גְּדוֹלָה בְּצַעֲרִי וּנְתִינַת צֶדֶק גְּמוּרָה לִתְבִיעָתִי, מִי זֶה עֲלָבַנִי כָּךְ?

— רְאֵה נָא, — קָבַלְתִּי [1]) לְפָנָיו מִתּוֹךְ בְּכִיָּה, — רְאֵה, אֵיזֶה חֵלֶק־נֵר קָטָן הֵם מַנִּיחִים לִי... אֲנִי מְבַקֵּשׁ מֵהֶם נֵר גָּדוֹל, שֶׁיְּהִי בּוֹ כְּדֵי לִדְלֹק כָּל הַלַּיְלָה, וְהֵם אֵינָם רוֹצִים... רוֹצִים הֵם דַּוְקָא, שֶׁאֶהְיֶה יָשֵׁן כָּל הַלַּיְלָה בַּחֹשֶׁךְ...

בְּאוֹתוֹ רֶגַע מִתְכַּוֵּן הָיִיתִי לְהַגְדִּיל אֶת בְּכִיָּתִי יוֹתֵר: בְּמִדָּה שֶׁעָרַכְתִּי אֶת טַעֲנוֹתַי לִפְנֵי אָחִי נוֹכַחְתִּי יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּעַצְמִי, כַּמָּה גָּדוֹל הָעֶלְבּוֹן מִצַּד בְּנֵי־בֵיתֵנוּ בְּנוֹגֵעַ לִי.

רַק שֶׁמִּסְתַּכֵּל הָיִיתִי עוֹד בִּפְנֵי אָחִי וּמַמְתִּין לִרְאוֹת, אֵיזוֹ פְּעֻלָּה פָּעֲלוּ טַעֲנוֹתַי עָלָיו.

וְשַׁעֲרוּ נָא, חֲבִיבַי, מַה גָּדוֹל הָיָה תִּמְהוֹנִי, כְּשֶׁרָאִיתִי אֶת אָחִי תּוֹמֵךְ כֻּלּוֹ וּמוֹשֵׁךְ בִּכְתֵפָיו.

---

[1]) הִתְאוֹנַנְתִּי.

רְגָעִים אֲחָדִים הָיְתָה דוּמִיָּה שְׁלֵמָה: הוּא הִסְתַּכֵּל בְּפָנַי וַאֲנִי הִסְתַּכַּלְתִּי בְּפָנָיו; סוֹף סוֹף פָּתַח:

— אָח, שַׁטְיָא, שַׁטְיָא! וְכִי אֵינְךָ רוֹאֶה, שֶׁחֵלֶק־נֵר זֶה יִהְיֶה דוֹלֵק לֹא רַק כָּל הַלַּיְלָה, אֶלָּא גַּם כַּמָּה שָׁעוֹת לְמָחָר בַּבֹּקֶר?!...

הִשְׁתּוֹמַמְתִּי, לֹא הֶאֱמַנְתִּי לְמִשְׁמַע אָזְנַי, וְהוּא עוֹמֵד לוֹ עַל דַּעְתּוֹ בִּמְנוּחָה שְׁלֵמָה וְשׂוֹחֵק עוֹד עָלַי, שֶׁאֵינֶנִּי יוֹדֵעַ דָּבָר פָּשׁוּט כָּזֶה.

— הֲרוֹאֶה אַתָּה אֶת הַקַּו הַזֶּה הַבָּהִיר יוֹתֵר? — אָמַר אֵלַי וַיּוֹרֵנִי קַו כְּרֶבַע בְּמִדַּת רֹחַב אֶצְבַּע בִּקְצֵה נֵר־הַסְטֵיאָרִין הַדּוֹלֵק, קַו בָּהִיר יוֹתֵר בְּמַרְאֵהוּ מִצֶּבַע כָּל הַנֵּר.

הִנְנִי מוֹדֶה עַל הָאֱמֶת, שֶׁעַד אוֹתוֹ רֶגַע לֹא הִתְבּוֹנַנְתִּי כְּלָל בַּקַּו הַזֶּה, וְעַל כֵּן הִתְעַנְיַנְתִּי מְאֹד בְּדִבְרֵי אָחִי וְהָיִיתִי נִכְסָף מְאֹד לָדַעַת בִּמְהֵרָה, מַה מּוֹכִיחַ דָּבָר זֶה, שֶׁאָחִי מַרְאֶה עָלָיו בְּבִטְחָה גְּדוֹלָה כָּל כָּךְ.

וְאָחִי הוֹסִיף בֵּינְתַּיִם:

— בְּכַמָּה פְּעָמִים, לְפִי דַעְתְּךָ, גָּדוֹל כָּל הַנֵּר מֵאוֹתוֹ הַקַּו, שֶׁאֲנִי מַרְאֶה לְךָ?... מָה, הֲיִגְדַּל בְּשֵׁשׁ אוֹ בְּשֶׁבַע פְּעָמִים?...

חָשַׁבְתִּי, עָרַכְתִּי, שִׁעַרְתִּי, וְאַחַר רֶגַע עָנִיתִי:

– בְּשֶׁבַע פְּעָמִים בְּוַדַּי, וְאוּלַי עוֹד יוֹתֵר.

– טוֹב. נַנִּיחַ, שֶׁרַק בְּשֶׁבַע פְּעָמִים גָּדוֹל כָּל הַנֵּר מֵהַקַּו... כַּמָּה זְמַן, לְפִי דַעְתְּךָ, יִדְלַק הַנֵּר עַד שֶׁיִּכְלֶה הַקַּו הַזֶּה... הֲיִדְלַק גִּשְׁתַּי שָׁעוֹת?

שְׁתֵּי שָׁעוֹת? בְּשׁוּם אֹפֶן לֹא יָכֹלְתִּי לְהַאֲמִין בָּזֹאת. לְכָל הַיּוֹתֵר – רֶבַע שָׁעָה, עֶשְׂרִים רְגָעִים... יוֹתֵר אִי־אֶפְשַׁר בְּשׁוּם אֹפֶן!

וְאָחִי לֹא עָנָה דָבָר, רַק הוֹצִיא מִכִּיסוֹ אֶת שְׁעוֹנוֹ, הִנִּיחוֹ לְפָנַי עַל הַשֻּׁלְחָן וְצִוַּנִי לִמְנוֹת אֶת הָרְגָעִים.

וּבֶאֱמֶת, פִּלְאֵי פְלָאִים! רֶבַע שָׁעָה עָבַר וּמֵהַקַּו הַבָּהִיר שֶׁבִּקְצֵה הַנֵּר לֹא נִפְחַת כִּמְעַט כְּלוּם...

– וּמָה, – שְׁאָלַנִי אָז אָחִי, – הֲתַאֲמִין עַתָּה, כִּי בִשְׁתֵּי שָׁעוֹת לֹא יִכְלֶה עוֹד הַקַּו הַזֶּה?... עַתָּה חֲשֹׁב: אִם הַחֵלֶק הַזֶּה יִהְיֶה דוֹלֵק שְׁתֵּי שָׁעוֹת (יוֹתֵר אֵינֶנִּי רוֹצֶה לַחְשֹׁב), כַּמָּה אֵפוֹא יִהְיֶה דוֹלֵק כָּל הַנֵּר?

נֶגֶד חֶשְׁבּוֹן מְדֻיָּק וּבָרוּר כָּזֶה לֹא הָיָה לִי מַה לְּהָשִׁיב.

הַדָּבָר אָמְנָם נִרְאֶה תָּמוּהַּ קְצָת; קָשֶׁה הָיָה לְהַאֲמִין, אַךְ גַּם לִבְלִי הַאֲמִין אִי־אֶפְשָׁר הָיָה...

וּכְשֶׁהִתְפַּשַּׁטְתִּי אֶת בְּגָדַי וְשָׁכַבְתִּי עַל מִטָּתִי, הִסְתַּכַּלְתִּי עוֹד זְמַן רַב בְּאוֹתוֹ הַקַּו הַבָּהִיר שֶׁל הַנֵּר הַדּוֹלֵק וְהָיִיתִי מִתְפַּלֵּא, שֶׁאֵינוֹ נִפְחָת כִּמְעַט כְּלוּם...

מְעַט מְעַט נִסְגְּרוּ שְׁמוּרוֹת עֵינַי; אֲנִי יָשַׁנְתִּי, וְהַקַּו הַבָּהִיר לֹא נִפְחַת כְּלוּם כָּל זְמַן שֶׁלֹּא כָבוּ אֶת הַנֵּר.

№
43 – 44

פרחים

הָאֲגָם.

סִפּוּר.

מֵאֵת

י. ב. לֶבְנֶר.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 4 קאפ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

הָאָנָס.

(סִפּוּר).

דָּוִד הַקָּטָן שָׁב מִן הַחֶדֶר לְבֵיתוֹ. הוּא הוֹלֵךְ אַט וּמַבִּיט כֹּה וָכֹה. לִרְגָעִים הוּא מַכְנִיס יָדוֹ בְּכִיסוֹ וּמְמַשֵּׁשׁ שָׁם דְּבַר־מָה. הִנֵּה הוּא מוֹצִיא מִשָּׁם פְּרֻטָּה, מַבִּיט עָלֶיהָ, מְהַפְּכָהּ וּמֵשִׁיב אוֹתָהּ עוֹד הַפַּעַם אֶל הַכִּיס. הַכִּיס הָיָה נָקוּב וְהַפְּרֻטָּה נוֹפֶלֶת אַרְצָה וּמִתְגַּלְגֶּלֶת מִמֶּנּוּ וָהָלְאָה. הוּא רוֹדֵף אַחֲרֶיהָ לְהַשִּׂיגָהּ, אַךְ שְׁלֹמֹה רֵעֵהוּ הַהוֹלֵךְ אַחֲרָיו הוֹטֵף אֶת הַפְּרֻטָּה וְשָׂם אוֹתָהּ בְּכִיסוֹ.

— אוֹי, אוֹי, אוֹי! — קוֹרֵא דָוִד בְּיֵאוּשׁ — הָשִׁיבָה לִּי אֶת פְּרֻטָּתִי, שְׁלֹמֹה! אַתָּה הֲרִימוֹתָ אוֹתָהּ, שֶׁלִּי הִיא!

— „סִמָּנִים"! — אוֹמֵר שְׁלֹמֹה בְּנַחַת: תֵּן סִמָּנִים, וְיָדַעְתִּי כִּי שֶׁלְּךָ הִיא.

— עֵבֶר „הַנֶּשֶׁר" נוֹצֵץ כְּזָהָב. אָנֹכִי מֵרַטְתִּיו בְּסַכִּינֵנוּ הַגָּדוֹל... וְאֵצֶל הַמִּסְפָּר 1 יֵשׁ גּוּמָה קְטַנָּה... הָשִׁיבָה לִּי

אֵפוֹא אֶת פְּרֻטָּתִי... שֶׁלִּי הִיא... – אוֹמֵר דָּוִד – חֵי נַפְשִׁי... שֶׁלִּי הִיא.

– תֵּן עוֹד סִמָּנִים, דָּוִד! – עוֹנֵהוּ שְׁלֹמֹה בְּפָנִים שׂוֹחֲקוֹת – גַּם לְהִלֵּל הָיְתָה פְּרֻטָּה מְרוּטָּה, גַּם לְחַיִּים וּלְאַבְרָהָם...

– אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ עוֹד סִמָּנִים! – אוֹמֵר דָּוִד בִּבְכִי – יוֹתֵר אֵינֶנִּי זוֹכֵר...! חֵי נַפְשִׁי שֶׁלִּי הִיא... הָשִׁיבָה לִּי אֶת פְּרֻטָּתִי, שְׁלֹמֹה, הָשִׁיבָה... !

– מָה אַתָּה עוֹשֶׂה שָּׁם ? – נִשְׁמַע פִּתְאֹם קוֹל אֲבִי שְׁלֹמֹה–הוֹי „שֶׁקֶץ”-עַד כַּמָּה פְּעָמִים הִזְהַרְתִּיךָ לָבוֹא מַהֵר ! הַפָּרָה לֹא שָׁבָה עוֹד, רִבְקָה הָלְכָה לְבַקְּשָׁהּ וְגַם הִיא אָבְדָה, מַהֵר אֵפוֹא „שֶׁקֶץ” הָעֶדְרָה וּרְאֵה מַה שָּׁם נִהְיָתָה.

שְׁלֹמֹה הוֹצִיא מַהֵר אֶת הַפְּרֻטָּה מִכִּיסוֹ, הִשְׁלִיכָהּ בִּפְנֵי דָּוִד הַמִּתְיָאֵשׁ, וַיָּרָץ הַשָּׂדֶה.

דָּוִד נוֹפֵל עַל פְּרֻטָּתוֹ בְּשִׂמְחָה רַבָּה. וּמֵרֹב בֶּהָלָה מְמַלֵּא אֶת יָדוֹ עָפָר, וְהוּא בּוֹרֵר לוֹ אֶת פְּרֻטָּתוֹ וּמַסְתִּירָהּ בְּכִיסוֹ הַשָּׁלֵם. עַתָּה אֵינֶנּוּ מוֹצִיא עוֹד אֶת יָדוֹ מִשָּׁם. פְּרֻטָּתוֹ בְּיָדוֹ, וְיָדוֹ בְּכִיסוֹ. וְהוּא הוֹלֵךְ לוֹ עוֹד מְעַט לָבֹא אֶל שׁוּק הַפֵּרוֹת. אַפּוֹ חָשׁ כְּבָר רֵיחוֹת נְעִימִים שׁוֹנִים: רֵיחַ תַּפּוּחִים

וַאֲנַסִּים, רֵיחַ אֲפַרְסְקִים וּשְׁזִיפִים... גַּם בַּבֹּקֶר עָבַר פֹּה לִפְנֵי הַסַּלִּים הַמְּלֵאִים פְּרִי עֵץ שׁוֹנִים וְלֹא יָכֹל לְהַחְלִיט מַה לִּקְנוֹת... הַתַּפּוּחִים נוֹתְנִים רֵיחַ טוֹב, גַּם נֶחְמָדִים הֵם לְמַרְאֶה, לְחָיֵיהֶם אֲדֻמּוֹת כְּדָם... וְהָאֲנַסִּים? הוֹי, מַה נָּעִים רֵיחָם! רֵיחַ גַּן־עֵדֶן לָהֶם... וְהָאֲפַרְסְקִים הַכְּתֻמִּים, מַה יָּפוּ הַשְּׂעָרוֹת הַדַּקּוֹת וְהַקְּטַנּוֹת הַנִּרְאוֹת עֲלֵיהֶם! וְהַשְּׁזִיפִים... אָבָק כָּחֹל מְכַסֶּה אוֹתָם, וְאוּלָם אַךְ תִּמְחֵהוּ מֵהֶם,— וְנִרְאָה לְךָ הַשָּׁזִיף בְּכָל הֲדָרוֹ... עוֹרוֹ אָדֹם שְׁחַרְחַר, נוֹצֵץ וְחָלָק כִּזְכוּכִית... יָכֹל אַתָּה לִפְשֹׁט עוֹרוֹ מֵעָלָיו וְאָז יֵרָאֶה תַּחְתָּיו „בְּשָׂרוֹ" הַכָּתֹם. וְגַרְעִינוֹ? גַּם הוּא לֹא יֹאבַד. מֹשֶׁה נָתַן אֶתְמוֹל עֵט חָדָשׁ בִּמְחִיר עֲשָׂרָה גַרְעִינִים! לוּ הָיוּ לִי שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת, חוֹשֵׁב דָּוִד בְּלִבּוֹ, כִּי עַתָּה קָנִיתִי שָׁזִיף וַאֲפַרְסֵק... וְלוּ הָיוּ לִי שָׁלֹשׁ פְּרוּטוֹת... שָׁלֹשׁ פְּרוּטוֹת לוּ הָיוּ לִי, קָנִיתִי גַּם תַּפּוּחַ... לֹא! אַנָּס הָיִיתִי קוֹנֶה... הַתַּפּוּחַ אָמְנָם יָפֶה, אוּלָם רֵיחַ הָאַנָּס טוֹב מִמֶּנּוּ... גַּם אוּכַל לְהַחֲלִיף, אִם אֶחְפֹּץ, חֲתִיכַת אַנָּס בַּחֲתִיכַת תַּפּוּחַ! חַיִּים וְיוֹסֵף עָשׂוּ הַיּוֹם בַּבֹּקֶר חֲלִיפִין כָּאֵלֶּה... כֵּן... רַק אַנָּס אֶקְנֶה בַּפְּרוּטָה הַשְּׁלִישִׁית...

וְדָוִד הוֹלֵךְ וְקָרֵב אֶל הַסַּלִּים. עֵינָיו מְשׁוֹטְטוֹת בְּכֻלָּם.

הוּא עוֹמֵד כְּחוֹלֵם בֵּין הַשֻּׁלְחָנוֹת הַקְּטַנִּים: גַּם הָאֲנָסִים, גַּם הַשְּׁזִיפִים, גַּם הָאֲפַרְסְקִים גַּם הַתַּפּוּחִים כֻּלָּם נֶחְמָדִים לְמַרְאֶה, כֻּלָּם אֲהוּבִים לוֹ, וְאֵינֶנּוּ יוֹדֵעַ אֵיזֶה מֵהֶם יַכְבִּיר עַל רֵעֵהוּ.

— קְנֵה, בָּחוּר, שְׁזִיפִים מְתוּקִים! — קוֹרְאָה לוֹ אִשָּׁה צֹחַת — אַךְ הַיּוֹם נִקְטְפוּ מִן הָעֵצִים...

— הוּא יִקְנֶה תַּפּוּחִים. — אוֹמֶרֶת אִשָּׁה אַחֶרֶת! — בַּשָּׁנָה הַזֹּאת מְתוּקִים הֵמָּה כִּדְבָשׁ!

— הַכְּסִיל הוּא? עוֹנָה אִשָּׁה שְׁלִישִׁית — אִם עֵינַיִם אֵין לוֹ לִרְאוֹת, כִּי הָאֲנָסִים וְהָאֲפַרְסְקִים טוֹבִים מִכָּל מִינֵי הַשְּׁזִיפִים וְהַתַּפּוּחִים יַחַד? גְּשָׁה, בָּחוּר, הֵנָּה, וּבְרֹר לְךָ! אֲנָס גָּדוֹל אוֹ שְׁנֵי אֲפַרְסְקִים בִּפְרֻטָּה.

דָּוִד מְמַהֵר אֶל הָאִשָּׁה הַשְּׁלִישִׁית, וְעֵינָיו מַבִּיטוֹת גַּם בָּאֲנָסִים, גַּם בָּאֲפַרְסְקִים, וְהוּא שׁוֹאֵל בְּשָׂפָה רָפָה: הֲתִתְּנִי שְׁנֵי אֲנָסִים בִּפְרֻטָּה?

— לֹא, חֲבִיבִי, זֹאת לֹא אוּכַל! כָּל אֲנָס הוּא רֶבַע הַלִּטְרָא, וּמְחִיר הַלִּטְרָא אַרְבַּע פְּרֻטּוֹת... קַח לְךָ אֲפַרְסְקִים! הֵם טוֹבִים וּמְתוּקִים גַּם מֵאֲנָסִים... וְהָאִשָּׁה מְמַלְּאָה קֻמְצָהּ

אֲפַרְסְקִים וְשָׂמָה לְפָנָיו. בְּרֹר לְךָ... רְאֵה מַה יָּפִים הֵם ;
מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ!

— אֲנָס אֶקְנֶה לִי !—אוֹמֵר דָּוִד וְשׁוֹלֵחַ יָדוֹ אֶל סַל הָאֲנַסִּים. הוּא בּוֹחֵר לוֹ אֶת הַיּוֹתֵר גָּדוֹל וְיָפֶה, מֵרִיחַ אוֹתוֹ, לוֹקֵחַ עוֹד אֲנָס, קָטָן מֵהָרִאשׁוֹן, מִתְבּוֹנֵן אֶל כָּל עֲבָרָיו, וּמֵרִיחַ גַּם אוֹתוֹ. נִדְמֶה לוֹ, כִּי זֶה נוֹתֵן רֵיחַ יוֹתֵר נָעִים, אֲבָל קָטָן הוּא מֵהָאֲנָס הָרִאשׁוֹן, וְאֵינוֹ יָכֹל לְהַחְלִיט בְּאֵיזֶה מֵהֶם יִבְחַר. הוּא מַנִּיחַ אֲנָס אֶחָד וּמוֹסִיף לְחַפֵּשׂ בַּסַּל, אֲנַסִּים גְּדוֹלִים וְטוֹבִים מִן הָרִאשׁוֹן.

הָאִשָּׁה מִתְרַעֶמֶת וְאוֹמֶרֶת: אַךְ זֶהוּ סוֹחֵר! שָׁעָה שְׁלֵמָה הוּא קוֹנֶה אֲנָס אֶחָד! הֵן כֻּלָּם טוֹבִים וְיָפִים, בְּרֹר לְךָ מְהֵרָה...! וְדָוִד בּוֹשׁ מִדִּבְרֵי הָאִשָּׁה; נִדְמֶה לוֹ, כִּי גַּם יֶתֶר הַנָּשִׁים מְסַבִּיב מַבִּיטוֹת אֵלָיו וְשׂוֹחֲקוֹת עָלָיו: וְהוּא מוֹצִיא אֶת פְּרֻטָּתוֹ מִכִּיסוֹ וְנוֹתְנָהּ בִּמְחִיר הָאֲנָס שֶׁהֶחֱזִיק בְּיָדוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ. הוּא טוֹמֵן אֶת אֲנָסוֹ בְּכִיסוֹ. צוֹעֵד צְעָדִים אֲחָדִים וּמוֹצִיאוֹ מִשָּׁם, מִתְבּוֹנֵן אֵלָיו וּמֵרִיחַ אוֹתוֹ. שְׁתֵּי פְעָמִים שָׂמָהוּ לְתוֹךְ פִּיו לְאָכְלוֹ וַיִּתְאַפֵּק. „הֵן כַּאֲשֶׁר אֹכְלֵהוּ לֹא יִהְיֶה עוֹד לִי מְאוּמָה”. הוּא מִתְבּוֹנֵן אֶל הָאֲנָס וְרוֹאֶה אֶת

עִקְבוֹת שִׁנָּיו בּוֹ. וְהוּא מִתְאַמֵּץ לְפַשֵּׁט בְּצִפָּרְנָיו אֶת הַגּוּמוֹת הַקְּטַנּוֹת שֶׁעָשׂוּ בּוֹ שִׁנָּיו... נִפְלָא הַדָּבָר מְאֹד! — חוֹשֵׁב הוּא בְּלִבּוֹ — גַּם יָדַי נוֹתְנוֹת רֵיחַ כָּאֲנָס! וְהוּא פּוֹנֶה לָלֶכֶת הָלְאָה, וְהִנֵּה בִּנְיָמִין הַפִּסֵּחַ, שֶׁהָיָה חֲבֵרוֹ בַּ„זְּמַן" הֶעָבָר, בָּא לִקְרָאתוֹ. בְּיָדַיִם מְהִירוֹת מַסְתִּיר הוּא אֶת אֲנָסוֹ בְּכִיסוֹ וְאוֹמֵר לְבִנְיָמִין:

— הוֹי, בִּנְיָמִין!? אֵיפֹה אַתָּה לוֹמֵד בַּ„זְּמַן" הַזֶּה?

— בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אָנֹכִי לוֹמֵד, בְּעֶזְרַת הַנָּשִׁים... בְּעֶזְרַת הַגְּבָרִים לוֹמְדִים הַנְּעָרִים הַגְּדוֹלִים...

— בְּ„תַלְמוּד־תּוֹרָה" אַתָּה לוֹמֵד?! — שׁוֹאֵל דָּוִד מִשְׁתּוֹמֵם.

— עַתָּה אָנֹכִי לוֹמֵד בְּ„תַלְמוּד־תּוֹרָה". רַבִּי חַיִּים הַגַּבַּאי מְסָרַנִי לְרַבִּי דָּנִיאֵל. שְׁלֹשָׁה יָמִים לָמַדְתִּי בְּחֶדְרוֹ, וְאַחַר כֵּן צִוַּנִי רַבִּי חַיִּים לִלְמֹד בְּ„תַלְמוּד־תּוֹרָה".

— מִי הוּא רַבִּי חַיִּים? מַדּוּעַ לֹא נָתְנָה אוֹתְךָ אִמְּךָ לִלְמֹד עוֹד בְּחֶדְרֵנוּ?

— אִמִּי? הֵן כְּבָר מֵתָה... בָּאַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח מֵתָה. אֶת הַיּוֹם הַזֶּה צִוָּה לִי בַּעַל־בֵּיתֵנוּ לִזְכֹּר. הוּא הֱבִיאַנִי אֶל

רַבִּי חַיִּים. רַבִּי חַיִּים הוּא נַבָּאִי... הוּא הָיָה בָא אֵלֵינוּ יוֹם יוֹם. בְּבֵית יַעֲקֹב הַשַּׁמָּשׁ אָנֹכִי לָן. רַבִּי חַיִּים צִוָּה לִי לָלוּן בְּבֵיתוֹ. עַתָּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ אֵלָיו.

— וּבְבֵית מִי אַתָּה אוֹכֵל? — שׁוֹאֵל דָּוִד.

— בְּבָתִּים הַרְבֵּה... מַה הַיּוֹם? יוֹם שְׁלִישִׁי, אוֹ רְבִיעִי?

— רְבִיעִי! — עוֹנֶה דָּוִד וְשׁוֹלֵחַ יָדוֹ אֶל כִּיסוֹ, וּמְמַשֵּׁשׁ אֶת אֲנַסּוֹ בְּאֶצְבְּעוֹתָיו וּמַגִּישָׁן אֶל אַפּוֹ.

— רְבִיעִי אָמַרְתָּ? — אוֹמֵר בִּנְיָמִין, וְהַכָּרַת פָּנָיו עוֹנָה בּוֹ, כִּי דְאָגָה גְדוֹלָה מַרְגֶּזֶת אוֹתוֹ. יוֹם הָרְבִיעִי חָסֵר לִי עַתָּה, צָרִיךְ לְהַגִּיד לְרַבִּי חַיִּים... הוּא מָצָא לִי אֶת כָּל הַיָּמִים...

— מָה אַתָּה דוֹבֵר, בִּנְיָמִין? — שׁוֹאֵל דָּוִד אֶת בִּנְיָמִין בְּתִמָּהוֹן. — יוֹם הָרְבִיעִי חָסֵר לְךָ... ר׳ חַיִּים מָצָא לְךָ יָמִים... מַה זֶּה?

— אַחֲרֵי מוֹת אִמִּי, אוֹכֵל אֲנִי „יָמִים"... אָנֹכִי הָלַכְתִּי אֶל זַלְמָן הַסַּנְדְּלָר לֶאֱכֹל פַּת־עַרְבִית. הַיּוֹם הָיִיתִי אוֹכֵל בְּבֵיתוֹ... אֱמֶת דִּבַּרְתָּ: הַיּוֹם הוּא יוֹם רְבִיעִי... הַדֶּלֶת הָיְתָה סְגוּרָה... הִבַּטְתִּי בַחַלּוֹן אֲשֶׁר בֶּחָצֵר, וְהִנֵּה אֵין אִישׁ בַּבַּיִת

רַק חֲתִיכַת אֲבַטִּיחַ רָאִיתִי עַל הַשֻּׁלְחָן. זְבוּבִים רַבִּים כִּסּוּ אוֹתוֹ. גַּם הַלֶּחֶם הָיָה מְכֻסֶּה בִּזְבוּבִים... יוֹדֵעַ אֲנִי, כִּי הָאֲבַטִּיחַ וְהַלֶּחֶם הָיוּ מוּכָנִים בַּעֲדִי... גַּם בַּשָּׁבוּעַ שֶׁעָבַר אָכַלְתִּי בְּבֵיתוֹ פַּת בַּאֲבַטִּיחַ בָּעֶרֶב... שַׁבְתִּי עוֹד הַפַּעַם אֶל הַדֶּלֶת... אֲנִי אוֹהֵב מְאֹד אֲבַטִּיחַ... הוּא מָתוֹק מְאֹד... אֶת הַגַּרְעִינִים, אֲנִי מְיַבֵּשׁ וּמְפַצֵּחַ אוֹתָם...

— וּמַדּוּעַ סָגְרוּ אֶת הַדֶּלֶת לְפָנֶיךָ ?–שׁוֹאֵל דָּוִד וְחָשׁ בְּלִבּוֹ תּוּגָה לֹא־בְרוּרָה לוֹ.

— בַּעַל הַבַּיִת אוֹמֵר, כִּי אֵין לְזַלְמָן „נְיָר"... הוּא נִקְרָא לָבֹא אֶל בֵּית־הַפְּקִידוּת אַחֲרֵי הַצָּהֳרַיִם וְעוֹד לֹא שָׁב. אִשְׁתּוֹ רָצָה כָּל הָעֵת הַזֹּאת אֶל אֲנָשִׁים שׁוֹנִים... „נְיָר" דָּרוּשׁ מְאֹד לְזַלְמָן.

— אֵיזֶה „נְיָר"? — שׁוֹאֵל דָּוִד מִשְׁתּוֹמֵם — מַדּוּעַ אֵינֶנּוּ שָׁב מִבֵּית־הַפְּקִידוּת? מָה אַתָּה מְדַבֵּר ?

— הַכֹּל בִּשְׁבִיל „הַנְּיָר" — אוֹמֵר בִּנְיָמִין, וּמַעֲמִיד פָּנָיו כְּיוֹדֵעַ וּמֵבִין הֵיטֵב אֶת כָּל הָעִנְיָן. בַּעַל־הַבַּיִת אוֹמֵר, כִּי קָשֶׁה לְהַגִּיד מֵרֵאשִׁית אַחֲרִית הַדָּבָר הַזֶּה... אֵשֶׁת זַלְמָן

נוסַעַת הַלַּיְלָה אֶל אֵיזוֹ עִיר רְחוֹקָה. שָׁם תִּקַּח אֶת „הַנַּעַר"... אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, אָמַר לִי בַּעַל־הַבַּיִת, צָרִיךְ אַתָּה לְבַקֵּשׁ לְךָ „יוֹם" חָדָשׁ... לֹא פָּחוֹת מִשְּׁלשָׁה שָׁבֻעוֹת יִמָּשֵׁךְ הָ„עֵסֶק" הַזֶּה... ! נָחוּץ לְהַגִּיד לְרַבִּי חַיִּים.

– וּבְבֵית מִי אָכַלְתָּ אֶתְמוֹל ? – מוֹסִיף דָּוִד לַחְקֹר אֶת בִּנְיָמִין...

– אֶתְמוֹל–בְּבֵית שָׁלוֹם תּוֹפֵר־כּוֹבָעִים, עוֹנֶה בִּנְיָמִין.

– אִם כֵּן לֵךְ אֶל תּוֹפֵר הַכּוֹבָעִים, וְנָתַן לְךָ פַּת־עַרְבִית.

– חַס וְשָׁלוֹם! – עוֹנֶה בִּנְיָמִין מִתְנוֹדֵד – זֹאת אָסוּר לַעֲשׂוֹת... הַיּוֹם הַזֶּה אֵינֶנּוּ יוֹמוֹ... בַּשָּׁבוּעַ הַבָּא, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי אֵלֵךְ אֵלָיו...

– וּמֶה אָכַלְתָּ בַּבֹּקֶר וּבַצָּהֳרַיִם ? – שׁוֹאֵל דָּוִד.

– בַּבֹּקֶר אָכַלְתִּי קִשּׁוּא גָּדוֹל. הִיא אִשָּׁה טוֹבָה... לָהּ לָקְחָה אֶת הַקִּשּׁוּא הַקָּטָן וְלִי נָתְנָה אֶת הַגָּדוֹל וַתְּקַלְּפֵהוּ וַתִּזְרֶה עָלָיו מֶלַח; וּבַצָּהֳרַיִם נָתְנָה לִי תַּפּוּחֵי אֲדָמָה מְטֻגָּנִים בְּשֶׁמֶן.

– וְאַתָּה רָעֵב מְאֹד? הֶחָפֵץ אַתָּה לֶאֱכֹל פַּת לֶחֶם לָבָן? מֵהַשַּׁבָּת הַזּאת נִשְׁאֲרָה לָנוּ „חַלָּה" גְּדוֹלָה...

– כֵּן! אֲנִי חָפֵץ לֶאֱכֹל.. רָעֵב אֲנִי מְאֹד...

– אִם כֵּן לְכָה אִתִּי! אֲנִי אוֹצִיא לְךָ פְּרֻסַּת „חַלָּה" מִבֵּיתֵנוּ... אַתָּה תַּעֲמֹד בַּחוּץ. תְּחַכֶּה לִי מְעַט... אִמִּי גוֹעֶרֶת כִּי בְּשָׁעָה שֶׁאֲנִי מוֹצִיא לֶחֶם מִן הַבַּיִת לֶאֱכֹל בַּחוּץ... דָּרוּשׁ לְחַכּוֹת עַד אֲשֶׁר תָּסוּר רֶגַע אֶל הַמִּטְבָּח... הֲמֵבִין אַתָּה?...

– טוֹב! אָנֹכִי אֲחַכֶּה... אֲבָל הַרְבֵּה אֵינֶנִּי יָכוֹל לְחַכּוֹת, יָרֵא אָנֹכִי לָלֶכֶת יְחִידִי בַּלָּיְלָה.

– וְלִישׁוֹן יְחִידִי אֵינְךָ יָרֵא? – שׁוֹאֵל דָּוִד אֶת בִּנְיָמִין וְזוֹכֵר, כִּי פַּעַם קָרָה לוֹ לִישֹׁן יְחִידִי בְּמִטָּתוֹ בְּלִי אָחִיו שֶׁחָלָה וְאִמּוֹ לְקָחַתּוּ אֵלֶיהָ, וַתִּפֹּל עָלָיו אֵימָה גְדוֹלָה עַד אֲשֶׁר נֶעְתְּרָה לוֹ אִמּוֹ לְהַנִּיחַ אֶת הַנֵּר דּוֹלֵק כָּל הַלָּיְלָה.

– אַחֲרֵי מוֹת אִמִּי יָרֵאתִי מְאֹד–עוֹנֶה בִנְיָמִין– אָנֹכִי רָאִיתִי אוֹתָהּ בְּתַכְרִיכֶיהָ הַלְּבָנִים כַּאֲשֶׁר שָׂמוּהָ בָּאָרוֹן... בַּלַּיְלָה נִדְמָה לִי, כִּי הִיא עוֹמֶדֶת אֶצְלִי. הֲרִימוֹתִי פִּתְאֹם קוֹלִי וָאֶצְעַק... הַשַּׁמָּשׁ וְהַשַּׁמֶּשֶׁת קָפְצוּ אֵלַי בְּבֶהָלָה. אָנֹכִי לֹא יָכֹלְתִּי לַעֲנוֹתָם מֵרֹב פַּחַד. הִדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר... הַשַּׁמָּשׁ

הִשְׁכִּיבַנִי אֶצְלוֹ. אָז יָשַׁנְתִּי כָּל הַלַּיְלָה... הוּא יְעָצַנִי לִקְרֹא „קְרִיאַת שְׁמַע" בְּכַוָּנָה, מִלָּה בְּמִלָּה, כְּמוֹ שֶׁהוּא קוֹרֵא... הַדָּבָר הַזֶּה מְגָרֵשׁ כָּל פַּחַד... הַשַּׁמָּשׁ אוֹמֵר כִּי יְיָ וְאַרְבָּעָה מַלְאָכִים שׁוֹמְרִים אֶת הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע... אֱמֶת הַדָּבָר. בְּ„קְרִיאַת שְׁמַע" בְּסִדּוּרִי כָּתוּב: „בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל! מִימִינִי מִיכָאֵל, מִשְּׂמֹאלִי גַּבְרִיאֵל, מִלְּפָנַי אוּרִיאֵל וּמֵאֲחוֹרַי רְפָאֵל, וְעַל רֹאשִׁי שְׁכִינַת אֵל!" כְּשֶׁאָנֹכִי קוֹרֵא אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה סָר פַּחְדִּי וְאָנֹכִי יָשֵׁן יְחִידִי כָּל הַלַּיְלָה...

– בְּסִדּוּרִי אֲנִי אֵין הַפָּסוּק הַטּוֹב הַזֶּה! – אוֹמֵר דָּוִד בְּעֶצֶב. דָּרוּשׁ לְחַפֵּשׂ בְּסִדּוּרוֹ הֶעָבֶה שֶׁל אָבִי, שָׁם יֵשׁ הַכֹּל.

– לֹא תִמְצָאֵהוּ גַּם שָׁם! – אוֹמֵר בִּנְיָמִין בְּבִטְחָה – אַתָּה „חָסִיד" וְאָבִיךָ „חָסִיד" וּבְסִדּוּרֵי „הַחֲסִידִים" כְּתוּבָה „קְרִיאַת שְׁמַע" אַחֶרֶת. זֹאת אָנֹכִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב. פַּעַם אָבַד לִי סִדּוּרִי וָאֶקְרָא בְּסִדּוּר זָר, שָׁם הָיְתָה קְרִיאַת שְׁמַע אַחֶרֶת, לְגַמְרֵי אַחֶרֶת!

– וְאַתָּה מָה?

– „מִתְנַגֵּד"! – עוֹנֶה בִּנְיָמִין – גַּם אָבִי, עָלָיו הַשָּׁלוֹם.

הָיָה מִתְנַגֵּד. בְּסִדּוּרוֹ אָנֹכִי מִתְפַּלֵּל. גַּם בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ שֶׁלָּנוּ מִתְפַּלְּלִים „מִתְנַגְּדוֹת".

— אָנֹכִי אֶשְׁאַל מָחָר אֶת הָרַבִּי, — אוֹמֵר דָּוִד — הַמֻּתָּר לְ„חָסִיד" לִקְרֹא „קְרִיאַת שְׁמַע" שֶׁל מִתְנַגְּדִים...?

— וְהָרַבִּי שֶׁלְּךָ מָה הוּא? חָסִיד אוֹ מִתְנַגֵּד?

— אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ... עֲמֹד פֹּה, בִּנְיָמִין, עוֹד מְעַט אָבִיא לְךָ לֶחֶם, חַכֵּה מְעָט.

וְדָוִד בָּא הַבַּיְתָה, מַבִּיט כֹּה וָכֹה, וְנִגַּשׁ מַהֵר אֶל אֲרוֹן־הַמְּזוֹנוֹת, פּוֹתְחוֹ בַּלָּט, בּוֹצֵעַ פְּרֻסַת חַלָּה, טוֹמְנָהּ בְּכִיסוֹ וּמְמַהֵר לָצֵאת אֶל בִּנְיָמִין.

בִּנְיָמִין לוֹקֵחַ אֶת הַלֶּחֶם, מְשַׁפְשֵׁף יָדָיו בִּמְזוּזַת הַשַּׁעַר תַּחַת „נְטִילַת יָדַיִם", מְבָרֵךְ „הַמּוֹצִיא" וְאוֹכְלוֹ בְּתֵאָבוֹן גָּדוֹל.

— הֲתַאֲמִין דָּוִד, — אוֹמֵר בִּנְיָמִין פִּתְאֹם, — כִּי רֵיחַ לַחַלָּה כְּרֵיחַ אֲגָס. הוֹ, הוֹ! כַּמָּה אֲנִי אוֹהֵב אֲגַסִּים! הָאֲגַסִּים הֵם בְּחִירֵי הַפֵּרוֹת. בְּ„רֹאשׁ הַשָּׁנָה" שֶׁעָבַר נָתְנָה לִי אִמִּי, עָלֶיהָ הַשָּׁלוֹם, אֲגָס גָּדוֹל, „שֶׁהֶחֱיָנוּ". נִחַמְתִּי מְאֹד כִּי מִהַרְתִּי לְאָכְלוֹ... מַה טּוֹב הָיָה רֵיחוֹ! הֲרִיחָה, דָּוִד, גַּם אַתָּה אֶת הַלֶּחֶם הַזֶּה; רֵיחַ אֲגָס לוֹ, אֲנִי אוֹמֵר לְךָ, רֵיחַ נָעִים מְאֹד—

וּבִלְבַב דָּוִד נֵעוֹר חֵפֶץ לְהִתְפָּאֵר לִפְנֵי בִנְיָמִין, כִּי לוֹ יֵשׁ אֲגָס, וְהָאֲגָס טוֹב וְנָעִים מְאֹד; אַךְ יָרֵא הָיָה פֶּן יְבַקֵּשׁ בִּנְיָמִין „חֲתִיכָה" קְטַנָּה וְאָז יִהְיֶה אָנוּס לָתֵת לוֹ... הֵן יָתוֹם הוּא... וְלֹא יוּכַל לְהָשִׁיב פָּנָיו...

וְדָוִד שָׂם יָדוֹ בְּכִיסוֹ וּמְמַשֵּׁשׁ אֶת אֲגָסוֹ וְחוֹשֵׁב.

– לֹא! בִּנְיָמִין לֹא יְבַקֵּשׁ ; הוּא בַּיְשָׁן, כִּי עַל כֵּן לֹא חָפֵץ לָלֶכֶת אֶל תּוֹפֵר הַכּוֹבָעִים לֶאֱכֹל בְּבֵיתוֹ פַּת־עַרְבִית, אַף כִּי רָעֵב מְאֹד... אָנֹכִי אַרְאֵהוּ אֶת הָאֲגָס, גַּם אֶתְּנֵהוּ לַהֲרִיחַ בּוֹ... כֵּן, מִצְוָה לְרַחֵם עַל יָתוֹם. הוּא יָתוֹם יוֹתֵר מִגַּבְרִיאֵל, לְגַבְרִיאֵל אֵין אָב, וְלוֹ גַּם אָב, גַּם אֵם אָיִן... גַּבְרִיאֵל מְלֻבָּשׁ תָּמִיד בְּגָדִים יָפִים, יָפִים גַּם מִבְּגָדַי; אֵין יוֹם שֶׁלֹּא יָבִיא פְּרֻטָּה לַחֶדֶר... וּבִנְיָמִין הוֹלֵךְ יָחֵף, רַגְלָיו פְּצוּעוֹת גַּם כֻּתָּנְתּוֹ קְרוּעָה, גַּם מִכְנָסָיו קְרוּעִים... צַר לִי עָלָיו מְאֹד... הָהּ, מַה חִוֵּר, מָה רָזֶה הוּא! וְדָוִד מוֹצִיא אֶת הָאֲגָס מִכִּיסוֹ. רְגָעִים אֲחָדִים הוּא מַסְתִּירוֹ בְּכַפּוֹ. אַחֲרֵי כֵן הוּא מַבְלִיג עַל רִגְשׁוֹתָיו, פּוֹתֵחַ יָדוֹ וּמַגִּישׁ אֶת הָאֲגָס לְאַף בִּנְיָמִין.

– הוֹ, הוֹ! – קוֹרֵא בִנְיָמִין בַּהֲרִיחוֹ מִמֶּנּוּ. – אַךְ זֶהוּ אֲגָס יָקָר! וְאִם רֵיחוֹ כָּכָה, טַעְמוֹ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה! –

וּבְדַבֵּר בִּנְיָמִין אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, חָדַל לִלְעֹס אֶת לַחְמוֹ וְעֵינָיו לְטוּשׁוֹת אֶל הָאֲנָס הַנֶּחְמָד הַמָּלֵא עֲסִיס מָתוֹק.

– אֱכֹל אֶת לַחְמְךָ! – אֱכֹל בִּנְיָמִין, – מְחַנֵּן דָּוִד קוֹלוֹ וְאוֹמֵר לְהַסְתִּיר אֶת הָאֲנָס בְּכִיסוֹ.

– אֵינֶנִּי חָפֵץ עוֹד! – עוֹנֶה בִּנְיָמִין; – עֵת לָלֶכֶת לְמַעֲרִיב לְהִתְפַּלֵּל „קַדִּישׁ". – אַךְ הוּא עוֹמֵד עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינוֹ גּוֹרֵעַ עֵינָיו מִן הָאֲנָס...

– אֲנִי לֹא אֹכְלֵהוּ הַיּוֹם... – אוֹמֵר דָּוִד אֶל בִּנְיָמִין כְּמִצְטַדֵּק – מָחָר יוּכַל הֱיוֹת, אֶטְעַם אוֹתוֹ... וּבִנְיָמִין מַבִּיט עוֹד רֶגַע בְּתֵאָבוֹן גָּלוּי אֶל הָאֲנָס אֲשֶׁר בְּיַד דָּוִד, וְאַחַר הוּא מְבָרֵךְ אֶת דָּוִד בְּשָׁלוֹם וְהוֹלֵךְ לוֹ...

וְדָוִד מַגִּישׁ אֶת הָאֲנָס אֶל אַפּוֹ וּמַבִּיט אַחֲרֵי בִּנְיָמִין הַצּוֹלֵעַ... וּכְרֶגַע שָׂם אוֹתוֹ לְתוֹךְ פִּיו, וְטוֹעֵם מְעַט מִקָּצֵהוּ. מָתוֹק מְאֹד! וְהוּא טוֹעֵם עוֹד חֲתִיכָה, וְטַעֲמָהּ עוֹד יוֹתֵר מָתוֹק, תּוֹכוֹ טוֹב מִקָּצֵהוּ! – חוֹשֵׁב דָּוִד וְאוֹכֵל מִמֶּנּוּ עוֹד חֲתִיכָה, אוֹכֵל וּמוֹצֵץ אוֹתָהּ בִּשְׂפָתָיו. – אֱמֶת אָמַר בִּנְיָמִין: אִם רֵיחוֹ כָּכָה, טַעֲמוֹ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה! עוֹד מַחֲצִיתוֹ נִשְׁאֲרָה לִי... אֶתְאַפֵּק וְאַנִּיחוֹ לְיוֹם הַמָּחֳרָת. לֹא! הוּא יִתְקַלְקֵל. הֵן אֵינֶנּוּ עוֹד שָׁלֵם!...

וּבִנְיָמִין הוֹלֵךְ הָלוֹךְ וְהַרְחֵיק מִדָּוִד. עוֹד מְעַט וּבָא עַד קְצֵה הָרְחוֹב. פִּתְאוֹם הוּא קוֹפֵץ קְפִיצָה מְשֻׁנָּה, מַשְׁמִיעַ קוֹל זְעָקָה וְעוֹמֵד מִלֶּכֶת. דָּוִד מִתְעוֹרֵר מְאֹד וּמַבִּיט אֶל בִּנְיָמִין לָדַעַת מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה. רֶגֶל בִּנְיָמִין הַכּוֹאֶבֶת תָּמִיד נִגְּפָה בְּאֶבֶן וְזָבָה דָם. הִנֵּה הוּא נִשְׁעָן עַל הַגָּדֵר, אוֹחֵז רַגְלוֹ בְּיָדוֹ, וּבוֹכֶה בְּכִי מָר.

– נַעַר רַע אָנֹכִי! – חוֹשֵׁב דָּוִד בְּלִבּוֹ – אֵיכָה לֹא רִחַמְתִּי עָלָיו! גַּם „הַתִּיכָה" קְטַנָּה לֹא נָתַתִּי לוֹ! בְּשָׁנָה שֶׁעָבְרָה אָכַל אַנָס... אָז הָיְתָה גַּם לוֹ אֵם... עַתָּה רַע לוֹ מְאֹד... גַּם לִישֹׁן יְחִידִי בַּחשֶׁךְ הוּא אָנוּס... וּפְנֵי בִנְיָמִין הַדַּלִּים וְהַחִוְּרִים מִתְיַצְּבִים לְפָנָיו בְּכָל תּוּגָתָם וּמְרִירוּתָם... הוּא מַרְגִּישׁ, כִּי לִבּוֹ כּוֹאֵב בּוֹ מְאֹד... רַעַד קַל נִרְאָה עַל שְׂפָתָיו. בִּקְפִיצוֹת אֲחָדוֹת נִגַּשׁ פִּתְאֹם אֶל בִּנְיָמִין, תּוֹקֵעַ מַחֲצִית אֲנָסוֹ לְתוֹךְ כַּפּוֹ, וְרָץ מִבְּלִי הַבִּיט אַחֲרָיו לָשׁוּב לְבֵיתוֹ.

№
45—48

פרחים

כַּרְטִיס הַכְּנִיסָה.

סִפּוּר.

מֵאֵת

י. ב. לֶבְנֶר.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה", וַרְשָׁה.

המחיר 8 קאפ'.

כראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

כַּרְטִיס־הַכְּנִיסָה.

(סִפּוּר).

I.

הַכֵּבָר.

— פְּלָאֵי פְלָאִים רָאִיתִי שָׁם! — אָמַר יַעֲקֹב אֶל חֲבֵרָיו בְּבוֹאוֹ בַבֹּקֶר הַחֶדְרָה: אֶתְמוֹל הָיִיתִי בַכֵּבָר — רָאִיתִי שָׁם קוֹפִים מְרַקְּדִים כִּבְנֵי אָדָם, פִּיל הוֹלֵךְ עַל כַּדּוּרִים וְעַל חָבִיּוֹת, אַרְיֵה גָדוֹל וְנוֹרָא מְקַפֵּץ דֶּרֶךְ טַבָּעוֹת וּמֻכֶּה בְשׁוֹט, כַּאֲשֶׁר יֻכֶּה הַכֶּלֶב, וְעוֹשֶׂה כָל אֲשֶׁר יְצַוֵּהוּ הָאִישׁ הַבָּא אֶל כְּלוּבוֹ; וְהַצִּפֳּרִים וְהָעוֹפוֹת — מַה מְּשֻׁנִּים הֵם! לֹא תַאֲמִינוּ כִּי אֲסַפֵּר.

— הַיּוֹם אֶהְיֶה שָׁם גַּם אָנִי! — אָמַר יִצְחָק — דּוֹדִי הִצִּיעַ לְפָנַי לָלֶכֶת בָּעֶרֶב לְבֵית הַתֵּאַטְר. אָנֹכִי אֶשְׁאַל מִמֶּנּוּ לַהֲבִיאֵנִי אֶל הַכֵּבָר.

– גַּם אָנֹכִי!.. גַּם אָנֹכִי!.. גַּם אָנֹכִי!... – עָנוּ כַּעֲשָׂרָה נְעָרִים – נֵלְכָה אֶל הַכִּכָּר וְנִרְאֶה אֶת הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת אֲשֶׁר בּוֹ.

– אִם כֵּן, – אָמַר יַעֲקֹב – אִיעָצְכֶם לָבֹא אֵלַי בַּשָּׁעָה הַחֲמִישִׁית בָּעֶרֶב, וְהָלַכְנוּ כֻלָּנוּ יַחַד אֶל הַכִּכָּר. וּבְדַבְּרוֹ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, הוֹצִיא מִכִּיסוֹ אֶת אַרְנָקוֹ הַיָּפֶה וַיִּמְנֶה אֶת כַּסְפּוֹ וַיֹּאמַר: כֵּן אֲנִי אֵלֵךְ שָׁם עוֹד פַּעַם; מִכַּסְפִּי אֲשֶׁר נָתַן לִי אָבִי אֶתְמוֹל, נִשְׁאֲרוּ לִי עוֹד אַרְבָּעִים פְּרוּטָה – מְחִיר כַּרְטִיס־הַכְּנִיסָה; בֹּאוּ כֻלְּכֶם אֵלַי, וְאָנֹכִי אֶתֵּן לָכֶם אֶת הַסֵּפֶר, אֲשֶׁר קָנִיתִי אֶתְמוֹל בַּכִּכָּר. בּוֹ מְבֹאָרִים וּמְפֹרָשִׁים כָּל הַפְּרָטִים עַל דְּבַר הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת: מָתַי נָצוֹרוּ, כַּמָּה יְמֵי חַיֵּיהֶם, מַה מַּאֲכָלָם וּמַשְׁקֵיהֶם. בְּלִי הַסֵּפֶר הַזֶּה יִהְיוּ לָכֶם הַרְבֵּה דְבָרִים סְתוּמִים. אַךְ בְּבוֹאֲכֶם אֶתֵּן לָכֶם אֶת הַסֵּפֶר, אִם תָּבֹאוּ אֵלַי כַּאֲשֶׁר אָמַרְתִּי.

– טוֹב! – עָנוּ הַנְּעָרִים – אֲנַחְנוּ נָבֹא אֵלֶיךָ. חַכֵּה לָנוּ בְּבֵיתֶךָ.

אֶת הַשִּׂיחָה הָעַלִּיזָה הַזֹּאת שָׁמַע בְּאֹזֶן קַשֶּׁבֶת הַנַּעַר שִׁמְעוֹן הַלּוֹמֵד גַּם הוּא בַּחֶדֶר הַזֶּה. בְּדַבֵּר יַעֲקֹב עַל כָּל

הַנִּפְלָאוֹת אֲשֶׁר רָאָה בַּבִּבָר. נָהֲרוּ פָּנָיו מְאֹד וְלֹא גָרַע אֶת עֵינָיו מִן הַמִּסְפָּר. אַךְ כַּאֲשֶׁר שָׁמַע אֶת חֲבֵרָיו אוֹמְרִים, כִּי הוֹלְכִים הֵם עוֹד הַיּוֹם אֶל הַבִּבָר, סָר מֵהֶם, וַיִּגַּשׁ אֶל הַשֻּׁלְחָן, וַיָּחֶל לָתוּר לוֹ מָקוֹם אֲשֶׁר יֵשֵׁב עָלָיו, בְּשׁוּב הָרַבִּי מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ. אֶפֶס כִּי בָרֶגַע הַזֶּה שָׁמַע קוֹל צִלְצוּל מַטְבְּעוֹת, וַיְמַהֵר וַיָּשֶׂם שֵׁנִית פָּנָיו אֶל חֲבֵרָיו, וַיַּבֵּט בְּקִנְאָה גְדוֹלָה אֶל יַעֲקֹב הַמּוֹנֶה אֶת מָעוֹתָיו, וְלֹא חָדַל לְהַבִּיט אֵלָיו גַּם בְּעֵת אֲשֶׁר טָמַן כְּבָר אֶת אַרְנָקוֹ בְּכִיסוֹ...

שִׁמְעוֹן הָיָה בֶּן לְהוֹרִים עֲנִיִּים, וְלוּלֵא דוֹדוֹ רַבִּי אָשֵׁר הֶ„עָקָר", כִּי עַתָּה לֹא לָמַד שִׁמְעוֹן בְּחַדְרוֹ שֶׁל רַבִּי צָדוֹק הַדַּיָּן יַחַד עִם בְּנֵי עֲשִׁירֵי הָעִיר. אֵשֶׁת רַבִּי אָשֵׁר הֶעָקָר הָיְתָה אֲחוֹת אִמּוֹ שֶׁל שִׁמְעוֹן, וּבִרְאוֹתָהּ כִּי בַעַל אֲחוֹתָהּ אֵינֶנּוּ מִשְׂתַּכֵּר גַּם לֶחֶם יָבֵשׁ לִבְנֵי בֵּיתוֹ, דִּבְּרָה עַל לֵב אִישָׁהּ לְשַׁלֵּם שְׂכַר לִמּוּד בְּעַד שִׁמְעוֹן. רַבִּי אָשֵׁר בָּחַן אֶת הַנַּעַר בְּלִמּוּדָיו, וּבִרְאוֹתוֹ, כִּי כִשְׁרוֹנוֹת טוֹבִים לוֹ, מְסָרָהוּ אֶל רַבִּי צָדוֹק הַדַּיָּן לִלְמֹד בְּחַדְרוֹ.

וּכְבֹא שִׁמְעוֹן לַחֲדַר רַבִּי צָדוֹק, הֵחֵל לְהַרְגִּישׁ אֶת עָנְיוֹ וְאֶת מַחְסוֹרָיו עַל כָּל צָעַד. רָאֹה רָאָה יוֹם יוֹם אֶת

חֲבֵרָיו הַלְּבוּשִׁים בְּגָדִים יָפִים, אֶת אֲרֻחוֹתֵיהֶם הַטּוֹבוֹת, אֶת הַחֲפָצִים הַנֶּחְמָדִים אֲשֶׁר לְכָל אֶחָד מֵהֶם, וַיְקַנֵּא בָּהֶם מְאֹד.

„לִלְבֹּשׁ בְּגָדִים יָפִים כְּבִגְדֵי יַעֲקֹב, דָּוִד, רְפָאֵל וְחַיִּים, לֶאֱכֹל אֲרֻחוֹת טוֹבוֹת וּמִגְדָּנוֹת כְּיוֹסֵף, יִצְחָק וְאֶפְרַיִם לֹא אוּכַל גַּם לְקַוּוֹת", — חָשַׁב שִׁמְעוֹן בְּלִבּוֹ, — „אֲבָל לָלֶכֶת לַבִּבָר וְלִרְאוֹת אֶת הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת אֶפְשָׁר... אֶשְׁאֲלָה הַיּוֹם מֵאָבִי לָתֵת לִי אַרְבָּעִים פְּרֻטָּה, וְהָלַכְתִּי גַּם אָנִי. אַרְבָּעִים פְּרֻטָּה הֲלֹא רַק שְׁתֵּי מַטְבְּעוֹת קְטַנּוֹת הֵן. כֵּן אֶת שְׁתֵּי הַמַּטְבְּעוֹת הַקְּטַנּוֹת הָאֵלֶּה יִתֵּן לִי אָבִי, וָאֵלֵךְ. הוֹי, לוּ הָיָה מְחִיר הַכְּנִיסָה אַךְ שְׁתֵּי פְּרֻטּוֹת, כִּי עַתָּה הָיִיתִי בָּא שָׁמָּה הַיּוֹם, בְּלִי שׁוּם סָפֵק. אָנֹכִי הָיִיתִי נוֹתֵן לוֹ אֶת שְׁתֵּי הַפְּרֻטּוֹת אֲשֶׁר מָצָאתִי. הֵן יָפוֹת הַרְבֵּה מִן הַמַּטְבְּעוֹת אֲשֶׁר לְיַעֲקֹב. הוּא אֵינוֹ מְנַקֶּה אֶת מַטְבְּעוֹתָיו וְאֵינוֹ מְמָרְטָן, כִּמְעַט לֹא יָשִׂים אֲלֵיהֶן לֵב... וְאָנֹכִי נִקִּיתִי אֶת פְּרֻטּוֹתַי וּמֵרַטְתִּין עַד הֱיוֹת לָהֶן בָּרָק, — הֵן נוֹצְצוֹת כְּזָהָב...

וּבִהְיוֹת שִׁמְעוֹן שָׁקוּעַ בְּמַחְשְׁבוֹתָיו אֵלֶּה, בָּא הָרַבִּי וַיֵּשְׁבוּ כָּל הַתַּלְמִידִים אֶל הַשֻּׁלְחָן לִלְמֹד. שִׁמְעוֹן לֹא חָדַל לַחְשֹׁב עַל דְּבַר הַבִּבָר וְחַיּוֹתָיו הַנִּפְלָאוֹת, וְעַל כֵּן לֹא

הִקְשִׁיב אֶל הַלִּמּוּדִים. וַיִּכָּשֵׁל פַּעַם וּשְׁתַּיִם בִּקְרִיאָתוֹ וּבִתְשׁוּבוֹתָיו; וַיִּגְעַר בּוֹ רַבִּי צָדוֹק, וַיִּתְמְהוּ תַלְמִידָיו אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, כִּי לֹא קָרָה עוֹד כַּדָּבָר הַזֶּה אֶת שִׁמְעוֹן, מִיּוֹם בּוֹאוֹ לַחֶדֶר הַזֶּה. וְשִׁמְעוֹן שָׁמַע אֶת גַּעֲרַת רַבּוֹ וַיָּשֶׂם אֶל לֵב, וַיֹּאמֶר לְגָרֵשׁ בְּחָזְקָה אֶת הַמַּחְשָׁבוֹת הַזָּרוֹת הַמְנַקְּרוֹת בְּמֹחוֹ, וְלֹא יָכֹל. וְעַל כֵּן שָׂמַח מְאֹד, בִּרְאוֹתוֹ כִּי סָגַר הָרַבִּי אֶת הַגְּמָרָא וָעֵת צֵאת מִן הַחֶדֶר בָּאָה.

II.

דִּמְיוֹנוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת.

— רַב לְךָ, שִׁמְעוֹן, לִקְרֹא לְאוֹר הַנֵּר! — אָמַר אֵלָיו אָבִיו — עוֹד מְעַט וְהִגִּיעָה חֲצוֹת לַיְלָה, וְאַתָּה עוֹדְךָ יוֹשֵׁב וְקוֹרֵא. עֲלֵה, בְּנִי, עַל מִשְׁכָּבֶךָ!

— חָפֵץ אָנֹכִי לַחֲזוֹר עַל הַסּוּגְיָה [1]) הַחֲדָשָׁה, אֲשֶׁר לִמְּדָנִי רַבֵּנוּ הַיּוֹם, וְעַל כֵּן מְאַחֵר אָנֹכִי לָשֶׁבֶת — עָנָה שִׁמְעוֹן וּבְעוֹד קוֹל נִשְׁמַע בַּחֲדָרָיו.

---

[1]) עִנְיָן קָשֶׁה בַּתַּלְמוּד קוֹרְאִים סוּגְיָה.

— טוֹב, בְּנִי, טוֹב מְאֹד, כִּי חָפֵץ אַתָּה לָדַעַת הֵיטֵב אֶת לִמּוּדֶיךָ. לוּ לָמַדְתִּי גַּם אֲנִי בִּנְעוּרַי בְּחֵשֶׁק רַב, כִּי עַתָּה לֹא הָיִיתִי אָנוּס לַעֲבֹד יוֹם יוֹם עֲבוֹדוֹת קָשׁוֹת וּלְהָבִיא לֶחֶם בְּזֵעַת אַפַּיִם.

— אַבָּא! — אָמַר שִׁמְעוֹן — הֲקָשֶׁה מְאֹד לְהִשְׂתַּכֵּר אַרְבָּעִים פְּרוּטָה?

— אַרְבָּעִים פְּרוּטָה? — שָׁאַל הָאָב מִשְׁתּוֹמֵם לִשְׁאֵלַת בְּנוֹ — וְאִם אַרְוִיחַ אַרְבָּעִים פְּרוּטָה, מָה הֵן לְ„בַעַל הוֹצָאָה" גָּדוֹל כָּמוֹנִי?

— אוּלַי תּוּכַל, אַבָּא, לָתֵת לִי מָחָר אַרְבָּעִים פְּרוּטָה מְחִיר כַּרְטִיס־כְּנִיסָה, וּבָאתִי אֶל הַכֵּבָר לִרְאוֹת אֶת הַחַיּוֹת וְאֶת הָעוֹפוֹת אֲשֶׁר בּוֹ? מְאֹד מְאֹד חָפַצְתִּי לִרְאוֹתָם! — דִּבֶּר שִׁמְעוֹן תַּחֲנוּנִים וַיַּבֵּט אֶל אָבִיו, לָדַעַת אֵיזוֹ פְּעֻלָּה פָּעֲלוּ דְבָרָיו עָלָיו.

— מָתַי הוּבָא הַכֵּבָר לְעִירֵנוּ? — שָׁאַל הָאָב.

— אֶתְמוֹל. אֶחָד מֵחֲבֵרַי הָיָה שָׁם וַיְסַפֵּר לָנוּ דְּבָרִים נִפְלָאִים. הַיּוֹם הָלְכוּ שָׁמָּה כָּל חֲבֵרַי... הֲתִתֵּן לִי אַרְבָּעִים

הַפְּרֻטָּה הַדְּרוּשׁוֹת? לֹא! תְּנָה לִי רַק שְׁלשִׁים וּשְׁמוֹנָה, כִּי שְׁתֵּי פְּרֻטּוֹת יֵשׁ לִי!...

– חַכֵּה בְּנִי, מְעַט, עַד אֲשֶׁר יוֹרִיד בַּעַל הַבֵּבָר אֶת מְחִיר הַכְּנִיסָה, וְנָתַתִּי לְךָ אֶת שְׁאֵלָתֶךָ.

– אֲבָל מָתַי יִהְיֶה הַדָּבָר הַזֶּה? – שָׁאַל שִׁמְעוֹן בְּקוֹל רוֹעֵד וּדְמָעוֹת נִרְאוּ בְעֵינָיו.

– יוֹם אֶחָד לִפְנֵי צֵאת הַבֵּבָר מֵעִירֵנוּ יִהְיֶה מְחִיר כַּרְטִיסֵי־הַכְּנִיסָה רַק חָמֵשׁ, אוֹ עֶשֶׂר פְּרֻטּוֹת. כְּבֹשׁ תְּשׁוּקָתְךָ, בְּנִי, עוֹד יָמִים אֲחָדִים; וַאֲנִי מַבְטִיחֲךָ, כִּי תִרְאֶה בִּמְחִיר חָמֵשׁ אוֹ עֶשֶׂר פְּרֻטּוֹת אֶת אֲשֶׁר רָאוּ חֲבֵרֶיךָ בִּמְחִיר אַרְבָּעִים פְּרֻטָּה; הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת לֹא יְשֻׁנּוּ בְּמֶשֶׁךְ יָמִים אֲחָדִים.

– יוֹם אֶחָד... – שָׁנָה שִׁמְעוֹן אֶת דִּבְרֵי אָבִיו וּפָנָיו נֻעֲוּוּ, – וּמָה אֶעֱשֶׂה אִם הַיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יוֹם הַשַּׁבָּת?

– אָז – אָמַר הָאָב וַיַּבֵּט אֶל בְּנוֹ בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים, – אָז תְּחַכֶּה, בְּנִי, לְבֵבָר חָדָשׁ אֲשֶׁר יוּבָא הָעִירָה: הַיּוֹם רַבִּים הַבֵּבָרִים הַמּוּבָאִים הָעִירָה.

לַדְּבָרִים הָאֵלֶּה נָשָׂא שִׁמְעוֹן אֶת קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ. הוּא לֹא הֵבִין עַד כַּמָּה שׁוֹבֶרֶת בְּכִיָּתוֹ אֶת לֵב אָבִיו. וּבִרְאוֹתוֹ אֶת אָבִיו מַבִּיט אֵלָיו בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים, אָמַר בְּלִבּוֹ: עוֹד צְעָקָה, עוֹד בְּכִיָּה, וּבַקָּשָׁתִי תֵּעָשֶׂה; אַךְ לֹא כַּאֲשֶׁר דִּמָּה, כֵּן הָיָה, כִּי גָּעַר בּוֹ אָבִיו וַיְצַוֵּהוּ לַחְדֹּל מֵהַדָּבָר הַזֶּה וְלַעֲלוֹת תֵּכֶף עַל מִשְׁכָּבוֹ. רָאָה שִׁמְעוֹן, כִּי בִכְיוֹ לֹא יוֹעִילֶנּוּ וַיִּתְאַפַּק וַיֹּאמֶר: יְהִי כֵן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ; הִנְנִי לְחַכּוֹת לְיוֹם הָאַחֲרוֹן; אֲבָל אֵיכָכָה אֵדַע מָתַי יָבֹא הַיּוֹם הַהוּא?

— אָנֹכִי, אָנֹכִי אַגִּיד לְךָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, — אָמַר אָבִיו וַיָּאֶר שֵׁנִית פָּנָיו אֵלָיו — הֵן עוֹבֵר אָנֹכִי יוֹם יוֹם לִפְנֵי עַמּוּדֵי הַמּוֹדָעוֹת וְרָאִיתִי וְהוֹדַעְתִּיךָ בְּעוֹד מוֹעֵד.

שִׁמְעוֹן יָדַע, כִּי יָקִים אָבִיו אֶת דְּבָרוֹ, בְּכָל זֹאת הֵחֵל לָלֶכֶת מֵהַיּוֹם הַהוּא וָהָלְאָה אֶל חַדְרוֹ, לֹא דֶרֶךְ „רְחוֹב הָעִבְרִים" הַקָּרוֹב, כִּי אִם דֶּרֶךְ „רְחוֹב הַנְּסִיכִים" הָרָחוֹק מֵחַדְרוֹ מֶרְחָק רַב, יַעַן כִּי בָרְחוֹב הַהוּא הָיוּ עַמּוּדֵי הַמּוֹדָעוֹת. בְּעֵינַיִם כָּלוֹת הָיָה מְצַפֶּה לְאוֹר הַבֹּקֶר, וְהָיָה קָם בִּזְרִיזוּת מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וְהִתְפַּלֵּל וְאָכַל אֶת לַחְמוֹ בְּחִפָּזוֹן; וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת הַלֶּחֶם אִתּוֹ וְרָץ אֶל הָעַמּוּדִים לִרְאוֹת, הֲיֵשׁ מוֹדָעָה

מְבַשֶּׂרֶת הוֹרָדַת הַמְּחִיר, אִם אָיִן, בְּקֹצֶר רוּחַ הָיָה נִגָּשׁ אֶל הָעַמּוּד וּבְלֵב נִשְׁבָּר הָיָה סָר מֵעָלָיו; וְיֵשׁ אֲשֶׁר יְנַחֵם אֶת נַפְשׁוֹ בְּתַנְחוּמִין שֶׁל שָׁוְא לֵאמֹר: הֵן יוּכַל הֱיוֹת, כִּי שָׁכַח מְשָׁרֵת הַבֵּבָר לְהַדְבִּיק אֶת הַמּוֹדָעָה אֶל הָעַמּוּד הַזֶּה וַיַּדְבִּיקֶהָ אֶל יֶתֶר הָעַמּוּדִים, וְעַל כֵּן הָיָה הוֹלֵךְ מֵעַמּוּד לְעַמּוּד, וְעֵינָיו מְשׁוֹטְטוֹת בַּמּוֹדָעוֹת, עַד כִּי לָאַחֲרוֹנָה הָיָה שָׁב בְּלֵב כּוֹאֵב אֶל חַדְרוֹ הַמָּלֵא כְּבָר אֶת תַּלְמִידָיו . . .

רָאָה רַבִּי צָדוֹק אֶת שִׁמְעוֹן מְאַחֵר זֶה יָמִים אֲחָדִים לָבֹא לַחֶדֶר, וְגַם בְּשִׁבְתּוֹ אֶל הַשֻּׁלְחָן לְפָנָיו, לֹא יַקְשִׁיב לִדְבָרָיו; וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יוֹדֵעַ גַּם אֶת הַפֶּרֶק אוֹ אֶת הַפָּסוּק, שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ בְּרֶגַע הַזֶּה — וַיִּפֶן אֵלָיו בַּחֲרִי אַף וַיַּזְהִירֵהוּ, כִּי הַגֵּד יַגִּיד אֶת הַדָּבָר הַזֶּה גַּם לְאָבִיו, גַּם לְדוֹדוֹ רַבִּי אָשֵׁר, וְהֵם לֹא יְנַקֻּהוּ! . .

נִגְעֶרֶת רַבִּי צָדוֹק בְּשִׁמְעוֹן פָּעֲלָה עָלָיו אֶת פְּעֻלָּתָהּ.

— „הִנֵּה אָנֹכִי מִתְאַמֵּץ בְּכָל יוֹם לְקָרְבָה אֶל מַטָּרָתִי — חָשַׁב שִׁמְעוֹן בְּלִבּוֹ — וּמַעֲשַׂי מְרַחֲקִים אוֹתִי מִמֶּנָּה! הָבָה אֶתְאַמֵּץ לְהַקְשִׁיב אֶל דִּבְרֵי רַבִּי! יְהִי מָה! לֹא אֶחְשֹׁב עוֹד בְּעֵת הַלִּמּוּדִים עַל דְּבַר הַבֵּבָר!" וְעוֹדֶנּוּ מַחְלִיט אֶת הַחְלָטָתוֹ

וזאת וַיָּחֶל לְהִתְנוֹעֵעַ בְּשִׁבְתּוֹ לִפְנֵי הַסֵּפֶר הַפָּתוּחַ, וַיָּשֶׂם כָּל מַעְיָנָיו בְּעִנְיַן הַמִּדְבָּר. וַיַּבֵּט אֶל רַבּוֹ הַמַּסְבִּיר לְתַלְמִידָיו דָּבָר קָשֶׁה. אַךְ לֹא אָרְכוּ הָרְגָעִים, וְשִׁמְעוֹן לֹא יָכֹל בְּעַצְמוֹ לְהָבִין אֵיכָה קָרָה הַדָּבָר הַזֶּה. כִּי בְעוֹדֶנּוּ מַבִּיט וּמַקְשִׁיב לְרַבּוֹ, עָלָה עַל לִבּוֹ זֵכֶר הַבֵּבָר עִם הָאַרְיֵה הַמֻּכֶּה וְהַקּוֹפִים הַמְּרַקְּדִים וְהָעוֹפוֹת הַמְשֻׁנִּים . . . אָז יִתְעוֹרֵר פִּתְאֹם וְעֵינָיו בָּחֲנוּ אֶת רַבּוֹ לָדַעַת, הַהִרְגִּישׁ בּוֹ, כִּי חָדַל לִשְׁמֹעַ אֶת דְּבָרָיו אִם לֹא ? וּבִרְאוֹתוֹ, כִּי הָרַבִּי לֹא הִשְׁגִּיחַ אֵלָיו בָּרֶגַע הַהוּא, שָׂמַח מְאֹד; וַיִּתְאַמֵּץ שֵׁנִית לְהָסִיחַ אֶת דַּעְתּוֹ מִן הַבֵּבָר, וַיַּקְשֵׁב בְּשִׂים לֵב לְדִבְרֵי רַבּוֹ. וְאַךְ עָלָה הָרַעְיוֹן הַזָּר עַל לִבּוֹ — רָגַז שִׁמְעוֹן תַּחְתָּיו וְהִתְעוֹרֵר מְאֹד. וְהִתְנוֹעֵעַ בְּכָל גּוּפוֹ כְּמִתְאַמֵּץ לְגָרֵשׁ אֶת הַמַּחֲשָׁבָה הָרָעָה מִלְּבָבוֹ.

III.

חֶרְדַּת פִּתְאֹם.

וְשִׁמְעוֹן הָלַךְ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר אֶל הָעַמּוּדִים לִקְרֹא אֶת הַמּוֹדָעוֹת. פְּעָמִים אֲחָדוֹת הָלַךְ הַחַדְרָה מִבְּלִי קַחַת אִתּוֹ גַּם אֶת פַּת הַלֶּחֶם, שֶׁנָּתְנָה לוֹ אִמּוֹ יוֹם יוֹם; כִּי לֹא חָפֵץ

לְחַכּוֹת עַד שׁוּבָהּ מִן הַשּׁוּק, פֶּן לֹא תַסְפִּיק לוֹ הָעֵת לָרוּץ אֶל „רְחוֹב הַנְּסִיכִים" לִקְרֹא אֶת הַמּוֹדָעוֹת; וּלְאַחֵר לָבֹא הַחַדְרָה יָרֵא מְאֹד. בְּאַחַד הַיָּמִים אַחַר שִׁמְעוֹן לָקוּם מִשְּׁנָתוֹ: אֲחוֹתוֹ הַקְּטַנָּה חָלְתָה פִּתְאֹם וּבִמְעַט עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה לֹא עָלְתָה עַל מִשְׁכָּבוֹ. כַּאֲשֶׁר הֵקִיץ מִשְּׁנָתוֹ, רָאָה כִּי אָבִיו וְאִמּוֹ אֵינָם בַּבַּיִת, וַאֲחוֹתוֹ הַחוֹלָה שׁוֹכֶבֶת בִּמְנוּחָה בְּמִטָּתָהּ, אַף כִּי פָּנֶיהָ חִוְּרִים מְאֹד. עַד מְהֵרָה לָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו וַיִּרְחַץ אֶת פָּנָיו, וַיָּבֹא לַחֲדַר הָאִשָּׁה הָאַלְמָנָה הַגָּרָה בְּבֵיתָם, לִשְׁאֹל כַּמָּה הַשָּׁעָה עַתָּה?

— שִׁמְעוֹן, שִׁמְעוֹן! — קָרְאָה לוֹ אִמּוֹ, אֲשֶׁר שָׁבָה זֶה עַתָּה מִן הַשּׁוּק—מַדּוּעַ אֵינְךָ הוֹלֵךְ הַחַדְרָה? עוֹד בַּבֹּקֶר הֲכִינוֹתִי לְךָ אֶת אֲרֻחָתְךָ עַל הַשֻּׁלְחָן, קְחֶהָ וָלֵךְ, כִּי כְּבָר בָּא מוֹעֵד...

— אָנֹכִי... לֹא... לֹא הִתְפַּ... — הֵחֵל שִׁמְעוֹן, אַךְ הִפְסִיק בְּאֶמְצַע. הוּא יָדַע, כִּי אִם יַגִּיד לְאִמּוֹ, שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּל עוֹד וְעָמַד עַתָּה לְהִתְפַּלֵּל, לֹא יוּכַל לָרוּץ אֶל עַמּוּדֵי הַמּוֹדָעוֹת. וְאוּלַי זֶה הוּא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן. אַךְ גַּם לָקַחַת תֵּכֶף אֶת סְפָרָיו וַאֲרֻחָתוֹ וְלָרוּץ אֶל „רְחוֹב הַנְּסִיכִים" מִבְּלִי הִתְפַּלֵּל הַיּוֹם — הָיָה קָשֶׁה לוֹ מְאֹד. עַד הַיּוֹם הַזֶּה לֹא נִסָּה

לְדַלֵּג בִּתְפִלָּתוֹ גַּם עַל פָּסוּק אֶחָד, עַל מִלָּה אַחַת, וְאֵיכָה יַעֲשֶׂה עַתָּה אֶת הַדָּבָר הַנּוֹרָא הַזֶּה וְלֹא יִתְפַּלֵּל לְגַמְרֵי?!

וְשִׁמְעוֹן נִגַּשׁ אֶל הַשֻּׁלְחָן, אֲשֶׁר סְפָרָיו וַאֲרֻחָתוֹ מֻנָּחִים עֲלֵיהֶם, וַיָּחֶל לְטַפֵּל בָּהֶם: הוּא מְסַדֵּר אֶת סְפָרָיו וּמַנִּיחָם בְּיַלְקוּטוֹ וּכְרֶגַע הוּא שָׁב וּמוֹצִיאָם וּמְסַדְּרָם שֵׁנִית. וּמִדֵּי עֲשׂוֹתוֹ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה רָעֲדוּ יָדָיו וְנָפְלוּ סְפָרָיו מֵהֶן וְהוּא נָבוֹךְ מְאֹד.

— מַדּוּעַ אַתָּה מִתְמַהְמֵהַּ, שִׁמְעוֹן, וְאֵינְךָ הוֹלֵךְ? זֶה כְּבָר רָאִיתִי אֶת חֲבֵרֶיךָ הוֹלְכִים הַחַדְרָה, — אָמְרָה אִמּוֹ אֵלָיו שֵׁנִית.

וּפְנֵי שִׁמְעוֹן מַאְדִּימִים וּמְבוּכָתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד. מַר לוֹ מְאֹד לְבִלְתִּי הִתְפַּלֵּל, אוּלָם גַּם לְבִלְתִּי לֶכֶת הַיּוֹם אֶל הָעַמּוּדִים צַר לוֹ מְאֹד. וְהוּא זוֹכֵר אֶת כָּל אֲשֶׁר סָבַל בְּמֶשֶׁךְ שְׁנֵי הַשָּׁבֻעוֹת הָאַחֲרוֹנִים, אֶת גַּעֲרוֹת רַבּוֹ הַתְּכוּפוֹת וְאֶת תִּקְוָתוֹ הַנִּכְזֶבֶת יוֹם יוֹם, וּמַרְגִּישׁ כְּאֵב בְּלִבּוֹ — וַיִּקַּח אֶת יַלְקוּטוֹ וַיֵּצֵא מִן הַבָּיִת. בָּרְגָעִים הָרִאשׁוֹנִים הָלַךְ לְאִטּוֹ וְלִבּוֹ הִכָּה אוֹתוֹ מְאֹד. הוּא יָדַע הֵיטֵב מַה גְּדוֹלָה הָ„עֲבֵרָה" שֶׁהוּא עוֹבֵר הַיּוֹם: „הָבָה, אֶתְפַּלְּלָה בְּלֶכְתִּי!" — אָמַר לְנַפְשׁוֹ.

וַיָּחֶל לְהִתְפַּלֵּל... אַךְ מַחֲשָׁבוֹת רַבּוֹת בִּלְבְּלוּ אֶת תְּפִלָּתוֹ. פִּתְאֹם הִגִּיעַ לְאָזְנָיו קוֹל קוֹרֵא „צְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת"!— וַיִּתְעוֹרֵר מְאֹד וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא—וְהִנֵּה „מִטָּה" שְׁחוֹרָה נִשֵּׂאת, וְהָאֲנָשִׁים הַנּוֹשְׂאִים אוֹתָהּ הוֹלְכִים וּקְרֵבִים אֵלָיו. וַיִּסּוֹג שִׁמְעוֹן אָחוֹר בְּפָחַד. וְעַל לִבּוֹ עָלוּ הֲמוֹן מַעֲשִׂיּוֹת עַל דְּבַר הַמֵּתִים אֲשֶׁר שָׁמַע גַּם בְּבֵית אָבִיו, גַּם בַּחֶדֶר, וַיִּתְחַלְחַל... „אָשׁוּבָה הַחַדְרָה!" — אָמַר שִׁמְעוֹן בְּלִבּוֹ— „וּבַצָּהֳרַיִם אֵלֵךְ לִקְרֹא אֶת הַמּוֹדָעוֹת. הוֹי, מִי יִתֵּן וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה הָאַחֲרוֹן!.."

וְשִׁמְעוֹן מִהֵר וַיָּרָץ הַחַדְרָה. בְּבֹאוֹ עַד לִפְנֵי הַדֶּלֶת שָׁמַע אֶת קוֹל חֲבֵרָיו הַלּוֹמְדִים וַיִּבָּהֵל מְאֹד; הוּא יָדַע כִּי אֵחַר הַיּוֹם הַרְבֵּה מְאֹד. רֶגַע עָמַד עַל מְקוֹמוֹ וְיִצְרוֹ הִשִּׂיאָהוּ כְּבָר לָשׁוּב עַל עֲקֵבָיו... אַךְ בְּזָכְרוֹ אֶת הָ„עֲבֵרָה" הַחֲמוּרָה שֶׁעָבַר כְּבָר הַיּוֹם, אָמַר לְנַפְשׁוֹ: לֹא! יְהִי מָה! אָנֹכִי אָבֹא הַחַדְרָה, יִשְׁפֹּךְ עָלַי רַבִּי אֶת כָּל חֲמָתוֹ, יַעֲשֶׂה בִּי כִּרְצוֹנוֹ... אָנֹכִי אָבֹא וְאֶלְמַד... — וּבְחָשְׁבוֹ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה פָּתַח בְּחָזְקָה אֶת הַדֶּלֶת וַיָּבֹא...

הַשִּׁעוּר הָרִאשׁוֹן כָּלָה. וְתַלְמִידֵי רַבִּי צָדוֹק יָשְׁבוּ לֶאֱכֹל אֶת אֲרֻחַת הַבֹּקֶר; גַּם שִׁמְעוֹן הוֹצִיא מִיַּלְקוּטוֹ אֶת הַלֶּחֶם וְהַבֵּיצָה שֶׁנָּתְנָה לוֹ אִמּוֹ. וַיִּבְצַע אֶת פִּתּוֹ וַיְקַלֵּף אֶת הַבֵּיצָה; וְאַךְ שָׂם אֶת פִּתּוֹ בְּפִיו, עָלָה עַל לִבּוֹ זֵכֶר עֲבֵרָתוֹ וַיִּרְגַּז תַּחְתָּיו. אָז הִבִּיט בִּמְבוּכָה אֶל חֲבֵרָיו הָאוֹכְלִים וּמְשׂוֹחֲחִים יַחַד, וּבִרְאוֹתוֹ, כִּי אֵין מַבִּיט אֵלָיו, הוֹצִיא בִּלְעוֹ מִפִּיו וַיַּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה. וַיְמַהֵר וַיָּשֶׁב אֶת לַחְמוֹ וְאֶת בֵּיצָתוֹ הַיַּלְקוּטָה. וַיִּשְׁלַח יָדוֹ אֶל הַסֵּפֶר „חַיֵּי אָדָם" הַמֻּנָּח עַל הַשֻּׁלְחָן, וַיָּחֶל לִקְרֹא בּוֹ אֶת דִּינֵי הַתְּפִלָּה. בְּקַוּוֹתוֹ לִמְצֹא שָׁם אֵיזֶה דִּין הַפּוֹטֵר אֶת הָאָדָם מִתְּפִלָּה....

וְאַךְ פָּתַח אֶת הַסֵּפֶר נִמְשְׁכוּ עֵינָיו אֶל הַמִּלִּים: „מַעֲשֶׂה רַב" שֶׁבְּשׁוּלֵי הַדַּף.

וְשִׁמְעוֹן אָהַב מְאֹד לִקְרֹא אֶת כָּל הַ„מַּעֲשִׂיּוֹת" שֶׁבַּסְּפָרִים. בְּבוֹאוֹ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ עִם אָבִיו בְּשַׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים, הָיָה הוֹלֵךְ תֵּכֶף אֶל אֲרוֹן הַסְּפָרִים וְהָיָה מְחַפֵּשׂ אֶת „סֵפֶר הַיָּשָׁר" אוֹ הַ„יּוֹסִיפוֹן" וְהָיָה קוֹרֵא בָּהֶם בְּחֵשֶׁק רַב; וּבְלִי חֶמְדָּה הָיָה מְשִׁיבָם לַאֲרוֹן הַסְּפָרִים כְּהַגִּיעַ זְמַן הַתְּפִלָּה. בְּיִחוּד פָּעֲלוּ עָלָיו הַסִּפּוּרִים אֲשֶׁר בְּ„שֵׁבֶט יְהוּדָה" וּ„שְׁאֵרִית

ישְׂרָאֵל". וּבְקָרְאוֹ עַל דְּבַר הַצָּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצוֹת גָּלוּתָם, הַהֶרֶג הָרַב שֶׁהָיָה בִּשְׁנַת ת"ח, הָעֲלִילוֹת שֶׁשָּׂמוּ עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּזְמַנִּים שׁוֹנִים, מַסָּעֵי הַצְּלָב וְעִנּוּיֵי הַנֶּהֱרָגִים עַל "קִדּוּשׁ הַשֵּׁם", חָשׁ בְּלִבּוֹ הָרַגָּשׁ כְּאֵב וְגָאוֹן יַחַד וְעֵינָיו זָלְגוּ דְמָעוֹת. וְגַם הַיּוֹם, אַף כִּי הָיָה לִבּוֹ נָתוּן לְעִנְיָן אַחֵר, לֹא יָכֹל הִתְאַפֵּק בִּרְאוֹתוֹ אֶת שְׁתֵּי הַמִּלּוֹת "מַעֲשֶׂה רַב" וַיָּחֶל לִקְרֹא:

"מַעֲשֶׂה רַב: גָּדוֹל אֶחָד אִנְגִּיד (חָלָה וְהִתְעַלֵּף) וְשָׁמַע בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל: פַּנּוּ מָקוֹם לְצַדִּיק אֶחָד שֶׁנִּפְטָר. וְקִבְּלוּהוּ בְּכָבוֹד גָּדוֹל וְנָתְנוּ לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה בִּזְרוֹעוֹ וּשְׁאֵלוּהוּ: קִיַּמְתָּ מַה שֶּׁכָּתוּב בָּזֶה? וְאָמַר: הֵן! — מִי מֵעִיד בְּךָ? — וּבָאוּ הַמַּלְאָכִים, שֶׁנִּבְרְאוּ מֵהַמִּצְוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה עַד אֵין מִסְפָּר, וְהֵעִידוּ בוֹ; זֶה אוֹמֵר: נִבְרֵאתִי מִמִּצְוָה זוּ, וְזֶה אוֹמֵר: נִבְרֵאתִי מִמִּצְוָה זוּ; אַחֲרֵי כֵן הֵבִיאוּ לְפָנָיו "אַרְבָּעָה טוּרִים" וּשְׁאֵלוּהוּ: קִיַּמְתָּ תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה? וְאָמַר: הֵן! — וּמִי מֵעִיד בְּךָ? — וּבָאוּ כָל הַמַּלְאָכִים וְהֵעִידוּ; אַחַר זֶה שְׁאֵלוּהוּ: נִזְהַרְתָּ מִלְּהוֹצִיא שֵׁם שָׁמַיִם לְבַטָּלָה? וַיִּדֹּם. חָזְרוּ וְשָׁאֲלוּ: אִשְׁתִּיק (שָׁתַק). וְהִכְרִיזוּ אַחַר עֵדוּת, וּבָאוּ גְדוּדִים גְּדוּדִים מַלְאָכִים לְבוּשִׁים שְׁחוֹרִים וְהֵעִידוּ: זֶה אוֹמֵר: נִבְרֵאתִי בְּיוֹם פְּלוֹנִי כְּשֶׁהוֹצִיא

אַזְכָּרוֹת (שֵׁם יְיָ) כַּךְ וְכַךְ בִּתְפִלָּה, וְזֶה אוֹמֵר כָּךְ. וַיִּקְרְעוּ שִׂמְלוֹתָם כָּל הַבֵּית־דִּין שֶׁל מַעְלָה וְאָמְרוּ: אֵיךְ לֹא יָרֵאתָ?... וְנִגְזַר דִּינוֹ לָבֹא לְגֵיהִנּוֹם אוֹ לַחֲזֹר לָבֹא בְּגִלְגּוּל..."

שִׁמְעוֹן קוֹרֵא וְנִדְמֶה לוֹ, כִּי גַם הוּא עוֹמֵד בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה וְרוֹאֶה אֶת הַצַּדִּיק וְאֶת עֲלִיצוּת נַפְשׁוֹ. אָזְנָיו שׁוֹמְעוֹת אֶת קוֹל הָרַעַשׁ: פַּנּוּ מָקוֹם לַצַּדִּיק! לִפְנֵי עֵינָיו עוֹבְרִים הֲמוֹן מַלְאָכִים מַזְהִירִים שְׂמֵחִים וַעֲלִיזִים, הַנְּכוֹנִים לַהֲבִיאוֹ אֶל גַּן הָעֵדֶן... וּפִתְאֹם וְהִנֵּה מַחֲנוֹת רוּחוֹת שְׁחוֹרוֹת בָּאוֹת לְבֵין דִּין שֶׁל מַעְלָה. קוֹל יִלְלָתָן קוֹרֵעַ לֵבָב. „הוֹי! מַדּוּעַ בְּרָאתָנוּ?... אָבִינוּ אָתָּה!" — וְהַצַּדִּיק נִבְהָל פִּתְאֹם וּפָנָיו מְפִיקִים יָגוֹן וְיֵאוּשׁ נוֹרָא... וְאַחַר נִשְׁמַע קוֹל קְרִיעָה, — הַבֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה קוֹרֵעַ אֶת שִׂמְלוֹתָיו... וּפִתְאֹם וְאוֹתִיּוֹת אֵשׁ שְׁחוֹרָה עָפוֹת בָּרוּחַ: גֵּיהִנּוֹם! גִּלְגּוּל!

גֵּיהִנּוֹם וְגִלְגּוּל! שִׁמְעוֹן יוֹדֵעַ הֵיטֵב פֵּרוּשׁ שְׁתֵּי הַמִּלִּים הַנּוֹרָאוֹת הָאֵלֶּה: כַּמָּה פְּעָמִים קָרָא עַל אוֹדוֹתָם בְּ„שֵׁבֶט מוּסָר". הוֹי, מַה נּוֹרָאִים הַיִּסּוּרִים בְּגֵיהִנּוֹם!... וְהוּא מִתְנוֹדֵד מְאֹד לִזְכֹּר הָרְשָׁעִים הַנִּדּוֹנִים שָׁם. גַּם עַל דְּבַר הַגִּלְגּוּלִים הוּא יוֹדֵעַ... זוֹכֵר הוּא, כִּי פַּעַם הָלַךְ עִם אֶחָד

מֵחֲבֵרָיו לְטַיֵּל. כַּאֲשֶׁר יָרְדוּ מֵעַל הָהָר רָאוּ, וְהִנֵּה עֲגָלָה גְּדוֹלָה מְלֵאָה פֶּחָמִים רְתוּמָה לְסוּס רָזֶה הַמִּתְאַמֵּץ לַעֲלוֹת עַל הָהָר וְאֵינוֹ יָכוֹל. הָעֶגְלוֹן הִכָּה אֶת הַסּוּס מַכּוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרָאוֹת, וְהַסּוּס אִמֵּץ כָּל כֹּחוֹ לְהָזִיז אֶת הָעֲגָלָה מִמְּקוֹמָהּ וְלֹא יָכֹל; וְהָעֶגְלוֹן הוֹסִיף לְהַכּוֹתוֹ בְּלִי חֶמְלָה. הַמַּרְאֶה הַנּוֹרָא הַזֶּה הֶעֱצִיב אוֹתוֹ וְאֶת חֲבֵרוֹ מְאֹד. וַיִּגְּשׁוּ אֶל הָעֲגָלָה וַיֹּאמְרוּ לִדְחֹף אוֹתָהּ וְלַעֲזוֹר אֶת הַסּוּס לְהַעֲלוֹתָהּ אֶל הָהָר; אַךְ לַשָּׁוְא הָיָה עֲמָלָם. אָז נִגְּשׁוּ אֶל הַסּוּס וַיִּרְאוּ: וְהִנֵּה קֶצֶף יוֹצֵא מִפִּיו, וְהוּא שׁוֹאֵף רוּחַ בִּכְבֵדוּת. וַיַּבִּיטוּ אֶל עֵינָיו וַיִּרְאוּ... עַד נֶצַח לֹא יִשְׁכַּח אֶת הָעֵינַיִם הָהֵן! הָהּ, כַּמָּה מְצוּקוֹת וְעִנּוּיִים נִרְאוּ בָהֶן!... „הֲיוֹדֵעַ אַתָּה" — אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ — הֵן יוּכַל הֱיוֹת, כִּי הַסּוּס־הַזֶּה „גִּלְגּוּל" הוּא... בּוֹ שׁוֹכֶנֶת נִשְׁמַת אָדָם חוֹטֵא, אֲשֶׁר שֻׁלְּחָה שֵׁנִית אֶל הָאָרֶץ, לְמַעַן תְּעֻנֶּה פֹּה עַל עֲוֹנוֹתֶיהָ..." וְשִׁמְעוֹן יוֹדֵעַ, כִּי חַטָּאתוֹ גְּדוֹלָה הַרְבֵּה מֵחַטַּאת הַצַּדִּיק הַהוּא, אֲשֶׁר לֹא בִּטֵּל אֶת תְּפִלָּתוֹ כָּמֹהוּ, אַךְ לֹא כִוֵּן לַדְּבָרִים אֲשֶׁר הוֹצִיא מִפִּיו, וְעַל כֵּן גָּדוֹל יִהְיֶה עָנְשׁוֹ שִׁבְעָתַיִם מֵעֹנֶשׁ הַצַּדִּיק. וַיֶּחֱרַד חֲרָדָה גְדוֹלָה וַיִּצְעָק...

— מַה לְּךָ כִּי צָעַקְתָּ? — קָרָא אַחַד הַתַּלְמִידִים.— רְאוּ הוּא יָשֵׁן כָּל הָעֵת הַזֹּאת! כֵּן, כֵּן. הוּא יָשֵׁן, לְחָיוֹ הָאַחַת אֲדֻמָּה מְאֹד, כִּי שָׁכַב עָלֶיהָ וְהַשֵּׁנִית חִוֶּרֶת... וּבְטֶרֶם כִּלָּה הַנַּעַר לְדַבֵּר בָּא הָרַבִּי וְהַלִּמּוּד הֵחֵל...

IV.

הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן.

וְהַיּוֹם אֲשֶׁר חִכָּה לוֹ שִׁמְעוֹן בָּא. הוּא הִשְׁכִּים כְּפַעַם בְּפַעַם בַּבֹּקֶר וַיָּרָץ לִ„רְחוֹב הַנְּסִיכִים“. עוֹד מֵרָחוֹק רָאָה, כִּי יֵשׁ שִׁנּוּי בַּמּוֹדָעָה עַל דְּבַר הַבֵּבָר. צִיּוּר הַכְּלוּב וְהָאֲרָיוֹת אֲשֶׁר בּוֹ הָדְפְּסוּ בְּצֶבַע אָדֹם וּמִתַּחְתָּיו אוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד: הִשְׁתַּמְּשׁוּ בַּמִּקְרֶה!! שִׁמְעוֹן רָאָה זֹאת מֵרָחוֹק, וַיָּרָץ בְּכָל כֹּחוֹ אֶל הַמּוֹדָעָה וַיִּקְרָא כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

„הַבֵּבָר הַיָּחִיד בַּתֵּבֵל עוֹזֵב הַיּוֹם בָּעֶרֶב בַּשָּׁעָה הַשְּׁבִיעִית אֶת הָעִיר. וּלְמַעַן יוּכַל כָּל אִישׁ לִרְאוֹת אֶת הַחַיּוֹת וְהָעוֹפוֹת, הוּרַד הַמְּחִיר מְאֹד. כַּרְטִיסֵי־הַכְּנִיסָה נִמְכָּרִים בִּמְחִיר חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה פְּרוּטָה. !! הִשְׁתַּמְּשׁוּ בַּמִּקְרֶה!!“

שִׁמְעוֹן רָקַד מֵרֹב שִׂמְחָה. וַיֹּאמֶר לָשׁוּב אֶל חַדְרוֹ; וּכְבָר צָעַד צְעָדִים אֲחָדִים מִן הָעַמּוּד וָהָלְאָה. וַיָּשָׁב שֵׁנִית אֵלָיו וַיִּקְרָא עוֹד הַפַּעַם אֶת הַמּוֹדָעָה. טוֹב הָיָה – אָמַר בְּלִבּוֹ – לוּ לָקַח בַּעַל הַבֵּבָר רַק עֶשֶׂר פְּרֻטּוֹת כְּדִבְרֵי אָבִי. אַךְ אֵין דָּבָר: עֶשֶׂר פְּרֻטּוֹת הִבְטִיחַ אָבִי לָתֵת לִי, שְׁתֵּי פְּרֻטּוֹת יֵשׁ בְּכִיסִי, וְעוֹד שָׁלֹשׁ פְּרֻטּוֹת... יִתֵּן לִי אָבִי גַּם כֵּן. רַק שָׁלֹשׁ פְּרֻטּוֹת – הֲלֹא דָבָר קָטָן הוּא. בְּפָנִים מְאִירוֹת וּבְלֵב שָׂמֵחַ בָּא שִׁמְעוֹן הַחַדְרָה. לְתִמְהוֹנוֹ מָצָא בוֹ רַק שְׁנֵי הַתַּלְמִידִים הַקְּטַנִּים שֶׁהָיוּ לְ„כִתָּה מְיֻחֶדֶת“, יֶתֶר הַתַּלְמִידִים חֲבֵרָיו לֹא בָאוּ עוֹד. הוּא חָשַׁב לוֹ תָמִיד לִפְחִיתוּת הַכָּבוֹד לְהִתְרוֹעֵעַ עִמָּהֶם. אַךְ הַפַּעַם נִגַּשׁ אֲלֵיהֶם, וַיֵּשֶׁב אֶצְלָם, וַיְסַפֵּר לָהֶם בְּשִׂמְחָה, כִּי הַיּוֹם יֵלֵךְ אֶל הַבֵּבָר וְרָאָה שָׁם דְּבָרִים נִפְלָאִים, וּמָחָר יְסַפֵּר גַּם לָהֶם אֶת כָּל אֲשֶׁר יִרְאֶה.

– אֲנַחְנוּ הָיִינוּ כְּבָר בַּבֵּבָר! – עָנוּהוּ הַיְלָדִים – אַךְ כִּרְאוֹתֵנוּ אֶת הַפִּיל וְאֶת חָטְמוֹ הֶאָרֹךְ אֲשֶׁר שָׁלַח אֵלֵינוּ בְּעָבְרֵנוּ לִפְנֵי כְלוּבוֹ, חָרַדְנוּ חֲרָדָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְאִמֵּנוּ צִוְּתָה לְשִׁפְחָתֵנוּ לְהוֹצִיאֵנוּ כְרֶגַע מִן הַבֵּבָר לַהֲבִיאֵנוּ לְבֵיתֵנוּ...

הוי, שִׁמְעוֹן! אַל תֵּלֵךְ! נוֹרָא שָׁם מְאֹד... שַׁאֲגוֹת הָאֲרָיוֹת וְנַחֲרַת הַנְּמֵרִים וְהֶמְיַת הַדֻּבִּים מַפִּילוֹת אֵימָה....

— פְּתָאִים קְטַנִּים! — עָנָה שִׁמְעוֹן וַיַּבֵּט בְּחֶמְלָה עַל הַ„תִּינוֹקוֹת" הַפַּחְדָּנִים הָאֵלֶּה. קְטַנִּים אַתֶּם מְאֹד, — הוֹסִיף שִׁמְעוֹן לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם — עַל כֵּן יְרֵאתֶם וְלֹא שַׂמְתֶּם לֵב, כִּי כָל הַחַיּוֹת כְּלוּאוֹת בִּכְלוּב בַּרְזֶל. וְאִם גַּם אֶלֶף פְּעָמִים תִּשְׁאַגְנָה וְתֶהֱמֶינָה, לֹא תוּכַלְנָה לָגַעַת בָּנוּ... אֵיכָה לֹא הֲבִינוֹתֶם דָּבָר קָטָן כָּזֶה ?, אֲבָל מַה זֹּאת ? הוֹסִיף שִׁמְעוֹן לְדַבֵּר—גַּם הָרַבִּי גַּם הַנְּעָרִים אֵינָם עוֹד ; כִּמְדֻמֶּה לִי שֶׁכְּבָר בָּאָה עֵת הַלִּמּוּד!

— לִקְרֹא אֶת הַהַלֵּל הָלְכוּ כֻּלָּם לְבֵית הַמִּדְרָשׁ!—עָנָה אַחַד הַיְלָדִים—גַּם אָבִי הָלַךְ הַיּוֹם לְהִתְפַּלֵּל בְּצִבּוּר... הַיּוֹם „רֹאשׁ חֹדֶשׁ"... נִלְמַד רַק עַד חֲצוֹת הַיּוֹם..."

פְּנֵי שִׁמְעוֹן חָוְרוּ מְאֹד. לִבּוֹ הִכָּהוּ עוֹד עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בַּיּוֹם הַהוּא, וְהוּא מְחַכֶּה לְיוֹם כִּפּוּרִים הַמְמַשְׁמֵשׁ וּבָא לָצוּם בּוֹ וּלְבַקֵּשׁ סְלִיחָה בְּכָל לְבָבוֹ עַל חַטָּאתוֹ, וְהִנֵּה עֲבֵרָה חֲדָשָׁה: רֹאשׁ חֹדֶשׁ הַיּוֹם וְהוּא לֹא קָרָא אֶת הַהַלֵּל וְלֹא הִתְפַּלֵּל „מוּסָף" ! הֲיֹאבֶה

יְיָ סֹלֵחַ לוֹ? „בְּשַׁבַּת הָעִבְּרָה בֵּרַךְ אֶת הַחֹדֶשׁ הַבָּא, וְגַם אֶתְמוֹל וְשִׁלְשׁוֹם זָכַר אֶת „רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ” וְאֶת הַהַלֵּל וְהַמּוּסָף, וְהַיּוֹם בַּבֹּקֶר שָׁכַח, שָׁכַח הַכֹּל וְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת חוֹל, — וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל הַמּוֹדָעָה וְהַכַּבָּר...” וּבִהְיוֹתוֹ שָׁקוּעַ בַּמַּחְשָׁבוֹת הַמָּרוֹת הָאֵלֶּה עָזַב אֶת הַתִּינוֹקוֹת וַיִּגַּשׁ אֶל הַשֻּׁלְחָן וַיֵּשֶׁב עַל מְקוֹמוֹ. „אֲבָל הֵן לֹא בְזָדוֹן עָשִׂיתִי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה — הִצְטַדֵּק בִּלְבָבוֹ — וְגַם אָז לוּלֵא חָלְתָה אֲחוֹתִי וְלֹא הָיִיתִי עֵר עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה, לֹא הָיִיתִי מְבַטֵּל אֶת תְּפִלָּתִי... אָנוּס הָיִיתִי... וְהַיּוֹם הָיָה הַדָּבָר בִּשְׁגָגָה... כֵּן! הַיּוֹם נִלְמַד רַק עַד חֲצוֹת הַיּוֹם... אַחַר אֵלְכָה הַבַּיְתָה, אֶקַּח אֶת הַכֶּסֶף וְאֵלְכָה לִי... וְשִׂמְחָה רַבָּה מִלְּאָה אֶת לְבַב שִׁמְעוֹן, וַיִּגַּשׁ שֵׁנִית אֶל הַיְלָדִים וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם, וַיִּצְחַק אִתָּם וַיְהִי אַךְ שָׂמֵחַ...

כַּעֲבֹר רֶבַע שָׁעָה בָּא הָרַבִּי וְעִמּוֹ תַלְמִידָיו מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ. וְאַךְ כִּלּוּ לֶאֱכֹל אֶת פַּת הַשַּׁחֲרִית יָשְׁבוּ לִלְמֹד. בְּשִׁעוּר הַגְּמָרָא שֶׁלָּמְדוּ הַיּוֹם הָיוּ עִנְיְנֵי אַגָּדָה יָפִים אֲשֶׁר לֹא דָרְשׁוּ עִיּוּן רַב, וְעַל כֵּן עָבְרָה מְהֵרָה הָעֵת מִבְּלִי אֲשֶׁר הִרְגִּישׁוּ בָהּ, וְהָרַבִּי שִׁלַּח אֶת תַּלְמִידָיו לַחָפְשִׁי.

בְּלֵב שָׂמֵחַ יָשַׁב שִׁמְעוֹן הַבַּיְתָה, וּבִרְאוֹתוֹ, כִּי אָבִיו לֹא

בָּא עוֹד אֶל לֶחֶם הַצָּהֳרַיִם יָצָא וַיַּעֲמֹד עַל יַד הַשַּׁעַר וַיְחַכֶּה לְבוֹאוֹ. עָבְרוּ רְגָעִים אֲחָדִים וַיִּרְאֵהוּ הוֹלֵךְ וְקָרֵב אֶל הַבַּיִת וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיְבַשֵּׂר לוֹ, כִּי כְּבָר הוֹרִידוּ אֶת הַמְּחִיר...

— מַה הוֹרִידוּ? אֵיזֶה מְחִיר?—שָׁאַל הָאָב בְּתִמָּהוֹן.

—הוֹרִידוּ מְחִיר הַכְּנִיסָה לַבֵּבָר, אַבָּא,—עָנָהוּ שִׁמְעוֹן וַיִּתְמַהּ עַל אָבִיו אֵיךְ יָכֹל לִשְׁכֹּחַ אֶת כָּל הָעִנְיָן.

— הַבֵּבָר... הַבֵּבָר... כֵּן, כֵּן, זָכַרְתִּי; נֵלְכָה הַבַּיְתָה וְנֹאכַל לָחֶם. וַיָּבֹאוּ הַבַּיְתָה וַיִּרְחֲצוּ יְדֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אֶל הַשֻּׁלְחָן וַיֵּשְׁבוּ. שִׁמְעוֹן אָכַל אֶת אֲרֻחָתוֹ בְּחִפָּזוֹן, וּבְקֹצֶר רוּחַ הֵחֵל לְבָרֵךְ „בִּרְכַּת הַמָּזוֹן".

— חַכֵּה נָא מְעַט בְּנִי! אָמְרָה אִמּוֹ אֵלָיו — כַּאֲשֶׁר נְכַלֶּה לֶאֱכֹל אֶת הַתַּבְשִׁיל, אֶתֵּן לְךָ דְּבִדְבָנִים, שֶׁבִּשַּׁלְתִּי לִכְבוֹד רֹאשׁ חֹדֶשׁ.

— שָׂבֵעַ אָנֹכִי, שָׂבֵעַ מְאֹד! — אָמַר שִׁמְעוֹן וַיָּקָם מִמּוֹשָׁבוֹ—עַתָּה תְּנָה לִי, אָבִי, כֶּסֶף וְהָלַכְתִּי אֶל הַבֵּבָר... רַק שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה פְּרוּטָה תִּתֶּן לִי... שְׁתַּיִם יֵשׁ לִי.

— אַל נָא תְּהִי נִמְהָר כָּכָה, בְּנִי! — אָמַר אָבִיו וַיָּשֶׂם אֶת יָדוֹ בְּכִיסוֹ וַיְמַשְׁמְשֵׁהוּ... אֱכֹל אֶת הַדְּבִדְבָנִים וְאַחַר תֵּלֵךְ.

הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל !... שִׁמְעוֹן יָרֵא לַמְרוֹת פִּי אָבִיו, וַיֵּשֶׁב בְּלִי חֶמְדָּה שֵׁנִית אֶל הַשֻּׁלְחָן וַיִּשְׂמַח, כִּי כָלְתָה אֲרֻחַת הַצָּהֳרַיִם, וַיְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן בְּקוֹל רָם וּבִנְעִימָה, וְאַחַר נִגַּשׁ אֶל אָבִיו וַיִּשְׁאַל מִמֶּנּוּ אֶת הַפְּרֻטּוֹת הַדְּרוּשׁוֹת.

אֲבִי שִׁמְעוֹן שָׂם שֵׁנִית יָדָיו בְּכִיסָיו וַיּוֹצֵא מֵהֶם פְּרֻטּוֹת אֲחָדוֹת... וַיִּמְנֶן עַל הַשֻּׁלְחָן בְּקוֹל: אַחַת, שְׁתַּיִם שָׁלֹשׁ, אַרְבַּע, חָמֵשׁ, שֵׁשׁ פְּרֻטּוֹת, וּשְׁתַּיִם שֶׁלְּךָ—הֲרֵי שְׁמוֹנֶה...

— דְּבוֹרָה! — פָּנָה אֶל אֵם שִׁמְעוֹן—חַפְּשִׂי נָא גַּם אַתְּ, אוּלַי יֵשׁ לָךְ פְּרֻטּוֹת אֲחָדוֹת וּתְנִי אוֹתָן לְשִׁמְעוֹן ; יֵלֵךְ נָא אֶל הַבִּבָּר !...

— לַשָּׁוְא אֲחַפֵּשׂ, כִּי אֵין לִי אַף פְּרֻטָּה, — עָנְתָה הָאֵם. הָאָב הִבִּיט רֶגַע אֶל בְּנוֹ וַיִּשָּׁבֵר לִבּוֹ בְּקִרְבּוֹ: שִׁמְעוֹן עָמַד שָׁחוּחַ, שְׂפָתָיו רָעֲדוּ וְעֵינָיו מָלְאוּ דְּמָעוֹת...; עֵינֵי הָאָב וְהַבֵּן נִפְגָּשׁוּ, וְלֹא יָכֹל שִׁמְעוֹן לְהִתְאַפֵּק וַיֵּבְךְּ.

— הוֹי, כַּמָּה חִכִּיתִי לַיּוֹם הַזֶּה! כַּמָּה לֵילוֹת לֹא יָשַׁנְתִּי וְחָשַׁבְתִּי מָתַי יָבֹא הַיּוֹם הַהוּא וְעַתָּה, כִּי בָא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן אֵינָם נוֹתְנִים לִי אֶת הַכָּסֶף...

— הֲיוֹדֵעַ אַתָּה אֵיפֹה גָּר דָּוִד הַסַּנְדְּלָר, אֲשֶׁר תָּפַר לְךָ נְעָלִים? — שָׁאַל הָאָב — לְכָה אֵלָיו וְנָשִׁיתָ בּוֹ אֶת עֶשֶׂר הַפְּרוּטוֹת הַמַּגִּיעוֹת לִי מִמֶּנּוּ זֶה כְּבָר! מַהֵרָה, בְּנִי, רוּצָה, כִּי רַב מִמְּךָ הַדֶּרֶךְ וְלֹא תְאַחֵר אֶת מוֹעֵד הַכְּנִיסָה אֶל הַבֵּבָר...

— הִנֵּה אָנֹכִי רָץ! — אָמַר שִׁמְעוֹן וַיִּמַּח דִּמְעָתוֹ מֵעַל פָּנָיו, וַיָּשֶׂם אֶת שֵׁשׁ הַפְּרוּטוֹת בְּכִיסוֹ.

— חַכֵּה מְעַט! — אָמְרָה אֵלָיו אִמּוֹ — אֲנִי אֶלְוֶה מִשְּׁכֶנְתֵּנוּ שְׁתֵּי פְרוּטוֹת, וְהָיוּ־לְךָ לִקְנוֹת כַּרְטִיס הַנְּסִיעָה בַּ„טְּרַמְוַי"; עוֹד מְעַט תָּשׁוּב הַבַּיְתָה לֶאֱכֹל לֶחֶם הַצָּהֳרָיִם...

— לוּ הוֹאַלְתְּ, אִמִּי, וַתִּלְוִי מִמֶּנָּה שֶׁבַע פְּרוּטוֹת, כִּי עַתָּה הָיִיתִי הוֹלֵךְ תֵּכֶף אֶל הַבֵּבָר וְלֹא נִצְרַכְתִּי לָלֶכֶת עַד קְצֵה הָעִיר אֶל הַסַּנְדְּלָר.

— שֶׁבַע פְּרוּטוֹת!? אֵינִי יְכוֹלָה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנָּה שֶׁבַע פְּרוּטוֹת, כְּבָר חַיֶּבֶת אֲנִי לָהּ יוֹתֵר מִשְּׁנֵי שְׁקָלִים. גַּם שְׁתֵּי פְּרוּטוֹת בּוֹשָׁה לִי לְבַקֵּשׁ מִמֶּנָּה; אַךְ צַר לִי עָלֶיךָ, בְּנִי, וּבַעֲבוּרְךָ אָעֹז פָּנָי...

— הִיא מְאַחֶרֶת הַיּוֹם לָשׁוּב! — אָמַר שִׁמְעוֹן, בְּהַבִּיטוֹ רֶגַע בַּחַלּוֹן — מִי יוֹדֵעַ מָתַי תָּשׁוּב? אֵלְכָה לִּי אֶל הַסַּנְדְּלָר...

וּבְדַבְּרוֹ קָם וַיֵּצֵא הַחוּצָה. כִּשְׁנֵי רְגָעִים עָמַד וַיַּבֵּט אֶל שְׁנֵי עֶבְרֵי הָרְחוֹב, לִבּוֹ כָּאַב מְאֹד, וּבִרְאוֹתוֹ כִּי הָרְגָעִים עוֹבְרִים וְהַשְּׁבֵנָה אֵינֶנָּה, הֵרִים פְּעָמָיו וַיָּרָץ אֶל בֵּית דָּוִד הַסַּנְדְּלָר. שְׁלֹשָׁה רְחוֹבוֹת אֲרֻכִּים כְּבָר עָבַר בִּמְרוּצָתוֹ וְהִרְגִּישׁ כְּאֵב בְּרַגְלָיו. וְכַאֲשֶׁר יוֹסִיף לָרוּץ כֵּן יִגְדַּל הַכְּאֵב וְכֵן יֶאֱנֵס לַעֲצֹר בִּמְרוּצָתוֹ. בָּרֶגַע הַזֶּה עָבַר לְפָנָיו הַטְּרָמְוַי, וַיַּעֲמֹד בִּקְצֵה הָרְחוֹב; רֶגַע אָמַר לְהוֹצִיא מִכַּסְפּוֹ שְׁתֵּי פְּרֻטּוֹת וְלִנְסֹעַ בַּטְּרָמְוַי עַד רְחוֹב הַבַּרְזֶל. מִשָּׁם וָהָלְאָה יֵלֵךְ בְּרַגְלָיו. אַךְ לִבּוֹ לֹא נְתָנָהוּ לְהַמְעִיט אֶת מִסְפַּר פְּרֻטּוֹתָיו בְּעֵת אֲשֶׁר תֶּחְסַרְנָה לוֹ עוֹד שֶׁבַע. הַטְּרָמְוַי עָמַד רְגָעִים אֲחָדִים, וְאַחַר הָלַךְ לְדַרְכּוֹ, וְשִׁמְעוֹן הִבִּיט אַחֲרָיו בְּלֵב נִשְׁבָּר וַיְקַנֵּא מְאֹד בְּאוֹפַנָּיו הַמִּתְגַּלְגְּלִים בִּמְהִירוּת רַבָּה...

רְגָעִים אֲחָדִים עָמַד שִׁמְעוֹן וַיָּנַח. רַגְלָיו כָּאֲבוּ מְאֹד... וַיֵּאָנַח אֲנָחָה גְדוֹלָה, וַיְאַמֵּץ כֹּחוֹ וַיָּרָץ הָלְאָה.

– עוֹד שְׁנֵי רְחוֹבוֹת אֶעֱבֹר וּבָאתִי עַד רְחוֹב הַבַּרְזֶל... מִשָּׁם לֹא רָחוֹק עַד בֵּית הַסַּנְדְּלָר,–אָמַר שִׁמְעוֹן בְּלִבּוֹ בְּעָמְדוֹ לָנוּחַ מְעַט. זֵעָה רַבָּה יָרְדָה מֵעַל פָּנָיו, וְרוּחוֹ קָצְרָה מֵרֶגַע לְרֶגַע. לִרְגָעִים הִבִּיט אֶל הַשֶּׁמֶשׁ לִרְאוֹת עַל פִּיהָ

הַגָּדוֹל עוֹד הַיּוֹם אִם לֹא. וּבִרְאוֹתוֹ, כִּי עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל הִתְחַזֵּק וַיָּרָץ הָלְאָה.

בְּקֹצֶר רוּחַ וּבְפָנִים רְטֻבִּים מִזֵּעָה בָּא שִׁמְעוֹן הֶחָצֵרָה, אֲשֶׁר גָּר שָׁם דָּוִד הַסַּנְדְּלָר. בְּעֵינַיִם כָּלוֹת הֵחֵל לְחַפֵּשׂ אֶת הַשֶּׁלֶט, שֶׁהָיָה מְצֻיָּר עָלָיו קוֹף הָאוֹחֵז נַעַל בְּיָדוֹ וְלֹא מָצָא. בְּלֵב מָלֵא עֶצֶב עָבַר לִפְנֵי הַמְּעוֹנוֹת הָרַבִּים אֲשֶׁר בֶּחָצֵר וַיִּתְבּוֹנֵן אֲלֵיהֶם וַיַּשְׁקֵף בְּעַד הַחַלּוֹנוֹת; וּבִרְאוֹתוֹ, כִּי אֵין הָאִישׁ אֲשֶׁר הוּא מְבַקֵּשׁ, מָלְאוּ עֵינָיו דְּמָעוֹת.

– אֶת מִי תְבַקֵּשׁ פֹּה? – שְׁאָלָהוּ פִּתְאֹם אֶחָד מִגָּרֵי הֶחָצֵר. – הַגִּידָה נָא לִי – קָרָא שִׁמְעוֹן תַּחֲנוּנִים – אַיֵּה דָּוִד הַסַּנְדְּלָר? אָנָּא הַגִּידָה... אָבִי שְׁלָחַנִי אֵלָיו...

– דָּוִד הַסַּנְדְּלָר? הַזָּקֵן? – שָׁנָה הָאִישׁ אֶת דְּבָרָיו וַיְהִי כְּזוֹכֵר נִשְׁכָּחוֹת. – דָּוִד הַסַּנְדְּלָר הֶעְתִּיק דִּירָתוֹ מִזֶּה וַיֵּלֶךְ לָגוּר, כִּמְדֻמֶּה לִי בְּפַרְוַר „הָעִיר הַחֲדָשָׁה"... שְׁאַל נָא אֶת אִשְׁתִּי, הִיא יוֹדַעַת הֵיטֵב אֶת הַדָּבָר הַזֶּה. כִּמְדֻמֶּה לִי שֶׁבַּשָּׁבוּעַ הֶעָבָר בִּקְּרָה אֶת אֵשֶׁת דָּוִד בִּמְעוֹנָהּ.

וְשִׁמְעוֹן הִרְגִּישׁ בָּרֶגַע הַזֶּה תְּשׁוּקָה עַזָּה לִבְכּוֹת... הוֹי, לוּ הָיְתָה אִמּוֹ בַּמָּקוֹם הַזֶּה, כִּי עַתָּה נָפַל עַל צַוָּארֶיהָ

וַיֵּבְךְּ הַרְבֵּה – הַרְבֵּה מְאֹד... וְהִיא הָיְתָה מְחַבֶּקֶת אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים רַבִּים וְהָיְתָה מַעֲבֶרֶת אֶת יָדֶיהָ הָרָזוֹת עַל פָּנָיו וְהָיְתָה מְנַחֶמֶת אוֹתוֹ. שִׁמְעוֹן הִתְאַפֵּק וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי הָאִישׁ לִשְׁאֹל אֶת אִשְׁתּוֹ אַיֵּה מְעוֹן דָּוִד. הָאִשָּׁה שָׁמְעָה אֶת שְׁאֵלָתוֹ וַתֹּאמֶר: בְּבֹאֲךָ, בְּנִי, עַד קְצֵה „רְחוֹב הַדָּגִים" וּפָנִיתָ עַל יָמִין; וְעָבַרְתָּ אֶת הָרְחוֹב הַצָּר. מִשָּׁם תִּפְנֶה עַל שְׂמֹאל וְהָלַכְתָּ עַד רְחוֹב הַתֵּיאַטְר. שָׁם תִּשְׁאַל לָרְחוֹב אֲשֶׁר יָבֹאוּ בוֹ אֶל הַ„מִּגְרָשׁ הֶחָדָשׁ" וּבְבוֹאֲךָ אֲלֵיהֶם, וְשָׁאַלְתָּ לִ„רְחוֹב הַסּוֹחֲרִים" וּלְבֵית גַּבְרִיאֵל מְנַקֵּה־הַמַּעֲשֵׁנוֹת; גַּם יֶלֶד קָטָן יַגֶּיד־ךָ אַיֵּה הַבַּיִת הַהוּא... וְשִׁמְעוֹן כִּמְעַט שֶׁלֹּא שָׁמַע אֶת דִּבְרֵי הָאִשָּׁה... הוּא יָדַע רַק זֹאת, כִּי עָלָיו לָרוּץ עַד מְהֵרָה אֶל דָּוִד הַסַּנְדְּלָר, לָקַחַת אֶת הַכֶּסֶף וְלָרוּץ אַחֲרֵי כֵן אֶל הַגֶּבֶר; וּמִבְּלִי הוֹדוֹת לָאִשָּׁה הִפְנָה פִתְאֹם שִׁכְמוֹ וַיָּרָץ הָלְאָה. רַק פַּעַם אַחַת נָשָׂא עֵינָיו רֶגַע אֶל הַשֶּׁמֶשׁ, וְאַחַר רָץ בְּלִי הֶרֶף מִבְּלִי נְטוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל עַד בֹּאוֹ לִ„רְחוֹב הַדָּגִים". בַּמָּקוֹם הַזֶּה עָמַד מְעַט וַיַּבֵּט יְמִינָה וּשְׂמֹאלָה, כִּי שָׁכַח אֶת דִּבְרֵי הָאִשָּׁה וְלֹא יָדַע מַה לַּעֲשׂוֹת? „כִּמְדֻמֶּה לִי שֶׁאָמְרָה לִי לִפְנוֹת עַל יָמִין... עַל שְׂמֹאל... וְאַחֲרֵי כֵן... הָבָה אָרוּצָה הַיָּמִינָה!" וְעַד מְהֵרָה

עָבַר אֶת חֲצִי הָרְחוֹב, וַיַּעֲמֹד שֵׁנִית. מִי יוֹדֵעַ? – אָמַר לְנַפְשׁוֹ –: יוּכַל הֱיוֹת כִּי לֹא זוֹהִי הַדֶּרֶךְ, וְתַחַת קָרְבִי אֶל מְעוֹן דָּוִד הַסַּנְדְּלָר, אָנֹכִי מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יוֹתֵר וָיוֹתֵר. הָבָה אָשׁוּבָה שֵׁנִית אֶל „רְחוֹב הַדָּגִים" וּפָנִיתִי עַל שְׂמֹאל! כִּמְדֻמֶּה לִי שֶׁהִיא אָמְרָה לִי לִפְנוֹת מִשָּׁם עַל שְׂמֹאל. וַיְמַהֵר שִׁמְעוֹן וַיָּשָׁב שֵׁנִית אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר זֶה עַתָּה עָמַד שָׁם, וַיַּבֵּט כֹּה וָכֹה וַיִּתְאַמֵּץ לִזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי הָאִשָּׁה – לַשָּׁוְא! – וְיֵאוּשׁ מַר הֵחֵל לְהָעִיק עַל לְבָבוֹ הַכּוֹאֵב...

עַד רְחוֹב הַתֵּיאַטֶר! כֵּן, כֵּן; אֶת הַמִּלָּה הַזֹּאת שָׁמַעְתִּי מִפִּיהָ, חָשַׁב שִׁמְעוֹן. וַיְמַהֵר וַיִּגַּשׁ אֶל הַשּׁוֹטֵר הָעוֹמֵד בִּקְצֵה הָרְחוֹב וַיִּשְׁאָלֵהוּ לִרְחוֹב הַתֵּיאַטֶר.

– לֹא זֶה הַדֶּרֶךְ! עָנָהוּ הַשּׁוֹטֵר – שׁוּבָה וְרוּץ עַד קְצֵה רְחוֹב הַבַּרְזֶל וּפָנִיתָ עַל יָמִין וְעָבַרְתָּ רְחוֹבוֹת אֲחָדִים; שָׁם תִּשְׁאַל שֵׁנִית וְהֶרְאוּךָ אֶת הָרְחוֹב.

* *
*

עָיֵף וְיָגֵעַ אַחֲרֵי נְדוּדִים רַבִּים בָּא שִׁמְעוֹן לְבֵית דָּוִד הַסַּנְדְּלָר. בָּרְגָעִים הָרִאשׁוֹנִים לֹא יָכֹל לְהוֹצִיא הֶגֶה מִפִּיו

כִּי קָצְרָה רוּחוֹ מְאֹד; אַחַר הִתְחַזֵּק וַיַּגֵּד אֶת חֶפְצוֹ. דָּוִד שָׂם יָדוֹ בְּכִיסוֹ וַיּוֹצֵא מִשָּׁם שֶׁקֶל כֶּסֶף וַיֹּאמֶר לְאִשְׁתּוֹ: לְכִי, שָׂרָה, הַחֲנוּתָה וּפְרְטִי *) אֶת הַשֶּׁקֶל וְנָתַתִּי לַנַּעַר אֶת חוֹבִי. הָאִשָּׁה יָצְאָה הַחֲנוּתָה; וְשִׁמְעוֹן נִגַּשׁ בְּקֹצֶר רוּחַ אֶל הַחַלּוֹן וַיַּבֵּט אֶל הַשֶּׁמֶשׁ הַהוֹלֶכֶת הָלוֹךְ וְיָרוֹד... „הוֹי! מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא בָאָה כְּבָר הָעֵת לְצֵאת הַכֵּבָר מֵהָעִיר?"— עָלָה רַעְיוֹן מַר עַל לֵב שִׁמְעוֹן, וַיִּתְנוֹדֵד. וְאֵשֶׁת הַסַּנְדְּלָר שָׁבָה וַתִּתֵּן לְשִׁמְעוֹן אֶת עֶשֶׂר הַפְּרָטוֹת, וַיַּחְטְפֵן, וַיַּעֲזֹב אֶת הַבַּיִת וַיָּרָץ לָבוֹא אֶל הַכֵּבָר...

– עוֹד שְׁנַיִם שְׁלשָׁה רְחוֹבוֹת אֶעֱבֹר, וּבָאתִי עַד הַכֵּבָר – חוֹשֵׁב שִׁמְעוֹן בְּלִבּוֹ, – וְעוֹמֵד רֶגַע וְשׁוֹאֵף רוּחַ בִּכְבֵדוּת, וְאִם גַּם אֲאַחֵר מְעַט אֵין רָע... וְהוּא מוֹסִיף לָרוּץ, וּמַבִּיט לִרְגָעִים בְּחֶרְדַּת לֵב אֶל הַשֶּׁמֶשׁ הַשּׁוֹקַעַת, וָרָץ הַלְאָה הָלְאָה...

וְהִנֵּה קוֹל רַעַשׁ אוֹפַנִּים מַחֲרִישׁ אָזְנַיִם, קוֹל פַּעֲמוֹנִים מְצַלְצְלִים בְּכֹחַ, קוֹל שָׁאוֹן וַהֲמֻלָּה עוֹלֶה בְּאָזְנָיו

*) פְּרֹט — הַחְלֵף בְּמָעוֹת קְטַנּוֹת.

מֵרָחוֹק... בְּעֵרָה! בְּעֵרָה! — נִשְׁמְעוּ פִתְאֹם קוֹלוֹת רַבִּים מֵעֲבָרִים שׁוֹנִים. וְשִׁמְעוֹן נוֹשֵׂא עֵינָיו אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נִשְׁמְעוּ מִשָּׁם הַקּוֹלוֹת, — וְהִנֵּה עַמּוּדֵי עָשָׁן כָּבֵד... מְהוּמָה וּמְבוּכָה... קוֹל מַפֵּץ וּשְׁבָרִים; מְרוּצַת אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וּנְעָרִים... וַעֲקוֹת שֶׁבֶר וִילָלוֹת... רַק רֶגַע אֶחָד הִבִּיט שִׁמְעוֹן אֶל הַמַּרְאֶה הַנּוֹרָא הַזֶּה, וַיֹּאמֶר לַעֲבֹר מִשָּׁם וָהָלְאָה, וְהִנֵּה קוֹל קוֹרֵא מֵאַחֲרָיו: „הִשָּׁמֵרוּ! סוּרוּ! גְּדוּד הַמְכַבִּים!!... פַּנּוּ דֶרֶךְ!... וְשִׁמְעוֹן פָּנָה כֹה וָכֹה בְּפַחַד לִרְאוֹת מֵאַיִן יָבֹא גְּדוּד הַמְכַבִּים וְנָטָה הַצִּדָּה, וְהִנֵּה קוֹל קוֹרֵעַ לֵב עוֹלֶה בְּאָזְנָיו: אִישׁ זָקֵן עוֹמֵד עַל אֵם הַדֶּרֶךְ, צוֹעֵק וּמְשַׁטֵּחַ יָדָיו, נָסוֹג אָחוֹר וְשָׁב וְקוֹרֵא לְעֶזְרָה... וְהַמְכַבִּים רָצִים כִּבְרָקִים בְּרַעַשׁ וָרַעַם... עוֹד מְעַט וְעָבְרוּ עַל הָאִישׁ הָעוֹמֵד עַל דַּרְכָּם וַיִּרְמְסֻהוּ בְּרַגְלֵיהֶם... רַק הֶרֶף־עַיִן עָמַד שִׁמְעוֹן כְּנִקְפָּא עַל מְקוֹמוֹ, וְאַחַר הִשְׁמִיעַ קוֹל פְּחָדִים — וַיִּקְפֹּץ אֶל הָאִישׁ הָעִוֵּר וַיִּתְפְּשֵׂהוּ בְּבִגְדוֹ וַיַּטֵּהוּ הַצִּדָּה...

— אוֹי! אוֹי! — קָרָא הָאִישׁ — עִוֵּר אֻמְלָל... אָח! אָח! מְנַהֲלִי עֲזָבַנִי... הֶהָמוֹן הִפְרִידוּנוּ בְּחָזְקָה... קָרָאתִי אֵלָיו... הִתְבּוֹלֵל בֶּהָמוֹן... לֵיזֶר! לֵיזֶר! אַיֶּכָּה?...

אוֹיָה לִי !... אֵינֶנּוּ... מַה לַּעֲשׂוֹת ? אָנָה אֵלֵךְ ?... הָהּ... בָּרוּךְ אַתָּה לַיְיָ... אַתָּה הִצַּלְתָּנִי... אוֹי! אוֹי...! לֵייזֶר ?... לֵייזֶר! אַיֶּכָּה !... וְשִׁמְעוֹן קוֹרֵא גַּם הוּא בְּכָל כֹּחוֹ: לֵייזֶר! לֵייזֶר !... אוּלָם מִקּוֹל רַעַשׁ הָאוֹפַנִּים וְזַעֲקוֹת הַשֶּׁבֶר מִסָּבִיב, — לֹא נִשְׁמַע קוֹלָם.

יֵאוּשׁ מַר שָׁפוּךְ עַל פְּנֵי הָעִוֵּר, יָדָיו וְרַגְלָיו רוֹעֲדוֹת, וּבְכָל כֹּחוֹ מַחֲזִיק הוּא בִּימִין שִׁמְעוֹן, כַּטּוֹבֵעַ הַזֶּה הַמַּחֲזִיק בְּקָנֶה תֶּבֶן הַבָּא לְיָדוֹ...

שִׁמְעוֹן הִבִּיט אֶל הָעִוֵּר הָאֻמְלָל וְנִתְמַלֵּא רַחֲמִים עָלָיו.

— הָבָה, דּוֹדִי, נֵלְכָה מִזֶּה וּבָאנוּ עַד קְצֵה הָרְחוֹב. שָׁם אָנֹכִי רֹאֶה סַפְסָל עוֹמֵד לִפְנֵי אַחַד הַבָּתִּים. שָׁם תֵּשֵׁב וְתָנוּחַ, וְאַחֲרֵי כֵן אָשׁוּב וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם.

וְשִׁמְעוֹן מוֹבִיל אֶת הָעִוֵּר עַד הַסַּפְסָל וּמוֹשִׁיבֵהוּ עָלָיו וְאוֹמֵר: כַּעֲבֹר חֲצִי שָׁעָה, אוֹ רֶבַע שָׁעָה, אָשׁוּב אֵלֶיךָ, דּוֹדִי! עַתָּה נָחוּץ לִי מְאֹד לָלֶכֶת... אָנֹכִי הוֹלֵךְ... וּבְדַבֵּר שִׁמְעוֹן אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיְמַהֵר וַיִּפֶן שִׁכְמוֹ לָבֹא אֶל הָרְחוֹב הַשֵּׁנִי.

אולָם לא הִסְפִּיק לִצְעֹד עֶשְׂרִים צְעָדִים, וְהִנֵּה קוֹל הָעִוֵּר עוֹלֶה עוֹד הַפַּעַם בְּאָזְנָיו: גָּרֵי הַבַּיִת, שֶׁעַל סַפְסָל מְבוֹאוֹ יָשַׁב הָעִוֵּר, הֵחֵלּוּ לְהַשְׁלִיךְ חֶפְצֵיהֶם מִתּוֹךְ הַבַּיִת. הֵם לֹא רָאוּ, כִּי אִישׁ יוֹשֵׁב עַל הַסַּפְסָל לִפְנֵי בֵיתָם וַיַּשְׁלִיכוּ עָלָיו שְׁנֵי כִּסְאוֹת. בְּבֶהָלָה קוֹפֵץ הָעִוֵּר מֵעַל מְקוֹמוֹ וְסָר מְעַט מֵעַל הַסַּפְסָל וּמְשַׁטֵּחַ כַּפָּיו וּמְמַשְׁמֵשׁ בָּאֲוִיר, וְכָרִים וּסְפָרִים וּשְׂמִיכוֹת מֻשְׁלָכִים עָלָיו... לֵב שִׁמְעוֹן זוֹעֵף מְאֹד עַל הַמִּקְרֶה הָרָע, אֲשֶׁר הִקְרָה יְיָ לְפָנָיו לְטַפֵּל בָּעִוֵּר בָּרֶגַע הַזֶּה. הוּא אוֹמֵר לָרוּץ לְדַרְכּוֹ. אַךְ צַעֲקוֹת הָעִוֵּר קוֹרְעוֹת לְבָבוֹ, וְהוּא עוֹמֵד רֶגַע עַל מְקוֹמוֹ מֵרָחוֹק, אוּלַי תִּגַּע צַעֲקַת הָאֻמְלָל עַד לֵב אַחַד הָאֲנָשִׁים הָרַבִּים אֲשֶׁר בָּרְחוֹב; אַךְ הַמְּהוּמָה וְהָרַעַשׁ הוֹלְכִים הָלוֹךְ וְגָדוֹל... הִנֵּה נִדְחַף הָעִוֵּר אֶל הַסֻּכָּה הַקְּטַנָּה אֲשֶׁר לִפְנֵי הַבָּיִת... שְׁנֵי אֲנָשִׁים רָצִים בְּכָל כֹּחָם וּמַכְשִׁילִים אֶת הָעִוֵּר וְהוּא נוֹפֵל אַרְצָה... כּוֹבָעוֹ הָשְׁלַךְ מִמֶּנּוּ וָהָלְאָה. הוּא שׁוֹלֵחַ יָדָיו לְבַקְּשׁוֹ, וְהִנֵּה אִישׁ אֶחָד רָץ עוֹבֵר עָלָיו וְרוֹמֵס אֶת יָדוֹ הַפְּשׁוּטָה עַד שֶׁפֶךְ דָּם, וְקוֹל צַעֲקָתוֹ פּוֹלֵחַ לֵבָב...

וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ יָכוֹל לְהִתְאַפֵּק עוֹד, וְהוּא מְקַפֵּץ אֶל

הָעִוֵּר וּמְקִימוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: הָבָה נָסוּרָה מִזֶּה! אוֹי, אוֹי, בְּנִי! — מִתְחַנֵּן הָעִוֵּר — הַצִּילֵנִי נָא! הוֹצִיאֵנִי מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה! פֹּה יִרְמְסוּנִי בְּרַגְלָיִם... יְיָ יַחְשֹׁב לְךָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה לִצְדָקָה, חוּשָׁה בְנִי, הוֹשִׁיעֵנִי! אוֹי! אַיֵּה כּוֹבָעִי ?... וְשִׁמְעוֹן אוֹחֵז אֶת הָעִוֵּר וְאוֹמֵר לָבֹא עִמּוֹ אֶל תּוֹךְ הַקָּהָל וְלִמְצֹא שָׁם אֶת הַכּוֹבַע. אַךְ הָאֲנָשִׁים עוֹמְדִים צְפוּפִים, וְאֵין לָבֹא בְתוֹכָם, וְהוּא מוֹלִיךְ אוֹתוֹ אֶל הָרְחוֹב הַשֵּׁנִי אֲשֶׁר בּוֹ יָבֹאוּ אֶל הַבֵּכָר.

— נְמַהֲרָה נָא, דּוֹדִי, לָלֶכֶת! — אוֹמֵר שִׁמְעוֹן אֶל הָעִוֵּר וּמוֹשְׁכוֹ אַחֲרָיו. הוּא מַרְגִּישׁ, כִּי לֹא טוֹב הוּא עוֹשֶׂה, בְּמָשְׁכוֹ אֶת הָעִוֵּר הַזָּקֵן כַּאֲשֶׁר יִמְשֹׁךְ לִפְעָמִים אֶת שְׁלֹמֹה רֵעֵהוּ בֶּן־גִּילוֹ — בְּמָאֲנוֹ לָלֶכֶת אִתּוֹ. אַךְ חֶפְצוֹ הָעַז לָבֹא אֶל הַבֵּכָר גּוֹבֵר עָלָיו, וְאֵינֶנּוּ יָכֹל לָלֶכֶת אַט. הִנֵּה הֵם קְרֵבִים אֶל הַבֵּכָר וְעֵינֵי שִׁמְעוֹן מַבִּיטוֹת לִמְצֹא מָקוֹם, אֲשֶׁר יוּכַל הָעִוֵּר לָשֶׁבֶת עָלָיו כָּל הָעֵת, אֲשֶׁר הוּא יִהְיֶה בַּבֵּכָר וּפִתְאוֹם חָוְרוּ פָנָיו... מַה זֹּאת!? קוֹל הַמְנַגְּנִים לֹא נִשְׁמַע עוֹד!... הַאֻמְנָם יָצָא כְבָר הַבֵּכָר מִן הָעִיר...? וְשִׁמְעוֹן מְמַהֵר בְּכָל כֹּחוֹ לָבֹא אֶל הַבֵּכָר. לִבּוֹ דוֹפֵק בּוֹ בְּחָזְקָה

רַגְלָיו כּוֹשְׁלוֹת. וְהוּא קָרֵב עַד לִפְנֵי הָאִישׁ הַיּוֹשֵׁב לִפְנֵי אַרְגַּז־הַכַּרְטִיסִים וְשׁוֹאֵל בְּקֹצֶר רוּחַ: הֲנִמְכָּרִים עוֹד כַּרְטִיסֵי הַכְּנִיסָה ?...

– אַךְ יִכְלֶה הַמַּחֲזֶה הַזֶּה – עָנָה הָאִישׁ – יֻצַּג הַמַּחֲזֶה הָאַחֲרוֹן. חַכֵּה עוֹד מְעָט!

– אַל נָא תַעַזְבֵנִי, בְּנִי! – מִתְחַנֵּן הָעִוֵּר.

– לֹא אֶעֱזָבְךָ, דוֹדִי! – אוֹמֵר שִׁמְעוֹן, – אַתָּה תַעֲמֹד פֹּה, וְאָנֹכִי אָבוֹא אֶל הַבֹּקֶר כְּתֹם הַמַּחֲזֶה הַזֶּה; הֲרָחוֹק בֵּיתְךָ מִזֶּה ?

– בִּרְחוֹב „הַנַּפָּחִים" אֲנִי גָר, מִימִין לְבֵית הַמִּדְרָשׁ „פּוֹעֲלֵי צֶדֶק"... הָהּ לוּ יָכֹלְתִּי לִהְיוֹת עַתָּה בְּבֵיתִי... אָח! אָח!...

– לוּ יָכֹלְתָּ, דוֹדִי, לָרוּץ – אָמַר שִׁמְעוֹן – כִּי עַתָּה הֲבֵאתִיךָ כְּרֶגַע לְבֵיתֶךָ; שָׁם הָיִיתָ יָכוֹל לָשֶׁבֶת וְלָנוּחַ. פֹּה אֵין מָקוֹם גַּם לְהִשָּׁעֵן...

– אָנֹכִי אֶתְחַזֵּק – עוֹנֶה הָעִוֵּר, – וְאָרוּץ אַחֲרֶיךָ. וְעַל פָּנָיו הַמְעֻנִּים נִרְאָה כְּבַת צְחוֹק.

– הָבָה נָרוּצָה! – אוֹמֵר שִׁמְעוֹן וְאוֹחֵז בְּיַד הָעִוֵּר.

בִּצְעָדִים מְהִירִים עָבְרוּ כִּמְעַט שְׁנֵי רְחוֹבוֹת, וְשִׁמְעוֹן חָשַׁב בְּלִבּוֹ, כִּי עוֹד מְעַט וּבָא אֶל רְחוֹב „הַנַּפָּחִים“. פִּתְאוֹם הֵחֵל הָעִוֵּר לְשָׁעֵל בְּלִי הֶרֶף. נְשִׁימוֹתָיו הָלְכוּ הָלוֹךְ וְקָצוֹר וְהַשִּׁעוּל שָׂם כִּמְעַט מַחֲנָק לִגְרוֹנוֹ... „נַעֲמֹד נָא רֶגַע! — מִתְחַנֵּן הָעִוֵּר — נַעֲמֹד רֶגַע, עַד אֲשֶׁר יַרְפֵּנִי הַשִּׁעוּל הָאָרוּר... וְשִׁמְעוֹן עוֹמֵד, וְהָעִוֵּר מְשָׁעֵל וּמְשָׁעֵל בְּלִי הֶרֶף. פָּנָיו הִתְאַדְּמוּ כְּדָם, וְגוּפוֹ כָּפוּף. נִדְמֶה לְשִׁמְעוֹן, כִּי עוֹד מְעַט וְהִתְבַּקַּע חָזֵהוּ שֶׁל הָעִוֵּר מֵרֹב הַחֵק וְלַחַץ, וַיַּחְמֹל עָלָיו מְאֹד וַיֹּאמֶר: לֹא נוֹסִיף עוֹד לָרוּץ, וְהִתְנַהַלְנוּ לְאִטֵּנוּ.

— בָּרוּךְ אַתָּה, בְּנִי, לַיָי! — אוֹמֵר הָעִוֵּר וּבְקוֹלוֹ נִשְׁמַע גַּם תְּחִנָּה, גַּם בְּכִיָּה... הַמְּרוּצָה גָּרְמָה לִי אֶת הַשִּׁעוּל הֶחָזָק... נֵ לְ כָ ה נָּא, בְּנִי, נֵלֵכָה!

שִׁמְעוֹן מוֹבִיל אֶת הָעִוֵּר. אַךְ לִרְגָעִים תּוֹקֵף אוֹתוֹ הַשִּׁעוּל וְהוּא אָנוּס לַעֲמֹד וּלְחַכּוֹת עַד עֲבֹר הַשִּׁעוּל. וְהַזְּמַן עוֹבֵר, וְשִׁמְעוֹן מַרְגִּישׁ כִּי כָל רֶגַע שֶׁהוּא מְטַפֵּל בָּעִוֵּר הוֹלֵךְ הָלוֹךְ וְאָרֹךְ וְהִמָּשֵׁךְ, וְהוּא מִתְחָרֵט מְאֹד עַל עָזְבוֹ אֶת הַכִּכָּר וְלֹא חִכָּה לְקֵץ הַמַּחֲזֶה. „מִי יוֹדֵעַ, — בָּאָה דְאָגָה חֲדָשָׁה בְּלִבּוֹ — מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא יִמָּכְרוּ כָּל כַּרְטִיסֵי הַכְּנִיסָה עַד

שׁוּבִי אֶל הַדָּבָר ?... הֵן רַבִּים הֵם, הָאֲנָשִׁים הַחֲפֵצִים לִרְאוֹת אֶת הַחַיּוֹת הַנִּפְלָאוֹת; וְהוּא מַבִּיט אֶל הָאֲנָשִׁים הָרַבִּים הָעוֹבְרִים עָלָיו בְּחִפָּזוֹן וּמְדַמֶּה בְלִבּוֹ, כִּי כֻלָּם הוֹלְכִים שָׁמָּה. "הִסְכַּלְתִּי מְאֹד, כִּי לֹא הֲכִינוֹתִי לִי כַּרְטִיס־הַכְּנִיסָה בְּעוֹד מוֹעֵד. חוֹשֵׁב שִׁמְעוֹן וְלִבּוֹ כוֹאֵב בּוֹ מְאֹד, וְאֵינֶנּוּ מַרְגִּישׁ, כִּי כְבָר עָבַר אֶת רְחוֹב "הַנַּפָּחִים"... פִּתְאֹם הִתְעוֹרֵר מְאֹד לְמַרְאֵה מִגְדַּל־הַצּוֹפִים, אֲשֶׁר צִלּוֹ הָאָרֹךְ מַתְחִיל בִּקְצֵה הָרְחוֹב הָאֶחָד וּמַגִּיעַ לִקְצֵה הָרְחוֹב הַשֵּׁנִי!

— תּוֹעִים אֲנַחְנוּ! — קוֹרֵא שִׁמְעוֹן בִּמְרִירוּת. — הִנְנוּ עוֹמְדִים עַתָּה עַל יַד מִגְדַּל־הַצּוֹפִים!

— אִם כֵּן, — אוֹמֵר הָעִוֵּר, וְהַשִּׁעוּל מְחַנֵּק אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְאֵינֶנּוּ מַנִּיחוֹ לְכַלּוֹת דְּבָרָיו — אִם כֵּן... שְׁאַל נָא, בְּנִי, אַיֵּה... רְחוֹב "הַנַּפָּחִים"? הֲבִיאֵנִי נָא אֶל בֵּית הַכְּנֶסֶת "פּוֹעֲלֵי צֶדֶק"; שָׁם אֶמְצָא לִי אִישׁ אֲשֶׁר יוֹבִילֵנִי אֶל בֵּיתִי... אָח! אָח!... חָשׁ אָנֹכִי דְּקִירוֹת עַזּוֹת בִּצְדָדַי... אָח! אָח! הֲיֵשׁ פֹּה מָקוֹם... לָשֶׁבֶת חֲצִי רֶגַע...? וּפְנֵי הָעִוֵּר חָוְרוּ פִּתְאֹם, וְהוּא מִתְנוֹדֵד וְנוֹפֵל כְּמֵת אָרְצָה...

צַעֲקַת אֵימָה הִתְפָּרְצָה מִפִּי שִׁמְעוֹן בִּדְמָמַת הָרְחוֹב;

כְּרֶגַע יָצְאוּ אֲנָשִׁים אֲחָדִים מִבָּתֵּיהֶם וַיִּגְּשׁוּ אֶל הָעִוֵּר הַשּׁוֹכֵב כְּמֵת אַרְצָה וַיְנִיעוּהוּ הֵנָּה וָהֵנָּה וַיָּרוּצוּ לְהָבִיא מָיִם. כַּאֲשֶׁר זָרְקוּ עָלָיו טִפּוֹת מַיִם אֲחָדוֹת, נִשְׁמְעָה אַנְחַת הָעִוֵּר הַיּוֹצְאָה מֵעֹמֶק לִבּוֹ...

– רַבִּי חַיִּים! הָבִיאָה אֶת הַחוֹלֶה לְבֵיתֶךָ. – אוֹמֵר אַחַד הָאֲנָשִׁים – אָנֹכִי אֶעֱזֹרְךָ לְשֵׂאתוֹ אֵלֶיךָ. בַּחֲצֵרְךָ הֵן גָּר רוֹפֵא...

– חַס וְשָׁלוֹם! – עוֹנֶה רַבִּי חַיִּים. – בְּבֵיתִי צַר גַּם לִבְנֵי־בֵיתִי; מַמָּשׁ אֵין מָקוֹם לָשֶׁבֶת... עֶלֶם! אַיֵּה בֵּית הָאִישׁ הַזֶּה?

– וְשִׁמְעוֹן עוֹנֶה אֶת שׁוֹאֲלָיו וְאוֹמֵר לָהֶם כִּי „מִצְוָה גְדוֹלָה" לְרַחֵם עַל הָעִוֵּר וְלַהֲבִיאוֹ אֶל בֵּיתוֹ, אֲשֶׁר מִימִין לְבֵית הַכְּנֶסֶת „פּוֹעֲלֵי צֶדֶק"...

– וְהָעִוֵּר מוּקָם בִּכְבֵדוּת, יָדָיו עַל צִדָּיו וְקוֹל אֶנְקוֹתָיו פּוֹלֵחַ לֵבָב...

. . . .

וְשִׁמְעוֹן רָץ בְּכָל מַאֲמַצֵּי כֹחוֹ לָבֹא אֶל הַקֶּבֶר. פְּעָמִים אֲחָדוֹת נִכְשַׁל בְּרוּצוֹ וַיִּפֹּל. חָשׁ הוּא כְּאֵב בְּבִרְכּוֹ הַיְמָנִית...

הוא מַרְגִּישׁ שָׁם כְּעֵין לַחְלוּחִית... בְּלִי סָפֵק זָבָה בִרְכּוֹ דָם, אַךְ אֵינֶנּוּ חָפֵץ לַעֲמֹד רֶגַע, וְהוּא רָץ הָלְאָה הָלְאָה. הִנֵּה הוּא בָא אֶל הָרְחוֹב אֲשֶׁר בְּקָצֵהוּ עוֹמֵד הַכִּכָּר, וְהִנֵּה אֹרְחַת הַמְּכַבִּים הַשָּׁבָה מִמְּקוֹם הַשְּׂרֵפָה חוֹסֶמֶת דַּרְכּוֹ, וְהוּא אָנוּס לְחַכּוֹת עַד אֲשֶׁר תַּעֲבֹרְנָה כָּל הָעֲגָלוֹת. וְהָעֲגָלוֹת רַבּוֹת מְאֹד וְהֵנָּה נוֹסְעוֹת כָּל כַּךְ לְאַט, וְשִׁמְעוֹן עוֹמֵד כְּמוֹ עַל גֶּחָלִים בּוֹעֲרוֹת וְלִבּוֹ זוֹעֵף מְאֹד; וְהוּא אוֹמֵר לַעֲבֹר אֶל הָרְחוֹב הַשֵּׁנִי וְלָבֹא דֶרֶךְ שָׁם אֶל הַכִּכָּר; אַךְ יָרֵא הוּא פֶּן יְאַחֵר עוֹד יוֹתֵר. וְהוּא מִתְאַפֵּק, וְחָשׁ, כִּי עוֹד מְעַט וְנָתַן קוֹלוֹ בִּבְכִי... נִדְמֶה לוֹ, כִּי אַךְ לְבַעֲבוּר הַכְעִיסוֹ, נוֹסְעִים הַמְּכַבִּים בִּכְבֵדוּת וְהוּא צוֹעֵד צְעָדִים אֲחָדִים לָבֹא אֶל הָרְחוֹב הַשֵּׁנִי; בָּרֶגַע הַזֶּה עוֹבֶרֶת הָעֲגָלָה הָאַחֲרוֹנָה, וְשִׁמְעוֹן מְמַהֵר לָרוּץ הָלְאָה בָּרְחוֹב וְעֵינָיו נְשׂוּאוֹת אֶל הַכִּכָּר...

קוֹל פַּטִּישׁ עוֹלֶה בְּאָזְנָיו. רַק פָּנָס אֶחָד דוֹלֵק בִּמְבוֹא הַכִּכָּר; הַכִּכָּר רֵיקָה מֵאָדָם. עַל גַּג הַכִּכָּר נִרְאוּ לוֹ כִּשְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים מְרִימִים אֶת הַבַּד הַמְּכַסֶּה אֶת הַגָּג... וְשִׁמְעוֹן מְמַהֵר בְּכָל כֹּחוֹ לָבֹא אֶל הַכִּכָּר, וְשׁוֹאֵל אֶת הַשּׁוֹמֵר הַהוֹלֵךְ הֵנָּה וָהֵנָּה: הַהֵחֵל הַמַּחֲזֶה הָאַחֲרוֹן!...

– הֵחֵל וּכְבָר כָּלָה! – עוֹנֶה הַשּׁוֹמֵר, הַאֵינְךָ רוֹאֶה, כִּי מוֹרָד הַבֵּבָר ?...

– וּמָחָר ? ...

– מָחָר תִּהְיֶה „שַׁבָּת" וְתֹאכַל „קוּגֶל"! עוֹנֶה הַשּׁוֹמֵר בְּלַעַג...!

№
49 – 50

פרחים

הַגַּנָּב הַקָּטָן.

ספּוּר.

מֵאֵת

פ. הֵילְפֶּרִין.

הוֹצָאַת „תּוּשִׁיָּה" וַרְשָׁה.

המחיר 4 קאפּ'.

קראקוי, תרס"ז.

250
נומרים

הַגַּנָּב הַקָּטָן.

(סִפּוּר).

א.

הַיּוֹם הָיָה צַח וּבָהִיר. שׁוֹשַׁנָּה וּמִרְיָם אֲחוֹתָהּ הַקְּטַנָּה בְּנוֹת אֶלְחָנָן הֶעָשִׁיר, צָחֲקוּ בַּגָּן הַנִּשְׁעָן אֶל בֵּיתָן. אוֹמַנְתָּן לֹא הָיְתָה אִתָּן הַפַּעַם, כִּי הֶחֱלִיקָה אֶת שִׂמְלוֹתֵיהֶן בַּבָּיִת.

— הֲיוֹדַעַת אַתְּ, מִרְיָם—אָמְרָה שׁוֹשַׁנָּה לַאֲחוֹתָהּ—הִנֵּה יוֹם בָּהִיר וְחַם הַיּוֹם הַזֶּה; נוֹשִׁיבָה נָא אֶת בֻּבָּתֵנוּ בְּמֶרְכַּבְתָּהּ וְנוֹלִיכֶנָּה לְטַיֵּל בַּגָּן.

— טוֹב מְאֹד, — עָנְתָה מִרְיָם הַקְּטַנָּה — יַלְדָּה כְּבַת שֵׁשׁ, לַאֲחוֹתָהּ הַבְּכִירָה — הָבָה, נֶאְסֹר אֶת סוּסֵנוּ אֶל הַמֶּרְכָּבָה וְנוֹשִׁיב בָּהּ אֶת הַבֻּבָּה.

וְהַיְלָדוֹת לָקְחוּ אֶת סוּס־הָעֵץ אֲשֶׁר לָהֶן וַתֶּאֱסֹרְנָהּ

אותו אל המֶרְכָּבָה הַקְּטַנָּה, אֲשֶׁר נָתַן אֲבִיהֶן מַתָּנָה לְמִרְיָם לְיום הולַדְתָּהּ. אַחֲרֵי כֵן הושִׁיבוּ אֶת הַבֻּבָּה בְּמֶרְכַּבְתָּהּ.

– הֲרוֹאָה אַתְּ, מִרְיָם,– אָמְרָה שׁושַׁנָּה – מֶה חָוְרוּ פְּנֵי הַבֻּבָּה! אֵין זאת כִּי חולָה הִיא. עַל כֵּן עָלֶיהָ לְטַיֵּל יום יום בַּגָּן וְלִשְׁאף רוּחַ צַח. וַתִּמְשׁכְנָה הַיְלָדות אֶת מושְׁכות הַסּוּס וַתָּרֹצְנָה בִּשְׁבִילֵי הַגָּן, וַיִּנְעַם לָהֶן הַשְּׂחוק עַד מְאד.

– חַכִּי נָא רֶגַע – אָמְרָה מִרְיָם לְשׁושַׁנָּה – הִנֵּה הַבֻּבָּה יושֶׁבֶת וּבְיָדָהּ אֵין כָּל צַעֲצוּעַ; זֶה לא טוב; הָבָה, נִתֵּן לָהּ אֶת הַכַּדּוּר אֲשֶׁר לָנוּ.

– כֵּן דִּבַּרְתְּ, – עָנְתָה שׁושַׁנָּה וַתָּרָץ הַבַּיְתָה וַתָּבֵא אֶת הַכַּדּוּר וַתְּשִׂימֵהוּ בְּחֵיק הַבֻּבָּה. וְהַיְלָדות הוסִיפוּ לְהובִיל אֶת הַמֶּרְכָּבָה בְּמִשְׁעולֵי הַגָּן, וַתָּרֹצְנָה וַתִּשְׂחַקְנָה וַתִּצְהַלְנָה מִטּוּב לֵב. וּ„שְׁחַרְחוּר" הַכְּלַבְלֵב רָץ אַחֲרֵיהֶן בְּכָל כֹּחו, קופֵץ וּמִתְגַּלְגֵּל תַּחַת רַגְלֵיהֶן וְנובֵחַ בְּקול דַּק מְאד.

– עַתָּה נָנוּחַ מְעַט וְנִתֵּן גַּם לְבֻבָּתֵנוּ לְהַחֲלִיף כֹּחַ, כִּי עֲיֵפָה גַּם הִיא מֵעֲמַל הַדֶּרֶךְ, – אָמְרָה מִרְיָם הַקְּטַנָּה, שֶׁלְּחָיֶיהָ הַקְּטַנּות הֶאְדִּימוּ בִּמְרוּצָתָהּ וְאֶגְלֵי זֵעָה הִתְגַּלְגְּלוּ מֵעַל מִצְחָהּ הַלָּבָן.

– טוב, נָנוּחַ – עָנְתָה שׁוֹשַׁנָּה, אֲשֶׁר עֲיֵפָה גַּם הִיא.

הַיְלָדוֹת יָשְׁבוּ עַל מוֹשַׁב הַדֶּשֶׁא וְאֶת הָעֲגָלָה הִצִּיגוּ לְרַגְלֵיהֶן וְהִתְחִילוּ לְסַפֵּר אִשָּׁה לִרְעוּתָהּ אֶת כָּל אֲשֶׁר עָלָה עַל רוּחָן הַצּוֹהֵל.

רָאָה שְׁחַרְחוֹר הַקָּטָן אֶת גְּבִירוֹתָיו הַקְּטַנּוֹת יוֹשְׁבוֹת וַעֲגָלָתָן עוֹמֶדֶת, וַיֹּאחַז בְּשִׁנָּיו בְּמוֹשְׁכוֹת הָעֲגָלָה וַיִּמְשְׁכֶנָּה בְּחָזְקָה. וַתִּרְאֶינָה הַיְלָדוֹת אֶת מַעֲשֵׂי „שְׁחַרְחוֹר" וַתִּצְחַקְנָה מִטּוּב לֵב.

– אָכֵן סוּס חַי, סוּס נֶחְמָד לָנוּ! – קָרְאוּ בְּשִׂמְחָה וַתִּשְׁכַּחְנָה, כִּי עֲיֵפוֹת הֵן וַתָּרֹצְנָה אַחֲרֵי הַכְּלַבְלַב. וְהוּא מָשַׁךְ אֶת הָעֲגָלָה בְּכָל כֹּחוֹ וַיְמַהֵר לָרוּץ בְּמִשְׁעוֹלֵי הַגַּן, עַד אֲשֶׁר לֹא יָכְלוּ הַיְלָדוֹת לְהַשִּׂיגוֹ. אָז עָמְדוּ רֶגַע וְאַחַר הוֹסִיפוּ לִרְדֹּף אַחֲרָיו. וּבִרְאוֹת הַכְּלַבְלַב, כִּי גְבִירוֹתָיו הַקְּטַנּוֹת רוֹדְפוֹת אַחֲרָיו וְעוֹד מְעַט וְהִשִּׂיגוּהוּ, וַיֵּט מִן הַמִּשְׁעוֹל וַיִּקְפֹּץ אֶל שְׂפַת הַתְּעָלָה, אֲשֶׁר עָבְרָה בַּגַּן וַיָּרָץ לְאָרְכָּהּ. פִּתְאֹם נֶהֶפְכָה הָעֲגָלָה עַל פָּנֶיהָ, וְכָל אֲשֶׁר הָיָה בָּהּ, הַבֻּבָּה וְהַכַּדּוּר, נָפַל הַמָּיְמָה. וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעוּ הַיְלָדוֹת עַד שְׂפַת

הַתְּעָלָה רָאוּ, וְהִנֵּה גַּם הַבֻּבָּה הַנֶּחְמָדָה, גַּם הַכַּדּוּר הַגָּדוֹל צָפִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם — וַיֵּצֶר לָהֶן מְאֹד.

— אֲהָהּ! מֶה עָשָׂה לָנוּ שְׁחַרְחוֹר הַנָּבָל הַזֶּה! — קָרְאוּ שְׁתֵּיהֶן; וּמִרְיָם הַקְּטַנָּה נָתְנָה בִּבְכִי קוֹלָהּ, כִּי אָהוֹב אָהֲבָה אֶת בֻּבָּתָהּ בְּכָל לְבָבָהּ וְגַם הַכַּדּוּר הַיָּפֶה הָיָה חָדָשׁ לָהּ, כִּי רַק זֶה בְּיוֹם הָאֶתְמוֹל קִבְּלוּ אוֹתוֹ מַתָּנָה מֵאֵת דּוֹדָתָן. שׁוֹשַׁנָּה לֹא בָכְתָה, אַךְ גַּם הִיא הִתְעַצְּבָה אֶל לִבָּהּ מְאֹד.

וְשֶׁטֶף הַמַּיִם נָשָׂא אֶת הַבֻּבָּה וְאֶת הַכַּדּוּר הָלְאָה הָלְאָה לְאֹרֶךְ הַתְּעָלָה, וְהַיְלָדוֹת עוֹמְדוֹת וְרוֹאוֹת, וְלִבָּן דּוֹאֵב לְמַרְאֵה צַעֲצוּעֵיהֶן הַנְּתוּנִים בִּידֵי הַזֶּרֶם וְהַצֵּל אוֹתָם לֹא תּוּכַלְנָה.

— הַאֵלֵךְ וְקָרָאתִי לָאוֹמֶנֶת? — שָׁאֲלָה שׁוֹשַׁנָּה.

מִרְיָם לֹא עָנְתָה, כִּי הַדְּמָעוֹת שָׂמוּ מַחֲנָק לִגְרוֹנָהּ.

— לֹא — עָנְתָה שׁוֹשַׁנָּה לְעַצְמָהּ — הָאוֹמֶנֶת תִּקְצֹף עָלֵינוּ וְתִגְעַר בָּנוּ עַל אֲשֶׁר קָרַבְנוּ אֶל הַתְּעָלָה וְעַל אֲשֶׁר נִפְרַעְנָה מֵעֲבוֹדָתָהּ. כֵּן, נֵלֵךְ מִזֶּה מַהֵר, פֶּן תָּבֹא הָאוֹמֶנֶת וּמְצָאַתְנוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה, וְאָז קֵץ לֹא יִהְיֶה לְנַעֲרוֹתֶיהָ. וְלַצַּעֲצוּעִים אַל תִּדְאֲגִי; אַבָּא יִקְנֶה לָנוּ צַעֲצוּעִים אֲחֵרִים.

אַךְ מִרְיָם לֹא יָכְלָה לַעֲזוֹב אֶת בֻּבָּתָהּ הָאֲהוּבָה בַּצַּר לָהּ.

— הֲלֹא עוֹד מְעַט תִּטְבַּע וְתָמוּת!—קָרְאָה בִּבְכִי מַר

ב.

וּמֵעֵבֶר הַגָּדֵר עָמַד אָז נַעַר כְּבֶן עֶשֶׂר, עָנִי וְלָבוּשׁ קְרָעִים. וַיַּבֵּט דֶּרֶךְ הַסְּדָקִים אֶל תּוֹךְ הַגַּן. וַיַּרְא הַנַּעַר אֶת הָאָסוֹן אֲשֶׁר קָרָה לְבֻבַּת הַיְלָדוֹת. וַיִּשְׁמַע אֶת בְּכִי מִרְיָם הַקְּטַנָּה וַיֵּצֶר לוֹ מְאֹד, וַיְטַפֵּס עַל הַגָּדֵר וַיִּקְרָא:

— יְלָדוֹת! אִם תַּרְשֶׁינָה אוֹתִי לָבֹא הַגַּנָּה אֶמְשֶׁה אֶת צַעֲצוּעֵיכֶן מִן הַמָּיִם.

מִרְיָם חָדְלָה לִבְכּוֹת לִשְׁמֹעַ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתַּבֵּט בִּפְנֵי אֲחוֹתָהּ. וְשׁוֹשַׁנָּה לֹא חָשְׁבָה אַף רֶגַע וַתְּמַהֵר אֶל הַגָּדֵר וַתִּקְרָא:

— בֹּא נָא, נַעַר טוֹב, וְאִם תַּצִּיל אֶת בֻּבָּתֵנוּ, נוֹדְךָ בְּכָל לֵב.

וְהַנַּעַר קָפַץ מַהֵר מִן הַגָּדֵר אֶל תּוֹךְ הַגַּן וַיִּפְשֹׁט בְּחָפְזָה

אֶת בְּגָדָיו וַיִּתְנַפֵּל הַמַּיְמָה. הַיְלָדוֹת נִבְהֲלוּ בִּרְאוֹתָן אֶת מַעֲשֵׂי הַנַּעַר, כִּי יָרְאוּ פֶּן יִטְבַּע בְּמֵי הַתְּעָלָה הָעֲמֻקָּה וַיִּקְרְאוּ: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּטְבַּע!

אֲבָל הַנַּעַר לֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶן וַיְפָרֵשׂ אֶת יָדָיו וַיִּשְׂחֶה בְּמֵי הַתְּעָלָה כְּאַחַד הַגְּדוֹלִים, לְתִמְהוֹן לֵב הַיְלָדוֹת, וְכַעֲבֹר רְגָעִים אֲחָדִים אָחַז בַּבֻּבָּה וּבַכַּדּוּר וַיּוֹצִיאֵם וַיְבִיאֵם אֶל הַחוֹף.

עַד מְהֵרָה לָבַשׁ הַנַּעַר אֶת בְּגָדָיו וַיִּגַּשׁ אֶל הַיְלָדוֹת וַיִּתֵּן לָהֶן אֶת בֻּבָּתָן וְאֶת כַּדּוּרָן. וּמִרְיָם וְשׁוֹשַׁנָּה שָׂמְחוּ וַתִּצְהַלְנָה לְמַרְאֵה צַעֲצוּעֵיהֶן, וַתּוֹשֵׁטְנָה לַנַּעַר אֶת יְדֵיהֶן הַקְּטַנּוֹת, וַתּוֹדֶינָה לוֹ עַל הַטּוֹב וְהַחֶסֶד, אֲשֶׁר עָשָׂה לָהֶן וּלְבֻבָּתָן.

— הַגִּידָה לָנוּ, נַעַר טוֹב, מַה שְּׁמֶךָ? — קָרְאוּ שׁוֹשַׁנָּה וּמִרְיָם.

— רְאוּבֵן שְׁמִי — עָנָה הַנַּעַר.

— מַה טּוֹב אַתָּה, רְאוּבֵן, כִּי הִצַּלְתָּ אֶת בֻּבָּתֵנוּ מִן הַמַּיִם! — קָרְאָה שׁוֹשַׁנָּה. — לוּלֵא יָרֵאתִי פֶּן יִגְעַר אָבִי עַל קָרְבֵנוּ אֶל הַתְּעָלָה, כִּי עַתָּה סִפַּרְתִּי לוֹ וְהוֹדְךָ גַּם הוּא.

וּמָה אַמִּיץ לִבְּךָ, רְאוּבֵן! וְאֵיךְ לֹא יָרֵאתָ לִשְׂחוֹת בַּמַּיִם הַזּוֹרְמִים הָאֵלֶּה!

פְּנֵי רְאוּבֵן אָדְמוּ לִשְׁמֹעַ תְּהִלָּתוֹ מִפִּי הַיַּלְדָּה הַנֶּחְמָדָה, וְלֹא יָכֹל לַעֲנוֹת דָּבָר.

וְשׁוֹשַׁנָּה הוֹסִיפָה:

– הַאֻמְנָם מַרְשֶׁה לְךָ אָבִיךָ לִרְחֹץ בַּנָּהָר, כִּי לָמַדְתָּ לִשְׂחוֹת כָּכָה?

– אֵין לִי אָב – עָנָה הַנַּעַר בַּאֲנָחָה – יָתוֹם אָנִי. לִבּוֹת הַיְלָדוֹת נִמְלְאוּ רַחֲמִים רַבִּים עָלָיו.

– וְאֵם יֵשׁ לְךָ? – שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ.

– אֵם יֵשׁ לִי, אֲבָל חוֹלָה הִיא, וְזֶה כִּשְׁבוּעַיִם הִיא שׁוֹכֶבֶת בְּבֵית הַחוֹלִים – עָנָה רְאוּבֵן.

– נַעַר אֻמְלָל! –קָרְאוּ הַיְלָדוֹת וּדְמָעוֹת נִרְאוּ בְּעֵינֵיהֶן.

– וּמָה אַתָּה עוֹשֶׂה עַתָּה בְּלִי אָב וָאֵם? מִי מַאֲכִיל אוֹתְךָ וּמִי מַלְבִּישְׁךָ? הוֹסִיפוּ הַיְלָדוֹת לִשְׁאֹל.

פְּנֵי רְאוּבֵן אָדְמוּ מְאֹד וַיּוֹרֶד רֹאשׁוֹ וַיַּבֵּט אָרְצָה, אַחֲרֵי כֵן הִפְנָה אֶת שִׁכְמוֹ וַיֵּלֶךְ אֶל הַגָּדֵר.

– הֱיֵה שָׁלוֹם, רְאוּבֵן! –קָרְאוּ הַיְלָדוֹת אַחֲרָיו – יִתֵּן יְיָ וְנִרְפְּאָה אִמְּךָ מְהֵרָה מִמַּחֲלָתָהּ!

הַנַּעַר טִפֵּס וְעָלָה עַל הַגָּדֵר וַיִּקְפֹּץ אַרְצָה אֶל עֶבְרָהּ הַשֵּׁנִי וַיֵּלֶךְ לוֹ.

וְהַיְלָדוֹת פָּשְׁטוּ אֶת הַשְּׂמָלוֹת אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַבֻּבָּה וַתִּפְרֹשְׂנָה אוֹתָן לִפְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ לְיַבְּשָׁן.

– מַה טּוֹב לֵב הַנַּעַר הַזֶּה! – אָמְרָה מִרְיָם.

– וּמָה מָהִיר הוּא לִשְׂחוֹת! – קָרְאָה שׁוֹשַׁנָּה – אַךְ נַעַר אֻמְלָל הוּא – הוֹסִיפָה בְּעֶצֶב.

– כֵּן! –הִסְכִּימָה מִרְיָם.

וּלְנֹכַח הַשֶּׁמֶשׁ הַבּוֹעֵר יָבְשׁוּ בִּגְדֵי הַבֻּבָּה עַד מְהֵרָה. אָז הִלְבִּישׁוּ הַיְלָדוֹת אֶת בֻּבָּתָן וַתּוֹשֵׁבְנָה אוֹתָהּ בְּמֶרְכַּבְתָּהּ וַתָּשֹׁבְנָה הַבַּיְתָה.

ג.

וְהַנַּעַר רְאוּבֵן הָלַךְ אֶל כָּל אֲשֶׁר נְשָׂאוּהוּ רַגְלָיו וְנַפְשׁוֹ מָרָה לוֹ עַד מְאֹד, כִּי מִיּוֹם אֶתְמוֹל לֹא בָא אֹכֶל אֶל פִּיו.

בִּהְיוֹת אִמּוֹ בְּרִיאָה הָיְתָה עוֹבֶדֶת עֲבוֹדָה קָשָׁה וּבִשְׂכָרָהּ כִּלְכְּלָה נַפְשָׁהּ וְנֶפֶשׁ בְּנָהּ. אַךְ לְמִן הַיּוֹם אֲשֶׁר נָפְלָה לְמִשְׁכָּב הָיָה רָעֵב לַלֶּחֶם. בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים נָשָׂא רְאוּבֵן רָעָב מִבְּלִי בַּקֵּשׁ לֶחֶם חֶסֶד מֵאִישׁ, כִּי לֹא הִסְכִּין מֵעוֹלָם לִפְשֹׁט יַד לְזָרִים; אַךְ כַּאֲשֶׁר הֵצִיק לוֹ הָרָעָב מְאֹד יָצָא לְבַקֵּשׁ נְדָבוֹת. אֲבָל גַּם אָז הִתְהַלֵּךְ לְעִתִּים קְרוֹבוֹת בְּבֶטֶן רֵיקָה, כִּי לֹא כָל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר כֶּסֶף בְּכִיסָם יָחוּסוּ עַל נֶפֶשׁ הֶעָנִי הָרָעֵב.

וַיְהִיוּ יָמִים אֲשֶׁר תָּעָה רְאוּבֵן מִן הַבֹּקֶר עַד הָעֶרֶב בְּחוּצוֹת הָעִיר לְבַקֵּשׁ נְדָבוֹת וְלֹא קִבֵּל אַף פְּרוּטָה אַחַת לִקְנוֹת פַּת לֶחֶם לְהַשְׂבִּיעַ רַעֲבוֹנוֹ. בְּיוֹם אֶתְמוֹל בַּצָּהֳרַיִם קָנְתָה לוֹ אִשָּׁה כְּבוּדָה אַחַת חַלַּת לֶחֶם בְּגַן הָעִיר.

– כֶּסֶף לֹא אֶתֵּן לְךָ – אָמְרָה הָאִשָּׁה – כִּי יָדַעְתִּי נְעָרִים פּוֹשְׁטֵי יָד כָּמוֹךָ הַמּוֹצִיאִים אֶת הַכֶּסֶף לַהֲבָלִים, וְתַחַת קְנוֹת לֶחֶם לְהַשְׂבִּיעַ נַפְשָׁם יִקְנוּ מַמְתַּקִּים אוֹ פַּפִּירוֹסִים לְהַעֲלוֹת עָשָׁן וּבָזֹאת יָרֵעוּ לְנַפְשָׁם תַּחַת לְהֵיטִיב.

אֲבָל נָשִׁים מַשְׂכִּילוֹת וְטוֹבוֹת לֵבָב, כָּאִשָּׁה הַזֹּאת,

לא רבות הן: הָאִשָּׁה הַזּאת גַּם עָשְׂתָה חֶסֶד עִם רְאוּבֵן, גַּם הִשְׁתַּדְּלָה לְבַל יִהְיֶה הַחֶסֶד הַזֶּה לְמִכְשׁוֹל לוֹ.

וְכַאֲשֶׁר רָעֵב שֵׁנִית לְעֵת עֶרֶב לֹא נִמְצָא עוֹד אִישׁ בָּרְחוֹב, אֲשֶׁר יָחוּס עָלָיו וַיָּשָׁב לִמְעוֹנוֹ וַיִּשְׁכַּב בְּנֶפֶשׁ רֵיקָה.

וְהַיּוֹם סוֹבֵב בְּחוּצוֹת הָעִיר לְמִן הַבֹּקֶר וְאֵין אִישׁ חוֹמֵל וּמְרַחֵם עָלָיו. גַּם בְּגַן הָעִיר הִתְהַלֵּךְ לְבַקֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה הַטּוֹבָה, אֲשֶׁר הֶאֱכִילַתְהוּ אֶתְמוֹל וְלֹא מְצָאָהּ.

אָז נִסָּה לָבֹא אֶל אֶחָד הַבָּתִּים לְבַקֵּשׁ אֹכֶל, וַיִּפְגְּשֵׁהוּ הַמְשָׁרֶתֶת בַּבִּיאָה, וַיֹּאחֲזֵהוּ בְּעָרְפּוֹ וַיַּשְׁלִיכֵהוּ הַחוּצָה.

— אֵין לְנַעַר לְבוּשׁ קְרָעִים לָבֹא הֲלוֹם לְלַכְלֵךְ אֶת הָרִצְפָּה בְּרַגְלָיו הַמְטֻנָּפוֹת — אָמַר הַמְשָׁרֶתֶת.

אָז הָלַךְ רְאוּבֵן רָעֵב וְעָיֵף אֶל כָּל אֲשֶׁר נְשָׂאוּהוּ רַגְלָיו, עַד בֹּאוֹ לִקְצֵה הָעִיר אֶל הַמָּקוֹם, אֲשֶׁר מָשָׁה שָׁם אֶתְמוֹל אֶת צַעֲצוּעֵי מִרְיָם וְשׁוֹשַׁנָּה מִן הַמָּיִם. וְכֹה עָבַר הָלְאָה עַד גִּשְׁתּוֹ אֶל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַיָּפֶה, אֲשֶׁר עָמַד בְּצַד הַגָּן. וְלֹא עָלָה עַל דַּעְתּוֹ. כִּי בַּבַּיִת הַזֶּה תָּגֹרְנָה הַיְלָדוֹת אֲשֶׁר רָאָה בַּגָּן. לוּ יָדַע זֹאת, כִּי עַתָּה הָלַךְ לוֹ מִשָּׁם וָהָלְאָה, מִיִּרְאָה פֶּן תֵּדַעְנָה הַיְלָדוֹת אֶת מַעֲשֵׂהוּ וְתִתְבַּיֵּשְׁנָה לוֹ.

רְגָעִים אֲחָדִים עָמַד רְאוּבֵן לִפְנֵי הַבַּיִת מִבְּלִי דַּעַת הֲיִכָּנֵס בּוֹ אוֹ לֹא. אַחֲרֵי כֵן גָּמַר בְּלִבּוֹ לָבֹא; הָרָעָב הֵצִיק לוֹ מְאֹד.

רְאוּבֵן נִכְנַס הַחֲצֵרָה וַיַּרְא אֶת הַמַּעֲלוֹת הָרְחָבוֹת אֲשֶׁר יַעֲלוּ בָהֵן אֶל „מְבוֹא הַכָּבוֹד" וַיִּפְחַד לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶן, כִּי יָרֵא פֶּן יְגָרְשׁוּהוּ מִשָּׁם בְּחֶרְפָּה, כַּאֲשֶׁר גֵּרְשָׁהוּ הַמְשָׁרֶתֶת בַּבֹּקֶר מִן הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּא בוֹ. עַתָּה אָמַר לָבֹא אֶל הַמִּטְבָּח.

וַיַּעֲבֹר לְאֹרֶךְ כָּל הַבַּיִת עַד הַמָּבוֹא הַפָּשׁוּט — וַיִּכָּנֵס אֶל הַמִּטְבָּח.

רֵיחַ צְלִי עָלָה בְּאַפּוֹ בְּעָמְדוֹ עוֹד בַּבִּיאָה וַיּוֹסֶף הָרָעָב לְהָצִיק וּלְהַכְאִיב לוֹ.

— הָהּ, לוּ נָתְנוּ לִי נֵתַח בָּשָׂר קָטָן אוֹ מְעַט מָרָק! חָשַׁב בְּלִבּוֹ. וַיָּבֹא אֶל תּוֹךְ הַחֶדֶר.

וּבַמִּטְבָּח לֹא הָיָה אִישׁ. רְאוּבֵן הִבִּיט עַל סְבִיבָיו וְהִנֵּה סִירוֹת אֲחָדִים עוֹמְדִים עַל הַכִּירָה, וְעַל הַשֻּׁלְחָן סַל קָטֹן מָלֵא פְּרֻסּוֹת לֶחֶם חִטִּים. לוּ הָיָה אִישׁ בַּחֶדֶר, כִּי עַתָּה בִּקֵּשׁ רְאוּבֵן פְּרֻסַּת לֶחֶם קָטָן, וְעַתָּה נִשְׁאַר עוֹמֵד אֵצֶל

הַפַּתַּח וְעֵינָיו לְטוּשׁוֹת אֶל לֶחֶם הַתַּאֲוָה שֶׁמִּמּוּלוֹ – וְהָרָעָב בּוֹעֵר בּוֹ כָּאֵשׁ.

– וּמָה אִם אֶקַּח בְּעַצְמִי פַּת לֶחֶם – חָשַׁב הַנַּעַר – הֲלֹא רַק פְּרוּסָה אַחַת קְטַנָּה; כִּי מַה הִיא פַּת לֶחֶם לְאִישׁ עָשִׁיר כַּאֲדוֹן הַבַּיִת הַזֶּה? וְאָנֹכִי לֹא אֵצֵא מִזֶּה עַד אִם בָּאָה הֵנָּה הַמְשָׁרֶתֶת וְהִגַּדְתִּי לָהּ אֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי... הַאִם גְּנֵבָה הִיא...

– וּמָה אִם גְּנֵבָה?... הֵן אָסוּר לִגְנֹב...

וְהָרָעָב בּוֹעֵר בּוֹ כָּאֵשׁ. לִבּוֹ חָלַשׁ בְּקִרְבּוֹ עַד לְהִתְעַלֵּף וְרֹאשׁוֹ סוֹבֵב עָלָיו כְּגַלְגַּל. וְיָדוֹ לָקְחָה מִבְּלִי מֵשִׂים פְּרוּסַת לֶחֶם וַתַּגִּישֶׁנָּה אֶל פִּיו.

רְאוּבֵן אָכַל אֶת פְּרוּסַת הַלֶּחֶם בְּתַאֲוָה עֲצוּמָה. לֹא עָבְרוּ רְגָעִים אֲחָדִים וּפְרוּסַת הַלֶּחֶם נֶעֶלְמָה כֻּלָּהּ בֵּין שִׁנָּיו, אֲשֶׁר לָעֲסוּ בִּמְהִירוּת רַבָּה. אַךְ הָרָעָב לֹא חָדַל עוֹד לְהָצִיק לוֹ. וַיִּקַּח עוֹד פְּרוּסָה קְטַנָּה וַיָּחֶל לִלְעֹס בְּתֵאָבוֹן גָּדוֹל. אַךְ הַלֶּחֶם עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנָּיו טֶרֶם בְּלָעוֹ וְהַמְשָׁרֶתֶת נִכְנַס אֶל הַמִּטְבָּח.

– הוֹי, הוֹי! – קָרָא הַמְשָׁרֵת הַבָּרִיא, בִּרְאוֹתוֹ אֶת הַנַּעַר עוֹמֵד עַל סַל הַלֶּחֶם וְלוֹעֵס. הִנֵּה גַּנָּב קָטָן בָּא אֵלַי!

מַה שְּׁלוֹמְךָ, יְדִידִי? הֲלֹא זֶה כְּבָר אֲנִי מְחַכֶּה לְךָ, וְאַתָּה אַךְ זֶה עַתָּה בָאתָ. וְלָכֵן כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ כָּרָאוּי לְאוֹרֵחַ נִכְבָּד כָּמוֹךָ.

וּבְדַבֵּר הַמְשָׁרֵת אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה נִגַּשׁ אֶל רְאוּבֵן.

– רֵאשִׁית כֹּל – קָרָא הַמְשָׁרֵת – הוֹאִילָה בְּטוּבְךָ לְהָנִיחַ אֶת הַלֶּחֶם מִיָּדְךָ, כִּי לֹא לְךָ הוּא. וּלְךָ, אוֹרְחִי־הַטּוֹב, הֲכִינוֹתִי מַטְעַמִּים אֲחֵרִים כַּאֲשֶׁר יֶאֱהָבוּ הַגַּנָּבִים.

אַךְ בְּטֶרֶם יָצְאוּ עוֹד הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִפִּי הַמְשָׁרֵת. נָפַל הַלֶּחֶם מִידֵי הַנַּעַר הַנִּבְהָל מְאֹד אָרְצָה.

וְהַמְשָׁרֵת אָחַז בִּשְׁתֵּי אָזְנֵי הַנַּעַר וַיָּחֶל לִמְשֹׁךְ אוֹתָן בַּחֲזָקָה לְמָעְלָה לְמָעְלָה עַד אֲשֶׁר הֵרִים אֶת הַנַּעַר מֵעַל הָאָרֶץ.

רְאוּבֵן הִרְגִּישׁ כְּאֵב חָזָק בְּרֹאשׁוֹ וַיִּצְעַק מָרָה. וְהַמְשָׁרֵת לֹא שָׂם לֵב לְצַעֲקָתוֹ וַיּוֹסֶף לַהֲרִימוֹ וּלְהוֹרִידוֹ בְּאָזְנָיו; אַחֲרֵי כֵן אֲחָזוֹ בְּעָרְפּוֹ וַיִּלְחָצֵהוּ. עַד אֲשֶׁר חָשַׁב רְאוּבֵן, כִּי כָּל עַצְמוֹתָיו תִּתְפּוֹרַרְנָה וּכְאֵבוֹ הָיָה נוֹרָא מְאֹד. אָז חָגַר שְׁאֵרִית כֹּחוֹתָיו וַיֵּחָלֵץ מִיַּד הַמְשָׁרֵת וַיָּנָס הַחוּצָה. אֲבָל הַמְשָׁרֵת רָדַף אַחֲרָיו וַיַּשִּׂיגֵהוּ.

– אָכֵן גַּנָּב מָהִיר אַתָּה, יְדִידִי! – קָרָא הַמְשָׁרֵת בְּלַעַג – אֲבָל חַכֵּה לִי רֶגַע וַאֲלַמֶּדְךָ אֶת תּוֹרַת הַגַּנָּבִים. כֵּן, יְדִידִי, אֲנִי אֲלַמֶּדְךָ! וּבְדַבְּרוֹ הִמְטִיר מַהֲלוּמוֹת עַל לְחָיָיו עַל גַּבּוֹ וְעַל חָזֵהוּ.

וְהַנַּעַר בָּכָה בְּקוֹל רָם וַיִּצְעַק וַיְפַרְפֵּר בִּידֵי הַמְשָׁרֵת הַגִּבּוֹר, כַּצִּפּוֹר הַמְפַרְפֶּרֶת בְּצִפָּרְנֵי עוֹף טוֹרֵף.

וְצַעֲקוֹת הַנַּעַר הַמֻּכֶּה – הִגִּיעוּ לְאָזְנֵי אַנְשֵׁי הַבָּיִת. וּכְרֶגַע נִגְּשָׁה אֶל הַחַלּוֹן אִשָּׁה צְעִירָה לְיָמִים וְעַל יָדָהּ הוֹפִיעוּ שְׁתֵּי רָאשֵׁי יְלָדוֹת קְטַנּוֹת.

– מָה אַתָּה עוֹשֶׂה, רוֹצֵחַ? – קָרְאָה הָאִשָּׁה בְּכַעַס – לָמָּה אַתָּה מַכֶּה אֶת הַנַּעַר? הֶרֶף!

– אֲבָל, גְּבִרְתִּי, – עָנָה הַמְשָׁרֵת – מְצָאתִי אוֹתוֹ גּוֹנֵב לֶחֶם בַּמִּטְבָּח. הֲלֹא גַּנָּב הוּא הַנַּעַר הַזֶּה.

הַמְשָׁרֵת הִרְפָּה מִן הַנַּעַר, אֲבָל רְאוּבֵן לֹא יָכֹל עוֹד לָנוּס, כִּי הַמַּכּוֹת אֲשֶׁר יָרְדוּ עַל גְּוִיָּתוֹ הַמְעֻנָּה בָּרָעָב וּבַחֹסֶר – שָׁלְלוּ מִמֶּנּוּ אֶת כֹּחוֹ וַיִּשְׁכַּב אֵין אוֹנִים עַל הָאָרֶץ וַיֵּבְךְּ חֶרֶשׁ.

– אֲבָל, אִמָּא! – קָרְאוּ הַיְלָדוֹת הַקְּטַנּוֹת – הֵן זֶהוּ רְאוּבֵן!

הַיְלָדוֹת הָאֵלֶּה הָיוּ שׁוֹשַׁנָּה וּמִרְיָם אֲחוֹתָהּ, אֲשֶׁר הִכִּירוּ אֶת מַצִּיל בִּתָּן.

– אֵיכָכָה יְדַעְתֶּן אוֹתוֹ ?– שָׁאֲלָה אוֹתָן הָאִשָּׁה.

פְּנֵי הַיְלָדוֹת אָדְמוּ, אֲבָל אִמָּן לֹא שָׂמָה עוֹד לֵב אֲלֵיהֶן, כִּי רָאֲתָה וְהִנֵּה הַנַּעַר שׁוֹכֵב עַל הָאָרֶץ כְּחוֹלֶה, וַתְּמַהֵר וַתֵּצֵא מִן הַבַּיִת וְהַיְלָדוֹת יָצְאוּ אַחֲרֶיהָ.

– מַה נַּעֲשֶׂה עַתָּה שׁוֹשַׁנָּה ? – שָׁאֲלָה מִרְיָם – הֲנְסַפֵּר לְאִמֵּנוּ אֵת אֲשֶׁר קָרָנוּ בַּגָּן ?

– נְסַפֵּר – עָנְתָה שׁוֹשַׁנָּה.

– אֲבָל הֵן גַּנָּב הוּא... אָמְרָה מִרְיָם.

– אֲבָל נַעַר אֻמְלָל הוּא – עָנְתָה שׁוֹשַׁנָּה.

בֵּינְתַיִם נָגְשׁוּ כֻּלָּן אֶל הַנַּעַר. הָאֵם הוֹשִׁיבָה אוֹתוֹ עַל הָאָרֶץ וַתִּתְחַזֵּק בּוֹ. הִיא שְׁאֵלַתְהוּ מִי הוּא, וְאֵיךְ בָּא הֵנָּה. וּרְאוּבֵן לֹא רָאָה אֶת מִרְיָם וְשׁוֹשַׁנָּה הָעוֹמְדוֹת מֵאַחֲרָיו. וַיְסַפֵּר אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ בִּשְׁנֵי הַשְּׁבוּעוֹת הָאַחֲרוֹנִים, אֶת מַחֲלַת אִמּוֹ וְאֶת הָרָעָב אֲשֶׁר הוּא סוֹבֵל, וַיְסַפֵּר לָהּ כָּל אֲשֶׁר עָבַר עָלָיו מִיּוֹם הָאֶתְמוֹל עַד בֹּאוֹ אֶל הַמִּטְבָּח הַזֶּה וְלֹא סִפֵּר רַק אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁתֵּי הַיְלָדוֹת בַּגָּן.

– וּמֵאַיִן יוֹדְעוֹת אוֹתְךָ, יַלְדוֹתַי? – שָׁאֲלָה הָאִשָּׁה.
רְאוּבֵן הִבִּיט בִּפְנֵי הַנְּעָרוֹת וַיִּדֹּם, רַק אַנְחוֹתָיו הִתְפָּרְצוּ מִלִּבּוֹ.
– הוּא מָשָׁה הַיּוֹם אֶת בְּבָתֵּנוּ מִן הַמַּיִם – אָמְרָה שׁוֹשַׁנָּה וַתֶּאְדַּם.
וַתְּסַפֵּר שׁוֹשַׁנָּה לְאִמָּהּ אֶת כָּל אֲשֶׁר קָרָה לָהּ וּלְמִרְיָם בַּגַּן.
– רוֹאָה אָנֹכִי, כִּי נַעַר טוֹב לֵב אַתָּה – אָמְרָה אֵם הַיְלָדוֹת לִרְאוּבֵן – קוּם אֵפוֹא, בְּנִי, וּבֹא אֶל בֵּיתִי.
רְאוּבֵן נִסָּה לָקוּם וְלֹא יָכֹל, כִּי חָזַק הַכְּאֵב בְּכָל גְּוִיָּתוֹ.
– שָׂאֵהוּ הַבַּיְתָה – אָמְרָה הַגְּבֶרֶת אֶל הַמְשָׁרֵת, אֲשֶׁר עָמַד כָּל הָעֵת כְּגוֹלֶם וְהַמְשָׁרֵת לָקַח אֶת הַנַּעַר עַל זְרוֹעוֹתָיו וַיְבִיאֵהוּ הַבַּיְתָה.

ד.

בַּבַּיִת הִשְׁכִּיבוּ אֶת רְאוּבֵן עַל הַסַּפָּה.
– הֲיָדַעְתָּ, טִפֵּשׁ? – אָמְרָה הַגְּבֶרֶת אֶל הַמְשָׁרֵת כִּי

אֶפְשָׁר לַהֲבִיאֲךָ אֶל בֵּית הָאֲסוּרִים עַל הַכּוֹתְךָ אוֹתוֹ מַכּוֹת כָּאֵלֶּה?

— אֲבָל הֲלֹא גַּנָּב הוּא! — עָנָה הַמְשָׁרֵת וַיּוֹרֶד אֶת רֹאשׁוֹ.

— וּמִי שָׂמְךָ לְשׁוֹפֵט? — שָׁאֲלָה הַגְּבֶרֶת, כִּי תְיַסֵּר אֶת הַגַּנָּבִים?

הַמְשָׁרֵת לֹא עָנָה דָּבָר.

שָׁעוֹת אֲחָדוֹת שָׁכַב רְאוּבֵן עַל הַסַּפָּה, וּגְבֶרֶת הַבַּיִת נָתְנָה לוֹ יַיִן לְאַמֵּץ אֶת כֹּחוֹ. שׁוֹשַׁנָּה הֵבִיאָה לוֹ בֵּיצִים וְלֶחֶם וְחָלָב, וּמִרְיָם הֵבִיאָה גַּם הִיא מַמְתַּקִּים מֵאֲשֶׁר הָיוּ לָהּ.

רְאוּבֵן אָכַל רַק מְעַט, כִּי כָּשַׁל כֹּחוֹ מְאֹד מִן הַמַּכּוֹת אֲשֶׁר הֻכָּה וּמִן הָרָעָב אֲשֶׁר עִנָּהוּ. שׁוֹשַׁנָּה וּמִרְיָם לֹא מָשׁוּ מִמֶּנּוּ כָּל הָעֵת, אֲשֶׁר שָׁכַב עַל הַסַּפָּה, וַתִּתְעַצֵּבְנָה מְאֹד עַל הָרָעָה אֲשֶׁר בָּאָה לוֹ מִידֵי מְשָׁרְתָן.

— אַךְ אִישׁ רַע לֵב אַתָּה, — אָמְרוּ לַמְשָׁרֵת אֲשֶׁר הֵבִיא בָּשָׂר לִרְאוּבֵן — מַדּוּעַ הִכִּיתָ אוֹתוֹ כָּכָה?

— לוּ יָדַעְתִּי כִּי רָעֵב הַנַּעַר חַי אָנִי כִּי לֹא הִכִּיתִיו — הֲרוֹצֵחַ אָנִי?

– וְהִכָּה הִכִּיתָ אותו כִּרוֹצֵחַ, אָמְרוּ הַיְלָדוֹת.

– אָנֹכִי חָשַׁבְתִּי כִּי גַּנָּב הוּא וְאֶת הַגַּנָּב יֵשׁ לְהַכּוֹת שָׁנָה תְּמִימָה מִבְּלִי הֶרֶף וְהוּא לֹא יֶחֱלֶה. חֵי נַפְשִׁי כִּי כֵּן הוּא.

–אַךְ טִפֵּשׁ אַתָּה, אָמְרָה שׁוֹשַׁנָּה, הֵן גַּם הַגַּנָּב רַק בֶּן אָדָם הוּא וְלֹא שֵׁד.

לְסוֹף הִרְגִּישׁ רְאוּבֵן כִּי כֹּחוֹ שָׁב אֵלָיו מְעַט וַיָּקָם וַיֹּאמַר: עַתָּה אֵלְכָה לִּי.

– חַכֵּה נָא מְעַט, רְאוּבֵן, – אָמְרָה שׁוֹשַׁנָּה וַתֵּצֵא מַהֵר מִן הַחֶדֶר.

– אִמִּי – אָמְרָה שׁוֹשַׁנָּה לְאִמָּהּ שֶׁיָּשְׁבָה בְּחֶדְרָהּ – הִנֵּה הַנַּעַר קָם וְחָפֵץ לָלֶכֶת. אֲבָל הֵן רָעֵב יִרְעַב לַלֶּחֶם גַּם הַיּוֹם, גַּם מָחָר, גַּם כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר אִמּוֹ חוֹלָה.

– וּמָה אֵפוֹא נוּכַל לַעֲשׂוֹת לוֹ? – שָׁאֲלָה הָאֵם.

– אֶתֵּן לוֹ אֶת כַּסְפִּי – הִתְחַנְּנָה שׁוֹשַׁנָּה–הַרְשִׁינִי לָתֵת לוֹ אֶת כָּל הַכֶּסֶף אֲשֶׁר יֵשׁ לִי.

– וְכַמָּה כֶּסֶף יֵשׁ לָךְ? – שָׁאֲלָה הָאֵם.

– עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ קָפֵּיקוֹת.

– הוי, פְּתַיָּתִי הַקְּטַנָּה! הַתְדַמִּי כִּי בָּזֶה יְכַלְכֵּל הַנַּעַר אֶת נַפְשׁוֹ עַד אֲשֶׁר תֵּרָפֵא אִמּוֹ?

שׁוֹשַׁנָּה נְבוֹכָה וַתִּדֹּם.

– וּמָה נוּכַל אֵפוֹא לַעֲשׂוֹת? – שָׁאֲלָה הַיַּלְדָּה בְּעֶצֶב.

– נֵלְכָה נָא אֵלָיו וְנִרְאֶה מַה נַּעֲשֶׂה לוֹ. – אָמְרָה הָאֵם וַתִּשַּׁק לְבִתָּהּ.

– הֲלוֹמֵד אַתָּה בְּבֵית הַסֵּפֶר? שָׁאֲלָה הַגְּבֶרֶת אֶת רְאוּבֵן.

– לָמַדְתִּי... אֲבָל בַּשָּׁבֻעוֹת הָאֵלֶּה חָדַלְתִּי... עָנָה רְאוּבֵן מִתְבַּיֵּשׁ.

אִם כֵּן – אָמְרָה הַגְּבֶרֶת – הָחֵל לְבַקֵּר מֵחָדָשׁ בְּבֵית סִפְרְךָ, וְאָכֹל תֹּאכַל עַל שֻׁלְחָנִי עֲדֵי שׁוּב אִמְּךָ לְאֵיתָנָהּ.

שׁוֹשַׁנָּה נָפְלָה עַל צַוְּארֵי אִמָּהּ וַתְּחַבְּקֶנָּה.

– מַה טּוֹבָה אַתְּ, אִמִּי הַנֶּחֱמָדָה! – קָרְאָה בְּשִׂמְחָה.

וּרְאוּבֵן לֹא סָבַל עוֹד רָעָב, כִּי מַאֲכָלוֹ נִתַּן לוֹ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּבֵית אֲבוֹת שׁוֹשַׁנָּה וּמִרְיָם, אֲשֶׁר גַּם הֵן, גַּם

בְאוֹתֵיהֶן אָהֲבוּ אֶת הַנַּעַר מְאֹד עַל דַּרְכּוֹ הַיְשָׁרָה וְעַל שְׁקִידָתוֹ וְאַהֲבָתוֹ לְאִמּוֹ וּלְכָל מְטִיבָיו.

וּבִגְנֵבָה לֹא שָׁלַח עוֹד יָדוֹ, כִּי לֹא רָעֵב עוֹד לַלֶּחֶם.

מִינְסְק. ב. הַילְפֶּרִין.

חברת